НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

ГОСПОДА НАШЕГѠ

ІИСȢСА ХРІСТА.

сега

Ново преведенный ѿ Славенскагѡ на
Болгарскій ѧзыкъ

отъ

НЕОФИТА

Іеромонаха П. П. Рылца.

и съ прилѣжаніемъ
Прегледанъ и ѡдобренъ ѿ преѡсвѧщеннѣйшагѡ
и премȢдрагѡ Митрополита Терновскагѡ
Г. Г. Іларіона.

Изданіе второ.

ВЪ СМУРНѢ.

Въ Типографіи А. Даміанова.

1850.

Оглавленїе

Новагѡ Завѣта.

Страница.

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

НА ГОСПОДА НАШЕГѠ ІИСУСА ХРІСТА.

СВѦТОЕ ЕУАГГЕЛІЕ

ѾМАТѲЕЯ.

ГЛАВА ПЕРВАѦ.

КНИГА на-родословіе то
на-Іисуса Хрїста, сына Да-
відова, сына Авраамова.
2 Авраамъ роди Ісаака: а
Ісаакъ роди Іакова: а Іа-
ковъ роди Іуда, и братїѧ
та му.
3 А Іуда роди Фареса и
Зара ѿ Ѳамары: а Фаресъ
роди Есрѡма: а Есрѡмъ ро-
ди Арама.
4 А Арамъ роди Амїнадава:
а Амїнадавъ роди Наасѡна;
а Наасѡнъ роди Салмѡна.
5 А Салмѡнъ роди Вооза
ѿ Рахавы: а Воозъ роди
Овида ѿ Руѳы: а Овидъ
роди Іессеа.
6 А Іессей роди Давіда ца-
рѧ: а Давідъ царь роди Со-
ломѡна ѿ Оуріева та жена.
7 А Соломѡнъ роди Ро-
воама: а Ровоамъ, роди А-
віа: а Авіа роди Аса.
8 А Аса роди Іѡсафата:
а Іѡсафатъ роди Іѡрама:
а Іѡрамъ роди Озіа.
9 А Озіа роди Іѡаѳама: а
Іѡаѳамъ роди Ахаза: а
Ахазъ роди Езекіа.
10 А Езекіа роди Манас-
сіа: а Манассіа роди Амѡ-
на: а Амѡнъ роди Іѡсіа.
11 А Іѡсіа роди Іехоніа и
братїѧ та му въ преселеніе
то Вавулѡнско.
12 А по преселеніе то Ва-
вулѡнско, Іехоніа роди Са-
лаѳіила: а Салаѳіиль роди
Зоровавелѧ.
13 А Зоровавель роди А-
віуда: а Авіудъ роди Еліа-
кіма: а Еліакімъ роди А-
зѡра.
14 А Азѡръ роди Садѡ-
ка: а Садѡкъ роди Ахіма:
а Ахімъ роди Еліуда.
15 А Еліудъ роди Елеаза-
ра: а Елеазаръ роди Мат-
ѳана: а Матѳанъ роди Іа-
кова.
16 А Іаковъ роди Іѡсифа
мужа Маріина, ѿтъ коѧто
се роди Іисусъ, който се
говори Хрїстосъ.
17 Сичкы те прочее родове

ѿ Авраа́ма до Даві́да са ро́-
дове четырина́десать: и ѿ
Даві́да до пресе́ленїе то Ва-
вѵлѡ́нско. ро́дове четырина́-
десать: и ѿ пресе́ленїе то
Вавѵлѡ́нско до Хрїста̀, ро́-
довѐ четырина́десать.
18 А Їисѹ́съ Хрїсто́во то
рождество̀ така̀ бѣдѐ, като̀
бѣше ѡбрѹче́на Марі́а ма́йка
та мѹ со́съ Їѡ́сифа, доклѐ
їо́ще не бѣхасе соедини́ли,
наме́рисе непра́здна ѿ Дѹ́-
ха свята́гѡ.
19 А Їѡ́сифъ мѹ́жъ не́инъ,
поне́же бѣше пра́веденъ, и
не и́скаше да ѫ ѡбличѝ, по-
иска̀ та́йнѡ да ѫ ѡста́ви.
20 И като̀ помыслѝ то́й
тога̀, е́то А́ггелъ Госпо́день
ѩвимѹ́се на со́нъ, и ре́че мѹ:
Їѡ́сифе сы́не Дові́довъ, не
ѹбо́йсѧ да зе́мешъ Марі́а
жена̀ та си, защо́то това̀
що се е зача́ло въ не́ѧ ѿ
Дѹ́ха свята́гѡ е.
21 И ще да родѝ сы́на, и
ще да мѹ нарече́шъ и́ме то
Їисѹ́съ, защо́то то́й ще да
спасе своѝ те лю́дїе ѿ грѣ-
ховѐ те и́мъ.
22 А това̀ си́чко то бѣдѐ,
да се исполни рече́нно то ѿ
Го́спода чре́зъ проро́катъ,
що то говори:
23 Е́то дѣ́ва ще прїи́ме во
чре́вѣ, и ще родѝ сы́на, и
ще да мѹ нареча́тъ и́ме то
Еммаѹи́лъ, кое́то се тол-
кѹ́ва, со́съ на́съ Бо́гъ.
24 И като ста̀на Їѡ́сифъ
ѿ со́нъ, напра̀вѝ какво́то мѹ
заповѣда̀ А́ггело Госпо́-
день, и зема̀ жена̀ та си.
25 И не позна̀ ѫ, додѐ ро-
дѝ сы́на своего̀ пе́рвенца, и
наре́че мѹ и́ме то Їисѹ́съ.

ГЛАВА В.

И като се родѝ Їисѹ́съ во
Виѳлее́мъ Їѹде́йскїй въ днѝ
те на И́рѡда царя̀, е́то
волсвѝ ѿ исто́къ дойдоха
во Їерѹсали́мъ, и гово́реха:
2 Гдѣ е що́то се е роди́лъ
ца́рь Їѹде́йскїй; защо́то ви-
де́хме звѣзда̀ та не́гова на
восто́къ, и дойдо́хме да мѹ
се покло́ниме.
3 А ца́рь И́рѡдъ като чѹ
това̀ смѹти́се, и си́чкїо Їе-
рѹсали́мъ съ не́го.
4 И като сабра̀ си́чки те
первосвяще́нницы и кни-
жницы лю́дски, пы́таше ги
гдѣ се ра́жда Хрїсто́съ;
5 А ѡни̑ мѹ ре́коха: во Їѹ-
де́йскїатъ Виѳлее́мъ защо́-
то така̀ е писано чре́зъ
проро́ка:
6 И ты̑ Виѳлее́ме землѐ Їѹ-
дова, съ ни́що не сѝ по́мал-
ка во владѣ́тели те Їѹдовы:
защо́то ѿ те́бе ще да из-
лѣ́зе во́ждь, ко́йто ще да
ѹпасе мои те лю́дїе Їсраи-
ла.
7 Тога́ва И́рѡдъ повыка̀
скры́шнѡ волсвѝ те, и испы-

тѹваше ѿ нихъ време то
на-звѣзда та, коѧто се ке-
ше ѧвила.
8 И като ги прати въ
Виѳлеемъ, рече имъ, като
идете испытайте извѣстнѡ
за дѣте то, и когато го на-
мерите возвѣстете ми, да
идемъ и азъ да мѹ се по-
клонимъ.
9 А они като послѹшаха
царатъ, ѿидоха: и ето
звѣзда та коѧто видеха
на востокъ, вѫрвеше предъ
нихъ дори дойде и застана
тамѡ ѿ горе дето беше
отроче то.
10 И като видеха звѣзда
та, возрадовахасе съ велика
радость по премногѡ.
11 И като влезоха въ кѫ-
щата, видеха отроче то съ
Марїа майка та негова: и
паднаха та мѹ се поклониха:
и като отвориха сокрови-
ща та свои, принесоха мѹ
дарове, злато, и лїванъ, и
смѵрна.
12 И като прїаха вѣсть
на сонъ да се не вѫрнатъ
при Ирѡда, отидохаси по
дрѹги пѫть во своѧ та
страна.
13 И като си ѿидоха они,
ето Аггелъ Господень ѧви-
сѧ на сонъ Іѡсифѹ, и рече
мѹ: стани и земи отроче то
и майка мѹ, и бегай во
Египетъ, и кѫди тамѡ до-
кле ти речемъ: защото И-
рѡдъ иска да тѫрси отроче
то да го погѹби.
14 А Іѡсифъ като стана,
зема отроче то и майка мѹ
презъ нощь и ѿиде во Е-
гѵпетъ:
15 И беше тамѡ до смерь
та Ирѡдова да се сбѫде ре-
ченното ѿ Господа чрезъ
пророка щото говори: ѿ
Египта повыкахъ сына мо-
его.
16 Тога Ирѡдъ като ви-
де защо мѹ се порѹгаха вол-
сви те, разгнѣвасе многѡ,
и прати та изби сички те
младенцы щото беха въ
Виѳлеемъ, и въ сички те не-
говы сѹноры, ѿ две годины
и надолѹ, споредъ време то,
което извѣстнѡ испыта ѿ
волсви те.
17 Тогава се исполни речен-
ното ѿ пророка Іеремїа, де-
то говори:
18 Гласъ въ Рамъ чѹенъ
былъ плачъ, и рыданїе, и
писокъ: Рахиль като ѿпла-
кѹваше чада та си, и не ще-
ше да се ѹтѣши, защото
ги нема вече.
19 А като ѹмре Ирѡдъ,
ето Аггелъ Господень ѧви-
сѧ на сонъ Іѡсифѹ во Егѵ-
петъ, и рече мѹ:
20 Стани и земи отроче то
и майка мѹ и иди въ зем-
лѧ та Ісраилева, защото
измреха онїа, що тѫрсеха
дѹша та на-отроче то.

21 И҆ ста́на І҆ѡ́сифъ и҃ зе-
ма̀ ѻ҆троче то и҃ ма́йка мꙋ,
и҃ дойдѐ въ землѧ̀ та І҆сра́и-
лева.
22 Но като чꙋ че Архела́й
ца́рствꙋва во І҆ꙋде́йска та
землѧ̀ вмѣ́стѡ И҆рѡда ѻ҆тца̀
своегѡ̀, ꙋ҆боѧ́се да и҆́де та́-
мѡ: а҃ поне́же прїѧ̀ вѣ́сть
на со́нъ, ѿи́де въ Галїле́й-
ски те страни̏.
23 И дойдѐ и҃ засели́се во
гра́дъ, ко́йто се нари́ча На-
заре́тъ: за да се и҆спо́лни
ѿнова̀, щото ре́коха проро́-
цы те защо̀ Назѡре́й ще да
се наречѐ.

ГЛАВА Г҃.

И҃ въ ѻ҆нїѧ дни̏ прїи́де І҆ѡ-
а́ннъ крести́тель и҃ проповѣ-
дꙋваше въ пꙋстѡ́на та І҆ꙋ-
де́йска.
2 И дꙋмаше: пока́йтесѧ,
защо́то се прибли́жи ца́рство
небе́сное.
3 Поне́же то́ѧ є҆ ре́ченнѡ
чре́зъ проро́ка И҆са́їа, щото
гово́ри: гла́съ на-ѻ҆ного́ва,
ко́йто вы́ка ва пꙋстѡ́нѧ та
пригот ве́те пѫ́тат Госпо́-
день пра́вы творе́те пѫте́-
ки те, не́говы.
4 А҆ самъ І҆ѡа́ннъ и҆́маше
ѻ҆блекло̀ то си ѿ ками́лски
ко́сми, и҃ по́ѧсъ ѿ реми́къ
ѻ҆колѡ кръ́стат си: ѧ҆́стїе
то мꙋ бе́ше власта́ре и҃ ме́дъ
ди́въ.

5 Тога́ва и҃зла́зеше къ не-
мꙋ̀ І҆ерꙋсали́мъ, и҃ си́чка та
І҆ꙋде́а, и҃ си́чка та страна̀
І҆орда́нска:
6 И҃ кръща́вахасе во І҆ор-
да́нъ ѿ не́гѡ, и҃ и҆сповѣ́дꙋ-
ваха грѣ́ховете си.
7 И като видѐ (І҆ѡа́ннъ)
мнози́ на фарїсе́и и҃ Саддꙋ-
ке́и че идеха на крещє́нїе то
мꙋ, ре́че и҆́мъ: змїи́чета є҆хї-
днини, ко́й ви каза̀ да бѣ́-
гате ѿ гнѣ́ватъ щото ще
да бѫде;
8 Сотвере́те ꙋ҆бо пло́до-
ве досто́йны на-пока́ѧнїе
то.
9 И не начи́найте да дꙋма-
те въ се́беси: ѻ҆тца̀ и҆маме
Авраа́ма: защо́то ви го-
во́римъ, че Бг҃ъ мо́же ѿ тїѧ
ка́менѣ да воздви́гне ча́да
на Авраа́ма.
10 Защо́то ве́че и҃ сѣки́ра
та при ко́ренѫтъ на-дръ-
во̀ то лежи̏: всѧ́ко про́чее
дре́во, ко́ето не пра́ви до́бръ
пло́дъ, ѿсѝчасе и҃ фъ́рлѧсе
въ ѻ҆гньатъ:
11 А҆зъ ꙋ҆бѡ вы кръща́-
вамъ со́съ вода̀ въ покаѧ́нїе:
а҃ ѻ҆нзи щото и҆де поди́ръ
ме́не, по ѧ҆къ є҆ ѿ ме́не, на-
когѡ́то несамъ досто́инъ да
ѿбъ́рнемъ папꙋцы те: то́й
ще вы кръсти съ Дꙋ́хъ свѧ-
тый и҃ съ ѻ҆гнь.
12 Комꙋ́то лопа́та та є҆ въ
рѫка̀ та, и҃ ще ѿчи́сти гꙋ-
мно то си, и҃ ще собере пше-

ница та си въ житница та
а̑ плѣва та ще и҆згори̑ сосъ
ѻ҆́гнь, щото неѹ҆гаснѹва.
13 Тога́ва прихо́ди І҆исѹ́съ
ѿ Галіле́а на І҆орда́нъ ко
І҆ѡа́нна, да се кръсти ѿ
не́гѡ.
14 А І҆ѡа́ннъ мѹ возбра-
на́ваше, и҆ гово́реше: а҆́зъ
тре́бѹва да се кръ́стимъ ѿ
те́бе, а̑ ты̀ ли и҆́дешъ ко́дъ
ме́не;
15 Ѿговори̑ І҆исѹ́съ, и҆ ре́че
мѹ: ѡ҆ста́ви се́га̀: защо́то
така̀ є҆ подо́бно на́мъ да
и҆спо́лниме се́коѧ пра́вда, то-
га́ва го ѡ҆стави̑.
16 И като се кръсти̑ І҆и-
сѹ́съ, а҆́біе и҆злѣ́зе ѿ вода̀ та,
и҆ є҆́то че мѹ се ѿвори́ха не-
беса̀та, и҆ видѣ̀ (І҆ѡа́ннъ) Дѹ-
ха Бо́жіа ко́йто сла́зеше
като гъ́лъбь, и҆ и҆́деше на
не́го.
17 И а҆́біе чѹ́се гла́съ ѿ не-
бо̀то, ко́йто гово́реше: то́а
є҆ Ѳы́нъ мо́й возлю́блен-
ный, въ кого́то благоволи́хъ

ГЛАВА Д҃.

ТОГАВА І҆исѹ́съ заведе́нъ
бы́лъ въ пѹсты́на ѿ дѹ́ха,
да се и҆скѹси ѿ діа́вола:
2 И҆ като пости̑ четы́ри-
десать дни̑, и҆ четы́риде-
сать но́щи, по́слѣ ѻ҆гладнѣ̀.
3 И като пристъпи̑ къ не́-
го и҆скѹси́тельо, ре́че мѹ: а҆ко̀
си сы́нъ Бо́жій, рече́ да ста́-
натъ ті́а ка́менѣ хлѣ́бове.

4 А то́й ѿговори̑ и҆ ре́че:
пи́сано є҆: не́ то́кмѡ со́съ
є҆ди́нъ хлѣ́бъ ще да бъде
живъ человѣ́къ: но со вса́-
кое сло́во, ко́е́то и҆зла́зи ѿ
ѹ҆́ста̀ та Бо́жіа.
5 Тога́ва го зема̀ діа́воло
и҆ заве́де го во сва́тый гра́дъ,
и҆ поста́ви го на стре́ха та
церко́вна:
6 И гово́реше мѹ, а҆ко̀ си
Ѳы́нъ Бо́жій, фърли́се до́-
лѹ, защо́то є҆ пи́сано: че на
А҆́гг҇ли те си ще да заповѣ́-
да за те́бе да те сохрана́тъ,
и҆ наръцѣ̀те си ще те зе́матъ,
да си непре́пнешъ не́когашъ
ѹ҆ ка́мень нога̀ та.
7 А І҆исѹ́съ мѹ ре́че: па́ки
пи́сано є҆ и҆ това̀: защо̀ Го́с-
пода твоего̀ не ще́шъ да
и҆скѹ́сишъ.
8 Па́къ го зема̀ діа́воло и҆
воскачи̑ го на є҆дна̀ плани-
на̀ мно́го высо́ка, и҆ показа̀
мѹ си́чки те ца́рства на-свѣ́-
тъ́ тъ, и҆ сла́ва та тѣ́хна:
9 И ре́че мѹ: ті́а си́чки те
ще ти да́мъ, а҆ко̀ па́днешъ
да ми се покло́нишъ.
10 Тога́ва мѹ ре́че І҆исѹ́съ:
и҆ди̑ за́дъ ме́не сатано̀, за-
що́то є҆ пи́сано: Го́сподѹ
Бо́гѹ твоемѹ̀ ще да се по-
кло́нишъ, и҆ не́мѹ само́мѹ
ще да послѹ́жишъ.
11 Тога̀ го ѡ҆стави̑ діа́во-
ло, и҆ є҆́то А҆́гг҇ли дойдо́ха и҆
мѹ слѹ́гѹваха.
12 И като чѹ І҆ис҃ъ, че І҆ѡ-

а́ннъ бы́лъ преда́денъ ѿи́де
въ Гали́леа.
13 И като ѡ҆стави Наза-
ре́тъ, дойдѐ и҆ засели́се въ
Капернау́мъ примо́рскій, въ
преде́ли те Завулѡ́новы и҆
Нефѳали́мовы.
14 За да се и҆спо́лни рече́н-
но то презъ проро́ка Іса́іа,
щото гово́ри:
15 Земля̀ Завулѡ́нова, и҆
земля̀ Нефѳали́мова, пу́ть
на-морѐ то ѿ ѡ҆дона́дна та
страна̀ Іорда́нова, Галі́леа
та ѧ҆зы́ческа:
16 Лю́діе то, който седе́-
ха въ темнина̀, виде́ха
све́тъ вели́къ: и҆ ѡ҆ні́я що
то седе́ха въ страна̀ та, и҆
се́нка сме́ртна, све́тъ и҆́мъ
возсія̀.
17 Ѿ тога́ва начна̀ Іи-
су́съ да пропове́дува, и҆ да
гово́ри: пока́йтеся, защо́то
се приближѝ ца́рство небе́с-
ное.
18 И като хо́деше Іису́съ
при морѐ то Галіле́йско, ви-
дѐ два̀ бра́та Сі́мѡна, кой-
то се гово́ри Пе́тръ, и҆ Ан-
дре́а бра́та му, който вме́-
таха мре́жы въ морѐ то,
защо́то бе́ха рыба́ре:
19 И ре́че имъ: є҆ла́те слѣ̀дъ
ме́не, и҆ ще да вы напра́-
вимъ ловцы̀ на-челове́цы те.
20 И а҆́біе ѡ҆ставиха мре́жы
те, и҆ ѿидо́ха подиръ не́гѡ.
21 И като пре́йдѐ ѿ та́мо,
видѐ дру́ги два̀ бра́та, Іа́-
кова Зеведе́ева, и҆ Іѡа́нна
бра́та му въ гемі́а та за́едно
со Зеведе́а кащѝ и҆́мъ че
кърпеха мре́жы те си, и҆ по-
вы́ка̀ ги.
22 А ѡ҆ни а҆́біе ѡ҆ставиха
гемі́а та, и҆ кащѝ си, и҆
ѿидо́ха слѣ́дъ не́гѡ.
23 И прохо́деше си́чка та
Галілеа Іисъ, и҆ оу҆чеше въ
ско́рове те и҆́мъ, и҆ пропове́-
дуваше Єѵа́ггеліе то на
ца́рствието, и҆ и҆сцѣля́ваше
се́какви бо́лести, и҆ се́коя не́-
мощь въ челове́цы те.
24 И прочу́се (и҆́мето му)
по си́чка та Сѵрі́а: и҆ при-
ве́доха при не́го си́чки те
бо́лны, който и҆́маха раз-
ли́чны бо́лести, и҆ стра́сти,
и҆ бѣ́сны, и҆ мѣ́сячны, и҆ раз-
сла́бленны, и҆ и҆сцѣли ги.
25 И послѣ́дуваха по не́го
мно́го наро́ди ѿ Гали́леа, и҆
ѿ Декапо́ль, и҆ ѿ Іерусали́мъ,
и҆ ѿ Іуде́а и҆ ѿ ѡ҆до́на́дна
та страна̀ Іорда́нска.

ГЛАВА Е҃

И като видѐ наро́ды те, ка-
чи́се на планина̀ та, и҆ като
сѣ́днà, приближи́хасе оу҆че-
ницы̀ те му при не́го,
2 И като ѿворѝ оу҆ста̀ та
си, оу҆́чеше ги, и҆ гово́реше:
3 Блаже́ни са ѡ҆ні́я, който
са сирома́си съ ду́хатъ: за-
що́то є҆ ни́хно ца́рство то
небе́сно.

4 Блаже́ни са ѡ̑нія, който
пла́чатъ: защо́то ѡ̑ни̑ ще
да се оу҆тѣ́шатъ.
5 Блаже́ни са кро́тки тѣ:
защо́то ѡ̑ни̑ ще да наслѣ́-
датъ земля̀ та.
6 Блаже́ни са ѡ̑нія, щото
гладꙋватъ и҆ жадꙋватъ за
пра́вда та, защо́то ѡ̑ни̑ ще
да се насѡ́татъ.
7 Блаже́ни са ми́лостиви
тѣ: защо́то ѡ̑ни̑ ще бѫ́-
датъ поми́ловани.
2 Блаже́ни са ѡ̑нія, щото
са чи́сти на сѫрцѐ то: за-
що́то ѡ̑ни̑ ще да ви́датъ
Бг҃а.
9 Блаже́ни са ѡ̑нія, щото
пра́ватъ мирꙋ: защо́то ѡ̑ни̑
ще да се нарека́тъ сы́нове
Бо́жіи.
10 Блаже́ни са ѡ̑нія, щото
са и҆згна́ни за пра́вда та:
защо́то е҆́ тѣ́хно ца́рство
то небе́сно.
11 Блаже́ни сте кога́то вы
оу҆ко́ратъ, и҆ и҆спѫ́датъ, и҆
река́тъ се́каква зла дꙋ́ма на
ва́съ да лѫ́жатъ за ради̑
ме́не.
12 Ра́дꙋвайтесе и҆ веселите-
се, че запла́та та ва́ша е҆̑
мно́га на небеса́та: защо́то
така и҆згна́ха проро́цы те,
който бѣ́ха предъ ва́съ.
13 Вы́е сте со́ль на-земля́-
та, и҆ а҆̑ко соль та̀ се ѡ҆безсо́-
ли, съ какво̀ ще да се ѡ҆со́-
ли; за ни́що вече непристае,
то́кмо да се и҆ссы́пе во́нъ,
и҆ да се тѫпче ѿ человѣ́-
цы те.
14 Вы́е сте свѣ́тъ ми́рꙋ, не-
мо́же гра́дъ да се оу҆кры́е кой-
то стои̑ на врѫ́хъ плани-
на́та.
15 Нито запа́люватъ
свѣ́щь, и҆ а҆̀ тꙋ́ратъ ѿ до́лꙋ
подъ шини́катъ, но на свѣ́-
щникатъ, и҆ свѣ́ти на си́ч-
ки те, който са въ кѫ́щи.
16 Та́ко да са просвѣти̑
вашіо свѣ́тъ предъ человѣ́-
цы те: като да ви́датъ ва-
ши те добри̑ дѣла̀, и҆ да про-
сла́ватъ Ѻ҆тца̀ ва́шего, кой-
то е҆̑ на небеса̀ та.
17 Да не мы́слите защо̀
дойдо́хъ да развали́мъ за-
ко́натъ, и҆́ли проро́цы те;
не дойдо́хъ да ги разва́-
лимъ, но да ги и҆спо́лнимъ.
18 Защо́то поистинѣ ви
дꙋ́мамъ: доклѐ да пре́йде
небо̀ то и҆ земля̀ та е҆дна̀ і҆ѡ́-
та, и҆ли̑ е҆дна̀ то́чка не щѐ
да пре́йде ѿ зако́натъ, додѐ
се не свѫ́ршатъ си́чки тѣ.
19 Ко́йто про́чее разва́ли
е҆дна̀ ѿ тія за́повѣди ма́л-
ки те, и҆ наꙋ́чи та́ко чело-
вѣ́цы те, весма̀ ма́локъ ще
да се наре́че въ ца́рство не-
бесное, а҆̀ ко́йто сотвори̑ и҆
наꙋ́чи, то́й ще да се наре́че
голѣ́мъ въ ца́рство небе́сное.
20 Защо́то ви гово́римъ:
че а҆ко̀ не превзы́де пра́вда
та ва́ша по́вече ѿ кни́жни-
цы те, и҆ Фарісе́и те, не ще

да влѣзете въ царство небесное.

21 Чули сте защо є речено на старовременни те: да не оубіеш: защото, който оубіе повиненъ є на сѫдѫтъ.

22 А азъ ви думамъ: защо секой който се гнѣва на брата своего безъ причина, повиненъ є на сѫдѫтъ: и който рече на брата своего, рака (бре), повиненъ є на собората: а който рече, море (безумне) повиненъ є на Геенна та огненна.

23 Ако принесешъ прочее твойатъ даръ ко олтаратъ, и тамо се оусетишъ, защо братъ твой има нещо на тебе:

24 Остави тамо твойатъ даръ пре олтаратъ, и иди та се примири по напредъ съ брата си, и тогава дойди и принеси твойатъ даръ.

25 Примири се съ противникатъ твой скоро, доклѣ си на пѫтатъ съ него: да не бы те предалъ противнико на сѫдіа та, а сѫдіа та те предаде на слуга та, и ще да те фжрлатъ въ темница та.

26 Истина ти говоримъ: не щешъ да излѣзешъ ѿ тамо, дори неисплатишъ и най послѣдна та аспра.

27 Чули сте, че є речено на старовременни те: да не прелюбодѣйствувашъ:

28 А азъ ви думамъ: защо всакъ человѣкъ който погледне на жена, за да а пожелае, прелюбодѣйствова вече съ нея въ сѫрдцу то си.

29 И ако десно то око твое те соблазнява, извади го, и фжрли ѿ себе си защото подобре ти є да се изгуби єдинъ ѿ оуды те ти, нежели сичко то твое тѣло да се фжрли въ геенна та огненна.

30 И ако десна та ти рука те соблазнява, ѿсѣчи а, и фжрли ѿ себе си: защото по добре ти є, да загине єдинъ ѿ твой те оуды, а не сичко то твое тѣло да буде фжрлено въ геенна та.

31 И реченно є, че ако нѣкой си ѿстави жената, да и даде книга напустена:

32 А азъ ви думамъ: защо секой, който си ѿстави жена та, безъ причина блудна, прави а да прелюбодѣйствува: и който земе ѿставена, прелюбодѣйствува.

33 Чули сте пакъ, защо є речено на старовременни те: да се не закжлнешъ на лжжа, но ще ѿдадешъ Господу клетвы те си:

34 Й Йзъ ви думамъ, совсѣмъ да се не кълнете; нито
съ небо то, защото є҆ престолъ Божїй.
35 Нито со землѧ та, защото є҆ подножїе на-нозѣ те му: нито съ Їерусалима, защото є҆ градъ на-великагѡ царѧ.
36 Нито съ глава та си не се кълни, защото не можешъ є҆дно влакно черно йли бѣло да направишъ.
37 Но да буде слово то ваше, такѡ, такѡ: нѐ, нѐ, защото по многото ѿ тїѧ, ѿ лукавагѡ є҆.
38 Чули сте защо є҆ речено: ѻко за ѻко й зѫбъ за зѫбъ:
39 Й азъ ви думамъ: да сѧ непротивите на злыатъ: но ако те оударн нѣкой ѿ є҆дна та страна по ѻбразатъ, ѡбърни му й друга та:
40 И който йще да се суди съ тебе, й да ти земе дрехата, ѡстави му й ризата си:
41 И ако те накара нѣкой да йдешъ є҆динъ міль мѣсто, йди съ него два міла.
42 Който проси ѿ тебе, дай му: й който йще ѿ тебе на заемъ не ѿпѫждай го.
43 Чули сте, защо є҆ речено; ще да возлюбишъ ближнаго твоего, й ще да возненавидишъ врага твоего:
44 Й азъ ви говоримъ: ѡбычайте враги те ваши: й благославайте ѻныа, които вы кълнатъ: добро творете на ѻнїа, щото вы ненавидатъ: й молетесе за ѻныа щото ви правятъ пакость, й гонатъ вы:
45 За да бѫдете сынове на Ѻтца вашегѡ, който є҆ на небеса та: защото (той) грѣе свое то солнце на злы те й на добры те, й спуща дождь на праведны те й на неправедны те.
46 Защото ако ѡбычате ѻныа, щото ви ѡбычатъ, каква мъзда ймате; не правятъ ли това йсто то й мытари те. (гюмрукчїи те.)
47 И ако поздравлавате токмѡ прїятели те си, що повече правите; не правятъ ли й ѩзычницы те такѡ;
48 Бѫдете прочее совершени й вые, както є҆ й Ѻтецъ вашъ небесный совершенъ.

ГЛАВА Ѕ҃.

Внимайте, да не правите милостына та ваша предъ человѣцы те, да се похвалите предъ нихъ; аколи нѐ, мзда не щѐ да ймате ѿ Ѻтца вашегѡ, който є҆ на небеса та.
2 Когато прочее правишъ милостына, не засфири

предъ себе си, каквото що
правятъ лицемѣри те въ
сборове те и по оулицы те,
за да се явятъ на человѣ-
цы те: истина ви думамъ,
защо пріиматъ мжзда та
си.
3 И ты когато правишъ
милостына да не знае лѣ-
ва та ти рука, що прави
десна та ти,
4 Като да буде милосты-
на та ти въ скрышно, и
Отецъ твой който види
въ скрышно то, той ще ти
воздаде въ явно то.
5 И когато се молишъ не
буди като лицемѣри те,
защото они обычатъ въ
сборове те, и по пжтища та
да стоятъ да се молятъ за
да се покажатъ на человѣ-
цы те: истина ви думамъ,
че пріиматъ заплата та си.
6 А ты когато се молишъ,
влѣзни въ скрышна та си
одая, и като затворишъ
врата та си, помолися От-
цу твоему, който е въ
скрышно, и Отецъ твой,
който види въ скрышно то,
ще ти воздаде въ явно
то.
7 И когато се молите, не
думайте по многу, какво-
то язычницы те:
8 Защото они мыслятъ,
че съ многоглаголаніе то
ще да бждатъ оуслышани.
Не оуподоблявайтесе прочее
нимъ: защото знае Отецъ
вашъ що ви трѣбува, преди
исканіе то ваше.
9 Тако прочее да ся моли-
те вые. Отче нашъ, който
си на небеса та, да ся свя-
ти име то твое:
10 Да пріиде царство то
твое: да буде воля та твоя,
каквото на небо то, така
и на земля та.
11 Хлѣбатъ нашъ ката-
дневнышатъ дай ни во днесь.
12 И прости ни долгове
те наши, каквото и ніе ги
прощаваме на наши те джл-
жницы.
13 И не воведи ны въ на-
пасть, но избави ни отъ лу-
кавша. Защото твое е цар-
ство то, и сила та, и слава
та во вѣки, аминь.
14 Защото ако вые про-
щавате на человѣцы те со-
грѣшенія та имъ, ще да про-
сти и вамъ Отецъ вашъ
небесный.
15 Ако ли вые не прощава-
те на человѣцы те согрѣше-
нія та тѣхни, нито Отецъ
вашъ ще да прости вамъ
согрѣшенія та ваши.
16 И когато постите, не
бждете оухилни като лице-
мѣрцы те, защото поте-
мняватъ лица та си, за да
се покажатъ на человѣцы
те че постатъ, истина ви
думамъ, защо восприиматъ
мжзда та си.

17 Но ты̀ кога́то по́стишъ,
помажѝ си глава̀ та, и̂ ли-
цѐ то си ѡ̂мы́й.
18 За да се не пока́жешъ
предъ человѣ́цы те че по́-
стишъ, но Ѻтцꙋ̀ твоемꙋ,
ко́йто є̂ въ тайно то, и̂
Ѻте́цъ тво́й, ко́йто ви́ди
въ та́йно то, щѐ ти возда-
дѐ въ та̃йно то.
19 Не скры́вайте си сокро́-
вища на земла̀ та, де́то мо-
ле́цо и̂ ржжда̀ та ги разва́-
лятъ, и̂ де́то хайдꙋ́цы те
ги подко́пꙋватъ и̂ кра-
да́тъ.
20 Но скры́вайте си сокро́-
вища на небо̀ то, де́то ни
моле́цъ, нито ржжда̀ ги
развала, и̂ де́то хайдꙋцы
те не подко́пꙋватъ ни кра-
да́тъ.
21 Защо́то, гдѣ́то є̂ со-
кро́вище то ви, та́мъ ще
бжде и̂ сжрдцѐ то ви.
22 Свѣти́лникъ на тѣ́ло
то є̂ о̂кò то: а̂кò є̂ про́чее
о̂кò то ти чи́сто, и̂ си́чко
то ти тѣ́ло ще да бꙋ́де
свѣ́тло.
23 Я̂ко ли о̂кò то ти є̂
лꙋка́во, си́чко то ти тѣ́ло
ще да бꙋ́де те́мно, а̂ко про́-
чее свѣ́тлость та̀, щото є̂
въ те́бе. темнота̀ є̂, а̂то̀ те-
мнота̀ та ко́лкото ще да є̂;
24 Ни́кой неможе да рако́-
ти на два́ма господа́ре: за-
щото, и̂лѝ є̂дного̀ ще воз-
лю́би, а̂ дрꙋгі́атъ ще да воз-
ненави́ди: и̂лѝ за є̂дного̀
ще да се држжѝ, а̂ за дрꙋ-
гі́атъ ще фа́не да не ма́ри:
не мо́жете да рабо́тите на
Бг҃а и̂ на мамѡ́на.
25 За това̀ ви говорим:
не грыжа́йтесе заживо́татъ
си що щѐ да ꙗ̃дете, и̂лѝ що
щѐ да пі́ете: нито за тѣ́-
ло то си оу̂щò ще се ѡ̂бле-
че́те, не є̂ ли по̀ голѣ́мъ
живо́то ѿ храна̀ та, и̂ тѣ́ло
то ѿ о̂блекло̀ то;
26 Погледне́те на пти́цы
те небе́сны, какви̇̀ ни сѣ́ятъ,
ни жна́тъ, нито соби́ратъ
въ жи́тницы те, и̂ Ѻте́цъ
ва́шъ небе́сный ги хра́ни, не
стѐ ли вы́е мно́го по̀ добрѝ
ѿ тѣ́хъ;
27 Я̂ кой ѿ ва́съ, като се
гры́жи мо́же да придадѐ на
во́зрастатъ си є̂ди́нъ ла́-
коть:
28 И̂ за ѡ̂блекло̀ то си що
се гры́жате: гле́дайте крі́-
нове те по́лски какво̀ ра-
стя́тъ, не трꙋ́дятсе, ни пре-
да́тъ:
29 И говоримъ ви, защò
нито Соломѡ́нъ въ си́чка
та си сла́ва ѡ̂бле́чесе, като
є̂ди́нъ ѿ ті́ѧ.
30 И а̂ко трава̀ та по́л-
ска, коя́то є̂ дне́сь, а̂ оу̂трѣ
се фжрля въ пещь та̀, Бг҃ъ
та́кѡ ꙗ̂ ѡ̂бла́чи, не мно́гѡ
ли по̀вече ва́съ маловѣ́рцы;
31 Не гры́жайтесе про́чее,
и̂ не дꙋ́майте, що щѐ да

ѩдеме, и̂ що ще да пїеме,
и̂ли со що ще да се ѿблечеме;
32 Понеже сички те тїа
ѩзычницы те ги тжрсатъ:
защото Ѿтецъ вашъ небес-
ный знае, че ви трєбꙋватъ
сички те тїа.
33 Но перво тжрсете цар-
ство то Божїе, и̂ правда та
негова, и̂ сички те тїа ще
ви се притꙋратъ.
34 Не грыжайтесе прочее
за оутрешнїатъ день, за-
щото оутрешнїо ще да се
грыжа за свои те си грыжы:
стига на деньжтъ злина та
мꙋ негова.

ГЛАВА З.

НЕ сꙋдете, да не сꙋдени
бꙋдете.
2 Защото съ каковъ то
сꙋдъ сꙋдите, съ таковъ ще
сꙋдатъ и̂ васъ и̂ съ каква
то мѣра мѣрите, ще да се
мѣри и̂ вамъ.
3 А защо видишъ клечи-
ца та, що то є̂ въ братово
то ти око, а̂ греда та, що
то є̂ въ твое то око не
оусещашъ;
4 Или какво ще да речешъ
на брата си: чакай да и̂з-
вадимъ клечица та и̂зъ о̂-
ко то ти, а̂ ето греда та
є̂ въ твое то око;
5 Лицемѣре, и̂звади по
напредъ греда та и̂зъ о̂ко
то си, и̂ тогава ще видишъ
да и̂звадишъ клечка та и̂зъ
о̂ко то на-брата своегѡ.
6 Не давайте священны те
(вещи) на псета та, ни по-
фжрлайте бисери те си
предъ свинѣ те, да ги не
потжпчатъ съ нозѣ те си, и̂
повжрнатсе да вы раскжс-
натъ.
7 Просете, и̂ ще ви се да-
де: трасете, и̂ ще намѣри-
те: чꙋкайте, и̂ ще ви се ѿ-
вори:
8 Защото секой, който
проси прїима, и̂ който тжр-
си нахожда, и̂ който чꙋка,
ще да мꙋ се ѿвори.
9 Или кой человѣкъ є̂ ѿ
васъ, ѿ когото а̂ко поиска
сынъ мꙋ хлѣбъ, камень ли
ще мꙋ даде;
10 Или а̂ко поиска рыба,
змїа ли, ще мꙋ даде;
11 Ако вые прочее, щото
сте лꙋкави, знаете да да-
вате добри даванѣ та на
чада та си, колко повече
Ѿтецъ вашъ небесный ще
да даде добри (дарованїа)
на о̂нїа, щото просатъ ѿ
негѡ;
12 Сичко прочее щото и̂с-
кате да ви стрꙋватъ чело-
вѣцы те, такѡ стрꙋвайте и̂
вые нимъ, защото това є̂
и̂ законъ и̂ пророцы те.
13 Влѣзнете презъ тѣсни
те врата: защото са ши-
роки врата та, и̂ широкъ
пжть, който води въ по-

гибель, и̑ мнозина са, кой-
то влазатъ презъ нихъ.
14 Защото са тѣсни вра-
та та и̑ тѣсенъ пѫто, кой-
то води въ животатъ,
и̑ малцына са о̑ніа, който
го нахождатъ.
15 И чувайтесе ѿ лжепро-
роцы те, който приходатъ
къ вамъ въ о̑вчи дрехи, а̑
ѿ внетре са вълцы грабі-
тели.
16 Ѿ плодовѐ те и̓мъ ще
да ги познаете, и̑лѝ ѡ̑бки-
ратъ ѿ тѫрнѣ грозділе, и̑лѝ
ѿ репеи смоквы;
17 Такà секое доброд дре-
во, добрыѝ плодове прави:
а̑ злòто древо злы̀ плодове
прави.
18 Не може добрò то дре-
во да прави злы̀ плодове:
нито злò то древо да пра-
ви добрыѝ плодове.
19 Секое древо, което не
прави добръ плодъ, ѿси-
чатъ го и̑ фѫрлатъ го въ
о̓гньатъ.
20 Заради товà ѿ плодо-
вѐ те и̓мъ ще да ги по-
знаете.
21 Не секой, който ми го-
вори Господи Господи, ще
да влѣзе въ царство небес-
ное, но който твори волѧ
та на-О̑тцà моегѡ̀, щото
е̑ на небесà та.
22 Мнозина ще да ми ре-
чатъ въ день о̓ный: Гос-
поди Господи, не въ твоѐ
то ли и̓ме пророчествовахме,
и̑ съ твоѐ то и̓ме бѣсове
и̑згнахме, и̑ съ твоѐ то
и̓ме много сила сотворихме;
23 Тогава ще да и̓мъ и̑с-
повѣдамъ и̑ а̑зъ ѿ вась, за-
щò никога несамъ вы зна-
алъ: махнетесе ѿ мене, ко-
ито правите беззаконіе.
24 Секой прочее, който
слуша думы те мой тіа, и̑
прави ги, ще да го оу̑по-
добимъ сосъ е̑динъ мудръ
мѫжъ, който е̑ соградилъ
кѫща та си на камень:
25 И слѣзе дождь, и̑ дой-
доха рѣки те, и̑ подухнаха
вѣтрища та, и̑ нападнаха
на о̑наа кѫща, и̑ не паднà,
защото беше ѡ̑снована на
камень.
26 И секой человѣкъ кой-
то слуша думы те мой тіа,
и̑ не твори ги, ще да се оу̑-
подоби сосъ е̑динъ мѫжъ
безуменъ, който е̑ согра-
дилъ кѫща та си на пе-
сокъ:
27 И слѣзнà дождь, и̑ дой-
доха рѣки те, и̑ завѣаха
вѣтрища та, и̑ ѝпрехасе въ
о̑наа кѫща, и̑ паднà, и̑
развалѣніе то и̑ беше велико.
28 И когато соверши Іи-
сусъ тіа думы, чудехасе на-
роди те на оу̑ченіе то му.
29 Защото ги оу̓чеше, като
е̑динъ, който и̓ма власть,
а̑ не като книжницы те
(и̑ Фарісее те).

ГЛАВА И.

И като слѣзе ѿ гора́ та, йдеха слѣдъ него народи многи.
2 И ето че дойде единъ прокаженъ, който мѹ се кланаше, и говореше: Господи, ако щешъ, можешъ да ме ѿчистишъ.
3 И, простри ржка та си Іисѹсъ, и пофана го, и рече: хощѹ, ѿчистиса. И ѿчисти мѹ се а́кіе проказа та.
4 И рече мѹ Іисѹсъ: вардисе хѹбаво да не кажешъ никомѹ. Но йди та се покажи на свещенникатъ, и принеси и даратъ, щото го заповѣда Мѡѵсій въ законатъ, во свидѣтелство нимъ,
5 И като влѣзе Іисѹсъ въ Капернаѹмъ, дойде при него сотникъ и молеше го,
6 И дѹмаше: Господи, момче то мое лежи оу дома разслаблено, и люто страда.
7 И рече мѹ Іисѹсъ: азъ ще дойдемъ да го исцѣлимъ.
8 И ѿговори сотнико, и рече: Господи, несамь достоинъ да влѣзнешъ подъ мойатъ покровъ, но токмѡ речи слово, и ще да исцѣлѣе момче то ми:
9 Защото азъ самь человѣкъ подъ власть, и имамъ подъ себе си войнѡ: и говоримъ томѹва: йди, и ѿина: и дрѹгимѹ: дойди и дохожда: и на слѹга та ми: направи това, и направѹва го.
10 И като чѹ Іисѹсъ, почѹдисе, и рече на ѻнія, що то йдеха слѣдъ него: йстина ви говоримъ: нито во Ісраила намѣрихъ толко голѣма вѣра.
11 И говоримъ ви, защо мнозина ѿ востокъ и западъ ще дойдатъ, и ще да наседатъ съ Авраама, и Ісаака, и Іакѡва въ царство некесное.
12 А сынове те на-царство то ще да се изгонатъ въ по кжнишна та темнота: тамѡ ще да бжде плачъ, и скжрцаніе со зжби те.
13 И рече Іисѹсъ на сотникатъ: йди, и каквото си повѣрѹвалъ, да ти бжде: и исцѣлѣ момче то мѹ въ ѻный часъ.
14 И като дойде Іисѹсъ въ Петрова та кжща, виде тжща мѹ че лежеше, и гореше ѿ ѻгнь,
15 И пофана ржка та и, и ѿстави а трескатa, и стана и слѹгѹваше мѹ.
16 И като мржкна, приведоха мѹ многи бѣсни, и изгна дѹхове те со слово, и сички те болнѡ исцѣли.
17 За да се исполни пророчество то на-пророка Исаіа, който говори: той

немощи те на́шы прїа, и
болести те понесе.
18 И като видѣ Іисусъ о-
колω себе си многи народы,
заповѣда и̂мъ да прейдатъ
ѡ̂донадъ.
19 И приближи при него
є̂динъ книжовникъ, и̂ рече
му: оу̂чителю, а̂зъ ще да
и̂демъ по тебе, кадето да
и̂дешъ.
20 И рече му Іисусъ: ли-
сицы те и̂матъ дупки, и̂
птицы те гнѣзда: а̂ Сынъ
человѣческїй нема гдѣ да
си подклони глава та.
21 И другъ ѿ оученицы те
му рече: Господи, повели ми
да и̂демъ по напредъ да
погребемъ баща си.
22 А Іисусъ му рече: вжр-
ви подиръ мене, и̂ ѡ̂ста-
ви мертвы те да погребатъ
мжртовцы те си.
23 И влѣзе въ гемїа та,
и̂ послѣдуваха по него оу-
ченицы те му.
24 И є̂то трусъ великъ
быдѣ въ море то, щото се
покрываше гемїа та съ дал-
гы те: а̂ той спаваше.
25 И приближихасе оуче
ницы те му, и̂ собудиха го,
и̂ рекоха: Господи, и̂збави
ны, погинуваме.
26 И рече и̂мъ: защо сте
страшливи маловѣрцы; то-
гава стана, и̂ запрети на
вѣтрове те и̂ на море то и̂
быдѣ тишина голѣма.

27 А человѣцы те се чуде-
ха, и̂ говореха: кой є̂ тоа
щото и̂ вѣтрове те и̂ море
то го послушуватъ;
28 И като дойдѣ ѡ̂донадъ
въ страна та Гергесинска,
срешнаха го двама бѣсни,
които и̂злазеха ѿ гробницы
та, много зли, щото не
можеше никой да премине
по ѡ̂нзи пжть.
29 И є̂то че и̂звыкаха и̂
рекоха: що и̂маме нїе съ тебе
Іисусе Сыне Божїй; дошелъ
си тука да ны мжчишъ
предъ време то.
30 И беше далече ѿ нихъ
стадо свинско големо, което
пасеше.
31 А бѣсове те му се моле-
ха, и̂ думаха: а̂ко ны и̂зго-
нишъ, заповѣдай ни да
и̂деме въ свинско то стадо.
32 И рече и̂мъ: и̂дете. А
ѡ̂ни и̂злѣзоха и̂ ѿидоха
въ свинско то стадо. И а̂кїе
пущисе сичко то стадо свин-
ско ѿ брегжтъ въ море то,
и̂ и̂здавихасе въ воды те.
33 А свинаре те побѣгна-
ха, и̂ като дойдоха въ гра-
джтъ приказаха сичко то
що се случи, и̂ за бѣсни те.
34 И є̂то сичкїо градъ
и̂злѣзна да посрешне Іи-
суса, и̂ като го видеха, мо-
лиха му се да и̂злѣзе ѿ
сунори те и̂мъ:

ГЛАВА. Ѳ҃.

И като влѣзе въ Гемі́а та,
замина и дойде въ свойатъ
си градъ.
2 И ето че мꙋ донесоха
едного разслабленна (съ жи-
лы те) който лежеше на
одръ: и като виде Іисꙋсъ
вѣра та имъ, рече на раз-
слабленныатъ: дерзай чадо,
прощаватъ ти се грѣхове те.
3 И ето, нѣкои ѿ кни-
жницы те рекоха въ себе си:
той хꙋли.
4 И като разꙋмѣ Іисꙋсъ
помышленіа та имъ, рече:
защо вые мыслите зле на
сердца та си;
5 Що е по лесно, да ре-
чемъ прощаватъ ти се грѣ-
хове те: или да речемъ:
стани та ходи;
6 Но да познаете, защо
има власть Сынъ человѣче-
скій на земла та да про-
щава грѣхове: (тогава рече
на разслабленныатъ:) ста-
ни, земи оджратъ си, и
иди оудома си.
7 И като стана (зе си о-
джратъ): и ѿиде си оудо-
ма.
8 И като видеха народи
те, чꙋдихасе, и прославиха
Бга, който даде такава
власть на человѣцы те.
9 И като прейде ѿ тамо
Іисꙋсъ, виде человѣка, кой-
то седеше на гюмрꙋкчійни-
ца та, и называше се Мат-
ѳей: и рече мꙋ, последꙋвай
по мене: а той стана и ѿ-
иде слѣдъ него.
10 А когато си ѿпочива-
ше Іисꙋсъ въ кжщи, ето
мнозина мытари, и грѣш-
ни дойдоха и седнаха за-
едно съ Іисꙋса, и съ оуче-
ницы те мꙋ.
11 И като видеха фарісеи
те, говореха на оученицы те
мꙋ: защо съ мытари те и
съ грѣшни те оучительо
вашъ яде и піе;
12 А Іисꙋсъ, като чꙋ рече
имъ нетребꙋва на здрави те
врачъ но на болни те!
13 Идете и наꙋчетесе. що
е: милость искамъ, а не
жертва: защото несамь до-
шелъ да повыкамъ праве-
дны те, но грѣшны те на
покаяніе.
14 Тагава дойдоха кодъ
него оученицы те Іѡанно-
ви, и говореха: защо ніе и
фарісеи те постимесе много,
а твои те оученицы, не се
постатъ;
15 И рече имъ Іисꙋсъ: мо-
жатъ ли сынове те свадбар-
ски да плачатъ. доколкото
време е съ нихъ младоже-
нецо; но ще дойде време.
когато се земе ѿ нихъ мла-
доженецо, и тогава ще да
се постатъ.
16 И никой не тꙋра за-
кржпка ѿ небѣлено платно

на ве́тха дре́ха: защо́то за-
кръпка та зе́ма ѿ дре́ха та,
и̂ по ло́ша дꙋ́пка бы́ва.
17 Нито вливатъ віно̀
но́во въ мѣ́хове ве́тхи, а̂ко
ли нѐ, а̂то̀ содиратсе мѣхо-
вете, и̂ разсы́пꙋвасе віно̀ то:
но вливатъ віно̀ но́во въ
мѣ́хове но́вы, и̂ ѿвардꙋватъ-
се и̂ двете.
18 Тїа като и̂мъ дꙋмаше
той, е̂'то че дойдѐ нѣ́кой
кна́зь, ко́йто мꙋ се покло-
ни̇̀, и̂ ре́че: дъщерка та ми
сега оу̂мрѐ: но дойди̇̀ да
тꙋ́ришъ ръка̀ та си на нѣа,
и̂ щѐ да ѡ̂живе́е.
19 И стана̀ Іисꙋсъ, и̂ ѿи̂де
по не́го, и̂ оу̂ченицы те мꙋ
за́едно.
20 (И е̂'то е̂дна̀ жена̀, на
коа́то тече́ше кръвь два-
на́десать годи́ны, прибли-
жи̇̀ ѿ за́дъ, и̂ пофана̀ пола̀
та на-дре́ха та мꙋ.
21 Защо́то дꙋмаше въ се́-
беси: а̂ко са́мѡ пофа́немъ
дре́ха та мꙋ, щѐ да се и̂сцѣ-
ли́мъ.
22 А̂ Іисꙋсъ като се ѡ̂бър-
на̀, и̂ видѐ а̂', ре́че: и̂май
дерзнове́нїе дъщерко, вѣ́ра
та ти те и̂сцѣли̇̀. И и̂сцѣ-
лѐ жена̀ та ѿ о̂'ный ча́съ).
23 И като дойдѐ Іисꙋсъ
въ къщата кна́зова, и̂ ви-
дѐ свирцы̇̀ те, и̂ наро́датъ
че гълче́ше.
24 Ре́че и̂мъ: бѣ́гайте ѿ
тꙋ́ка, защо́то не е̂' оу̂мре́ла
дѣвица та, но спи̇̀. А̂ о̂ни̇̀
мꙋ се присмиваха.
25 И като и̂спъдиха на-
ро́датъ, влѣ́зе вне́тре Іисꙋсъ
и̂ фана̀ а̂' за ръка̀ та: и̂ ста-
на̀ дѣвица та̀.
26 И прочꙋ́се та́а вѣ́сть
по си́чка та о̂на́а земла̀.
27 И като преминꙋваше
ѿ та́мѡ Іисꙋсъ, и̂деха слѣ́дъ
не́гѡ два̀ слѣпцы̇̀, и̂ вы́ка-
ха, и̂ говоре́ха: поми́лꙋй ны
(Іисꙋсе) Сы́не Дави́довъ:
28 И̂ като влѣзна̀ въ къ-
ща та. приближи́хасе при
не́го слѣпцы̇̀ те, и̂ ре́че и̂мъ
Іисꙋсъ: вѣрꙋвате ли че мо́-
жемъ да напра́вимъ това̀;
ре́коха мꙋ: е̂'й Го́споди.
29 Тога́ва се прикосна̀ на
о̂чи̇̀ те и̂мъ, и̂ ре́че и̂мъ: по
вѣ́ра та ва́ша да бъде ва́мъ:
30 И ѿвори́хаимсе о̂чи̇̀ те:
и̂ запрети̇̀ и̂мъ Іисꙋсъ, и̂
ре́че и̂мъ: варде́тесе да не
оу̂зна́е това̀ никой.
31 А̂ о̂ни̇̀ като и̂злѣзна́-
ха̀, прославиха го по си́чка
та о̂на́а земла̀.
32 И като и̂злѣзна́ха о̂ни̇̀,
е̂'то че мꙋ приве́доха е̂ди́нъ
человѣ́къ нѣ́мъ, и̂ бѣ́сенъ.
33 И̂ като и̂скочи̇̀ дїа́воло,
продꙋма̀ нѣ́мыо: и̂ чꙋ́деха-
се наро́ди те, и̂ дꙋ́маха: ни́-
кога не се̇̀ е̂' ѡ̂вило та́кѡ
во Ісра́иля.
34 А̂ Фарїсеи те дꙋ́маха:
съ кна́затъ бѣсо́вски, и̂з-
гона́ва бѣ́сове те.

35 И прохождаше Іисѹсъ
сички те градове и села, и
ѹчеше въ собори те имъ,
и проповѣдѹваше Еѵаггеліе
то на-царство то, и исцѣ-
ляваше секоя болесть, и се-
коя немощь въ человѣцы те.
36 И като видѣ народы те,
сожалисе за нихъ, защото
бѣха ѹморени, и распрѫсна-
ти, като овцы, щото не-
матъ пастырь.
37 Тогава рече на ѹчени-
цы те си: жатва та е мно-
га, а работницы те са малω.
38 Помолетесе прочее на
господинатъ на жатва та,
да искара работницы на
жатва та.

ГЛАВА І.

И повика дванадесете ѹ-
ченицы свои, и даде имъ
власть надъ нечисты те дѹ-
хове, да ги изгонѹватъ, и
да исцѣляватъ секоя бо-
лесть, и секаква немощи.
2 А на-дванадесете Апосто-
ли имена та са тія: первый
Сімωнъ, който се нарича
Петръ, и Андрей братъ не-
говъ: Іаковъ Зеведеевъ, и
Іωаннъ братъ неговъ:
3 Філіппъ, и Вартоломей:
Θωма, и Матөей мытарь:
Іаковъ Алфеевъ, и Леввей
който е нареченъ Θаддей:
4 Сімωнъ кананітъ, и Іѹ-
да Іскаріωтскій, който го
и предаде.
5 Тія дванадесете прати
Іисѹсъ, и заповѣда имъ, и
рече: по пѫтатъ на изы-
чницы те не идете, и во
градъ самарянски да не
влѣзнете:
6 Но идете повече при ов-
цы те изгѹбены на-домать
Ісраилевъ.
7 И като ходите пропо-
вѣдѹвайте, и говорете: за-
що се приближи царство то
небесно.
8 Болны те исцѣлявайте
прокаженныте очищавайте
мертвы те воскрешавайте,
діаволы те изгонявайте,
тѹне пріяхте, тѹне давайте.
9 Не спечалайте злато ни
сребро, ни мѣдь при поясы
те си:
10 Ни торба на пѫтатъ,
ни двѣ дрехи, ни обѹща,
ни тояга: защото е до-
стоинъ работнико за своя
та храна.
11 И въ който градъ или
село влѣзете, испытайте
кой е въ него достоинъ,
и тамω седете, догдѣ из-
лѣзете.
12 И като влѣзете въ нѣ-
кой домъ, да го поздравля-
вате, (и да говорите миръ
на тоя домъ:)
13 И ако е домо досто-
инъ ще да дойде вашіо
миръ на него: ако ли не е
достоинъ, миро вашъ кодъ
васъ ще да се повѫрне.

14 И който не пріиме васъ, нито послуша словеса та ва-
ши: като излѣзнете изъ
доматъ, или изъ оный
градъ, ѿтресете прахътъ ѿ
нозѣ те ваши.

15 Истина ви думамъ: по
легко ще да бѫде на земля
та Содомска и Гоморска въ
день судный, нежели на он-
зи градъ.

16 Ето азъ вы проваждамъ
като овцы посредъ вълцы
те: бѫдете прочее мудри
като зміи те, и простоду-
шни като гълѫби.

17 И чувайтесе ѿ человѣ-
цы те: защото ще вы пре-
дадатъ на мучилища та, и
въ сокорища та нихни ще
вы біятъ.

18 И предъ властелины, и
царове ще вы водатъ зара-
ди мене, за свидѣтелство
нимъ, и на языцы те.

19 И когато вы предаватъ,
не грижайтесе, какво или
що ще да продумате, защо-
то ще ви се даде въ оный
часъ що ще да продумате.

20 Защото, нещѣ да сте
віе, щото ще думате, но
Духо на-Отца вашего, кой
то дума въ васъ.

21 И братъ брата ще пре-
даде на смерть и отецъ
чадо то си: и ще станатъ
чада та на врѫхъ родителе
те си, и ще ги убіятъ.

22 И ще бѫдете ненави-
дими ѿ сички те заради
мое то име: но който пре-
търпи до край, той ще да
се спасе.

23 И когато вы гонатъ въ
тоя градъ бѣгайте въ дру-
гіятъ. Защото истина ви
говоримъ: нещете да свър-
ши те градове те Ісраилеви,
доклѣ дойде Сынъ чл҃въ вѣче-
скій.

24 Не е ученикъ надъ
учителя своего, нито слуга
надъ господина своего.

25 Стига на ученикатъ
да буде като учительтъ
си, и слуга та като госпо-
дарятъ си: ако господарятъ
на-кѫща та нарекоха веел-
зевула, колко повече дома-
шни те неговы;

26 Не убойтесе прочее ѿ
тѣхъ: защото нищо не е
покрыено, което не ще да се
ѿкрые; и тайно, което не
ще да бѫде узнаено.

27 Това щото ви думамъ
въ темнина та, кажете го
увиделои това щото чуе-
те тайно на ухо то, про-
повѣдайте го на връхатъ
на кѫщы те.

28 Не убойтесе ѿ оніа,
щото убиватъ тѣло то,
а душа та не можатъ да
убіятъ: но убойтесе по-
вече ѿ оногова, който мо-
же и душа та и тѣло то
да погуби въ геенна та.

29 Не продаватъ ли се двѣ

птички за ѐдна̀ а҆спра; и҆ ни ѐдна̀ та ѿ ни́хъ ще па́-не на земля́та безъ Ѻ҆т-ца̀ ва́шегѡ:

30 Но и҆ си́чки те ви влакна̀ на-глава̀ та ви са и҆зброе́ни.

31 Не оу҆бо́йтеся про́чее, ѿ мно́го птички сте по̀ до-крѝ вы́е.

32 Ѳе́кой про́чее, ко́йто ме и҆сповѣ́да предъ человѣ́-цы те, ще да го и҆сповѣ́дамъ и҆ а҆́зъ предъ Ѻ҆тца̀ моегѡ̀, ко́йто є҆ на небеса̀ та.

33 А҆ кой то се ѿфжрли ѿ ме́не предъ человѣ́цы те, ще да се ѿфжрлимъ и҆ а҆́зъ ѿ не́гѡ пре́дъ Ѻ҆тца̀ моегѡ̀, ко́йто є҆ на небеса̀ та.

34 Не мыслѣ́те че дойдо́хъ да фжрлимъ ми́ръ на зем-ля̀ та: не дойдо́хъ да фжр-лимъ миръ, но ме́чь.

35 Защо́то дойдо́хъ да раздѣ́лимъ человѣ́ка на вржхъ баща̀ мꙋ, и҆ дще́рка на вржхъ ма́йка и҆, и҆ снжха̀ на вржхъ свекжрва си.

36 И вразѝ те на человѣ́-ка са домашни те не́гови.

37 Ко́йто ѿкыча баща̀ и҆лѝ ма́йка по̀ мно́го ѿ ме́не, не є҆ досто́инъ за ме́не: и҆ ко́й-то ѿкы́ча сы́на и҆лѝ дще́рка по́вече ѿ ме́не, не є҆ досто́-инъ за ме́не.

38 И ко́йто не зе́ме кржстатъ сво́й, и҆ не послѣ́дꙋва по ме́не, не є҆ досто́инъ за ме́не.

39 Ко́йто си наме́ри дꙋ-ша̀ та да а҆ загꙋби: а҆ ко́йто а҆ загꙋби зарадѝ ме́не, ще да а҆ наме́ри.

40 Ко́йто пріи́ма ва́съ, ме́-не пріи́ма: а҆ ко́йто пріи́ма ме́не, пріи́ма Ѻ҆ногова, ко́й-то ме є҆ прати́лъ.

41 Ко́йто пріи́ма проро́ка во и҆́ме проро́ческо, мжзда̀ проро́ческа ще пріи́ме: и҆ ко́й-то пріи́ма пра́ведника во и҆́ма пра́ведническо, мжзда̀ пра́ведническа ще пріи́ме.

42 И а҆ко нѣ́кой напо́й є҆дного ѿ тія ма́лки те є҆дна̀ ча́ша стꙋде́на вода̀ то́кмѡ, во и҆́ме оу҆чени́ческо, и҆́стина ви дꙋмамъ: не щѐ да загꙋби запла́та та си.

ГЛАВА АІ҃

И҆ бы́де като свжршѝ Іи-сꙋ́съ да заповѣ́дꙋва на два-на́десете си оу҆ченицы̀, пре-и҆дѐ ѿ та́мѡ да оу҆́чи, и҆ да пропо́вѣдꙋва по градове́ те тѣ́хни.

2 А҆ Іѡа́ннъ като чꙋ̀ въ темницꙋ та дѣла̀ та Хрі́с-то́ви, пратѝ два́ма ѿ оу҆-ченицы те си.

3 И рече мꙋ: ты́ли си ѻ҆-ный що то и҆́де, и҆лѝ дрꙋ-гиго ча́каме;

4 И ѿговори Іисꙋ́съ, и҆ рече и҆́мъ: като ѿи́дете, ка-же́те на Іѡа́нна това̀ щото чꙋ́ете и҆ ви́дите.

5 Ѳлѣ́пи те прогле́днꙋ-

ватъ, и҆ хро́ми те хо́датъ,
прокаже́нни те се ѿчища́-
ватъ, глꙋхи те прочꙋватъ,
ме́ртви те воскре́снꙋватъ, и҆
нищи те благовѣствꙋватъ.
6 И҆ блаже́нъ є҆, ко́йто се
не собла́зни за ме́не.
7 И като си ѿидо́ха о҆ни,
начна̀ І҆исꙋ́съ да дꙋ́ма на̀
наро́ди те за І҆оа́нна: как-
во̀ и҆злѣзохте да видите
въ пꙋсты́на та; тро́сть ли
щото се кла́ти ѿ вѣтаратъ;
8 Но какво̀ и҆злѣзохте да
ви́дите; человѣка ли, ко́й-
то є҆ ѿкле́ченъ въ ме́гки
дре́хи; є҆то, о҆ні́а, щото но́-
сатъ ме́гки те въ ца́рски те
са до́мове.
9 Но какво̀ и҆злѣзна́хте да
ви́дите: проро́ка ли; вои́с-
тиннꙋ, гово́римъ ви, и҆ по̀
мно́го ѿ проро́ка.
10 Защо́то, то́а є҆ о҆ны́й,
за кого́то є҆ пи́сано: є҆то
азъ пра́щамъ А҆́гг҃ла моего̀
пре́дъ лицѐ то ти, ко́йто ще
пригото́ви твоя́тъ пѫть
предъ те́бе.
11 И҆стина ви дꙋ́мамъ: не
є҆ станалъ ѿ о҆ны́а, що са
се роди́ли ѿ жены̀, по̀ го-
ле́мъ ѿ І҆оа́нна крести́тела,
а҆ по̀ ма́лкіо въ ца́рство то
небе́сно по̀ голе́мъ є҆ ѿ не́гѡ.
12 И ѿ дни́ те на-І҆оа́н-
на крести́тела до сега̀, ца́рс-
тво то небе́сно се нꙋди, и҆
нꙋ́жданицы те го гра́бнꙋ-
ватъ.
13 Защо́то си́чки те про-
ро́цы и҆ зако́не до І҆оа́нна
проре́коха.
14 И а҆ко щете да го прі́-
имете, то́й є҆ И҆лі́а, щото
ще да до́йде.
15 Ко́й и҆ма оу҆́ши да слꙋ-
ша, не́ка слꙋша.
16 А҆ на какво̀ да оу҆подо́-
бимъ то́а ро́дъ; подо́бенъ
є҆ на дѣца̀ та, ко́йто сѣ-
да́тъ на паза́ры те, и҆ вы-
катъ на дрꙋ́жина та си,
17 И гово́ратъ: свири́хме
ви, и҆ не и҆гра́хте: плака́хме
ви, и҆ не тꙋ́жихте:
18 Защо́то до́йде І҆оа́ннъ,
ко́йто ни ꙗ҆де́ше, ни пі́еше,
и҆ гово́ратъ: дїа́волъ и҆ма.
19 До́йде Сы́нъ человѣ́чес-
кі́й, ко́йто ꙗ҆дѐ, и҆ пі́е, го-
во́ратъ: є҆то человѣ́къ ꙗ҆-
дли́въ и҆ вїнопі́йца, прїа́тель
на мыта́ри те и҆ на грѣ́шни
те, и҆ ѿправда́се премꙋ́дрость
та̀ ѿ ча́да та си.
20 Тога́ва начна̀ І҆исꙋ́съ
да оу҆кора́ва градове́ те въ
ко́йто бы́до́ха по̀ мно́го то
не́говы си́лы, защо́то се не
покаа́ха.
21 (Те́шко и҆) го́рко те́бе
Хорази́не, (те́шко и҆) го́рко
ти Виѳсаі́до, защо́то а҆ко
бе́ха сотво́рены въ Ты́ра и҆
Сі́дѡна си́лы те, ко́йто бы-
до́ха сотво́рены въ ва́съ, ѿ-
да́вна воистиннꙋ во вре́-
тище и҆ въ пе́пелъ бы́хасе
покаа́ли.

22 Ѻ҆ба́че говóримъ ви: на
Тѵ́ра и҆ на Сїдѡ́на по̀-лег-
ко ще да бѫде въ де́нь сѫ-
дный, не́жели ва́мъ.
23 И ты Капернаѹ́ме, що-
то си се вознéсалъ до небе-
са̀, до а҆́да ще да слѣ́знешъ.
защóто, а҆ко бе́ха сотвóрены
въ Содо́ма си́лы те, щото
быдóха въ тебе, ще́ха бой-
стинно да ѿстáнатъ до
днéшнїатъ де́нь.
24 Ѻ҆ба́че говóримъ ви:
защо̀ на земля̀ та Содóм-
ска по̀ лéгко ще да бѫде въ
де́нь сѫдный, нéжели тебе.
25 Въ ѻ҆нова̀ вре́ме ѿговорѝ
І҆исѹ́съ, и҆ ре́че: и҆сповѣ́дѹ-
вамъ ти се Ѻ҆́тче, Го́споди
на-небо̀ то, и҆ на-земля̀ та,
защо́то си ѹ҆таи́лъ тїа (ра́-
боты) ѿ премѹ́дры те и҆ ра-
зѹ́мны те, и҆ ѿкрылъ си ги
на младе́нцы те.
26 Ѝй Ѻ҆́тче, защо́то така̀
се ꙗ҆вѝ ѹ҆го́дно пре́дъ тебе.
27 Си́чко то ми є҆ преда́-
дено ѿ Ѻ҆тца̀ ми, и҆ ни-
кой не знае Сн҃а, то́кмѡ
Ѻ҆те́цъ: нито̀ Ѻ҆ца̀ знае
нѣкой, то́кмѡ Сы́нъ, и҆ на
когóто щѐ Сынò да го ка́же.
28 Ела́те кодъ ме́не си́чки,
щото се трѹдите, и҆ щото
сте натова́рени, и҆ а҆́зъ ще
вы ѹ҆поко́имъ.
29 Земе́те ꙗ҆ре́матъ мо́й
на себе си, и҆ наѹ́чи́тесе ѿме́не
че самь кро́токъ и҆ смире́нъ
на сѫрдцѐ то, и҆ ще наме́ри-
те ѹ҆покое́нїе на дѹшы те
си.
30 Защо́то ꙗ҆рéмо мо́й є҆
добръ, и҆ товáро мо́й ле́гкъ.

ГЛАВА ВІ҃.

Въ ѻ҆нова̀ вре́ме замина̀
І҆исѹ́съ въ сѫббѡта̀ презъ
сѣ́анїа та: и҆ ѹ҆чени́цы те
мѹ ѿгладнѣ́ха, и҆ фана́ха
да скѫ́батъ кла́сове и҆ да
ꙗ҆дáтъ.
2 А҆ Фарїсе́и те като ви-
де́ха това̀, ре́коха мѹ: Е҆то
ѹ҆чени́цы те ти пра́ватъ
ѻ҆нова̀, щото не є҆ допѹще́но
да пра́ватъ въ сѫббѡта.
3 А҆ то́й и҆́мъ рече: не стѐ
ли чита́ли, що направи
Дави́дъ, кога́то ѿгладнѣ̀
самсѝ, и҆ ѻ҆нїа щото бе́ха съ
него;
4 Какво̀ влѣзе въ до́мъ
Бж҃їй, и҆ и҆зе́де хлѣбове те
на-предложе́нїе то, които
небе́ше проще́но то́й да ꙗ҆-
дѐ, нито ѻ҆нїа, щото бе́ха
съ не́го, но то́кмѡ са́ми те
свяще́нницы;
5 Или не стѐ чита́ли въ за-
ко́натъ, защо̀ въ сѫббѡ́ты
те свяще́нницы те въ це́ркова
та ѡ҆скверня́ватъ сѫббѡ́та
та, и҆ неповинни са;
6 И говóримъ ви: защо
тѹка є҆ по̀ голѣ́мъ ѿ це́ркова
та.
7 А҆ко бы́хте зна́ли, що
є҆, ми́лость и҆скамъ, а҆ не

жертва, никога некюхте ѡ-
сѫждали неповинны те:
8 Защото Сынъ человѣ-
ческїй е Господинъ и на
сѫббюта та.
9 И като прейде ѿ тамо
дойде въ соборатъ имъ.
10 И ето беше тамо е-
динъ человѣкъ, който има-
ше суха рѫка, и попитаха
го, и рекоха: да ли е про-
щено да лѣкува нѣкой въ
сѫббюта, за да го ѡкака-
хатъ.
11 И той имъ рече: кой
человѣкъ е ѿ васъ, който
ако има една овца, и па-
дне въ сѫббюта въ нѣкоя
яма, нещели да фане да я
извади;
12 И колко е по добръ че-
ловѣкъ ѿ овцата: за то-
ва е достойно да се прави
добро въ сѫббюта.
13 Тогава рече на человѣ-
катъ: простри си рѫката,
и простре я: и сотворися
здрава, каквото другата.
14 И фарисеи те като из-
лѣзоха вонъ, сотвориха со-
вѣтъ на него, какво да го
погубатъ.
15 Но Іисусъ като разумѣ
това, ѿиде ѿ тамо: и мно-
го народи ѿидоха слѣдъ
него и исцѣли ги сички те.
16 И заповѣда имъ да го
не изявляватъ.
17 За да се исполни оно-
ва що е речено презъ про-
рока Исаїа, който говори:
18 Ето Сынъ мой, когото
самъ избралъ: возлюблен-
ный мой, на когото благо-
воли душата ми: ще по-
ложимъ духатъ мой на не-
го, и ще да возвѣсти судъ
на языцы те.
19 Не ще да повжрне рѣчь,
нито ще извика, нито ще
чуе нѣкой на кржстопжти-
ща гласатъ му.
20 Тржстика строшенна не
ще да сломи, и зафаналсе
ленъ неще да угаси: докле
да изведе сѫдатъ въ по-
бѣда.
21 И на името му язы-
цы те ще да се надѣатъ.
22 Тогава му приведоха
единъ бѣсенъ, който беше
слѣпъ и нѣмъ: и исцѣли
го, щото слѣпыо и нѣмыо
и видеше и думаше.
23 И чудехасе сички те
народи, и говореха: да не
бжде тоя Христосъ, Сынъ
Давидовъ.
24 А фарисеи те като чуха,
рекоха: тоя не изгонява
бѣсове те, но токмо съ ве-
елзевулатъ князатъ бѣсов-
ски.
25 Но Іисусъ като знаеше
мысли те имъ, рече имъ:
сяко царство, ако се раз-
дѣли на вржхъ себе си, ще
да запустѣе: и секой градъ,
или кжща ако се раздѣли на
вржхъ себе си, неще да стои.

26 И ако сатана та сата-
на изгонава, разделилъ се
е на врахъ себе си. Какво
прочее ще да стой царство
то му;
27 И ако азъ изгонавамъ
бесове те съ веелзевулатъ,
сынове те ваши съ кого ги
изгонаватъ; за то они ще
ви бждатъ судіи.
28 Ако ли азъ съ Духъ Бо-
жій изгонавамъ бесове те,
воистинну постигна на
васъ царство то Божіе.
29 Или какво може да
влезе некой въ кжща та
на-единъ якъ, и да му
разграби сосуды те, ако по
на предъ не вжрже якіатъ;
и тогава ще му оберe кж-
ща та,
30 Който не е съ мене,
противенъ ми е: и който
не свира съ мене, разсыпува.
31 За това ви говоримъ:
секой грехъ и хула ще да
се простатъ на человецы
те: а хула та щото е на
Духатъ, не ще да се прости
на человецы че.
32 И който рече слово
противу Сына человеческа-
го, ще да му се прости: а
който рече противу Духа
сватаго, не ще да му се
прости, ни на тоа светъ,
ни на онай.
33 Или ще да направите
джрво то добро, и рождка
та му добра: или ще да на-
правите джрво то лошо, и
рождка та му лоша: защо-
то отъ рождка та ще да се
познае джрво то.
34 Змійчете ехіднини,
какви можете да думате
добро, като сте лоши;
защото отъ избытокатъ
(отъ това що артисува) на
сжрдце то, оуста та гово-
ратъ.
35 Добрый человекъ отъ
добро то сокровище износи
добры те (думы): а лука-
вый человекъ отъ лукаво то
сокровище износи лукавы
те.
36 И говоримъ ви: защо
за секое слово праздно, кое-
то ако реканъ человецы те,
ще воздадатъ отъ нетъ въ
день судный.
37 Понеже отъ словеса та си
ще да се оправдашъ, и отъ
словеса та си ще да се осу-
дишъ.
38 Тогава отговориха не-
кои отъ книжницы те и фа-
рісеи те и рекоха: оучите-
лю, искаме да видиме отъ те-
бе знаменіе.
39 А той отговори и рече
имъ: родъ лукавый и прелю-
бодейнный знаменіе иска,
и знаменіе не ще да му се
даде, токмо знаменіе то
на-Іона пророка.
40 Защото, каквото беше
Іона во оутроба та кито-
ва три дни, и три нощи,

така ще да бѫде и Сынъ
человѣческій въ сърдце то
на-земля та три дни, и
три нощи.
41 Мѫжіе те ninevítски
ще да станатъ на сѫдъ съ
тоя родъ, и ще да го ѡсѫ-
датъ: защото се покаяха
съ Іѡнина та проповѣдь:
и ето тука повече ѿ Іѡна.
42 Царица та южна ще да
го ѡсѫди: защото дойде ѿ
край земля та, да чуе пре-
мудрость та Соломѡнова:
и ето тука є повече ѿ Со-
ломѡна.
43 И когато нечистый духъ
излѣзне изъ человѣка, пре-
ходи презъ безводни мѣ-
ста, и тѫрси оупокоеніе, и
не нахожда.
44 Тогана ще да рече: да
се вѫрнемъ въ кѫща та си,
ѿ дѣто излѣзохъ, и като
дойде нахожда я праздна,
пометена, и наредена.
45 Тогава ѿива, и зема съ
себе си іоще седмь духове
по люты ѿ себе, и като
влѣзатъ, живеятъ тамѡ, и
бываттъ послѣдните(бѣдѡ),
на-ѡногова человѣка по ло-
шы ѿ первы те, така ще да
бѫде и на тоя родъ лука-
вый.
46 И като іоще думаше
той на народи те, ето,
майка му и братія та му
стоеха вѫнъ, и искаха да
му думатъ.
47 И рече му нѣкой си: єто,
майка ти и братія та ти
вонка стоятъ, и искатъ да
ти хорататъ.
48 А Іисусъ ѿговори, и
рече на ѡногова, щото му
думаше: коя є майка ми;
и кои са братія та ми;
49 И простре рѫка та си
на оученицы те си, и рече:
єто майка ми, и братія та
ми, защото който сотвори
воля та на-Отца моегѡ,
щото є на небеса та, той ми
є братъ, и сестра, и майка.

ГЛАВА ГІ.

И въ ѡный день излѣзе
Іисусъ ѿ кѫщата, и седна
при море то.
2 И собрахасе при него
много народи, до толко
щото влѣзна въ гемія та
и седна: а сичкіо народъ
стоеше на брегѫтъ.
3 И дума имъ много съ
притчи, и рече: єто излѣ-
зна сѣятельо да сѣе.
4 И като сѣеше той, єдни
(зерна) паднаха при пѫ-
татъ: и дойдоха пилцы те
и изкѫлваха ги.
5 А други паднаха на ка-
менити мѣста, дѣто нема-
ше земля много, и изнед-
нашъ проникнаха, защото
не беше дѫлбока земля та:
6 Но като изгрѣя солнце
то, повѣхнаха: и защото
немаха корене, изсѫхнаха,

7 А҆ дрꙋ́ги падна́ха въ
тжрнѣ то, и҆ ѿкра́стоха о҆-
колѡ ни́хъ тжрнѣ, и҆ оу҆да-
ви́ха ги.
8 А҆ дрꙋ́ги падна́ха на до-
бра̀ землѧ̀ и҆ да́ваха пло́дъ,
є҆дно̀ оу҆бѡ сто̀, а҆ дрꙋ́го
шестдеса́ть, а҆ дрꙋ́го три-
десать.
9 Ко́йто и҆́ма оу҆́ши да слꙋ-
ша, не́ка слꙋша.
10 И҆ като се приближи́ха
оу҆ченицы те мꙋ, ре́коха мꙋ:
защо̀ и҆́мъ гово́ришъ съ
при́тчи;
11 А҆ то́й и҆́мъ ѿговорѝ, и҆
ре́че: защо́то ва́мъ є҆ да́де-
но да разꙋмѣ́ете та́инства
та на-ца́рство то небе́сно,
а҆ ни́мъ не є҆ да́дено.
12 Защо́то ко́йто и҆́ма,
не́мꙋ ще се дадѐ, и҆ ще да
мꙋ ѡ҆ртиса: а҆ ко́йто не́ма,
и҆ о҆нова̀ що́то и҆́ма, ще да
се зе́ме ѿ не́гѡ.
13 За това̀ и҆́мъ дꙋмамъ
съ при́тчи: защо́то мака́ръ
гле́датъ не ви́датъ, и҆ ма-
ка́ръ слꙋшатъ нечꙋ́атъ, ни-
то разꙋмѣ́ватъ.
14 И и҆сполнѧ́васе въ ни́хъ
проро́чество то Исаї́ево що-
то гово́ри: со слꙋ́шанѣ то
ще да чꙋ́ете, и҆ не ще́те да
разꙋмѣ́ете: и҆ съ гле́данѣ то
ще да гле́дате и҆ не ще́те
да ви́дите.
15 Защо́то се ѡ҆гоѝ сжрд-
цѐ то на-тї́ѧ лю́дїе, и҆ съ
оу҆́ши те тѣ́шко чꙋ́ха, и҆ зат-
ма́ха си о҆чи̇ те, да не бы
ви́дѣли нѣ́кога со съ о҆чи̇ те
си, и҆ со съ оу҆́ши те бы чꙋ́ли,
и҆ со сжрдцѐ то бы разꙋмѣ́-
ли, и҆ ѿвжрна́ли бы се, и҆
а҆́зъ бы́хъ ги и҆сцѣли́лъ.
16 А҆ ва́ши те очи блаже́-
ни че гле́датъ: и҆ оу҆́ши те
ви чѐ чꙋ́атъ.
17 Защо́то и҆́стина ви го-
во́римъ: че мно́го проро́цы
и҆ пра́ведницы пожела́ха да
ви́датъ, що́то ви́дите, и҆ не
ви́дѣха: и҆ да чꙋ́атъ, що́то
чꙋ́ете, и҆ не чꙋ́ха:
18 Вы́ прочее чꙋ́ете при́т-
ча та на-сѣ́ятелатъ.
19 На се́кой человѣ́къ, ко́й-
то слꙋ́ша сло́во то на-ца́рст-
во то, и҆ не разꙋмѣ́ва, до-
хо́жда лꙋка́вый и҆ гра́кнꙋва
мꙋ посѣ́яно то на сжрдцѐ
то мꙋ: това̀ є҆ що́то є҆
сѣ́яно при пжтатъ.
20 А҆ о҆нова̀, що́то є҆ сѣ́я-
но на камени́ти мѣ́ста̀, то̀
є҆ о҆́ный, ко́йто слꙋ́ша сло́во
то, и҆ а҆́бїе съ ра́дость го
прї́има:
21 Не́ма о҆ба́че коренѣ въ
се́бе си, но є҆ маловре́мененъ:
и҆ като се дока́ра да бжде
печа́ль и҆ли̇ гоне́нїе зара́ди
сло́во то, то́ѧ ча́съ се собла-
знѧ́ва.
22 А҆ о҆нова̀ що́то є҆ сѣ́я-
но въ тжрнѣ то, то̀ є҆ о҆-
ный, що́то слꙋша сло́во то,
и҆ гры́жа та на-то́ѧ вѣ́къ, и҆
прелщенїе то на-бога́тство

то, оу̂даньва слово то, и̂
бива безплодно.
23 И̂ посѣяно то на до-
бра та земля, то ѐ о̂нзи,
който слуша слово то, и̂
разумѣва го: който и̂ при-
носи плодъ, и̂ прави є̂дно
сто, друго шестдесать, дру-
го тридесать.
24 Друга притча и̂мъ пред-
ложи, и̂ рече: оу̂подобисе
царство то небесно на є̂-
динъ человѣкъ, който по-
сѣя добро сѣме на нива
та си:
25 И като ставаха человѣ-
цы те, дойде душманино
му, и̂ посѣя кжколь низъ
пшеница та, и̂ ѿиде си.
26 И когато порасте тре-
ва та и̂ сотвори плодъ, то-
гава се явиха и̂ кжколѣто.
27 И ѿидоха работницы
те на-о̂ный господаръ, и̂
рекоха му: господине, не
посѣя ли добро сѣме на ни-
ва та си; ѿ де прочее и̂ма
кжколѣ;
28 И̂ той и̂мъ рече: душ-
манинъ человѣкъ ѐ напра-
вилъ това, а̂ работницы те
му рекоха: и̂скашъ ли про-
чее да и̂деме да ги и̂сплеви
ме;
29 И̂ той и̂мъ рече: не
дейте, да не би, като ску-
бете кжколѣ то, и̂скубали
и̂ пшеница та.
30 Ѡставете да растатъ
и̂ двете заедно до жатва
та, и̂ когато фанатъ да
жнатъ, ще да речемъ на жа-
тварете: соберете по напредъ
кжколѣ то, и̂ свржете ги
въ снопѣ за да ги и̂згори
ме: а̂ пшеница та соберете
въ житница та ми.
31 Друга притча и̂мъ пред-
ложи, и̂ говореше: прилича
царство то небесно на сі-
напово зрно, което зема
человѣкъ (нѣкой) и̂ посѣя
го на нива та си:
32 Което ѐ най малко ѿ
сички те сѣмена: а̂ когато
порасте, бива по големо ѿ
сички те зелении ща: и̂ бива
древо, щото дохождатъ
птицы те небесны, и̂ стоятъ
по стекла та му.
33 Друга притча и̂мъ ре-
че: прилича царство то не-
бесно на квасѫтъ което
зема є̂дна жена, и̂ скри го
въ три мѣри брашно, до
де вскисна сичко то.
34 Тія сички те говореше
Іисусъ съ притчи на народи
те, а̂ безъ притча нищо
и̂мъ не говореше:
35 За да се и̂сполни рече-
но то презъ пророкатъ,
който говори: щеда ѿво-
римъ въ притчи оуста та
си: и̂ ще да и̂звадимъ о̂-
ныя, щото са скрыены ѿ
созданіе то на-свѣтѫтъ.
36 Тогава ѡстави наро-
ды те Іисусъ, и̂ дойде въ
кѫщи: и̂ ѿидоха при него

оу̑ченицы те мꙋ, и̂ ре́коха мꙋ: и̂столкꙋ́вай ни при́тча та на-кꙗко́лѣ то на-ни́ва та.

37 А̂ той ѿговори, и̂ ре́че и̂мъ: о̑нзи щото е̑ сѣ́алъ добро то сѣ́ме, е̑сть Сы́нъ человѣ́ческій:

38 А̂ ни́ва та е̑ свѣто, а̂ добро то се́ме, тіа са сынове́ те на-ц҃рство то: а̂ кꙗко́лѣ те са сынове́ те налꙋка́вша:

39 А̂ дꙋшма́нино, щото ги е̑ посѣ́алъ, е̑сть діа́воло: А̂ жа́тва та е̑, сконча́ніе то на-свѣтꙗтъ: а̂ жатва́ре те са, А̂́нгли те.

40 Какво́то прочее собиратъ кꙗко́лѣ то, и̂ и̂зго́рꙋватъ ги сосъ о̑гнь: та́кѡ ще да бꙗде и̂ въ сконча́ніе то на-то́а вѣ́къ.

41 Ще пра́ти Сы́нъ человѣ́ческій А̂́нглы те свои, и̂ ще соберат ѿ ца́рство то мꙋ си́чки те собла́знꙑ, и̂ о̑ны́а щото стрꙋватъ беззако́ніе:

42 И ще да ги фꙗрлатъ въ пе́щь о̑гненна: та́мѡ ще да бꙗде пла́чь и̂ скꙗрца́ніе со зꙗби те.

43 Тога́ва пра́ведни те ще да се просвѣ́тꙗтъ като слꙗнце то, въ ца́рство то на-О̂тца и̂мъ, който и̂ма оу̑ши да слꙋша, не́ка слꙋша.

44 Па́къ прили́ча ца́рство то небе́сно на сокро́вище, кое́то е̑ скры́ено въ ни́ва та, кое́то като го найде человѣ́ко скры го, и̂ ѿ радость та си ѿива, и̂ прода́ва си си́чко то що и̂ма, и̂ кꙋпꙋва ни́ва та о̑на́а.

45 Па́ки плили́ча ца́рство то небе́сно на человѣ́къ тꙗрго́вецъ, който тра́си добры бисери:

46 Който, като намери е̑ди́нъ многоцѣ́ненъ би́серъ ѿи́де и̂ прода́де си си́чко то щото и̂маше, и̂ кꙋпи го.

47 Па́ки прили́ча ца́рство то небе́сно на не́водъ (мре́жа), който бы́де фꙗрленъ въ море то, и̂ собра ѿ се́каковъ ро́дъ (ры́бы),

48 Който като се напꙗлни, и̂звле́коха го на кра́йатъ, и̂ като сѣдна́ха и̂збра́ха добры те въ сꙗдове, а̂ ло́шы те и̂сфꙗрли́ха вꙗнъ.

49 Така ще да бꙗде и̂ въ сконча́ніе то на свѣтꙗтъ: ще и̂зле́знатъ А̂́нгли те, и̂ ще да ѿлꙗчатъ злы те ѿ пра́ведни те:

50 И ще да ги фꙗрлатъ въ пе́щь о̑гненна: та́мѡ ще да бꙗде пла́чъ и̂ скꙗрца́ніе со зꙗби те.

51 Ре́че и̂мъ І̂исꙋсъ: разꙋмѣхте ли тіа си́чки те; ре́коха мꙋ: е̑й Го́споди.

52 А̂ той и̂мъ ре́че: зарад̀и това се́кой книжо́вникъ, който се е̑ наꙋчилъ на ца́рство то небе́сно, подо́бенъ е̑ на человѣ́къ домовитъ,

който износи ѿ скрышни-
ца та си и ветхи те и но-
вы те.
53 И бyде като свърши
Іисусъ тія притчи, прейде
ѿ тамо.
54 И като дойде въ Отё-
чество то си, учеше ги въ
соборатъ имъ: щото се чу-
деха, и говореха: ѿ де е на
тогова тія премудрость, и
тія силы;
55 Не е ли тоя древодѣл-
скїо сынъ; не вышатъ ли
майка му Марїамъ, и бра-
тїя та му Іаковъ, и Іосій,
и Сїмонъ, и Іуда;
56 И сестры те му не сѫ
ли сички те въ насъ; ѿ гдѣ
му дойдоха прочее тія сич-
ки те:
57 И соблазнявахасе за не-
го. А Іисусъ имъ рече: не
е пророкъ безчестенъ, ток-
мо въ Отечество то си, и
въ кѫща та си.
58 И не сотвори тамо мно-
го силы за невѣрствїе то
имъ.

ГЛАВА ДІ҃.

Въ онова време като чу
Иродъ четверовластникъ
чудеси те Іисусови.
2 Рече на слуги те си: тоя
е Іоаннъ креститель, той
воскресна ѿ мертвы те, и
затова дѣйствуватъ силы
въ него.
3 Защо Иродъ като фана
Іоанна, върза го и тури го
въ темница та, заради бра-
това та си Філіппова та
жена Иродїада.
4 Защото му думаше Іо-
аннъ: не дава законъ да ѭ
имашъ:
5 И искаше да го убїе,
но убоясе ѿ народатъ, за-
щото го имаха като про-
рокъ.
6 А когато дойде деньо
на-рожденїе то Иродово, и-
гра Иродїадина та дщерка
на средъ, и угоди на И-
рода:
7 Затова съ клетва изрече
да и даде, щото пойска.
8 А она като была на-
предъ научена ѿ майка си,
дай ми рече тука на блюдо
глава та на-Іоанна крести-
теля.
9 И ѿскорбисе царо: но
заради клетвата, и за о-
ныя щото седеха съ него,
заповѣда да и дадатъ.
10 И прати та посѣкоха
Іоанна въ темница та.
11 И донесоха му глава та
на блюдо, и дадоха ѭ на
мома та: и ѿнесе ѭ на май-
ка си.
12 И пристѫпиха ученй-
цы те Іоаннови и зеmaха
му тѣло то, и погребоха
го: и ѿидоха та казаха на
Іисуса.
13 А Іисусъ, като чу то

ва̀, ѿи́де ѿ та́мѡ съ гемі́а
на є̂ди́нѣ̀ въ пꙋ́сто мѣ́сто,
но като разꙋмѣ́ха наро́ди
те, ѿидо́ха по не́го пѣ́шии
ѿ градовѐ те.
14 И като ѝзлѣ́зе Ї҆исꙋ́съ
вид̀е мно́го народъ, ѝ по-
жали̇̀ го, ѝ ѝсцѣли̇̀ ѝмъ бо́л-
ны те.
15 Ѝ кога́то мръ́кнà, при-
стѫ́пиха оу҆чени́цы те мꙋ
при не́го, ѝ ре́коха: мѣ́сто
то є҆ пꙋ́сто, ѝ минà вече
вре́ме, ѿпꙋсти̇̀ наро́ды те
да ѝдатъ въ селà та да си
кꙋ́патъ хлѣ́бъ.
16 А҆ Ї҆исꙋ́съ ѝмъ ре́че: не
тре́бꙋва да ѝдатъ: да́йте
ѝмъ вы́е да ꙗ̂да́тъ.
17 А҆ ѡ̂ни̇̀ ре́коха: ні́е не́-
маме тꙋ́ка (по́вече) то̀кмѡ
пе́ть хлѣ́ба ѝ двѣ̀ ры́бы.
18 А҆ то́й ѝмъ ре́че доне-
се́те ми ги тꙋ́ка.
19 И като заповѣдà на
наро́ди те да сѣ́днатъ на
тревà та, земà петь тѐ хлѣ́-
ба, ѝ двѣ̀ те ры́бы, ѝ поглѣ-
днà на небо̀ то, ѝ благосло-
ви̇̀: ѝ като преломи̇̀, да́де
на оу҆чени́цы те хлѣ́бовете,
а̂ оу҆чени́цы те на наро́ди те.
20 И ꙗ̂до́ха си́чки те, ѝ
насыти́хасе: ѝ собра́ха а̂рти-
са́ли те кома́ти двана́де-
сать ко́ша пѫ́лни,
21 А҆ ѡ̂ні́а щото ꙗ̂до́ха
бе́ха до петь хі́лядꙑ мꙋ́жѣ,
ѡ̂свѣ́нъ жены̀ те ѝ дѣ́цà та.
22 И а̂кі́е понꙋди̇̀ Ї҆исꙋ́съ
оу҆чени́цы те си да влѣ́знатъ
въ гемі́а та, ѝ да зами́натъ
по̀ напре́дъ ѿдона́дъ, доклѐ
да ѿпꙋсти наро́ды те.
23 И като ѿпꙋсти̇̀ наро́-
ды те, качи́се на горà та да
се помо́ли на є̂ди́нѣ̀, ѝ ка-
то мръкнà са́мъ бе́ше та́мѡ.
24 А҆ гемі́а та бе́ше посредъ
морѐ то, ѝ бѣ́дствꙋваше ѿ
во́лны те (ѿ дал́ги̇̀ те): за-
що́то бе́ше проти́венъ вѣ́-
тъ̀ро.
25 И въ четве́рта та (стра́-
жа на-нощьтà, ѿидѐ камто
ни́хъ Ї҆исꙋ́съ, ѝ хо́деше по
морѐ то.
26 И като го виде́ха оу҆-
чени́цы те че хо́деше по мо-
рѐ то, смꙋти́хасе ѝ говоре-
ха, че є҆ привидѣ́ніе: ѝ ѿ
стра́хъ ѝзвыка́ха.
27 А҆ Ї҆исꙋ́съ а̂кі́е ѝмъ про-
дꙋмà, ѝ ре́че: дерза́йте: а̂зъ
са́мь, не бо́йтесе.
28 А҆ Пе́тръ мꙋ ѿ говори̇̀,
ѝ ре́че: Го́споди, а̂ко си ты̀
заповѣ́дай ми да до́йдемъ
при тебе по водà та.
29 А҆ той мꙋ ре́че: Є҆ла. И
като ѝзлѣ́зе ѝзъ гемі́а та
Пе́тръ, хо́деше по водà та,
да ѝде при Ї҆исꙋ́са.
30 Но като видѐ си́ленъ
вѣ́тръ, оу҆плаши́се: ѝ поне-
же начнà да потѫ́нꙋва, ѝз-
выкà, ѝ ре́че: Го́споди, спа-
си̇̀ ме.
31 И а̂кі́е Ї҆исꙋ́съ прострѐ
рѫ́кà та си, ѝ фанà го ѝ

рече мꙋ маловѣре защо се
оусомнѣ;
32 И като влѣзнаха ѡни
въ гемія та, престанꙋ вѣ-
търо.
33 А ѡнія, щото бѣха въ
гемія та, дойдоха и покло-
нихамꙋсе, и рекоха: вои-
стинꙋ Сынъ Божій еси. И
като заминаха, дойдоха въ
землѧ та Геннисарейска.
34 И като го познаха та-
мошни те человѣцы, пра-
тиха по сичка та ѡнаѧ
страна: и принесоха при
него сички те болны:
35 И молехамꙋсе токмо
да сѧ прикоснатъ до полы
те на-дрехи те мꙋ: и кол-
кото се прикоснаха, сички
те исцѣлеха.

ГЛАВА ЄІ.

Тогива дойдоха при Іи-
сꙋса книжницы те и фарі-
сеи те ѿ Іерꙋсалимъ, и ре-
коха:
2 Защо оученицы те твои
престꙋпꙋватъ преданіе то
на-старцы те; защото не
си оумыватъ ръце те, ко-
гато ꙗдатъ хлѣбъ.
3 А той ѿговори, и рече
имъ: а вые защо престꙋпꙋ-
вате заповѣди та Божіѧ
за преданіе то ваше;
4 Защото Богъ е запо-
вѣдалъ, и реклъ: почитай
баща си, и майка си: и
който злослови баща и
майка, со смерть да оумре.
5 А вые говорите: защо
който рече на баща и на
майка: даръ е секоѧ вещь,
ѿ коѧто можешъ да се пол-
зꙋвашъ ѿмене: и да не
почита баща си и майка си.
6 И развалихте заповѣдь
та Божіѧ за преданіе то
ваше.
7 Лицемѣри, добре проро-
чествꙋва за васъ Исаіа, кой-
то говори:
8 Приближаватсе тіѧ че-
ловѣцы при мене съ оуста
та си, и со съ оустни те ме
почитатъ, а сърдце то имъ
далече ѿстои ѿ мене.
9 И напраздно ме почи-
татъ, защото оучатъ оуче-
ніѧ, заповѣди человѣчески.
10 И повика народы те и
рече имъ: слꙋшайте, и ра-
зꙋмейте.
11 Не ѡнова, щото влази
въ оуста та ѡскверняка че-
ловѣка: но ѡнога, щото
излази изъ оуста та, то
ѡскверняка человѣка.
12 Тогава като прибли-
жиха оученицы те мꙋ, ре-
коха мꙋ: знаешъ ли, че фа-
рісеи те като чꙋха слово то
соблазнихасе:
13 А той имъ ѿговори, и
рече: секій садъ когото не
е насадилъ Ѡтецъ мой не-
бесный, ще да се искорени.
14 Ѡставете ги, защото

са слѣпи водители на-слѣп-
ца слѣпци ти: а̑ а̑ко слѣпецъ слѣп-
цѧ̀ води, и̑ два̀ма та ще да
па́днатъ въ ѧ̑ма та.
15 И ѿговори̇ Пе́тръ, и̑ ре́-
че мꙋ: кажи̇ ни та́ѧ при́тча.
16 А Іисꙋсъ и̑мъ ре́че: та
іо́ще ли сте и̑ вы́е безъ ра́-
зꙋмъ;
17 Іо́ще ли не разꙋмѣ́ва-
те, защо̀ се́кое нѣ́що, щото
влази въ оу̑ста̀ та, вмѣ-
щава се въ коре́матъ, и̑ презъ
а̑федрѡ́натъ и̑зла́зи;
18 А о̑ні́ѧ щото и̑зла́затъ
и̑зъ оу̑ста̀ та, ѿ сърдцѐ то
и̑зла́затъ, и̑ о̑ни̇ ѡ̑скверна-
ватъ человѣ́ка.
19 Защо́то ѿсърдцѐ то
и̑зла́затъ помышле́ніѧ зли,
оу̑біи̇ства, прелюбодѣ́йст-
ва, блꙋдове, краде́ніе, лъже-
свидѣ́телства, хꙋлы̀.
20 Ті́ѧ са които ѡ̑скверн-
на́ватъ человѣ́ка, а̑ да ѩ̑дѐ
нѣ́кой съ неꙋмы́ены ръце,
не ѡ̑сквернава человѣ́ка.
21 И като и̑злѣзе ѿ та́мѡ
Іисꙋсъ, ѿиде въ страны̀ те
Ту́рски и̑ Сідѡ́нски.
22 И е̑то е̑дна̀ жена̀ Ха-
нане́йска, коѧто и̑злѣзе ѿ
о̑ны́ѧ сꙋ́норы, вы́каше мꙋ,
и̑ говоре́ше: помилꙋй ме
Го́споди, Сы́не Даві́довъ:
дъщерка та ми злѣ̀ се бѣс-
нꙋва.
23 А то́й не и̑ ѿговори̇
сло́во, и̑ като пристъпи́ха
оу̑ченицы те мꙋ, мо́лѣха го,
и̑ говоре́ха: и̑спрати̇ ѧ̑ да
си и̑де, защо́то вы́ка слѣдъ
на́съ.
24 А то́й ѿговори̇, и̑ ре́че:
неса́мь пра́тенъ, то́кмѡ до
о̑вцы̀ те загꙋбены те на-
до́мътъ Ісраилевъ.
25 А о̑на̀ дойдѐ, и̑ покло-
ни́мꙋсе, и̑ говоре́ше: Го́спо-
ди̇, помогни̇ ми.
26 А то́й ѿговори̇, и̑ ре́-
че: не е̑ добро̀, да ѿме
нѣкой хлѣбътъ на-ча́да та,
и̑ да го фърли на псе́та та.
27 А о̑на̀ ре́че: вои́стин-
нꙋ Го́споди: но и̑ псе́тата
ѩ̑да́тъ ѿ трохи̇ те, които
па́датъ ѿ трапе́за та на-
господа́ре те и̑мъ.
28 Тогава ѿговори̇ Іисꙋсъ,
и̑ ре́че и̑ ѡ̑ жено, голе́ма ти
е̑ вѣ́ра та: не́ка ти бъде
какво́то и̑скашъ, и̑ и̑сцѣлѣ̀
дщерка и̑ ѿ о̑нзи ча́съ.
29 И прейде̇ ѿ та́мѡ Іи-
сꙋсъ, и̑ дойде̇ при море̇ то
Галіле́йско: и̑ и̑скачи́се на
гора̀ та, и̑ седе́ше та́мѡ:
30 И ѿидо́ха при не́го
мно́го наро́ди, които има-
ха съ се́бе си хромы: слѣпы,
нѣмы, сгърчены, и̑ дрꙋги
мно́го: и̑ фърли́ха ги при
нозѣ̀ те Іисꙋсовы: и̑ и̑сцѣ-
ли̇ ги.
31 Щото се чꙋдеха наро́ди
те, като глѣ́деха нѣ́мы те
да дꙋматъ, сгърчены те
здра́вы, хро́мы те да хо́-
датъ, и̑ слѣпы те да ви-

дата҆: и҆ прославла́ваха Бо́-
га ᾿Ісра́илева.
32 И като повыка̀ ᾿Іисꙋсъ
оу҆ченицы те си, ре́че и҆́мъ:
жа́ль ми є҆ за то́а наро́дъ:
защо́то трѝ дни̇ вече как-
во̀ сѣда́тъ тꙋка при ме́не,
и҆ не́матъ що да ꙗ҆да́тъ: а҆
нещѐ ми се да ги пꙋстнемъ
гла́дны, да не бѫ̀ ѿслабѣли
на пѫтатъ.
33 И ре́коха мꙋ оу҆ченицы
те: ѿ гдѣ̀ да ни дойдатъ
то́лкова хлѣ́бове въ пꙋсты́-
ня та, щото да се насыти
то́лко наро́дъ;
34 И рече и҆́мъ ᾿Іисꙋсъ: ко́лко
хлѣ́бове и҆́мате; а҆ ѡ҆ни̇̀ мꙋ
ре́коха: се́дмь, и҆ ма́лко ры́-
бицы.
35 И заповѣда̀ на наро́-
дать да насе́датъ по зем-
ля та.
36 И като зема̀ седмь тѐ
хлѣ́бове, и҆ ры́бы те, возда́-
де хвала̀, и҆ преломѝ, и҆ да́де
на оу҆ченицы те си: а҆ оу҆-
ченицы те на наро́датъ.
37 И ꙗ҆доха сички те, и҆
насытихасе: и҆ собра́ха ѡ҆-
станали те кома́ты, се́дмь
ко́шницы пѫлны.
38 А҆ ѡ҆ні́а, щото ꙗ҆доха,
бе́ха че́тыри хі́лады мѫжі́е,
ѡ҆свѣ́нь жены̀, и҆ дѣца̀.
39 И като ѿпꙋстна̀ наро́-
ды те, влѣ́зе въ гемі́а та:
и҆ ѿи́де въ Магдали́нските
сꙋ́норы.

ГЛАВА ЅІ҃.

И҆ дойдоха при не́го Фарі-
се́и те и҆ саддꙋкеи те, които
го и҆скꙋша́ваха, и҆ и҆скаха ѿ
не́гѡ да и҆́мъ пока́же зна́ме-
ніе ѿ небо̀ то.
2 А҆ ᾿Іисꙋсъ ѿговорѝ, и҆ ре-
че и҆́мъ: кога́то мръкнꙋва,
гово́рите, ꙗ҆сно ще да бѫде:
защо́то се червенѣ́е небо̀ то.
3 И во оу҆́трина (гово́ри-
те) дне́сь ще да є҆ зима̀,
защо́то се червенѣ́е и҆ зао-
блачꙋва небо̀ то. Лицемѣ́ри,
лицѐ то на-небо̀ то зна́ете
да раꙁсꙋжда́вате, а҆ зна́ме-
ні́а та на-времена̀ та не мо́-
жете да разсꙋдите;
4 Ро́дъ лꙋка́вый и҆ прелю-
бодѣ́йный зна́меніе траси,
и҆ зна́меніе не щѐ да мꙋ се
даде́, то́кмѡ зна́меніе то
на-᾿Іѡ́на проро́ка. и҆ ѡ҆ставѝ
ги и҆ ѿи́де си.
5 И като замина́ха оу҆че-
ницы те мꙋ ѡ҆̂дона́дъ, за-
бравиха да зе́матъ хлѣ́бове.
6 А҆ ᾿Іисꙋсъ и҆мъ ре́че: гле-
дайте хꙋбавѡ, и҆ чꙋвайтесе
ѿ квасѫтъ фарісе́йскій и҆
саддꙋке́йскій.
7 А҆ ѡ҆ни̇̀ размышла́ваха въ
се́беси, и҆ гово́реха: че хлѣ́-
бове не зехме.
8 И҆ като разꙋмѣ̀ това̀ ᾿Іи-
сꙋсъ, ре́че и҆мъ: защо̀ мысли-
те въ себе си, ѡ҆ маловѣ́ри,
че нестѐ зема́ли хлѣ́бове;
9 ᾿Іо́ще ли не разꙋмѣ́вате,

нито по́мните петьтѐ хлѣ́-
бове на-петь тѐ хі́лядѡ, ѝ
ко́лко кошо́ве земя́хте;
10 Нито седмь тѐ хлѣ́бове
на-четыри тѐ хі́лядѡ, ѝ ко́л-
ко ко́шницѡ зе́хте;
11 Каквѡ̀ не разꙋмѣ́вате
защо̀ не вѝ ре́кохъ за хлѣ́-
батъ, но да се ва́рдите ѿ
квасеже́ъ фарісе́йскій ѝ сад-
дꙋке́йскій;
12 Тога́ва разꙋмѣ́ха, за-
що̀ не ймъ рече да се вар-
датъ ѿ хлѣ́бнишатъ квасъ,
но ѿ оу҆че́ніе то фарісе́йско
ѝ саддꙋке́йско.
13 Ѝ кога́то дойдѐ Іисꙋ́съ
во стра́нѫ те на-Кесарі́я та
Філі́ппова, пѫ́таше оу҆чени́-
цы те си, ѝ гово́реше: кого̀
ме гово́ратъ человѣ́цы те
да са́мь а́зъ, Сы́нъ человѣ́-
ческій;
14 А҆ ѻ҆ни́ мꙋ ре́коха: є҆дни
гово́ратъ защо̀ си Іѡа́ннъ
крести́тель: а҆ дрꙋги Илі́а,
а҆ дрꙋги Іереміа: и҆ли є҆ди́нъ
ѿ проро́цы те.
15 Рече ймъ: а҆ вы̀ кого̀ ме
говорите да са́мь;
16 И ѿгово́ри Сі́мѡнъ
Пе́тръ, ѝ ре́че: ты̀ си Хрїсто́съ
Сы́нъ на-Бг҃а жива́гѡ.
17 И ѿгово́ри Іисꙋ́съ, ѝ ре́-
че мꙋ: блаже́нъ си Сі́мѡне
сы́не Іѡ́нинъ, защо́то пло́ть
ѝ кро́вь не тѝ ѿви́ това̀,
но Ѻ҆ц҃ъ мо́й ко́йто є҆ на
небеся та.
18 И а҆зъ ти дꙋма́мъ: за-
що̀ си ты̀ ка́мень, ѝ на то́я
ка́мень ще да согра́димъ цѐр-
ква та моя, ѝ врата̀ та
а҆дови, не щатъ да ѝ на-
двіятъ.
19 И ще да ти да́мъ клю́-
чове те на-ца́рство то не-
бе́сно: ѝ щото вжржешъ на
земля̀ та, ще да бжде вжр-
зано ѝ на небеса̀ та: а҆ що-
то развжржешъ на земля̀
та, ще да бжде развжрзано
ѝ на небеся̀ та.
20 Тога́ва запрѣти Іисꙋ́съ
на оу҆чени́цы те си, да не
ка́зꙋватъ нико́мꙋ, защо̀
то́й є҆ Іисꙋ́съ Хрїсто́съ.
21 Ѿ тога́ва фана̀ да ка́-
зꙋва на оу҆чени́цы те си, за-
що̀ тре́бꙋва да и҆де во Іерꙋ-
сали́мъ, ѝ да пострада мно́-
гѡ ѿ ста́рцы те, ѝ а҆рхіере́и
те, ѝ ѿ книжо́вницы те, ѝ
да го оу҆бі́ятъ, ѝ въ тре́ті-
атъ де́нь да воскре́сне.
22 Ѝ зема̀ го Пе́тръ на
страна̀, ѝ начна̀ да мꙋ за-
прещя́ва, ѝ да гово́ри: по-
жали́ се́бе си Го́споди, дано̀
да ти не бжде това̀.
23 А то́й се ѡбжрна̀, ѝ ре́-
че на Петра̀: ѝ дѝ задъ ме́-
не сатано̀, па́кость мѝ си:
защо́то не мы́слишъ Бо-
же́ственны те (ра́ботѡ), но
человѣ́чески те.
24 Тога́ва Іисꙋ́съ ре́че на
оу҆чени́цы те си: ко́йто и҆ска
да до́йде слѣ́дъ ме́не, да
се ѿречѐ ѿсе́бе си, ѝ да зе́ме

кръстатъ си, и҆ да послѣ-
дува по мене.
25 Защото, който и҆ска да
спасѐ душа та си, ще да ѧ҆
загуби: а҆ който ѧ҆ загуби
заради мене, ще да ѧ҆ найде.
26 Защото каква полза
и҆ма человѣкъ, а҆ко сичкіатъ
свѣтъ придобіе, а҆ душа та
си загуби;
27 Или що ще даде чело-
вѣкъ размѣна за душа та
си; защото Сынъ человѣ-
ческій ще да дойде со сла-
ва та на Отца своегѡ, сосъ
А҆гг҃лы те си: и҆ тогава ще
заплати секому споредъ дѣ-
ла та му.
28 И҆стина ви говоримъ:
защо и҆ма нѣкои ѿ тіа,
щото стоѧтъ тука, който
не щатъ да вкусатъ смерть,
доклѐ не видатъ Сына чело-
вѣческаго, чейде въ царст-
во то си.

ГЛАВА ЗІ҃.

И҆ по шесть днѝ послѣ зе-
ма І҆исусъ Петра, и҆ І҆акѡва,
и҆ І҆ѡанна брата му: и҆ по-
качѝ ги на высока гора на
є҆динѣ.
2 И преѡбразисе прѣ нихъ:
и҆ просвѣтѝ му се лицѐ то ка-
то солнце то: а҆ дрехи те му
ыдоха бѣлы като свѣтъ.
3 И є҆то, ѧвихаимсе Мѡ-
v҆сей и҆ Иліа, и҆ разговараха-
се съ него.
4 И ѿговорѝ Петръ, и҆ рече
на І҆исуса: Господи, добрѐ
ни є҆ да сме тука: а҆ко щешъ
да направиме тука трѝ ко-
лыбы, є҆дна за тебе, и҆ є҆дна
за Мѡv҆сеа, и҆ є҆дна за Иліа.
5 Като ї҆още думаше той,
є҆то ѻ҆блакъ свѣтелъ ги по-
крыѝ, и҆ а҆біе чусе гласъ и҆зъ
ѻ҆блакатъ който говореше:
тоа є҆ Сынъ мой возлю-
бленый, въ когото благо-
волихъ, него слушайте.
6 И като чуха това оучe-
ницы те, паднаха на лица
та си, и҆ оубоѧхасе многѡ.
7 И пристѫпѝ І҆исусъ, и҆
фанà ги, и҆ рече: станете и҆
не бойтесе.
8 И като си вдигнаха ѻ҆чи
те, не видеха никого, токмѡ
самаго І҆исуса.
9 И като слѧзоха ѿ горà
та, заповѣдà и҆мъ І҆исусъ,
и҆ рече: никому да не кажете
това видѣніе, доклѐ Сынъ
человѣческій ѿ мъртвы те
не воскресне.
10 И попытаха го оучени-
цы те му, и҆ рекоха: защо
прочее говоратъ книжовни-
цы те, че Иліа трѣбува да
дойде по напредъ;
11 Ѿговорѝ І҆исусъ, и҆ ре-
че и҆мъ: воистинну Иліа ще
пріиде по напредъ, и҆ ще да
нареди сичко то.
12 Но казувамъ ви, защо
Иліа вече дойде, и҆ не по-
знаха го, но направиха му

каквото щѣха, тако и
Сынъ человѣческій ще да
пострада ѿ нихъ.
13 Тогава разумѣха оуче-
ницы те, чє за Іѡанна крес-
тителя имъ рече.
14 И като дойдоха они
при народатъ, приближи
при Інсу-
единъ человѣкъ при Інсу-
са, който му се кланяше.
15 И думаше: Господи,
помилуй сына моего, защо-
то на новы мѣсацы те бѣс-
нува, и злѣ страда: и мно-
го пѫти пада въ огньатъ,
и много пѫти въ вода та.
16 И приведохъ го при
оученицы те твои, и не мо-
гоха да го исцѣлятъ:
17 И ѿговори Інсусъ, и
рече: ѿ роде не вѣрный, и
развращенный, до кога ще
бѫдемъ съ васъ; до кога
ще вы тѫрпимъ; доведѣте
ми го тува.
18 И запрети Інсусъ на
бѣсатъ, и абіе излѣзе изъ
него, и ѿздравѣ момче то
ѿ оный часъ.
19 Тогава пристѫпиха оу-
ченицы те при Інсуса, и ре-
коха му: защо ніе не мо-
жехме да го изгониме;
20 А Інсусъ имъ рече: за-
ваше то не вѣрствіе. Защо-
то истина ви говоримъ:
ако имате вѣра колко то
сінапово то зѫрно, ще да
речете на тая гора, преме-
сти се ѿ тука тамо, и ще
да се премести: и никоя
вещь не ще да ви бѫде не
возможна.
21 А тоя родъ друго иначе
не излази, токмо съ мо-
литва и постъ.
22 И като живееха они
още въ Галилеа, рече имъ
Інсусъ: Сынъ человѣческій
ще да бѫде предаденъ въ
рѫцѣ те на-человѣцы те.
23 И ще да го оубіятъ, и
въ третіатъ день ще да вос-
кресне, и ѿскорбихасе много.
24 И когато дойдоха въ
Капернаумъ, пристѫпиха
при Петра, оніа щото со-
бираха дїдрахмы те, и ре-
коха: вашіо оучитель не
ще ли да плати дїдрахмы
те; рече имъ Петръ, ей, (ще-
плати).
25 И когато влѣзе въ кѫ-
щи, преварѝ го Інсусъ, и ре-
че му: що ти се чини Сімо-
не; царове те земни ѿ кои
зиматъ даноцы; или кин-
сонъ; ѿ свои те ли сынове,
или ѿ чужды те;
26 Рече му Петръ ѿчуждо-
те: рече му Інсусъ: свобод-
ни са прочее сынове те.
27 Но да ги не соблазни-
ме, иди на море то, и фѫр-
ли вѫдица та, и перва та
рыба, щото оуловишъ, зе-
ми, и ѿвори оуста та и, и
ще да намеришъ единъ
статиръ: него земи, и дай
имъ го за мене, и за тебе.

ГЛАВА ИГ.

Въ о́нъй ча́съ приближи́-
ха оу҆ченици̑ те при І҆исꙋ́са,
и҆ ре́коха: ко́й ли є҆ ѿ на́съ
по̀ голе́мъ въ ца́рство то
небе́сно;
2 И ка́то повика̀ І҆исꙋ́съ
є҆дно̀ дѣте́нце, тꙋ́ри го
сре́дъ ни́хъ, и҆ ре́че:
3 И҆́стина ви говорю́мъ, а҆́ко
се не ѡ҆бъ́рнете, и҆ бъ́дете ка-
то дѣца̀ та, не щѐ да влѣ́з-
нете въ ца́рство то небе́сно.
4 Ко́йто про́чее се смири
като това̀ дѣте́нце, то́й є҆
по̀ голе́мъ въ ца́рство то
небе́сно:
5 И ко́йто прі́име є҆дно̀
тако́ва дѣте́нце въ моѐ то
и҆́ме, ме́не прі́има.
6 Ко́йто ѻ҆ба́че събла́зни
є҆дного̀ ѿ ма́лы те ті́а кои́-
то вѣ́рꙋватъ въ ме́не, по̀
добрѐ є҆ за не́го, да се ѡ҆бѣ́си
ка́менъ воденичанъ на ші́а
та мꙋ̀, и҆ да потъ́не въ дъл-
бочина̀ та мо́рска.
7 Го́рко на свѣ́тътъ ѿ
събла́зны те, защо́то трѣ́бꙋ-
ва да до́йдатъ събла́зни те:
но (те́шко и҆) го́рко на ѻ҆-
ного́ва человѣ́ка, чрезъ ко-
го́то прихо́ди съблазне́ніе
то.
8 И а҆́ко те съблазнява рꙋ-
ка̀ та ти и҆лѝ нога̀ та ти,
ѿсѣчѝ ги, и҆ фъ́рлѝ ѿ се́бе
си: по̀ добрѐ ти є҆ да влѣ́-
зешъ въ живо́татъ хро́мъ,
и҆лѝ сака́тъ, не́жели да и҆́-
машъ двѣ̀ рꙋ́це, и҆ двѣ̀ но́-
зѣ, и҆ да бъ́дешъ фъ́рленъ
во вѣ́чный ѻ҆́гнь.
9 И а҆́ко ѻ҆кò то ти те съ-
блазнява, и҆звадѝ го и҆ фъ́р-
лѝ ѿ се́бе си; по̀ добрѐ ти
є҆ да влѣ́знешъ съ є҆днò
ѻ҆кò въ живо́тъ, не́жели да
и҆́машъ двѐ ѻ҆́чи, и҆ да бъ́-
дешъ фъ́рленъ въ гее́нна
та ѻ҆́гненна.
10 Гле́дайте, да не пре́зри
те нѣ́кого ѿ ті́а ма́лки те:
защо́то ви говорю́мъ, че А҆́г-
гли те тѣ́хни всегда̀ гле́-
датъ на небеса̀ та лицѐ то
на Ѻ҆тца̀ моегѡ̀ небе́снагѡ.
11 Защо́то Сы́нъ человѣ́-
ческій до́йдѐ да наме́ри и҆
да спасѐ загꙋ́бено то.
12 Що ви се чини: а҆́ко бы
и҆ма́лъ нѣ́кой сто̀ ѻ҆́вцы, и҆
загꙋ́бисе є҆днà ѿ ни́хъ: не
щѐ ли да ѡ҆ста́ви деветде-
се́те и҆ де́веть, и҆ да и҆́де по
планины̀ те да тъ́рси за-
гꙋ́бена та;
13 И а҆́ко се слꙋ́чи да ѫ҆ на-
ме́ри, и҆́стина ви дꙋ́мамъ,
защо̀ по̀ мно́го се ра́дꙋва
на не́а, не́жели на деветде-
се́те и҆ де́веть не загꙋ́бены
те.
14 Та́ко не є҆ во́ла предъ
ва́шіатъ Ѻ҆те́цъ небе́сный,
да се загꙋ́би є҆ди́нъ ѿ ма́л-
ки те ті́а.
15 И а҆́ко ти согрѣши бра́тъ
тво́й, и҆дѝ и҆ ѡ҆бличѝ го по-

межд8 тебе и него самагѡ:
ако те послуша, придобилъ
си брата твоегѡ:
16 Ако ли те не послуша,
земи съ себе си ѿще єдно-
го или двама: за да се под-
тверди всяко слово при оу-
ста та на-двама или на-три-
ма свидетели.
17 Ако ли не послуша и
нихъ, кажи на церква та:
и ако не послуша и церква
та, имай го като за єзы-
чникъ и мытарь.
18 Воистин8 ви гово-
римъ: щото вжржете на
земля та, вжрзано ще да
бжде и на небо то: и що-
то развжржете на земля та,
развжрзано ще да бжде и
на небо то.
19 Паки ви говоримъ: за-
що ако двама ѿ васъ се со-
гласатъ на земля та за се-
кое (добро) нещо, коєто
бы просили, ще да имъ бж-
де ѿ Ѻтца моегѡ, който є
на небеса та.
20 Защото дето са два-
ма или трима собрани въ
мое то име, тамъ самь (и
азъ) по средъ нихъ.
21 Тогава пристжпи при
него Петръ, и рече: Госпо-
ди, колко п8ти, ако ми со-
греши братъ мой, да м8
простимъ; до седмь пжти
ли;
22 Рече м8 Іис8съ: не го-
воримъ ти до седмь пжти,
но до седмдесе пжти, по
седмь.
23 Тогѡ ради подобно є
царство то небесно на є-
динъ человекъ царь, който
поиска да се потакми со
сл8ги те си.
24 И когато фана да пра-
ви хесапь, приведоха м8
єдного длъжника, който
м8 беше длъженъ десеть
хиляды таланта.
25 И понеже немаше да ги
исплати, заповеда госпо-
дарь м8 да продадатъ и
него, и жена та м8, и чада
та м8, и сичко щото има-
ше, и да плати длъжно то.
26 Падна прочее сл8га та
ѻный и кланяше м8 се, и
говореше: господине, потер-
пи на мене, и сичко то ще
да ти исплатимъ.
27 И оумилостивисе гос-
подарь на-ѻногова сл8га, и
п8стна го, и прости м8 сич-
ко то, щото беше длъженъ.
28 И като излезе ѻный
сл8га, намери єдного ѿ др8-
жина та си който м8 беше
длъженъ сто пенази, и
като го фана давеше го, и
говореше: плати ми, щото
ми си длъженъ.
29 Падна прочее др8гаро
м8 на нозе те м8, и молеше
м8 се, и д8маше: потжрпи
на мене мало, и ще ти ис-
платимъ сичко то.
30 А той не щеше: но ѿ-

кéде (го) и̑ тꙋ́ри го въ тем-
ни́цꙗ та, доклѐ да и̑сплáти
длъжно то.
31 И като видѣ́ха дрꙋгáре
те мꙋ ѡ̑нова̀ (що то се оу-
чини̑), сожали̑ и̑́мъ се мно́-
гѡ, и̑ дойдóха та прикаꙁá-
ха на господáратъ си́чко
то по тѫнко.
32 Тагáва го повика̀ гос-
подáро мꙋ, и̑ рéче мꙋ: рáбе
лꙋкáвый, си́чка та длъжни-
на̀ ти прости́хъ, защóто
ме оумоли̑:
33 Не трéбꙋваше ли и̑ тѝ
да пожáлишъ дрꙋгáратъ си,
какво̀ то те пожали́хъ и̑
а̑зъ;
34 И разгнѣвáсе господáро
мꙋ, и̑ предáде го на мꙋчи́-
тели те, до гдѣ̀ да плáти
си́чка та си длъжнина̀.
35 Тáкѡ и̑ Ѻтéцъ мóй
небéсный ще да напрáви
вáмъ, а̑ко не прóстите се-
кой ѿ сърдцѐ то си на брá-
та своего̀ согрѣшéнїѧ та
тѣ́хни.

ГЛАВА ѲІ.

И̑ бы́де, като свърши̑ Ї҆и-
сꙋсъ тї́ѧ словеса̀, прейдѐ ѿ
Галїлéа, и̑ дойдѐ въ сꙋ́норы
те Їꙋдéйски, ѡ̑донáдъ Їор-
дáна.
2 И послѣдовáха по не́го
много нарóди, и̑ и̑сцѣли̑ ги
тáмѡ.
3 И̑ приближи́хасе при нé-
го фарїсéи те, и̑ и̑скꙋшáваха
го, и̑ дꙋмаха мꙋ: да ли мó-
же да ѿстáви человѣ́къ жена̀
та си за секаква причи́на;
4 А той ѿговори̑, и̑ рéче
и̑́мъ: не стѐ ли четáли, защо̀
ѡ̑нзи щото е̑ сотворилъ
человѣ́цы те и̑зъ пéрво, со-
творилъ, ги е̑ мꙋжескїй
полъ и̑ жéнскїй;
5 И рéче: затова̀ ще да
ѿстáви человѣ́къ баща̀ си
и̑ мáйка си, и̑ ще да се со-
бéре со жена̀ та си, и̑ ще да
бѫдатъ въ е̑дна̀ плóть
двáма та.
6 Щото несà вече два̀, но
плóть е̑дна̀. Ѻнова̀ прóчее,
щото е̑ Бóгъ соединилъ, че-
ловѣ́къ да го не раздѣлява.
7 Рéкоха мꙋ: а̑ защо̀ Мѡ-
ѷсéй заповѣда̀ да дáва мѫ-
жо̀ книга разпꙋ́стна, и̑ да
ѫ̑ ѿставя;
8 Рéче и̑́мъ: защо̀ Мѡѷсéй
по ваше то жестокосéрдїе
ви заповѣ́да да си ѿстá-
вате жены̀ те, а̑ ѿ начáло
то не е̑ было̀ тáкѡ.
9 Но а̑зъ ви говóримъ:
защо̀ който ѿстави жена̀
та си безъ причи́на блꙋдна,
и̑ ѿжéнисе за дрꙋга, прелю-
бодѣ́йствꙋва, и̑ кóйто земе
ѿстáвена жена̀, прелюбо-
дѣ́йствꙋва.
10 Рéкоха мꙋ оученицы те
мꙋ: а̑ко е̑ такáва причи́на
та на человѣ́ка со жена̀ та
мꙋ, по̀ добрѐ е̑ да се не жéни.
11 А той и̑́мъ рéче: това̀

сло́во не мо́жатъ си́чки те
да го вмѣ́статъ, но ѡ҆ні́а,
на ко́ито є҆ҍ да́дено.
12 Защо́то и҆́ма скопцы̀
ко́ито та́ко са се роди́ли ѿ
оу҆тро́ба та ма́йчина си: и҆
и҆́ма скопцы̀, ко́ито ѿ чело-
вѣ́цы те са се скопи́ли: и҆
и҆́ма скопцы̀, ко́ито са́ми са
се скопи́ли зарадѝ ца́рство
то небе́сно, ко́ито мо́же да
вмѣстѝ, да вмѣстѝ.
13 Тога́ва мѹ доведо́ха
ма́лки дѣчи́ца, да си тѹри
ржцѐ те на ни́хъ, и҆ да се
помо́ли, а҆ оу҆чени́цы те и҆́мъ
запрети́ха.
14 А҆ І҆исѹ́съ и҆́мъ ре́че: ѡ҆с-
таве́те дѣца̀ та, и҆ не и҆́мъ
возбрана́вайте да до́йдатъ
при ме́не: защо́то на таки́
ва є҆ҍ ца́рство то небе́сно.
15 И като тѹрѝ ржцѐ те
си на ни́хъ, ѿи́де ѿ та́мѡ.
16 И є҆ҍто є҆ди́нъ нѣ́кой си
дойдѐ, и҆ ре́че мѹ: Оу҆чи́телю
бла́гій, какво̀ добро̀ да на-
пра́вимъ, да и҆́мамъ живо́тъ
вѣ́чный;
17 А҆ то́й мѹ ре́че: що ме
дѹ́маш благъ; ни́кой не є҆ҍ
бла́гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ.
но а҆́ко и҆́скашъ да влѣ́знешъ
въ живо́татъ, сохранѝ за́-
повѣди те.
18 Ре́че мѹ: кой: а҆ І҆исѹ́съ
ре́че: си́рѣчь: да не оу҆бі́ешъ:
да непрелюбодѣ́йствѹвашъ:
да не оу҆кра́днешъ: да не
лжесвидѣ́телствѹвашъ:
19 Почи́тай ба́ща си и҆
ма́йка си: и҆, да ѡ҆бы́чашъ
сосѣ́даси като само́го се́бе си.
20 Ре́че мѹ ѡ҆́ный ю҆́ноша:
ті́а си́чки те самь сохрани́лъ
ѿ мла́дость та̀ си, що мѝ
не дости́га і҆̀още;
21 Ре́че мѹ І҆исѹ́съ: а҆́ко и҆́с-
кашъ да бѹ́дешъ соверше́нъ,
и҆дѝ прода́й си́чко, що́то
и҆́машъ, и҆ разда́йго на си-
рома́си те, и҆ ще да и҆́машъ
бога́тство скры́ено на небо̀
то: и҆ є҆́ла слѣ́дъ ме́не.
22 И като чѹ ю҆́ноша та
това̀ сло́во, ѿи́де си печа́-
ленъ: защо́то и҆́маше мно́го
и҆ма́нѣ.
23 А҆ І҆исѹ́съ ре́че на оу҆че-
ни́цы те си: и҆́стина ви го
во́римъ, защо мжчнѡ ще да
влѣ́зне бога́тъ въ ца́рство
то небе́сно.
24 И па́ки ви дѹ́мамъ: по̀
ле́стнѡ є҆ҍ гемі́йско то вже
да про́йде презъ и҆гле́ни оу҆-
ши, не́жели бога́тыо да влѣ̀-
зе въ ца́рство то Бо́жіе.
25 И като чѹ́ха това̀ оу҆-
чени́цы те мѹ, почѹди́хасе
мно́гѡ, и҆ ре́коха: ко́й про́-
чее мо́же да се спасѐ;
26 И погле́дна̀ ги І҆исѹ́съ,
и҆ ре́че и҆́мъ: ѿ человѣ́цы те
това̀ не є҆ҍ возмо́жно, а҆ ѿ
Бг҃а си́чко є҆ҍ возмо́жно.
27 Тога́ва ѿговорѝ Пе́тръ,
и҆ ре́че мѹ. є҆ҍто ні́е ѡ҆ставихме
си́чко, и҆ пойдо́хме по те́бе:
що щѐ про́чее да нѝ бжде;

28 И҆ Іисусъ и҆мъ рече: и҆стина ви думамъ: защо вые, който сте пошли по мене, въ второ то пришествїе когато седне Сынъ человеческїй на престолатъ на-слава та си, ще да седнете и҆ вые на дванадесать престолы, да судите дванадесе те колена Ісраилеви.
29 И секой, който ѡставилъ кжща, или братїа, или сестри, или баща, или майка, или жена или чада, или нивы, заради мое то име, стократно ще да ги воспрїиме, и҆ животъ вечный ще да наследи.
30 И множина перви ще да бждатъ последни, а҆ последни те перви.

ГЛАВА К҃.

ЗАЩОТО прилича царство то небесно на е҆динъ человекъ домовитъ, който е҆ и҆злезналъ много рано, да нафаща работници за лозе то си.
2 И като согласи съ работници те по пенязь на день прати ги въ лозе то си.
3 И и҆злезе въ третїатъ часъ, и҆ виде други, който стоеха на пазаратъ праздни,
4 И҆ рече имъ: и҆дете и҆ вые въ лозе то ми: и҆ щото бжде праведно ще да ви заплатимъ, и҆ ѻни ѿидоха.
5 Паки и҆злезе въ шестыатъ и҆ въ деватыатъ часъ, и҆ направи подобно.
6 И и҆злезе и҆ въ е҆динадесатыатъ часъ, и҆ намери и҆ други, който стоеха праздни, и҆ рече имъ: защо стоите тука вездень праздни;
7 Рекоха му: защото никой не ны оу҆цани, и҆ рече имъ: и҆дете и҆ вые въ лозе то ми, и҆ щото е҆ праведно, ще да земете.
8 И когато се мржкна, рече господаро на-лозе то на настойникатъ си: повыкай работници те, и҆ плати имъ, като начнешъ ѿ последны те до первы те.
9 И дойдоха ѻнїа, който беха ѿишли въ е҆динадесатыатъ часъ, и҆ земаха по пенязь.
10 А като дойдоха перви те мыслеха, защо ще да зематъ по много, и҆ земаха и҆ ѻни по пенязь.
11 И като го земаха мурмореха противу господаратъ,
12 И говореха: защо тїа последни те токмо е҆динъ часъ поработиха, и҆ направилъ си ги равны съ насъ който и҆стеглихме сичка та тегота дневна, и҆ горещина та.
13 А той ѿговори, и҆ рече на е҆дного ѿ нихъ: прїятелю, не ти струвамъ неправда: не пазари ли съ мене за е҆динъ пенязь;

14 Земи си своѐ то, и иди си: ис̾камъ да дамъ и на тогова послѣдньшатъ, както и тебе.
15 Или немамъ власть да направимъ, щото искамъ въ своѐ то си нѣщо; или є око то ти лукаво, защото самь азъ благъ;
16 Такω ще да бѫдатъ послѣдни те перви: а перви те послѣдни: защото мнозина са вы̀кани, а малко са избранни.
17 И като се воскачуваше Іисусъ во Іерусалимъ, зема дванадесете оученицы на страна на пѫтатъ, и рече имъ:
18 Ето че се воскачуваме во Іерусалимъ, и Сынъ человѣческій ще да бѫде преда́денъ на архіереи те, и на книжовницы те, и ще да го осѫдатъ на смерть:
19 И ще да го предада́тъ на языцы те на поруганіе и на распатіе: и въ третіатъ день ще да воскресне.
20 Тогава пристѫпи при него майка та на-Зеведеовы те сынове, заедно со сынове те си, коато се кланяше, и просеше нѣщо отъ него.
21 А Іисусъ и рече: що искашъ; рече му: рече́и, да сѣднатъ тіа двама та ми сынове, единьιо отъ десна та ти, а другіо отъ лѣва та ти страна въ царство то ти.
22 Отговори Іисусъ, и рече: не знаете що проси те; можете ли да піете чаша та, коато азъ трѣбува да піа; или съ крещеніе то, съ което се азъ крѫщавамъ да се крѫстите; рекоха му: можеме.
23 И рече имъ: чаша та оубω моа ще да испіете, и съ крещеніе то, съ което се азъ крѫщавамъ, ще да се крѫстите, а да сѣднете отъ десно и отъ лѣво ми, не є то моѐ да го дамъ: но на оныа на които є приготвено отъ Отца моегω.
24 И като чуха (това) десеть тѣ, разсърдихасе за двама та братіа.
25 А Іисусъ ги повыка и рече имъ: знаете, защо князове те на-языцы те господарствуватъ надъ нихъ, и голѣми те властвуватъ надъ нихъ.
26 Въ васъ обаче не щѐ да бѫде такω: но който иска да є голѣмъ въ васъ, да бѫде вамъ слуга.
27 И който иска да є въ васъ первый, да бѫде вамъ рабъ.
28 Каквото Сынъ человѣческій не дойде, да му послугуватъ, но да послугува, и да даде душа та си избавленіе за мнозина.
29 И като излазеше той отъ Іерихωна, идеха слѣдъ него много народи.

30 И е̓́то, двáма слѣпцы̀,
кои́то седѣ́ха при пѫтатъ,
като чу́ха, че І̓исꙋсъ зами́-
нꙋва, и̓звыкáха, и̓ говóреха:
помилꙋ́й ны Гóсподи, Сы́-
не Давíдовъ.
31 Я̓ нарóдо и̓́мъ запрещá-
ваше да млъкнатъ: но о̓ни̇̀
вы́каха пò я̓́кѡ, и̓ говóреха:
поми́лꙋй ны Гóсподи, Сы́-
не Давíдовъ.
32 И запрéсе І̓исꙋ́съ, и̓ по-
вика̀ ги, и̓ рéче: що и̓́скате
да ви оу̓чи́нимъ; рéкоха мꙋ:
Гóсподи, да ни се ѿвóратъ
о̓чи̇̀ те.
33 И пожали̇̀ ги І̓исꙋсъ, и̓
прикоснáсе на о̓чи̇̀ те и̓́мъ:
и̓ тóя чáсъ прогледнáха о̓-
чи̇̀ те и̓́мъ: и̓ ѿидóха слѣ́дъ
нéго.

ГЛЯВЯ КЯ҃.

И̓ когáто приближи́ха при-
І̓ерꙋсали́мъ, и̓ дойдóха въ
Виѳсфагíа камто горà та
Е̓леѡ́нска, тогáва І̓исꙋсъ
прати̇̀ двáма ѿ оу̓ченицы̀
те си, и̓ рéче и̓́мъ:
2 Идéте въ селò то, щото
е̓ срéщꙋ васъ, и̓ а̓́біе ще да
намéрите о̓сли́ца привързa-
на, и̓ ждребчѐ съ нéя: ѿвър-
жéте и̓ доведéте ми ги.
3 И а̓ко ви речѐ нѣ́кой нѣ́-
що: ще да речéте, защò на
господáратъ и̓́мъ трéбꙋ-
ватъ: и̓ а̓́кіе ще ги прáти.
4 Я̓ товà си́чко то бы́дѐ,
за да се и̓спóлни рéчено то
презъ пророкáтъ, кóйто
говóри:
5 Речéте на дщéрка та Сі-
ѡ́нова, е̓́то Цáрь твóй и̓́де
камъ тебе крóтокъ, и̓ воз-
сѣ́дналъ на о̓сли́ца, и̓ на
ждребáкъ сы́нъ подарéмни-
ковъ.
6 И като ѿидóха оу̓чени́-
цы те, направи́ха каквóто
имъ заповѣда̀ І̓исꙋсъ.
7 И доведóха о̓сли́ца та
и̓ ждребчѐ то: и̓ тꙋри́ха на
ни́хъ дрéхи те си, и̓ качи́се
на ни́хъ.
8 Я̓ пò мнóго то нарóди
пости́лаха дрéхи те си по
пѫтатъ; а̓ дрꙋ́ги сѣчéха вѣ́-
йки ѿ древесà та, и̓ пости́-
лаха по пѫтатъ.
9 Я̓ нарóди те, които вър-
вéха предъ нéгѡ, и̓ слѣ́дъ
нéгѡ, вы́каха, и̓ говóреха:
ѡ̓сáнна Сы́нꙋ Давíдовꙋ: бла-
гословéнъ, кóйто и̓́де въ
и̓́ме то Господне: ѡ̓сáнна въ
вы́шнихъ.
10 И когáто влѣ́зе тóй во
І̓ерꙋсали́мъ, потрéсесе си́чкіо
грáдъ, и̓ говóреше: кóй е̓
тóя;
11 Я̓ нарóди те дꙋ́маха:
тóй е̓ І̓исꙋсъ порóкъ, кóй-
то е̓ ѿ Галілéйскіа Наза-
ре́тъ.
12 И влѣ́зе І̓исꙋсъ въ цéр-
ква та Бóжіа, и̓ и̓спѫди си́ч-
ки те, кóито продóваха и̓
кꙋ́пꙋваха въ цéрква та, и̓

трапе́зы те на-сара́фи те
соборѝ, ѝ столо́ве те на-
ѻ́нія, щото прода́ваха гж-
лабѣ̀.
13 И гово́реше и҆́мъ: пи-
сано є҆̀, до́мъ мо́й ще да се
наречѐ до́мъ Моли́твенный
а҆̀ вы́е го направи́хте пеще́-
ра хайдꙋ́тска.
14 И дойдо́ха при не́го
слѣ́пи ѝ хро́ми въ цѐрква
та, ѝ ѝсцѣлѝ ги.
15 И като видѣ́ха а҆рхїере́и
те ѝ кни́жницы те чꙋдеса̀
та, щото сотворѝ, ѝ дѣца̀
та, които вы́каха въ цѐрк-
ва та, ѝ гово́реха: ѡ҆са́нна
Ѳы́нꙋ Даві́довꙋ: не и҆́мъ
дойдѐ добрѐ.
16 И ре́коха мꙋ: чꙋ́ешъ ли
що дꙋ́матъ ті́а; а҆̀ Іисꙋ́съ
и́мъ рече: є҆́й: не стѐ ли че-
та́ли ни́кога, защо̀ ѿ оу҆-
ста̀ та дѣти́нски, ѝ ѿ ѻ҆ні́а,
що́то цы́цатъ, соверши́лъ
си хвала̀;
17 И ѡ҆ставѝ ги, ѝ ѝзлѣ-
зна̀ вжнъ ѿ градж́тъ въ
Виѳа́нія, ѝ заседе́се та́мѡ.
18 И҆ въ оу҆тринта̀ като се
вржщаше въ градж́тъ, ѡ҆-
гладнѣ̀.
19 И като видѐ є҆дна̀ смо-
ко́вница на пжтатъ, ѿи́де
при не́а, ѝ не намерѝ ни́що
на не́а, то́кмѡ є҆днѝ листа̀:
ѝ ре́че ѝ, ни́кога вече да не
бжде пло́дъ ѿ те́бе во вѣ-
ки: ѝ а҆́кіе ѝзсе́хна̀ смоко́в-
ница та.

20 И като видѣ́ха оу҆чени́-
цы те почꙋди́хасе, ѝ ре́ко-
ха, каквѡ̀ а҆́біе ѝзсе́хна̀ смо-
ко́вница та;
21 И ѿговорѝ Іисꙋ́съ, ѝ
ре́че и҆́мъ: и҆́стина ви дꙋ-
мамъ, а҆́ко и҆́мате вѣ́ра, ѝ не
сомна́сꙋватесе, не то́кмѡ
смоко́вничиа та ра́бота ще
да напра́вите. но а҆́ко рече́те
ѝ на та́а гора̀: вдигни́се ѝ
фжрли́се въ морѐ то, ще да-
бжде.
22 И си́чко, що да поиска-
те въ молба̀ та си, като
вѣ́рꙋвате, ще да пріи́мете.
23 И҆ като влѣзна̀ въ цѐрк-
ва та, дойдо́ха при не́го
а҆рхїере́и те ѝ ста́рцы те
лю́дски като оу҆чеше, ѝ го-
во́реха: съ коѧ̀ вла́сть пра́-
вишъ ті́а (ра́боты); ѝ ко́й
ти да́де та́а вла́сть;
24 Ѿговорѝ Іисꙋ́съ, ѝ ре́че
и҆́мъ: ще вы попы́тамъ ѝ
а҆́зъ є҆днò сло́во: кое́то, а҆́ко
ми го ка́жете, ще ви ка́жемъ
ѝ а҆́зъ, съ коѧ̀ вла́сть пра́-
вимъ ті́а (ра́боты).
25 Креще́нїе то Іѡа́нново
ѿ гдѣ̀ бе́ше; ѿ небò то ли,
и҆лѝ ѿ человѣ́цы те: а҆̀ ѻ҆нѝ
мы́слеха въ се́бе си, ѝ гово́-
реха: а҆́ко рече́ме ѿ небò то:
ще да ни речѐ, а҆̀ защо̀ го
не повѣ́рꙋва́хте;
26 Я҆ко ли рече́ме ѿ чело-
вѣ́цы те: боимесе ѿ наро́-
датъ: защо́то си́чки те и҆́-
матъ Іѡа́нна като проро́къ.

27 И ѿговориха, и рекоха
на Іисуса: не знаеме, рече
имъ и той: нито азъ ви
казувамъ съ коя власть пра-
вимъ тія.
28 Но що ви се чине; некой
человекъ имаше два сына:
и ѿиде при первшатъ и ре-
че: чадо, иди днесь работи
въ лозе то ми.
29 А той ѿговори, и рече:
не щемъ: но после раскаясе
и ѿиде.
30 И като ѿиде при дру-
гіатъ, рече паки тако. А
онъ ѿговори, и рече: азъ
господине ще да идемъ и
не ѿиде.
31 Кой ѿ двама та со-
твори воля та на-баща си;
рекоха му: первыо, рече имъ
Іисусъ: истина ви говоримъ,
защо мытари те и блудни-
цы те преварятъ вы въ
царство то Божіе.
32 Защото Іωаннъ дойде
при васъ съ праведенъ пѫть,
и не повѣрувахте му: а мы-
тари те и блудницы те му
повѣруваха: а віе като ви-
дехте това, не раскаяхтесе
после да му повѣрувате.
33 Друга притча чуйте:
человекъ некой беше до-
мовитъ, който насади ло-
зе: и ѡгради го (на около-
лω) съ плетъ, и ископа въ
него жлебъ, и направи ку-
ла: и предаде го на работ-
ницы те, и ѿиде си.
34 И когато приближи
време то на-плодове те, пра-
ти слуги те си при работ-
ницы те да зематъ плодо-
ве те му:
35 А работницы те като
фанаха слуги те му: едно-
го убо биха, а другиго
убиха, а другиго съ каме-
не побиха.
36 Паки прати други слу-
ги по многω ѿ перви те:
и направиха и нимъ по-
добнω.
37 Най после прати при
нихъ сына своего, и дума-
ше: ще да се засраматъ ѿ
сына моегω.
38 А работницы те като
видеха сына му, рекоха по-
между си: тоя е наследни-
ко: елате да го убіеме, и
да му задържиме наследіе
то.
39 И като го фанаха, из-
ведоха го вънъ ѿ лозето,
и убиха го.
40 Когато прочее доде го-
сподаро на-лозето, що ще
да направи на онія работ-
ницы;
41 Рекоха му: злы те, зле
ще да ги погуби: а лозе
то си ще предаде на други
работницы, който ще да
му ѿдадатъ плодове те во
време то имъ.
42 Рече имъ Іисусъ: несте
ли прочели никога въ пи-
санія та: каменьатъ, кого-

то презрѣха зидатели те
и не тѫриха го на редѫтъ,
той быде въ глава на-кюше
то: отъ Бга быде това, и
чудно е въ очи те ви.

43 Затова ви говоримъ:
че царство то Божїе, ще да
се отиме отъ васъ, и ще да се
даде на езыкъ който тво-
ри плодове те му.

44 И който падне на тоя
камень ще да се строши: а
на когото падне той, ще
да го строше.

45 И като чуха архїереи те
и фарїсеи те притчи те му,
разумѣха, защо за нихъ ги
дума.

46 И като гледаха да го
фанатъ, оубояхасе отъ наро-
датъ, защото като про-
рокъ го имаха.

ГЛАВА КВ.

И като отговори Їисусъ, ре-
че имъ паки съ притчи, и
говореше:

2 Прилича царство то не-
бесно на единъ человѣкъ
царь, който направи свад-
ба на сына си.

3 И прати слуги те си да
повыкатъ выканы те на
сва́дба та: и не щеяха да
дойдатъ.

4 Паки прати други слуги,
и говореше: речете на вы-
кани те; ето, обѣдатъ мой
приготвихъ, юнцы те мой
и хранени те са исклани, и
сичко то е готово: елате на
свадба та.

5 А они като не мариха,
отидоха единъ на нива та
си, а другъ по тѫрговина
та си:

6 А други те фанаха слу-
ги те му, и досадиха имъ,
и оубиха ги.

7 И като чу това царо,
разгнѣвасе: и прати вой-
ска та си, и погуби оныя
оубїйцы, и градѫтъ имъ
изгори.

8 Тогава рече на слуги те
си, свадба та е готова, а
выкани те не быха досто-
йни.

9 Идете на крѫстопѫти-
ща та, и колцына намери-
те, повыкайте ги на свад-
ба та.

10 И като излѣзоха оныя
слуги на крѫстопѫтища та,
собраха сички те, колцына
намериха, лошы те и доб-
ры те, и напѫлнисе свадба
та отъ выканы те.

11 И като влѣзе царо да
види оныя, щото седеха на
трапеза та, виде тамо е-
диного человѣка, който не-
беше облеченъ въ свадбар-
ска дреха:

12 И рече му: прїятелю,
каквo си влѣзналъ тука,
като немашъ свадбарска
дреха; а той мѫкна.

13 Тогава рече царо на

слꙋгѝ те си: като мꙋ вжржете ржцѐ те ѝ нозѐ те ѝ вдигнѣте го ѝ фжрлѣте го въ далечна та вонкашна темнота: тамѡ ще да бжде плачь, ѝ скжрцанѣ со зжбѝ те.

14 Защото мнозина са званни те, а̂ мало са ѝзбранни те.

15 Тогава ѿидоха фарісеи те, ѝ додꙋмахасе какво да го оу̑ловатъ въ (нѣкоа) дꙋма.

16 И пратиха при него оу̑ченицы те си съ. Иродіани те, ѝ говореха: Оу̑чителю, знаеме защо си и̑стиненъ, ѝ воистина божіатъ пжть оу̑чишъ, ѝ не маришъ за никого: защото не глѣдашъ на лицѐ то на-человѣцы те.

17 Кажѝ ни прочее, що тѝ сѐ чини, трѣбꙋва ли да даеме кинсонъ на Кесара, ѝлѝ нѐ;

18 А̂ Іисꙋсъ като и̑мъ позна лꙋкавство то, рече; що мѐ ѝскꙋшавате лицемѣри;

19 Покажѣте ми жжлтица та кинсонна, ѝ о̂нѝ мꙋ донесоха пѣназь.

20 И рече и̑мъ: чій є̑ тоа о̑бразъ, ѝ надписъ;

21 И рекоха мꙋ: Кесаревъ тогава и̑мъ рече: заплатѣте прочее Кесарево то на Кесара: а̂ Божіе то на Бг҃а.

22 И като чꙋха, чꙋдехасе; ѝ ѿставиха го та си ѿидоха.

23 Въ тоа день пристжпиха при него саддꙋкеи те, който говоратъ че нещѐ да бжде воскресеніе: ѝ попытаха го, ѝ рекоха:

24 Оу̑чителю Мѡу̑сей рече; а̂ко нѣкой оу̑мре, ѝ не ѿстави чада, да земе братъ мꙋ жена та мꙋ, ѝ да воскресѝ сѣме то на-брата си.

25 А̂ беха въ насъ седмь братіа: ѝ первыо се ѿженѝ, ѝ оу̑мрѐ: ѝ понеже немаше чедо, ѿставѝ женà та си на брата си.

26 Подобнѡ ѝ вторыо, ѝ третіо, дори до седмыа.

27 А̂ най послѣ ѿ сички те, оу̑мрѐ ѝ женà та.

28 Въ воскресеніе то, чіа ѿ седмь тѐ (братіа) ще да бжде женà та; защото сички те а̑ ѝмаха.

29 Ѿговорѝ Іисꙋсъ, ѝ рече и̑мъ: прелщавайтесе, защото не знаете писаніа та, ни сила та Божіа.

30 Понеже во воскресеніе то нито се женатъ, нито за мꙋжъ ѿиватъ: но са като А̂гг҃ли те Божіи на небо̀ то.

31 А̂ за воскресеніе то на-мертвы те, не стѐ ли чели о̂нова що то є̑ речено вамъ ѿ Бг҃а, който говори:

32 А̂зъ самь Бг҃ъ А̂вра-

а́мовъ, и҆ Бг҃ъ І҆саа́ковъ, и҆
Бг҃ъ І҆а́кѡвовъ: Бг҃ъ, не є҆̑
Бг҃ъ на-ме́ртви те, но Бг҃ъ
на живи те:

33 И като чꙋ́ха това̀ на-
ро́ди те, чꙋ́дехасе на оу҆че́нїе
то мꙋ.

34 А҆ фарїсе́и те като чꙋ́ха
че засрамѝ саддꙋке́и те, со-
бра́хасе накꙋ́пъ.

35 И є҆ди́нъ ѿ ни́хъ за-
коноꙋчи́тель, попыта̀ го,
за да го и҆скꙋша́ва, и҆ гово́-
реше:

36 Оу҆чи́телю, коѧ̀ запо-
вѣ́дь є҆̑ по̀ голе́ма въ зако́-
натъ;

37 А҆ І҆исꙋ́съ мꙋ ре́че: ще да
возлю́бишъ Го́спода Бг҃а
твоего̀ со си́чко то си се́рд-
це, и҆ со си́чка та си дꙋша̀,
и҆ со си́чка та си мы́сль.

38 Та́ѧ є҆ пе́рва та и҆ голе́-
ма за́повѣдь.

39 И вто́ра та подо́бна є҆̑
не́й: ще да возлю́бишъ со-
сѣ́да си като самсе́бе си.

40 На тїѧ двѣ́те за́повѣ-
ди, си́чкїо зако́нъ, и҆ проро́-
цы те вися́тъ.

41 И като беха се собра́ли
фарїсе́и те, попыта̀ ги І҆и-
сꙋ́съ,

42 И ре́че: що вѝ се чини
за хрїста̀, чі́й є҆̑ Сы́нъ; ре́-
коха мꙋ: Даві́довъ,

43 Ре́че и҆̀мъ: какѡ̀ про́-
чее Даві́дъ, като проро́чест-
вꙋва, съ Дх҃ъ Бж҃їй го на-
ри́ча Го́спода; и҆ гово́ри:

44 Ре́че Го́сподь на Го́с-
пода моего̀, сѣдѝ ѿдесна та
ми страна̀, доклѐ да тꙋ́римъ
враговѐ те твои подно́жїе
на-нозѐ те ти.

45 А҆ко про́чее Даві́дъ го
нари́ча Го́спода, какѡ̀ мꙋ
є҆̑ Сы́нъ;

46 И ни́кой не мо́жеше да
мꙋ ѿгово́ри сло́во: нито
смѣ́еше нѣ́кой ѿ ѻ҆̑ный де́нь
да го попыта вече нѣ́що.

ГЛАВА КГ҃

ТОГАВА І҆исꙋ́съ ре́че на
наро́ди те и҆ на оу҆чени́цы
те си, и҆ гово́реше:

2 На Мѡѷсе́ово то сѣда́-
лище сѣдна́ха книжницы
те и҆ Фарїсе́и те.

3 Си́чко то про́чее щото
ви реча́тъ да ва́рдите, вар-
де́те го, и҆ праве́те го: но по
ни́хны ра́боты не праве́те,
поне́же ка́зꙋватъ, а҆ не пра́-
ватъ.

4 Защо́то свързꙋватъ то-
вары тежки и҆ мѫчны за
но́сенѣ, и҆ тꙋ́ратъ ги на ра́-
мена та на-человѣ́цы те, а҆
са́ми нещя́тъ нито съ прь-
статъ си да ги покла́татъ.

5 И си́чки те свои ра́боты
пра́ватъ за да ги видатъ
человѣцы те: и҆ разширꙋ-
ватъ хранилища та свои,
пра́ватъ голѣ́ми (рѫка́ве те
и҆) полы́ те на-дре́хи те си:

6 И ѡ҆бы́чатъ напре́дъ да

сѣдѹватъ на софрѡ̀ те, ѝ
на́й на пе́рво то мѣ́сто на
сбо́рове те,
7 И да и́мъ се покла́нятъ,
ѝ да ги поздравля́ватъ по
паза́ри те, ѝ да и́мъ вы́катъ
человѣ́цы те, оу҆чи́телю,
оу҆чи́телю.
8 А҆ вы́е не се нари́чайте
оу҆чи́тели: зашто̀ є҆ди́нъ
є҆ ва́шїо оу҆чи́тель, Хрїсто́съ:
а҆ си́чки те вы́е сте бра́тїѧ.
9 И ни́кого да не наре́чете
ѿтца̀ ва́мъ на земля́ та:
зашо́то є҆ди́нъ є҆ Ѻ҆те́цъ
ва́шъ, ко́йто є҆ на небеса̀ та.
10 Нито да се нари́чате на-
ста́вницы, зашо́то є҆ди́нъ
є҆ наста́вникъ ва́шъ Хрї-
сто́съ.
11 А҆ по̀ голе́мыо въ ва́съ,
да бѫ́де ва́мъ слѹга̀.
12 Зашо̀то ко́йто се воз-
несѐ, ще да се смирѝ: а҆ ко́йто
се смира́ва, ще да се вознесѐ.
13 Го́рко ва́мъ кни́жницы
ѝ фарїсе́е, лицемѣ́рцы, за-
що́то затва́ряте ца́рство
то небе́сно предъ человѣ́цы
те: поне́же вы́е не вла́зите,
нито ѻ҆ни́ѧ що́то вла́затъ
ѡ҆ста́вяте да влѣ́затъ.
14 Го́рко ва́мъ кни́жницы
ѝ фарїсе́е, лицемѣ́рцы, за-
що́то и҆зѣ́ждате кѫ́щы те
на-вдови́цы те, като пра́-
вите длъ́го богомо́лство
лицемѣ́рно: за това̀ по̀
мно́го ѡ҆сѫжде́нїе ще да прї-
и́мете.
15 Го́рко ва́мъ кни́жницы
ѝ фарїсе́е, лицемѣ́ри, заш́о-
то пре́ходите морѐ то, ѝ
сѹ́ха та земля̀, да напра́ви-
те є҆ди́ного̀ пришелца ѝ ко-
га́то ста́не, пра́вите го сы́нъ
на геенна та два̀ ка́та ѿ
ва́съ (по̀ досто́инъ).
16 Го́рко ва́мъ води́тели
слѣ́пи, ко́йто гово́рите:
ко́йто се кълнѐ въ це́рква
та, не є҆ нищо: а҆ ко́йто се
закълнѐ въ зла́то то цер-
ко́вно, длъ́женъ є҆ (да свър-
ши клѣ́тка та).
17 Безѹ́мнїи ѝ слѣ́пїи: коѐ
є҆ по̀ голе́мо, зла́то то ли,
ѝлѝ це́рква та, коя́то ѡ҆-
свеща́ва зла́то то;
18 И ко́йто се кълнѐ въ
ѻ҆лта́ратъ, не є҆ нищо: а҆
ко́йто се закълнѐ въ да́ратъ,
ко́йто є҆ верхѹ̀ не́го, длъ́-
женъ є҆.
19 Безѹ́мнїи ѝ слѣ́пїи, коѐ
є҆ по̀ голѣ́мо, да́ро ли, ѝлѝ
ѻ҆лта́ро, ко́йто ѡ҆свеща́ва
да́ратъ;
20 Ко́йто про́чее се кълнѐ
въ ѻ҆лта́ратъ, кълне́се въ
не́го, ѝ въ си́чкиа те ѻ҆ни́ѧ
(вещи), що́то са верхѹ̀ не́гѡ.
21 И ко́йто се кълнѐ въ
це́рква та, кълне́се въ не́а,
ѝ въ ѻ҆ного́ва, ко́йто жи-
вѣ́е въ не́а.
22 И ко́йто се кълнѐ въ
небо̀ то, кълне́се въ престо́-
латъ Бо́жїй, ѝ въ ѻ҆ного́ва,
ко́йто сѣдѝ на не́го.

23 Горкѡ вамъ книжницы
и фаріѕее, лицемѣрцы, защо-
то земате десетокъ ѿ ма-
тва та, и ѿ копрецатъ, и ѿ
кѵміонатъ: и ѿставихте по
тѣшки те (ракоты) на-за-
конатъ, правосѫдіе то, и ми-
лостьта, и вѣра та: но и
тіа трѣбѹваше да правите,
и ѻныя да не ѿставате.
24 Водители слѣпіи, кои-
то прецаждате комары те,
а камилы те погжлата те.
25 Горкѡ вамъ книжницы
и фаріѕее, лицемѣри, защо-
то ѿчищавате ѿвонкашно
то на-чаша та и на-блюдо
то, а ѿ внѫтре са пѫлни
съ грабителства и съ не-
правды.
26 Фаріѕею слѣпый, ѿчи-
сти по на предъ вѫтрешно
то на-чаша та и на-блюдо
то, за да бѫде и вѫншно
то имъ чисто.
27 Горкѡ вамъ книжницы
и фаріѕее, лицемѣрцы, за-
щото сте подобни на из-
мазани те гробове, които
ѿ вонка се видатъ красни,
а вѫтре са пѫлни съ кости
ѿ мертвы те, и ѿ секаква
нечистота.
28 Такѡ и вые, ѿ вонка
се показѹвате на человѣцы
те праведни: а ѿ внѣтре
сте пѫлни съ лицемѣріе и
беззаконіе.
29 Горкѡ вамъ книжни-
цы и фаріѕее, лицемѣрцы,
защото зидате гробове те
пророчески, и ѹкрашавате
ковчѣзы те на-праведни те:
30 И говори те: ако бѣх-
ме были въ дни те на ба-
щи те ни, не щѣхме бои-
стинѹ да имъ соизволиме
въ кръвь та на-пророцы те.
31 Щото сами свидѣтел-
ствѹвате за себе си, защо
сте сынове на-ѻніа, които
са избили пророцы те.
32 И вые исплѫнете мѣ-
ра та на бащы те си.
33 Змїи, щенцы ехідновы,
каквѡ ще да ѿбѣгнете ѿ
сѫдѫтъ геенски;
34 Затова, ето азъ ви
пращамъ пророцы, и премѹ-
дры, и книжницы: и ѿ нихъ
ще да ѹбіете, и ще да рас-
пнете, и ѿ тѣхъ ще да
біете въ сборове те си, и ще
ги изгонавать ѿ градъ въ
градъ.
35 За да дойде врѫхъ васъ
секоя кровь праведна, коя-
то се е проліала на земля
та, ѿ кръвь та на-Авеля пра-
веднагѡ, до кръвь та на
Захаріа сына Варахіина, ко-
гото ѹбихте междѹ церква
та и ѻлтаратъ.
36 Истина ви говоримъ:
защо сички те тіа ще да
дойдатъ на тоя родъ.
37 Іерѹсалиме, Іерѹсалиме,
който си избилъ пророцы
те, и съ каменѣ побивашъ
пратени те при тебе, колко

пѫти поискахъ да соберемъ
чада та ти, каквото що
собира кокошка та пилцы
те си подъ крила та си, и
не щяхте.
38 Ето ви се ѡстава кѫ-
щѧ та ви пѹста.
39 Защото ви говоримъ:
че нема да ме видите ѿ
тѹка на тамъ, доклѐ не ре-
чете: благословенъ, който
иде въ име то Господне.

ГЛАВА КД.

И като излѣзе Іисѹсъ, ѿи-
ваше си ѿ церкка, и прибли-
жиха при него ѹченицы те
мѹ, да мѹ покажатъ зданія
та церковни.
2 А Іисѹсъ имъ рече: не
видите ли сички те тія;
истина ви говоримъ: нема
да ѡстане тѹка камень на
камень, който нещѐ да се
развали.
3 И като седеше той на
гора та Елеѡнска, прибли-
жиха при него ѹченицы те
мѹ на единѣ, и рекоха: ка-
жи ни кога ще да бѫдатъ
тія (работы); и кое е зна-
меніе то на-твое то дохо-
жданѣ, и на-скончаніе то
насвѣтѫтъ;
4 И ѿговори Іисѹсъ, и ре-
че имъ: чѹвайте се, да вы
не прелсти нѣкой.
5 Защото мнозина ще да
дойдатъ въ мое то име кои-
то ще говоратъ: азъ самь
Христосъ: и мнозина ще
прелѫстатъ.
6 И ще да чѹете брани, и
слѹшанѣ та на-брани те:
гледайте, не смѹщавайтесе:
защото трѣбѹва сички те
тія да бѫдатъ, но не е то-
гава скончаніе то.
7 Защото ще да се вдигне
ѧзыкъ на ѧзыкъ, и царст-
во на царство: и ще да бѫ-
датъ гладове, и чѹмы, и
землетрѧсенія по мѣста.
8 Ѡбаче сички те тія са
начало на-болѣзни те.
9 Тогава ще вы предадатъ
въ скорби, и ще вы ѹбіатъ:
и ще бѫдете ненавидими
ѿ сички те ѧзицы, заради
мое то име.
10 И тогава мнозина ще
да се соблазнатъ, и ще да
предаватъ единъ дрѹгиго,
и ще да возненавидатъ е-
динъ дрѹгиго.
11 И много лажливи про-
роцы ще да излѣзнатъ, и
ще да прелѫстатъ мнозина.
12 И заради ѹмноженіе
то на-беззаконіе то, ще да
истине любовь та на-мно-
зина.
13 Но който претѫрпи до
край, той ще да се спасе.
14 И ще да се проповѣда
това еѵглїе на-царство то
по сичкіатъ свѣтъ, за сви-
дѣтелство на сички те ѧ-
зыцы: и тогава ще дойде
скончаніе то.

15 Когато прочее видите
мерзость та на-запѹстѣніе
то, речена та чрезъ пророка
Даніила, да стои на свято
то мѣсто: който чете да
разѹмѣе.
16 Тогава който се на-
хождатъ во Іѹдеа, да бѣ-
гатъ въ горы те.
17 И който є ѿ горе на
покровать, да не слази да
зема нещо ѿ кѫща та си:
18 И който є на нива та,
да се не вѫрне назадъ да
земе дрехи те си.
19 А тешкω и горкω на не-
празды те(жены)и на оніа
които доатъ въ оныа дни.
20 И молетесе да не бѫде
бѣганіе то ваше въ зимно
време, нито въ сѹббωта.
21 Защото ще да бѫде то-
гава скорбь голѣма, каква
то не є была ѿ созданіа
міра до сега, нито ще да
бѫде:
22 И ако не быха се скра-
тили оніа дни, не бы се
избавила всяка плоть: но
заради избранни те, ще да
се сократатъ оніа дни.
23 Тогава, ако ви рече нѣ-
кой: ето тѹка є Хрістосъ,
или тамω: не вѣрѹвайте.
24 Защото ще да станатъ
лъжливи хрісти, и лъжливи
пророцы, и ще да покажатъ
голѣми знаменіа и чѹдеса,
като да прелъстатъ, ако є
возможно, и избранны те.
25 Ето казахъ ви го по
на предъ.
26 Ако прочее ви рекатъ:
ето въ пѹстыня та є: да
не излѣзете, ето въ скрыш-
ницы те є: да не повѣрѹ-
вате.
27 Защото, каквото изла-
зи молніа та ѿ востокъ, и
ѿявлавасе дори до западъ:
така ще да бѫде и дохож-
данѣ то на Сына человѣ-
ческагω.
28 Защото дето є трѹпо
тамω ще да се соберать и
орли те.
29 И абіе после по скорби
те и тѹги те на оніа дни,
слънце то ще помрѫкне, и
мѣсяцо не ще даде свѣтло-
стьта си, и звѣзды те ще
спаднатъ ѿ небо то, и си-
лы те небесны ще да се по-
вдигнатъ.
30 И тогава ще да се ѿяви
знаменіе то на-Сына чело-
вѣческагω на небо то: и
тогава ще да заплачатъ
сички те колѣна земни, и
ще да видатъ Сына чело-
вѣческаго, който иде на
оклацы те небесни съ сила
и слава голѣма.
31 И ще да прати Аггелы
те си, съ трѹбенъ гласъ го-
лѣмъ и ще да соберать из-
бранны те негови ѿ четы-
ри те вѣтрове, и ѿ краища
та на-небеса та, до дрѹги те
краища тѣхни.

32 И ѿ смоковница та се
научете на притча та: ко-
гато вече вѣйки те и ста-
нать младω, и листа та и
проникнатъ, знайте, защо
е близу жатва та.
33 Такω и вые, когато ви-
дите сички те тія, знайте,
че е близу при врата та.
34 Извѣстнω ви говоримъ:
не ще да прейде тоя родъ,
доклѣ не бѫдатъ сички те
тія.
35 Небо то и земля та ще
прейдатъ: а мои те словеса
не щатъ да прейдатъ.
36 И за оныи день и часъ
никой не знае, нито Аггли
те небесни, токмω Отецъ
мой самъ.
37 И каквото е было въ
дни те Нωеви: така ще да
бѫде и дохождане то на
Сына человѣческагω.
38 Защото каквото бѣха
въ дни те оныя предъ по-
топатъ, ядеха и піеха, и
женяхасе, и за мѫжъ ѿи-
ваха, до онзи день, въ кой-
то влѣзе Нωе въ ковчегатъ:
39 И не разумѣха, дойде
вода та и вдигна сички те:
така ще да бѫде и дохож-
дане то на-Сына человѣ-
ческагω.
40 Тогава двама ще да
бѫдатъ на нива та: единый
се зема, а другія се ѿ-
става.
41 Двѣ ще да мелатъ въ
воденица та: една та се
зема, а друга та се ѿстава.
42 Бдите прочее убо,
защото не знаете, въ кой
часъ ще дойде Господь вашъ.
43 И това знайте, защо
ако бы зналъ Господаро
на-кѫща та въ коя стража
(презъ ношь та) ще дойде
хайдутино, стоялъ бы бу-
денъ, и не бы далъ да му
подкопатъ кѫща та.
44 Заради това и вые бѫ-
дете готови: че въ който
часъ не мыслите, Сынъ че-
ловѣческій ще да дойде.
45 Кой е прочее оныи вѣр-
ныи слуга и мудрыи, когото
е поставилъ Господаро му
надъ слуги те си домашни,
да имъ дава ястіе то на
време то имъ:
46 Блаженъ е оныи слуга,
когото, като дойде Госпо-
даро му, ще го намѣри че
прави така.
47 Воистинна ви говоримъ:
че надъ сичкото си имане
ще да го постави.
48 Ако ли рече злыи слуга
въ сѫрдце то си: Господаро
ми ще се закави да дойде:
49 И начне да біе сослужи-
тели те си, и да яде и піе
съ піяницы те:
50 Ще дойде Господаро
на-онзи слуга въ единъ
день, въ който се той не
надѣе, и въ часъ, въ който
той не знае.

51 И ще да го разсѣчѐ на-
две, ѝ дѣлжть мꙋ съ невѣр-
ни те (слꙋгѝ) ще тꙋри: та-
мѡ ще да бжде плачь ѝ
скжрцанѣ со зжбите.

ГЛАВА КЕ.

Тогива ще да се оуподоби
царство то небесно на де-
сеть тѐ дѣвы, които зема-
ха светилницы те свои ѝ
ѝзлѣзоха на посрѣщаніе
на младоженецатъ.
2 И петь тѐ ѿ нихъ бѣха
мꙋдры, а петь тѐ безꙋмны.
3 И безꙋмны те, като зе-
маха свѣтилницы те си, не
зеха съ себеси масло.
4 А мꙋдры те си зеха ма-
сло въ сждовѐ те си со свѣ-
тилницы те си.
5 И като се забавѝ мла-
доженецо, задремаха сички
те, ѝ заспаха.
6 А по средъ нощь быдѐ
вы́къ: ето, младоженецо ѝ-
де, ѝзлизайте да го посрѣ-
щате.
7 Тогава, станаха сички
те ѡныа дѣвы, ѝ оукраси-
ха свѣтилницы те си.
8 А безꙋмны те рекоха на
мꙋдры те: дайте ни ѿ ва-
ше то масло, че свѣтилни-
цы те ни оугаснꙋватъ.
9 И ѿговориха мꙋдры те,
ѝ рекоха: да не бы не до-
стигнало намъ ѝ вамъ: но
ѝдете пò добрѐ при прода-
ватели те ѝ кꙋпете си.
10 А когато ѡны ѿиваха
да кꙋпатъ, дойдѐ младоже-
нецо: ѝ готовы те влѣзоха
съ него на свадба та: ѝ за-
твори́хасе врата̀ та.
11 Послѣ дойдоха ѝ дрꙋ-
ги те дѣвы, ѝ говореха:
Господи, Господи, ѿвори
ни.
12 А той имъ ѿговорѝ, ѝ
рече: ѝстина ви дꙋмамъ, не
вы познавамь.
13 Бдете прочее бꙋдни,
защото не знаете деньжтъ,
нито часжтъ, въ който
Сынъ человѣческій ще доде.
14 Защото, каквото чело-
вѣкъ нѣкой, който похо-
ждаше на далечна странà,
повыкà слꙋгѝ те си, ѝ преда-
де имъ ѝмѣніе то си.
15 И на єдного даде петь
таланта на дрꙋгиго двà, а
на дрꙋгиго єдинъ: секомꙋ
споредъ сила та мꙋ: ѝ ѿи-
де абіе.
16 И ѡный, щото беше
пріалъ петь тѐ таланта,
ѿиде ѝ работѝ съ нихъ, ѝ
направѝ дрꙋги петь талан-
та.
17 Подобнѡ ѝ ѡнзи, кой-
то беше пріалъ двà та, при-
добѝ ѝ той дрꙋги двà.
18 А ѡный, щото беше
пріалъ єдинъ, ѿидѐ ѝ за-
копà го въ землѧ̀ та, ѝ скры
сребро̀ то на-господарать си
19 И по много време послѣ
дойдѐ господаро на-ѡніа

слꙋги, и҆ фана да се тѫкми съ нихъ.

20 И като дойде о҆ный, който беше пріѧлъ петь таланта, донесе дрꙋги петь, и҆ рече: Господи, петь таланта ми си предалъ, е҆то дрꙋги петь таланта придобихъ въ нихъ.

21 И рече мꙋ Господаро мꙋ: добре, слꙋго добрый и҆ вѣрный, въ малко то си былъ вѣренъ, надъ много ще да те поставимъ: влѣзни въ радость та на-господина твоегѡ.

22 И като дойде и҆ о҆нзи, щото беше пріѧлъ два таланта, рече: Господи, два таланта ми си предалъ е҆то и҆ дрꙋги два таланта придобихъ съ тѣхъ.

23 Рече мꙋ господаро мꙋ: добре слꙋго добрый и҆ вѣрный, въ малко то си былъ вѣренъ, надъ много ще да те тꙋримъ: влѣзни въ радость та на-господина твоегѡ.

24 А҆ като дойде и҆ о҆ный който беше пріѧлъ е҆динъ талантъ, рече: господи, знаехъ те че си человѣкъ жестокъ, жнешъ, гдѣто не си сѣѧлъ, и҆ собирашъ, гдѣто не си разсыпалъ:

25 И защото се оубоѧхъ, ѿидохъ и҆ скрыхъ талантатъ ти въ землѧ та: и҆ е҆то и҆машъ твое то.

26 Ѿговори господаро мꙋ, и҆ рече мꙋ: лꙋкавый слꙋго и҆ лѣнивый, знаеше че жнїемъ, дето не самь сѣѧлъ, и҆ собирамъ, дето не самь разсыпалъ:

27 Требꙋваше да дадешъ сребро то ми на сарафи те, и҆ като дойдехъ а҆зъ, щехъ да земемъ свое то си съсъ файда.

28 Земете прочее ѿ негѡ талантатъ, и҆ дайте го на о҆ногова, който и҆ма десеть таланта.

29 Защото който и҆ма, секаде ще да мꙋ се даде, и҆ ще се преꙋмножи: а҆ ѿ о҆ногова, който нема, и҆ това щото мысли че и҆ма, ще да мꙋ се земе.

30 И непотребныатъ слꙋга фѫрлете го въ ѿдалечена та на вѫнъ темнота: тамо ще да бѫде плачь и҆ скѫрцанѣ со зѫби те.

31 И когато дойде Сынъ человѣческій со слава та си, и҆ сички те с҃тіи А҆гг҃ли съ него, тогава ще да сѣдне на престолатъ на-слава та си.

32 И ще да се соберáтъ предъ него сички те ѧзыцы, и҆ ще ги ѿлѫчи е҆динъ ѿ дрꙋгигѡ; каквото що ѿлѫчꙋва пастыро о҆вцы те ѿ козы те.

33 И ще да тꙋри о҆вцы те ѿдесна та си страна, а҆ козы те ѿлѣва та.

34 Тога́ва ще да речѐ Ца́-
ро на ѻ҆ні́ѧ щото са ѿде́сна
та мꙋ̀ страна̀: ҆ѐла́те бла-
гословѐнніи на-ѻ҆тца̀ моє-
гѡ̀, наслѣ́дите пригóтвено
то вамъ ца́рство ѿ созда́-
ніе то на-свѣ́тътъ.

35 Защото ѡ҆гладнѣ́хъ, ѝ
да́дохте ми да ѩ҆́мъ: ѿжа-
днѣ́хъ, ѝ напоѝхте ме:
стра́ненъ бѣ́хъ, ѝ вове́дохте
ме въ до́мъ свой:

36 Го́лъ, ѝ ѡ҆блѣ́кохте ме:
бо́ленъ, ѝ посѣтѝхте ме: въ
темни́ца бѣ́хъ, ѝ дойдо́хте
при ме́не.

37 Тога́ва ще мꙋ̀ ѿгово́-
ратъ пра́ведни те, ѝ ще да
речатъ: Го́споди, кога̀ те
видѣ́хме гла́денъ ѝ нахра-
ни́хме те; ѝлѝ жа́денъ ѝ на-
поѝхме те;

38 Кога̀ те видѣ́хме стра́-
ненъ ѝ прїѧ́хме те въ къ-
ща та си; ѝлѝ го́лъ ѝ ѡ҆-
блѣ́кохме те;

39 И҆ кога̀ те видѣ́хме бо-
ленъ, ѝлѝ въ темни́ца, ѝ
дойдо́хме при те́бе;

40 И като ѿгово́ри Ца́ро,
ще ѝмъ речѐ: ѝстина ви дꙋ́-
мамъ: поне́же сотвори́хте
на ҆ѐдного̀ ѿ бра́тїѧ та мои
тїѧ на́й ма́лки те, ме́не со-
твори́хте.

41 Тога́ва ще да речѐ ѝ
на ѻ҆нїѧ, що са ѿлѣ́ва та
мꙋ̀ страна̀: ѿиде́те ѿ ме́не
проклатїи въ ѻ҆́гньатъ вѣ́-
чный, пригóтвеныатъ за
дїа́волатъ, ѝ за а҆́ггелы те
негóвы.

42 Защо́то ѡ҆гладнѣ́хъ, ѝ
не мѝ да́дохте да ѩ҆́мъ: ѡ҆-
жаднѣ́хъ, ѝ не мѐ напоѝхте:
стра́ненъ бѣ́хъ, ѝ не вове́-
дохте ме въ къща та си:
го́лъ, ѝ не ме ѡ҆блѣ́кохте,
бо́ленъ, ѝ въ темни́ца, ѝ не
мѐ посѣтѝхте.

43 Тогава ще мꙋ̀ ѿгово́-
ратъ ѝ ѻ҆нѝ, ѝ ще да реча́тъ:
Го́споди, кога̀ те видѣ́хме
гла́денъ, ѝлѝ жа́денъ, ѝлѝ
стра́ненъ, ѝлѝ го́лъ, ѝлѝ бо́-
ленъ, ѝлѝ въ темни́ца, ѝ не
послꙋжѝхме ти;

44 Тога́ва ще ѝмъ ѿгово́-
ри, ѝ ще да речѐ: ѝстина ви
дꙋ́мамъ: поне́же не сотво-
ри́хте на ҆ѐдного̀ ѿ тїѧ на́й
ма́лки те, нито ме́не сотво-
ри́хте.

45 И ще да ѝдатъ тїѧ во
вѣ́чна та мꙋ́ка, а҆ пра́ведни
те въ живо́тъ вѣ́чный.

ГЛАВА КЅ.

И҆ бы́де, като свършѝ Ї҆и-
сꙋ́съ си́чки те тїѧ словеса̀,
рече на ꙋ҆́чениц҄ы те си:

2 Зна́ете, защо̀ послѣ̀ по
два̀ днѝ ще да бъде па́с-
ха, ѝ Сынъ человѣ́ческїй
ще да бъде преда́денъ да
се распне.

3 Тога́ва се собра́ха а҆рхїе-
ре́и те, ѝ книжниц҄ы те, ѝ
ста́рцы те лю́дски въ дво́-

ратъ на архїереа та който
се наричаше Каїафа.
4 И совѣтоваха се да фа-
натъ Їисуса съ лесть и да
го оубиатъ.
5 И говореха, но да не на-
правиме това въ празднин-
катъ, да не бы станало сму-
щенїе въ народатъ.
6 И като ѿиде Їисусъ въ
Виѳанїа, въ кѫща та на-
Сїмѡна прокаженнагѡ:
7 Дойде при него една
жена, която имаше стѫкло
съ многоцѣнно мvро, и из-
сыпа го на глава та му,
гдѣто седеше.
8 И като видеха оученицы
те му, негодоваха, и го-
вореха: защо стана тоа
разсыпъ;
9 Понеже това мvро мо-
жеше да се продаде за го-
лема цѣна, и да се раздаде
на сиромаси те.
10 И като разумѣ Їисусъ,
рече имъ: защо досаждате
на жена та; понеже напра-
ви добра работа на мене.
11 Защото сиромаси те
секога имате съ себе си, а
мене секога немате.
12 Защото тая, която
излеа това мvро на тѣло
то ми, за погребенїе ме на-
прави.
13 Истина ви говоримъ:
защо дето да се проповѣда
това Евангелїе по сичкїатъ
свѣтъ, ще да се рече и това,
щото направи тая, въ по-
менъ нейнъ.
14 Тогава ѿиде единъ ѿ
дванадесеть те, който се
наричаше Їуда Їскарїѡт-
скїй, при архїереи те.
15 И рече: що ще да ми
дадете, и азъ да ви го пре-
дадемъ; а они му ѿбѣща-
ха тридесать сребренницы.
16 И ѿ тогава тѫрсеше при-
лично време да го предаде.
17 И въ первыо день ѿ-
прѣсночный пристѫпиха
оученицы те Їисусови, и ре-
коха му: гдѣ искашъ да
ти приготвиме да ꙗдешъ
пасха та;
18 А той имъ рече: идете
въ градѫтъ оу едикого,
и рече те му: оучителю го-
вори, време то ми е близу,
оу тебе ще да направимъ
пасха та съ оученицы те си.
19 И сториха оученицы те
каквото имъ заповѣда Їи-
сусъ: и приготвиха пасха
та.
20 И като се стемни, седе-
ше съ дванадесете оучени-
цы.
21 И като ꙗдеха, рече имъ:
истина ви говоримъ: защо
единъ ѿ васъ ще да ме пре-
даде.
22 И они като скорбеха
многѡ, начнаха секой ѿ
нихъ да му дума: да не
бѫдемъ азъ, Господи;
23 А той ѿговори, и рече:

ко́йто є҆̀ натопи́лъ съ ме́не
рѫка̀ та си въ блю́до то,
той ще ме предадѐ.
24 И Сы́нъ человѣ́ческїй
ѿи́ва, каквото є҆̀ пи́сано за
не́го: но те́шко и҆ го́рко на
то́а человѣ́къ, чрезъ кого́-
то Сы́нъ человѣ́ческїй се
преда́ва. Добрѐ є҆ было за
не́го а҆́ко не бы се роди́лъ
то́а человѣ́къ.
25 И ѿговори̇ Ї́уда, ко́йто
го преда́де, и҆ ре́че: да не
бѫдемъ а҆́зъ, Оу҆чи́телю;
ре́че мꙋ: ты си ре́клъ.
26 И като ѩде́ха, зема̀ Ї҆и-
сꙋсъ хлѣ́батъ, и҆ като бла-
гослови̇, преломи̇ го, и҆ да́-
ваше го на оу҆ченицы те, и҆
ре́че: земе́те, ѩжте: това̀
є҆̀ тѣ́ло то моѐ.
27 И зема̀ ча́ша та, и҆ воз-
благодари̇, и҆ да́де и҆́мъ а҆̀,
и҆ ре́че: пі́йте ѿ не́а си́чки:
28 Защо́то та́а є҆̀ моа̀ та
кро́вь на-но́вы завѣ́тъ,
коа́то се и҆зли́ва за мнози́-
на за проще́нїе на-грѣховѐ
те.
29 И говори́мъ ви, защо̀ ѿ
сега̀ на та́мъ не́ма да пі́емъ
ѿ та́а ро́ждка на-лоза̀ та,
до о҆́нзи де́нь, кога́то го
пі́емъ съ ва́съ за́еднѡ но́во
въ ца́рство то на-Ѻтца̀
моегѡ̀,
30 И като запеа́ха, и҆злѣ-
зна́ха въ гора̀ та Ѻ҆леѡ́нска.
31 Тога́ва и҆́мъ ре́че Ї҆исꙋсъ:
въ та́а но́щь си́чки те вы́е
ще да се собла́зните за ме́-
не: защо́то є҆̀ пи́сано: ще
да оу҆да́римъ па́стыратъ, и҆
ще да се распрѫснатъ ѻ҆вцы́
те на-ста́до то.
32 А҆ по воскресе́нїе то ми,
ще вы преваримъ въ Галї-
ле́а.
33 И ѿговори̇ Пе́тръ, и҆
ре́че мꙋ: а҆́ко и҆ си́чки те да
се собла́знатъ за те́бе, а҆́зъ
никогашъ не ще́мъ да се
собла́знимъ.
34 Ре́че мꙋ Ї҆исꙋсъ: и҆́стина
ти говори́мъ, защо̀ та́а
но́щь, доклѐ ѥ҆́ще не є҆̀ попе-
а́лъ пете́ло, три̇ пѫти ще
да се ѿрече́шъ ѿ ме́не.
25 Ре́че мꙋ Пе́тръ: а҆́ко ста́-
не нꙋ́жда и҆ да оу҆мремъ съ
те́бе, не ще́мъ да се ѿрече́мъ
ѿ те́бе: това̀ и҆́сто то ре́ко-
ха и҆ си́чки те оу҆ченицы.
36 Тога́ва ѿи́де Ї҆исꙋсъ съ
ни́хъ въ є҆дно̀ село̀, ко́ето се
нари́чаше Гефсима́нїа: и҆ ре́че
на оу҆ченицы те си: седе́те
тꙋ́ка, до де да и҆́демъ да се
помо́лимъ та́мѡ.
37 И зема̀ Петра̀, и҆ два́-
ма та сы́нове Зеведе́евы, и҆
начна̀ да ско́рби и҆ да тꙋ́жи.
38 Тога́ва и҆́мъ ре́че Ї҆исꙋсъ:
ско́рбна є҆̀ дꙋша̀ та ми до
сме́рть: поча́кайте тꙋ́ка, и҆
бо́дрствꙋвайте съ ме́не.
39 И҆ като ѿстѫпи̇ ма́лко,
падна̀ на лицѐ то си, и҆ мо́-
леше се, и҆ говоре́ше: Отче
мо́й, а҆́ко є҆̀ возмо́жно, не́ка

замине тая чаша ѿ мене:
но не каквото азъ искамъ,
но каквото изволявашъ ты.
40 И дойде при оученицы
те, и намери ги че спаватъ,
и рече на Петра: толко ли
немогохте единъ часъ да
пободрствувате съ мене;
41 Бодрствувайте, и мо-
летесе, да не влѣзнете въ
напасть: защото духо е
бодръ, а плоть та немо-
щна.
42 Паки втори пжть ѿи-
де та се помоли, и рече: Отче
мой, ако не е возможно
тая чаша да премине ѿ ме-
не, ако да я не пiемъ, да
бжде твоя та воля.
43 И като дойде, намери
ги паки че спаваха, защото
имъ бѣха очи те ѿтегнали.
44 И ѿстави ги, и ѿиде
паки та се помоли трети
пжть, и това исто то сло-
во рече.
45 Тогива дойде при оу-
ченицы те си, и рече имъ:
спавайте прочее, и почивай-
те си: ето, приближисе ча-
со, и Сынъ человѣческiй се
предава въ ржце те на-грѣ-
шни те.
46 Станете, да идеме: ето
се приближи онзи, който
ще ме предаде.
47 И юще като думаше
той това, ето, Iуда, единъ
ѿ дванадесете, дойде и съ
него многъ народъ, со сабли,

и съ тояги ѿ архiереи те,
и ѿ старцы те людски.
48 А онзи щото го пре-
даваше, даде имъ знаменiе,
и рече: когото азъ (ще) ца-
лувамъ, той е: фанете го.
49 И абiе ѿиде кодъ Iи-
суса, и рече: радуйся Оучи
телю, и цалува го.
50 А Iисусъ му рече: дру-
же, прави за каквото си
дошелъ. Тогава ѿидоха
при Iисуса, и туриха ржце
на него, и фанаха го.
51 И ето, единъ ѿ онiя,
щото бѣха съ Iисуса, про-
стре ржка та си, и измжкна
ножатъ си: и оудари слуга
та архiереовъ, и ѿрѣза му
ухо то.
52 Тогава му рече Iисусъ:
поврни ножатъ си на мѣ-
сто то му, защото сички
те, които тегляжтъ ножъ,
ѿ ножъ ще загинатъ.
53 Или ти се чини, че не
можемъ сега да оумолимъ
Отца моего, и ще да ми
представи по много ѿ два-
надесе легеѡна Аггелы;
54 Каквѡ прочее ще да се
совершатъ писанiя та, защо
така требува да бжде;
55 Въ оный часъ рече Iи-
сусъ на народатъ; като на
хайдутина ли излезнахте
со сабли, и съ тояги да ме
фанете; ката день седехъ
при васъ и оучехъ въ цер-
ква та и не ме фанахте.

56 И това сичко то бъдѐ
да се ӥспо́лнатъ писа́нїѧ та
на-проро́ците. Тога́ва го
ѿставиха сички те оученици,
ӥ побѣгна́ха.
57 Ӥ о̑ни като фана́ха Ї-
и̓сѹса, ѿведо́ха го при Каїа́фа
а̑рхїере́а та, де́то беха кни́-
жницы те ӥ ста́рцы те со-
брани.
58 Ӥ Пе́тръ и̓деше по не́-
го ѿ далѐче, до́ри до дво́-
ратъ а̑рхїере́овъ: ӥ влѣзе
вне́тре, ӥ седе́ше со слѹги̏ те
да види крайатъ.
59 Ӥ а̑рхїере́и те ӥ ста́рцы
те, ӥ сичкїо собо́ръ, тръсе-
ха лъжли́во свидѣтелство
на Ї̓исѹса, за да го оубїа́тъ:
60 И не намери́ха: а̑ко
ӥ множи́на лъжесвидѣтели
дойдо́ха, о̑ка́че не найдо́ха
нищо. Ӥ послѣ дойдо́ха
два́ма лъжесвидѣтели.
61 И ре́коха: то́ѧ рече: мо́-
жемъ да развали́мъ церква
та Бо́жїѧ, ӥ въ три дни
да ѫ̑ согради́мъ.
62 И стана а̑рхїерї́а та, ӥ
ре́че мѹ: нищо ли не ѿго-
ва́рашъ; що свидѣтелствѹ-
ватъ тїѧ на тебе;
63 Ӥ Ї̓исѹсъ си мълче́ше, ӥ
ѿговорѝ а̑рхїере́а та, ӥ ре́че
мѹ заклинамъ те въ Бга
жива́го, да ни ка́жешъ а̑ко
си ты̏ Хрїсто́съ Сынъ Бо-
жїй.
64 Ре́че мѹ Ї̓исѹсъ: ты го
дѹмашъ: о̑ка́че говори́мъ
ви, ѿ сега̀ ще видите Сына
человѣческаго да сѣди ѿ-
де́сна та страна̀ на-си́ла та
Бо́жїѧ, ӥ да дохо́жда на
о̑блацы те небе́сны.
65 Тога́ва а̑рхїере́а та си
раздара̀ дре́хи те, ӥ ре́че: за-
що̀ похѹли̏, що ни тре́бѹ-
ватъ вече свидѣтели; Є̑то,
чѹхте сега̀ хѹла̀ та мѹ.
66 Що ви̏ се чи́ни: а̑ о̑ни̏
ѿговори́ха, ӥ ре́коха: до-
сто́инъ є̑ за сме́рть.
67 Тога́ва мѹ заплюва́ха
лицѐ то, ӥ оудари́ха мѹ пле-
сканица, а̑ дрѹги го бїе́ха
съ тоаги.
68 И дѹмаха мѹ: проро-
чествѹвай ни Хрїстѐ, кой те
оудари̏;
69 Ӥ Пе́тръ седе́ше въ́нъ
на дво́ратъ: ӥ дойдѐ при
не́го є̑дна̀ слѹжкина, ӥ ре́че
мѹ; ӥ ты беше съ Ї̓исѹса
Галїле́йскаго.
70 Ӥ то́й се ѿре́че предъ
сички те, ӥ говоре́ше: не
зна́мъ що дѹмашъ.
71 И като ӥзлѣзна̀ въ́нъ
на врата̀ та, видѐ го дрѹга,
ӥ говоре́ше на о̑нїа, щото
бе́ха тамо: ӥ то́ѧ беше съ
Ї̓исѹса Назωрянина.
72 Ӥ па́къ се ѿре́че съ кле́-
тва, защо̀ не зна́мъ человѣ́-
катъ.
73 Ӥ по ма́лко време при-
близиха о̑нїа, които стое́-
ха та́мω, ӥ ре́коха на Пе-
тра̀: воистиннѹ ӥ ты̏ си ѿ

ни́хъ, защо́то и҆ дꙋ́ма та
твоа̀ те показꙋва.
74 Тога̀ фана̀ да се про-
кли́на, и҆ да се кѫлнѐ, че не
зна́мъ человѣ́катъ: и҆ а҆́біе
попеа̀ петѣ́ло.
75 И смысли̇ Пе́тръ дꙋ́ма
та І҆исꙋ́сова, щото мꙋ бѣше
ре́клъ: защо̀ доклѐ ї҆ощѐ не
є҆ попеалъ петело, три̇ пѫ-
ти ще да се ѿречешъ ѿ ме́-
не, и҆ и҆злѣзе вѫнъ, и҆ пла-
ка̀ го́ркѡ.

ГЛАВА КЗ҃.

И҆ като самна̀ совѣтъ со-
твори́ха си́чки те а҆рхіере́и и҆
ста́рцы те лю́дски за І҆исꙋ-
са, да го оу҆біа́тъ.
2 И като го вѫрза́ха, за-
ве́доха и҆ преда́доха го Пон-
ті́йскомꙋ Пїла́тꙋ и҆ге́мѡнꙋ.
3 Тога́ва, като видѐ І҆ꙋ́да,
ко́йто го преда́де, защо го
ѿсꙋди́ха (на смерть), раска-
а́се, и҆ вѫрна̀ наза́дъ триде-
сете сребренницы на а҆рхіе-
ре́и те и҆ ста́рцы те.
4 И рече: согрѣши́хъ, за-
що́то преда́дохъ кро́вь не-
пови́нна. А҆ ѻ҆ни ре́коха: що
ни̇ є҆ грыжа на́съ; ты̀ ще да
ви́дишъ.
5 И като фѫрли̇ сре́брен-
ницы те въ це́рква та, ѿи́де
си, и҆ ѿи́де та се ѡ҆беси̇.
6 А҆ а҆рхіере́ите зема́ха сре́-
бренницы те, и҆ ре́коха: не
тре́бꙋва да ги тꙋ́риме въ
церко́вна та ка́са: защо́то
є҆ цѣна̀ ѿ крѫвь.
7 И като се совѣтова́ха,
кꙋпи́ха съ ни́хъ мѣ́сто то
грѫнча́рско за погре́бꙋванѣ
на стра́нни те.
8 Затова̀ се наре́че ѻ҆нова̀
мѣ́сто, мѣ́сто то на-крѫвь
та̀, до дне́шень де́нь,
9 (Тога́ва се и҆сполни̇ рече́н-
но то презъ проро́ка І҆еремі́а,
ко́йто говори: и҆ зема́ха
трі́десете сре́бренницы, цѣна
та на-цѣненныа, кого́то цѣ-
ни́ха ѿ сынове́ те І҆сра́илеви.
10 И да́доха ги за мѣ́сто
то грѫнча́рско, какво́то ми
каза̀ Гдь).
11 А҆ І҆исꙋ́съ застана̀ предъ
и҆ге́мѡнатъ: и҆ попыта̀ го
и҆ге́мѡно, и҆ рече: ты̀ ли си
ца́рь І҆ꙋде́йскій; а҆ І҆исꙋсъ мꙋ
рече: ты̀ говори́шъ.
12 И кога́то го оу҆кора́ва-
ха а҆рхіере́ите и҆ ста́рцы те,
ни́що не ѿгова́раше.
13 Тога́ва мꙋ рече Пїла́тъ:
не слꙋшашъ ли ко́лко сви-
дѣтельствꙋватъ на те́бе;
14 И҆ не мꙋ ѿговори ни
на є҆дна̀ дꙋ́ма, щото се чꙋ-
деше и҆ге́мѡно мно́гѡ.
15 И на се́кой пра́зникъ
и҆маше ѻ҆бы́чай и҆ге́мѡно да
ѿпꙋща по є҆дного̀ ѿ вѫр-
заны те на наро́датъ, ко-
го́то поискаха.
16 А҆ тога́ва и҆маха вѫр-
занъ є҆ди́нъ прочꙋ́ненъ, ко́й-
то се и҆менꙋваше Вара́вва.

17 Когато се прочее сокра-
ха, рече имъ Пїлатъ: кого
ѿ двама та искате да ви ѿ
пустимъ: Варавва ли, или
Їисуса, който се говори Хрї-
стосъ;
18 Защото знаеше, че ѿ
зависть го предадоха.
19 И като седеше той на
судилище то, прати му ха-
беръ жена та му, и говоре-
ше: немай никаква меша-
вина съ тоа праведникъ,
защото много пострадахъ
днесь на сонъ заради него.
20 А архїереи те и старцы
те нагласиха народатъ, да
испросатъ Варавва, а Їисуса
да погубатъ.
21 Тогава ѿговори игемω-
но, и рече имъ: кого искате
ѿ двамата да ви ѿпустимъ;
а ѡни рекоха, Варавва.
22 Рече имъ Пїлатъ; що
прочее да сторимъ на Їисуса,
който се нарича Хрїстосъ;
рекоха му сичките распнатъ
да буде.
23 А игемωно рече: какво
є зло сотворилъ; а ѡни
повече викаха, и говореха:
да буде распнатъ.
24 А като виде Пїлатъ, че
нищо не може да свърши,
но по много смущенїе ста-
ва, зема, вода и оумы си
ръце те предъ народатъ, и
рече: чистъ самь ѿ кръвь
та на-тоа праведникъ, вые
ще да видите.
25 И ѿговориха сички те
людїе, и рекоха: кръвь та
негова нека бъде на насъ,
и на наши те чада.
26 Тогава имъ ѿпустна
Варавва: а Їисуса ви и пре-
даде имъ го да го распнатъ.
27 Тогава воини те игє-
мωнови, като земаха Їи-
суса на судилище то, собра-
ха на него сичкїатъ полкъ
воински:
28 И като го соблекоха, ѿ-
блекоха го въ червена дреха:
29 И сплетоха венецъ ѿ
търнѣ, и туриха му го на
глава та: и въ десна та му
рука дадоха тростъ: и клек-
наха на колѣна предъ него,
и присмиваха му се, и го-
вореха: радуйся царю Їудей-
скїй.
30 И като го заплюваха,
земаха тросте та и бїеха
го по глава та.
31 И като му се поругаха,
соблекоха му червена та дре-
ха, и ѡблекоха го паки въ
дрехи те му: и водеха го
да го распнатъ.
32 И като излазеха, на-
мериха человѣка Кѵринеи-
ска, именемъ Сїмωна: и не-
го натовариха да му носи
кръстатъ.
33 А когато дойдоха на
мѣсто нарицаемое Голгоѳа,
което ще да рече лобное
мѣсто,
34 Дадоха му да пїе ѻцетъ

сожалчка смѣшанъ, и като
вкуси, не щеше да піе.
35 И като го распеха, раз-
дѣлиха дрехи те му и фър-
лиха жребій: (за да се испол-
ни реченно то чрезъ проро-
ка: раздѣлиха между себе
дрехи те ми, и за ѡблекло
то ми метнаха жребій).
36 И седеха та го вардеха
тамѡ.
37 И туриха надъ глава
та му вина та му написа-
на: ТОЙ Е ІИСУСЪ ЦА-
РЬ ІУДЕИСКІИ.
38 Тогава распеха заедно
съ него два разбойника,
едного ѿ десна та страна,
а другиго ѿ лѣва та.
39 И които заминуваха
по пътьатъ, хулаха го, и
клатеха си главы те,
40 И говореха: ты щото
разваляшъ церква та, и въ
три дни ѭ сградувашъ,
избави самсебеси: ако си
Сынъ Божій, слѣзъ ѿ Кръ-
статъ.
41 Подобнѡ и архіерее те
присмиваха му се съ кни-
жницы те, и старцы те и
говореха:
42 Други те избави, та
себе ли не ще да може да
избави; ако е царь Ісраи-
левъ да слѣзе сега ѿ Кръ-
статъ, и ще да повѣрувамы
въ него.
43 Имаше на дежда на
Бга: нека го избави сега,
ако го ѡбыча: защото рече:
че Божій самь Сынъ.
44 Това исто то му на-
думуваха и разбойницы те,
които беха распнати съ
него.
45 И ѿ шестыа часъ быде
темнина по сичка та земля,
до деветыа часъ.
46 И ѡколѡ деветыа часъ
извыкасе Іисусъ съ големъ
гласъ, и рече: или, или, лима
савахѳани; сирѣчь, Бже мой
Бже мой, защо си ме ѡста-
вилъ;
47 И нѣкои ѿ ѡныа що-
то стоеха тамѡ, като чуха
това, рекоха: защо Иліа
выка тоа.
48 И абіе ѿтърча единъ
ѿ нихъ, изема единъ сон-
геръ, и като го натопи въ
оцетъ, накоде го на тръ-
стика, и напоюваше го.
49 А други те думаха: ѡ-
ставете да видиме да ли
ще дойде Иліа да го из-
бави.
50 А Іисусъ паки като из-
выка съ големъ гласъ, ис-
пусти духъ.
51 И ето завѣса та цер-
ковна се раздра на две ѿ
горніа край до долніа: и
земля, та се потресе, и ка-
менѣ те се распаднаха:
52 И гробища та се ѿво-
риха: и много тѣлеса на-
умрели те стіи станаха:
53 И като излѣзоха ѿ

гро́бове те по воскресе́ніе то
Хрїсто́во, влѣ́зоха во ст҃ый
гра́дъ, и̂ ѿви́хасе на мно-
зи́на.
54 А со́тнико, и̂ ѻ҆нїа що-
то бе́ха съ не́го за да ва́р-
датъ І҆исꙋ́са, като видѣ́ха
трꙋсатъ, и̂ ѻ҆ны́а ра́боты
щото бы́до́ха, оу҆плаши́хасе
мно́гѡ, и̂ гово́реха: вой-
стиннꙋ Ѳы́нъ Бж҃їй бе́ше
то́а.
55 А бе́ха та́мъ и̂ жены̀
мно́гѡ, който глѣ́даха ѿда-
лѐче: и̂ който и̂до́ха слѣ́дъ
І҆исꙋ́са ѿ Галїле́а, и̂ слꙋгꙋ-
ваха мꙋ.
56 Въ който бѣше Марі́а
Магдали́на, и̂ Марі́а І҆а́кѡ-
вова та и̂ І҆ѡсі́ева та ма́й-
ка, и̂ ма́йка та на-сыновѐ
те Зеведе́ови.
57 И като мрꙋкна́, дойдѐ
є҆ди́нъ человѣ́къ бога́тъ ѿ
А҆рїмаѳе́а, и҆́ме то мꙋ І҆ѡ́-
сифъ, който и̂ са́мъ се бе́ше
оу҆чи́лъ оу҆ І҆исꙋ́са:
58 То́й ѿи́де при Пїла́та,
и̂ пои́ска̀ тѣ́ло то І҆исꙋ́со-
во. Тогава Пїла́тъ заповѣ-
да̀ да мꙋ се дадѐ тѣ́ло то.
59 И като зема̀ тѣ́ло то
І҆ѡ́сифъ, ѡ҆вви̂ го съ плаща-
ни́ца чи́ста:
60 И положи̂ го въ но́вы-
атъ си гро́бъ, който бе́ше
и҆зсѣ́клъ въ ка́мень: и̂ при-
вали̂ голе́мъ ка́мень на́дъ
врата̀ та гро́бни, и̂ ѿи́де си.
61 И бе́ха та́мѡ Марі́а
Магдали́на, и̂ дрꙋга̀ та Ма-
рі́а, и̂ седе́ха сре́щꙋ гро́батъ.
62 А въ оу҆́трешнїатъ де́нь,
който є҆ по́слѣ по пе́токатъ
собра́хасе а҆рхїере́и те и̂ фа-
рїсе́и те оу҆ Пїла́та.
63 И говоре́ха: господа́рꙋ,
смысли́хмесе, защо̀ оный
прелѣ́стникъ, като бе́ше є҆́о-
ще живъ, ре́че: по́слѣ по
три дни ще да воскре́снемъ.
64 Заповѣ́дай про́чее да
се оу҆тверди̂ гро́бо до тре́-
тїа де́нь, да не бы̂ дошли̂
оу҆ченицы те мꙋ ноща̀ да го
оу҆краднатъ, и̂ реча́тъ на-
ро́дꙋ: воскресна̀ ѿ ме́ртви
те и̂ ще да бꙋде послѣ́д-
на та ле́сть по̀ лоша ѿ пе́р-
ва та.
65 А Пїла́тъ и҆́мъ ре́че:
и҆́мате стра́жи, и̂де́те оу҆-
тверде́те го какво́то зна́ете.
66 А ѻ҆ни̂ като ѿидо́ха оу҆-
тверди́ха гро́батъ, и̂ запе-
чати́ха каменьатъ заедно
со стра́жи те.

ГЛАВА КИ.

И въ сꙋббѡ́та ве́черъ, ко-
гато фана̀ да се разсꙋмнꙋ-
ва недѣ́ла та, пе́рвыо де́нь
на седми́ца та, дойдѐ Ма-
рі́а магдали́на, и̂ дрꙋга та
Марі́а, да ви́датъ гро́батъ.
2 И є҆́то, бы́дѐ трꙋсъ го-
ле́мъ: защото А҆́гг҃лъ Го-
спо́день слѣ́зна̀ ѿ небо̀ то,
и̂ ѿи́де та ѿвали̂ ка́мень.

атъ ѿ врата та гро́вни, и̂
седе́ише на него.
3 И беше лице то мꙋ като
блистанїе, и̂ ѡ̂блекло то мꙋ
бело като снегъ.
4 И ѿ негоыша страхъ по-
тресохасе стражи те, и̂ бы-
доха като мжртви.
5 Ѿговори же Агг҃ло, и̂ рече
на женꙋ те: не бойтесе вые:
зацюто знамъ, че Іисꙋса
распнатшатъ тжрсите.
6 Не е̂ тꙋка: зацюто вос-
кресна, какво́то що рече:
е̂лате да видите место то,
дето е̂ лежалъ Господь.
7 И скорѡ и̂дете та речете на
оу̂ченицы те мꙋ, защо воскре-
сна ѿ мертви те: и̂ е̂то, пре-
варя вы въ Галїлеа: тамѡ ще
да го видите е̂то ви казахъ.
8 Н и̂злезоха скорѡ ѿ гро-
батъ со страхъ и̂ съ голема
радость, и̂ ѿтжрчаха да ка-
жатъ на оу̂ченицы те мꙋ.
9 И̂ като ѿиваха да и̂ ка-
датъ на оу̂ченицы те мꙋ,
е̂то, Іисꙋсъ ги срешна, и̂
рече имъ: радꙋйтеся. И̂ о̂ни
пристжпиха при него, и̂ фа-
нахасе за нозе те мꙋ, и̂ по-
клонихамꙋсе.
10 Тога имъ рече Іисꙋсъ:
не бойтесе; и̂дете возве-
стете на братїя та ми, да
дойдатъ въ Галїлеа, и̂ та-
мѡ ще да ме видатъ.
11 И̂ като ѿиваха о̂ни въ
градꙋтъ, е̂то, некои ѿ стра-
жи те, дойдоха въ градꙋтъ
и̂ казаха на а̂рхїереите сич-
кото щото бꙋде.
12 И̂ о̂ни се собраха со
старцы те, и̂ советоваха се,
и̂ дадоха доволнѡ пары на
воинꙋ те,
13 И рекоха: речете, защо
оу̂ченицы те мꙋ дойдоха
презъ нощь, когато спа-
вахме нїе и̂ оу̂крадоха го.
14 Н а̂ко се чꙋе това оу̂
и̂гемѡнатъ нїе ще да го оу̂-
тишиме, и̂ васъ безгрижи-
ны ще да направиме.
15 И о̂ни като зеха пары
те, направиха какво́то ги
наꙋчиха, и̂ прочꙋсе това сло-
во междꙋ Еврее те и̂ до дне-
шень день.
16 И е̂динадесете оу̂чени-
цы ѿидоха въ Галїлеа, въ
гора та, гдето имъ запо-
веда Іисꙋсъ.
17 Н като го видеха по-
клониха мꙋ се: а̂ некои се
оу̂сꙋмнеха.
18 Н като се приближи Іи-
сꙋсъ продꙋма имъ, и̂ рече:
дадемисе секоя власть на
небо то и̂ на земля та.
19 Идете прочее, наꙋчете
сички те ꙗ̂зыцы, и̂ кржща-
вайте ги въ име то на Ѡ̂т-
ца и̂ Сына, и̂ ст҃агѡ Дх҃а:
20 Н оу̂чете ги да джр-
жатъ хꙋбаво сичко то що
сямь ви заповедалъ, и̂ е̂то,
а̂зъ самь съ васъ въ сички
те дни до скончанїе то на-
светжтъ, а̂минь.

СВѦТОЕ ЕѴАГГЕЛІЕ

ѾМАРКА.

ГЛАВА ПЕРВАѦ.

Начало то на-Еѵаггеліе
то на-Іисуса Хріста Сына
Божїѧ:
2 Каквото є писано въ
пророцы те: єто, азъ пра-
щамъ Аггела моего предъ
лице то ти, който ще да
приготви пѫтьатъ ти
предъ тебе.
3 Гласъ на-оногова, който
выка въ пустына та: приго-
твете пѫтьатъ Господень,
управлѣйте патеки те му.
4 Беше Іоаннъ, който кре-
щаваше въ пустына та, и
проповѣдуваше крещеніе
на покаяніе то за прощеніе
на-грѣхове те.
5 И излазеше къ него сич-
ка та страна Іудейска, и Іе-
русалимлане те, и крещава-
хасе сички те въ Іорданъ
рѣка ѿ него, и исповѣду-
ваха си грѣхове ты.
6 А Іоаннъ беше ѡблѣченъ
съ камілски влакна, и съ
поясъ кожанъ ѡколо крж-
стать си: и ꙗдеше власта-
ре, и медъ дивъ.
7 И проповѣдуваше, и го-
вореше: иде по-ꙗкїо ѿ мене
слѣдъ мене, на-когото азъ
несамь достоинъ да се на-
ведемъ да развържемъ ре-
микатъ на-ѡбуща та му.
8 Азъ вы крестихъ съ во-
да, а той ще да вы крести
съ Духъ святый.
9 И въ ѡныя дни дойде
Іисусъ ѿ Назаретъ Галілей-
скій и крести се ѿ Іоанна
во Іорданъ.
10 И абіе като излѣзе ѿ
вода та, виде небеса та че
се ѿвараха и духъ че слазе-
ше като гѫлабъ на него.
11 И гласъ биде ѿ небо
то, (който говореше): ты си
Сынъ мой возлюбленный,
въ когото благоволихъ.
12 И абіе духъ го изведе
въ пустына та.
13 И беше тамо въ пусты-
на та четыридесеть дни, и
искушаваше се ѿ сатана та:
и беше со звѣрове те: и Аг-
гели те му служуваха.
14 А после по Іоанново
то предание, дойде Іисусъ
въ Галилеа, и проповѣдува-

ше ѥѵангеліе то на-царство
то Бж҃іе,
15 И говореше: защо вре-
ме то се испжлни, и царство
то Бж҃іе се приближи: по-
кайтесе, и вѣрвайте въ
ѥѵангеліе то.
16 И като ходеше при мо-
ре то Галілейско, виде Сі-
мона, и Андреа брата на-
тогова Сімона, който
фжрляха мрежы те въ море
то: (защото беха рыбаре:)
17 И рече имъ Іисусъ: ѥ-
лате по мене, и ще да вы
направимъ да бждете лов-
цы на-человѣцы те.
18 И абіе оставиха мрежы
те си, и отидоха следъ него.
19 А като прейде малко
по натамъ, виде Іакова Зе-
ведеова, и Іоанна брата му.
които беха и они въ гемія
та, и оуправяха си мрежы те.
20 И абіе ги повика: а
они оставиха баща си Зе-
ведеа въ гемія та съ наемни-
цы те, и отидоха следъ него.
21 И влезоха въ Капернаа-
умъ: и абіе въ сжбботы те вле
зе въ соборище то, и оучеше:
22 И чудеха му се на оу-
ченіе то защото ги оучеше,
като единъ человѣкъ, кой-
то има власть, а не като
книжницы те.
23 И беше въ соборище то
имъ человѣкъ нѣкой кой-
то имаше духъ нечистъ, и
извика,
24 И рече: остави, що и-
машъ да правишъ съ насъ о
Іисусе Назарянине; дошелъ
си да ны погубишъ; знамъ
те кой си, Сн҃ъ Бж҃ій.
25 И запрети му Іисусъ,
и рече: онемей, и излѣ-
зни изъ него:
26 И стресе го нечистыо
духъ, и извика съ големъ
гласъ, и излезе изъ него.
27 И оуплашихасе сички
те толко, щото се питаха
по между си, и говориха: що
е това; и какво е това
ново оученіе; защото съ
власть повелява и на духо-
ве те нечисти, и послушу-
ватъ го.
28 И абіе излезе прочуе-
ніе то му по сичка та стра-
на Галілейска.
29 И тоя часъ като излѣ-
зоха отъ соборище то, отидо-
ха въ кжща та Сімонова
и Андреова, заедно съсъ Іа-
кова, и Іоанна.
30 А тжща та Сімонова
лежеше отъ огневица (треска:)
и абіе му казаха за нея.
31 И като пристжпи при
нея, фана я за ржка та, и
тоя часъ я остави огневи-
ца та, и слугуваше имъ.
32 А когато бы де вечеръ,
и захождаше слжнце то,
принесоха къдъ него сички
те болны, и бесны те.
33 И сичкіо градъ се беше
собралъ на врата та.

34 И ѝсцѣлѝ множи́на,
които стра́даха злѣ̀ ѿ се́-
каквы болести: ѝ много
дїа́воли ѝзгна̀, ѝ не ѿста́-
ваше ги да гово́рать, защо̀
го зна́еха че є Хрїсто́съ.
35 А въ оу́трината̀ мно́гω
ра́нω стана̀, ѝ ѝзлѣ̀зе, ѝ
ѿи́де въ пѹ́сто мѣ́сто ѝ та́-
мω стрѹ́ваше молба̀.
36 И гони́ха го Сі́мωнъ,
ѝ, ѡ҆ні́а щото бѣ́ха съ него,
37 И като го наме́рнха, рі́-
коха мѹ: защо̀ си́чки те те
тра́сать.
38 И ре́че ѝмъ: да ѝдеме
въ ближни те села̀, ѝ гра́до-
ве, да пропов ѣ́дамъ ѝ та́-
мω: защо́то за та́я причи́-
на ѝзлѣ́зохъ.
39 И пропов ѣ́дѹваше на
собо́ре те ѝмъ, по си́чка та
Гали́леа, ѝ ѝзгона́ваше дїа́-
волы те.
40 И дойдѐ при не́го є҆ди́нъ
прокаже́нъ, ѝ мо́леше мѹ се,
ѝ припа́даше предъ не́го на
колѣ́на, ѝ гово́реше мѹ: за-
що̀, а҆ко ѝскашъ, мо́жешъ да
ме ѿчи́стишъ.
41 А Ї҆исѹ́съ се оу҆милости-
вѝ, ѝ прострѐ рѫка̀ та си, ѝ
пофана̀ го, ѝ ре́че мѹ: ѝс-
камъ, ѿчисти́се.
42 И като ре́че то́й това̀,
а҆ві́е се махна̀ ѿ не́гω про-
ка́за та, ѝ ѿчисти́се.
43 И како мѹ запретѝ,
а҆ві́е го ѝспѫдѝ.
44 И ре́че мѹ: варди́се да
не рече́шъ ни́комѹ ни́що:
но ѝдѝ та се покажѝ на
свяще́нникатъ, ѝ принесѝ
за ѿчище́нїе то си, ѡ҆ны́а
(ве́щи) щото є҆ запов ѣ́да́лъ
Мωѷсе́й, за свидѣ́телство
ни́мъ.
45 А той като ѝзлѣ́зе, фа-
на̀ да пропов ѣ́дѹва мно́гω,
ѝ да проно́си чѹ́до то, то́л-
кω, щото не мо́жеше вече
Ї҆исѹ́съ да влѣ́зе ѧ҆́внω въ
нѣ́кой гра́дъ: но бѣ́ше вънъ
въ пѹ́сти те мѣста̀, ѝ до-
хо́ждаха при не́го ѿ си́чки
те странѝ.

ГЛАВА В҃.

Й пакъ по нѣ́колко дни
по́слѣ влѣ́зе въ Капернаѹ́мъ,
ѝ чѹ́се защо̀ є въ кѫща.
2 И а҆ві́е собра́хасе множи-
на, щото не мо́жеха вече да
се смѣ́статъ нито при вра-
та̀ та: ѝ прика́звваше ѝмъ
сло́во.
3 И дойдо́ха при не́го, ѝ
но́сеха є҆ди́нъ разсла́бленъ
(съ жи́лы те), кого́то но́сеха
четво́рица.
4 А поне́же не мо́жеха да се
приближатъ при не́го ѿ на-
ро́датъ, ѿкры́ха покро́вать
на-кѫща та та́мω, гдѣ́то
бѣ́ше: ѝ като разбиха, спѹ-
стна́ха ѡ҆́джратъ, на кого́то
лежѣ́ше разсла́бленныω.
5 И като видѐ Ї҆исѹ́съ вѣ́-
ра та ѝмъ, ре́че на разсла́-

бленныатъ: чадо, прощаватъ ти се грѣхове те.
6 И тамъ седеха нѣкои ѿ
книжницы те, и помышлаваха въ сердца та си:
7 Защо говори тоа таквыа хулы; кой може да
прощава грѣхове, токмо
единъ Богъ;
8 И абїе разумѣ Іисусъ съ
духатъ си защо така они
помышлаватъ въ себе си,
и рече имъ: защо помышлавате такива мысли въ
сердца та си;
9 Що е по лесно, да речемъ на разслабленныатъ,
прощаватъ ти се грѣхове
те: или да речемъ, стани
та си земи оджратъ, и ходи;
10 Но да познаете защо
Сынъ человѣческїй има
власть на земла та да прощава грѣхове: (рече на разслабленныатъ:)
11 Тебе думамъ: стани та
си земи оджратъ, и иди си
удома.
12 И абїе стана, и зема
си оджратъ и излѣзе вжнъ
предъ сички те: щото сички
те се чудеха, и славеха Бога,
и говореха: защо никога
несме видели такова чудо.
13 И пакъ излѣзе къ море то: и сичкїо народъ идеше по него, и учеше ги.
14 И като заминуваше виде Левїа Алфеова, който седеше на гюмрукчїйница та,
и рече му: ела по мене, и
стана и ѿиде слѣдъ него.
15 И когато седеше той
въ кжща та си, мнозина
мытари и грѣшни дохождаха и седеха заедно съ Іисуса и совъ учєницы те му:
защото беха мнозина, и
идеха слѣдъ него.
16 А книжницы те и фарїсее те като го гледаха че
ıадe съ мытари те и грѣшни
те, говореха на ученицы те
му: защо ıаде и пїе съ мытари те и грѣшни те;
17 А Іисусъ като чу, рече
имъ: не требува на здрави
те лѣкарь, но на болни те,
не самь дошелъ да повыкамъ праведны те, но грѣшны те на покаанїе.
18 И ученицы те Іоанновы, и фарїсейски те постеха: и дойдоха та му рекоха: защо ученицы те Іоанновы и фарїсейски те
постатъ, а твои те ученицы не постатъ;
19 И рече имъ Іисусъ: могатъ ли сынове те свадбарски, доклѣ е съ нихъ младоженецо, да постатъ; колкото време иматъ съ себе си
младоженецатъ, не можатъ
да постатъ.
20 Но ще дойдатъ дни
когато се земе ѿ нихъ младоженецо, и тогава ще да
постатъ въ оныа дни.

21 И никой не пришива
закржпка ѿ платно не бѣ-
лено на ветха дреха: ако ли
не, нова та закжрпка ще да
ѿкжсне нѣщо ѿ ветхо то,
и по лоша дупка ще да
бжде.
22 И никой не влива віно
ново въ мѣхове ветхи: ако
ли не, ново то віно ще да
раздере мѣхове те, и ще да
се разсипе віно то, и мѣхо-
ве те ще да се развалатъ:
но трѣбува да се влива но-
во віно въ мѣхове новы.
23 И случисе да заминува
въ сѫбота презъ сѣаніа
та, и като вжрвеха, ученици
ци те му скубеха класове.
24 А фарісее те му говоре-
ха: вижды, какво правятъ
въ сѫбота, което не по-
докае;
25 А той имъ говореше:
не сте ли чели никога, що
стори Давідъ, когато има-
ше нужда, и ѿгладнѣ самъ,
и оніа които беха съ него;
26 Какво влѣзе въ домъ
Божій, во време то на-Авіа-
ѳара архіерея, и хлѣбове те
на-предложеніе то изеде,
които немаше власть да ги
яде токмо едни те свяще-
ници, и даде и на оніа,
които беха съ него;
27 И говореше имъ: сѫб-
бота та бжде заради чело-
вѣка, а не человѣко заради
сѫббота та.
28 Щото Сынъ человѣ-
ческій е Господь и на сѫб-
бота та.

ГЛАВА Г.

И паки влѣзе въ соборище
то: и беше тамъ человѣкъ,
който имаше суха ржка.
2 И изгледуваха да ли ще
да го исцѣли въ сѫббота,
да начнатъ да го злосло-
вятъ.
3 И рече на оногова чело-
вѣка, който имаше ржка та
си суха: стани на средъ.
4 И рече имъ: трѣбува ли
да прави нѣкой добро въ
сѫббота, или зло да прави;
да спасе ли душа, или да я
погуби; а они мжлчеха.
5 И като погледна на нихъ
сосъ гнѣвъ, скорбеше за ѿка-
меніе то на-сердца та имъ,
и рече на человѣкатъ, про-
стри си ржка та: и простре
я и бжде ржка та му здра-
ва, каквото и друга та.
6 А като излѣзоха фарі-
сеи те вжнъ, абіе сотвориха
совѣтъ со иродіани те на
врхъ него, какъ да го
погубятъ.
7 А Іисусъ ѿиде съ уче-
ници те къ море то: и многъ
народъ идеше по него ѿ
Галілея, и ѿ Іудея,
8 И ѿ Іерусалимъ, и ѿ
Ідумея, и ѿ ѡдонадна та
страна Іорданска: и ѿ оніа

щото живѣеха ѡ҆коло Тѵра и҆
Сїдѡ́на, многое множество
като чꙋха чꙋдеса та щото
правеше Іисꙋсъ, дойдоха
при него.
9 И рече на ѹ҆чєницы те
си, да го чака гемїа заради
народатъ, за да мꙋ не до-
саждатъ
10 Защото и҆сцѣли мно-
зина: щото нападнꙋваха
на него да мꙋ се прикоснатъ,
който и҆маха раны.
11 И дꙋхове тѣ нечисти,
когато го видеха припада-
ха предъ него, и҆ выкаха, и҆
говореха: че си ты Сынъ
Бж҃їй.
12 И много и҆мъ запреща-
ваше, да го не и҆завлаватъ.
13 И качисе на гора та, и҆
повыка, който самъ и҆ска-
ше, и҆ дойдоха при него.
14 И направи дванадесатъ
да бѫдатъ заедно съ него,
и҆ да ги праща да проповѣ-
дꙋватъ,
15 И҆ да и҆матъ власть да
и҆сцѣлаватъ колести те, и҆
да и҆згонꙋватъ бѣсове те.
16 И нарече на Сїмѡна
и҆ме то, Петръ.
17 И Іакѡва (сына) Заве-
деова, и҆ Іѡанна брата Іа-
кѡвова: (и҆ на рече и҆мъ и҆ме-
на та воанергесъ, което ще
да рече, сынове громови.)
18 И Андреа, и҆ Фїлїппа, и҆
Вартоломеа, и҆ Матѳеа, и҆
Ѳома, и҆ Іакѡва Алфеова,

и҆ Ѳаддеа, и҆ Сїмѡна Кана-
нїта,
19 И Іꙋда Іскарїѡтскаго,
който го и҆ предаде.
20 И дойдоха въ домъ: и҆
собрасе паки народъ многъ,
щото неможеха нито хлѣбъ
да ꙗдатъ.
21 А като чꙋха ѡ҆нїа, кои-
то бѣха ѹ него, и҆злѣзоха
да го фанатъ: защото го-
вореха: че си е҆ и҆згꙋбилъ
ѹмѫтъ.
22 А книжницы те който
бѣха слѣзнали ѿ Іерꙋсалимъ,
говореха: защо веелзевꙋла
и҆ма, и҆ защо съ кнѧзатъ
бѣсовски, и҆згонава бѣсо-
ве те.
23 И повыка ги, и҆ гово-
реше и҆мъ съ притчи: какво
може дїаволъ дїавола да
и҆згонава;
24 И а҆ко е҆дно царство се
раздѣли на врѫхъ себе си,
не може да стои ѡ҆нова цар-
ство.
25 И а҆ко е҆дна кѫща се
раздѣли на врѫхъ себе си,
не може да стои ѡ҆наа кѫ-
ща:
26 И а҆ко дїаволо е҆ ста-
налъ самъ на врѫхъ себе си,
и҆ раздѣлилъ се е҆ не може
да стои, но свършованѣ
и҆ма.
27 Никой не може да раз-
граби вещи те на-ꙗкїа, като
влѣзне въ кѫща та мꙋ, а҆ко
перво не вържe ꙗкїатъ, и҆

тога́ва ще мѹ ѿбе́ре кѫща
та.
28 И҆стина ви гово́римъ,
защо́ си́чки те согрѣше́нїѧ
за да се просѧтъ на сы-
нове́ те человѣчески, и҆ хѹ-
лѡ те що то́ ще да похѹлѧтъ:
29 Но ко́йто похѹли на
Дх҃а ст҃а́го, не́ма проще́нїе
во вѣки вѣкѡ́въ, но пови́-
ненъ є҆ на вѣчныатъ сѫдъ.
30 Защо́то гово́реха: че
и҆ма дѹ́хъ нечи́стъ.
31 Дойдо́ха про́чее ма́йка
мѹ и҆ бра́тїѧ та мѹ: и҆ като
стое́ха вънъ, прати́ха до
не́го, и҆ вы́каха го.
32 И҆ наро́дъ мно́гъ седе́ше
ѡ҆́колѡ не́гѡ: и҆ ре́коха мѹ:
є҆то, ма́йка ти и҆ бра́тїѧ та
ти те тра́сатъ вънъ.
33 И ѿгово́ри, и҆ ре́че и҆́мъ:
ко́й є҆ ма́йка ми, и҆ли́ бра́-
тїѧ та ми;
34 И като и҆згледа́ ѡ҆нѡ́ѧ,
що то седе́ха ѡ҆́колѡ не́гѡ,
ре́че: є҆то, ма́йка ми и҆ бра́-
тїѧ та ми.
35 Защо́то, ко́йто сотво-
ри́ во́лѧ та Бо́жїѧ, то́й ми
є҆ бра́тъ, и҆ сестра́, и҆ ма́йка.

ГЛАВА Д҃.

И҆ па́къ начна́ І҆исѹ́съ да
ѹ҆чи при море́ то: и҆ сокра́се
мно́гъ наро́дъ ѡ҆́колѡ не́гѡ,
що то влѣ́зе са́мъ въ гемі́а
та, и҆ седе́ше въ море́ то: а҆
си́чкїо наро́дъ по кра́й море́
то на земла́ та бе́ше.

2 И ѹ҆че́ше ги мно́гѡ съ
при́тчи, и҆ гово́реше и҆́мъ
въ ѹ҆че́нїе то си:
3 Слѹ́шайте, є҆то и҆злѣ́зе
сѣ́ятельо да сѣ́е.
4 И като сѣ́еше, є҆дно́ па-
дна́ на пѫтьатъ, и҆ дойдо́ха
пти́цы те небе́сны и҆ искѫл-
ва́ха го.
5 А҆ дрѹ́го падна́ на каме-
ни́то мѣ́сто, кое́то не́маше
земла́ мно́га: и҆ а҆́бїе и҆зни-
кна́, защо́то не́маше земла́
деве́ла:
6 И҆ кога́то и҆згрѣ́а слън-
це то, повехна́: и҆ защо́то
не́маше ко́ренъ и҆зсѫхна́.
7 А҆ дрѹ́го падна́ въ тър-
нѣ: и҆ ѿбра́стоха тръ́нѣ те,
и҆ сѹ́дави́ха го, и҆ пло́дъ не
да́де.
8 А҆ дрѹ́го падна́ на добра́
земла́: и҆ да́ваше пло́дъ, и҆
и҆здигашесе и҆ расте́ше: и҆
прино́сеше пло́дъ є҆дно́ то
три́десеть, дрѹ́го то шест-
десе́ть, а҆ дрѹ́го то сто́.
9 И҆ гово́реше: ко́йто и҆́ма
ѹ҆́ши да слѹша, не́ка слѹша.
10 А҆ кога́то ѿстана́ са́мъ,
попыта́ха го за при́тча та,
ко́йто беха ѡ҆́колѡ не́гѡ
за́еднѡ съ двана́десете.
11 И ре́че и҆́мъ: ва́м є҆ да́-
дено да зна́ете та́йны те на-
ца́рство то Бж҃їе; а҆ на ѡ҆нїа,
що то са ѿ вънъ, си́чки те
(ѹ҆че́нїѧ) бы́ватъ съ при́тчи:
12 Като гле́датъ да гле́-
датъ, и҆ да не ви́датъ: и҆

като слꙋшатъ да слꙋшатъ,
и҆ да неразꙋмѣватъ: да не
нѣкога се ѡ҆бжрнатъ на по-
каѧ́нїе, и҆ простѧ́тъ и҆́мъ се
грѣховѐ те.
13 И говорѣше и҆́мъ: не ра-
зꙋмѣвате ли та́а при́тча; и҆
каквѡ̀ ще да разꙋмѣете сич-
ки те при́тчи;
14 Ѡ҆ный щото сѣе, сѣе
сло́во то.
15 И҆ тїа са ѻ҆нїа, кои҆то
са сѣани на пѫтьатъ, на
кои҆то, си́рѣчь, се сѣе сло́во-
то, и҆ кога́то го чꙋ́атъ, а҆́кїе
дохажда сатана̀ та и҆ земa
сло́во то посѣано то въ серд-
ца̀ та ни́хни.
16 Подо́бнѡ и҆ тїа са ѻ҆нїа,
кои҆то се сѣатъ по камени́-
ти те мѣста̀, кои҆то кога́-
то чꙋатъ сло́во то, а҆́кїе съ
ра́дость го прїи́матъ.
17 Нѣ́матъ ѻ҆ба́че корень
въ се́бе си, но привре́менни
са: и҆ послѣ кога́то ста́не
печа́ль и҆лѝ гоне́нїе за сло́во
то, а҆́кїе соблазнѧ́ватсе.
18 И҆ ѻ҆нїа паки, щото се
сѣатъ въ тѫрнѣ то, тїа са,
кои҆то слꙋшатъ сло́во то:
19 И попече́нїа та на то́а
свѣтъ, и҆ прелесть та̀ на-
бога́тство то, и҆ за дрꙋги
ра́боти желанїа та, кои҆то
влазатъ въ ни́хъ, ѹ҆да́вꙋ-
ватъ сло́во то, и҆ бы́ва без-
пло́дно.
20 И ѻ҆нїа па́ки, щото са
сѣани на добра̀ та земла̀,
тїа са, кои҆то слꙋшатъ сло́-
во то, и҆ прїи́матъ го: и҆
прино́сатъ пло́дъ, є҆дно̀
три́десеть, а҆ дрꙋго шест-
десеть, а҆ дрꙋго сто̀.
21 И говорѣше и҆́мъ: зато-
ва̀ ли и҆́де свѣти́лнико, да
се тꙋ́ри подъ шини́катъ,
и҆лѝ подъ ѻ҆́джрътъ; а҆ не
да се тꙋ́ри на сто́латъ;
22 Защо́то нѣма ни́що
та́йно, кое҆то да се не и҆зѧ́-
ви: нито є҆ станало нѣщо
скрышно за дрꙋго, но то́к-
мѡ да до́йде въ и҆звле́нїе.
23 Кой҆то и҆́ма ѹ҆ши да
слꙋша, нѣка слꙋша.
24 И говорѣше и҆́мъ: вар-
дѣте ѻ҆нова̀ щото слꙋшате:
съ каква̀ то мѣра мѣрите,
ще да се мѣри и҆ ва́мъ, и҆ ще
да се притꙋри ва́мъ, кои҆то
слꙋшате.
25 Защо́то кой҆то и҆́ма, ще
да мꙋ се дадѐ ї҆о́ще, а҆ кой҆то
нѣма, и҆ ѻ҆нова̀ щото и҆́ма
ще да се земе ѿ негѡ.
26 И говорѣше: така̀ є҆ и҆
ца́рство то Бж҃їе, какво́то
человѣкъ кмѣта сѣме то въ
земла̀ та,
27 И спѝ, и҆ става нощ̀а и҆
денѧ̀, а҆ сѣме то прони́кнꙋ-
ва, и҆ растѐ та́кѡ, какво́то
не знае той.
28 Защо́то земла̀ та ѿ
се́беси пра́ви пло́дъ, пе́рво
трева̀, послѣ кла́съ, на́й по-
слѣ и҆спълнꙋва пшени́ца въ
класѫтъ.

29 А когато оузрѣе плодо,
ѿкїе пращїа сърпъ, защото
фтаса жатва та.
30 И говореше: на какво
да оуподобиме царство то
Бжїе: или съ коа притча
да го сравниме;
31 Да го оуподобиме со
сїнапово то зърно, което
когато се посѣе въ землѧ
та, най малко є ѿ сички
тѣ сѣмена земни:
32 И когато се посѣе, по-
растѹва, и бѫва по голѣмо
ѿ сички те зелїа, и прави
стебла голѣми, щото мо-
жатъ птицы те небесны да
се загнѣздѹватъ подъ сѣн-
ка та мѹ.
33 И съ такива много прит-
чи имъ говореше слово то,
каквото можеха да слѹшатъ
34 И безъ притча имъ не
говореше слово: а на єди-
нѣ на оученицы те си тол-
кѹваше ги сички те.
35 И рече имъ въ том день,
като мръкна: да заминеме
ѿдонадъ.
36 И като ѿпѹстнаха на-
роды те, земаха го (оуче-
ницы те) каквото беше въ
гемїа та: но и дрѹги гемїи
имаше съ него.
37 И бѫде фъртѹна голе-
ма: а волны те се вливаха
въ гемїата, щото щеше да
потъне вече.
38 А той беше на корма
та, и спаваше на возглавни-
ца: и собѹдиха го, и реко-
ха мѹ: оучителю, не маришъ
ли че загинѹваме;
39 И като стана запрети
на вѣтърать, и рече на мо-
ре то, мълчи, престани, и
легна вѣтъро, и бѫде ти-
шина голема.
40 И рече имъ: защо сте
толко страшливи; какво
немате вѣра;
41 И оуплашихасе съ го-
лемъ страхъ, и говореха
єдинъ дрѹгимѹ: кой ли
є том, щото и вѣтъро и
море то го послѹшѹватъ;

ГЛАВА Є.

И когато заминаха ѿдо-
надъ море то въ страна та
Гадаринска.
1 Якїе щомъ излѣзе изъ
гемїа та, срѣшна го єдинъ
человѣкъ, който идеше ѿ
гробища та съ дѹхъ нечистъ
3 Който живееше во гро-
бища та, и никой неможеше
да го върже нито съ вериги:
4 Защото много пѫти и
съ клапы и съ вериги го
връзѹваха, а той и вериги
те скъсѹваше, и клапы те
строшѹваше: и никой не
може да го смири.
5 И секога нощà и денà,
вѫкаше въ гробища та и
по горы те, и биешесе съ
каменѣ.
6 И като видѣ Іисѹса ѿ

далече, ѿтърча̀ и҆ поклони-
мꙋсе:
7 И и҆звыка́се съ голѣмъ
гла́съ и҆ рече: щω и҆машъ тꙑ
съ мене І҆исꙋсе Сꙑне на-Бга
Вышнагѡ; заклинамъ те
на Бга. не мѫчи ме,
8 (Защо́то мꙋ вꙑкаше и҆з-
лѣзѧ дꙋше нечистый ѿ че-
ловѣкатъ.)
9 И пꙑташе го, какво́ти
є҆ и҆ме то; и҆ ѿговори, и҆ ре-
че: легеωнъ ми є҆ и҆ме то:
защо́то сме множина.
10 И моли́ха мꙋ се мно́гѡ
пѫти да ги не пра́ти внѣнъ
ѿ страна̀ та (Гадари́нска).
11 И҆ беше та́мω при гора̀
та ста́до свинско голе́мо,
кое́то пасе́ше.
12 И моли́ха мꙋ се си́чки
те бѣсове, и҆ говореха: пра-
ти ны въ свинѣ̀ те да влѣзе-
ме въ нихъ, и҆ а҆бїе и҆мъ даде
во́лѧ І҆исꙋсъ.
13 И като и҆злѣзоха нечи-
сти те дꙋхове, влѣзоха въ
свинѣ̀ те: и҆ пꙋстна́се ста́до
то по брегѫтъ въ морѐ то,
(а҆ беха до двѣ тꙑсѧщи) и҆
и҆здавиха се въ морѐ то.
14 А҆ свина́ре те побѣгна́-
ха, и҆ ѿидо́ха та каза́ха въ
гра́дѫтъ, и҆ въ села̀ та.
15 И и҆злѣзоха да видатъ
щω є҆ станало: и҆ дойдо́ха
при І҆исꙋса, и҆ видеха бѣ-
снышатъ, който и҆маше леге-
ωнатъ, че седи, ѡ҆блеченъ,
и҆ смысленъ: и҆ ꙋ҆боѧха се,
16 И каза́ха и҆мъ ѡ҆нїа щω-
то видеха това̀, какво̀ бы-
дѐ на бѣснышатъ, и҆ за сви-
нѣ̀ те.
17 И фана́ха да го мо́латъ
да си ѿи́де ѿ предѣлы те
тѣхни.
18 И като влѣзе въ кора́-
бальатъ, мо́леше мꙋ се ѡ҆нышй,
който беше по̀ на предъ
бѣсенъ, да бѫде съ него за́-
еднω.
19 А І҆исꙋсъ мꙋ не допꙋстѝ
но рече мꙋ: и҆ди въ кѫща та
си въ свои̇ те си, и҆ кажи̇
и҆мъ това̀, щото ти сотво-
ри̇ Господь, и҆ помилꙋва̀ те.
20 И ѿидеси и҆ начна̀ да
проповѣдꙋва въ Декапо́ль
ѡ҆нова̀, щото мꙋ сотвори̇
І҆исꙋсъ: и҆ сички те се чꙋ-
деха.
21 И кога́то замина̀ І҆и-
сꙋсъ пакъ ѡ҆дона́дъ съ ко-
ра́бальатъ, собра́се мно́го на́-
ро́дъ ѡ҆колω него, а҆ той
беше при морѐ то.
22 И є҆то, дойдѐ є҆динъ
ѿ Архїсѵнаги́ги те, и҆ме то
мꙋ І҆аи́ръ: и҆ като го видѐ
падна̀ при нозѐ те мꙋ:
23 И мо́леше го мно́гѡ, и҆
говореше: защо̀ дщерка та
ми є҆ на ꙋ҆мира́нѣ: та да
до́йдешъ да си тꙋришъ рѫ-
цѐ те на не́а, да и҆сцѣлѣе:
и҆ ще да бѫде жива.
24 И ѿиде съ него: и҆ по
не́го и҆деха мно́го наро́ди,
и҆ ꙋ҆гнитаха го.

25 (И нѣкоѧ жена̀, коѧ̀то
ѝмаше кровотеченїе двана́-
десе годины.
26 И много пострада̀ ѿ
мнозина лѣка́ре, и̑ иждиви̇
си́чко що ѝмаше, и̑ никоѧ
по́мощь не намери̇, но ї҆още
въ по ло́шо ѿиваше:
27 Като чꙋ за Ї҆исꙋса, дой-
де̇ въ наро́датъ ѿ за́дъ мꙋ,
и̑ прикосна́се до дре́ха та
мꙋ:
28 Защо́то говоре́ше: че
а̑ко са́мѡ до дре́хи те мꙋ се
прико́снемъ, ще да и̑сцѣ-
лѣемъ.
29 И тоѧ̀ ча́съ престана̀
теченїе то на кръвь та̀ и̑:
и̑ оу̑сети̇ въ тѣло то си, за-
що̀ и̑сцѣлѣ̀ ѿ болесть та̀ си.
30 И а̑біе Ї҆исꙋсъ разꙋмѣ̀
че и̑злѣзе сила ѿ не́гѡ, и̑
ѡ̑бърна́се къ наро́датъ, и̑
ре́че: кой се прикосна̀ до
дре́хи те ми;
31 И ре́коха мꙋ оу̑ченицы
те мꙋ: видишъ че те оу̑-
гнита народс, и̑ гово́ришъ:
кой се прикосна̀ до ме́не;
32 И ѡ̑бзираше се на ѻ̑ко-
лѡ да види ѻ̑на́ѧ, коѧ̀то
направи̇ това̀.
33 А̑ жена̀ та поне́же се оу̑-
плаши̇, и̑ трепере́ше, защо́то
зна́еше ѻ̑нова̀ що́то и бы-
де, дойде̇ и̑ припадна̀ къ
немꙋ, и̑ каза̀ мꙋ си́чка та
и̑стина.
34 А̑ той и̑ ре́че: дщерко,
вѣра та твоѧ̀ те̇ спасе, и̑ди
съ миромъ, и̑ бꙋди здра́ва
ѿ болѣсть та̀ си.)
35 И ї҆още той дꙋмаше и̑,
дойдо́ха ѿ а̑рхїсѵнагѡ́гатъ,
и̑ ре́коха мꙋ: че дщерка та
ти оу̑мре̇: и̑ защо̀ вече трꙋ-
дишъ оу̑чителатъ;
36 А̑ Ї҆исꙋсъ а̑біе, като чꙋ
слово то, което говоре́ха,
ре́че на а̑рхїсѵнагѡ́гатъ: не
бойсе, са́мѡ вѣрꙋвай.
37 И не ѡ̑стави̇ никого да
и̑де по не́го, то́кмѡ Петра̀,
и̑ Ї҆а́кѡва, и̑ Ї҆ѡа́нна бра́та
Ї҆а́кѡвова.
38 И дойде̇ въ кꙋща та
а̑рхїсѵнагѡ́гова и̑ виде̇ глъч-
ка, и̑ человѣцы че пла́чеха,
и̑ выкаха многѡ.
39 И като влѣзна̀ внѣтре,
ре́че и̑мъ: защо̀ глъчите, и̑
пла́чете; момиче то не є̑
оу̑мре́ло, но спи̇.
40 И рꙋга́ехамꙋсе: а̑ той
като и̑згна̀ си́чки те, зема̀
каща̀ та на-момиче то и̑
ма́йка мꙋ, и̑ ѻ̑ныѧ що́то
бе́ха съ не́го, и̑ влѣзе та́мѡ,
де́то лежеше момиче то.
41 И като го фана̀ за ръ-
ка̀ та, ре́че мꙋ: талиѳа̀ кꙋ́-
мї: което ще да рече̇: мо-
ми́че (тебе дꙋмамъ), стани̇.
42 И тоѧ̀ ча́съ стана̀ моми́че
то, и̑ хо́деше, защо́то беше
на двана́десе годины: и̑ зачꙋ
дихасе съ голе́мо оу̑дивле́нїе.
43 И запрети̇ и̑мъ многѡ,
никой да не оу̑зна́е това̀:
и̑ ре́че да и̑ дада́тъ да ꙗ̑де̇.

ГЛАВА ѕ҃.

И̂ и̂злѣ́зе ѿ та́мѡ, и̂ ѿи́де
въ ѻ҆те́чество то си: и̂слѣ́дъ
не́гѡ и҆́деха оу҆ченицы те мꙋ.
2 И като дойдѐ сꙋбѫ́та
та, начна̀ да оу҆́чи въ со-
бо́рище то: и̂ мнози́на що-
то слꙋшаха чꙋдехасе, и̂ го-
во́реха: ѿ гдѣ̀ са на тогова
тїа; и̂ каква̀ е҆̑ та́а премꙋ́-
дрость щото мꙋ е҆̑ да́дена;
и̂ таки́ва чꙋдеса̀ бы́ватъ ѿ
рѫцѣ̀ те мꙋ;
3 Не е҆̑ ли то́а тектѡ́но,
сы́нъ Марі́инъ, и̂ бра́тъ І҆а́-
кѡвовъ и̂ І҆ѡсі́евъ и̂ І҆ꙋ́динъ
и̂ Сі́мѡновъ; и̂ не са̀ ли
сестрѝ те мꙋ тꙋка въ на́съ;
и̂ блазнехасе за не́го.
4 А І҆исꙋсъ и҆́мъ говореше:
защо̀ не е҆̑ ни́кой проро́къ
безче́стенъ, то́кмѡ во ѻ҆те́-
чество то си, и̂ въ сро́дни-
цы те си, и̂ въ кѫща та си.
5 И не мо́жеше да напра́ви
та́мѡ ни е҆дна̀ си́ла, но то́к-
мѡ малцы́на бо́лни, като
си тꙋри на ни́хъ рѫцѣ̀ те,
и̂сцѣли̂.
6 И чꙋдешесе за невѣ́рс-
тві̇е то и҆́мъ, и̂ ѡ҆бхо́ждаше
ѻ҆́колни те села̀ та оу҆чеше.
7 И повика̀ двана́десете, и̂
начна̀ да ги пра́ща по два́-
ма по два́ма: и̂ да́ваше и҆́мъ
вла́сть надъ дꙋхове те не-
чи́сты.
8 И заповѣда̀ и҆́мъ, да не
зе́матъ нищо на пѫть, са́-
мѡ е҆дна̀ тоага: нито тор-
ба̀, нито хлѣбъ, нито мѣдь
на по́ясатъ.
9 Но ѡ҆бꙋ́вени въ ѡ҆бꙋ́ща: и̂
да се не ѡ҆бла́чатъ въ двѣ̀
дре́хи.
10 И гово́реше и҆́мъ: въ
коя́то кѫща влѣ́зете, та́мѡ
седе́те, доклѐ да и̂злѣ́зете
ѿ та́мѡ.
11 И който вы не прі́и-
матъ, нито вы послꙋшатъ,
като и̂злѣ́зете ѿ та́мѡ, ѿ-
тресе́те прахѫтъ, който е҆̑
подъ нозѐ те ва́ши, за сви-
дѣтелство ни́мъ: и҆́стина ви
дꙋмамъ: защо̀ по̀ ле́гко ще
да бѫде на Содо́мляне те и̂
на Гомо́рряне те въ де́нь сꙋ-
дный, не́жели на то́а гра́дъ.
12 И като и̂злѣ́зоха вънъ,
проповѣ́дꙋваха да се пока́-
ятъ.
13 И мно́го дїа́волы и̂зго-
ня́ваха, и̂ мнози́на бо́лны
мажеха съ ма́сло, и̂ и̂сцѣля́-
ваха ги.
14 И̂ чꙋ това̀ И҆рѡдъ ца́рь
(защо́то мꙋ се беше прочꙋ-
ло и҆́ме то), и̂ гово́реше: за-
що е҆̑ І҆ѡа́ннъ крести́тель
воскресна́лъ ѿ мрътвы те,
и̂ за̀то дѣйствꙋватъ си́лы
въ не́го.
15 Дрꙋги дꙋмаха: защо е҆̑
проро́къ, и̂лѝ като е҆ди́нъ
ѿ проро́цы те.
16 Когато ѻ҆ка́че чꙋ И҆рѡдъ
ре́че: защо̀ ѻ҆́ный І҆ѡа́ннъ,
кого́то а҆́зъ посѣ́кохъ, то́й

є҃: ѻ҆́нъ є҃ воскреснáлъ ѿ мéртви те.
17 Защóто тоа Иршдъ прá-
ти̏ та фана̀ Іѡáнна, и҆ вжр-
за̀ го въ темни́цата зара-
ди̏ и҆ршді́áда женà та на-
Філíппа брáта мꙋ, защóто
се ѿжени̏ за нéа.
18 Понéже Іѡáннъ говóре-
ше на Иршда : не ти̏ є҃ по-
дóкно да и҆́машъ брáтова
та си женà.
19 И҆ и҆ршді́áда се гнѣваше
на нéго, и҆ и҆́скаше да го оу͗-
біе : но не мóжеше.
20 Защóто Иршдъ се бое-
ше ѿ Іѡáнна, понéже го
знáеше защò є҃ мꙋ́жъ прá-
веденъ и҆ свѧтъ, и҆ вáрдеше
го: и҆ защóто го послꙋшà,
сторѝ мнóго рáботы, и҆ со
слáдость го слꙋшаше.
21 И като се слꙋчи̏ є҃ди́нъ
дéнь способенъ, когáто И-
рѡдъ прáвеше оу͗гощéніе за
ради деньжтъ на-рождéніе
то си, на кнѧ́зи те си, и҆ на
тысѧщницы те си, и҆ на ста-
рѣ́йшины те Галілéйски:
22 Влѣзе и҆ дщéрка та и҆-
рѡді́áдина, и҆ и҆грà, и҆ оу͗го-
ди̏ на Иршда, и҆ на ѻ҆ні́а,
кои́то седѣ́ха съ нéго, и҆ рéче
цáро на момà та: попроси̏
ѿ мéне, щото и҆́скашъ, и҆ще
да ти дáмъ.
23 И заклѐ и҆ сѧ: защò що-
то да ми поискашъ, ще ти
дáмъ, и҆ до половина ѿ цáр-
ство то ми.
24 А҆ тіà и҆злѣзе вжнъ, и҆
рéче на мáйка си: щò да по-
и҆скамъ; а҆ ѻ҆нà и҆ рéче : гла-
вà та на-Іѡáнна крести-
тела.
25 И ѿбіе влѣзе внéтре со
скорость при цáркатъ, и҆ по-
искà и҆ рéче : и҆́скамъ да ми̏
дадéшъ сегà главà та на І-
ѡáнна крестителѧ на блю́до.
26 И ѿскорби̏ се цáро мнó-
гѡ, но, заради клетва та, и҆
заради ѻ҆ни́ѧ щото седéха
съ нéго, не щеѧ да и҆ се ѿреч.
27 И тоа чáсъ прати̏ цáрео
спекꙋлáтѡра, и҆ заповѣдà
да мꙋ се донесѐ главá та.
28 А҆ той ѿи́де, и҆ ѿсѣче
мꙋ главà та въ темни́ца та:
и҆ донéсе ѧ҆ на є҃днò блю́до,
и҆ дáде ѧ҆ на момà та, а҆
момà та ѧ҆ дáде на мáйка си.
29 И като чꙋ́ха оу͗ченицы
те мꙋ, дойдóха, и҆ зéха мꙋ
тѣ́ло то, и҆ тꙋри́ха го въ
гробатъ.
30 И собрáхасе А҆пóстоли те
при Іисꙋ́са, и҆ приказáхамꙋ
си́чко щото сотвори́ха, и҆
наꙋчи́ха.
31 И рéче и҆́мъ: и҆дéте вы̏
сáми въ пꙋ́сто мѣ́сто, и҆ по-
чинéте си мáлко. Защóто
бéха мнози́на ѻ҆ні́а, щото
дохóждаха и҆ ѿхóждаха: и҆
не мóжеха да намéратъ врé-
ме нито да ѡ҆дáтъ.
32 И ѿидóха въ пꙋ́сто мѣ́-
сто, съ корáбалкатъ на є҃-
динѣ̀.

33 И видѣха ги народи те
като ѿиваха, и познаха го
мнозина: и стичехасе пѣши
ѿ сички те градове тамѡ,
и преварихa ги, и собрахa-
се при него.
34 И като излѣзе вънъ
Іисусъ видѣ многъ народъ,
и съжали му се за нихъ, за-
щото бѣха като овцы, кои-
то нѣматъ пастырь: и на-
чна да ги учи многѡ.
35 И като се замина до-
волно време, дойдоха при
него учениците му, и го-
вореха: мѣсто то є пусто,
и много вече време замина.
36 Ѿпусти ги, да идатъ
въ околни те чифлицы и
села, да си купатъ хлѣбъ,
защото нѣматъ що да ꙗ-
дать.
37 А Іисусъ ѿговори, и ре-
че имъ: дайте имъ вые да
ꙗдатъ, и рекоха му: да иде-
ме ли да купиме за двѣсте
гроша хлѣбъ, да имъ да-
деме да ꙗдатъ:
38 А той имъ рече: колкѡ
хлѣбове имате; идете и
виждте, и като видѣха, ре-
коха: петь хлѣба, и двѣ
рыбы.
39 И заповѣда имъ да ги
направатъ да наседатъ сич-
ки те на трапезы на трапе-
зы на зелена та трева.
40 И наседаха на лехи на
лехи по сто, и по петдесе.
41 И като зе петь тѣ хлѣ-
ба, и двѣ те рыбы, погле-
дна на небо то, и благо-
слови, и преломи хлѣбове те,
и даваше на учениците
си да ги турать предъ
нихъ: и двѣ те рыбы раз-
дѣли на сички те.
42 И ꙗдоха сички те, и
насытихасе.
43 И собраха комати два-
надесе коша пълни, и ѿ ры-
бы те.
44 И бѣха онія, които
ꙗдоха хлѣбове те, близу
до петь хілядѫ человѣцы.
44 И абіє понуди учени-
цы те си да влѣзатъ въ
гемія та, и да го преварать
ѿдонадъ къ Виѳсаіда, до-
клѣ самъ да ѿпусти наро-
ды те.
46 А той като ги ѿпусти,
ѿиде въ гора та да се по-
моли.
47 И когато мръкна, ге-
міата бѣше по средъ море
то, а той бѣше самъ на зем-
ля та.
48 И видѣ ги защо стра-
даха въ греканѣ то съ ло-
паты те, (защото имъ бѣше
противенъ вѣтъръ) и око-
лѡ четвърта та стража но-
щьна, ѿиде близу при нихъ.
и ходеше по море то: и ис-
каше да ги замине.
49 А они като го видѣха
че ходи по море то, помы-
слиха защо є привидѣніе,
и извыкаха:

50 (Защото сички те го
видѣха, и смѫтихасе,) и ꙗкїе
продѹма съ нихъ и рече имъ:
дерзайте, азъ самь, не бой-
тесе.
51 И влѣзе при нихъ въ
гемїа та: и оутишисе вѣ-
тѫро, и многѡ повече въ
себе се страхѹваха, и оуди-
влꙗваха.
52 Защото не разѹмѣха
за хлѣбове те, понеже беше
сѫрдце то имъ ѡкаменено.
53 И заминаха та дойдо-
ха въ землꙗ та Генисарет-
ска: и запреха гемїа та (въ
лїманатъ.)
54 И като излѣзоха ѡни
изъ гемїа та, ꙗкїе го по-
знаха:
55 И ѡбтѫрчаха сичка та
ѡнаꙗ страна, и начнаха да
приносатъ на ѡдрове болны
те, дето чѹеха че е тамъ.
56 И дето влѣзеше въ се-
ла, или въ градове, или въ
чифлицы, по крѫстопѫти-
ща та тѹраха болны те: и
молеха го карѣмъ до полы
те на-дрехи те мѹ да се при-
коснатъ: и колцына се при-
коснѹваха исцѣлѣваха.

ГЛАВА З.

И собрахасе кодъ него фа-
рїсеи те, и нѣкой ѿ кни-
жницы те, които бѣха до-
шли ѿ Їерѹсалимъ:
2 И като видѣха нѣкои
ѿ оученицы те мѹ, защо
ꙗдеха съ нечисти (сирѣчь
съ неѹмыены) рѫцѣ хлѣбъ,
оукоравяха ги.
3 (Защото фарїсеи те, и
сички те Їѹдеи, ако неѹмы-
ватъ хѹбавѡ до лакти те
рѫцѣ те си, не ꙗдатъ хлѣбъ,
защото дѫржатъ предание
то на-старцы те.
4 И когато се вѫрнатъ ѿ
пазаратъ, ако се не оумыятъ
не ꙗдатъ хлѣбъ, и дрѹги
много има, които са прїꙗли
да дѫржатъ: като мыенѣ
то на-чаши те, и стомны
те, и котли те, и ѡдрове
те.)
5 После го попытаха фа-
рїсеи те и книжницы те: за-
що оученицы те ти не хо-
датъ по предание то на-
старцы те, но съ немыены
рѫцѣ ꙗдатъ хлѣбъ;
6 А той имъ ѿговори, и
рече: добре пророчествѹва
Исаїа за васъ лицемѣрцы те,
каквото е писано: тїа лю-
дїе съ оуста та ме почи-
татъ, а сѫрдце то имъ да-
лече ѿстои ѿ мене.
7 Но напраздно ме по-
читатъ, понеже поѹчаватъ
оученїꙗ, заповѣди человѣ-
чески.
8 Защото като ѡставих-
те заповѣдь та Бжїꙗ, дѫр-
жите преданїа та человѣче-
ски, сирѣчь оумыванїе то
на-гѫрнета та и на чаши

ти, и҆ дрꙋги подобни таки-
ва, много правите.
9 И говореше имъ: добрѣ
развалате заповѣдь та Бо-
жїѧ, да оуварди те преданїе
то ваше:
10 Защото Мωѵсей рече:
почитай баща си и҆ майка си:
и҆ който злослови баща си и҆
майка си, со смерть да оумре.
11 А вые говорите: ако ре-
че человѣкъ на баща си, или
на майка си: корванъ (ко-
ето ще да рече даръ) є҆ ѻно-
ва, съ което ще да се пол-
зꙋвашъ ѿ мене:
12 И҆ не ѿставате вече да
направи на баща си или на
майка си нищо:
13 И развалате словото Бо-
жїе съ ваше то преданїе, кое-
то предадохте: и҆ дрꙋги мно-
го подобни такива правите
14 И повыка сичкїатъ на-
родъ, и҆ говореше имъ: по-
слꙋшайте ме сички те, и҆ ра-
зꙋмѣйте.
15 Нема никоѧ вещь, коѧ-
то, ако влази изъ вжнъ въ
человѣка, може да го ѿскевер-
ни: но ѻныѧ, които изла-
затъ ѿ негѡ, тїѧ са щото
ѿскверна́ватъ человѣка.
16 Който има оуши да
слꙋша, нека слꙋша.
17 И когато се махна ѿ
народатъ, и҆ влѣзе въ кж-
щи, попытаха го оученицы
те мꙋ за притча та.
18 И рече имъ: така ли

есте и҆ вые неразꙋмни; не ра-
зꙋмѣвате ли, защо сичко
нещо, което ѿ вжнъ влази
въ человѣка, не може да го
ѿскверни;
19 Защото не влази въ
сжрдце то мꙋ, но въ оутро-
ба та мꙋ: и҆ презъ афедрѡ-
натъ излази, и҆ изчиствꙋва
сички те ꙗстїѧ.
20 И҆ говореше, защо ѻно-
ва, щото излази ѿ человѣ-
ка, то ѿскверна́ва человѣка.
21 Защото ѿ внетре ѿ
сжрдце то на-человѣцы те
излазатъ злы те помышле-
нїѧ, прелюбодѣйства, блꙋ-
дове, оубїйства.
22 Краденїѧ, лакомства,
ѻбиды, лꙋкавства, лесть,
срамотны работы, зависть,
хꙋла, гордость, безꙋмїе.
23 Сички те тїѧ злинѡ,
изъ внетре излазатъ, и҆ ѿ-
скверна́ватъ человѣка.
24 И като стана ѿ тамѡ,
ѿиде въ сꙋноре те Тѵрски
и҆ Сїдѡнски: и҆ като влѣзе
въ є҆дна кжща, не искаше
да го знае никой: но не-
може да се оукрые.
25 Защото като чꙋ є҆дна
жена, за него, на-която
дщерка та имаше дꙋхъ не-
чистъ, дойде и҆ припадна
на нозе те мꙋ,
26 (И жена та беше є҆ллин-
ка, Сѵрофїнїкїса родомъ,)
и҆ молеше го да изгони дїа-
волатъ ѿ дщерка та и҆.

27 А Іисусъ и рече: остави първо да се наситатъ чадата: защото не е добро да отиме нѣкой хлѣбатъ отъ чадата, и да го фжрли на псета та.

28 А она му отговори, и рече: ей, Господи: защото и кученија та отдолу подъ трапеза та тадатъ отъ трохи те (които падатъ) отъ дѣца та.

29 И рече и: за това слово иди: излѣзе діаволо отъ дщерка та ти.

30 И като отиде въ кжща та си, намери защо діаволо беше излѣзналъ, и дщерка та и лежеше на одратъ.

31 И пакъ излѣзе Іисусъ отъ сунорѣ те Турски и Сідонски, и дойде на море то Галілейско между сунорѣ те Декаполски.

32 И приведоха му единъ глухъ и гугнивъ и молеха го да си тури на него ржка та.

33 И като го отдѣли отъ народатъ на единѣ, тури си пржсти те въ оуши те му, и плюна и пофана го за азыкатъ,

34 И поглѣдна на небо то, и воздыхна, и рече му: еффата: което ще да рече, отворисе.

35 И тоа часъ се отвориха оуши те му, и развжрзасе вжзело на-азыкатъ му, и говореше право.

36 И запрети имъ да не кажатъ никому: и колкото имъ той запрещаваше, толко они по много проповѣдуваха.

37 И много повече се чудеха, и говореха: все добре прави: и глухи те прави да чуатъ, и нѣмы те да говоратъ.

ГЛАВА И.

Въ оныа дни, понеже беше весма много народо, и немаха що да тдатъ, повыка Іисусъ оученици те си, и рече имъ:

2 Мило ми е за народатъ, защо вече три дни седатъ при мене, и нематъ що да тдатъ:

3 И ако ги отпустимъ гладны въ кжщи те имъ, ще да запратъ по пжтьатъ: защото нѣкои отъ нихъ са дошли отъ далече.

4 И отговориха му оученицы те му: а отъ где може нѣкой да ги насыти съ хлѣбъ тука въ пустына та;

5 И попыта ги: колко хлѣбове иматъ; а они рекоха седмь.

6 И заповѣда на народатъ да наседатъ по земла та: и зема седмь те хлѣбове, и като воздаде хвала преломи, и даваше ги на оученицы те си да ги слагатъ предъ нихъ: и сложиха ги предъ народатъ.

7 И ймаха й малко рыбицы: й нихъ като благослови, рече да сложатъ й тѣхъ предъ нихъ.
8 И ꙗдоха, й наситихасе: й вдигнаха артисали те комате, седмь кошницы.
9 И беха ѡнія щото ꙗдоха до четыри хіляды: а после ги ѿпусти.
10 И абіе влѣзе въ гемія та съ оученицы те си, й дойде въ страны те Далмануѳански.
11 И излѣзоха фарісеи те, й фанаха да се препиратъ съ него, й искаха знаменіе ѿ негѡ, й искушаваха го.
12 А Іисусъ като воздъхна съ духатъ си, рече: защо тоя родъ знаменіе ище; йстина ви говоримъ, защо не ще да се даде на тоя родъ знаменіе.
13 И ѡстави ги, й влѣзе паки въ гемія та, й замина ѡдонадъ.
14 И забравихада земат хлѣбъ оученицы те му: й немаха съ себе си ѡсвѣнь єдинъ хлѣбъ въ гемія та.
15 И зарачеше имъ, й говореше: гледайте хубавѡ, чуйтесе ѿ квасьтъ фарісейски, й ѿ квасьтъ йрωдовъ.
16 И помышлаваха по между си, й говореха: че хлѣбове не зехме.
17 И като разумѣ Іисусъ това рече имъ; защо помышлавате че немате хлѣбове; Їоще ли ѡкаменело имате сърдце то си:
18 Очи имате, й не видите, й оуши имате, й не чуете; й не помните ли;
19 Когато преломихъ петь тѣ хлѣбове на петь тѣ хіляды человѣцы, колко коша пълны съ комате вдигнахте: й рекоха му: дванадесать.
20 А когато разломихъ седмь тѣ хлѣбове на четыри тѣ хіляды, колко кошницы пълны съ комати вдигнахте; а ѡни му рекоха: седмь.
21 И говореше имъ: каквѡ не разумѣвате;
22 И дойде въ Виѳсаида: й приведоха му єдинъ слѣпецъ, й молеха го да му се прикосне.
23 И като фана за ръка та слѣпшатъ, изведе го вънъ изъ село то: й плюна на ѡчи те му, й тури си ръцѣ те на него, й пыташе го, да ли види нещо.
24 И като погледна, говореше: видимъ человѣцы те, като дървета че ходатъ.
25 А после пакъ си тури ръцѣ те на ѡчи те му, й направи го да прогледне: й оуправисе, й виде ꙗсно сичко.
26 И прати го въ къща та му, й рече му: нито въ се-

ло то да влѣзешъ, нито да
кажешъ нѣкомꙋ въ село то.
27 И изл҃ѣзе Іисꙋсъ и ꙋ-
ченицы те мꙋ въ села та на-
Филиппова та Кесарія и по
пѫтьатъ пыташе ꙋченицы
те си, и говореше имъ: кого
ме говорятъ человѣцы те да
самь;
28 А они ѿговориха: (нѣ-
кои говорятъ) Іѡанна кре-
стителя: а други, Илія: а
други, единого ѿ пророцы те
29 А той имъ рече: а вые
кого ме говорите да самь;
и ѿговори Петръ, и рече мꙋ:
ты си Христосъ.
30 И запрети имъ, да не
говорятъ никомꙋ (нищо) за
него.
31 И начна да ги ꙋчи,
защо требꙋва Сынъ чело-
вѣческій да пострада мно-
го, и да бѫде искꙋшенъ ѿ
старцы те, и архіереи те,
и книжницы те, и да го
ꙋбіятъ и по три дни по-
слѣ да воскресне.
32 И дꙋмаше явнѡ слово
то, и като го зема Петръ,
фана да мꙋ запрещава.
33 А Іисꙋсъ като се ѡбѫр-
на та погледна на ꙋчени-
цы те си, запрети на Петра,
и рече мꙋ: иди задъ мене
сатано, защо то не мы-
слишъ Божественны те ра-
боты, но человѣчески те.
34 И повыка народы те
съ ꙋченицы те си, и рече
имъ: който иска да ходи
слѣдъ мене, да се ѿфѫрли ѿ
себе си, и да земе крѫстатъ
си, и да дойде по мене.
35 Защото който иска да
си ꙋварди животатъ, ще да
го загꙋби: а кой то загꙋ-
би животатъ си заради
мене, и заради Еѵангеліе
то, той ще да го ꙋварди.
36 Защото, що ще да се
ползꙋва человѣкъ, ако при-
добіе и сичкіатъ свѣтъ, а
загꙋби си дꙋша та;
37 Или какво ще да даде
человѣкъ размѣнка за дꙋ-
ша та си;
38 Защото който се за-
срами ѿ мене, и ѿ мои те
словеса въ тоя родъ прелю-
бодѣйственный и грѣш-
ный, и Сынъ человѣческій
ще да се засрами ѿ негѡ,
когато доде въ слава та на-
Отца своегѡ со свяати те
Аггели.

ГЛАВА Ѳ҃

И говореше имъ: истина ви
дꙋмамъ, защо има нѣкои
ѿ тія, щото стоятъ тꙋка,
които не щятъ да вкꙋсатъ
смерть, доклѣ не видатъ
царство то Божіе, защо иде
въ сила.
2 И по шесть дни послѣ
зема Іисꙋсъ Петра и Іакѡ-
ва и Іѡанна, и покачи ги
на една гора высока сами

на е҆ди́нѣ: и҆ преѡбрази́се
предъ ни́хъ.
3 И дре́хи те мꙋ све́теха,
и҆ бе́ха бѣ́лы по премно́гѡ
като снѣ́гъ, каквы́ то не мо́-
же бѣлилникъ да и҆збѣли на
землѧ̀ та.
4 И ѩ҆ви́ и҆́мъ се И҆лі́а̀ съ
Мѡѷсе́а: и҆ разгова́рахасе съ
І҆исꙋ́са.
5 И ѿговорѝ Пе́тръ, и҆ ре́-
че на І҆исꙋ́са: Оу҆чи́телю, до-
бро̀ ни е҆̀ да бꙋ́деме тꙋ́ка:
и҆ да напра́виме три колы́-
бы, тебе е҆днà, и҆ на Мѡѷ-
се́а е҆днà, и҆ е҆днà на И҆лі́а̀.
6 Защо́то не зна́еше що
да речѐ: поне́же бе́ха мно́гѡ
оу҆стра́шени.
7 И ѡ҆́блакъ ги ѡ҆всѣна́ва-
ше и҆ прі́иде гла́съ и҆зъ ѡ҆́бла-
катъ кои́то гово́реше: то́ѧ
е҆̀ Сы́нъ мо́й возлю́блен-
ный, не́го слꙋ́шайте.
8 И внеза́пꙋ като поглѣ́-
дна́ха, не видѐха вече ни́ко-
го то́кмѡ самаго̀ І҆исꙋ́са со
се́бе си.
9 И като слѧ́зеха ѿ горà
та, запретѝ и҆́мъ, да не ка́-
жатъ ни́комꙋ ѡ҆́ныѧ ра́боты,
щото ги видѐха, но то́кмѡ
кога́то воскре́сне ѿ ме́ртви
те Сы́нъ человѣ́ческій.
10 И оу҆держа́ха въ се́бе си
сло́во то, и҆ пы́тахасе по ме-
ждꙋ си що щѐ да речѐ това̀,
и҆зъ мъ́ртви те да воскре́сне.
11 И го попыта́ха, и҆ ре́ко-
ха: защо̀ гово́рятъ кни́жни-
цы те, че тре́бꙋва да до́йде
И҆лі́а̀ по̀ напре́дъ;
12 А҆ І҆исꙋ́съ и҆́мъ ѿговорѝ,
и҆ рече: И҆лі́а̀ ще до́йде по̀
напре́дъ, да оу҆строи си́чки
те (работы): и҆ каквото е҆̀
писано за Сына человѣческа
го, такà тре́бꙋва да пострà-
да мно́го и҆ да се оу҆ничижѝ.
13 Но говоримъ ви, и҆ И҆лі́а̀
дойдѐ, и҆ направи́ха мꙋ що-
то и҆ска́ха, какво́то е҆̀ пи́-
сано за не́го.
14 И като дойдѐ при оу҆-
ченицы те си, видѐ мно́го
наро́дъ ѡ҆́колѡ ни́хъ, и҆
кни́жницы те, кои́то и҆́мъ
предла́гаха и҆спытова́нія.
15 И а҆́біе като го видѐ
си́чкїо наро́дъ, оу҆диви́хасе:
и҆ притѫрчоваха та го по̀-
здравлѧ́ваха.
16 И попытà кни́жницы
те: що гѝ и҆спы́тꙋвате;
17 И ѿговорѝ е҆ди́нъ ѿ на-
ро́датъ, ре́че: оу҆чи́телю, до-
ве́дохъ сы́на моего̀ при те-
бе, кои́то и҆́ма дꙋ́хъ нѣ́мъ:
18 И гдѣ́то го фане, раз-
тро́шꙋва го, и҆ пѣ́на течѐ
и҆зъ оу҆стà та мꙋ, и҆ скърца
со зѫбѝ те си, и҆ вдървꙋва-
се: и҆ ре́кохъ на оу҆ченицы
те ти да го и҆зго́натъ, и҆
немого́ха.
19 И ѿговорѝ І҆исꙋ́съ и҆ ре́-
че мꙋ: ѿ̑ ро́де невѣ́рный, до
когà ще бѫдемъ съ ва́съ; до
когà ще вы̀ тѫрпи́мъ; до-
ведѐте ми го.

20 И доведоха мꙋ го: и
като го виде (момче то),
тоѧ часъ го стресе дꙋхо, и
падна на землѧта, и тар-
калашесе, и пѣна пꙋщаше.
21 И попыта отца мꙋ:
колко време има ѿ какво мꙋ
е станало това; а той ре-
че: їоще ѿ малко дѣте.
22 И много пжти го е
фжрлалъ въ огнь, и въ во-
да, да го погꙋби: но ако
можешъ нѣщо помогни ни,
като се ꙋмилостивишъ за
насъ.
23 А Іисꙋсъ мꙋ рече: ако
можешъ да вѣровашъ нѣ-
що, сичко е возможно на
оногова, който вѣрꙋва.
24 И ѧкїе извыкасе отецо
на-дѣте то, и со сълзы го-
вореше: вѣрꙋвамъ Гд҃и, по-
могни на мое то невѣрїе.
25 А Іисꙋсъ като виде че
се стича народъ, запрети на
нечистыатъ дꙋхъ, и говоре-
ше мꙋ: дꙋше нѣмый, и глꙋ-
хїй, азъ ти повелѧвамъ, из-
лѣзъ изъ негѡ, и да не влѣ-
зешъ вече въ него.
26 А нечистый дꙋхъ като
извыка, и като го стресе
многѡ, излѣзе: и быде ка-
то мертвъ, щото мнозина
говореха, че ꙋмре.
27 А Іисꙋсъ го фана за
ржка та, и вдигна го и
стана.
28 И като влѣзе той въ
кжщи, попытаха го ꙋчени-
цы те мꙋ на едине: защо
нїе не могохме да го изго-
ниме:
29 И рече имъ: тоѧ родъ
дрꙋго нѣче не излази, ток-
мѡ съ молитва и съ постъ.
30 И когато излѣзоха ѿ
тамѡ, заминꙋваха презъ
Галїлеа: и не искаше да ра-
зꙋмѣе нѣкой.
31 Защото ꙋчеше ꙋчени-
цы те си, и говореше имъ:
защо Сынъ человѣческїй ще
бжде предаденъ въ ржце те
человѣчески, и ще да го ꙋ-
бїатъ: и като го ꙋбїатъ,
въ третїй день ще да вос-
кресне.
32 А они не разꙋмѣха сло-
во то, и страхъ ги беше да
го попытатъ.
33 И дойде въ Капернаꙋмъ:
и като влѣзе въ кжщи, по-
пыта ги: що помышлѧвах-
те въ себе си по пжтьатъ;
34 А они мжлчеха: защо-
то беха се испытꙋвали по
пжтьатъ по междꙋ си кой
е по големъ.
35 И когато седна, повы-
ка дванадесете, и рече имъ:
който иска да е прывъ, да
бжде ѿ сички те най послѣ-
денъ, и на сички те слꙋга.
36 И зема едно дѣтенце,
и тꙋри го по средъ нихъ:
и като го пригжрна, рече
имъ:
37 Който прїиме едно та-
кова дѣтенце въ мое то име,

мене пріима: и който пріи-
ма мене, не пріима мене, но
оногова, който ме є пра-
тилъ.
38 И ѿговори мꙋ Іѡаннъ,
и рече: Оучителю, видехме
нѣкого си, че съ твое то
име изгонѧваше бѣсове те,
който не ходи слѣдъ насъ:
и возбранихме мꙋ, защото
не ходи по насъ.
39 А Іисꙋсъ рече: не бра-
ните мꙋ: защото не є ни-
кой, който ще да сотвори
сила въ мое то име, и ще да
може скоро да ме злослови:
40 Защото, който не ви є
противенъ, за васъ є (до-
бромысленникъ.)
41 И кой то вы напои єдна
чаша вода въ мое-то име,
защото сте Хрїстови: исти-
на ви говоримъ: не ще да
изгꙋби заплата та си,
42 И който соблазни є-
дного ѿ малки те тїѧ, кой-
то вѣрꙋватъ въ мене: по
добре мꙋ є, да се привѫрже
камень воденичанъ около
шїѧ та мꙋ, и да бѫде фѫр-
ленъ въ море то.
43 И ако те соблажнѧва
рѫка та ти, ѿсечи ѧ: по
добре ти є сосъ єдна рѫка
да влѣзешъ въ животатъ,
нежели да имашъ двѣ рѫ-
цѣ, та да влѣзешъ въ геен-
на та, въ неꙋгасимыатъ
огнь:
44 Гдѣто червако нихенъ
не оумира, и огньо не оу-
гаснꙋва.
45 И ако нога та твоѧ те
соблазнѧва, ѿсечи ѧ: по до-
бре ти є да влѣзешъ въ
животъ хромъ, нежели да
имашъ двѣ нозѣ, и да бѫ-
дешъ фѫрленъ въ геенна та,
въ неꙋгасимыатъ огнь.
46 Гдѣ то червако тѣхенъ
не оумира, и огньо не оу-
гаснꙋва.
47 И ако око то ти те
соблазнѧва, извади го: по
добре ти є съ єдно око да
влѣзешъ въ царство то
Бжїе, нежели двѣ очи да
имашъ та да бѫдешъ ме-
тнатъ въ геенна та огненна:
48 Гдѣто червїй нихенъ
не оумира, и огньо не оу-
гаснꙋва.
49 Защото секой съ огнь
ще да се ѿсоли: и секоѧ жер-
тва со соль ще да се ѿсоли.
50 Добра є соль та: но
ако соль та бѫде несолена,
со що ще да се ѿсоли; и-
майте соль въ себе си, и миръ
имайте междꙋ себе си.

ГЛАВА Ї.

И стана ѿ тамѡ, и дойде
въ сꙋнори те Іꙋдейски, о-
донадъ Іордана: и пакъ се
собраха народи при него:
и каквото имаше обꙑчай,
пакъ ги оучеше.
2 И дойдоха при него фа-
рїсее те и попытаха го да

ли̂ и̂ма власть мѫжъ да ѿ-
стави жена̀ та си: и̂скꙋша-
вающе го.
3 А̑ Іисꙋсъ ѿговорѝ, и̂ ре́-
че и̂мъ: що вѝ є̑ заповѣ-
да́лъ Мѡѵсе́й;
4 А̑ ѻ̑нѝ ре́коха: Мѡѵсе́й є̑
заповѣда́лъ да напи́ше кни́-
га просте́на, и̂ да ѫ̑ ѿста́ни.
5 И ѿговорѝ Іисꙋсъ, и̂ ре́че
и̂мъ: по ва́ше то тврьдо
се́рдце ви написа̀ Мѡѵсе́й
та́я за́повѣдь:
6 Но ѿ нача́ло то на-со-
зда́нїе то, мѫжъ и̂ жена̀ ги
є̑ сотвори́лъ Бг҃ъ.
7 (И ре́че:) заради това̀
ще ѿста́ви человѣ́къ баща̀
си и̂ ма́йка си, и̂ ще се при-
лѣпѝ при жена̀ та си.
8 И ще бѫдатъ два́ма та
въ є̑дна̀ пло́ть: щото не са̀
вече два́ма, но є̑дна̀ пло́ть.
9 О̑нова̀ про́чее щото є̑
Бг҃ъ соедини́лъ, человѣ́къ
да го не раздѣля́ва.
10 И въ кѫща та па́ки оу̑-
чени́цы те мꙋ го попыта́ха
за това̀.
11 И ре́че и̂мъ: ко́йто си
ѿста́ви жена̀ та, и̂ ѿже́нисе
за дрꙋ́га, прелюбодѣ́йствꙋ-
ва съ не́я.
12 И а̂ко жена̀ та ѿста́ви
мѫжа тъ си, и̂ ѿже́нисе за
дрꙋ́гиго, прелюбодѣ́йствꙋва
13 И прино́сеха мꙋ дѣца̀,
да се прико́сне до ни́хъ: а̑
оу̑чени́цы те се ка́раха на
ѻ̑нїя, щото ги доно́сеха.
14 А̑ Іисꙋсъ, като видѐ раз-
сърди́се, и̂ рече и̂мъ: ѿста-
ве́те дѣца̀ та да дохо́ждатъ
кодъ ме́не, и̂ не бране́те и̂мъ:
защо́то на-такива є̑ ца́р-
ство то Бж҃їе.
15 И̂стина ви говори́мъ:
защо̀ ко́йто не прїи́ме ца́р-
ство то Бж҃їе като є̑дно̀
дѣтѐ, не щѐ да влѣ́зе въ
не́го.
16 И като ги пригърна̀
тврѝ си рѫцѐ те на ни́хъ,
и̂ благословля́ваше ги.
17 И като и̂злѣ́зе то́й на
пѫтьатъ, притърча̀ є̑ди́нъ
человѣ́къ, и̂ клекно̀ на ко-
лѣ́на та си предъ него, и̂
попыта̀ го: оу̑чи́телю бла-
гі́й, що да напра́вимъ да
наслѣ́димъ живо́тъ вѣ́ч-
ный;
18 А̑ Іисꙋсъ мꙋ ре́че: що
ме вы́кашъ бла́гъ; ни́кой
не є̑ бла́гъ, токмѡ є̑ди́нъ
Бг҃ъ.
19 За́повѣди те зна́ешъ:
не прелюбодѣ́йствꙋй: не оу̑-
кра́ди: не лжесвидѣтел-
ствꙋй: не сотворѝ ѡ̑ки́да
ни́комꙋ: почи́тай баща̀ си
и̂ ма́йка си.
20 А̑ то́й ѿговорѝ, и̂ ре́че
мꙋ: Оу̑чи́телю, тїя са́мь
си́чки те сохрани́лъ ѿ мла-
дость та̀ си.
21 А̑ Іисꙋсъ като поглѣ-
дна̀ на не́го возлюбѝ го, и̂
ре́че мꙋ: і̑още є̑дно̀ ти не до-
сти́га: и̂дѝ, и̂ щото и̂машъ

продай го, и раздай на сиромаси те и ще имашъ сокровище на небото: и ела ходи слѣдъ мене, като земешъ кржстатъ.
22 А той се ѿскорби за това слово, и ѿиде си печаленъ: защото имаше много стока.
23 А Іисусъ като ѿглѣда на около, рече на оученицы те си: каквω мжчнω ще влѣзатъ въ царство то Божїе ѡнїя, които иматъ много богатство:
24 А оученицы те се оудивляваха за словеса та му. А Іисусъ пакъ ѿговори, и рече имъ: чада, каквω мжчнω ще да влѣзатъ въ царство то Божїе ѡнїя, които се надѣатъ на богатството,
25 Защото, по леснω е да прейде велбудо презъ иглены оуши, нежели богатый да влѣзе въ царството Божїе,
26 А ѡни се оудивляваха повече, и говореха по между си: и кой може да се спасе;
27 И като погледна Іисусъ на нихъ, рече: оу человѣцы те е (това) невозможно, но не (и) оу Бога: защото сичко нѣщо е возможно оу Бога.
28 И начна Петръ да му дума: ето, нїе ѿставихме сичко, и послѣдовахме по тебе,
29 И ѿговори Іисусъ, и рече: истина ви говоримъ: защото нема никой, който е ѿставилъ домъ, или братїя, или сестры, или ѿтца, или майка, или жена, или чада, или села заради мене, и заради Євангелїе то:
30 Който не ще да прїиме стократнω сега въ това време въ гоненїе то кжщи, и братїя, и сестры, и ѿтца, и майка, и чада, и села, а въ бждущїй вѣкъ животъ вѣчный.
31 И множина перви ще бждатъ послѣдни: а послѣдни те перви.
32 И беха на пжтьатъ, и восkачуваха се во Іерусалимъ: а Іисусъ ги превараше, и чудехасе, и като идеха по него, боехасе, и зема паки дванадесеть те, и начна да имъ казува ѡныя (работы) които щеха да му се случатъ.
33 Защо ето, восkачувамесе во Іерусалимъ, и Сынъ человѣческїй ще бжде предаденъ на архїереи те и книжницы те, и ще да го ѡсудатъ на смерть, и ще го предадатъ на езыцы те:
34 И ще му се поругаатъ, и ще го бїатъ, и ще го заплюватъ, и ще да го оубїатъ: и въ третїй день ще воскресне.
35 И дойдоха предъ него Іаковъ и Іωаннъ сынове те Зеведеєви, и рекоха му: Оу-

чи́телю, са́каме да напра́-
виш̑ъ намъ, що да ти пои́-
скаме.
36 А Іисꙋсъ и҆мъ рече: що
и҆скате да ви напра́вимъ;
37 А ѡ҆ни́ мꙋ ре́коха: да́й
ни да се́днеме е҆ди́нъ ѿ де́-
сна́ та, а҆ дрꙋгі́о ѿ ле́ва та
ти страна́ въ сла́ва та твоѧ̀.
38 А Іисꙋсъ и҆мъ рече: не
зна́ете що и҆скате: мо́жете
ли да пі́ете ча́ша та, коѧ́то
а҆зъ пі́емъ, и҆ съ креще́ніе то,
съ кое́то се а҆зъ кръща́вамъ
да се кръстите;
39 А ѡ҆ни́ мꙋ ре́коха: мо́-
жеме. А Іисꙋсъ и҆мъ ре́че:
воистиннꙋ ча́ша та коѧ́то
а҆зъ пі́емъ, ще и҆спі́ете, и҆ съ
креще́ніе то съ кое́то се а҆зъ
кръща́вамъ, ще се кръстите:
40 А да се́днете ѿде́снѡ и҆
ѿле́вѡ ми: не стои ѹ҆ ме́не
да го да́мъ, но (ще да се
дадѐ) на ѡ҆ні́ѧ, на ко́ито е҆
приго́твено.
41 И като чꙋха днана́десе-
те, фана́ха да се съ́рдатъ
за Іа́кѡва и҆ Іѡа́нна:
42 А Іисꙋсъ ги повика̀, и҆
ре́че и҆мъ: зна́ете, защо̀ ѡ҆ні́ѧ
щото мы́слатъ че царꙋватъ
на ѧ҆зы́цы те, властꙋватъ
надъ ни́хъ: и҆ големцы те
и҆мъ ги ѿкладава́тъ.
43 Но въ ва́съ нещѐ да бъ-
де та́кѡ: но ко́йто и҆ска да
бъде по̀ голе́мъ въ ва́съ, да
бъде ва́мъ слꙋга̀:
44 И ко́йто и҆ска да бъде
въ ва́съ пръвъ, да бъде на
си́чки те ра́бъ.
35 Защо́то Сы́нъ человѣ́-
ческій не до́йде да мꙋ по-
слꙋгꙋватъ, но да послꙋжꙋва,
и҆ да дадѐ дꙋша̀ та си и҆з-
бавле́ніе за множи́на.
46 И доидо́ха во Іері́хѡнъ,
и҆ като и҆злѣзе то́й ѿ Іері́-
хѡнъ и҆ ѹ҆чени́цы те мꙋ, и҆
мно́го наро́дъ, сы́нъ Ті́ме-
овъ Вартімей слѣпыю седе́ше
при пътьатъ и҆ про́сеше.
47 И като чꙋ че е҆ Іисꙋсъ
Назѡрани́нъ, фана̀ да вы-
ка, и҆ да дꙋма: Сы́не Даві́-
довъ Іисꙋсе, поми́лꙋй ма.
48 И множи́на мꙋ се ка́ра-
ха да мълкне: но то́й ѿ-
ще по́вече вы́каше: Сы́не
Даві́довъ, поми́лꙋй ма.
49 И запре́се Іисꙋсъ, и҆ ре́че
да го повы́катъ: и҆ повы-
ка́ха слѣпе́цатъ, и҆ ре́коха
мꙋ: и҆ма́й дерзнове́ніе, ста-
нѝ: вы́кате.
50 А то́й като си фърлѝ
дре́хи те, стана̀ и҆ ѿи́де при
Іисꙋса.
51 И ѿговорѝ Іисꙋсъ, и҆ ре́-
че мꙋ: що и҆скашъ да ти
напра́вимъ; а҆ слѣпыю мꙋ
ре́че: Ѹ҆чи́телю, да прогле́-
днемъ.
52 А Іисꙋсъ мꙋ ре́че: и҆дѝ
вѣ́ра та твоѧ̀ те спа́се, и҆ то́ѧ
ча́съ прогле́днаъ: и҆ ѿи́де
слѣ́дъ Іисꙋса въ пътьатъ.

ГЛАВА АІ.

И когато се приближи во
Іерусалимъ въ Виѳфагіа и
въ Виѳаніа при гора та е-
леωнска, прати двама ѿ оу-
ченицы те си,
2 И рече имъ: идете въ се-
ло то, което е предъ васъ, и
абіе като влезете въ него,
ще намерите едно ждрекче
вързано, на което никой
человекъ не е возседналъ:
ѿвържете, и доведете го.
3 И ако ви рече некой:
защо правите това; речете
му: защо на господарать
неговъ требува: и абіе ще
го прати тука.
4 И ѿидоха, и намериха
жребакатъ вързанъ вънъ
при врата та на кръстопъ-
тать, и ѿвързаха го.
5 И некои ѿ оніа, които
стоеха тамω, говореха имъ:
що правите та ѿвързувате
жребакатъ;
6 И они имъ рекоха, как-
вото имъ заповеда Іисусъ:
и ѡставиха ги.
7 И доведоха жребакатъ
при Іисуса, и турихаа на не-
го дрехи те си, и возседна
на него.
8 И мнозина постилаха
дрехи те си по пътьатъ: а
други режеха пръчки ѿ дре-
веса та, и постилаха по
пътьатъ.
9 И оніа, щото вървеха
на предъ, и които последу-
ваха ѿ задъ викаха, и гово-
реха: ѡсанна, благословенъ
който иде въ име то Госпо-
дне.
10 Благословенно, щото
иде царство то въ име то
на-Господа, на-Ѻтца нашe-
гω Давида: ѡсанна въ вы-
шнихъ.
11 И влезе Іисусъ во Іе-
русалимъ и въ церква та:
и като изгледа сичко, поне-
же беше вече късно, излезе
въ Виѳаніа съ дванадесете.
12 И на оутрешніатъ день,
като излезоха ѿ Виѳаніа,
ѡгладне.
13 И като виде една смо-
ковница ѿ далече, която
имаше листвіе, ѿиде, дано
найде нещо на неа: и като
дойде при неа, не найде ни-
що, токмω едни листа:
защото не беше време на-
смокиω те.
14 И ѿговори, и рече и:
да не ѩде вече никой плодъ
ѿ тебе во веки, слушаха
оученицы те му.
15 И ѿидоха паки во Іе-
русалимъ: и кото влезе Іи-
сусъ въ церква та, фана да
изгонува оныа, които про-
даваха, и купуваха въ цер-
ква та: и трапезы те на-
сарафи те, и столове те на-
оніа, които продаваха гъ-
лъбе испретури.
16 И не даваше да пренесе

нѣкой сосѫдъ презъ цéрква
та.
17 И ѹ҆чеше ги, и҆ говóре-
ше: не є҆ ли пи́сано, защò
хра́мо мóй, хра́мъ на-моли́-
тва та ще да се наречè на
си́чки те ꙗ҆зы́цы; а҆ вы́е го
направи́хте пещéра разбóй-
ническа.
18 И чꙋ́ха товà книжни-
цы те и҆ а҆рхїерéи те, и҆ тра́-
сеха съ кóй на́чинъ да го
погꙋ́батъ: защóто се бóеха
ѿ нéгѡ, че си́чкїо нарóдъ
се чꙋдеше на ѹ҆чéнїе то мꙋ.
19 И като мрѫкна̀, и҆злѣ́зе
І҆исꙋ́съ вѫнъ и҆зъ градѫтъ.
20 И на ѹ҆трин҄ьта̀, като
зами́нꙋваха ѿ та́мѡ, виде́-
ха смокóвница та и҆зсѫхна-
ла и҆зъ кóренѣ те.
21 И като се ѹ҆сетѝ Пéтръ,
рéче мꙋ: Ѹ҆чи́телю, ви́ждь,
смокóвница та, щото ѧ҆ про-
клè и҆зсѫхна́ла.
22 И ѿговорѝ І҆исꙋ́съ, и҆ рé-
че и҆́мъ: и҆́майте вѣ́ра Бóжїѧ:
23 Защóто и҆́стина ви го-
вóримъ, че кóйто речè на
та́ѧ планина̀, вдигни́се, и҆
фѫрли́се въ морè то: и҆ не
ѹ҆сомна́сꙋвасе въ сѫрдцè то
си, но вѣ́рꙋва, защò о҆новà
щото дꙋма бы́ва: ще мꙋ
бѫде си́чко що да речè.
24 Затова̀ ви говóримъ:
си́чко щото прóсите, кога́то
се мóлите, вѣ́рꙋвайте че ще
го прїи́мете: и҆ ще да ви
бѫде.

25 И кога́то стои́те да се
мóлите, проща́вайте, а҆ко
и҆́мате нѣщо на нѣ́кого: да
и҆ вамъ прóсти Ѻ҆тéцъ ва́шъ
небéсный ва́ши те согрѣше́-
нїѧ.
26 А҆́ко ли вы́е не проща́-
вате, нито Ѻ҆тéцъ ва́шъ
небéсный ще ви прóсти со-
грѣшéнїѧ та ва́ши.
27 И ѿидóха па́ки во І҆е-
рꙋсали́мъ: и҆ като хóдеше
внѣтре въ цéрква та дойдó-
ха при нéго а҆рхїерéи те и҆
ста́рцы те.
28 И рéкоха мꙋ: съ коѧ̀
вла́сть пра́вишъ тїѧ ра́бо-
тѡ) и҆ кóй ти дáде та́ѧ
вла́сть да ги пра́вишъ;
29 А҆ І҆исꙋ́съ ѿговорѝ. И рé-
че и҆́мъ: ще вы попы́тамъ
и҆ а҆́зъ є҆днò слóво: и҆ ѿго-
ворéте ми, и҆ ще ви ка́жемъ
и҆ а҆́зъ съ коѧ̀ вла́сть пра́-
вимъ тїѧ.
30 Крещéнїе то І҆ѡа́нново
ѿ небò то ли бéше, и҆лѝ ѿ
человѣ́цы те; ѿгогорéте ми.
31 И мы́слеха въ сéбе си,
и҆ говóреха: а҆ко речéме, ѿ
небò то: ще речè, а҆ защò не
го повѣ́рꙋвахте:
32 А҆́ко ли речéме, ѿ чело-
вѣ́цы те: боє́хасе ѿ нарó-
датъ: защóто си́чки те
и҆́маха І҆ѡа́нна, че воистина
бéше прорóкъ.
33 И ѿговори́ха, и҆ рéкоха
на І҆исꙋ́са: не зна́еме, и҆ І҆и-
сꙋ́съ ѿговорѝ и҆ рéче и҆́мъ;

нито азъ ни казꙋвамъ въ
коа власть правимъ тіа.

ГЛАВА ВІ҃.

И начна да имъ дꙋма съ
притчи: нѣкой человѣкъ
насади лозѣ, и загради го
на около съ плетъ, и иско-
па въ него точило, и сагра-
ди кꙋла, и предаде го на
работницы те: и ѿидеси.
2 И когато ѿзрѣа гроздіе
то, прати едного раба, да
земе плодатъ на-лозіе то
ѿ работницы те.
3 А работницы те, като
го фанаха, биха го и ис-
пратиха го празденъ.
4 И паки прати дрꙋгиго
раба до нихъ: и тогова,
като го биха съ каменѣ,
разбиха мꙋ главата, и ис-
пратиха го на задъ безче-
стенъ.
5 И паки прати дрꙋгиго: и
него оубиха: и дрꙋги мно-
го (праща) а они едни би-
ха, а дрꙋги оубиха.
6 Прочее іоще едного си
сына возлюбленнаго имаше
и него послѣ испрати до
нихъ, и говореше, защо ще
се засрамать ѿ сына ми.
7 А оніа работницы реко-
ха по междꙋ си: защо тоа
е наслѣдънико: елате да го
оубіеме, и наше ще бѫде на-
слѣдіето.
8 И като го фанаха, оу-
биха го, и изфърлиха го
вжнъ изъ лозѣ то.
9 Що ще прочее да сотво-
ри господаро на-лозѣ то;
ще дойде, и ще да погꙋби
работницы те, и ще даде
лозѣ то на дрꙋги.
10 Нито това ли писаніе
сте прочели; защо камень-
атъ, когото не тꙋриха на
редѫтъ зидатели те, той
бъде въ глава та на-оу-
глатъ:
11 Ѿ Господа бъде това:
и есть чꙋдно въ очи те ни.
12 И поискаха да го фа-
натъ, но оубояхасе ѿ на-
родатъ: защото разꙋмѣха,
че за нихъ рече притча та:
и ѿставиха го та си ѿи-
доха.
13 И пратиха до него нѣ-
кои си ѿ фарісеи те и Іро-
діаны те, за да го оуловатъ
въ нѣкоа дꙋма.
14 А они като дойдоха,
рекоха мꙋ: Оучителю, знае-
ме защо си истиненъ, и не
маришъ за никого: защо-
то не глѣдашъ на лице то
на-человѣцы те, но воистин-
нꙋ пѫтьатъ Бжїй оучишъ:
трѣбꙋва ли да дадеме да-
нокъ на Кесаря, или не; да
дадеме или да не даваме;
15 А Іисꙋсъ понеже имъ
знаеше лицемѣріе то, рече
имъ: що ме искꙋшавате;
донесете ми единъ пѣназь
да видимъ.

16 И ѡні мꙋ донесоха, и
рече ймъ: чій є тоа ѡбразъ
й надписо; а ѡні мꙋ реко-
ха: Кесаревъ.
17 И ѿговори Іисꙋсъ, и
рече ймъ: ѿдайте Кесареви
те на Кесара: а Бжїй те на
Бга, й чꙋдиха мꙋ се.
18 И дойдоха Саддꙋкеи те
при него, които говоратъ,
че не ще да бꙋде воскресеніе
(мертвыхъ): и попштаха
го, и рекоха:
19 Оучителю, мѡѵсей на-
писа въ законатъ, защо ако
оумре нѣчій братъ, и ѡста-
ви жена, а чада не ѡстави,
да земе братъ мꙋ жена та
мꙋ, за да воскреси сѣме то
на-брата си.
20 Седмь братїа беха нѣ-
кони: и первый зема жена, и
като оумре не ѡстави сѣме.
21 И зе а второшо, и оу-
мре, и ни той ѡстави сѣме:
подобнѡ и третїо.
22 И водиха а и седмьте,
и не ѡставиха сѣме: а по-
слѣ по сички те оумре и
жена та.
23 Во воскресеніе то про-
чее, когато воскреснатъ, ко-
мꙋ ѿ нихъ ще бꙋде жена;
защото и седмь те а имa-
ха за жена;
24 И ѿговори Іисꙋсъ, и ре-
че ймъ: не прелщавате ли
се въ това, понеже не знае-
те писанія та, нито сила
та Бжїа;
25 Защото когато воскре-
снатъ ѿ мертвѡ те, нито
се женатъ, нито за мꙋжъ
ѿиватъ: но са като Аггли
те на небеса та.
26 А за мертвѡ те, защо
воскресꙋватъ, не сте ли че-
тали въ книги те Мѡѵсе-
овѡ, какво мꙋ рече Бгъ при
кꙋпина та: азъ самь Бгъ
Авраамовъ, и Бгъ Ісааковъ,
и Бгъ Іакѡвовъ:
27 Бгъ не є (Бгъ) на-
мертви те, но Бгъ на-жи-
ви те, вие прочее многѡ се
прелщавате.
28 И дойде єдинъ ѿ кни-
жници те, който като ги
чꙋ че се препираха, и виде,
защо ймъ ѿговори добре,
попшта го: коа заповѣдь
є най перва ѿ сички те;
29 А Іисꙋсъ мꙋ ѿговори:
защо най перва ѿ сички те
заповѣди є: слꙋшай Ісраи-
лю, Господь Бгъ вашъ, Го-
сподь єдинъ єсть:
30 И, ще да возлюбишъ
Господа Бга твоего со сич-
ко то си сердце, и съ сичка
та си мысль, и съ сичка та
си сила: таа є перва та за-
повѣдь:
31 И втора та подобна
ней: ще возлюбишъ ближ-
наго твоего, като самсебе
си: по голема ѿ неа, нема
дрꙋга заповѣдь.
32 И рече мꙋ книжнико;
Оучителю, добре си реклъ

воистина, защо̀ є҆́динъ є҃
Богъ, и҆ нѣ́ма дру́гъ ѿсвенъ
не́гѡ.
33 И да го ѡ҆бы́ча нѣ́кой
со си́чко то си се́рдце, и҆ со
си́чка та си мы́сль, и҆ со си́ч-
ка та си душа̀, и҆ со си́чка
та си си́ла, и҆ да ѡ҆бы́ча и҆
ближнаго своего̀, като са-
маго̀ се́бе, по́вече є҃ това̀ ѿ
си́чки те всесожже́нїа и҆ жер-
твы.
34 И като видѐ Ї҆исусъ, че
разу́мнѡ ѿговорѝ, рече му:
не сѝ далече ѿ ца́рство то
Бж҃їе, и҆ ни́кой вече не дер-
зна̀ да го попы́та.
35 И ѿговорѝ Ї҆исусъ и҆ го-
во́реше, като оу҆́чеше внѣ́тре
въ це́рква та: какво̀ думатъ
книжницы те, защо̀ Хрі-
стосъ є҃ сы́нъ Давідовъ:
36 Защо́то то́а Давідъ
гово́ри Ду́хомъ святы́мъ:
рече Гдь на Го́спода моего̀,
сѣдѝ ѿде́сна та ми стра-
на̀, докле да тури́мъ вразѝ
те твоѝ подно́жїе на нозѐ
те си.
37 То́а про́чее Давідъ го
гово́ри Го́спода: и҆ ѿ гдѣ̀
му є҃ сы́нъ: и҆ много народъ
то слу́шаше со сла́дость.
38 И гово́реше и҆́мъ въ оу-
че́нїе то си: варде́тесе ѿ
книжницы те, които и҆скатъ
да хо́датъ премѣ́нени, и҆ да
ги поздравля́ватъ по па-
за́ре те:
39 И ѡ҆бы́чатъ да седа́тъ
на на́й перво то мѣ́сто на
собо́рища та, и҆ да се́днуватъ
на́й напре́дъ на вече́ри те.
40 Които и҆зи́ждатъ кж-
щи те на вдови́цы те, и҆ съ
причи́на защо̀ мно́гѡ се мо́-
лятъ, ѡ҆нѝ ще да прїи́матъ
по̀ голе́мо ѡ҆сужде́нїе.
41 И като сѣдна̀ срещѡ
сокро́вищно то храни́лище,
и҆згле́дуваше какво̀ фжрля
наро́до мангжры въ сокро́-
вищно то храни́лище. И
мнози́на бога́ти фжрляха
мно́гѡ.
42 И дойдѐ є҆днà вдови́ца
сиромахки́ня и҆ фжрлѝ двѣ̀
а҆́спрыцы, които струватъ
є҆ди́нъ кодра́нтъ.
43 И повика̀ Ї҆исусъ оу҆че-
ницы те си, и҆ рече и҆́мъ: и҆-
стина ви гово́римъ, защо̀
та́а сиромахки́ня вдови́ца,
на́й мно́го фжрлѝ ѿ си́чки
те, които фжрляха въ со-
кро́вищно то храни́лище:
защо́то ѡ҆нїа си́чки те фжр-
ли́ха ѿ ѡ҆нова̀ щото и҆́мъ
а҆рти́соваше: а҆ та́а ѿ недо-
ста́токатъ си, си́чко що и҆-
маше фжрлѝ, си́чко то си
и҆ма́нѣ.

ГЛАВА ГІ.

И҆ като и҆зла́зеше и҆зъ це́р
ква та, рече му є҆ди́нъ ѿ
оу҆ченицы те му: Оу҆чи́телю,
виждь каквѝ са каменѣ̀, и҆
каквѝ зда́нїя.
2 И ѿговорѝ Ї҆исусъ, и҆ ре-

че мꙋ: видишъ ли тїѧ го-
лѣми зданїѧ; не ще да ѿ-
стане камень на камень, кой-
то не ще да се развали.
3 И като седеше той на
гора та Ѳлеѡнска срещю
церква та, попꙋтаха го на
единѣ Пѣтръ, и Іаковъ, и
Іѡаннъ, и Андрей:
4 Оучителю, кажи ни ко-
га ще бждатъ тїѧ работы,
и кое е знаменїе то, когато
ще се свжршатъ сички те тїѧ;
5 А Іисꙋсъ имъ ѿговори,
и рече: внимайте, да вы не
прелсти нѣкой:
6 Защото мнозина ще
дойдатъ съ мое то име, и
ще да говоратъ: че самь азъ
(Хрїстосъ): и мнозина ще
прелжстатъ:
7 А когато чꙋете боюве, и
гласове на-боювете, не смꙋ-
щавайтесе: защото требꙋ-
ва да бждатъ тїѧ: но їоще
не е скончанїе то.
8 Защото ще да стане ѧ-
зыкъ на ѧзыкъ, и царство
на царство: и ще бждатъ
трꙋсове по нѣкои мѣста, и
ще бждатъ гладове и смꙋ-
щенїѧ:
9 Тїѧ са начало на болѣ-
зни те: и вардете вые себе си:
защото ще вы предадатъ
въ соборища та, и въ собра-
нїѧ та: ще вы бїатъ, и предъ
воеводы и царове ще вы во-
датъ заради мене, во сви-
дѣтелство нимъ.
10 И требꙋва да се пропо-
вѣда по напредъ Еѵаггелїе
то въ сички те ѧзыцы.
11 И когато вы поведатъ
да вы предаватъ: не грꙋ-
жайтесе по напредъ, що ще
да ѿговорите, нито прего-
варайте: но щото ви се да-
де въ оный часъ, това го-
ворете: защото не ще да
сте вые, който говорите,
но Дꙋхъ стый.
12 И ще да предаде братъ
брата на смерть, и отецъ
чадо то си: и ще станатъ
чада та на вржхъ родители
те си, и ще да ги оубїатъ.
13 И ще да вы ненавидатъ
сички те заради мое то име.
но който претерпи до край
той ще се спасе.
14 И когато видите мер-
зостьта на-запꙋстѣнїе то,
реченната ѿ пророка Данїи-
ла, да стои гдѣто не по-
добае: (който чете да ра-
зꙋмѣва) тогава оніа, щото
са во Іꙋдеа та, да бѣгатъ
по планины те:
15 И който е на покро-
ватъ на-кжща та, да не сла-
зи въ кжща та, нито да
влѣзе вне́тре да земе нещо
ѿ кжща та си.
16 И който е на нива та
да се не вжрне назадъ да
земе дреха та си.
17 И тешко и горко на
непразднытe, и на оныѧ,
щото доатъ въ оныѧ дни.

18 И молѣтесе да не бѫде бѣ-
ганїе то ви въ зимно врѣме.
19 Защото ще бѫдатъ о-
нїѧ дни скорбь, каква то
не е была ѿ начало то на-
созданїе то, което е соз-
далъ Бгъ, до сега, и нито
ще бѫде.
20 И ако не бы скратилъ
Гдь оныѧ дни, не бы се спа-
сла никоѧ плоть, но заради
избранны те, които е из-
бралъ, ще да скрати дни те.
21 И тогава ако ви рече
нѣкой: ето тȣка е Хрї-
стосъ: или, ето, тамо да
не повѣрȣвате.
22 Защото ще да станатъ
лъжливи Хрїсти, и лъжливи
пророци, и ще сотворатъ
знаменїѧ и чȣдеса, за да
прелстятъ, ако е возможно,
и избранны те.
23 Но вы внимайте: ето,
казахъ ви ги по напредъ
сички те.
24 И въ оныѧ дни, послѣ
по онаѧ скорбь, слънце то
ще да потемнѣе, и мѣсяцо
не ще да даде свѣтлость
та си:
25 И звѣзды те ще да спа-
днатъ ѿ небо то, и силы те
които са на небеса та, ще
се подвигнатъ:
26 И тогава ще да видатъ
Сына человѣческаго че иде
на облацы съ сила и съ сла-
ва многа.
27 И тогава ще да прати
Аггелы те си и ще да собере
избранны те си ѿ четыри
тѣ вѣтрове, ѿ край земля
та, до край небо то.
28 И ѿ смоковница та се
наȣчете на притча та: ко-
гато вече вѣйки те и бѫ-
датъ млады, и искарȣва
листїе, знайте, защо е
близȣ жатва та.
29 Тако и вы, когато ви-
дите тїа да бывать, да зна-
ете че е близȣ при врата та.
30 Истина ви говоримъ:
защо не ще да прейде тоя
родъ, доклѣ не бѫдатъ тїа
сички те.
31 Небо то и земля та ще
да прейдатъ: а словеса та
мои не щать да прейдатъ.
32 А за оный день, и часъ
никой не знае, нито Аггели
те, които са на небо то,
нито Сынъ, токмо Оцъ.
33 Глѣдайте хȣбаво, бдите
и молѣтесе: защото не зна-
те, кога ще да бѫде време то.
34 Каквото нѣкой чело-
вѣкъ, който ѿива на пѫть,
ѿставя си кѫща та, и дава
на раби те си власть та,
и на сѣкого работа та мȣ,
и на вратарятъ заповѣдȣ-
ва да бди.
35 Бдѣте прочее (и вы):
защото не знаете кога ще
дойде господаро на-кѫща
та: ѿ вечерь ли, или по срѣдъ
нощь, или когато попеятъ
пѣтли ти, или въ оутрина.

36 Да не бѫ дошелъ не-
надани, и намѣри вы че
спите.
37 И тїа що ви дѹмамъ,
на сичкы те ги казѹвамъ:
бдѣте.

ГЛАВА ДI.

И по два дни после бѣше
пасха та, опрѣсноцы те,
и тръсеха архїереѣ те и кни-
жницы те какви да го фа-
натъ съ лестїю да го оу-
бїатъ.
2 И говореха: но не въ праз-
никъ, да не бѫ станало
смѹщенїе въ народатъ.
3 И като бѣше (Інсѹсъ) въ
Вїѳанїа, въ кѫща та на-
Сїмωна прокаженнагω, та-
мω гдѣ то седеше, дойде
една жена, коато имаше
сосѹдъ алабастренъ съ мѵро
нардено чисто многоцѣн-
но: и като строши алаба-
стреншатъ сосѹдъ излеа го
на глава та мѹ.
4 И бѣха нѣкои, които се
негодѹваха въ себе си, и го-
вореха: защо бѫде тоа раз-
сыпъ на-мѵро то;
5 Можеше това мѵро да
се продаде за по много ѿ
триста пѣнязи, и да се раз-
даде да сиромаси те, и сър-
дехасе ней.
6 И Інсѹсъ рече: ѿставете
ѧ: защо ѧ не ѿставате на
мира; добро дѣло сотвори
за мене.
7 Защото сиромаси те се-
кога имате съ себе си, и
когато щете можете да имъ
чините добро: а мене се-
кога немате.
8 Онова щото може тая,
направи го: превари да по-
маже (съ мѵро) тѣло то ми
за погребенїе.
9 Истина ви говоримъ,
гдѣ то да се проповѣда
това Еѵангелїе по сичкїатъ
свѣтъ, и това щото напра-
ви тїа, ще да се говори за
поменъ неинъ.
10 И Іѹда Іскарїωтскїй,
единъ ѿ дванадесете, ѿиде
при архїереи те да имъ го
предаде.
11 И они като чѹха това
зарадѹвахасе: и ѡбѣщаха
мѹ се да мѹ дадатъ сребрен-
ницы: и тръсеше какви да
го предаде въ прилично
време.
12 И въ первыатъ день
на-опрѣсноцы те, когато
колѣха жертвы те за па-
сха та, говореха мѹ оученн-
цы те мѹ; гдѣ искашъ да
идеме да приготвиме да
ядешъ пасха та;
13 И прати двама ѿ оу-
ченицы те си, и рече имъ:
идете въ градѫтъ, и ще да
вы срѣщне единъ человѣкъ,
който носи въ стомна во-
да; по него идете.
14 И дето влѣзе, да речете
на господаратъ на-кѫща

та: защо оучителю говори, гдѣ є виталница та
дето ще да ꙗмъ съ оученицы те си пасха та;
15 И той ще ви покаже горница голема постлана, готова: тамо да приготвите намъ.
16 И излѣзоха оученицы те му, и дойдоха въ градѫтъ, и найдоха, каквото имъ рече: и приготвиха пасха та.
17 И като мрѫкна, дойде съ дванадесете.
18 И като седеха они тамо, и ꙗдеха, рече Іисусъ: истина ви говоримъ, защо единъ ѿ васъ ще да ме предаде, който ꙗде съ мене:
19 А они фанаха да скорбятъ, и да му говорятъ единъ по единъ: да не бѫдемъ азъ; и другъ, да не бѫдемъ азъ;
20 А Іисусъ ѿговори, и рече имъ: единъ (є) ѿ дванадесете, който є затопилъ съ мене въ блюдо то.
21 И Сынъ оубо человѣческій ѿива, каквото є писано за него: обаче тешко и горко на оногова человѣка, чрезъ когото Сынъ человѣческій се предава: по добре му є было, да не бы се родилъ тоꙗ человѣкъ.
22 И като ꙗдеха, зема Іисусъ хлѣбъ, и като благослови, преломи го и даде

имъ, и рече: земете ꙗжте: това є тѣло то мое.
23 И зема чаша та, и като возблагодари, даде имъ: и пиха ѿ неꙗ сички те.
24 И рече имъ: таꙗ є моꙗ та кровь на-новыатъ завѣтъ, коꙗто се излива за мнозина.
25 Истина ви думамъ: защо нема вече да піемъ ѿ рождба та лозна, до оный день, когато ще го піемъ ново въ царство то Божіе.
26 И като запоꙗха, излѣзоха въ гора та Елеѡнска.
27 И рече имъ Іисусъ: защо сички те вые ще се соблазните за мене въ таꙗ ношь: защото є писано: ще да оударимъ пастырятъ, и ще да се распрѫснатъ овцы те.
28 Но послѣ, когато воскреснемъ, ще вы превариме въ Галілеа.
29 А Петръ му рече: ако и сички те да се соблазнатъ, но азъ не.
30 И рече му Іисусъ: истина ти говоримъ: защо ты днесь, въ таꙗ ношь, докле още не є попеꙗлъ петело два пѫти, ще се ѿречешъ ѿ мене три пѫти.
31 А той още повече думаше: ако потребува и да оумремъ съ тебе, не щемъ да се ѿречемъ ѿ тебе, така и сички те говореха.

32 И ѿидоха въ село то,
което се вика Геѳсиманія:
й рече на оучениць те си:
седете тука доде йдемъ да
се помолимъ.
33 И зема Петра й Іакѡ-
ва й Іѡанна съ себе си: й
начна да се оустрашава, й
да тѫжи.
34 И рече ймъ: скорбна є
дꙋшата ми до смерть: стой-
те тꙋка, й бодрствꙋйте.
35 И като прейде малко
по на тамъ, падна на зем-
лѧ та: й молешесе, ако є воз-
можно да го замине часо.
36 И говореше: Авва, Оч҃е,
сичко ти є возможно: за-
мини ме съ тая чаша: но-
не щото азъ йскамъ, но
щото ты:
37 И дойде й найде ги че
спаваха: й рече на Петра: Сі-
мѡне, спишъ ли; неможе ли
єдинъ часъ да побдишъ;
38 Бдете й молетесе, да не
влѣзете въ напасть: защо-
то дꙋхо є бодръ, а плоть
та немощна.
39 И пакъ ѿиде та се по-
моли, й това йсто то слово
рече.
40 И като се вѫрна, на-
мери ги пакъ че спаваха,
(защото ймъ беха ѿтегна-
ли очи те за сонъ) й не зна-
еха що да мꙋ ѿговорать.
41 И дойде третій пѫть,
й рече ймъ: спавайте про-
чее й почивайте си: накли-
жи крайо, дойде часо: єто,
предавасе Сынъ человѣче-
скій въ рѫцѣ те на-грѣ-
шните.
42 Станете, хайде да йде-
ме: єто, оногона, който ме
предава приближисе.
43 И като ѿще говореше
това, дойде Іꙋда, който
беше єдинъ ѿ дванадесете,
й съ него многъ народъ съ
ножове, й съ тояги, ѿ ар-
хіереи те й книжниць те й
старць те.
44 И оный, щото ймъ го
предаваше, даде ймъ зна-
меніе й рече: когото азъ
цѣлꙋвамъ, той є: фанете
го, й водете го съ варденѣ.
45 И като дойде, акіе ѿи-
де при него, й рече мꙋ: оу-
чителю, оучителю: й цѣлꙋ-
ва го.
46 А они тꙋриха рѫцѣ те
си на него, й фанаха го.
47 И нѣкой ѿ оныя, кои
то стоеха тамо, йзвади
ножатъ, й оудари Архіерео
выатъ рабъ: й ѿрѣза мꙋ
оухо то:
48 И ѿговори Іисꙋсъ, й
рече ймъ: като на разбойни-
кали йзлѣзохте съ ножове
й съ тояги да ме фанете;
49 Ката день бехъ при васъ
въ церква та й оучехъ, й не
фанахте ме: но това бы де
да се йсполнать писанія та.
50 И ѡставиха го сички
те й побѣгнаха.

51 И єдинъ нѣкой юноша
идеше по него, ѡблеченъ съ
плащаница по голꙋ (тѣлꙋ):
и фанаха тогова юноша.
52 А той ѡстави плаща-
ница та, и бега голъ ѿ нихъ.
53 И заведоха Іисꙋса при
Архїереа та: и собрахасе при
него сички те Архїереи и
книжницы и старцы.
54 А Петръ идеше слѣдъ
негѡ ѿ далече, дори до вне-
тре въ дворатъ архїереовъ:
и седеше заедно со слꙋги те,
и грѣешесе при огнъятъ.
55 А архїереи те и сичкїо
соборъ трасеха свидѣтел-
ство на врѫхъ Іисꙋса, за да
го оубїатъ: и не нахож-
даха.
56 Защото множина сви-
дѣтелствꙋваха на него лѫ-
жливѡ, и свидѣтелства та
имъ не беха.
57 И станаха нѣкои и лже-
свидѣтелствꙋваха на врѫхъ
него, и говореха:
58 Защо нїа го чꙋхме да
говори: че азъ ще разва-
лимъ таѧ церква рꙋкотво-
ренна та, и въ три дни ще
соградимъ дрꙋга нерꙋкот-
воренна.
59 И ни така не имъ бе-
ше равно свидѣтелство то,
60 И като стана архїереа
та на средъ, попыта Іисꙋ-
са, и рече: не ѿговарашъ ли
нищо; що свидѣтелствꙋ-
ватъ тїа на врѫхъ тебе:

61 А той мѫчеше, и не
ѿговараше нищо: пакъ го
попыта архїереа та, и рече
мꙋ: ты ли си Хрїстосъ, Сынъ
на-Благословеннагѡ;
62 А Іисꙋсъ рече: азъ самь:
и ще да видите Сына че-
ловѣческаго да седи ѿдесна
та страна на-сила та, и да
дохожда съ облацы те не-
бесны.
63 А архїереа та си раздра
дрехи те, и рече: що ни іо-
ще трѣкꙋватъ свидѣтели;
64 Чꙋхте хꙋла та: що ви
се чини; а ѡни сички те
го ѡсꙋдиха да є повиненъ
за смерть.
65 И начнаха нѣкои да
плюватъ на него, и да мꙋ
покрыватъ лице то, и да го
мѫчатъ, и да мꙋ говоратъ:
пророчи, и слꙋги те го бїеха
съ плесканицы.
66 И като беше Петръ въ
дворатъ долꙋ дойде єдна
ѿ ракшини те архїереовы:
67 И като виде Петра, кой-
то се грѣеше, погледна на
него, и рече: и ты беше съ
Іисꙋса Назарянина.
68 А той се ѿрече, и дꙋ-
маше: не знамъ, нито ра-
зꙋмѣвамъ що говоришъ, и
излезе вънъ на преддво-
рїе то: и петело попея.
69 И ракшина та като го
виде паки, фана да дꙋма
на онїа, щото стоеха та-
мѡ: защо тоя є ѿ нихъ.

70 А̂ то́й па́къ се ѿре́че, и̂
помалко вре́ме, па́къ говоре́ха о̂ні́а що то стоѐха та́-
мѡ на Петра̀: воистина и̂
ты̀ си ѿ ни́хъ: защо́то си
Галїле́анинъ, и̂ говоре́нїе то
ти прилича.

71 А̂ то́й фана̀ да се проклина, и̂ да се кжлнѐ, защо̀
не зна́мъ тогова человѣ́ка,
кого́то вы́е ду́мате.

72 И второ́й пжть попеа̀
пѣтѣ́ло, и̂ смысли̂ Пе́тръ ду́-
ма та, що́то му̀ ре́че Іис҃съ:
защо̀ доклѐ не є̑ попѣ́алъ
пѣтѣ́ло два́ждь, ще да се
ѿфжрлишъ ѿ ме́не три́ждь,
и̂ фана̀ да пла́че.

ГЛАВА ЕІ.

И̂ а̂бїе въ оу̂трини та̀, совѣ́тъ сотвори́ха а̂рхїере́и те
со ста́рцы те и̂ книжницы
те, и̂ сичко то соборище и̂
вжрза́ха Іис҃са, и̂ заведо́ха
го и̂ преда́доха го на Пї-
ла́та.

2 И попыта̀ го Пїла́тъ: ты̀
ли си ца́рь Іудейскїй; а̂ то́й
ѿговори̂, и̂ рече му̀: ты̀ го
ду́машъ.

3 И злосло́веха а̂рхїере́е те
на вржхъ не́гѡ мно́гѡ.

4 А Пїла́тъ па́къ го попыта̀, и̂ ре́че: не ѿгова́рашъ ли
ни́що; виждь ко́лко свидѣ́-
телствуватъ на вржхъ те́бе:

5 А Іис҃съ не ѿговори̂ ве-
че ни́що, що́то се чу́деше
Пїла́тъ.

6 И на се́кой пра́здника
и̂мъ ѿпуща́ше по є̂ди́нъ
вжрзанъ, кого́то поискаха.

7 И бе́ше нѣ́кой, ко́йто се и̂-
менуваше Вара́вва, вжрзанъ
заедно со свои те дружи-
ни, ко́йто беха направи́ли
бу́нтъ, и̂ въ то́а бу́нтъ бе-
ха сотвори́ли оу̂бїйство.

8 И и̂зныка̀ наро́до, и̂ фа-
на́ха да и̂скатъ (да и̂мъ на-
пра́ви) какво́то се́кога що
и̂мъ пра́веше.

9 А Пїла́тъ и̂мъ ѿговори̂,
и̂ ре́че: и̂скате ли да ви пу-
стимъ цара̀ Іудейскаго;

10 (Защо́то зна́еше, че ѿ
за́висть го преда́доха а̂р-
хїере́и те).

11 А а̂рхїере́и те нагласи́ха
наро́датъ, да и̂мъ ѿпусти
по̀ добрѐ Вара́вва.

12 И Пїла́тъ ѿговори̂ па́ки
и̂ ре́че и̂мъ: а̂ що и̂скате да
напра́вимъ о̂ногова, кого́то
гово́рите цара̀ Іудейскаго;

13 А о̂ни̂ па́ки и̂зныка́ха,
и̂ ре́коха: распни̂ го.

14 А Пїла́тъ и̂мъ гово́реше:
и̂ какво̀ є̑ зло̀ сотвори́лъ;
а̂ о̂ни̂ по̀ мно́гѡ выкаха:
распни̂ го.

15 А Пїла́тъ, поне́же и̂ска-
ше да напра́ви о̂нова̀ що-
то беше оу̂го́дно на наро́-
датъ, пусна̀ и̂мъ Вара́вва:
и̂ като би Іис҃са, преда̀ди
и̂мъ го да го ра́спнатъ.

16 И зема́ха го во́ини ти,
и̂ ѿведо́ха го вне́тре въ дво́

ратъ, кое́то є҆ претѡ́ръ: и҆
собра́ха си́чкіатъ полкъ.
17 И ѿкле́коха го въ чер-
ве́на дре́ха, и҆ сплетоха вѣ-
не́цъ ѿ тѫрнѣ, и҆ тꙋриха
мꙋ го на глава̀ та.
18 И фана́ха да го поздра-
вла́ватъ, и҆ да гово́ратъ: ра́-
дꙋвайсе царю̀ Іꙋдейскій.
19 И біеха го по глава̀ та
съ тро́сть, и҆ плю́ваха на
не́го: и҆ като кле́каха на
колѣна, покла́наха мꙋ се.
20 И кога́то мꙋ се порꙋга́-
ха, сокле́коха мꙋ черве́на та
дре́ха, и҆ ѿкле́коха го въ дре́-
хи те не́говы: и҆ и҆зве́доха
го да го ра́спнатъ.
21 И накара́ха нѣкого Сі-
мѡна Кѵринеа (ѻ҆тца̀ Але-
ѯа́ндрова и҆ Рꙋ́фова, който
заминꙋваше ѿ та́мѡ, и҆ и҆де-
ше ѿ чифлика́тъ), да мꙋ
но́си крѫстатъ.
22 И ѿведо́ха (Іисꙋса) на
мѣсто то голго́ѳа, кое́то
се толкꙋва, ло́бное мѣсто.
23 И да́ваха мꙋ да піе ві-
но̀ смѣшано со смѵрна: но
то́й го не зема̀.
24 И като го распе́ха, раз-
дѣли́ха дре́хи те мꙋ, и҆ фѫр-
ли́ха жребій за ни́хъ, кой
щѡ да зе́ме.
25 И беше ча́съ тре́тій
кога́то го распе́ха.
26 И на́дписо на вина̀ та
мꙋ беше ѿго́ре напи́санъ:
ЦАРЬ ІУДЕЙСКІИ.
27 И за́едно съ не́го рас-
пна́ха два̀ разбо́йника: є҆-
диного̀ ѿ де́сна та страна̀,
и҆ є҆диного̀ ѿ лѣва та.
28 И и҆сполни́се писа́ніе то,
кое́то говори: и҆ со безза-
ко́нни те се вмѣни̇̀.
29 И който заминꙋваха ѿ
та́мѡ, хꙋлѣха го и҆ кла́теха
си глави̇̀ те, и҆ гово́реха:
оу҆а̀, ты̀ щото разва́лашъ
це́рква та, и҆ въ три̇̀ дни̇̀
ѧ҆ сограждашъ:
30 Избави́ себе си, и҆ слѣ-
зни ѿ Крѫстатъ.
31 Подо́бнѡ и҆ а҆рхіере́и те
се рꙋга́еха по междꙋ̀ си съ
кни́жницы те, и҆ гово́реха:
дрꙋги и҆збави̇̀, та себе ли
неможе да и҆зба́ви.
32 Хрїсто́съ ца́рь Ісра́илевъ
да слѣзе сега̀ ѿ Крѫстатъ,
да видиме та да мꙋ повѣ-
рꙋваме, и҆ ѻ҆ні́а, щото беха
за́едно съ не́го ра́спнати оу҆-
кора́ваха го.
33 И кога́то быдѐ ше́стый
ча́съ, стана̀ темнина̀ по
си́чка та земла̀, до девѧ́-
тыатъ ча́съ.
34 И во девѧ́тыатъ ча́съ,
выкна̀ Іисꙋ́съ съ голе́мъ
гла́съ, и҆ рече; є҆лѡі̀, є҆лѡі̀,
лама̀ савахѳані̀; кое́то ще
да речѐ: бж҃е мо́й, бж҃е мо́й
защо̀ си ме ѡ҆ставилъ;
35 И нѣкои ѿ ѻ҆ні́а, щото
стоѧ́ха та́мѡ, като чꙋха то-
ва̀, ре́коха: є҆̀то, Иліа̀ выка.
36 И ѿтѫрча̀ є҆ди́нъ ѿ
ни́хъ, и҆ натопи̇̀ гѫба въ

бїетъ, и закодеа на трость,
и напоюваше го, и говоре-
ше: оставете, да видиме,
да ли ще дойде Иліа да го
снеме.
37 А Іисусъ, като испусти
големъ гласъ, издъхна.
38 И завѣса та церковна
се раздра надве, отъ горе до
долу.
39 И като виде сотнико,
който стоеше срещу него,
защо като викна така, из-
дъхна, рече: воистинну той
человѣкъ беше Сынъ Божїй.
40 И беха и жены, който
гледаха отъ далече: и въ нихъ
беше Марiа Магдалина, и
Марiа Майка та на-Іакова
малагω, и на-Іωсiа, и Салω-
мiа:
41 Който ходеха слѣдъ не-
гω, и когато беше въ Га-
лїлеа, и слугуваха му: и
други много, който се во-
скачиха съ него заедно во
Іерусалимъ.
42 И като мръкна (защо-
то беше петокъ, който е
предъ суббωта та.)
43 Дойде Іωсифъ, който
беше отъ Арiмаѳеа, благообра-
зенъ совѣтникъ, който и
той чакаше царство то
Божїе, и дерзна та влѣзе при
Пїлата, и поиска тѣло то
Іисусово:
44 А Пїлатъ се почуди да
ли е вече оумрелъ: и по-
вика сотникатъ, и попыта
го да ли е отдавна оумрелъ:
45 И като разкра отъ сот-
никатъ (защо е оумрелъ)
даде на Іωсифа тѣло то.
46 А той купи плащани-
ца, и снали тѣло то Іису-
сово отъ Кръстатъ, и обви
го съ плащаницѫ та: и ту-
ри го въ гробатъ, който
беше изсѣченъ отъ камень:
и привали камень надъ вра-
та та гробни.
47 А Марiа Магдалина, и
Марiа Іωсiева глѣдаха гдѣ
го тураха.

ГЛАВА 31.

И като се мина суббωта
та, Марiа Магдалина, и
Марiа майка та Іакωвова,
и Салωмiа, купиха арωма-
ты да идатъ да помажатъ
Іисуса.
2 И много рано въ една
отъ суббωты те дойдоха на
гробатъ, когато изгрѣваше
слънце то.
3 И думаха по между си:
кой ще да ни отвали камы-
катъ отъ врата та гробни;
4 И като поглѣднаха, ви-
деха защо беше отваленъ ка-
мыко: защото беше много
големъ.
5 И като влѣзоха въ гро-
батъ, видеха единого юно-
ша, който седеше отъ десна
та страна, облеченъ въ дре-
хи бѣлы: и растреперахасе
отъ страхъ.

6 А той имъ рече: не бойтесе: Іисуса Назаранина трасите распнатшатъ: воскресна, не є туќа: єто мѣсто то, гдѣто го турихa.
7 Но идете речете на оученицы те му, и на Петра, защо вы превара ва Галїлеа: тамѡ ще го видите, както ви є реклъ.
8 И излѣзоха вжнъ, и бѣгаха ѿ гробатъ: защото ги фана страхъ и трепетъ, и не рекоха никому нищо: защото се боеха.
9 А като воскресна Іисусъ въ оутринь та въ перва та суббѡта, ꙗвисе первѡ на Марїа Магдалина, изъ коато изгна седмь дїаволы.
10 А она ѿиде та каза на онїа, щото беха съ него, които плачеха и воздышаха.
11 А они като чуха че є живъ, и че го є видела она, не фанаха вѣра.
12 А после по това ꙗвисе съ другъ образъ на двамина ѿ нихъ, които ѿиваха на село.
13 И они като ѿидоха, казаха и на други те: и нито тѣмъ повѣрувахa.
14 После като седеха єдинадесеть тѣ (на трапеза та) ꙗви имъ се, и оукори неверїе то имъ, и жестокосердїе то: защо не повѣроваха на онїа, които го видеха че є воскресналъ.
15 И рече имъ: идете по сичкїатъ свѣтъ, и проповѣдайте Євангелїе то на секоѧ тварь.
16 Който повѣрова, и кржстисе, ще да се спасе: а който не повѣрова, ѡсужденъ ще да бжде.
17 А на онїа щото ще да повѣроватъ, тїа знаменїа ще послѣдоватъ: съ име то мое дїаволы ще изгонаватъ: ꙗзыцы ще да продуматъ новы.
18 Змїи ще да фанатъ: ако и ꙗдъ смертоносенъ испїатъ, не ще да ги повреди: на болны ще да си туратъ ржце те, и ще да ѡздравѣатъ.
19 Господь прочее после по това къ нимъ говоренїе, вознесесе на небо то, и седна ѿ десна та страна на Бга.
20 А они като излѣзоха проповѣдаха секаде, понеже имъ помоществуваше Гдь, и оутверждаваше слово то со знаменїа та, които имъ послѣдуваха: аминь.

СВЯТОЕ ЕУАГГЕЛІЕ

Ѿ ЛУКІЯ.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

Понеже множина начнаха да правятъ сказаніе за оныя вещи, които быдоха известны въ насъ,
2 Каквото що ни ги предадоха оніа, които ги видеха съ очи те си ѿ край, и быдоха служители на слово то:
3 Изволихъ и азъ, който последовахъ ѿ начало то въ сичко то, ѡ державный Ѳеофіле, да ти ги напишемъ наредъ все подробнѡ.
4 За да разумеешъ истина та на-оныя вещи, които си се научилъ.
5 Быде въ дни те на Ирода царя Іудейскагѡ, некой священникъ, име то му Захарія, ѿ редовно то Ефимерство Авіаново: и жена та му беше ѿ дщерки те Аароновы, и име то и беше Елисаветь.
6 И беха и двама та праведни предъ Бга, защото ходеха по сички те заповеди и ѡправданія Бжіи безпорочни.
7 Но немаха си чедо, защото Елисаветь беше неплодна, и двама та застарели въ дни те си.
8 И быде когато той служеше въ редятъ на Ефимерство то си предъ Бга,
9 По обычаю на-священничество то, случисе да покади, като влезе въ церква та Господна.
10 И сичко то множество людско беше вънъ, и молишесе Бгу во време то на каденіе то.
11 И явимусе Аггелъ Господень, който стоеше ѿ десна та страна на-кадилныатъ олтарь.
12 И като го виде Захарія, смутисе, и страхъ големъ нападна на него.
13 И рече му Аггело: не бойсе Захаріе: защото се оуслыша молитва та ти: и жена та ти Елисаветь ще ти роди сына, и ще да му наречешъ име то Іѡаннъ.
14 И ще да ти бъде радость и веселіе: и множина ще се зарадуватъ за рожденіе то му.

15 Защо́то ще да бѫде ве-
ли́къ пред Г҃а: и̂ ві́но̀ и̂ сі-
ке́ра не щѐ да пі́ѐ: и̂ ще да се
и̂спжлни съ Д҃ха ст҃аго іо́ще
ѿ оу҆тро́ба та ма́йчина си.
16 И ще да ѡ҆бжрне мно-
зи́на ѿ сыновѐ те І҆сра́илевы
къ Г҃а Б҃а тѣ́хнаго.
17 И то́й ще да преди́де
предъ не́го съ д҃хъ и̂ си́ла
и̂лі́ина, да ѡ҆бжрне сердца̀ та
на-баща̀ те къ ча́да та, а̂
проти́вны те въ мѫдрова́ніе
то на-пра́ведны те: да при-
го́тви Г҃у лю́ди соверще́ны.
18 И ре́че Захарі́а ко А҆гге-
лу: и̂ какво̂ ще да разумѣ́-
имъ това̀; защо́то а҆́зъ самь
ста́ръ, и̂ жена̀ та ми є҆̂ пре-
кара́ла въ годи́ны те си.
19 И ѿговори А҆́ггело, и̂
ре́че мѫ: а҆́зъ самь Гавріи́лъ,
ке́йто предстоѧ́вамъ предъ
Б҃а: и̂ пра́тенъ самь да ти
гово́римъ, и̂ да ти благо-
вѣсти́мъ ті́а.
20 И є҆́то ще бѫдешъ нѣ́мъ,
и̂ не ще мо́жешъ да проду-
машъ до о҆́ный де́нь, въ
ке́йто ще да се сбѫдатъ ті́а
рабо́ты: защо́то не си̂ по-
вѣ́рувалъ на слове́са̀ та ми,
които ще да се сбѫдатъ во
своѐ то вре́ме.
21 А҆ лю́діе то̀ стое́ха, и̂
ча́каха Захарі́а: и̂ чудеха се
като се ба́веше то́лко вре́ме
въ це́рква та.
22 И кога́то и̂злѣ́зе не мо́-
жеше да и҆́мъ проду́ма: и̂
разумѣ́ха защо̀ видѣ́ніе є҆
видѣ́лъ въ це́рква та: и̂ то́й
и҆́мъ пома́хуваше: и̂ ѡ҆ста́-
ваше нѣ́мъ.
23 И кога́то мѫ се и̂спжл-
ни́ха дни̂ те на-слѫжба та,
ѿи́де си въ кѫща та.
24 И по ті́а дни̂ по́слѣ за-
чѐ Е҆лісаве́ть жена̀ та мѫ, и̂
та́еше се пе́ть мѣ́сацы, и̂ го-
во́реше:
25 Защо̀ та́кѡ ми сотво-
ри̂ Г҃ь въ дни̂ те, въ кой-
то погле́дна̀ на ме́не да
вди́гне поноше́ніе то ми ѿ
человѣ́цы те.
26 И въ ше́стꙑатъ мѣ́сяцъ
пра́тенъ бы̀де А҆́гг҃лъ Гавріи́-
илъ ѿ Б҃а въ градѫтъ Га-
лілейскій, комуто є҆̂ и҆́ме то
Назаре́тъ,
27 Къ є҆дна̀ дѣви́ца сго-
де́на, за мѫжъ, и҆́ме то мѫ
І҆ѡ́сифъ, ѿ до́матъ Дави́-
довъ: и̂ и҆́ме то на-дѣви́ца
та Марі́амъ.
28 И като влѣ́зе А҆́ггело
кодъ нея̀, ре́че: ра́дуйся бл҃го-
да́тнаѧ: Г҃ь съ тобо́ю:
благослове́на си ты̀ по ме-
жду жены̀ те.
29 А҆ о҆на̀ като го ви́де
смути́се за сло́во то мѫ: и̂
помышля́ваше, какво̀ ще
бѫде това̀ поздравле́ніе.
30 И ре́че и҆́ А҆́гг҃ло: не бо́й-
се Марі́амъ: защо́то си на-
ме́рила благода́ть оу҆ Б҃а.
31 И є҆́то, ще да за́чнешъ
въ оу҆тро́ба та, и̂ ще да ро́-

дишъ Сы́на: и̂ ще да мꙋ
наречешъ и̂ме то Ίисꙋсъ.
32 То́й ще бѫде ве́ликъ,
и̂ ще се нарече Сы́нъ на-
Вы́шнагѡ, и̂ ще да мꙋ да-
дѐ Гд҇ь Бг҇ъ престо́латъ на-
Дави́да о̂тца̀ не́гова,
33 И ще да се воцарѝ въ
до́матъ Іа́кѡвовъ, и̂ ца́р-
ство то мꙋ не щѐ да и̂ма
коне́цъ.
34 И ре́че Маріа́мъ на А̂г-
гелатъ: какво̀ ще бѫде то-
ва̀, поне́же мꙋ́жа не зна́мъ;
35 И ѿговорѝ А̂гг҇ло, и̂
ре́че и̂: Дх҇ъ ст҇ый ще да
до́йде на те́бе, и̂ си́ла на-
вы́шнагѡ ще те ѡ̂сѣ́ни:
зато̀ и̂ о̂нова̀ що сѐ ра́жда
ѿ те́бе ст҇о, ще да се на-
речѐ Сы́нъ Бж҇ій.
36 И е̂̈то, и̂ Е̂лїсаве́ть твоа́
та сро́дница, и̂ тіа̀ зачѐ сы́-
на въ старость та̀ си: и̂ то́а
и̂ е̂ ше́стьіо мѣ́сяцъ ѿ как-
во́то е̂ заче́ла, о̂на̀ коа́то
се нари́чаше непло́дна.
37 Зашо́то оу̂ Бг҇а нико́а
ве́щь не е̂ невозмо́жна.
38 И ре́че Маріа́мъ: е̂̈то,
раба̀ та Госпо́дна: не́ка ми
бѫде по твоа̀ та дꙋ́ма, и̂
ѿи́де си ѿ не́а А̂ггело.
39 И̂ во о̂ны́а днѝ стана̀
Маріа́мъ, и̂ ѿи́де въ пла-
нинска̀ та страна̀ со ско́-
рость, въ градѫтъ Ίꙋдовъ,
40 И влѣ́зе въ кѫща, та
Захарі́ева, и̂ поздравѝ Е̂лі-
саве́та.

41 И като чꙋ Е̂лїсаве́ть
поздравле́ніе то Марі́нно,
разигра́се младе́нецо во оу̂-
троба та и̂: и̂ и̂спълни́се съ
Дх҇ъ ст҇ъ Е̂лїсаве́ть:
42 И и̂звыка̀ съ голе́мъ
гла́съ, и̂ ре́че: благослове́на
си ты̀ въ жены̀ те и̂ благо-
слове́нъ е̂ плодо̀ на-оу̂тро́-
ба та ти.
43 И ѿ гдѐ ми е̂ това̀, да
до́йде ма́йка та на-Гд҇а
моегѡ̀ къ ме́не;
44 Зашо́то, що́мъ влѣ́зі
гласо̀ на-поздравле́ніе то ти
въ оу̂шѝ те ми, разигра́се
младе́нецо ѿ радость та си
въ оу̂троба та ми.
45 И блаже́нна е̂ о̂на́а,
щото повѣ́рꙋва̀, защѐ щі
се свършатъ дꙋ́мы те, кой-
то и̂ са дꙋманы ѿ Гд҇а.
46 И ре́че маріа́мъ: возве-
лича́ва дꙋша̀ та ми Гд҇а.
47 И возрадова́се дꙋ́хо мо́й
зарадѝ Бг҇а спа́са моего̀:
48 Зашо́то погледна̀ на
смире́ніе то на-раба̀ та си:
и̂ е̂̈то, ѿ сега̀ ще ме оу̂бла-
жа́ватъ си́чки те ро́дове.
49 Зашо́то ми сотворѝ
голе́ма сла́ва си́лный, и̂ ст҇о
е̂ не́гово то и̂ме:
50 И милость та̀ не́гова е̂
ѿ ро́дъ въ ро́дъ на о̂ні́а,
който мꙋ се боа́тъ.
51 Сотворѝ сила съ рꙋка̀
та си: распръсна̀ горделивы
те съ мысль та̀ на-сърдцѐ
то и̂мъ.

52 Ѳвали силны те ѿ престолы те имъ, и возвыши смиренны те:
53 Гладны те испжлни съ доброшы, а богаты те ѿпꙋсти празны.
54 Защити Ісраила отрокатъ свой, да помене милость та.
55 Каквото е думалъ на отцы те наши, на Авраама, и на семе то мꙋ до века.
56 И седе Маріамъ съ нея колко до три месяцы: и после се вжрна въ кжща та си.
57 И испжлнисе време то на-Єлісавета да роди: и роди сынъ.
58 И чꙋха оніа щото живееха на около, и родниниы те й, защо е возвеличилъ Гдь милость та си съ нея: и радꙋвахасе съ нея.
59 И въ осмыатъ день, дойдоха да ѡбрежатъ отроче то: и наричаха го съ бащино то мꙋ име, Захаріа.
60 И ѿговори майка мꙋ, и рече: не: но Іѡаннъ да се нарече.
61 И рекоха й защо никой нема въ твойатъ родъ да се нариче съ това име.
62 И помахꙋваха на баща мꙋ, какво бы щелъ (той) да го нарече.
63 А той поиска джчица, и написа, и рече: Іѡаннъ ще да мꙋ бжде име то: и чꙋдехасе сички те.
64 И тоя часъ мꙋ се ѿвориха оуста та, и азыко мꙋ: и говореше, и прославлаваше Бга.
65 И быде страхъ на сички те, който живееха около нихъ: и по сичка та планинска страна Іꙋдейска приказꙋвахасе сички те тіа думы.
66 И тꙋриха ги сички те на сжрдце то си който ги чꙋха, и говореха: що ще да бжде това отроче: и ржка та Господна беше съ него.
67 И Захаріа отецъ неговъ испжлнисе съ Дха стаго: и пророчествова, и рече:
68 Нека бжде благословенъ Гдь Бгъ Ісраилевъ, защото посети, и сотвори избавленіе на свои те людіе,
69 И вдигна ни сила победителна въ домжтъ на-Давіда отрока своегѡ,
70 Каквото що е продꙋмалъ презъ оуста та на-стхи те, който са ѿ века пророцы негови.
71 Избавленіе ѿ врагове те наши, и ѿ ржка та на-сички те оніа, който ны ненавидатъ:
72 Да сотвори милость съ отцы те наши, и да помане сватый свой заветъ:
73 Клетва та, съ която се закле на Авраама отца нашего: да даде намъ:
74 Като се избавиме ѿ

рѫцѣ̀ те на врагове те ни, да мꙋ̀ паслꙋ̀жиме безъ стра́хъ,
75 Со свя́тость и҆ съ пра́вда предъ не́го въ си́чки те дни̑ на-живо́тать ни.
76 И ты̀, о҆́троче, щѐ да се наречѐшъ проро́къ на-Вы́шнагѡ: защ́ото щѐ да вѫрви́шъ напре́дъ предъ лицѐ то Госпо́дне да мꙋ̀ пригото́вишъ пѫтища та.
77 Да даде́шъ ра́зꙋмъ спаси́теленъ на лю́діе то мꙋ̀, за прощѐніе на-грѣховѐ те имъ:
78 Заради милосе́рдіе то на-милость та̀ на-Бг҃а на́шегѡ, съ коя́то ны є҆̀ посѣти́лъ восто́ко ѿ высота̀ та:
79 Да просвѣтѝ о҆ны́а, ко́йто сѣдя́тъ въ темнота̀ та, и҆ въ сѣ́нка та сме́ртна, да ѿпра́ви нозѐ те ни на пѫть ми́ренъ.
80 А о҆́троче то расте́ше, и҆ оу҆крѣпля́вашесе въ дꙋ́хать: и҆ бе́ше въ пꙋ́стыни те до о҆́ный де́нь, въ ко́йто требꙋ̀ваше да се ꙗ҆́ви на Ісра́иля.

ГЛАВА В҃.

И҆ Бы́дѐ въ о҆ны́а дни̑, и҆злѣ́зе за́повѣдь ѿ Ке́саря А҆́вгꙋста, да напи́шать си́чка вселе́ннаа.
2 Това̀ написа́ніе бы́дѐ пе́рво, като властвꙋ̀ваше Кꙋ́риней въ Сѷ́ріа та.
3 И ѿива́ха си́чки те да се напи́шать се́кой въ сво́йать си гра́дъ:
4 И возлѣ́зе и҆ І҆ѡ́сифъ ѿ Галі́леа, ѿ граджть Назаре́ть, во І҆ꙋде́а та, въ граджтъ Даві́довъ, ко́йто се нари́че Виѳлее́мъ, защо́то бе́ше то́й ѿ домжтъ и҆ ѿ роджтъ Даві́довъ,
5 Да се напи́ше съ Марі́а ѿбрꙋче́нна та за не́го жена̀, коя́то бе́ше непра́здна.
6 И кога́то бе́ха о҆ни̑ та́мѡ, и҆спѫлни́хасе дни̑ те да роди̑ тя̀.
7 И роди̑ сы́на своегѡ̀ пе́рвеница, и҆ пови̑ го, и҆ тꙋ́ри̑ го въ ꙗ҆́слы те: защо́то не́маше за ни́хъ мѣ́сто въ го-сти́нница та.
8 И бе́ха и҆ па́стыре въ о҆ная страна̀, ко́йто бде́ха, и҆ ва́рдеха презъ нощь та̀ ста́дото си.
9 И є҆̀то, А҆́гг҃лъ Госпо́день дойдѐ въ ни́хъ, и҆ сла́ва Госпо́дна ги ѿсвѣтѝ на о҆́колѡ: и҆ оу҆плаши́хасе съ голе́мъ стра́хъ.
10 И ре́че и҆́мъ А҆́гг҃ло: не бо́йтесе: защо́то ви благовѣ́ствꙋвамъ ра́дость голе́ма, коя́то щѐ да бѫде на си́чки те лю́діе:
11 Защо́то се роди̑ ва́мъ дне́сь спаси́тель, ко́йто є҆̀ Хрⷭ҇то́съ Гдⷭ҇ь, въ граджтъ Даві́довъ.
12 И є҆̀то ви зна́меніе: щѐ

намѣрите младенецъ по-
витъ, да лежи въ ꙗслы те.
13 И внезапꙋ сосъ Агглатъ
намѣрихасе мнѡжество во-
инства небесно, които хва-
леха Бга, и говореха:
14 Слава въ вышнихъ
Бгꙋ, и на земли миръ, въ
человѣцѣхъ благоволеніе.
15 И, като си ѿидоха ѿ
нихъ Аггли те на небо то,
ѡніа человѣцы пастыре те
рекоха по междꙋ си: да и-
деме до Виѳлеема, да ви-
диме таѧ работа щото е
станала, коѧто ни Гдь каза
16 И ѿидоха бързѡ, и
намѣриха Маріамъ и Іѡси-
фа и младенецатъ който
лежеше въ ꙗслы те.
17 И като видеха, разска-
заха дꙋма та, щото имъ
беше дꙋмана за дѣте то
това.
18 И сички, които чꙋха,
чꙋдехасе за ѡныѧ дꙋмы що
то имъ казаха пастыре те.
19 А Маріамъ вардеше сич-
ки те тіѧ дꙋмы, и тꙋреше
ги въ сърдце то си.
20 И върнахасе пастыре те,
и хвалеха и славеха Бга за
сички те (работы) щото
чꙋха и видеха, каквото имъ
беше казано.
21 И когато се испълниха
ѡсмь дни да ѡбрѣжатъ
младенецатъ, нарекоха мꙋ
име то Іисꙋсъ, каквото беше
наречено ѿ Аггелатъ, доклѣ

іоще небеше се зачелъ въ
ꙋтроба та.
22 И когато се испълниха
дни те на-ѿчищеніе то и
по законꙋ Мѡѷсеовꙋ, зане-
соха го во Іерꙋсалимъ, за
да го представатъ предъ
Гда.
23 (Каквото що е писано
въ законатъ Гдень: защо
всакъ младенецъ мꙋжескій
полъ, който ѿвара ложесна
та, ѡсвященъ ще се нарече
на Гда).
24 И да дадатъ жертва,
каквото що е речено въ за-
конатъ Господень двѣ гър-
лички, или двѣ гълъбче та.
25 И въ ѡнова време беше
нѣкой человѣкъ во Іерꙋса-
лимъ, име то мꙋ Сѷмеѡнъ,
и той человѣкъ беше пра-
веденъ и благочестивъ, и
чакаше ꙋтѣшеніе то Ісраи-
лево: и Дхъ стый беше въ
него.
26 И беше мꙋ ѡбѣщанно
ѿ Дха стагѡ да не види
смерть, доклѣ не види Хрі-
ста Господна.
27 И дойде въ церква та
побꙋждаемь ѿ дꙋхатъ: и
като внесоха родители те
ѡтроче то Іисꙋса, да напра-
ватъ по ѡбычаю на-зако-
натъ за него.
28 И той го зема на ръ-
це те си, и благослови Бга,
и рече:
29 Сега ѿпꙋщашъ раба

твоего̀ Владыко, по твоѧ̀та
дꙋма, съ миръ:
30 Защо̀то ѡ҆чи́те ми ви-
де́ха спасе́нїе то ти,
31 Коєто си приготвилъ
предъ лицѐ то на сички те
люди́е:
32 Свѣтъ за просвѣще́нїе
на-ѧ҆зыцы те, и҆ сла́ва на-
твоѝ те лю́дїе Ї҆сра́иля.
33 И чꙋ́дехасе Ї҆ѡ́сифъ и҆
ма́йка мꙋ на тїѧ (ра́боты)
що се дꙋ́маха за не́го.
34 И благослови̇ ги Сѷме-
ѡ́нъ, и҆ рече на Марїа ма́й-
ка мꙋ: е҆́то, то́а лежи̇ за
паднꙋва́нѣ и҆ за става́нѣ
на мнозина во Ї҆сра́иля, и҆
въ зна́менїе прекослова́телно:
35 (И на те́бе са́ма та са́-
бла ще прони́же дꙋша̇ та
ти): за да се ѿкры́ѧтъ ѿ
мно́го сердца̇ помышле́-
нїѧ та.
36 И бе́ше и҆ А҆́нна проро́-
чица та, дще́рка та Фанꙋи-
лева: ѿ колѣно то А҆си́рово:
и҆ ѡ҆на̀ прекара́ла въ мно́го
годи́ны, коя̀то бе́ше живе́а-
ла съ мѫжъ се́дмь годи́ны
ѿ дѣвство то си:
37 И тїа̀ бе́ше вдови́ца
ѡ҆колѡ ѡ҆смдесѐ и҆ че́тыри
годи́ны, коя̀то ни́кога не
си ѿи́ваше ѿ це́рква та, но
съ по́стъ и҆ съ моли́тва слꙋ́-
жеше на Бг҃а де́нь и҆ но́щь.
38 И ѡ҆на̀ като дойдѐ въ
ѡ҆́ный ча́съ, и҆сповѣ́дꙋваше-
се на Гд҃а, и҆ говоре́ше за
не́го на сички те ѡ҆нїа, кой-
то ча́каха и҆збавле́нїе то во
Ї҆ерꙋсали́мъ.
39 И като се свършиха сич-
ки те (ра́боты) по зако́нꙋ
госпо́дню, върна́хасе въ Га-
лїле́а, въ градѫтъ свой На-
заре́тъ.
40 А҆ ѻ҆́троче то расте́ше,
и҆ наа́кнꙋваше въ дꙋ́хатъ,
и҆ и҆спѫлнꙋвашесе съ премꙋ́-
дрость: и҆ благода́ть Бж҃їа
беше на не́го.
41 И хо́деха роди́тели те
мꙋ ката годи́на во Ї҆ерꙋса-
ли́мъ въ пра́здникатъ на-
па́сха та.
42 И кога́то бы̀де на два-
на́десѧть годи́ны, и҆скачи́-
хасе во Ї҆ерꙋсали́мъ по ѡ҆бы́-
чаю на-пра́здникатъ:
43 И като свършиха дни̇
те, кога́то се връщаха ѡ҆ни̇,
ѡ҆стана̇ ѻ҆́троко Ї҆исꙋ́съ во
Ї҆ерꙋсали́мъ, а҆ Ї҆ѡ́сифъ и҆ ма́й-
ка мꙋ не разꙋмѣ́ха това̇.
44 И поне́же мы́слеха да е҆̀
по междꙋ̀ дрꙋжи́на та, за-
мина́ха е҆ди́нъ де́нь пѫть:
и҆ тра́сеха го въ родни́ны те
и҆ въ позна́йницы те.
45 И като го не намери́-
ха, върна́хасе во Ї҆ерꙋсали́мъ
да го тра́сатъ.
46 И по трѝ дни̇ по́слѣ
найдо́ха го въ це́рква та,
че седе́ше по междꙋ ѹ҆чи́те-
ли те, и҆ слꙋ́шаше ги, и҆ по-
пы́тꙋваше ги.
47 И чꙋ́дехасе сички те,

който го слꙋшаха, на разꙋ-
матъ мꙋ и҆ на ѿговори те мꙋ.
48 И като го видеха, по-
чꙋдихасе: и҆ рече мꙋ майка
мꙋ: чадо, защо ни направи
така; е҆то, баща ти и҆ а҆зъ
со скорбь те трасихме.
49 И рече и҆мъ: а҆ защо ме
трасихте; не знаете ли, че
трѣбꙋва да самь въ работы
те на-Ѻтца моегѡ;
50 А ѻни не разꙋмѣха дꙋ-
ма та щото и҆мъ рече.
51 И злѣзе съ нихъ, и҆ дой-
де въ Назаретъ: и҆ покорѧ-
ваше и҆мъ се. А майка мꙋ
вардеше сички те тіѧ дꙋмы
въ сѫрдцѣ то си.
52 А Іисꙋсъ преꙋспѣваше
и҆ растеше съ мꙋдрость та,
и҆ съ воздрастатъ и҆ съ дар-
ба та предъ Бг҃а и҆ предъ
человѣцы те.

ГЛАВА Г҃.

И҆ въ патнадесата та го-
дина на-владѣніе то на-
Тіверіа кесара, когато вла-
ствꙋваше Понтійскій Пі-
латъ во Іꙋдеа та, и҆ когато
И҆рѡдъ властвꙋваше надъ
четверта та часть въ Галі-
леа та, и҆ братъ мꙋ Філіппъ
властвꙋваше надъ четверта
та часть въІтꙋреа и҆ въ
Трахонітска та страна: и҆
Лꙋсаній властвꙋваше надъ
четверта та часть ѿ Аві-
линіа,
2 Во време то на-а҆рхіереи
те А҆нна и҆ Каіафа, бы де дꙋ-
ма Бж҃іа ко Іѡанна сына
Захаріева въ пꙋстына та.
3 И ѿиде по сичка та стра-
на, коѧто е҆ ѻколѡ Іордa-
на, и҆ проповѣдꙋваше кре-
щеніе на-покаѧніе то за
прощеніе на грѣхове те:
4 Каквото що е҆ писано въ
книга та на-словеса та на-
Исаіа пророка, който гово-
ри: гласъ на-ѻногова, кой-
то вика въ пꙋстына та,
пригответе пѫтьѫтъ Го-
сподень, правы мꙋ правете
пѫтеки те.
5 Сѣкоѧ долина ще да се
напѫлни, и҆ секоѧ гора и҆ мо-
гила ще да се сниши: и҆ кри-
ви те ще се и҆справатъ, и҆ ло-
ши те пѫтища, ще бѫдатъ
гладки.
6 И секоѧ плоть ще види
спасеніе то Бж҃іе.
7 Говореше прочее на на-
роди те, който и҆злазеха да
се крѫщаватъ ѿ негѡ: змій-
че та е҆хіднини, кой ви ка-
за да бѣгате ѿ гнѣватъ,
който и҆де;
8 Сотворете прочее пло-
дове достойнѡ на-покаѧніе
то: и҆ не начинайте да го-
ворите въ себе си: ѻтца
и҆мамы Авраама, защото ви
говоримъ, че Бгъ може ѿ
тіѧ каменѣ да вдигне чада
на Авраама.
9 Защото вече и҆ сѣкира та

лежи при кореньатъ на дърво то; секое древо прочее, което не прави добръ плодъ ѿсичасе и фърласе въ огньатъ.
10 И пытаха го народи те, и говореха: що прочее да сотвориме;
11 А Іоаннъ имъ ѿговори, и рече: който има двѣ дрехи, да даде една та на оногова, който си нема, подобно да твори и оны, който има пѣстіе.
12 И дойдоха и мытари те да се кръстатъ ѿ него, и рекоха му: оучителю, що да направиме:
13 А той имъ рече: нищо по много не правете ѿ онова, щото ви е заповѣдано.
14 И пытаха го и воини те, и говориха: а ніе какво да направиме; и рече имъ: никому да не оучините обида, нито да наклеветите: и да бъдете доволни со заплаты те си.
15 И като чакаха сички те людіе, и помышлаваха въ сердца та си за Іоанна, да не бы былъ той Хрістосъ,
16 Ѿговори Іоаннъ на сички те и рече: азъ вы кръщавамъ съ вода: обаче иде по пѣкіо ѿ мене, на кого то азъ несамь достоинъ да развържемъ ремикатъ на ѡбуща та му: той ще вы
кръсти съ Дхъ стый, и съ огнь:
17 Комуто е лопата та въ ръка та, и ще да ѿчисти гумно то свое: и ще собере пшеница та въ житница та си: а плева та ще изгори съ огнь, който неугаснува никога.
18 И други много оутѣшаваюшъ благовѣствуваше на людіе то.
19 А Иродъ четвеpовластникъ, понеже го ѡбличаваше Іоаннъ за Іродіада братова та му Філіппова жена, и за сички те други злины, щото беше сторилъ Иродъ,
20 Притури и това надъ сички те други злины ѿ горе, и затвори Іоанна въ темница.
22 А когато се кръстиха сички те людіе, кръстисе и Іисусъ, и като се молеше, ѿворисе небо то.
22 И слезе Дхъ стый съ тѣлесенъ видъ, като гълабъ на него: и гласъ быде ѿ небо то, който говореше: ты си Сынъ мой возлюбленный, за тебе благоволихъ.
23 И той Іисусъ беше тогава като да начинаше тридесать годины, и беше (както го мнѣха) Сынъ Іѡсифовъ: а Іѡсифъ Иліевъ.
24 А Иліа Матѳатовъ: а Матѳатъ Левіинъ: а Левій

Мелхїинъ: а҆ Мелхїй Ίан-
наевъ: а҆ Ίаннае Ίѡсифовъ.
25 А҆ Ίѡсифъ Маттаѳїевъ:
а҆ Маттаѳїа А҆мѡсовъ: а҆ А҆-
мѡсъ Наꙋмовъ: а҆ Наꙋмъ Е҆-
слїмовъ: а҆ Еслїмъ Наггеовъ.
26 А҆ Наггей Маа́ѳовъ: а҆
Маа́ѳъ Маттаѳїевъ: а҆
Маттаѳїй Семеїевъ: а҆ Се-
меїй Ίѡсифовъ: а҆ Ίѡсифъ
Ίꙋдинъ.
27 А҆ Ίꙋда Ίоанна́новъ: а҆
Ίоанна́нъ Рисае́въ: а҆ Рисай
Зоровавелевъ: а҆ Зоровавель
Салаѳїилевъ: а҆ Салаѳїиль
Нирїевъ.
28 А҆ Нирїй Мелхїевъ: а҆
Мелхїй А҆ддїевъ: а҆ А҆ддїй
Кѡсамовъ: а҆ Кѡсамъ Е҆лмо-
дамовъ: а҆ Е҆лмодамъ И҆-
ровъ.
29 А҆ И҆ръ Ίѡсїевъ: а҆ Ίѡсїй
Е҆лїезе́ровъ: а҆ Е҆лїезеръ Ίѡ-
рїмовъ: а҆ Ίѡрїмъ Маттѳа-
товъ: а҆ Маттѳатъ Левїинъ.
30 А҆ Левїй Сѵмеѡновъ:
а҆ Сѵмеѡнъ Ίꙋдинъ: а҆ Ίꙋ-
да Ίѡсифовъ: а҆ Ίѡсифъ
Ίѡнановъ: а҆ Ίѡнанъ Е҆лїа-
кїмовъ.
31 А҆ Е҆лїакїмъ Мелеа́евъ:
а҆ Мелеай Маиновъ: а҆
Маинанъ Маттаѳаевъ: а҆
Маттаѳай Наѳановъ: а҆
Наѳанъ Давїдовъ.
32 А҆ Давїдъ Їессеовъ: а҆
Їессей Ѡвидовъ: а҆ Ѡвидъ
Воозовъ: а҆ Воозъ Салмѡ-
новъ: а҆ Салмѡнъ Наассѡ-
новъ.
33 А҆ Наассѡнъ А҆мїнада́-
вовъ: а҆ А҆мїнадавъ А҆рамовъ:
а҆ А҆рамъ Ίѡрамовъ: а҆ Ίѡра́-
мъ Е҆срѡмовъ: а҆ Е҆срѡмъ
Фаресовъ: а҆ Фаресъ Ίꙋдинъ.
34 А҆ Ίꙋда Ίа́кѡвовъ: а҆ Ίа́-
кѡвъ Ίсаа́ковъ: а҆ Ίсаа́къ А҆-
враа́мовъ: а҆ А҆враа́мъ Ѳа́-
ринъ: а҆ Ѳара Нахѡровъ.
35 А҆ Нахѡръ Серꙋховъ: а҆
Серꙋхъ Рагавовъ: а҆ Рагавъ
Фалековъ: а҆ Фалекъ Е҆ве́-
ровъ: а҆ Е҆веръ Салановъ.
36 А҆ Саланъ Каїнановъ:
а҆ Каїнанъ А҆рфаѯадовъ: а҆
А҆рфаѯадъ Симовъ: а҆ Симъ
Нѡевъ: а҆ Нѡе Ламеховъ.
37 А҆ Ламехъ Маѳꙋсалевъ:
а҆ Маѳꙋсалъ Е҆нѡховъ: а҆
Е҆нѡхъ Ίаредовъ: а҆ Ίаредъ
Малелеиловъ: а҆ Малелеилъ
Каїнановъ.
38 А҆ Каїнанъ Е҆нѡсовъ: а҆
Е҆нѡсъ Си́ѳовъ: а҆ Сиѳъ
А҆дамовъ: а҆ А҆дамъ Б҃жїй.

ГЛАВА Д҃.

Ї҆ИСꙊСЪ же пълнъ съ Д҃ха
ст҃аго, възрнасе ѿ Ίорданъ,
и҆ водешесе ѿ дꙋха въ пꙋ-
стына та.
2 И҆ искꙋшавашесе четыри-
десать дни ѿ дїавола: и҆
нищо не ꙗ҆де въ ѻ҆ныа дни:
и҆ като се свършиха тїа дни
после ѿгладнѣ.
3 И҆ рече мꙋ дїаволо: а҆ко
си сынъ Б҃жїй, речи на тоа
камень да стане хлѣбъ.

4 И Іисусъ ѿговори и рече
му: писано є защо не токмо
съ єдинъ хлѣбъ ще
жде живъ человѣкъ, но со
всяко слово Божественно.
5 И като го покачи діаволо
на єдна планина высока,
показа му сички те
царства на-свѣтжтъ въ є-
дна мінута време.
6 И рече му діаволо: тебе ще
дамъ сичка та таа власть,
и слава та нихна: защото
мене є предадена, и на ко-
гото щемъ данамъ я.
7 Ты прочее ако се покло-
нишъ предъ мене, ще бж-
датъ твои сички те.
8 И ѿговори Іисусъ, и ре-
че му: иди задъ мене, са-
тано: защото є писано:
ще да се поклонишъ Гду
Бгу твоему, и нему токмо
ще послужишъ.
9 И ѿведе го во Іерусалимъ,
и постави го на стреха та
церковна, и рече му: ако си
сынъ Бжій фжрлисе ѿ ту-
ка долу:
10 Защото є писано: че
на Аггели те си ще да запо-
вѣда за тебе да те вардатъ:
11 И на ржцѣ те си ще да
те зематъ, да не препнешъ,
некога нога та си въ ка-
мень.
12 И ѿговори Іисусъ, и
рече му: защо є речено: не
щешъ да искусишъ Гда
Бга твоего.
13 И като свжрши сичко
то искушеніе діаволо: мах-
насе ѿ негω до єдно време.
14 И вжрнасе Іисусъ съ сила
духовна въ Галілеа, и про-
чусе по сичка та страна Га-
лілейска за него.
15 И той учеше въ собо-
рища та тѣхни, и славеха
го сички те.
16 И дойде въ Назаретъ,
дето беше воспитанъ: и
влѣзе по обычаю своему въ
соборище то: и стана правъ
да чете.
17 И дадоха му книга та
на-Исаіа пророка: и като
разгжрна книга та, намери
онова мѣсто, дето беше
написано:
18 Духъ Гдень є на мене,
и заради това ме помаза: и
прати ме да благовѣстимъ
на сиромаси те, да исцѣ-
лимъ оныя, щото иматъ
сердце сокрушено, да пропо-
вѣдамъ свобода на плѣнен-
ни те, и проглѣднуванѣ на
слѣпи те, да испратимъ у-
раненны те съ облекнованіе.
19 Да проповѣдамъ лѣто
Господне пріятно.
20 И като сгжрна книга
та, даде я на слуга та, и
сѣдна: и очи те на-сички те
оніа, щото беха въ собо-
рище то гледаха на него.
21 И начна да имъ гово-
ри: защо днесь се испжлни
това писаніе въ уши те ви.

22 И сички те мꙋ свидѣ-
телствꙋваха, и чꙋдехасе на
благодатните словеса, кои-
то изл́азеха изъ оуста та
мꙋ, и говореха: не є҆ ли тоа
сынъ Іѡсифовъ;
23 И рече имъ: безъ сомнѣ-
ніе ще ми речете таа при-
тча: врачꙋ, исцѣлисе самъ:
ѻніа (работы) щото чꙋхме
че быдоха въ Капернаꙋмъ,
сотвори ги и тꙋка въ ѻте-
чество то си.
24 И рече: истина ви го-
воримъ, защо никой про-
рокъ не є҆ пріатенъ въ ѻ-
течество то си.
25 И истина ви дꙋмамъ:
многи вдовицы беха въ и-
лієви те дни въ родъ Іс-
раилевъ, когато се заключи
небо то три годины, и
шесть мѣсацы, до телко
щото бы́де гладъ големъ
по сичка та земла:
26 И ни къ є҆дна ѿ нихъ
не бы́де пратенъ Иліа, ток-
мо къ Сарепта сідѡнска та,
къ жена вдовица.
27 И множина прокажени
беха въ дни те на-Єлісеа
пророка въ родъ Іераи-
левъ, и ни є҆динъ ѿ нихъ
се ѡчисти, токмѡ Нееманъ
сѷріанинъ.
28 И сички те, щото беха
въ соборище то испълниха-
си съ гнѣвъ, като чꙋха тіа
дꙋмы.
29 И станаха та го испъ-
диха вънъ изъ градъ тъ: и
заведоха го до връхатъ на-
гора та, на коато градъ ни-
хенъ беше направенъ, за да
го свꙋторасатъ на долꙋ.
30 Но той замина посредъ
нихъ и ѿиде си.
31 И слѣзе въ Капернаꙋмъ,
който є҆ градъ Галілейскій:
и оучеше ги въ сꙋббѡты те.
32 И чꙋдеха мꙋ се на оу-
ченіе то, защото слово то
мꙋ беше съ власть.
33 И въ соборище то беше
нѣкой человѣкъ, който
имаше дꙋхъ бѣсовскій не-
чистъ: и извыкасе съ го-
лемъ гласъ,
34 И рече: ѡстави, ѡ҆ Ін-
сꙋсе Назаранине, що имашъ
ты мешавина съ насъ: до-
шелъ си да ны погꙋбишъ:
знамъ те кой си: стый
Бж҃ій.
35 И Інсꙋсъ мꙋ запрети, и
рече: мълкни, и излѣзни
изъ негѡ, и като го фърли
долꙋ бѣсо, излѣзна изъ
негѡ, и нищо не го повреди.
36 И бы́де страхъ на сич-
ки те: и разговарахасе: по
между си, и говореха: каква
є҆ таа работа; защо совъ
власть и сила повелава на
нечисти те дꙋхове, и изла-
затъ;
37 И излазеше гласъ за
него по секое мѣсто на-
ѻнаа страна.
38 И като стана ѿ собо-

ріщѥ то, влѣзе въ кѫщѫ та
сімѡнова: а҆ тѫща та сімѡ-
нова дѫржѣше а҆ голѣма трѣ-
ска: и҆ молиха мꙋ се за неѧ.
39 А҆ той като ѿиде та се
исправи надъ неѧ, заповѣ-
да на трѣска та, и҆ ѿстави
ѧ҆: и҆ а҆кіе стана и҆ слꙋгꙋва-
ше и҆мъ.
40 И когато зайде слѫнце
то, сички които и҆маха бо́л-
ны ѿ сѣкакви болести дово́-
деха ги при него, а҆ той ка-
то си тꙋраше рѫцѣ те на
сѣкого ѿ нихъ, и҆сцѣлѧва-
ше ги.
41 И и҆злазеха и҆ діаволи
ѿ мнозина, които выкаха,
и҆ говореха защо ты си Хрі-
стосъ сынъ бж҃їй, и҆ запре-
щаваше и҆мъ, и҆ не даваше
да дꙋматъ, че знаеха защо
е҆ той Хрїстосъ.
42 И като сѫмна, и҆злѣзе
и҆ ѿиде въ пꙋсто мѣсто: а҆
народи те го трасеха, и҆ дой-
доха при него: и҆ оу҆дѫржа-
ваха го да не бы си ѿи-
шелъ ѿ нихъ.
43 А҆ Іисꙋсъ и҆мъ рече: за-
що и҆ на дрꙋги градове трѣ-
бꙋва да благовѣстимъ цар-
ство то Бж҃їе: защото за
това самь пратенъ.
44 И проповѣдꙋваше въ
соборища та Галїлейски.

ГЛАВА Е҃.

И҆ когато народо го нава-
лѧше да слꙋша слово Бж҃їе,
той стоеше при е҆зеро то
Геннисаретско:
2 И видѣ двѣ гемїи, кои-
то стоеха при е҆зеро то: а҆
рыбаре те бѣха и҆злѣзли ѿ
нихъ, та си мыеха мрѣжи те.
3 А҆ Іисꙋсъ влѣзе въ е҆дна
ѿ гемїи те, коѧто бѣше сі-
мѡнова, и҆ моли го да ѿда-
лечи малко ѿ землѧ та: и҆
сѣдна та оу҆чеше народы
те ѿ гемїѧ та.
4 И когато престана да
дꙋма рече на сімѡна: и҆ди въ
по дѫлбоко то, и҆ фѫрлѣте
мрѣжи те си да оу҆ловите.
5 И ѿговори сімѡнъ, и҆ ре-
че мꙋ: Наставниче, сичка та
нощь сме се трꙋдили, и҆ ни-
що не оу҆ловихме: но по
твоѧ та дꙋма да фѫрлимъ
мрѣжа та.
6 И когато направиха то-
ва, оу҆ловиха многое мно-
жество рыбы: щото се раз-
дираше мрѣжа та и҆мъ.
7 И помааха на дрꙋжина
та си които бѣха въ дрꙋга
та гемїа, да дойдатъ да
и҆мъ помогнатъ: и҆ дойдо-
ха, и҆ напѫлниха и҆ двѣте
гемїи, до толко щото щѣха
да потѫнатъ.
8 И като видѣ това сі-
мѡнъ Петръ, припадна на
колѣна та Іисꙋсови и҆ гово-
реше: и҆злѣзни ѿ мене Го-
споди, защото самь а҆зъ
грѣшенъ человѣкъ:
9 Защото го фана страхъ,

и̑ сичкы те дрꙋги те които
бѣха съ него, за ꙋ̑ловованїе
то на-рыбы те, които фа-
наха.
10 Подобнѡ и̑ І̓акѡва и̑
І̓ѡанна, сынове те Зеведео-
вы, (фана, страхъ) които
бѣха дрꙋгаре сїмѡнови, и̑
рече Іисꙋсъ на сїмѡна: не
бойсе: ѿ тꙋка на тамъ ще
да ловишъ человѣцы.
11 И като и̑звлекоха и̑
двѣ те гемїи на землѧ та,
ѡ̑ставиха сичко, и̑ ѿидоха
по него.
12 И като бѣше Іисꙋсъ въ
є̑динъ градъ, є̓то, че дой-
де нѣкой человѣкъ, който
бѣше пълнъ съ проказа: и̑
като виде Іисꙋса, падна на
лице то си долꙋ, и̑ молеше-
мꙋсе, и̑ дꙋмаше: Г҃и, а̓ко
щешъ можешъ да ме ѡ̑чи-
стишъ.
13 А̑ Іисꙋсъ си простре рꙋ-
ка та, и̑ пофана ге, и̑ рече:
щемъ, ѡ̑чистисе, и̑ тоѧ часъ
се махна ѿ него проказа та
14 И той мꙋ заповѣда да
не каже никомꙋ: но и̑ди та
се покажи на свѣщенни-
катъ, и̑ принеси даръ за
ѡ̑чищенїе то си, каквото
є̑ заповѣдалъ Мѡѷсей, за
свидѣтелство нимъ.
15 И по многѡ се прочꙋ-
ваше за него: и̑ сокирахасе
много народи да слꙋшатъ,
и̑ да се и̑сцѣлѧватъ ѿ негѡ
ѿ колести те си.

16 Но той ѿхождаше въ
пꙋстына, та се молеше.
17 И бысть въ є̑динъ ѿ
дни те, и̑ той ꙋ̑чеше: и̑
седеха фарїсеи те и̑ законоꙋ-
чители те, които бѣха до-
шли ѿ секое село Галїлейско
и̑ Іꙋдейско и̑ Іерꙋсалимско:
и̑ сила та Господнѧ ги и̑с-
цѣлѧваше.
18 И є̓то, мꙋжїе носеха на
о̑дръ є̑дного человѣка, кой-
то бѣше разслабленъ: и̑ и̑с-
каха да го внесатъ, и̑ да
го тꙋратъ предъ негѡ.
19 И понеже не найдоха ѿ
гдѣ да го внесатъ, заради
народатъ, качихасе горе на
покроватъ, и̑ презъ керамї-
ды те го спꙋстнаха долꙋ съ
о̑джратъ на средъ предъ
Іисꙋса.
20 А̑ Іисꙋсъ като и̑мъ ви-
дѣ вѣра та, рече на розсла-
бленныатъ: человѣче, про-
щаватъ ти се грѣхове те.
21 И фанаха книжницы те
и̑ фарїсеи те да помышлѧ-
ватъ, и̑ да говоратъ: кой
є̑ тоѧ щото хꙋли; кой мо-
же да прощава грѣхове,
токмѡ є̑динъ Б҃гъ:
22 А̑ Іисꙋсъ като разꙋмѣ
помышленїѧ та имъ, ѿго-
вори, и̑ рече имъ: ще по-
мышлѧвате въ сердца та си;
23 Що є̑ по лесно да ре-
че нѣкой: прощаватъ ти
се грѣхове те: и̑ли да рече:
стани та ходи;

24 Но да познаете, защо сынъ человѣческій има власть да прощава грѣхове на земля та, (рече на разслабленныятъ:) тебе думамъ, стани та си земи одърътъ и иди си въ кѫща та.
25 И тоя часъ стана предъ нихъ, и като зе оново на което лежеше, отиде си въ кѫща та слава Бога.
26 И созе страхъ сички те, и говореха: че видехме многω чудны работы днесь.
27 И после излезе вънъ, и виде единого гюмрукчіа, име то му Левій, който седеше на гюмрукчійница та, и рече му: ела по мене.
28 И той като остави сичкото, стана и отиде следъ негω.
29 И направи му Левій голѣмо угощеніе въ кѫща та си: и беше много народъ отъ гюмрукчіи те и отъ други те, които седеха на трапеза та съ нихъ.
30 И роптеха книжницы те и фарісеи те на него, и говореха на ученицы те му: защо съ гюмрукчіи те и съ грѣшни те ядете и піете;
31 И отговори Іисусъ, и рече имъ: не требува на здрави те лекаръ но на болни те
32 Несамь дошелъ да повикамъ праведны те, но грѣшны те на покаяніе.
33 И они му рекоха: защо ученицы те Іωанновы постатъ честω, и молитвы стрurнатъ, подобнω и фарісейски те: а твои те ядатъ и піатъ;
34 И Іисусъ имъ рече: да ли можете да направите да постатъ сынове те свадбарски, колкото е време съ нихъ жениxo;
35 Но ще да дойдатъ дни, когато се земе отъ нихъ жениxo, и тогава въ оныя дни ще да постатъ.
36 И каза имъ и една притча: защо никой человѣкъ не пришива закръпка нова на вѣтха дреха: ако ли не, и нова та ще да содере, и на вѣтха та не сoгласува нова та закръпка.
37 И никой не влива віно ново въ мѣхове вѣтхи: ако ли не, ново то віно и мѣхове те ще да раздере и само ще да се излее, и мѣхове те ще се развалатъ.
38 Но ново віно въ новы мѣхове требува да се налива: за да се опазатъ и двѣ те.
39 И никой, който е пилъ вѣтхо віно, не иска авіе ново: защото говори: вѣтхо то е по добро.

ГЛАВА Ѕ҃.

И во второперва та суббωта случисе да заминува Іи-

сѹсъ презъ сѣанїѧ та: и скѹ-
бїха ѹченицы те мѹ класо-
ве и стриваха ги съ ржцѣ те
си, и ꙗдеха.
2 А нѣкои ѿ фарїсеи те
имъ рекоха: защо правите
това, щото не трѣбува да
се прави въ сѹббѡ та;
3 А Їисѹсъ ѿговори, и ре-
че имъ: нито това ли не-
сте чели, щото направи,
Давидъ когато ѿгладнѣ
той, и онїѧ щото бѣха съ
него;
4 Каквѡ влѣзе въ домъ
Божїй, и зема и ꙗде хлѣбо-
ве те на-предложенїе то, и
даде и на онїѧ, които бѣха
съ него, които (хлѣбове) не
бѣше прощено да ги ꙗдатъ
други, но токмо свещен-
ницы те;
5 И говореше имъ: защо
Сынъ человѣческїй е Го-
сподь и на-сѹббѡта та.
6 И пакъ въ друга сѹббѡ-
та се случи да влѣзе, въ со-
борище то, и учеше: и бѣ-
ше тамъ нѣкой человѣкъ, и
десна та му ржка бѣше сѹха.
7 И вардеха го книжницы
те и фарисеи те, да ли ще
да го исцѣли въ сѹббѡ та:
за да му намератъ вина.
8 Но той имъ знаеше по-
мышленїѧ та, и рече чело-
вѣку, който имаше ржка та
си сѹха: стани правъ, и за-
стани на срѣдъ. А той ка-
то стана, застана.
9 И рече имъ Їисѹсъ: щѫ
вы попытамъ нѣщо: що
трѣбува да прави нѣкой въ
сѹббѡта, добро ли, или зло;
да спасе ли душа, или да ѧ
погуби; а они мжлчеха.
10 И като ги поглѣда сич-
ки те, рече на оногова че-
ловѣка: простри си ржка та.
А онъ ѧ простре: и быде
здрава ржка та му, какво-
то и друга та.
11 А они се испжлниха ѿ
лудость: и разговарахасе по
между си, що да сторатъ на
Їисуса.
12 И въ онїѧ дни излѣзе
въ гора та да се помоли: и
сичка та нощь бѣше въ мо-
литва та Божїѧ.
13 А като се сжмна, по-
вика при себе ученицы те
си: и избра ѿ нихъ двана-
десять, които и апостолы
нарече.
14 Сїмона, когото наиме-
нува Петръ, и Андреа бра-
та му, Їакова, и Їѡанна,
Фїлиппа и Варѳоломеа,
15 Матѳеа и Ѳома, Їа-
кова (сына) Алфеева и Сї-
мона, който се наричаше
Зилѡтъ.
16 Їуда (сына) Їакѡвова,
и Їуда Їскарїѡтскаго, кой-
то и быде предатель:
17 И като слѣзе съ нихъ
застана на едно мѣсто ра-
вно: и множина ученицы
негови, и много множество

народъ ѿ сичка та Їудеа и
Їерусалимъ, и ѿ краеморїе
то Тѵрско и Сїдѡнско, кои-
то дойдоха да го слушатъ
и да се исцѣлятъ ѿ болѣ
сти те си.
18 И които страдаха ѿ
духове нечисти: и исцѣля-
вахасе.
19 И сичкїо народъ иска-
ше да се прикосне при него,
защото сила ѿ негѡ излазе-
ше, и исцѣляваше сички те.
20 И той като вдигнѫ очи
те си на оученицы те си, го-
вореше: блажени (сте вие) си-
ромаси те съ духатъ: защо-
то е ваше царство то Бж҃їе.
21 Блажени (сте вие), кои-
то гладувате сега: защото
ще се насытите. Блажени
(сте вие), които плачете се-
га: защо ще да се разсмѣете.
22 Блажени ще бѫдете, ко-
гато вы возненавидятъ че-
ловѣцы те, и когато вы раз-
дѣлятъ, и оукоратъ, и про-
несѫтъ ви име то като зло,
заради Сына человѣческаго.
23 Радувайтесе въ оный
день, и скачайте: защото,
ето, мѫзда та ваша многа
е на небо то: защото по-
добны те (работы) правеха
кащи те имъ на-пророцы те.
24 Но горко на васъ бога-
ти те: защото восприимате
оутѣшенїе то си.
25 Горко на васъ сыти те:
защото ще да ѿгладнѣете.
горко на васъ, които се смѣ-
ете сега, защо то ще да се ѡ-
скорбите, и ще да заплачете.
26 Горко вамъ, когато ре-
чатъ добре за васъ сички те
человѣцы: защото подоб-
ны те (работы) правеха на
лжепророцы те бащи те имъ.
27 Но говоримъ вамъ, кои-
то слушате: ѡбичайте ду-
шманы те си: добро праве-
те на онїя, които вы не-
навидятъ:
28 Благословлявайте о-
ныя, които вы кълнятъ:
молетесе за оныя, щото ви
правятъ пакость.
29 Който те оудари ѿ е-
дна та страна по образатъ,
ѡбърни му и друга та: и
който ти земе дреха та,
ѡстави му и риза та си.
30 И секому който иска ѿ
тебе, дай: и ѿ оногова що-
то зема твои те (вещи), не
искай си ги назадъ.
31 И каквото искате да ви
правятъ человѣцы те, и вие
правете нимъ така.
32 И ако ѡбычате оныя,
щото вы ѡбичатъ каква
благодать имате: защото
и грѣшни те ѡбичатъ о-
ныя, които ги ѡбичатъ.
33 И ако правите добро на
онїя, щото ви правятъ до-
бро, каква благодать има-
те; защото и грѣшни ти
това исто то правятъ.
34 И ако давате на заемъ

на ѻнїа, ѿ коиго се надѣе-
те да ги земете пакъ, ка-
ква благодать имате; за-
щото и грѣшни те на грѣ-
шни те на заемъ даватъ,
за да воспрїиматъ ѿ нихъ
пакъ толко.
35 Но вые ѡбичайте дꙋш-
мане те си, и правете имъ
добро, и на заемъ давайте,
и не чакайте нищо: и ще
да ви бѫде заплата та го-
лема, и ще да бѫдете сы-
нове на-Вышнагѡ: защото
той е благъ на неблагодар-
ны те и злы те.
36 Бѫдете прочее и вые
милостиви, каквото е и
Отецъ вашъ милостивъ.
37 Не сꙋдете, и не щатъ
да ви сꙋдатъ: и не ѡсꙋжда-
вайте, да не ѡсꙋждени бѫ-
дете: прощавайте, и ще да
ви простатъ.
38 Дайте, и ще да ви се да-
де: мѣра добра, и натѫп-
кана, и стресена, и щото се
прелива ще да ви дадатъ
въ пазꙋха та ви: защото
съ таа иста та мѣра, съ ко-
ато мѣрите, ще се мѣри и
вамъ.
39 И рече имъ и една прит-
ча: може ли слѣпецъ слѣп-
ца да води; не щатъ ли да
паднатъ и двама та въ ꙗ-
ма та;
40 Никой ꙋченикъ не е
по горѣнъ ѿ ꙋчителѧ свое-
гѡ, ѡбаче секой ꙋченикъ
(като стане) совершенъ, ще да
бѫде като ꙋчителѧ своего.
41 И що гледашъ клечица
та, щото е въ око то на-
брата твоегѡ, а греда та
коато е въ твое то око
не ꙋсещашъ ꙗ;
42 Или какви можешъ да
речешъ братꙋ своемꙋ: брате,
чакай да извадимъ клечка
та щото ти е въ око то:
а самъ не видишъ греда та
коа то е въ твое то око;
лицемѣре, извади первѡ гре-
да та изъ око то си: и по-
слѣ ще да видишъ да изва-
дишъ клечка та, щото е въ
око то на-брата твоегѡ.
43 Защото никое древо не
е добро, което прави плодъ
лошъ: нито древо лошо,
което прави плодъ добръ.
44 Защото секое древо ѿ
плодѫтъ си се познава: за-
щото ѿ тѫрнѣ то не бератъ
смоквы, нито ѿ капины те
бератъ грозде.
45 Добрый человѣкъ ѿ до-
бро то си сокровище серде-
чно, износи добры те: а
злый человѣкъ ѿ зло то си
сокровище сердечно, износи
злы те: защото ѿ извит-
ки те сердечни говоратъ
ꙋста та.
46 И що ме викате. Гдⷭи,
Гдⷭи, а онова щото дꙋ-
мамъ не творите;
47 Секой человѣкъ, който
доходи при мене, и слꙋша

словеса та мои, и твори ги,
ще да ви кажемъ комꙋ е
подобенъ.
48 Подобенъ е на единъ
человѣкъ, щото гради кѫ-
щя, който ископа и напра-
ви дълбоко, и тꙋри ѡсно-
ванїе то: и когато бъде
наводненїе, ꙋдари рѣка та
въ онаа кѫщя, и не може
да я поклати: защото беше
ѡснована на камень.
49 А който слꙋша и не
твори, подобенъ е на единъ
человѣкъ, който е сгра-
дилъ кѫщя та си на зем-
ла та безъ ѡснованїе: въ
коя то като ꙋдари рѣка та,
абїе падна, и бъде разва-
ленїе то на-онаа кѫщя го-
лемо.

ГЛАВА З.

И като свѫрши сички те си
дꙋмы въ слꙋшанѣ то на-
людїе то, влѣзе въ Капер-
наꙋмъ.
2 И на-нѣкогѡ сотника
слꙋга та беше боленъ злѣ,
и щеше да ꙋмре, който мꙋ
беше многѡ любезенъ.
3 И като чꙋ за Їисꙋса,
прати до него старцы те
Їꙋдейски да мꙋ се помолатъ
да дойде да исцѣли слꙋга
та мꙋ.
4 А они като дойдоха при
Їисꙋса, молаха го прилѣ-
жнѡ, и говореха, защо е до-
стоинъ за таа благодать
щото ще да мꙋ я дадешъ:
5 Защото ѡбича нашїатъ
родъ, и сонмище то той го
сградй.
6 А Їисꙋсъ идеше заедно
съ нихъ. и когато не беше
вече делече ѿ кѫщя та, пра-
ти сотнико (дрꙋги) прїате-
ли да мꙋ речатъ: Гди, не
дей се трꙋди: защото не-
самь достоинъ да влѣзешъ
подъ моиатъ покровъ.
7 Заради това нито себе
си намерихъ достоинъ да
дойдемъ при тебе: но токмѡ
речи слово и ще да ис-
цѣлѣе слꙋга та ми.
8 Защото и азъ самь че-
ловѣкъ подъ власть поко-
ренъ, и имамъ, и азъ подъ
себе си воины: и говоримъ
единомꙋ: иди, и ѿива: а
дрꙋгимꙋ: ела и доходи: и
на слꙋга та ми: направи
това, и направꙋва го.
9 И като чꙋ Їисꙋсъ тїа (дꙋ-
мы) почꙋди мꙋ се: и ѡбжр-
наси къ народатъ, който и-
деше по него и рече: гово-
римъ ви, защо нито въ Ї-
сраилевыатъ родъ не наме-
рихъ толко голема вѣра.
10 И като се вѫрнаха пра-
тени те, найдоха болнатъ
слꙋга ѿздравѣлъ.
11 И въ дрꙋгїатъ день ѿи-
ваше въ единъ градъ, кой-
то се наричаше Наинъ: и
заедно съ него идеха мно-

зи́на не́гови оу҆́ченицы, и҆ мно́гъ наро́дъ.
12 И като приближи при врата та гра́дски, е҆́то, и҆зно́сеха вжнъ е҆ди́нъ мжртовецъ, ко́йто бе́ше сы́нъ е҆динoро́денъ на ма́йка си, и҆ о҆на бе́ше вдови́ца: и҆ наро́дъ мно́гъ ѿ граджтъ бе́ше за́едно съ не́а.
13 И като ж҆ видѣ Гдь, сожали мꙋ се за не́а, и҆ ре́че и҆́: не пла́чи.
14 И҆ ѿи́де бли́зꙋ и҆ пофана о҆джратъ, (а҆ о҆ні́а щото го но́сеха запре́хасе), и҆ ре́че: ю҆́ноше, те́бе дꙋ́мамъ, стани.
15 И стана ме́ртвыо, и҆ сѣдна, и҆ фана да дꙋ́ма: и҆ да́де го на ма́йка мꙋ.
16 И стра́хъ голе́мъ ги фана си́чки те, и҆ прославла́ваха Бга, и҆ гово́реха: защо голе́мъ проро́къ стана въ на́шїатъ ро́дъ, и҆ защо Бгъ посѣти лю́дїе то свои.
17 И прочꙋсе това сло́во по си́чка та І҆ꙋде́а за не́го, и҆ по си́чка та о҆́колна страна.
18 И каза́ха на І҆ѡа́нна оу҆́ченицы те мꙋ за си́чки те тї́а (ра́боты).
19 И І҆ѡа́ннъ повика два́ма ѿ оу҆ченицы те си, и҆ прати ги при І҆исꙋ́са, да мꙋ рекжтъ: ты ли си о҆́ныи що ще да до́йде, и҆ли дрꙋ́гиго ча́каме.
20 И ѿидо́ха при не́го мжже те, и҆ ре́коха мꙋ: І҆ѡа́ннъ крести́тель ны прати до те́бе, и҆ гово́ри: ты ли си о҆́ныи, щото ще до́йде, и҆ли дрꙋ́гиго ча́каме;
21 И въ то́а ча́съ и҆сцѣли мнози́на ѿ бо́лести, и҆ ѿ ра́ны, и҆ ѿ дꙋ́хове злы, и҆ на мнози́на слѣпи дарова прогле́днꙋванїе.
22 И ѿговори, І҆исꙋ́съ, и҆ ре́че и҆́мъ: и҆де́те та каже́те на І҆ѡа́нна тї́а (ра́боты) щото видѣ́хте, и҆ щото чꙋ́хте: защо слѣпи прогле́днꙋватъ, хро́ми хо́датъ, прокаже́нни се ѿчи́стꙋватъ, глꙋ́хи слꙋ́шатъ, ме́ртви воскре́снꙋватъ, сирома́си благовѣстꙋ́ватъ.
23 И блаже́нъ е҆ ко́йто се не собла́зни за ме́не.
24 И като си ѿидо́ха оу҆́ченицы те І҆ѡа́ннови, начна да дꙋ́ма къ наро́датъ за І҆ѡа́нна: що и҆злѣ́зохте да ви́дите въ пꙋ́стына та; тро́сть ли, коа́то се кла́ти ѿ вѣ́тжратъ;
25 Но що и҆злѣ́зохте да ви́дите; человѣ́ка ли ѡ҆бле́чена въ ме́гки дре́хи; е҆́то, о҆ні́а щото но́сатъ хꙋ́бавы дре́хи, и҆ раско́шествꙋватъ, въ ца́рски те са до́мове.
26 Но що и҆злѣ́зохте да ви́дите; проро́ка ли; е҆́й, гово́римъ ви, и҆ по мно́го ѿ проро́ка.
27 Защо́то то́а е҆ о҆́ныи, за кого́то е҆ пи́сано: е҆́то,

а҆зъ пра́щамъ А҆́ггело моего̀
предъ лицѐ то ти, ко́йто ще
да оу҆пра́ви пѫтьатъ ти
предъ те́бе.
28 Защо́то ви гово́римъ,
че ни́кой проро́къ по межд8
ѿнꙑ́а, ко́йто са се роди́ли
ѿ женꙑ̀, не є҆ по̀ голе́мъ ѿ
І҆ѡа́нна крести́тела: но по̀
ма́лїо ѿ негѡ въ ца́рство то
Бж҃їе, по̀ голе́мъ є҆ ѿ не́гѡ.
29 И҆ си́чки те лю́дїе като
чꙋ́ха, и҆ мꙑтари́ те, ѡ҆прав-
да́ха Бг҃а, защо́то се крѫ-
стїха съ крещенїе то І҆ѡа́н-
ново.
30 А҆ Фарїсе́и те и҆ зако́н-
ницꙑ те ѿфѫрли́ха совѣ́-
татъ Бж҃їй ѿ себе си, защо́-
то се не крѫстїха ѿ не́гѡ.
31 И҆ рече Гдⷭ҇ь: на що̀ да
оу҆подо́бимъ человѣ́цꙑ те
на-то́а ро́дъ; и҆ на що̀ са
подо́бни;
32 Подо́бни са на дѣца̀
та, ко́йто седа́тъ на паза́-
ратъ, и҆ вꙑ́катъ є҆дко̀ на
дрꙋ́го, и҆ гово́ратъ; свирі́х-
ме ви, и҆ не и҆гра́хте: тѫжи́х-
ме ви и҆ не плака́хте.
33 Защо́то дойде І҆ѡа́ннъ
крести́тель, ко́йто ни хлѣ́бъ
ꙗ҆дѐше, ни вїно̀ пїе́ше: и҆
гово́рите бѣ́съ и҆́ма.
34 Дойдѐ Сꙑ́нъ человѣче-
скїй, ко́йто и҆ ꙗ҆дѐ и҆ пїе, и҆
гово́рите: є҆́то, человѣ́къ
многоꙗ́децъ и҆ вїнопі́йца,
прїа́тель на мꙑтарѝ те и҆
на грѣ́шни те.
35 И҆ ѡ҆правда́се прем8-
дрость та̀ ѿ си́чки те си
ча́да.
36 И҆ мо́лѣше го нѣ́кой ѿ
фарїсе́и те да ꙗ҆дѐ за́едно
съ не́го: и҆ ѿи́де въ кѫща
та фарїсе́ова, и҆ сѣдна̀.
37 И҆ є҆́то, є҆дна̀ жена̀ въ
о҆́нꙑй гра́дъ, коа́то бѣше
грѣ́шница, като раз8мѣ̀ че
седѝ на трапе́за та въ кѫ-
щата фарїсе́ова донесе а҆ла-
ва́стръ съ мѵ́ро:
38 И҆ застана̀ ѿза́дъ при
нозѐ те м8 и҆ пла́чеше, и҆ фа-
на̀ да м8 поли́ва нозѐ те со
слѫзꙑ те си: и҆ со съ коса̀ та
ѿ глава̀ та си ги ѡ҆три́ваше,
и҆ цал8ваше м8 нозѐ те, и҆
ма́жеше ги съ мѵ́ро то.
39 А҆ о҆́нꙑй фарїсе́й ко́йто
го бѣше повꙑкалъ въ кѫща
та си, като видѐ това̀, по-
мꙑ́сли въ себе си и҆ рече: те́а
человѣ́къ, а҆ко бꙑ бꙑ́лъ про-
ро́къ, щѣше да позна́е, коа̀
и҆ каква̀ жена̀ м8 се прико́-
сн8ва: защо̀ є҆ грѣ́шна.
40 И҆ ѿговорѝ І҆и҃с, и҆
рече м8: Сі́мѡне, и҆́мамъ нѣ́-
що да ти рече́мъ. А҆ той
рече: оу҆чи́телю, речѝ.
41 А҆ І҆и҃съ рече два́ма
дѫлжника бѣ́ха дѫлжни на
є҆́дного заемода́вца: є҆ди́н-
нꙑо бѣше дѫлженъ петсто́-
тинъ динари, а҆ дрꙋ́гїо пе
десѐ.
42 И҆ поне́же не́маха и҆ ди-
ма та да ги пла́татъ, по-

сти̇ и̇мъ ги и҆ на двáма та. Кажи̇ ми прóчее, кóйто ѿ тíѧ двáма та ще го возлю́би пóвече;
44 Ѿговори̇ Сíмωнъ, и҆ рéче: мы́слимъ, защó о҆́ныѝ на когóто пó мнóго прости̇. А Іисꙋсъ мꙋ рéче: прáвω си ѿсꙋди́лъ.
44 И като се ѡ҆бжрна̀ къ жена̀ та, рéче на Сíмωна: видишъ ли тáѧ жена̀: влѣзохъ въ кжща та ти, и҆ ни вода̀ на нозѐ те ми не дáде: а҆ тáѧ со слжзы ми ѡ҆млíѧ нозѐ те, и҆ съ коса̀ та ѿ глава̀ та си ги ѡ҆три̇.
45 Цѣловáніе ми ты̀ не дáде, а҆ тáѧ ѿ каквóто сáмь влѣзна́лъ, не престáнꙋва да ми цѣлꙋ́ва нозѐ те.
56 Ты̀ съ мáсло глава̀ та ми не помаза̀: а҆ тáѧ ми помаза̀ съ мѵ́ро нозѐ те.
47 И заради това̀ ти говóримъ, прощáватъ и҆́ се мнóго те грѣхове, защóто є҆ возлюбила мнóгω: а҆ комꙋ́то се прощáва мáлко, нò мáлко люби.
48 И рéче и҆́: прощáватъ ти се грѣховѐ те.
49 И начнáха о҆нíѧ, кои́то сѣдéха съ нéго да дꙋматъ въ сéбеси: кóй є҆ тоѧ, кóйто и҆ грѣхове прощáва;
50 И рéче на жена̀ та: вѣра та твоѧ̀ те спáсе: и҆ди̇ си со здрáвіе.

ГЛАВА И҃.

И҆ по това̀ пóслѣ хóдеше ѿ грáдъ въ грáдъ, и҆ ѿ село̀ въ село̀, и҆ проповѣ́дováше и҆ благовѣствꙋ́ваше цáрство то Бж҃іе: и҆ дванáдесе те оу҆ченицы съ нéго.
2 И нѣ́кои жены̀ кои́то бѣха и҆сцѣлѣ́ли ѿ дꙋ́хове злы̀ и҆ бóлести: Марíа коѧ́то се нарѝчеше Магдали́на, и҆зъ коѧ́то и҆злѣзоха сéдмь дїáволи.
3 И҆ Іωáнна жена̀ та наХꙋзáна приставникатъ И҆рωдовъ: и҆ Сꙋсáнна, и҆ дрꙋги мнóго, кои́то мꙋ слꙋгꙋ́ваха ѿ свои̇̀ те и҆мѣ́ніѧ.
4 И като се сти́чеше мнóго нарóдъ, и҆ ѿти́ваха при нéго ѿ си́чки те грáдове, рéче съ при̇тча:
5 И҆злѣзе сѣ́ятель да сѣ́е сѣ́ме то си: и҆ като сѣ́еше, є҆днò падна̀ при пжтьатъ, и҆ потжпкáсе, и҆ пти́цы те небéсны го покжлвáха:
6 А дрꙋго падна̀ на кáмень, и҆ като проникна̀ и҆зсжхна̀, защóто нéмаше влáга.
7 А дрꙋго падна̀ по срéдъ тжрнѣ то, и҆ понéже порáстоха заéдно (и҆) тжрнѣ то оу҆давиха го:
8 А дрꙋго падна̀ на добра̀ земля̀, и҆ и҆зникна̀, и҆ сотвори̇ плóдъ стократенъ. Тíѧ (при̇тчи) като говóреше рéче: кóйто и҆ма оу҆ши да слꙋша, нéка слꙋша.

9 И оучнницы те мꙋ го
пытаха, и говореха: що зна-
чи таа притча;
10 А Іисꙋсъ рече: вамъ е
дадено да знаете тайны те
на-царство то Божіе: а на
дрꙋги те съ притчи гово-
римъ, да, като гледатъ, не
видатъ, и като слꙋшатъ да
не разꙋмѣватъ.
11 А притча та е таа: сѣ-
ме то е слово то Божіе.
12 А сѣани те при пѫть-
атъ са оніа, които (го) слꙋ-
атъ: после доходи діа-
волъ, и зема слово то отъ
сѫрдце то имъ, за да не по-
вѣрꙋватъ и спасатсе.
13 А посѣани те на камы-
катъ са оніа, които кога-
то чꙋатъ, съ радость пріи-
матъ слово то: обаче они
корень нѣматъ, защото въ
мало време вѣрꙋватъ, а кога-
то доде напасть отричатсе.
14 А онова що то падна
въ тѫрнѣ то, това са оніа
които са чꙋли слово то, и
отъ светски те попеченіа, и
отъ богатства та, и отъ сладо-
сти те на-тоа свѣтъ оудá-
вꙋватсе и не свѫршꙋватъ
плодъ.
15 А онова що то е па-
днало на добра та земла,
това са оніа, които като
чꙋатъ съ добро и благо
сѫрдце слово то, дѫржатъ
го, и правятъ плодъ съ
тірпѣніе.
16 И никой не запала свѣ-
тилникъ, и покрыва го съ
сосꙋдъ, или тꙋра отъ долꙋ
подъ одѫрать: но тꙋра го
на столатъ, за да гледатъ
видело то които влазатъ.
17 Защото нема нищо
скрышно, което не ще да се
изави, ни то тайно, което
не ще да се разꙋмѣе, и да
излѣзе на явно.
18 Внимайте прочее какво
слꙋшате: защото който
има (нѣкоа дарба) нѣмꙋ
ще да се даде и дрꙋга по
голѣма: а който нема (дар-
ба), и онаа що то се види
да има, ще се земе отъ него.
19 И дойдоха при него
майка мꙋ и братіа та мꙋ,
и не можеха да хоратꙋватъ
съ него отъ народатъ.
20 И казаха мꙋ, и рекоха:
защо майка ти и братіа та
ти стоатъ вѫнъ, и искатъ
да те видатъ.
21 А Іисꙋсъ отговори и ре-
че имъ: майка ми и братіа
та ми са тіа, що то слꙋшатъ
слово то Божіе, и творатъ го.
22 И въ единъ день той
влѣзе въ корабль, и оучени-
цы те мꙋ съ него: и рече имъ:
хайде да заминеме оттонадъ
езеро то, и пойдоха.
23 И като отиваха, (Іи-
сꙋсъ) заспа: и слѣзе бꙋра
вѣтренна въ езеро то: и
корабѫльо се напѫлнꙋваше,
и беха въ бѣда.

24 И пристѫпиха ѹчени-
цы те та го собѫдиха и го-
вореха: ѹчителю, ѹчите-
лю, загинѹваме. А Іисѹсъ
стана и запрети на вѣтж-
ратъ, и на бѹра та водна:
и престанаха, и быде ти-
шина.
25 И рече имъ: гдѣ ви е
вѣра та; и като се ѹбояха
чѹдехасе, и говореха по ме-
ждѹ си: кой е прочее тоя,
щото заповѣдѹва и на вѣ-
трища та и на воды те и го
слѹшатъ;
26 И ѿпливаха въ страна
та Гадаринска, която е
ѿнадъ Галілеа та.
27 И като излѣзе на зем-
ля та срѣтна го нѣкой че-
ловѣкъ ѿ градѫтъ, който
имаше діаволы ѿ много го-
дины, и въ дреха не се ѡб-
лачеше, и въ кѫща не жи-
веєше но въ гробища та.
28 И като виде Іисѹса из-
выка, и припадна на нозе
те мѹ, и съ големъ гласъ ре-
че: що имашъ да правишъ
съ мене, Іисѹсе Сыне на-
Бга вышнагѡ: молимъ ти
се не дей ме мѫчи.
29 Защото заповѣда на
нечистыатъ дѹхъ да излѣ-
зе ѿ человѣкатъ: понеже ѿ
много годины го префащa-
ше, и вѫрзѹваха го въ же-
лѣзны вериги, и клапы мѹ
тѹреха на нозе те, и вардеха
го: а той скѫсѹваше вериги
те желѣзны, и гонешесе ѿ ді-
аволатъ презъ пѹстыни те.
30 А Іисѹсъ го попыта, и
рече: какво ти е име то; а
той рече: легеѡнъ: защо
много діаволи влѣзоха въ
него.
31 И молеха го да имъ не
заповѣда да идатъ въ без-
дна та.
32 И беше тамѡ стадо
свинско големо което пасе-
ше въ гора та: и молеха го,
да имъ повели да влѣзнатъ
въ нихъ и повелѣ имъ.
33 И излѣзоха діаволи те
ѿ человѣкатъ, и влѣзоха
въ свинѣ те: и пѹстисе ста-
до то по брегѫтъ въ езеро
то, и издависе.
34 А като видеха свинаре
те това, щото быде побѣ-
гнаха: и ѿидоха та казаха
въ градѫтъ и въ села та.
35 И человѣцы те излѣзо-
ха да видатъ онова щото
быде: и дойдоха при Іи-
сѹса и намериха человѣкатъ
изъ когото беха излѣзли
діаволи те, че седеше ѡбле-
ченъ и смысленъ при нозе
те Іисѹсови, и ѹплашихасе.
36 А оніа щото видеха
това, казаха имъ, какво се
избави бѣсныо.
37 И моли го сичкіо на-
родъ ѿ страна та Гадарин-
ска да си ѿиде ѿ нихъ, за-
щото ги беше фаналъ го-
лемъ страхъ: а той влѣзе

въ гемі́а та и҆ вжрна́се на-
за́дъ.
38 И моле́ше мꙋ се ѻ҆́нꙑй
человѣ́къ, и҆зъ кого́то и҆з-
ла́зоха дїа́воли те, да бжде
съ не́го: но І҆исꙋсъ го и҆спра-
тѝ и҆ рече:
39 Вжрни́се въ кжщѧ та си,
и҆ прика́звꙋвай щото ти со-
творѝ Бг҃ъ, и҆ ѿи́де по си́ч-
кїатъ гра́дъ, и҆ проповѣ́дꙋ-
ваше това̀ щото мꙋ сотво-
рѝ І҆исꙋсъ.
40 А҆ кога́то се вжрна̀ І҆и-
сꙋсъ прїѧ̀ го наро́до: защо́-
то си́чки те го ча́каха.
41 И є҆́то че дойдѐ є҆ди́нъ
человѣ́къ, и҆́ме то мꙋ І҆аі́ръ,
и҆ то́й бе́ше кня́зь на-сон-
мище то: и҆ падна̀ на но-
зѣ̀ те І҆исꙋ́сови, и҆ мо́леше го
да влѣ́зне въ кжщѧ та мꙋ.
42 Защо́то и҆́маше є҆дна̀
дщерка є҆динoро́дна до два-
на́десе годи́нꙑ, и҆ тїа̀ ꙋ҆ми-
ра́ше, и҆ като ѿи́ваше І҆и-
сꙋсъ наро́ди те го нати́скаха.
43 И нѣ́коѧ жена̀, коѧ́то
и҆́маше кровотече́нїе ѿ два-
на́десе годи́нꙑ, и҆ и҆зда́де
си́чко то си и҆мѣ́нїе на лѣ-
ка́ре те, и҆ неможѐ ни ѿ є҆-
днoгѡ̀ да се и҆злѣ́кꙋва:
44 Приближѝ ѿ за́дъ мꙋ,
и҆ прикосна́се до пола̀ та на-
дре́ха та мꙋ. и҆ то́ѧ ча́съ пре-
стана̀ тече́нїе то на-кржвь
та̀ и҆.
45 И рече І҆исꙋсъ: кой се при-
косна̀ до мене; и҆ поне́же сич-
ки те се ѿри́чаха, рече Пе́тръ
и҆ ѻ҆ні́ѧ щото бе́ха съ не́го:
Ѹ҆чи́телю, наро́дите те сти́-
ска́тъ и҆ гнѣта́тъ и҆ гово́ришъ,
кой се прикосна̀ до мене:
46 А҆ І҆исꙋсъ рече: нѣкой се
прикосна̀ до мене: защо́то
а҆́зъ ѹ҆сети́хъ че си́ла и҆з-
лѣ́зе ѿ мене.
47 И като видѐ жена̀ та
че неможѐ да се ѹ҆крꙑ́е дой-
дѐ растрепера́ласе, и҆ падна̀
предъ не́го, и҆ за коѧ̀ при-
чи́на се прикосна̀ до не́го,
каза̀ мꙋ предъ си́чки те лю-
дїе, и҆ каквѡ̀ и҆сцѣлѣ̀ то́ѧ
ча́съ.
48 А҆ І҆исꙋсъ и҆ рече: дерза́й
дщерко, вѣ́ра та твоѧ̀ те
и҆збавѝ, и҆дѝ съ ми́ромъ.
49 И като ї҆ощe дꙋмаше
то́й това̀, дойдѐ нѣкой ѿ
нача́лникатъ на-со́нмище
то, и҆ рече мꙋ: защо̀ ѹ҆мрѐ
дщерка та ти: не трꙋдѝ
ѹ҆чи́телатъ.
50 А҆ І҆исꙋсъ като чꙋ това̀,
ѿговорѝ, и҆ рече мꙋ: не кой-
се: то́кмѡ вѣ́рꙋвай, и҆ ще
да бжде жива.
51 И като влѣ́зе въ кжщѧ
та, не ѡ҆ставѝ ни́кого да
влѣ́зе вне́тре, но то́кмѡ Пе-
тра̀ и҆ І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна, и҆
бащѧ̀ та на-момиче то и҆
ма́йка та.
52 И пла́чеха си́чки те и҆
ѡ҆пла́кꙋваха го, а҆ І҆исꙋсъ ре-
че: не пла́чете: не є҆ ѹ҆мре-
ло, но спѝ.

53 И присмиваха мꙋ се за-
щото знаеха че є оумрело.
54 А той ги испжди вжнъ
сички те, и като го фана
за ржка та, извика, и рече:
момиче стани.
55 И повжрна мꙋ се дꙋша
та: и воскресна абїе: и рече
да мꙋ дадатъ да ꙗде.
56 И потрепераха ѿ страхъ
родителе те мꙋ: а Іисꙋсъ
имъ заповѣда да не кажатъ
никомꙋ това щото бꙑде.

ГЛАВА Ѳ҃.

И повика дванадесете си
оученицꙑ, и даде имъ сила
и власть на сички те дїаво-
ли, и да исцѣлѣватъ боле-
сти.
2 И прати ги да проповѣ-
дꙋватъ царство то Бж҃їе, и
да исцѣлѣватъ болнꙑ те.
3 И рече имъ: не земайте
нищо на пжть, нито тоѧ-
га нито торба, нито хлѣбъ,
нито парꙑ, нито по двѣ
дрехи да имате.
4 И въ коѧто кжща влѣ-
зете, тамо седете, и ѿ та-
мо си ѿивайте.
5 А които вꙑ не прїиматъ,
като излазите ѿ оный
градъ, и прахъ та ѿ нозѣ
те си ѿтресꙋвайте, да имъ
бжде за свидѣтелство.
6 И когато излазеха за-
минꙋваха презъ села та, и
проповѣдꙋваха Єѵаггелїе
то, и исцѣлѣваха секаде.
7 И чꙋ Иродъ четверовла-
стникъ сички те (чꙋдеса)
щото бꙑваха ѿ Іисꙋса, и
чꙋдешесе, защото говореха
нѣкои, че Іѡаннъ є воскре-
сналъ ѿ мрьтвꙑ те:
8 А нѣкои, защо Илїа се
є ꙗвилъ: а дрꙋги, защо
нѣкой пророкъ ѿ староврє-
менни те є воскресналъ.
9 И рече Иродъ: азъ по-
сѣкохъ Іѡанна: а кой є тоѧ,
за когото азъ слꙋшамъ та-
кива (чꙋдеснꙑ работꙑ); и
искаше да го види.
10 И като се вжрнаха апо-
столи те при Іисꙋса, каза-
ха мꙋ щото направиха: а
той ги зема, и ѿиде съ нихъ
на єдинѣ въ єдно пꙋсто
мѣсто (което є) на-граджтъ,
щото се нарича Виѳсаїда.
11 А народи те като ра-
зꙋмѣха, ѿидоха слѣдъ не-
гѡ а той като ги прїѧ, при-
казꙋваше имъ за царство
то Бж҃їе, и ѿнꙑѧ, на които
требꙋваше исцѣленїе, исцѣ-
лѣваше ги.
12 И деньо начна да се пре-
клана на мржкнꙋванѣ, и
като пристжпиха двана-
десе те, рекоха мꙋ: ѿпꙋстни
народꙑ те да идатъ въ ѿ-
колни те села и чифтлицꙑ
да кондисатъ, и да наме-
ратъ ꙗстїе: защото тꙋка
сме въ пꙋсто мѣсто.
13 И рече имъ: дайте имъ
вꙑе да ꙗдатъ. А ѿни ре-

коха: ніе немаме повече ѿ
петь хлѣба й двѣ рыбы,
ѿсвѣнь ако йдеме да кѹпиме
ꙗстіе за сички те тіа людіе.
14 Защото беха до петь
хілады мѫжіе: й рече на оу-
чеництѣ те си: тѹрете ги да
наседатъ на кѹпове по пе-
десе.
15 И направиха така, й
тѹриха ги сички те.
16 Й като зема Іисѹсъ петь
те хлѣба, й двѣ те рыбы,
й като погледна на небо то,
благослови ги: й преломи,
й даваше на оученицы те
да го предложатъ предъ
народатъ.
17 И ꙗдоха, й наситихасе
сички те: й вдигнаха арти-
сали те ймъ комaты два-
надесе коша.
18 Й когато се молеше на
единѣ, съ него беха й оу-
ченицы те мѹ: й попыта
ги й рече: кого ме гово-
ратъ народи те да самь;
19 А они ѿговориха й ре-
коха: едни говоратъ защо
си Іѡаннъ креститель: а
дрѹги Илiа: а дрѹги защо
нѣкой пророкъ е ѿ стари
те воскреснaлъ.
20 И рече ймъ: а вые кой
говорите да самь; й ѿгово-
ри Петръ, й рече: Хрістосъ
Бжій.
21 А той ймъ запрети, й
заповѣда да не продѹматъ
никомѹ това:
22 Защото рече: че Сынъ
человѣческій трѣбѹва да по-
страда многѡ, й да се оу-
ничижи ѿ старцы те й ар-
хіерен те й книжницы те й
да бѫде оубіенъ, й въ тре-
тій день да воскресне.
23 И говореше на сички те:
който йска да дойде по ме-
не да се ѿрече ѿ себе си, й да
земе крѫстатъ си секи день,
й да послѣдѹва по мене.
24 Защото който йска да
си оуварди животатъ, ще
да го загѹби: а който за-
гѹби животатъ си заради
мене той ще да го спечали.
25 Защото що ползѹва че-
ловѣка, ако придобіе сич-
кіатъ свѣтъ, а себеси загѹ-
би, йли ѿтщети;
26 Защото, който се за-
срами за мене, й за мои те
словеса, й Сынъ человѣче-
скій ще да се засрами за не-
го, когато дойде въ слава
та своѧ, й (въ славата та) на-
Отца своегѡ, й на-свети те
Аггели.
27 И говоримъ ви вой-
стиннѹ, йма нѣкои ѿ тіа
щото стоѧтъ тѹка, който
не щѧтъ да вкѹсатъ смерть,
докле не видатъ царство
то Бжіе.
28 И послѣ по тіа словеса,
колкото до осемь дни, зема
Петра й Іакѡва й Іѡанна,
й качисе на гора та да се
помоли.

29 И като се молеше видо-
на-лицѐ то мꙋ быдѐ дрꙋго
ѝнче, ѝ дрехи те мꙋ бѣлы ѝ
блѧщехасе.
30 И ё҆то, два̀ мѫжа раз-
говарахасе съ него, които
беха Мѡѷсей ѝ Илїа̀:
31 И ѻ҆ни се ꙗвиха со сла-
ва, ѝ говореха (за) ѝзлазе-
нѣ то мꙋ, което щеше да
свѫрши во Іерꙋсалимъ.
32 А Петръ, ѝ ѻ҆нїѧ кой-
то беха съ него, беха ѿтаг-
чени ѿ сонъ: ѝ като се собꙋ-
диха, видеха слава та мꙋ,
ѝ два̀ та мѫжа, които стое-
ха съ него.
33 И когато се ѿ дѣлаваха
ѻ҆ни ѿ негѡ, рече Петръ на
Іисꙋса: Оучителю, добро̀ е҆
да бѫдеме тꙋка нїе: ѝ да
направиме три колыбы, е҆-
дна̀ за тебе ѝ е҆дна̀ за Мѡ-
ѷсеа, ѝ е҆дна̀ за Илїа̀: за-
щото не знаеше що гово-
реше.
34 И като говореше тїѧ
словеса̀ Петръ, дойдѐ е҆динъ
ѻ҆блакъ, ѝ ѿбсѣни ги: а̑ оу-
ченицы те се оуплашиха ко-
гато влѣзоха ѻ҆ни въ ѻ҆-
блакатъ.
35 И чꙋсе гласъ ѝзъ ѻ҆бла-
катъ, който говореше: тоѧ
е҆ Сынъ мой возлюблен-
ный, него слꙋшайте.
36 И когато быдѐ тоѧ гласъ
намерисе Іисꙋсъ самь, ѝ ѻ҆ни
оумѫлчаха, ѝ не казаха ни-
комꙋ нищо въ ѻ҆ныа дни ѿ
ѻ҆ныа (работы) щото ви-
деха.
37 И въ дрꙋгїатъ день ка-
то слѣзоха ѿ гора̀ та, сре-
щна̀ го многъ народъ.
38 И ё҆то, мѫжъ нѣкой ѝз-
викасе ѿ народатъ, ѝ рече:
Оучителю, молимъ ти се
погледни на сына моего̀, за-
щото ми е҆ е҆динороденъ:
39 И фаща го дꙋхъ, ѝ ѝз-
веднашъ выка, ѝ трѫшка го
съ пѣны, ѝ е҆два̀ ѿива ѿ
негѡ, когато го оуталожи.
40 И молихсе на оученицы
те ти да го ѝзгонатъ, ѝ
не могоха.
41 И ѿговори Іисꙋсъ, ѝ ре-
че: ѽ роде невѣрный ѝ раз-
вращенный, до кога̀ ще бѫ-
демъ съ васъ, до кога̀ ще
вы терпимъ; доведи ми сы-
на твоего̀ тꙋка.
42 И като ѝдеше сынъ мꙋ,
трати го долꙋ дїаволо, ѝ
стресе го. А Іисꙋсъ запрети
на нечистшатъ дꙋхъ, ѝ ѝс-
цѣли момчѐ то, ѝ даде го
на баща̀ мꙋ.
43 И чꙋдехасе сички те за
величество то Бж҃їе, ѝ като
се чꙋдеха людїе то за всич-
ки те ѻ҆нїѧ (дѣла̀ чꙋдесни)
щото сотвори Іисꙋсъ, рече
на оученицы те си.
44 Тїѧ словеса̀ тꙋрете ги
въ оуши те си: защото
Сынъ человѣческїй ще да
бѫде преданъ въ рѫцѐ те че-
ловѣчески.

45 А ѻни́ не разꙋмѣ́ха то-
ва̀ сло́во, защо́то бѣ́ше по-
крыено ѿ ни́хъ да го не оу-
сѣ́татъ: и̂ боѣ́хасе да го по-
пы́татъ за това̀ сло́во.

46 И влѣ́зе (тако́во) по-
мышле́ніе въ ни́хъ, кой ли
бы ѿ ни́хъ бы́лъ по̀ голе́мъ.

47 А Іисꙋ́съ поне́же зна́еше
помышле́ніе то на-сердца̀ та
и̂мъ; зема̀ є̂дно̀ дѣте́нце,
и̂ тꙋри̂ го при себе си:

48 И̂ рече и̂мъ: ко́йто пріи́-
ме това̀ дѣте́нце въ моѐ то
и̂ме ме́не пріи́ма: а̂ ко́йто
пріи́ма ме́не, пріи́ма ѻно-
го́на, ко́йто ме є̂ прати́лъ:
защо́то ко́йто є̂ по̀ ма́локъ
въ ва́съ, то́й ще да бѫде
голе́мъ.

49 И ѿговори̂ Іѡа́ннъ, и̂
рече: Оу̂чи́телю видѣ́хме нѣ-
кого си, ко́йто съ твоѐ то
и̂ме и̂згона́ваше бѣ́сове, и̂
забрани́хме мꙋ защо́то не
хо́ди слѣдъ на́съ.

50 И рече мꙋ Іисꙋ́съ: не
брани́те мꙋ: защо́то ко́йто
не є̂ на вѫрхъ на́съ, то́й є̂
ѿ на́ша та страна̀ (помо́-
щникъ.)

51 А кога́то се и̂спѫлнꙋва-
ха дни̂ те на-воска́чꙋваніе то
мꙋ, и̂ то́й оу̂твѫрди̂ лицѐ
то си да и̂де во Іерꙋсали́мъ.

52 И прати̂ вѣ́стники
предъ лицѐ то си: и̂ ѿидо́-
ха та влѣ́зоха въ є̂дно̀ село̀
Самара́нско, за да мꙋ при-
го́тватъ мѣ́сто.

53 И не пріа́ха го защо́то
лицѐ то мꙋ бѣ́ше да и̂де во
Іерꙋсали́мъ.

54 И като видѣ́ха оу̂чени-
цы те мꙋ Іа́кѡвъ и̂ Іѡа́ннъ,
рѣ́коха; Го́споди, щѣ́шъ ли
да речѐ ме да слѣ́зе ѻ̂гнь ѿ
небо̀ то, да ги и̂згори̂, как-
во̀ то ще направи̂ И̂лі́а;

55 И като се ѿвѫрна̀ Іи-
сꙋ́съ оу̂кори̂ ги, и̂ рече и̂мъ:
не зна́ете на-кой сте дꙋ́хъ
вые.

56 Защо́то Сы́нъ человѣ́-
ческій не є̂ доше́лъ да по-
гꙋ́би дꙋ́шы человѣ́чески, но
да спасѐ: и̂ ѿидо́ха въ дрꙋ-
го село̀.

57 И като вѫрвѣ́ха по пѫ-
тьатъ, рече мꙋ нѣ́кой: Го́-
споди, ще да идемъ слѣдъ
тебе дѣто да идешъ.

58 И рече мꙋ Іисꙋ́съ: ли-
си́цы те иматъ дꙋпки, и̂
пти́цы те небе́сны гнѣзда̀:
а̂ Сы́нъ человѣ́ческій нема
гдѣ̀ да си подкло́ни глава̀ та

59 И рече на дрꙋгиго: по-
слѣ́дꙋвай по ме́не. А ѻ̂нъ
рече: Го́споди да́йми доз-
воле́ніе да идемъ пе́рво да
погребе́мъ ѻтца̀ моего̀.

60 А Іисꙋ́съ мꙋ рече: ѿста-
ви̂ ме́ртвы те да погре́бꙋ-
ватъ свои̂ те мертвецы̀: а̂
ты̀ и̂ди̂ и̂ пропо вѣ́дꙋвай
ца́рство то Бж҃іе.

61 А дрꙋ́гъ рече: Го́споди,
ще да до́демъ слѣдъ тебе:
но да́й ми по̀ на предъ доз-

волѣніе да йдемъ да се простимъ съ ѻныа щото са въ кѫща та ми.
62 А Іисусъ му рече: никой, който є҆ турилъ рука та си на рало то й гледа назадъ, не є҆ оуправенъ въ царство то Бж҃іе.

ГЛАВА І҃

Й после по това ѿредѣли Гдь й други седемдесе (оученицы), й прати ги по двама предъ лице то си, въ секой градъ й мѣсто, кѫдето щеше самсй да йде.
2 И говореше имъ: жатва та є҆ многа, а҆ работницы те са малко: молетесе прочее на господинатъ, на-жатва та, да йскара, работницы на жатва та си.
3 Идете: є҆то а҆зъ вы пращамъ като агне та посредъ вълцы те.
3 Не носете кесіа, нито дисаги, нито ѻбуща: й никого на пѫтьатъ да не поздравите.
5 И въ коато кѫща влѣзете, перво говорете: миръ на таа кѫща.
6 И а҆ко бѫде тамо сынъ на-миратъ ще да почине на него миро вашъ: а҆ко ли не, ще да се вѫрне кодъ васъ.
7 И въ таа кѫща седете, й ıадете й пійте ѿ ѻніа (ıастіа) щото се намиратъ оу нихъ: защото є҆ достоинъ работнико за заплата та си, не премѣщавайтесе йзъ кѫща въ кѫща.
8 И въ който градъ влазите, й пріематъ вы, ıадте ѻніа (ıастіа) щото предлагатъ предъ васъ:
9 И йсцѣлавайте болны те имъ, й говорете имъ: приближисе на васъ царство то Бж҃іе.
10 А въ който градъ влазите, й не пріематъ вы като йзлѣзете на кръстопѫтища та му, говорете.
11 И прахѫтъ щото прилѣпна на насъ ѿ вашіатъ градъ, ѿ трѣсуваме ви го: ѻбаче това знайте, защо се приближи на васъ царство то Бж҃іе.
12 И говоримъ ви, защо по лѣгко ще да бѫде въ ѻный день на Содомлани те, нежели на ѻный градъ.
13 Горко тебе Хоразине: горко тебе, Виѳсаидо: защото а҆ко быха были въ Тура й Сідона силы те който быдоха въ васъ, ѿ давна щеха, като се ѿблечатъ во вретище, й посыпатсе съ пепель, да се покаатъ.
14 Но на Тура й Сідона по лѣгко ще бѫде въ день судный, нежели вамъ.
15 И ты Капернауме, който се си йздигналъ до небо то, до а҆да ще да се снемешъ.

16 Ко́йто слꙋша ва́съ, мѐне слꙋша: ѝ ко́йто се ѿфжрла ѿ ва́съ, ѿ мѐне се ѿфжрла: а̑ ко́йто се ѿфжрла ѿ мѐне, ѿфжрла се ѿ ѻ̑ногова, ко́йто ме ѐ пратилъ.

17 И вжрна́хасе седемдесѐ те съ ра́дость, ѝ ре́коха: Го́споди, ѝ бѣ̑сове те ни се покора́ватъ съ твоѐ то ѝме.

18 И ре́че ѝмъ: видѣ́хъ сатана̀ та, защо̀ падна̀ ѿ небо̀ то като светка́вица.

19 Ѐто ви да́вамъ вла́сть да настжпꙋвате на змі́и те, ѝ на скорпі́и те, ѝ на си́чка та си́ла вра́жїа, ѝ нищо не щѐ да вы повре́ди.

20 О̑ба́че не ра́дꙋвайтесе затова̀, защо́то ви се покора́ватъ дꙋхове те: но ра́дꙋвайтесе, защо ѝмена̀ та ва́ши са написани на небеса̀ та.

21 Въ ѻ̑ный ча́съ возрадꙋва́се Їисꙋсъ съ дꙋхатъ, ѝ ре́че: ѝсповѣ́дꙋвамти се Ѻтче. Го́споди на-небо̀ то ѝ на-земла̀ та, защо́то си оу̑таи́лъ тїа (ра́коты) ѿ премꙋдры те, ѝ разꙋмны те, ѝ ѿкры́лъ си ги на дѣца̀ та: Ѻтче: защо̀ та́кѡ бы́дѐ оу̑годно предъ те́бе, ѝ като се ѿбжрна̀ ка́мъ оу̑ченицы те, ре́че.

22 Всички те) создані́а) ми са преда́дени ѿ Ѻц҃а моегѡ̀: ѝ никой не зна́е кой ѐ Сы́нъ то́кмѡ Ѻтецъ: ѝ кой ѐ Ѻтецъ то́кмѡ Сы́нъ, ѝ комꙋто ще̑ Сы́нъ да го ѿкры́е.

23 Тога́ва като се ѡ̑бжрна̀ камъ оу̑ченицы те на ѐдинѣ̀, ре́че; блаже́ни са ѻ̑чи̑ те, които видатъ, щото вы́е видите.

24 Защо́то ви говорймъ, че множи́на проро́цы ѝ ца́рове поиска́ха да ви́датъ ѻ̑ны́а (ра́коты) щото вы́е видите, ѝ не виде́ха: ѝ да чꙋатъ, щото вы́е слꙋшате, ѝ не чꙋха.

25 И ѐто, стана̀ нѣ̑кой си зако́нникъ да го ѝскꙋша́ва, ѝ ре́че: Оу̑чи́телю що да направимъ да наслѣ́димъ живо́тъ вѣ̑чный;

26 А̑ Їисꙋсъ мꙋ ре́че: въ зако́натъ що ѐ писано; какво̀ чете́ишъ;

27 А той ѿговори̇̀, ѝ ре́че ще да возлю́бишъ Гд҃а Бг҃а твоего̀ ѿ всичко то си се́рдце, ѝ ѿ всичка та си дꙋша̀, ѝ со всичка та си си́ла, ѝ со всичко то си помышле́нїе: ѝ ближнаго своего̀, като самаго̀ се́бе.

28 И ре́че мꙋ Їисꙋсъ: пра́вѡ си ѿговори́лъ: това̀ прави̇̀, ѝ ще да бждешъ живъ.

29 А той поне́же ѝскаше да ѿправди̇̀ се́бе си, ре́чѐ на Їисꙋса: ѝ кой ѐ ближнїй мо́й:

30 А̑ Їисꙋсъ ѿговори̇̀, ѝ ре́че: нѣ̑кой человѣ́къ сла́зеше ѿ

Ієрꙋсалима во Ієрїхѡ́нъ, и̂
падна̀ въ разбо́йницы кои́-
то като го собле́коха, и̂ на-
ложи́ха мꙋ ра́ны ѿидо́ха си,
и̂ ѡ̂ставиха го є̂дна̀ живъ.
31 И по слꙋ́чаю сващен-
никъ нѣ́кой сла́зеше по то́а
пжть: и̂ като го видѐ, ѡ̂-
ставѝ го и̂ замина́си.
32 Подо́бнѣ, и̂ нѣ́кой ле-
ѵі́тъ, поне́же дойдѐ на ѻ̂но-
вꙋ̀ мѣ́сто, като се прибли-
жѝ та го видѐ, ѡ̂ставѝ го
и̂ ѿиде си.
33 Но є̂ди́нъ Самара́нинъ,
ко́йто пжтꙋ́ваше, дойдѐ при
не́го, и̂ като го видѐ, со-
жалѝ мꙋ се за не́го.
34 И присткпѝ, и̂ повжр-
зѝ мꙋ ра́ны те и̂ полеа̀ ги
съ ма́сло и̂ вїно̀: и̂ като го
качѝ на свойатъ си, доби-
токъ, ѿведе го въ гости́нни-
ца та и̂ грижаше се за не́го.
35 И на оу́трешніатъ де́нь,
като си пойдѐ, и̂звадѝ два̀
сре́бренника, и̂ да́де на го-
сти́нникатъ, и̂ ре́че мꙋ: и̂-
май грижа за того́ва чело-
вѣ́ка: и̂ ко́лкото їо́ще по-
ха́рчишъ за не́го, а̂зъ кога́-
то се вжрнемъ ще да ти
запла́тимъ.
36 Ко́й про́чее ѿ тїа три-
ма та ти се чи́ни да є̂ бли́-
жень на ѻ̂ного́ва, ко́йто є̂
падна́лъ въ разбо́йницы те:
37 А зако́ннико ре́че; ѻ̂-
ный що́то сотворѝ ми́лость
съ не́го. А Ісꙋсъ мꙋ ре́че:
и̂дѝ про́чее та правѝ и̂ ты̀
та́кожде.
38 И като вжрве́ха по
пжтьатъ, влѣ́зе Ісꙋсъ въ
є̂дно̀ село̀: и̂ жена̀ нѣ́коа,
и̂ме то и̂ Ма́рѳа, прїа̀ го
во свойатъ си до́мъ.
39 И и̂маше тїа̀ сестра̀,
коа́то се нари́чаше Марі́а,
коа́то и̂ сѣдна̀ при нозѣ̀ те
Ісꙋсови, и̂ слꙋ́шаше сло́во
то не́гово.
40 А Ма́рѳа се мо́лвеше за
мно́го слꙋгꙋ́ванїе, и̂ застана̀
при не́го, и̂ ре́че: Го́споди, не
ма́ришъ ли като ме ѡ̂ставѝ
сестра̀ ми сама̀ да слꙋгꙋвамъ;
речѝ и̂ про́чее да ми помо́гне.
41 И ѿговорѝ Ісꙋсъ, и̂ ре́-
че и̂: Ма́рѳо, Ма́рѳо, гри-
жаше се и̂ мо́лвише се за мно́-
го (ра́боты):
42 Но є̂дна̀ є̂ за потре́ба.
А Марі́а и̂зкра̀ до́брыатъ
дѣ́лъ. ко́йто не щѐ да се
зе́ме ѿ не́а.

ГЛАВА АІ҃

И є̂ди́нъ пжть като бе́ше
на нѣ́кое мѣ́сто, и̂ се мо́ле-
ше, кога́то престана̀, ре́че
мꙋ є̂ди́нъ ѿ оу́ченицы те
мꙋ: Го́споди, наꙋчѝ ны да
се мо́лиме, каквото и̂ Іѡ-
а́ннъ наꙋчѝ оу́ченицы те си.
2 И ре́че и̂мъ: кога́то се
мо́лите, дꙋмайте: Ѻ̂ТЧЕ
на́шъ, ко́йто си на небеса̀та,
да се сватѝ и̂ме то твое:

да дойде царство то твоѐ: да бѫде волѧ та твоѧ какво́то на небо́ то, така̀ и҆ на землѧ̀ та:
3 Хлѣбатъ на́шъ ката дне́вншатъ да́вай ни го ката де́нь.
4 И простѝ ни грѣховѐ те на́ши, защо́то и҆ са́ми ні́е проща́ваме се́комꙋ, ко́йто ѐ длъженъ: и҆ не вовони ѐ длъженъ: и҆ не вово-
дѝ ны во и҆скꙋше́ніе: но и҆збавѝ ны ѿ лꙋка́вагѡ.
5 И ре́че и҆̀мъ: ко́й ѿ ва́съ а҆̀ко бы и҆ма́лъ (нѣ́кого) пріѧтелѧ, и҆ ѿише́лъ бы при не́го по сре́дъ но́щь, и҆ ре́клъ бы мꙋ: ѿ пріѧ́телю, да́й ми на за́емъ трѝ хлѣ́ба:
6 Поне́же є҆ди́нъ пріѧ́тель ми дойдѐ ѿ пѫть, и҆ не́мамъ що да мꙋ предло́жимъ да ꙗ҆дѐ:
7 И а҆̀ко о҆́нъ бы ѿговори́лъ ѿ вне́тре, и҆ ре́клъ бы: не мѝ доса́ждай: защо́то сега̀ врата̀ та се вече затвори́ха, и҆ дѣца̀ та ми са на легло̀ то съ ме́не: не мо́жемъ да ста́немъ да ти да́мъ.
8 Говоримъ ви: а҆̀ко и҆ да не щѐ да ста́не да мꙋ дадѐ зарадѝ пріѧ́телство то, о҆ба́че за безо́члибство то мꙋ ще да ста́не да мꙋ дадѐ ко́лкото мꙋ тре́бꙋва.
9 И а҆̀зъ ви гово́римъ: просе́те, и҆ ще да ви се дадѐ: трасе́те, и҆ ще да намѣ́рите: чꙋка́йте, и҆ ще да ви се ѿвори.
10 Защо́то вса́кой ко́йто про́си, ще прі́име: и҆ ко́йто тра́си, ще наме́ри: и҆ ко́йто чꙋка, ще мꙋ се ѿво́ри.
11 А ко́й ѿ ва́съ а҆̀ко бы бы́лъ баща̀, и҆ а҆̀ко бы мꙋ поиска́лъ сы́нъ мꙋ хлѣ́бъ да ли ка́мень ще мꙋ дадѐ; и҆лѝ (а҆̀ко бы поиска́лъ) ры́ба, да лѝ змі́ѧ̀ вмѣ́стѡ ры́ба ще мꙋ дадѐ;
12 Илѝ а҆̀ко бы поиска́лъ ꙗ҆йцѐ, да лѝ скорпі́а ще мꙋ дадѐ:
13 А҆́ко про́чее вы́е, ко́йто сте лꙋка́ви, оу҆мѣ́ете да да́вате добры̀ дава́нѣ та на ча́да та си, ко́лко по̀ мно́гѡ О҆те́цъ небе́сный, ще да дадѐ Дх҃ъ сва́тъ на о҆ні́ѧ, ко́ито про́сатъ ѿ не́гѡ.
14 И тога́ва бе́ше и҆згна́лъ є҆дного̀ діа́вола, ко́йто бе́ше нѣ́мъ: и҆ като и҆злѣ́зе діа́воло, продꙋма̀ нѣ́мыо: и҆ чꙋди́хасе нарѡ́дите.
15 А нѣ́кои ѿ ни́хъ ре́коха: съ веелзевꙋ́латъ кна́затъ діаволски и҆згона́ва діа́волы те.
16 А дрꙋ́ги го и҆скꙋша́ваха, та и҆̀скаха ѿ не́гѡ зна́меніе ѿ небо̀ то.
17 А то́й поне́же зна́еше помышле́ніѧ та и҆̀мъ, ре́че: вса́ко ца́рство, а҆̀ко се раздѣлѝ на връхъ се́бе си, запꙋстѣ́ва, и҆ кѫща (а҆̀ко се раздѣлѝ) на връхъ се́бе си, па́да.
18 И а҆̀ко сатана̀ та се є҆

раздѣлилъ на връхъ себе си,
какво ще да стои царство
то мꙋ; защото говорите,
чи съ Веелзевꙋла изгона-
вамъ діаволы те.
19 И ако азъ изгонавамъ
діаволы те съ Веелзевꙋла, а
сынове те ваши, съ кого ги
изгонꙋватъ; заради това,
они ще ви бѫдатъ сꙋдіи.
20 Ако ли азъ съ прѫстъ
Бж҃їй изгонавамъ діаволы
ти, постигна прочее на васъ
царство то Бж҃їе.
21 Когато тѧкїо воорꙋжалсе
варди дворатъ си, въ миръ
стоѧтъ имѣнїѧ та мꙋ.
22 Но когато доде по тѧ-
кїо ѿ него, и побѣди го,
сичко то мꙋ ѡрꙋжїе зема, на
което се надѣеше и ѡбератъ
мꙋ раздава.
23 Който не е съ мене, на
връхъ мене е: и който не
собира заедно съ мене, раз-
сыпꙋва.
24 А когато нечистый
духъ излѣзе изъ человѣка,
преходи презъ безводни
мѣста, и тръси оупокоенїе:
и като не намѣри, говори:
да се вꙋрнемъ въ кѫща та
си, ѿ коѧто излѣзохъ.
25 И когато доде, нахо-
жда ѫ пометена и оукрасена.
26 Тогава ѿива, и зема
съ себе си седмь дрꙋги ду-
хове по злы ѿ себе, и вла-
затъ, и живеѧтъ тамо: и
бываТъ послѣдны те (зли-
ны) на ѡногова человѣка,
по лоши ѿ первы те.
27 И къде, когато дꙋмаше
Іисꙋсъ тїѧ, една жена ѿ
народатъ вдигна гласѫтъ
си и рече мꙋ: блажена оу-
троба та, коѧто те е носи-
ла, и сосцы те, който си
цыцалъ.
28 А той рече: їоще по
многѡ са блажени, който
слꙋшатъ слово то Бж҃їе, и
вардатъ го.
29 И когато се собираха
народи те, начна да имъ дꙋ-
ма: тоѧ родъ е лꙋкавъ: зна-
менїе иска, и знаменїе не ще
да мꙋ се даде, токмѡ зна-
менїе то на-Іѡна пророка.
30 Защото каквото къде
Іѡна знаменїе на Нїневита-
ни те, такѡ ще да бѫде и
Сынъ человѣческїй на тоѧ
родъ.
31 Царица та южска ще да
стане на сꙋдъ съ человѣцы
те на-тоѧ родъ, и ще да ги
ѡсꙋди: защото дойде ѿ
крайове те на-землѧ та да
чꙋе премꙋдрость та Соло-
мѡнова: и ето, тꙋка е по
многѡ ѿ Соломѡна.
32 Мꙋжїе то Нїневитски ще
да станатъ на сꙋдъ съ тоѧ
родъ, и ще да го ѡсꙋдатъ:
защото они се покааха съ
Іѡнова та проповѣдь: и е-
то, тꙋка е по многѡ ѿ Іѡна.
33 И никой не запалꙋва
свѣтилникъ и тꙋра го въ

скрышно мѣсто, нито го
тѹра ѿдолѹ подъ шини-
катъ, и покрыва го, но тѹ-
ра го на столатъ, за да глѣ-
датъ свѣтлость та Ѻніа,
които влазатъ.
34 Свѣтилникъ на-тѣло
то є ѻко то: когато є про-
чее ѻко то ти чисто, и сич-
ко то тѣло ти є свѣтло:
а когато є лѹкаво, и тѣло
то ти є темно.
35 Внимай прочее, да не
бы была свѣтлость та, щото
то є въ тебе темнота.
36 Яко ти є прочее всич-
ко то тѣло свѣтло, и нема
нѣкоа часть темна, ще да
бѫде свѣтло всичко то, как-
вото, когато свѣтилнико
те просвѣщава со свѣтлость
та си.
37 И като издѹма, молѣ-
ше го нѣкой фарисей да иде
да ѡбѣдѹва оу негѡ: и влѣ-
зе и седна.
38 А фарисеа та, като го
виде защо се не оумы предъ
ѡбѣдѣніе то, почѹдисе.
39 А Гдь мѹ рече: вые фа-
рисее те вѫншно то на-чаша
та и на-блюдо то ѡчищава-
те: а внѣтрешно то ваше
пѫлно є съ грабленіе и лѹ-
кавство.
40 Безѹмніи, ѻный щото
є направилъ вѫнкашно то,
не є ли (той) направилъ и
внѣтрешно то;
41 Обаче, ѿ тіа щото и-
мате дайте милостыня: и
сички те ще ви бѫдатъ
чисти.
42 Но горко на васъ фа-
рисеи те, защото земате де-
сетокъ ѿ матва та и ѿ пи-
ганатъ и ѿ всекакво зеліе,
и заминѹвате сѫджтъ и лю-
бовь та Бжіа; тіа требѹ-
ваше да правите, и ѻныа
да не ѡставате.
43 Горко на васъ фарисеи
те, защото ѡбычате да сѣ-
дите на пѫрво то мѣсто въ
собориша та, и да вы по-
здравлаватъ по пазари те.
44 Горко вамъ книжницы
и фарисеи, лицемѣрцы, за-
щото сте като покрыени
те гробове и человѣцы ти
които ходатъ ѿ горе по
нихъ не знаатъ (внѣтре-
шно то имъ).
45 И ѿговори нѣкой ѿ
законницы те, и рече мѹ:
Оучителю, като дѹмашъ
тіа, и намъ досаждашъ.
46 А Іисѹсъ мѹ рече: и на
васъ законницы те горко,
защото натоварате на чи-
ловѣцы те товары щото се
мѫчнѡ носатъ, а вые сами
нито съ єдинъ прѫстъ не
щеете да имъ се прикоснете.
47 Горко вамъ, защото зи-
дате гробове те пророчески,
а баши те ваши ги избиха.
48 Воистиннѹ свидѣтел-
ствѹвате, и соизволавате
на работы те на баши те си:

защо̀ ѻ̑ни̇̀ ги и̑збиха, а̑ вы̀е
зидате гро̀бове те и̇̀мъ.
49 Заради̇̀ това̀ рече и̑ пре-
мꙊдрость та̀ Б҃жїѧ: ще да
пратимъ въ ниххъ пророцы
и̑ а̑постолы, и̑ ѿ ниххъ ще
да оубїатъ, и̑ ще да и̑зго-
натъ.
50 За да се потраси кръвь
та̀ на-всички те пророцы,
коѧто е̑ проливана ѿ какъ
се е̑ свѣтъ создалъ, ѿ тоѧ
родъ.
51 Ѿ кръвь та̀ А̑велева,
до кръвь та̀ Захарїева, кой-
то загина̀ междꙊ ѻ̑лтаратъ
и̑ церква та: и̇стина ви го-
воримъ, ѿ тоѧ родъ ще да
се потраси.
52 Горко на васъ закон-
ницы те, защото земахте
ключатъ на-разꙊмѣнїе то:
и̑ сами̇̀ не влѣзохте, и̑ на
ѻ̑нїѧ щото влазеха возбра-
нихте.
53 Я като дꙊмаше тїѧ сло-
веса̀ І̓исꙊсъ нимъ, начнаха
книжницы те, и̑ фарїсеє те
да се гнѣватъ на него
многѡ, и̑ да и̑спытꙊватъ
за много (работы):
54 Като лаеха на него, и̑
трасеха да мꙊ оуловатъ не-
що ѿ оуста̀ та, да начнатъ
да го хꙊлатъ.

ГЛАВА ВІ҃.

По междꙊ това̀, като се
собраха многочисленни на-
роди, толко щото тъпчеха
е̑динъ дрꙊгиго, начна̀ да
дꙊма на оученицы те си:
перво вардетесе ѿ квасътъ
фарїсейски, който е̑ лице-
мѣрїе.
2 Защото нищо не е̑ по-
крыено, което не щѐ да се
ѿкрые: и̑ тайно, което не
ще да се разꙊмѣе.
3 Затова̀ ѻ̑нїѧ (дꙊмы)
щото сте рекли̇̀ въ темнина̀,
ще да се чꙊѧтъ навидело и̑
щото сте продꙊмали тайно
на оухо̀ то въ скрышны те
ѻ̑даи̇̀, ще да се проповѣда
на въръхатъ на-къщи те.
4 И говоримъ на васъ прї-
ятели те си: не дейте да се
оубойте ѿ ѻ̑нїѧ, щото оу-
биватъ тѣло то, а̑ послѣ
не можатъ да направатъ
нищо по̀ много.
5 Но казꙊвамъ ви ѿ когѡ
да се оубойте: оубойтесе ѿ
ѻ̑ногова, който и̇̀ма власть
по оубїенїе то, да фърли
въ геенна та ѻ̑гненна: вои-
стиннꙊ ви говоримъ, ѿ не-
гѡ се оубойте.
6 Не продаватъ ли се петь
птички за двѣ пары̀, и̑ ни
е̑дна̀ ѿ ниххъ не е̑ забра-
вена предъ Б҃га;
7 Но и̑ влакна̀ та на-гла-
вы̀ те ви всички те са и̑з-
бро̀ени. Не бойтесе прочее,
ѿ много птички сте по̀ до-
бри̇̀ вы̀е.
8 И говоримъ ви, защо̀

всѧ́кой ко́йто ме исповѣ́да
предъ человѣ́цы те, и Сы́нъ
человѣ́ческій ще да го испо-
вѣ́да предъ Агге́лы те Бж҃їи.
9 А ко́йто се ѿречѐ ѿ ме́не
предъ человѣ́цы те, и то́й
ще бѫде ѿре́ченъ предъ Аг-
ге́лы те Бо́жїи.
10 И всѧ́кой ко́йто речѐ
сло́во (ху́лно) на Сы́на че-
ловѣ́ческаго ще да мꙋ̀ се про-
стѝ: а ко́йто поху́ли на
Дх҃а свѧта́го, не щѐ да мꙋ̀
се про́сти.
11 И кога́то вы доведа́тъ
предъ собо́рища та, и предъ
властели́нства та, не гры́-
жайтесе каквѡ̀ и́лѝ що щѐ
да ѿговори́те, и що щѐ да
рече́те:
12 Защо́то ст҃ый Дх҃ъ
ще вы̀ наꙋ́чи въ о҆́ный ча́съ
о҆нїѧ (словеса̀) щото тре́-
бꙋва да речете.
13 И нѣ́кой ѿ наро́датъ
мꙋ̀ ре́че: Оу҆чи́телю, речѝ на
бра́та ми да раздѣлѝ съ
ме́не наслѣ́дїе то.
14 А Ї҆исꙋ́съ мꙋ̀ ре́че человѣ́-
че, кой ме є҆ поставилъ сꙋдїа̀
и҆лѝ дѣли́тель надъ ва́съ;
15 И ре́че и҆́мъ: глѣ́дайте
(ху́бавѡ) и варде́тесе ѿ ла́-
комство то: защо́то и да
є҆ а҆ртѫкъ нѣ́комꙋ и҆ма́нѣ то
живо́то мꙋ не є҆ ѿ не́гѡ.
16 И ре́че и҆́мъ є҆днà при́т-
ча, и гово́реше: на є҆ди́нъ
бога́тъ человѣ́къ мно́го жи́-
то се родѝ на ни́вы те.
17 И мы́слеше въ се́бе си,
и гово́реше: що да напра́-
вимъ; поне́же не́мамъ гдѣ̀
да соберѐмъ плодовѐ те мои̇.
18 И ре́че: това̀ ще да на-
пра́вимъ: ще да разва́лимъ
жи́тницы те си, и ще ги на-
пра́вимъ по̀ голѣ́мы: и ще
да собе́ремъ та́мѡ си́чки те
жи́та мои̇, и благопо́лꙋчїѧ
та мои̇.
19 И ще рече́мъ на дꙋша̀
та си: дꙋшѐ, и҆́машъ мно́го
добри́ни̇, наго́твены за
мно́го годи́ны: почи́вай,
ꙗ҆́ждь, пі́й, и весели́ се.
20 А Бг҃ъ мꙋ̀ ре́че: безꙋ́-
мный человѣ́че, въ та́ѧ
но́щь ще да пои́скатъ дꙋша̀
та ти ѿ те́бе: а о҆нїа що
си̇ пригото́вилъ, комꙋ̀ ще да
бѫдатъ;
21 Така̀ бы́ва на о҆ногова,
ко́йто собира за се́бе си, а
не богатѣ́е въ Бг҃а.
22 И ре́че на оу҆ченицы те
си: за това̀ ви гово́римъ:
не грыжайтесе за живо́татъ
си, що щѐ да ꙗ҆дѐте: нито
за тѣ́ло то ви, но що̀ ще да
се ѡблечѐте.
23 Дꙋша̀ та є҆ по̀ голѣ́ма
ѿ ꙗ҆стїе то, и тѣ́ло то ѿ
ѡблекло̀ то.
24 Глѣ́дайте вра́ны те, за-
що̀ ни сѣ́ѧтъ, ни жна́тъ,
ко́ито нито скры́валища,
нито жи́тницы и҆́матъ, и
Бг҃ъ ги хра́ни ко́лко по̀вече
сте по̀ добри̇ вы́е ѿ пти́цы ти;

25 А кой ѿ васъ, като се грыжа, може да придаде на возрастат си Єдинъ лакоть;
26 Ако прочее за весма малко то не можете, защо се грыжате за дрꙋги те;
27 Гледайте крінове те, каквѡ растатъ: не трꙋдатсе, ни предатъ: й говоримъ ви: защо ни Соломѡнъ въ сичка та своя слава се ѿблече, като Єдинъ ѿ тія.
28 И ако трава та, которо Є днесь на поле то, а оутре се фжрла въ пещь та, Бгъ такѡ ѡблачи, колко повече васъ, маловерцы;
29 И вые не трасете що ще да ядете, йли що ще да піете: й не возносейтесе.
30 Защото сички те тія работы язычницы те ѿ тоя светъ ги трасатъ: а Ѻтецъ вашъ знае че ви требꙋватъ тія.
31 Но трасете царство то Бжїе, й сички те тія ще да ви се придадатъ.
32 Не бойсе, малое стадо: защото Ѻтецъ йзволи да ви даде царство.
33 Продайте стока та си, й дайте милостыня направете си кесіи, които не оувіхтеватъ сокровище на небо то, което се не оумалава, (тамѡ) гдето ни тать се приближава, ни молецъ развала.
34 Защото гдето Є сокровище то ваше, тамѡ ще да бжде й сжрце то ваше.
35 Да бждатъ половины те ви ѡпасаны, й светилницы те ви запалени:
36 (Бждете) й вые подобни на ѻнія, които чакатъ господарат си, кога ще да се вжрне ѿ свадба та: й като дойде та почꙋка, да мꙋ ѿворатъ тоя часъ.
37 Блажени са ѻнія рабй, които като дойде господаро ймъ, ще да ги намери бꙋдны: воистиннꙋ ви говоримъ, защо ще се ѿпаше, й ще да ги тꙋри да седнатъ, й ще да замине да ймъ послꙋжи.
38 И ако дойде въ перва та стража, йли во втора та стража дойде, й намери ги такѡ (бꙋдны): блажени са ѻнія рабй.
39 А това знайте: защо ако бы зналъ господаро на-кжща та, въ кой часъ хайдꙋтино ще дойде, бделъ бы воистиннꙋ, й не бы далъ да мꙋ подкопатъ кжща та.
40 И вые прочете бждее готови: защото въ който часъ не мыслите, Сынъ человеческій ще да дойде.
41 И рече мꙋ Петръ: Гди, намъ ли токмѡдꙋмашъ тая притча, йли на всички те:
42 И рече мꙋ Гдь: кой Є прочее ѻный верный строй-

тель и҆ мꙋ́дрый, когото ще да постави господаро надъ слꙋги те си, да дава всꙗкомꙋ на време то оуреченна та храна;
43 Блаженъ є҆ о҆ный рабъ, когото, като доде господаро мꙋ, ще да го намери да прави така.
44 И҆стина ви говоримъ, защо надъ всичко то си и҆мане ще да го постави.
45 А҆ко ли рече той рабъ на сърдце то си, господаро ми ще да се забави да дойде, и҆ начне да біе слꙋги те и҆ слꙋжкини те, и҆ да ꙗ҆де, и҆ да піе, и҆ да се оупива:
46 Ще дойде господаро на о҆ногова раба, въ день въ който се не нада, и҆ въ часъ въ който не знае: и҆ ще да го растеше и҆ дѣлꙗтъ мꙋ съ невѣрни те ще да тꙋри.
47 И о҆ный рабъ, който є҆ зналъ волꙗ та на-господарат си, и҆ не є҆ приготвилъ, нито є҆ сотворилъ по волꙗ та негова, много ще да бѫде біенъ.
48 И о҆ный който не а҆ є҆ зналъ, и҆ направилъ є҆ работы достойны за бой, мало ще да бѫде біенъ, и҆ всꙗкомꙋ, комꙋто є҆ дадено много, много ще да се и҆ поиска ѿ негѡ: и҆ комꙋто са предали по много, по много ще и҆ да трасатъ ѿ негѡ.
49 О҆гнь дойдохъ да фърлимъ на земла та, и҆ що и҆скамъ, а҆ко се є҆ разгорѣлъ вече;
50 И съ крещеніе и҆мамъ да се кръстимъ, и҆ каквѡ ще да и҆стерпимъ догдѣ да се свърши;
51 Мыслите ли че дойдохъ да дамъ на земла та миръ; не, говоримъ ви, но раздѣленіе:
52 Защото ѿ сега на тамъ ще да бѫдатъ, петина въ є҆дна кѫща разделени, трима та (ще бѫдатъ противни) на двама та, а҆ двама та на трима та.
53 Отецъ ще да се раздѣли ѿ сына, и҆ сынъ ѿ о҆тца: майка ѿ дщерка, и҆ дщерь ѿ майка: свекърва ѿ снъха си, и҆ снъха ѿ свекърва си.
54 И говореше на народи те: когато видите о҆блакатъ, който се покачꙋва ѿ западъ, а҆біе говорите: дождь големъ и҆де, и҆ такѡ бива.
55 И҆ когато видите защо дꙋха ю҆го, говорите: горещина ще да бѫде: и҆ бива.
56 Лицемѣрцы, лице то на-небо то и҆ на-земла та знаете да и҆спытꙋвате: а҆ време то това каквѡ не и҆спытꙋвате;
57 А҆ защо и҆ ѿ себе си не сѫдите праведно то;
58 Когато ѿи҆вашъ съ противникатъ си при кнꙗзатъ,

на пѫтьатъ сѝ глѣдай да
йзбѣгнешъ ѿ нѣгѡ: да не
бы те довлѣкалъ до сѫдіа̀
та, а̑ сѫдіа̀ та те предадѐ
на ѻногова, който свѝра
длѫжно то, а̑ ѻнъ те тури
въ темница та.
59 Говоримъ ти: не щешъ
да йзлѣзешъ ѿ тамѡ, до-
ри не йсплатишъ й най
последна та аспра.

ГЛАВА ГІ.

Й въ ѻнова̀ време дойдоха
нѣкои, който казуваха
на Іисуса за Галілеани те,
на който крѫвь та̀ Пілатъ
смѣша̀ съ жертвы те ймъ.
2 И ѿговори Іисусъ й рече
ймъ: мыслите ли, защо тіа
Галілеане бѣха най грѣшни
ѿ всички те Галілеани, за-
щото пострадаха така̀;
3 Нѐ, говоримъ ви: но й
вые ако се не покаете, всички
те такѡ ще да погибнете.
4 Или ѻніа ѻсемнадесе те,
на който падна̀ столпо Сі-
лоамскїй, й йстрепа̀ ги мы-
слите ли защо ѻнѝ бѣха най
много согрѣшили ѿ всички
те человѣцы, който бѣха во
Іерусалимъ;
5 Нѐ, говоримъ ви: но ако
се не покаете, всички те
така̀ ще погибнете.
6 И говореше та̀а притча:
нѣкой человѣкъ ймаше є-
дна̀ смоква посадена въ ло-
зѣ то си: й ѿиде при нѣа
да траси плодъ, й не найдѐ.
7 Й рече на лозаратъ: єто,
трета година є сега̀, ѿ какъ
дохождамъ та трасимъ
плодъ на таа смоква, й не
нахождамъ: ѿсѣчи а̑: защо̀
запразднува й земла̀ та;
8 А той ѿговори, й рече
му: господине, ѿстави, а̑
іѡще й това̀ лѣто, доклѐ
да ѿкопамъ ѻколѡ нѣа, й
да натурамъ гной:
9 И ако направи плодъ
добрѐ: ако ли нѐ, до годи-
на ще да а̑ ѿсѣчешъ.
10 И учеше въ єдно̀ ѿ
соборища та въ суббѡта.
11 И бѣше тамѡ й єдна̀
жена̀ коа̀то ймаше духъ бо-
лестенъ ѻсемнадесе години, й
бѣше се сгѫрчила, та не мо-
жеше никакъ да се йсправи.
12 И като а̑ видѐ Іисусъ,
повика̀ а̑ й рече й: жено сво-
бодила се си ѿ болестьта̀ си.
13 И тури на нѣа рѫцѐ те
си, й тоа часъ се йсправи,
й славеше Бга.
14 И ѿговори старѣйши-
на та на-соборатъ който се
сърдеше, защото въ суббѡ-
та а̑ йсцѣли Іисусъ, й го-
вореше народу: шесть дни
са, въ който требува да ра-
ботатъ человѣцы те, въ тіа
прочее (шесть тѐ) дни до-
хождайте да се цѣлите, а̑
не въ день суббѡтный.
15 Ѿговори му Гдь, й ре-

че: лицемѣ́рче, се́кой ѿ ва́съ
въ сꙋббѡ́та не ѿвѫ́рзꙋва ли
во́латъ си, и҆ли̇ мага́ре то си
ѿ ꙗ҆́слы те, и҆ во́ди го та
го напоа́ва;
16 Я та́ѧ, щото є҆ дще́рь
А҆враа́мова, коѧ́то є҆ свѫр-
за́лъ сатана̀ та є҆́то (сега̀)
ѻ҆семна́десеть годи́ны, не
тре́бꙋваше ли да се развѫр-
же ѿ това̀ свѫрза́нїе въ
де́нь сꙋббѡ́тный;
17 И҆ кога́то дꙋ́маше то́й
тїѧ (дꙋ́мы), срамꙋвахасе си́ч-
ки те, ко́ито мꙋ се проти́-
веха: и҆ всички те людїе се
ра́дꙋваха за всички те ѻ҆-
ныѧ пресла́вны (работы)
щото бы́ваха ѿ него.
18 И говореше: на що̀ є҆
подо́бно ца́рство то Бо́жїе;
и҆ на що̀ да го ꙋ҆подо́бимъ;
19 Подо́бно є҆ на сїна́пово
то зѫрно, ко́ето зема̀ чело-
вѣ́къ, и҆ посѣ́а̀ го въ гради́-
на та си: и҆ пора́сте, и҆ бы́дѐ
като дре́во голе́мо, и҆ пти́-
цы те небе́сны се внѣзди́-
ха въ сте́бла та мꙋ ;
20 И па́къ ре́че: на що̀ да оу҆-
подо́бимъ ца́рство то Бж҃їе
21 Подо́бно є҆ на ква́съ;
кого́то зема̀ є҆дна̀ жена̀ и҆
скры го въ три̇ кила̀ бра́-
шно, доклѐ возидѐ си́чко то
22 И прохо́ждаше (Ї҆ис҃ъ)
презъ градове те и҆ села̀ та
та оу҆́чеше, и҆ ѿиваше во Ї҆е-
рꙋсали́мъ.
23 И нѣ́кой мꙋ ре́че: Го́спо-
ди, (ко́лко ли) тре́бꙋва да са
малцына ѻ҆нїѧ, ко́ито се спа-
са́ватъ; а҆ Ї҆ис҃ъ и҆мъ ре́че:
24 Подвиза́вайтесе да влѣ́-
зете презъ тѣ́сни те врата̀:
защо́то мнозина, гово́римъ
ви, ще да пои́скатъ да влѣ́-
затъ, и҆ не щатъ да можатъ.
25 По що́мъ ста́не дома-
ки́но та затво́ри кѫща та
и҆ на́чнете да сто́ите вѫнъ,
и҆ да чꙋкате на врата̀ та, и҆
да гово́рите: го́споди, го́-
споди, ѿ кори̇ ни: а҆ то́й
ще ѿгово́ри да ви речѐ: не
зна́мъ вы ѿгдѣ̀ сте.
26 Тога́ва ще на́чнете да
гово́рите: ꙗ҆досхме предъ те-
бе и҆ пи́хме, и҆ по крѫстопѫ-
тища та на́ши оу҆чи́лъ си.
27 А҆ то́й ще да речѐ: го-
во́римъ ви. не зна́мъ вы ѿ
гдѣ̀ сте: ѿстѫпе́те ѿ ме́не
си́чки те рабо́тницы на-
непра́вда та.
28 Та́мо ще да бѫде пла́чь
и҆ скѫрца́нѣ со зѫби̇ те: ко-
га́то ви́дите А҆враа́ма и҆ Ї҆са-
а́ка и҆ Ї҆а́кѡва, и҆ си́чки те
проро́цы въ ца́рство то
Бж҃їе, а҆ ва́съ да се и҆згонꙋ́-
вате вѫнъ.
29 И ще да до́йдатъ ѿ во-
сто́къ и҆ ѿ за́падъ, и҆ ѿ се́-
веръ и҆ ѿ ю́гъ: и҆ ще да на-
се́датъ въ ца́рство то Бж҃їе.
30 И є҆́то, послѣ́дни са ѻ҆-
нїѧ, ко́ито ще да бѫдатъ
пе́рви, и҆ пе́рви, ко́ито ще да
бѫдатъ послѣ́дни.

31 Въ ѻ҆́ный де́нь пристѫ-
пи́ха при не́го нѣ́кой ѿ фа-
рїсеи те, и҆ говоре́ха мꙋ: и҆з-
лѣ́зни и҆ и҆ди́си ѿ тꙋ́ка:
защо́то И҆́рѡдъ и҆́ска да те
оу҆бі́е.
32 И ре́че и҆̀мъ: и҆де́те та
рече́те на та́а лиси́ца: Е҆́то,
и҆згона́вамъ бѣ́сѡ, и҆ и҆сцѣ-
лє́нїѧ пра́вимъ дне́сь и҆ оу҆́-
трѣ, и҆ въ тре́тїй де́нь се
свършꙋ́вамъ.
33 Оба́че тре́бꙋва дне́сь и҆
оу҆́трѣ, и҆ въ дрꙋ́ги де́нь да
и҆де́мъ, защо́то не мо́же про-
ро́къ да заги́не ѿвꙋ́нь во
Іерꙋсали́мъ.
34 Іерꙋсали́ме, Іерꙋсали́ме,
ко́йто си и҆зби́лъ проро́цы
те, и҆ съ ка́менѣ поби́вашъ
пра́тены те до те́бе: ко́лко
пѫ́ти пои́скахъ да собе́ремъ
ча́да та ти какво́то коко́ш-
ка та соби́ра пи́лета та си
подъ крила̀ та свои, и҆ не
щѣ́хте;
35 Е҆́то ви се ѡ҆ста́ва кѫ́-
ща та ви пꙋ́ста: и҆ гово́римъ
ви, защо̀ не ще́те да ме ви́-
дите ве́че, до́кле до́йде вре́-
ме да рече́те: благослове́нъ,
ко́йто и҆́де во и҆́ме то Го-
спо́дне.

ГЛАВА ДГ.

И҆ кога́то влѣ́зе въ кѫ́ща
та на-нѣ́когѡ кна́за фарї-
се́йска въ сꙋ́ббѡта да ꙗ҆дѐ
хлѣ́бъ, ѻ҆ни̇̀ го зази́раха.
2 И҆ е҆́то, нѣ́кой человѣ́къ
ко́йто и҆́маше во́дный ѻ҆-
то́къ, бѣ́ше предъ негѡ.
3 И҆ ѿговори̇̀ І҆исꙋ́съ и҆ ре́че
на зако́нницы те и҆ фарїсе́и
те, и҆ гово́реше: да ли є҆ до-
пꙋще́но въ сꙋ́ббѡта да и҆с-
цѣла́ва нѣ́кой;
4 А ѻ҆ни̇̀ оу҆мѫлча́ха, а І҆и-
сꙋ́съ ка́то го фана̀ и҆сцѣли̇̀
го, и҆ ѿпꙋстна̀ го.
5 И҆ ѿговори̇̀, и҆ ре́че и҆̀мъ:
на-когѡ̀ ѿ ва́съ а҆́ко бы па-
на́ло мага́ре и҆лѝ во́лъ въ
бꙋна́ратъ, не щѐ ли то́а ча́съ
да го и҆зва́ди въ сꙋ́ббѡта;
6 И҆ не могóха да мꙋ ѿго-
во́ратъ на тїѧ (словеса̀).
7 И҆ ре́че и҆ е҆дна̀ при́тча на
повы́кани те, поне́же глє́да-
ше каквѡ̀ и҆зби́раха перво-
сѣда́нїѧ та, и҆ гово́реше и҆̀мъ:
8 Кога́то те пока́ни нѣ́кой
на сва́дка, не ѿи́вай да сѣ́-
днешъ на пе́рво то мѣ́сто:
да не бѫ́де дрꙋ́гъ нѣ́кой по̀
че́стенъ ѿ те́бе ѿ повы́ка-
ни те:
9 И҆ до́йде и҆ ѻ҆́ный що́то
є҆ пока́нилъ и҆ те́бе и҆ не́го,
и҆ ре́че: да́й томꙋ́ва мѣ́сто:
и҆ тога́ва ще да на́чнешъ со
сра́мъ да сѣ́днꙋвашъ на по-
слѣ́дно то мѣ́сто.
10 Но кога̀ те пока́натъ,
и҆ди̇̀ та сѣдни̇̀ на послѣ́дно
то мѣ́сто: и҆ кога́то до́йде
ѻ҆́ный, що́то те є҆ пока́нилъ,
да ти ре́че: дрꙋ́же сѣдни̇̀ по̀
го́ре: тога́ва ще ти бѫ́де

сла́ва предъ ѡ҆ні́а, които са
повы́кани съ тебе.
11 Защо́то всякій който
се возно́си, ще да се смири́:
а҆ който се смира́ва, ще да
се вознесе́.
12 И ду́маше и҆ на ѡ҆ного́ва,
ко́йто го бе́ше повыка́лъ:
кога́то пра́вишъ ѡ҆бе́дъ
и҆ли̇ вече́ра не пока́нувай прі-
а́тели те си, нито бра́тіа та
си, нито роднины те си,
нито бога́ты те ти сосе́ды:
да не бы́ те и҆ ѡ҆ни̇ подо́-
бнω поканили, и҆ ще да ти
се вжрне на за́дъ мзда̀ та.
13 Но кога́то пра́вишъ оу҆-
гоще́ніе, вы́кай сирома́сы те,
маломо́щны те, хро́мы те,
сле́пы те:
14 И ще да бждешъ бла-
же́нъ: защо́то не́матъ що
да ти вжрнатъ на за́дъ: и҆
ще да ти се запла́ти въ во-
скресе́ніе то на-ме́ртви те.
15 И като чу є҆ди́нъ ѿ ѡ҆-
ні́а, които седе́ха съ не́го
ті́а (словеса̀), рече му: бла-
же́нъ є҆ ѻ҆́ный, който ще да
ѡ҆бе́дува въ ца́рството Бж҃іе.
16 А҆ Іисусъ му рече: не́кой
человекъ направи голе́ма
вече́ра и҆ покани̇ мнози́на.
17 И во вре́ме то на-вече́ра
та прати раба̀ своего̀ да
речѐ на ка́нени те: запове́-
дайте є҆ла́те, защо́то си́чко
то є҆ вече гото́во.
18 И начна́ха си́чки те є҆-
диномы́сленнω да се ѿри́-
чатъ и҆ пе́рвыо му рече: село̀
купихъ и҆ и҆́мамъ нужда да
и҆зле́знемъ да го видимъ:
мо́лимъ те, и҆́май ме ѿре́ченъ
19 И дру́гъ рече: петь со-
пру́ги волове купихъ, и҆ ѿи́-
вамъ да ги и҆спы́тамъ: мо́-
лимъ те, и҆́май ме ѿре́ченъ.
20 А҆ дру́гъ рече: жена̀ зе-
ма́хъ, и҆ затова̀ не можемъ
да до́йдемъ.
21 И ѿи́де ра́бъ ѻ҆́ный, та
каза̀ на господа́ратъ си сич-
ко то. Тога́ва се разгне́ва̀
домувлады́ка та, и҆ рече рабу
своему̀: и҆зле́зни̇ ско́рω на
кржстопжтища та, и҆ на оу҆-
лицы те гра́дски, и҆ про́сацы
те, и҆ бе́дны те, и҆ сле́пы те,
и҆ хро́мы те воведи̇ ту́ка.
22 И рече ра́бъ: господи́не,
бы́дѐ какво́то си запове́-
да́лъ, и҆ ї҆́още и҆́ма ме́сто
(пра́здно).
23 И рече господа́ро рабу̀
своему: и҆зле́зни̇ по пжти-
ща та, и҆ по ѿгра́ды те, и҆
нака́рай да вле́знатъ, да се
напжлни кжща та ми.
24 Защо́то говоримъ ви:
че ни є҆ди́нъ ѿ мжжі́е то
ѡ҆ні́а ка́нени те не щѐ да
вкуси моа̀ та вече́ра. (защо́-
то мнози́на са зва́ни, а҆
малцы́на и҆збра́нни).
25 И и҆́деха съ не́го мно́го
наро́ди: и҆ ѡ҆бжрна́се та и҆́мъ
рече:
26 А҆ко и҆́ска да до́йде не́-
кой кодъ ме́не, и҆ не возне-

навиди бащіа си й майка си, й жена та си, й чадата си, й братіа та си, й сестры те си, й іоще й дѹша та си не може да бѫде мой ѹченикъ.
27 И който не носи крѫстатъ си, й слѣдъ мене не иде, не може да бѫде мой ѹченикъ.
28 Защото кой ѿ васъ, който иска да согради столпъ, не сѣднѹва перво да си пресрои иманѣ то, да ли има, колкото є потребно за свършѹванѣ то;
29 Да не бы тѹрилъ ѡсновніе то, й не може после да го свѫрши, й начнатъ всички те, който го гледатъ да мѹ се присмиватъ, й да говоратъ:
30 Защо тоа человѣкъ начна да гради, й не може да свѫрши.
31 Или кой царь, който ѿива да се біе съ дрѹгъ царь, не сѣднѹва перво та се советѹва, да ли може съ десеть хілады да посрешне ѡногова, който иде връхъ негѡ съ двадесе хілады;
32 Ако ли не (може), като єіоще далече ѡный, праща моленіе, й молисе за миръ.
33 Такѡ прочее й секой ѿ васъ, който се не ѿрече ѿ всичко то си именіе, не може да бѫде мой ѹченикъ.
34 Добро (нѣщо) є сольта: но ако сольта се ѡбезсоли, со що ще да се ѡсоли:
35 Нито за замла та, нито за гюбре то є потребна: вънъ а йзфърлатъ, който има ѹши да слѹша, нека слѹша.

ГЛАВА ЕІ.

И сички те мытари й грѣшницы се приближаваха при него, да слѹшатъ.
2 И роптеха фарісеи те й книжницы те, й говореха: защо тоа грѣшны те пріима, й ѩде съ нихъ.
3 И рече имъ таа притча, й говореше: кой человѣкъ ѿ васъ, ако бы ймалъ сто ѡвцы, й загѹби мѹ се єдна ѿ нихъ, не ѡстава ли деведесе те й девет въ пѹстына та, й ѿива слѣдъ загѹбена та докле да а намери:
4 И като а намери, тѹра а на рамена та си й радѹвасе:
5 И като си дойде въ кѫща та, повыкѹва пріатели те й соседы те, й говори имъ: радѹвайтесе й вые съ мене, защото си найдохъ загѹбена та ѡвца.
6 Говоримъ ви, защо такава радость быва на небо то за єдного грѣшника, който се покаюва, нежели за деведесе те й девет праведны, на който не требѹва покааніе.

7 Или коѧ̀ женà, коѧ́то ймa
де́сеть дра́хмы, а̂ко загꙋ́ки
є̂днà дра́хма, не запа́лꙋва
ли свѣти́лникъ, и̂ поми́та
кѫща та, и̂ тра́си прилѣ-
жнѡ, до дѐ да ѧ̂ наме́ри;
8 И кога́то ѧ̂ наме́ри, по-
вы́кꙋва пріѧ́телки те и̂ со-
сѣ́дки те, и̂ гово́ри: ра́дꙋ-
вайтесе съ ме́не, защо́то
си наме́рихъ загꙋ́бена та̀
дра́хма.
9 Така́ва ра́дость, гово́-
римъ ви, бы́ва предъ А̂гг҃лы
те Бж҃їи за є̂днoго̀ грѣш-
ника, ко́йто се пока́юва.
10 И ре́че: нѣ́кой человѣ́къ
и̂маше два́ма сынове.
11 И ре́че по̀ ма́лкїо ѿ ни́хъ
на ба́щѫ̀ си: о̂́тче, да́й ми
дѣлѫтъ що́то ми се па́да ѿ
наслѣ́дїе то, и̂ раздѣлѝ и̂мъ
и̂мѣ́нїе то.
12 И не по̀ мно́го днѝ по́-
слѣ собрà си́чко по̀ ма́лкїо
сы́нъ, и̂ ѿи́де на дале́чна
странà: и̂ та́мѡ разсы́пà
и̂ма̀нѣ то си, защо́то жи-
вѣеше блꙋднѡ.
13 И като похарчѝ си́чко,
бы́дѐ гла́дъ голѣ́мъ въ о̂-
на́а странà: и̂ то́й начна̀
совсѣ́мъ да ѡ̂скꙋдѣ́ва.
14 И ѿи́де та се прилѣпѝ
при є̂днoго̀ ѿ гражда́ни те
на о̂наа землѧ̀: и̂ пратѝ го
на села̀ та си да (мꙋ) пасѐ
свинѣ̀ те.
15 И жела́еше да си насы́-
ти оу̂тро́ба та ѿ ро́жковцы
те ко́ито ѩдѣ́ха свинѣ̀ те:
и̂ нико́й мꙋ не да́ваше.
16 И като̀ дойдѐ въ себе
си, ре́че: на ко́лко нае́мницы
ба́щини ми ѡ̂стáнꙋва хлѣ-
бо, а̂ а̂́зъ заги́нꙋвамъ ѿ
гла́дъ;
17 Да ста́немъ да и̂́демъ
кодъ ба́ща̀ ми, и̂ да мꙋ ре-
че́мъ: о̂́тче, согрѣши́хъ на
небо̀ то, и̂ предъ те́бе:
18 И не са́мь веке досто́-
инъ да се наречéмъ сы́нъ
твой: направи́ме като є̂-
днoго̀ ѿ нае́мницы те си.
19 И стана̀ та ѿи́де при
ба́щѧ̀ си, и̂ като бе́ше і̂ощѐ
дале́че, видѐ го ба́щà мꙋ, и̂
домилѐ мꙋ: и̂ затѫрча́сета
нападна̀ на ші́ѧ та мꙋ, и̂
цѣлꙋвà го.
20 И ре́че мꙋ сы́нъ мꙋ: о̂́т-
че, согрѣши́хъ на небо̀ то и̂
предъ те́бе, и̂ не са́мь веке
досто́инъ да се наречéмъ
сы́нъ твой.
21 А ба́щà мꙋ ре́че на слꙋгѝ
те си: и̂знесе́те пе́рвы те
дре́хи, и̂ ѡ̂блече́те го и̂ да́й-
те прѫстень нарѫкà та мꙋ,
и̂ котꙋ́ши на нозѐ те мꙋ.
22 И доведе́те оу̂го́ено то
телѐ та го заколе́те: да ѩ-
де́ме, и̂ да се развесе́лиме:
23 Защо́то то́ѧ мо́й сы́нъ
мѫртовъ бе́ше, и̂ ѡ̂живѐ: и̂
загꙋ́бенъ бе́ше, и̂ наме́рисе,
и̂ начна́ха де се весе́лѧтъ.
24 А по̀ голе́мыо мꙋ сы́нъ
бе́ше на се́ло то: и̂ като и̂-

дише и приближи при кж-
ща та, чу пѣсни и играніе.
25 И повыка єдного ѿ
слуги те, и пыташе го, що
ще да са тіа (веселбы).
26 А той му рече: защо
братъ ти дойде, и закла
баща ти оугоено то теле,
защото го пріа здравъ.
27 И разсърдисе, та не ще-
ше да влѣзе внѣтре. А ба-
ща му излѣзе вжнъ та го
молеше.
28 А той ѿговори и рече
на баща си: єто толко го-
дины ты работимъ, и ни-
когашъ несамь престжпилъ
твоа та заповѣдь, и ни
єдинъ пжть не си ми далъ
єдно козле, да се повеселимъ
и азъ съ пріатели те си:
29 А когато тоа сынъ твой
който ти изеде иманѣ то
съ блудницы те, дойде, за-
клалъ му си оугоено то теле.
30 А той му рече: чадо,
ты си секога съ мене, и сички
те мои те (именіа) твои са.
31 Но требуваше да се воз-
веселиме и да се возрадува-
ме, защото братъ ти тоа
мертвъ беше, и оживе: за-
губенъ беше, и намерисе.

ГЛАВА ЅІ.

И говореше на оученицы те
си: нѣкой человѣкъ беше
богатъ, който имаше до-
мостроитела: и той быде
наклеветенъ на него че му
разсыпува стока та.
2 И повыка го, та му рече:
що є това, щото слушамъ
за тебе: дай ми ѿговоръ
за домостроителството ти:
защото нещешъ да можешъ
вече да строишъ кжща та.
3 И рече въ себе си домо-
строительо: що да напра-
вимъ, понеже господаро ми
зема ѿ мене домостроител-
ство то; да копаемъ не мо-
жемъ, да просимъ срамъ ме є.
4 Оусетихсе що да напра-
вимъ, за да ме пріиматъ
нѣкои въ кжщи те си, кога
то ме изважатъ ѿ домо-
строителство то.
5 И като повыка секого
єдинъ по єдинъ ѿ джлжни
цы те на-господарать си,
рече на первыатъ: колко си
джлженъ на господаратъ ми
6 А онъ рече: сто мѣры
масло: и рече му: земи си
записатъ, и сѣдни скоро
та напиши педесеть.
7 После рече на другиго:
а ты колко си джлженъ; а
той рече: сто кила жито:
и рече му: земи записатъ
си и напиши осмьдесеть.
8 И похвали господаро не-
праведныатъ домострои-
тель, защото направи ра-
зумнω: защото сынове те
на-тоа вѣкъ много са по
разумни ѿ сынове те на-
свѣтлость та въ родътъ си

9 И а́зъ ви говóримъ: на правéте си прїя́тели ѿ мамѡ́на на-пра́вда та, и̂ когато ѿсиромашéете да вы прїи́мать въ вѣ́чны те покро́вы.
10 Ко́йто є̑ вѣ́ренъ въ ма́лко то и̂ въ мнóго то є̑ вѣ́ренъ: и̂ кóйто є̑ непра́веденъ въ ма́лко то, и̂ въ мнóго то є̑ непра́веденъ.
11 Я́ко въ непра́ведно то про́чее бога́тство не бы́дохте вѣ́рни, кóй ще да вы повѣ́рѹва въ и̂́стинно то;
12 И а̂ко въ чѹ́ждо то не бы́дохте вѣ́рни, ваше то (бога́тство) кóй ще ви дадѐ;
13 Ни́кой слѹга̀ не мóже да слѹ́гѹва на два́ма господа́ре: защóто и̂ли̂ є̂дного̀ то ще возненави́ди, а̂ дрѹ́гїатъ ще возлю́би: и̂ли̂ за є̂ди́ныатъ ще да се държи́, а̂ за дрѹ́гїатъ ще на́чне да не ма́ри. Не мóжете да рабóтите на Бг҃а и̂ на мамѡ́на.
14 А фарїсéе те слѹ́шаха тїя (дѹ́мы) си́чки те, и̂ присмива́хамѹ се, защóто бéха сребролю́бцы.
15 И рéче и̂́мъ: вы́е сте ѻ̂нїя, щото ѿправда́вате сéбе си предъ человѣ́цы те но Бг҃ъ зна́е сердца̀ та ви: защóто ѻ̂нова̀ щото є̑ высóко въ человѣ́цы те, гнѹ́сно є̑ предъ Бг҃а.
16 Закóно и̂ прорóцы те до Іѡа́нна бéха: ѿ тога́ва ца́рство то Бж҃їе се благовѣ́ствѹва, и̂ вся́кой въ нéго се понѹжда́ва.
17 По̀ лéснѡ є̑ да прéйде небо̀ то и̂ земля̀ та, нежели є̂дна̀ черта̀ ѿ закóнатъ да се загѹ́би.
18 Вся́кїй, кóйто си ѿстава жена̀ та и̂ привóди дрѹ́га, прелюбодѣ́йствѹва, и̂ кóйто се ѿжéнѹва за ѿста́вена ѿ мѫжъ прелюбодѣ́йствѹва.
19 Н человѣ́къ нѣ́кой бéше бога́тъ, и̂ ѡ̂блáчешесе въ порфѵ́ра и̂ вѵ́ссонъ, и̂ веселéшесе ката дéнь свѣ́тлѡ.
20 Н бéше и̂ сиромáхъ нѣ́кой и̂́ме то мѹ Ла́зарь, кóйто лежéше предъ врата̀ та мѹ гнóенъ.
21 Н желáеше да се насы́ти ѿ трохи̂ те, кои́то па́даха ѿ трапéза та на-бога́тыа: но и̂ псéта та дохóждаха та мѹ ѿблизѹваха гнóйатъ.
22 Н дойдѐ врéме та, ѹ̂мрѐ сиромáха, и̂ зéха го А҆гг҃ли те, та го занéсоха на лóно то Авраа́мово: и̂ ѹ̂мрѐ и̂ бога́тыо, и̂ погрéбоха го.
23 Н като бéше въ мѹ́ки те во а̂́дъ, и̂здигна̀ си ѻ̂чи те и̂ видѐ Авраа́ма ѿдалéче, и̂ Ла́зара на скѹ́татъ мѹ:
24 Н тóй выкна̀ и̂ рéче: ѻ̂́тче Авраа́ме, поми́лѹй мя, и̂ прати̂ Ла́зара да намóкри кра́йатъ на-пръ́статъ си въ вода̀, и̂ да ми прохлáди а̂-

зыкатъ: защото се мѫчимъ въ тоѧ пламень.
25 И рече мꙋ Ѩвраамъ: чадо смыслисе, че си пріѧлъ
добрыни те твои въ живо-
татъ си, и Лазарь подобнω
злины те: а сега той се
оутѣшава, а ты страдашъ.
26 И при сички те тіѧ (що
ти казꙋвамъ) по междꙋ насъ
и васъ стои голѣма про-
пасть, за да не можатъ, кои-
то искатъ да прейдатъ ѿ
тꙋва при васъ, нито оніѧ
щото са ѿ тамω да прехо-
ждатъ при насъ.
27 Ѧ той рече: молимъ те
прочее, ω отче, да го пра-
тишъ въ бащиныатъ ми
домъ:
28 Защото имамъ петина
братїѧ, за да имъ докаже
вѣроѧтнω, да не дойдатъ
и оні на това мꙋчително
мѣсто.
29 Рече мꙋ Ѩвраамъ: иматъ
Мωѷсеа и пророцы те, нека
слꙋшатъ нихъ.
30 Ѧ той рече: не, отче
Ѩвраме: но ако нѣкой ѿ
мѫртви те иде при нихъ,
ще да се покаѧтъ.
31 Ѧ Ѩвраамъ мꙋ рече: ако
Мωѷсеа и пророцы те не по-
слꙋшатъ, нито ако и ѿ мер-
тви те нѣкой воскресне, ще
повѣрꙋватъ.

ГЛАВА ЅІ.

И рече на оученицы те си:
не е возможно да не дой-
датъ соблазни те: но горко
на оногова чрезъ когото
прихождатъ.
2 По добре бы было за не-
го, ако бы былъ закаченъ
воденичень камень околω
шіѧ та мꙋ, и фѫрленъ бы
былъ въ море то, нежели да
соблазни єдного ѿ малки
те тіѧ.
3 Внимайте въ себе си, ако
ти согрѣши братъ твой,
покарай мꙋ се: и ако се по-
кае, прости мꙋ.
4 И ако седмь пѫти на
день ти согрѣши, и седмь
пѫти се ѡбѫрне къ тебе, и
говори, каюсѧ: прости мꙋ.
5 И рекоха апостоли те на
Гда: оумножи ни вѣра.
6 Ѧ Гдь рече: ако быхте
имали вѣра колко то сїна-
пово то зѫрно, щехте да ре-
чете на таѧ черница: искꙋ-
бисе и насадисе въ море то,
и щеше да вы послꙋша.
7 Ѧ кой ѿ васъ, който има
рабъ що ωре, или пасе ов-
цы, като дойде ѿ нива та,
ще мꙋ рече тоѧчасъ: замини
та седни;
8 Но неще ли да мꙋ рече:
пригтови нѣщо да вече-
рамъ: и запрегнисе та, ми
послꙋгꙋвай, до де да ямъ
и піемъ: а после ще да ѧ-
дешъ и піешъ и ты;

9 Да ли благодари на о-
ногова раба, зашото напра-
ви това що му заповеда:
не мыслимъ (да му благо-
дари).
10 Тако и вые, когато на-
правите сички те оныя (ра-
боты) щото ви са запове-
даны, говорете: че смерабы
непотребни: зашото онова
щото бехме длъжни да на-
правиме, направихме.
11 И когато той отиваше
во Иерусалимъ, заминуваше
презъ Самаріа, и презъ Га-
лилеа.
12 И като влазеше въ не-
кое село, срешнаха го десеть
прокажени мужіе, които се
запреха от далече:
13 И они вдигнаха гласъ,
и рекоха: Іисусе Учителю,
помилуй ны.
14 А Іисусъ като ги виде,
рече имъ: идете та се пока-
жете на священницы те. А
они като отиваха очисти-
хасе.
15 И единъ от нихъ като
виде, зашо исцеле, върнасе,
и съ големъ гласъ просла-
вяваше Бга:
16 И падна съ лице то си
на нозе те му, и благода-
реше му: и той беше Са-
маранинъ.
17 И отговори Іисусъ, и ре-
че: не очистихалисе и десеть
те; а деветь те где са;
18 Не найдохалисе и они
да се върнатъ да дадатъ
слава на Бога, токмо тоя
иноплеменникъ;
19 И рече му: стани та си
иди вера та твоя те спасе.
20 А фарісеее те го попыта-
ха: кога ще да дойде цар-
ство то Бжіе; отговори, и
рече имъ: не ще да дойде
царство Бжіе съ варденье:
21 Нито ще да речатъ: ето
тука, или ето тамо е: за-
щото ето, царството Бжіе
внетре въ васъ е.
22 И рече на ученицы те
си: ще дойдатъ дни, кога-
то ще да пожелаете единъ
от дни те на Сына челове-
ческагω да видите: и не
щете да го видите.
23 И ще да ви речатъ: ето
тука е, ето тамо е: да не
излезете, нито да потър-
чите (да го намерите).
24 Защото каквото свет-
кавица та, която като світ-
ка от единьатъ край подъ
небо то, свети дори до дру-
гіатъ край подъ небо то: та-
ка ще да бъде и Сынъ чело-
веческій въ своятъ си день
25 И перво требува да по-
страда многω, и да се у-
ничижи от тоя родъ.
26 И каквото бы де въ дни
те Ноевы така ще бъде и
въ дни те на Сына чело-
веческагω.
27 Ядеха, піеха, женехасе
и за мъжъ се удаваха до

о҆́ный де́нь въ ко́йто влѣ́зе
Нѡ́е въ ковче́гатъ: и҆ дойдѐ
пото́по, и҆ погꙋби̇̀ си́чки те.
28 Подо́бнѡ же и҆ какво́то
бꙋдѐ въ дни̇̀ те Лу̇́товы:
ꙗ҆де́ха и҆ пі́еха, кꙋ́пꙋваха,
прода́ваха, са́деха, гра́деха
(кѫщи):
29 А въ о҆́ный де́нь въ
ко́йто и҆злѣ́зе Лѡ́тъ ѿ Ѳо-
до́млане те, и҆ надожди̇̀ ка́-
мень о҆́гненъ, и҆ о҆́гнь ѿ не-
бо́ то, и҆ погꙋби̇̀ вси́чки те.
30 Та́кѡ подо́бнѡ ще да
бѫде и҆ въ о҆́ный де́нь, въ
ко́йто Ѳы́нъ человѣ́ческїй
ще да се ꙗ҆́ви.
31 Въ о҆́ный де́нь ко́йто
є҆ ѿ го́ре на покре́ватъ, а҆
ꙋ҆́дове̇̀ те мꙋ са вѫтре въ
кѫща та, да не сла́зи да ги
зе́ме: и҆ о҆́ный ко́йто є҆ на
ни́ва та, подо́бнѡ да се не
вѫрне наза́дъ.
32 Помне́те жена̀ та Лѡ́-
това.
33 Ко́йто пои́ска да си оу҆-
ва́рди живо́татъ, ще да го
загꙋ́би: а҆ ко́йто го загꙋ́би,
ще да го оу҆ва́рди.
34 Гово́римъ ви, въ о҆на́ꙗ
но́щь ще да бѫдатъ два́ма
на є҆ди́нъ о҆́дръ: є҆ди́ншо
ще да се зе́ме, а҆ дрꙋ́гїо ще
да се ѡ҆ста́ви.
35 Двѣ̀ ще да ме́лятъ за́-
єднѡ: є҆дна̀ та ще да се зе́-
ме, а҆ дрꙋга̀ та ще да се
ѡ҆ста́ви.
36 Два́ма ще бѫдатъ на
ни́ва: є҆ди́ншо ще да се зе́-
ме, а҆ дрꙋ́гїо ще да се ѡ҆ста́ви.
37 И ѿговори́ха и҆ ре́коха
мꙋ: гдѣ̀ Г҃ди; а҆ Іисꙋсъ и҆́мъ
ре́че: гдѣ́то є҆ трꙋ́по, та́мѡ
ще да се соберáтъ и҆ о҆рли̇̀ те.

Глава ИІ҃

И҆ гово́реше и҆́мъ и҆ при́тча,
каквѡ̀ тре́бꙋва всегда̀ да се
мо́лятъ, и҆ да се не лѣня́тъ.
2 И гово́реше: бе́ше сꙋдїя̀
въ є҆ди́нъ гра́дъ, ко́йто ни-
то Б҃га се бое́ше, нито ѿ
человѣ́цы те се срамꙋ́ваше.
3 Бе́ше и҆ є҆дна̀ вдови́ца
въ то́ѧ гра́дъ: и҆ дохо́жда-
ше при то́ѧ сꙋдїя̀, и҆ гово́-
реше: ѿмсти̇̀ ме ѿ сопе́рни-
катъ ми.
4 И нещеꙗ̀ за мно́го вре́ме,
по́слѣ ре́че въ се́бе си: а҆ко и҆
Б҃га се не бои́мъ, и҆ ѿ чело-
вѣ́цы те се не срамꙋ́вамъ:
5 О҆ба́че защо́то ми доса́-
жда та́ѧ вдови́ца, не́ка со-
тво́римъ ѿмще́нїе за не́ѧ:
да не дохо́жда до кра́й да
ме застѫпа.
6 И ре́че Г҃дь: слꙋ́шайте що
гово́ри непра́веднѡ сꙋдїя̀.
7 А Б҃ъ не щѐ ли да на-
пра́ви ѿмще́нїе за и҆збра́нни
те си, ко́ито вы́катъ къ не-
мꙋ̀ де́нь и҆ но́щь, и҆ долго-
терпи̇̀ за ни́хъ;
8 Гово́римъ ви, защо̀ ще да
напра́ви ѿмще́нїе за ни́хъ
ско́рѡ. Но Ѳы́нъ человѣ́че-

скїй когато дойде, да ли ще
да намѣри вѣра на землята;
9 И рече и на други, кой-
то вѣрваха въ себе си защо
са праведни, и оукоряваха
другите, таѧ притча:
10 Двама человѣцы влѣ-
зоха въ церква да се помо-
лятъ (Бгу): Єдиныо беше
фарїсей, а другїо мытарь.
11 И като застана фарїсеа
та, така се молеше въ себеси:
Бже, благодаримъ те, защо-
то несамь като други те че-
ловѣцы, грабители, непра-
ведни, прелюбодѣи, или
като (що є) тоѧ мытарь.
12 Постимсе два пѫти въ
седмицата, десетокъ давамъ
ѿ сичко то щото имамъ.
13 А мытарь стоеше ѿ да-
лече, и не щеше ни очи те си
да повдигне на небо то: но
біешесе въ грѫди те, и гово-
реше: Бже, милостивъ бу-
ди мнѣ грѣшному.
14 Говоримъ ви: защо
слѣзе тоѧ въ кѫща та си
ѿправданъ, неже ли оный:
защото всякой който се
возноси, ще да се смири: а
който се смирява, ще да се
вознесе.
15 И приносеха му и мал-
ки дѣчица да се прикосне до
нихъ: а оученицы те като
видеха забраниха имъ.
16 А Іисусъ повыка дѣчи-
ца та, и рече: ѿставете дѣца
та да дохождатъ кодъ мене
и не браните имъ: защото
на-такива є царство то Бжїе
17 Истина ви говоримъ:
защо който не пріиме цар-
ство то Бжїе като дѣте,
не ще да влѣзе въ него.
18 И попыта го нѣкой
князь, и рече: Оучителю
благїй, що трѣбува да со-
творимъ да на слѣдимъ
животъ вѣчный;
19 А Іисусъ му рече: що ми
говоришъ благъ; никой не
є благъ, токмѡ єдинъ Бгъ.
20 Заповѣди те знаешъ:
не прелюбодѣйствуй: не
оубій: не оукради: не лжи-
свидѣтелствуй: почитай
баща си и майка си.
21 А той рече: сички те
тіѧ самь сохранилъ ѿ мла-
достъ та си.
22 И като чу тіѧ (словеса)
Іисусъ, рече му: Їоще єдно
не си свършилъ сичко то що-
то имашъ, продай го, и раз-
дай на сиромаси те, и ще
да имашъ сокровище на
небо то: и єла слѣдъ мене.
23 А той като чу това,
ѿскорбисе многѡ: защото
беше весма богатъ.
24 И като го виде Іисусъ
защо се ѿскорби многѡ, ре-
че: колкѡ мѫчнѡ ще да влѣ-
затъ въ царство то Бжїе,
който иматъ богатство.
25 Защото по лесно є
да пройде дебело то вѫже
ѿ котва та презъ иглены

оу҆́ши, неже ли когáтъ (че-
ловѣ́къ) да влѣ́зе въ цáр-
ство то Бж҃їе.
26 А ѻ҆нїѧ щото чꙋ́ха то-
вà, рéкоха: и҆ кой мóже да
се спасè:
27 А той рéче: ѻ҆ны́ѧ (рá-
боты) щото не сà возмó-
жны оу҆человѣ́цы те, воз-
мóжны са оу҆ Бг҃а.
28 И рéче Пéтръ: є҆́то нїе
ѡ҆ставúхме сúчко то, и҆ дой-
дóхме слѣ́дъ тéбе.
29 А той и҆́мъ рéче: и҆́сти-
на ви говóримъ защò не є҆
никой, който ѡ҆стáви дóмъ
и҆лѝ родители, и҆лѝ брáтїѧ
и҆лѝ женà, и҆лѝ чáда, заради̇̀
цáрство то Бж҃їе.
30 Който не щè да прїи́ме
по̀ мнóго въ товà врéме, и҆
въ бꙋ́дꙋщїй вѣ́къ живóтъ
вѣ́чный.
31 И като земà дванáесе
те си оу҆ченицы, рéче и҆́мъ:
є҆́то, воскáчꙋвамсе во Ї҆ерꙋ-
салúмъ, и҆ ще да се свъ́ршатъ
сúчки те, що сà писани ѿ
прорóцы те за Сы́на чело-
вѣ́ческаго.
32 Защóто ще да го пре-
дадáтъ на ꙗ҆зы́цы те, и҆ ще
да мꙋ̀ се порꙋгáатъ, и҆ ще да
го оу҆кóратъ, и҆ ще да го
заплю́ватъ:
33 И като го бїáтъ, ще да
го оу҆бїáтъ, и҆ въ трéтїатъ
дéнь ще воскрéсне.
34 А ѻ҆нѝ не разꙋмѣ́ха нú-
що ѿ тїѧ (словесà): и҆ товà
слóво бѣ́ше скры́ено ѿ ни́хъ,
и҆ не разꙋмѣ́ваха нúщо ѿ
ѻ҆новà щото се дꙋ́маше.
35 И когáто приближáваха
до Ї҆ерїхѡ́нъ, нѣ́кой слѣпéцъ
седéше при пѫтьатъ та
прóсеше.
36 И като чꙋ̀ че заминꙋва
нарóдъ, пы́таше що є҆ товà;
37 И҆ казáха мꙋ̀, защò Ї҆и-
сꙋ́съ Назарѧни́нъ заминꙋва.
38 И вы́кнà, и҆ рéче: Ї҆исꙋ́се
Сы́не Давїдовъ, поми́лꙋй
мѧ.
39 А ѻ҆нїѧ, щото връвѣ́ха
на прéдъ, запрещáваха мꙋ̀,
да мѫ́лкне: а҆ той мнóго
пóвече вы́каше: Сы́не Да-
вїдовъ, поми́лꙋй мѧ.
40 И като се запрè Ї҆исꙋ́съ,
заповѣ́дà да го доведáтъ
при нéго: и҆ когато прибли-
жѝ до нéго, попытà го,
41 И рéче: що и҆́скашъ да
ти напрáвимъ; а҆ той рéче:
Г҃дѝ, да проглéднемъ.
42 А Ї҆исꙋ́съ мꙋ̀ рéче: про-
гледнѝ: вѣ́ра та твоѧ̀ те
спасе.
43 И тóѧ чáсъ прогледнà,
и҆ и҆́деше слѣ́дъ нéгѡ и҆ слá-
веше Бг҃а, и҆ сúчки те людїе,
като видѣ́ха товà; воздá-
доха хвалà на Бг҃а.

ГЛАВА ѲІ҃.

И҆ като влѣ́зе заминꙋваше
презъ Ї҆ерїхѡ́нъ.
2 И є҆́то, человѣ́къ нѣ́кой,

който се имену̂ваше Закхей: и той беше пръвъ на мытари те, и беше богатъ.
3 И искаше да види Іисуса, кой е: и не можеше ѿ народатъ, защото беше малокъ на возрастатъ.
4 И ѿтърча напредъ, и покачисе на една черница, да го види: защото ѿ тамѡ щеше да мине.
5 И като дойде Іисусъ на онова место, погледна и виде го, и рече: Закхее, побързай та слезни: защото днесь требува да бъдемъ въ твойатъ домъ.
6 И прибърза та слезе, и пріа го съ голема радость.
7 И като видеха това сички те мъмреха, и говореха, защо при человекъ грешенъ ѿиде да конди́са.
8 И застана Закхей (прав̂ъ) и рече на Гда: ето половина та ѿ имѣніе то си, Гди, давамъ на сиромаси те: и ако некому самь оучинилъ обида съ нещо, ще да го върнемъ назадъ четверократнѡ.
9 И рече му Іисусъ: защо днесь быде спасеніе на тоа домъ, защото и тоа е сынъ Авраамовъ:
10 Понеже сынъ человеческій дойде да потраси, и да спасе загубено то.
11 И като слушаха они тіа (словеса), притури та рече и една притча, защото беше близу при Іерусалимъ, и мыслеха че ще а̂кіе да се появи царство то Божіе
12 Рече прочее: человекъ некой благороденъ ѿиде въ далечна страна, да земе за себе си царство, и да се върне
13 И повыка десеть те рабы свои, и даде имъ десеть мнасы, и рече имъ: търгувайте докле да дойдемъ азъ
14 А граждане те го ненавидеха, и пратиха посланники следъ негѡ, и говореха: не щеме го да царува надъ насъ.
15 И като зе царство то, и върнасе, рече да му повыкатъ оныа рабы, на които беше далъ сребро то да разумее, що е припечалилъ секой въ търговство то си.
16 И дойде първыо, и рече: господине, мнась твоа придоби їоще десеть мнаси.
17 И рече му: добре, добрый рабе: понеже въ малко то си былъ веренъ, имай власть надъ десеть градове.
18 И дойде и вторыо, и рече: господине, мнась твоа припечали други петь мнаси
19 И рече и нему: бъди и ты властелинъ надъ петь градове.
20 И другіо дойде, и рече: господине, ето твоа та мнась която бехъ вързалъ въ кърпа:

21 Защо́то сѧ боѣ́хъ ѿ те-
бе, поне́же си человѣ́къ же-
сто́къ: зе́машъ о̑нова̀, кое́-
то не си тꙋрилъ, и̑ жне́шъ
о̑нова̀, кое́то не си̑ сѣ́ялъ.
22 И ре́че мꙋ господа́ро мꙋ:
ѿ оу̑ста̀ та ти ще да те сꙋ-
димъ, лꙋка́вый ра́бе: зна́е-
ше защо̀ а̑зъ самь человѣ́къ
жесто́къ, зе́мамъ о̑нова̀, ко-
і́то не са́мь ѡ̑ставилъ, и̑
жнꙋ̀ о̑нова̀, кое́то не са́мь
сѣ́ялъ:
23 И защо̀ не да́де сребро̀
то моѐ на търгови́цы те, и̑
като до́йдехъ а̑зъ щѣ́хъ да
го зе́мемъ съ ли́хва та;
24 И̑ ре́че на о̑ні́я щото
предстоя́ваха та́мо: земе́те
ѿ не́гѡ мнась то̀, и̑ да́йте
ѧ̑ на о̑ного́ва който и̑ма
десеть тѐ мна́си.
25 И ре́коха мꙋ: господи-
не, и̑ма де́сеть мна́си:
26 Защо́то ви гово́римъ,
че се́комꙋ ко́йто и̑ма, ще да
мꙋ се дадѐ: а̑ ѿ о̑ного́ва ко́й-
то не́ма, и̑ щото и̑ма ще да
се зе́ме ѿ не́гѡ.
27 Но врази̑ те мои̑ о̑ны́я,
който ме не щѣ́ха да царꙋ-
вамъ надъ ни́хъ, доведе́те
ги тꙋка, и̑ и̑зсѣче́те предъ
ме́не.
28 И като ре́че тія (слове-
са̀) Іисꙋсъ, ѿиваше напре́дъ
и̑ воска́чꙋвашесе во Іерꙋса-
ли́мъ.
29 И като приближи̑ до
Виѳсфагі́я и̑ Виѳа́нія, къ
гора̀ та ко́ято се нари́ча Е̑-
леѡ́нска, прати̑ два́ма ѿ
оу̑ченицы те си.
30 И ре́че: и̑де́те въ ѿсрѣ́-
щно то село̀: и̑ като вла́зи
те въ не́го ще да наме́рите
е̑дно̀ ждребчѐ привързано,
на кое́то ни́кой человѣ́къ
ни́кога не е̑ возсѣдна́лъ:
като го ѿвържете, доведе́-
те ми го.
31 И̑ а̑ко вы попы́та нѣ́-
кой: защо̀ го ѿвързꙋвате;
така̀ да мꙋ рече́те: защо̀
на господа́ратъ не́говъ
тре́бꙋва.
32 И ѿидо́ха пра́тени те,
и̑ найдо́ха какво́то що и̑мъ
ре́че.
33 И като ѿвързꙋваха
ждебчѐ то, ре́коха и̑мъ го-
спода́ре те мꙋ: защо̀ ѿвър-
зꙋвате жребчѐ то;
34 А о̑ни́и ре́коха: защо̀
господа́ро мꙋ го и̑ска.
35 И дове́доха го при Іи-
сꙋса: и̑ като нафърля́ха дре́-
хите си на ждребчѐ то, ка-
чи́ха Іисꙋса.
36 И като зами́нꙋваше
то́й, пости́лаха дре́хи те си
по пѫтьатъ.
37 И кога́то приближи̑ ве-
че до канадо́лно то на-гора̀
та Елеѡ́нска, начна́ха си́ч-
ко то мно́жество оу̑чени́че-
ско да се ра́дꙋватъ, и̑ да
хва́латъ Бга съ голѣ́мъ
гла́съ, за си́чки те си́лы,
които виде́ха.

38 И говореха: благосло-
венъ който иде царь во име
то Господне: миръ на небо
то, и слава въ вышини те.
39 И нѣкой фарїсее ѿ на-
родатъ рекоха мѹ: оучите-
лю, запрети на оученицы
те си.
40 И ѿговори и рече имъ:
говоримъ ви, защо ако тїа
мълкнатъ, каменѣ те ще да
викнатъ.
41 И като приближи, ви-
дѣ градътъ, и плака за него.
42 И говореше: защо ако
бы разумѣлъ и ты, поне
въ тоа день твой, оныа
(вещи) който са къ твойатъ
миръ: но сега се скрыха ѿ
очи те ти:
43 Че ще да дойдатъ дни
на тебе, и ще да турятъ вра-
гове те ти ѡкопъ около
тебе, и ще да те ѡбиколятъ,
и ще да те натиснатъ ѿ
сѣкаде.
44 И ще да те развалятъ
до ѡснованїе то, и чада та
твои ще да погубатъ, и не
щатъ да ѡставатъ камень
на камень въ тебе: защото
не си разумѣлъ време то
напосѣщенїе то ти.
45 И влѣзе въ церква та, и
начна да изпъжда оныа,
който продаваха и купу-
ваха.
46 И говореше имъ: писа-
но е, домъ мой, домъ мо-
литвенный есть: а вые го
направихте пещера разбой-
ническа.
47 И оучеше ката день въ
церква та: а архїерее те и
книжницы те искаха да го
погубатъ, и старѣйшины
те людски:
48 И не нахождаха що да
му направатъ, защото вси
те людїе се държеха ѿ къде
него, като го слушаха.

ГЛАВА К҃.

И въ единъ ѿ оныа дни,
като оучеше, той людїе то
въ церква та, и благовѣст-
вуваше, дойдоха при него
священницы те заедно со
старцы те.
2 И рекоха му, и говореха:
кажи ни съ коа власть пра-
вишъ тїа (работы); или кой
ти е далъ таа власть;
3 И ѿговори, и рече имъ:
ще вы попытамъ и азъ е-
дно слово: и да ми кажете:
4 Крещенїе то Іѡанново,
ѿ небо то ли беше, или ѿ
человѣцы те;
5 А они помышляваха въ
себе си и говореха: защо ако
речеме, ѿ небо то: ще да
рече, а защо го не повѣро-
вахте;
6 Яко ли речеме: ѿ чело-
вѣцы те: сички те людїе съ
каменѣ ще да ны побїатъ:
защото беше извѣстно за
Іѡанна, че е пророкъ.

7 И ѿговориха: не знаеме
ѿ где є҆.
8 А Іисꙋсъ имъ рече: ни-
то азъ ви казꙋвамъ съ коѧ
власть стрꙋвамъ тіѧ (рабо-
ты).
9 И начна да дꙋма къ на-
родатъ тая притча: чело-
вѣкъ нѣкой насади лозѣ,
и даде го на работницы да
го копаатъ, и ѿиде си, и
нема го много годины.
10 И на време то прати
(єдного) раба при работни-
цы те, да мꙋ дадатъ ѿ пло-
дꙗтъ лозный: а работни-
цы те го биха, и испрати-
ха го празденъ.
11 И паки прати дрꙋгаго
раба: а работницы те биха
и него, и ѡбезчестиха го,
и испратиха го празденъ.
12 Н пакъ прати іоще и
третїаго (раба): а ѻни и
него като оурaниха, испѫ-
диха го.
13 Н господаро на-лозѣ то
рече: що да направимъ; да
пратимъ сына моего возлю-
бленнаго, негли, като го
видатъ, ще да се засраматъ.
14 Но работницы те като
го видеха, помыслиха въ
себе си, и говореха: тоѧ є
наслѣдникo: єлате да го
оубіеме, за да бѫде наше
наслѣдіе то мꙋ.
15 Н изведоха го вѫнъ ѿ
лозѣ то, и оубиха го. Що
ще да направи прочее го-
сподаро на-лозѣ то на ѻ-
ніѧ работницы;
16 Ще дойде, и ще да по-
гꙋби тіѧ работницы а лозѣ
то ще даде на дрꙋги, и
като чꙋха, рекоха: дано не
бѫде (това).
17 А той като погледна
на нихъ рече: що є прочее
това писано то: защо ка-
меньатъ когото презрѣха
зидатели те, той быде
глава на-кюше то;
18 Всякой който падне на
тоѧ камыкъ ще да се стро-
ши: а на когото падне
той, ще да го сотріе.
19 Н поискаха архїерее те
и книжницы те да тꙋратъ
на него рѫце те си: и оуко-
ахасе ѿ народатъ: защото
разꙋмѣха че за нихъ рече
таѧ притча.
20 Н като го извардиха,
пратиха навѣтницы, кои-
то се притворяваха да са
праведни: за да го оуловатъ
въ нѣкоѧ рѣчь, та да го
предадатъ на началство
то, и на власть та игемѡ-
нова.
21 Н попытаха го, и реко-
ха: оучителю, знаеме, че пра-
вѡ дꙋмашъ и оучишъ, и не
гледашъ на лице, но вои-
стиннꙋ Бж҃їатъ пѫть оу-
чишъ:
22 Требꙋва ли да даваме
данокъ на кесаря, или не;
23 Н като разꙋмѣ лꙋкав-

ство то и҆мъ, рече и҆мъ: що
ме искꙋшавате;
24 Покажете ми єдинъ
динарь: чій о҆бразъ и҆ма и
надписаніе; ѿговориха, и
рекоха: кесаревъ.
25 А Іисꙋсъ и҆мъ рече: ѿ-
дайте прочее кесаревы те
(вещи) на кесаря, а Бжїи те
на Бга.
26 И не можеха да мꙋ оу-
ловатъ нещо въ дꙋма та
предъ людїето: и чꙋдехамꙋсе
на ѿговоратъ и млъкнаха.
27 И пристѫпиха нѣкой
ѿ саддꙋкеи те, които гово-
ратъ че не ще да бѫде вос-
кресеніе (на-мертви те), и
попытаха го.
28 И рекоха: оучителю,
Мѡѷсей написа намъ, ако
нѣкомꙋ оумре братъ мꙋ
който и҆ма жена, и той оу-
мре безчаденъ да земе братъ
мꙋ жена та мꙋ и да воскреси
сѣме то на брата си.
29 Седмь прочее братїя
беха: и первыо зема жена,
и оумре безчаденъ.
30 И зема вторыо жена та,
и оумре и той безчаденъ.
31 И зема а третїо: по-
добнѣ и седмь те: и не
ѡставиха чада, и и҆змреха.
32 А най после по сички
те оумре и жена та.
33 Въ воскресеніе то про-
чее, на кого ѿ нихъ ще бѫде
жена та; зашото и седми-
на та а и҆маха жена.
34 И ѿговори Іисꙋсъ и ре-
че и҆мъ: сынове те на-тоя
вѣкъ женатсе, и за мѫжъ
ѿтиватъ:
35 Оні́я ѡбаче, които ще
да се оудостоатъ да полꙋ-
чатъ оный вѣкъ, и воскре-
сеніе то ѿ мертвы те, нито
се женатъ, нито за мꙋжъ
ѿтиватъ:
36 Нито можатъ вече да
оумратъ: зашото са равни
съ Аггелы те, и сынове са
Бжїи, понеже са сынове на-
воскресеніе то.
37 А зашо воскресꙋватъ
мертви те, и Мѡѷсей го ка-
за при кѫпина та, тамо
дето говори Господа Бга
Авраамова, и Бга Ісаакова,
и Бга Іакѡвова.
38 И Бгъ не є на-мертви
те Бгъ, но на-живите: за-
щото са сичките немꙋ живи.
39 И ѿговориха нѣкой ѿ
книжницы те, и рекоха:
оучителю, добре си реклъ.
40 И не смѣеха вече да го
попытатъ за нищо.
41 И рече и҆мъ: какѡ го-
воратъ Хрїста да є сынъ
Давідовъ;
42 Когато самъ той Да-
відъ въ ѱаломска та книга
говори: рече Господь на Го-
спода моего, сѣди ѿдесна
та ми страна.
43 Доклѣ да тꙋримъ враги
те ти подъ нозе те твои.
44 Давідъ прочее нарича

го Господа: и каквѡ мꙋ є̑
синъ;
45 И като слꙋшаше сичкї-о на
родъ, рече на оученицы те си:
46 Внимайте себе си ѿ кни-
жницы те, който искатъ да
ходатъ пременени, и ѡбы-
чатъ поздравленїа та по
торжища та, и да седатъ
на перви те места на собо-
рища та, и да седнꙋватъ
напредъ на вечери те:
47 Който изиждатъ кж-
щи те на-вдовицы те, и
лицемерно се молатъ про-
странно: ѡни ще да прїи-
матъ по много ѡсꙋжденїе.

ГЛАВА КА҃.

И като погледна Іисꙋсъ ви-
дѣ богаты те, който фжр-
лаха дарове те си въ церко-
вно то сокровище.
2 И виде и некоа вдови-
ца сирота, коато фжрли
тамо две асприцы:
3 И рече: истина ви гово-
римъ, защо таа сирота вдо-
вица фжрли най много ѿ
сички те:
4 Защото сички те тїа
фжрлиха въ дарове те на
Бга ѿ ѡнова щото имъ
ѵртисꙋваше: а таа ѿ своа
та скꙋдость сичкїатъ си и-
мѣтъ, щото имаше фжрли.
5 И като дꙋмаха некои за
църква та, защо є̑ оукрасе-
на съ хꙋбави камене, и съ
сосꙋды, рече:
6 Тїа щото ги гледате ще
да дойдатъ дни, въ който
не ще да ѡстане камень на
камень, който не ще да се
развали.
7 И попытаха го, и реко-
ха: оучителю, кога прочее
ще да бждатъ тїа (работы);
и кое є̑ знаменїе то, кога-
то ще да бждатъ тїа;
8 А той рече: гледайте хꙋ-
бавѡ, да се не прелстите:
защото мнозина ще да дой-
датъ въ мое то, име, и ще
да говоратъ: защо азъ самь:
и време то приближи: да не
идете прочее следъ нихъ.
9 И когато чꙋете брани и
размирицы, да се не оубой-
те: защото трбꙋва да бж-
датъ тїа напредъ: но не є̑
іоще тоа часъ скончанїе то.
10 Тогава имъ говореше:
защо ще да стане ѧзыкъ
на ѧзыкъ, и царство на
царство:
11 И ще да бждатъ трꙋ-
сове големи по места, и
гладове, и морове, и стра-
шилища, и знаменїа голе-
ми ѿ небо то ще бждатъ.
12 А по напредъ ѿ тїа сич-
ки те ще тꙋратъ ржце те си
на васъ, и ще вы испждатъ,
и ще вы предаватъ на со-
борища и въ темницы, и ще
вы водатъ предъ царове и
кнꙗзове, заради мое то име.
13 И ще да ви произыде
во свидетелство.

14 Тѹре́те про́чее на сѫрд-
ца̀ та си да се не оу҆́чите на-
предъ що ще да ѿговарате.
15 Защо́то а҆́зъ ще ви да́мъ
оу҆ста̀ и҆ премѹдрость на ко-
а́то не щатъ да мо́жатъ да
се сопроти́ватъ, и҆лѝ да ѿ-
гово́ратъ си́чки те, кои́то
ви се проти́ватъ:
16 И ще бѫдете преда́дени
и҆ ѿ роди́тели, и҆ ѿ бра́тїѧ,
и҆ ѿ сро́дницы и҆ ѿ прїа́те-
ли: и҆ ще да оу҆бі́ятъ нѣ́кой
ѿ ва́съ:
17 И ще да сте ненави́ди-
ми ѿ си́чки те заради моѐ
то и҆́ме.
18 Но власно̀ ѿ глава̀ та
ви нещѐ да заги́не.
19 Съ терпѣ́нїе то ва́ше ще
да придобі́ете дѹшы̀ те си.
20 И҆ кога́то ви́дите Ієрѹ-
сали́мъ да є҆ ѿбико́ленъ ѿ
во́инства, тога́ва разѹмѣ́й-
те защо̀ є҆ приближи́ло за-
пѹстѣ́нїе то мѹ.
21 Тога́ва, кои́то са въ
средъ не́гѡ, да и҆зла́затъ: а҆
кои́то са вѫнъ по села̀ та,
да не вла́затъ въ него.
22 Защо́то тїѧ са днѝ ѿ-
мсти́телни, за да се и҆спѫл-
нятъ си́чки те написа́ни те.
23 И го́рко на непра́здны
те и҆ на ѡ҆ны́ѧ, кои́то доѧ́тъ
въ ѡ҆ны́ѧ днѝ: защо́то ще
да бѫде голе́ма бѣда̀ на
земля̀ та, и҆ голе́мъ гнѣ́въ
на тїѧ лю́дїе.
24 И ще да па́днатъ подъ
ѻ҆́стрїе то на-са́бля та, и҆ ще
бѫдатъ заплѣне́ни по си́ч-
ки те ѧ҆зы́цы: и҆ Ієрѹсали́мъ
ще да се потѫпкова ѿ ѧ҆зы́-
цы те, доклѐ да се свѫршатъ
времена̀ та на ѧ҆зы́цы те.
25 И ще да бѫдатъ зна́-
менїѧ въ слѫнце то и҆ въ мѣ-
сецатъ, и҆ въ звѣзды̀ те: и҆
тѹга̀ на ѧ҆зы́цы те съ недо-
ѹмѣ́нїе на земля̀ та, море́то
като ще да бѹчѝ стра́шно
и҆ ще да и҆гра́е:
26 И ще да оу҆ми́ратъ че-
ловѣ́цы те ѿ стра́хъ и҆ ѿ ѹ҆-
ча́кѹванїе то на-ѡ҆нї́а (стра́-
шны ра́боты) кои́то и҆́датъ
на вселе́нная: защо́то си́лы
те небе́сны ще да се покла́-
татъ.
27 И тога́ва ще да ви́датъ
Сы́на человѣ́ческаго да до-
хо́жда на ѻ҆́блацы со си́ла
и҆ со сла́ва голе́ма.
28 А кога́то на́чнатъ да
бы́ватъ тїѧ (ра́боты) под-
стане́те и҆ повдигне́те си
главы̀ те: защо́то се при-
ближа́ва и҆збавле́нїе то ви.
29 И ре́че и҆́мъ при́тча:
ви́ждте смоко́вница та и҆
си́чки те древеса̀:
30 Кога́то фа́натъ да и҆с-
ка́рѹватъ листа̀, тога́ва ка-
то гле́дате ѿ самосе́бе зна́е-
те, защо̀ є҆ близѹ жа́тва та.
31 Така̀ и҆ вы́е, кога́то ви́-
дите си́чки те тїѧ да бы́-
ватъ, зна́йте защо̀ є҆ близѹ
ца́рство то Бж҃їе.

32 Истина ви говоримъ,
че не щѐ да прейде тоя родъ,
доклѐ не бѫдатъ сички те
тіа.
33 Небо то и земля та ще
да прейдатъ, а словеса та
мои не щатъ да прейдатъ.
34 И внимайте въ себе си,
да не ѿтегнѣятъ нѣкога
сердца та ви ѿ ѡбъяденіей
ѿ піянство, и ѿ свѣтски те
попеченія, и дойде нена-
дано на васъ оный день:
35 Защото като клопка
ще да дойде на сички те о-
ныя които живеятъ по ли-
цѐ то на-сичка та земля.
36 Бѫдете бодри прочее, и
на всяко време се молете да
се сподобите да оубѣгнете
ѿ тіа сички те, които ще
бѫдатъ, и да застанете
предъ Сына человѣческаго.
37 И деня оучеше въ цер-
ква та: а ноща изляз еше
та пребываеше въ гора та,
която се нарича Елеѡнъ.
38 И сички те людіе въ
оутрина рано дохождаха
при него въ церква та, да
го слушатъ.

ГЛАВА КВ.

И приближаваше праздни-
ко на-опрѣсноцы те който
се говори пасха.
2 И трасеха архіерее те и
книжницы те съ каковъ
начинъ да го оубіятъ: за-
щото се бояха ѿ народатъ.
3 И влѣзе сатана та въ
Іуда, който се наричеше
Іскаріѡтъ и беше ѿ число
то на-дванаесе те.
4 И ѿиде та дума съ ар-
хіереи те и воеводы те как-
ви да имъ го предадѐ.
5 И возрадовахасе, и со-
гласиха да му дадатъ сре-
бренницы.
6 И ѡбѣщасе (да го свър-
ши): и трасеше прилично
време да имъ го предадѐ
безъ народно то смущеніе.
7 И дойдѐ деньо на-опрѣ-
сноцы те, въ който требува-
ше да жертвуватъ пасха та:
8 И прати Петра и Іѡан-
на, и рече: идете та ни при-
гответе пасха та, да ядеме.
9 А они му рекоха: гдѣ
искашъ да приготвиме;
10 А той имъ рече: ето,
щомъ влѣзете вые въ гра-
дѫтъ, ще вы срещне чело-
вѣкъ, който носи въ сто-
мна вода: идете по него до
кѫща та въ която ще влѣзе.
11 И речете на домаки-
натъ: оучительо ти гово-
ри, гдѣ е виталница та,
гдѣто ще ямъ пасха та съ
оученицы те си;
12 И той ще ви покаже гор-
ница голѣма постлана: та-
мо пригответе.
13 И като ѿидоха, наме-
риха каквото имъ рече: и
приготвиха пасха та.
14 И когато дойде часо,

сѣдна (той) й дванаесе те
апостоли ся него.
15 И рече ймъ: съ голѣмо
желаніе пожелахъ да ѩмъ съ
васъ тая пасха, доклѣ не
самь пріялъ муки те.
16 Защото ви говоримъ,
че ѿ тука на тамъ нема да
ѩмъ веке ѿ нея, доклѣ да
се свяршй въ царство то
Бж҃іе.
17 И като зема чаша та,
возблагодари, й рече: земе-
те тая (чаша) й раздѣлете
си я:
18 Защото ви говоримъ,
че нема да піемъ ѿ плодатъ
лозни, доклѣ да дойде цар-
ство то Бж҃іе.
19 И зема й хлѣбъ, й ка-
то воздаде благодареніе,
преломи го, й даде ймъ, й
рече: това є тѣло то мое,
което се дава за васъ: то-
ва творете за мое воспоми-
наніе.
20 Подобнѡ зема й чаша
та, й даде ймъ послѣ по ве-
чера та, й рече: тая чаша є
новыо завѣтъ съ моя та
кровь, която се пролива за
васъ.
21 Обаче єто ряка та на-
оногова който ме предава
съ мене є на трапеза та.
22 И Сынъ оубо человѣ-
ческій ѿива, каквото є ѡ-
предѣлено: но горко на о-
ногова человѣка чрезъ ко-
гото се предава.
23 Й они начнаха да йз-
дирдуватъ по между си, кой
ли да є тоя, щото ще да
стори това.
24 И быде прѣніе въ нихъ,
кой ли ѿ нихъ є по голѣмъ.
25 Й Іисусъ ймъ рече: ца-
рове те на-ѩзыцы те го-
сподствуватъ надъ нихъ: й
оныя щото ймъ властуватъ
наричатсе благодѣтели.
26 Й вые не сте тако. но
по голѣмыо между васъ, да
бяде като по малкіо: й ста-
рѣйшина та като слуга та.
27 Защото кой є по го-
лѣмъ, тоя ли щото сѣди,
йли тоя щото слугува; ни
є ли по голѣмъ тоя щото
сѣди; но азъ самь по ме-
жду васъ като єдинъ що-
то слугува.
28 Й вые сте оныя които
сте были заедно съ мене въ
мои те напасти:
29 И каквото Отецъ мой
завѣща мене царство то,
тїкѡ й азъ го завѣщавамъ
вамъ:
30 Да ѩдете й да піете на
трапеза та ми въ царство
то мое: й да седнете на пре-
столы да судите двана-
сеть те колѣна Ісраилеви.
31 И рече Гдь: Сімѡне,
Сімѡне, єто сатана та про-
си васъ да вы сѣе като пше-
ница:
32 Й азъ са молихъ за те-
бе да не ѡскудѣе вѣра та ти:

и ты нѣкога когато се вжрнишъ, оутверди братїа та твои.
33 А Петръ мꙋ рече: Гд҇и, готовъ самь съ тебе да идемъ и въ темница и на смерть.
34 А той мꙋ рече: говоримъ ти Петре: защо неще да попее пѣтелъ днесь докле се не ѿфжрлишъ ѿ мене три пжти че ме не знаешъ.
35 И рече имъ: когато вы пратихъ безъ влагалище, и безъ торба, и безъ ботꙋшы, да ли се лишихте ѿ нѣщо; а ѡни мꙋ рекоха: ѿ нищо.
36 Рече имъ прочее: но сега който има влагалище, да го земе: подобнѣ и който има торба, да а земе: а който си нема ножъ, да си продаде дреха та, и да си кꙋпи ножъ.
37 Защото ви говоримъ: че їоще това писано то трѣбꙋва да се свжрши на мене: щото говори, защо и съ беззаконни те се вмѣни: защото ѡнова щото є писано за мене има конецъ.
38 А ѡни рекоха: Гд҇и, єто тꙋка (имамы) два ножа, а той имъ рече: доволно є.
39 И излѣзе вжнъ, и ѿиде по ѡбычаю въ гора та єлеѡнска, и идеха слѣдъ него и оученицы те мꙋ.
40 И като ѿиде на мѣсто то, рече имъ: молетесе да не паднете въ бѣда.
41 А самси ѿстжпи ѿ нихъ колкото єдно каменно фжрлянѣ, и като преклони колѣна та си молешесе.
42 И говореше: Ѻч҇е, ако изволяваш да ме заминешъ съ тая чаша: ѡбаче не моя та воля, но твоя та да бжде.
43 И ꙗвимꙋсе Аггелъ ѿ небо то, който го оукрѣпяваше.
44 И понеже быде въ голѣмо оутѣснение поцврьжстѡ се молеше: и быде поть та негова като капка кржвь, която капе на земля та.
45 И като стана ѿ молитва та, дойде при оученицы те си, и найде ги че спаватъ ѿ печаль:
46 И рече имъ: защо спите; станете, молетесе, да не влѣзете въ напасть.
47 И їоще като дꙋмаше той, єто дойде народъ, и ѡный щото се наричаше Їꙋда єдинъ ѿ дванаесе те идеше предъ нихъ, и приближисе при Їисꙋса да го цалꙋва, (защото това знаменїе имъ беше далъ: когото цѣлꙋвамъ, той є).
48 А Їисꙋсъ мꙋ рече: Їꙋдо, съ цѣлованїе ли предавашъ Сына человѣческаго;
49 И като видеха ѡнія

коитѐ бѣ́ха о̑колѡ нѐгѡ щѡ
щѐ да бѫде, рѣ́коха мꙋ: Г҃ди,
да оу҆да́римели съ ножатъ;
50 И оу҆дари є҆ди́нъ нѣ́-
кой ѿ ни́хъ а҆рхїере́овшатъ
ра́бъ, и҆ ѿрѣза̀ мꙋ де́сно то
оу҆́хо.
51 И ѿговори̇̀ Іисꙋсъ, и҆
рѣ́че: ѡ҆ставѣ́те, стига до
тꙋка, и҆ пофана̀ оу҆хо̀ то
мꙋ, и҆ и҆сцѣли̇̀ го.
52 И рѣ́че Іисꙋсъ на а҆рхїере́и
те, и҆ на воево́дꙑ те церко́-
вни, и҆ на ста́рцꙑ те, които
бѣ́ха дошлѝ на вржхъ нѐгѡ:
като на разбо́йника ли
и҆злѣ́зохте съ о҆рꙋ́жїе, и҆ съ
тоя́ги да ме фа́нете;
53 Ката де́нь бѣ́хъ съ ва́съ
въ це́рква та и҆ не простре́х-
те ржцѐ те си на ме́не: но
това̀ є҆ вре́ме то ва́ше, и҆
властьта̀ те́мна.
54 И като го фана́ха, за-
ве́доха го и҆ вове́доха го въ
дво́ратъ а҆рхїере́овъ, и҆ Пе́тръ
и҆деше слѣдъ нѐгѡ ѿ дале́че.
55 И накла́доха о҆́гнь на
сре́дъ дво́ратъ, и҆ като седе́ха
о҆нѝ за́еднѡ, седе́ше и҆ Пе́тръ
по средъ ни́хъ.
56 И҆ като го видѐ є҆днà
рабы́ня че седе́ше при о҆́гнь-
атъ, поглѣдна̀ на нѐго, и҆
рѣ́че: и҆ то́я бѣ́ше съ нѐго.
57 А҆ Пе́тръ се ѿфжрли̇̀ ѿ
нѐгѡ, и҆ рѣ́че: же́но, не зна́мъ
го.
58 И по ма́лко вре́ме, видѐ
го дрꙋгъ, и҆ рѣ́че: и҆ ты си ѿ
ни́хъ, а҆ Пе́тръ рѣ́че: человѣ́-
че, не са́мь.
59 И като замина̀ ко́лко
є҆ди́нъ ча́съ, дрꙋгъ нѣ́кой
наздра́вѡ се држе́ше, и҆
говоре́ше: воистиннꙋ и҆ то́я
бѣ́ше съ нѐго: защо́то є҆
Галїле́анинъ.
60 И рѣ́че Пе́тръ: человѣ́че,
не зна́мъ щѡ гово́ришъ, и҆
а҆́кїе, като ѝоще дꙋмаше то́й
това̀, и҆ пѣтело попея̀.
61 И҆ ѿбжрна́се Г҃дь та по-
глѣда̀ на Петра̀: и҆ смысли
Пе́тръ сло́во то Госпо́дне,
какво́то щѡ мꙋ рѣ́че: защѡ̀
докле не попе́е пѣте́ло, ще
да се ѿфжрлишъ ѿ ме́не
три̇̀ пжти.
62 И и҆злѣ́зе вжнъ (Пе́тръ)
и҆ плака̀ го́ркѡ.
63 А҆ о҆ні́я мꙋ́жїе които
држе́ха Іисꙋса, рꙋга́еха мꙋ
се и҆ бі́еха го:
64 И като го покры́ха, бі́еха
го по лицѐ то и҆ пы́таха го,
и҆ гово́реха: проро́чествꙋвай,
ко́й є҆ щото те оу҆дари̇̀;
65 И дрꙋги мно́го хꙋлы̀ го-
во́реха на вржхъ нѐго.
66 И като сжмна̀, собра́ха-
се ста́рцꙑ те, и҆ заве́доха го
на собо́ратъ свой.
67 И гово́реха мꙋ: кажи̇̀
ни, а҆́ко си ты̀ Хрїсто́съ; и҆
рѣ́че и҆̀мъ: а҆́ко ви ка́жемъ,
не ще да повѣ́рꙋвате:
68 И а҆́ко вы̀ попы́тамъ не
ще да ми ѿгово́рите нито
ще да ме пꙋстите.

69 Ѿ сега на тамъ Ѳынъ
человѣческїй ще да сѣди ѿ
дѣсна та страна на-сила та
Бж҃їѧ.

70 И сички те рекоха: ты
ли си прочее Ѳынъ Бж҃їй;
а той рече: вые говорите
че самь азъ.

71 А ѻни рекоха: що ни
трѣбѹва їоще свидѣтелство;
ніе сами чѹхме ѿ оуставата мѹ

ГЛАВА КГ.

И като стана сичко то множество Їѹдейско, заведоха
го кодъ Пїлата.

2 И начнаха да го клеве-
татъ, и да говорятъ: на-
мѣрихме тогова че развра-
щава нашїатъ народъ, и
возбранява да даватъ да-
нокъ на Кесаря, и говори
себеси че е Хрїстосъ царь.

3 А Пїлатъ го попыта, и
рече: ты ли си царь Їѹдей-
скїй; а Їисѹсъ ѿговори, и
рече мѹ: ты говоришъ.

4 А Пїлатъ рече на архїе-
реи те и на народатъ; азъ
не нахождамъ никоя вина
въ тоя человѣкъ.

5 Но ѻни се държеха цвръж-
стω, и говореха: че разбра-
щава людїе то, защото оу-
чи по сичка та Їѹдеа, като
е начналъ ѿ Галїлеа дори
до тѹка.

6 А Пїлатъ като чѹ Галї-
леа, попыта: да ли е чело-
вѣкъ Галїлеанинъ:

7 И като разѹмѣ, защо
е ѿ държава та Иродова,
прати го при Ирода който
беше и той въ Їерѹсалимъ
въ ѻныя дни.

8 А Иродъ като видѣ Їи-
сѹса, зарадовасе многω: за-
щото желаеше ѿ многω вре-
ме да го види, понеже слѹ-
шаше многω (работы) за
него: и надѣешесе да види
нѣкое знаменїе да бѫде ѿ
негω.

9 И пыташе го съ много
словеса; а той мѹ не ѿго-
вараше нищо.

10 И архїереи те и книж-
ницы те стоеха та го кле-
ветеха цвръжстω.

11 И като го оукори Иродъ
съ воины те си, и порѹга-
мѹсе, ѿклече го въ свѣтла
дреха, и прати го паки
кодъ Пїлата.

12 И быдоха прїятели, И-
родъ и Пїлатъ въ тоя день
единъ дрѹги мѹ: защото
по напредъ имаха вражда
по междѹ си.

13 А Пїлатъ като свыка
архїереи те и князи те и
народатъ.

14 Рече имъ: доведохте ми
тогова человѣка, и говори-
те че развращава народатъ:
и ето азъ предъ васъ го
испытахъ, и ни една вина
не нахождамъ въ тогова че-
ловѣка щото на него кле-
ветите:

15 Но нито и́рωдъ: защо́-
то а҆зъ наро́чнω вы пратих҃ъ
при не́го, и҆ є҆то ни́що не
мꙋ є҆ направи́лъ достóйно
за смéрть.
16 Ще да го нака́жемъ про́-
чее, и҆ ще да го пꙋ́стимъ.
17 Имаше и҆ нꙋ́жда да и҆мъ
ѿпꙋ́ща поє҆ди́нъ затво́ренъ
на се́кой пра́здникъ.
18 И сичкїо наро́дъ и҆звы-
ка̀, и҆ гово́реха: земѝ того́-
ва ѿ тꙋ́ка, а҆ ѿпꙋ́стни на́мъ
Вара́вва:
19 Ко́йто бе́ше фжрленъ
въ темни́ца та за нѣ́кой
бꙋ́нтъ щото стана̀ въ гра-
джтъ, и҆ оу҆бі́йство.
20 И па́ки выкна̀ Пїла́тъ
и҆ искаше да ѿпꙋ́сти Іиса.
21 А҆ ѻнѝ вы́каха и҆ гово́-
реха: распнѝ, распнѝ го.
22 А҆ Пїла́тъ тре́ти пжть
и҆мъ ре́че: а҆ какво̀ зло̀ є҆
сотвори́лъ то́а (человѣ́къ);
азъ не наме́рихъ въ не́го ни́-
що достóйно за сме́рть: да
го нака́жемъ про́чее, и҆ да го
ѿпꙋ́стимъ.
23 А҆ ѻнѝ нале́гаха цврж-
стω съ голѣ́ми гла́сове, и҆
искаха го на распа́тїе, и҆
надвиваха ни́хни те гла́со-
ве, и҆ а҆рхїере́йски те.
24 А҆ Пїла́тъ соизловѝ да
бжде проше́нїе то и҆мъ.
25 И ѿпꙋ́стѝ и҆мъ ѻного́-
ва, кого́то и҆скаха, ко́йто
бе́ше фжрленъ въ темни́ца
та за бꙋ́нтъ и҆ за оу҆бі́йство:
а҆ Іисꙋса и҆мъ преда́де на во́-
ла та.
26 И като го пове́доха, фа-
на́ха нѣ́кого Сі́мωна Кѵрї-
не́анина, ко́йто и҆деше ѿсело̀
то и҆ на товари́ха мꙋ кржста҃,
да го но́си слѣ́дъ Іисꙋса.
27 И и҆доха слѣ́дъ не́гω
мно́гое мно́жество лю́дїе: и҆
женѝ, които и҆ пла́чеха, и҆
жа́леха за не́го.
28 А҆ Іисꙋсъ като се ѡ҆бжр-
на̀ кжмъ ни́хъ, ре́че: дще́ри
Іерꙋсали́мски, не плачете за
ме́не но за се́бе си плаче́те,
и҆ за ча́да та си.
29 Защо́то, є҆то и҆датъ
днѝ, въ ко́йто ще реча́тъ:
блаже́ны неплóдны те, и҆
оу҆тро́бы те ко́йто не са̀
роди́ли, и҆ цы́цы те, ко́йто
не са̀ дойли.
30 Тога́ва ще да на́чнатъ
да гово́ратъ на горѝ те, па-
дне́те на на́съ: и҆ на плани-
нѝ те, покры́йте ны.
31 Защо́то а҆ко въ сꙋро́во то
джрво пра́ватъ тїа (злинѝ),
а҆ въ сꙋ́хо то що щѐ да бжде;
32 И во́деха и҆ дрꙋ́ги два́ма
злодѣ́и съ не́го да ги оу҆-
бі́атъ.
33 И като дойдо́ха на
мѣ́сто то, ко́ето се нари́ча
ло́бное (мѣ́сто), та́мω го
распе́ха, и҆ злодѣ́и те, є҆-
дного̀ ѿ де́сна та страна̀
а҆ дрꙋ́гиго ѿ лѣ́ва та.
34 А҆ Іисꙋсъ гово́реше: Ѻт-
че, простѝ и҆мъ, защо́то не

знаатъ що правятъ, и като разделиха дрехи те мꙋ, фърлиха жребїй.
35 И стоеха людїе то та гледаха: и заедно съ нихъ и князи те мꙋ се рꙋгаеха, и говореха: дрꙋги избави: нека избави и себеси, ако є (той) Хрїстосъ избранный Бжїй.
36 И рꙋгаеха мꙋ се и воини те, понеже приближаваха при него, и приносеха мꙋ оцетъ.
37 И говореха: ако си ты царь Ісраилевъ избави себе си.
38 И беше и надписанїе (надъ него) написано съ писмена Еллински и Римски и Еврейски: ТОЙ Є ЦАРЬ ІꙊДЕИСКІИ.
39 И единъ ѿ ѡбесени те злодеи хꙋлеше го и говореше: ако си ты Хрїстосъ избави себе си и насъ.
40 А дрꙋгїо ѿговори и оукоряваше го, и говореше: не боишъ ли се ты Бга като си съ това исто то ѡсꙋжденъ:
41 И нїе оубо праведнѡ (се мъчиме): защото воспрїимаме достойны те (заплаты) споредъ наши те дела: а тоя ни едно зло не є сотворилъ.
42 И говореше на Ісꙋса: помисли ме Господи, когато дойдешъ въ царство то си.
43 И рече мꙋ Ісꙋсъ: истина ти говоримъ, днесь ще бждешъ заеднѡ съ мене въ рай.
44 И беше близꙋ шестый часъ (ѿ деньжтъ), и бысть темнота по сичка та земля, до деветыя часъ:
45 И помжркна слжнце то, и завеса та церковна се раздра по средъ.
46 А Ісꙋсъ извыка съ големъ гласъ, и рече: Ѻтче въ ржце те твои предавамъ дꙋхъ мой: и като рече тїя (дꙋмы) издъхна.
47 А сотнико като виде ѡнова щото бысть, прослави Бга, и говореше: воистиннꙋ тоя человекъ беше праведенъ.
48 И сички те народи, които беха дошли (тамѡ) да гледатъ, като гледаха ѡныя (работы) щото бываха, оударехасе по грады те, и се връщаха.
49 И стоеха сички те негови познаницы ѿ далече, и жены, които ходеха следъ негѡ ѿ Галїлеа, и гледаха тїя (работы).
50 И ето, мꙋжъ име томꙋ Іѡсифъ, человекъ добръ и праведенъ, който беше советникъ.
51 Той не беше пристаналъ на советатъ и на работа та имъ, който беше ѿ Арїмаѳеа градъ Іꙋдейскїй:

ѝ ча́каше ѝ то́й (съ на де́жда) ца́рство то Бж҃їе:
52 То́й ѿи́де при Пїла́та, ѝ поиска̀ тѣ́ло то Ї҆и҃со́во.
53 И като го свалѝ (ѿ Крьстатъ) ѿвѝ го съ плащани́ца, ѝ тꙋ́ри въ є҆ди́нъ гро́бъ ѝзсѣ́ченъ, въ ко́йто не бе́ше тꙋ́ренъ нико́й нико́га.
54 И то́й де́нь бе́ше пя́то́къ, ѝ оу҆сꙋмнаваше сꙋ́бꙍтата.
55 И послѣдꙋва́ха ѝ жены̀, ко́йто бе́ха дошлѝ съ не́го ѿ Галїле́а, ѝ виде́ха гро́батъ, ѝ каквꙍ се тꙋрна̀ тѣ́ло то мꙋ (та́мꙍ).
56 И като се вꙋрна́ха пригꙍтви́ха а҆рꙍма́ты, ѝ мѵ́ро: ѝ оу҆мꙋлча́ха въ сꙋ́ббꙍта та споредъ заповѣ́дь та̀ (зако́нна).

ГЛАВА КД.

И въ пе́рвыатъ де́нь седми́чни, мно́гꙍ ра́нꙍ дойдо́ха на гро́батъ ѝ но́сеха мѵ́рїсмы̀ те, ко́йто бе́ха пригꙍтвили: ѝ дрꙋги нѣ́кои (жены̀) съ ни́хъ.
2 И намериха ка́мыкатъ ѿвале́нъ ѿ гро́батъ.
3 И като влѣ́зоха вне́тре, не найдо́ха тѣ́ло то наГд҇а Ї҆и҃сꙋ̑са.
4 И като се чꙋдеха ѡ҆нѝ за това̀ (нѣ́що), є҆̀то два̀ мꙋжа застана́ха предъ ни́хъ во свѣ́тлꙍ дре́хи.
5 И като се оу҆плаши́ха ѡ҆ны̀, ѝ преклони́ха си лица̀ та на земля̀ та, ре́коха и҆̀мъ: защо̀ тра́сите жи́вшатъ съ ме́ртвы те;
6 Не є҆ тꙋ́ка, но воскресна̀, смысле́те (ѡ҆нова̀) що ви ре́че кога́то ї҆о́ще бе́ше въ Галїле́а.
7 И гово́реше: защо̀ тре́бꙋва Сы́нъ человѣ́ческїй да бꙋдѐ преда́денъ въ рꙋцѐ те на-грѣ́шни те человѣ́цы, ѝ да бꙋде ра́спнатъ ѝ въ тре́тїатъ де́нь да воскре́сне.
8 И смысли́ха не́говы те дꙋ́мы.
9 И като се вꙋрна́ха ѿ гро́батъ, приказа́ха сї́чки те тїа (ра́боты) на двана́есе те ѝ на сї́чки те дрꙋги те.
10 И бе́ха Магдали́на Марі́а, ѝ Ї҆ѡа́нна, ѝ Марі́а Ї҆а́кꙍвова, ѝ дрꙋги те съ ни́хъ, ко́йто ка́зꙋваха на а҆по́столи те тїа (ра́боты).
11 И ѿви́хасе предъ ни́хъ като лꙋжа̀ дꙋ́мы те и҆̀мъ, ѝ не повѣ́рова́ха и҆̀мъ.
12 И Пе́тръ стана̀ ѝ ѿтꙋрча̀ на гро́батъ, ѝ като надни́кна̀ видѐ дре́хи те че лежа́тъ са́мы: ѝ вꙋрна́се наза́дъ, ѝ чꙋдешесе въ се́бе си за ѡ҆нова̀ щото бꙋдѐ.
13 И є҆̀то два́ма ѿ ни́хъ ѿи́ваха въ то́я де́нь на нѣ́кое село̀, кое́то бе́ше дале́че ѿ Ї҆ерꙋсали́мъ шестдеса́ть ста́дїй, и҆́ме то мꙋ Ѐммаꙋсъ:
14 И ѡ҆ни̇́ се разгова́раха

по междꙋ си за сички те тіѧ
(работы) щото се слꙋчиха.
15 И като се разговараха
и пытахасе, и самси Іисꙋсъ
се приближи, и идеше съ
нихъ:
16 И очи те имъ се оу-
държаваха да го не позна-
атъ.
17 И рече имъ: какви са
тіѧ словеса, за които се пы-
тате единъ дрꙋгиго като
вървите и оухилни сте;
18 И ѿговори единъ, име
то мꙋ Клеопа, и рече мꙋ:
тꙑ ли си самъ страненъ во
Ієрꙋсалимъ и не си разꙋмелъ
оныѧ (работы) които бы-
доха въ него тіѧ дни;
19 И рече имъ: кои; а о-
ни мꙋ рекоха: оныѧ щото
быдоха за Іисꙋса Назарани-
на който быде мꙋжъ про-
рокъ, силенъ съ дело и съ
слово предъ Бга, и предъ
сички те людіе.
20 И какво го предадоха
архіереи те и князи те на-
ши на ѡсꙋжденіе смертно,
и распеха го.
21 А ніе се надеехме защо
е той оныи, който ще да
избави Ісраила: но со сич-
ки те тіѧ, третій день е
тоа днесь, ѿ каквото бы-
доха тіѧ (работы).
22 Но и некои жены ѿ на-
ши те оужасиха ны, които
ѿидоха рано на гробатъ:
23 И като не намериха те-
ло то мꙋ, дойдоха та каза-
ха, защо и Агглы видели,
които говорили че е живъ.
24 И ѿидоха некои ѿ на-
ши те (дрꙋжина) на гро-
батъ, и найдоха така, ка-
квото и жены те рекоха, а
самаго него не видеха.
25 А той имъ рече: ѡ без-
ꙋмніи и забавніи со сърд-
це то за да вероване за
сички те оныѧ (работы),
които са рекли пророцы те.
46 Не тіѧ ли (страданіѧ)
требꙋваше да пострада Хрі-
стосъ, и да влезе въ слава
та си;
27 И като начна ѿ Мѡ-
ѷсеа и ѿ сички те пророцы,
сказоваше имъ ѿ сички те
писаніѧ, които са (писани)
заради него.
28 И приближиха до село
то въ което ѿиваха, а той
се правеше че ѿива по на
далече.
29 И понꙋждаваха го и го-
вореха: преношꙋвай съ насъ,
защото се е приквечерило,
и преминалсе е деньо, и вле-
зе съ нихъ да преношꙋва.
30 И като седна съ нихъ,
зема хлебъ, и благослови
го, и преломи, и даваше имъ.
31 А нимъ се ѿвориха то-
гава очи те, и познаха го:
а той быде невидимь то-
гава ѿ нихъ.
32 И рекоха по междꙋ си:
не гореше ли сърдце то на-

ше въ на́съ, когато говоре-
ше на́мъ по пѫтьатъ и̂ ска́-
зѹваше ни писа́нія та.
33 И станаха то́а ча́съ, и̂
вѫрнахасе во Іерѹсали́мъ, и̂
найдоха собрани є̂динаде
се те, и̂ дрѹги те който
бе́ха съ ни́хъ.
34 Който говореха: защо̀
войстиннѹ воскресна̀ Гдь,
и̂ ѿвисе Сі́мωнѹ.
35 И̂ ô нѝ каза́ха ô ны́а
(ра́боты) що то бы́доха по
пѫтьатъ: и̂ каквѡ̀ го по-
зна́ха кога́то преломѹваше
хлѣбатъ.
36 И като Говореха ô нѝ
тíа (дѹмы), самси Іисѹсъ,
застана̀ предъ ни́хъ, и̂ ре́че
и̂мъ: ми́ръ ва́мъ.
37 И оу̂боа́хасе мно́го и̂
растреперахасе ѿ стра́хъ, и̂
чи́нѣше и̂мъ се че гле́датъ
дѹхъ.
38 И ре́че и̂мъ: защо̀ сте
смѹще́ни; и̂ защо̀ вла́затъ
помышле́нія въ сѫрдца̀
та ви;
39 Ви́ждь те ми рѫцѐ те
и̂ нозѣ̀ те, че самь и̂стый
а̂зъ. Пофане́те ме и̂ ви́ждь-
те защо̀ дѹхъ пло́ть и̂ ко́-
сти нема, каквото що ви́-
дите ме́не да и̂мамъ.
40 И като ре́че тово̀, по-
каза̀ и̂мъ рѫцѐ те и̂ нозѣ̀ те.
41 И поне́же не вѣ́рѹваха
і̂ още ѿ ра́дость, и̂ чѹдехасе
ре́че и̂мъ: и̂мате ли нѣщо
за ꙗ̂денѣ тѹка:
42 А ô нѝ мѹ да́доха є̂-
дно̀ парчѐ ѿ ры́ба пе́чена,
и̂ ѿ пчѣ́лы сотъ.
43 И зема̀ та ꙗ̂де предъ
ни́хъ.
44 И ре́че и̂мъ: тíа са ô-
нíа (словеса̀) който ви дѹ-
махъ кога́то і̂още бе́хъ съ
ва́съ, защо̀ тре́бѹва да се
свѫршатъ сички те ô нíа
(проро́чества) щото са напи́-
сани въ зако́натъ Мωѷсе́овъ
и̂ въ проро́цы те, и̂ въ ѱал-
мы́ те (Даві́довы) за ме́не.
45 Тогава и̂мъ ѿвори̂ оу-
мѫтъ да разѹмѣатъ пи-
са́нія та:
46 И ре́че и̂мъ: защо̀ та-
ка̀ є̂ пи́сано, и̂ така̀ тре́-
бѹваше да пострада Хрі-
сто́съ, и̂ въ тре́тіатъ день
да воскресне ѿ мертвы те.
47 И да се пропо вѣ́да въ
негово то и̂ме покаа́ніе, и̂
проще́ніе грѣху́въ въ си́-
чки те ꙗ̂зы́цы, като се на́-
чне това̀ (пропо вѣ́даніе)
ѿ Іерѹсали́мъ.
48 А вы́е сте свидѣ́тели
на тíа (предреченны те).
49 И̂ є̂то а̂зъ ще пра́тимъ
ѡ̂бѣща́ніе то на-Ѻтца̀ мо-
егѡ̀ на ва́съ: а̂ вы́е седе́те
во гра́дъ Іерѹсали́мъ, до-
клѐ да се ѡ̂блечете со си́ла
ѿ го́ре.
50 И като ги и̂зведе вѫнъ
до Виѳа́нія: вдигна̀ рѫце
те си и̂ благослови̂ ги.
51 И като ги благосло-

влачаше, ѿстѫпи ѿ нихъ,
и возносеше на небо то.
52 А они мꙋ се поклони-
ха, и вѫрнахасе во Іерꙋса-
лимъ съ радость велика:
53 И бѣха всегда въ цѣр-
ква та, хвалѧще и благо-
словѧще Бга, аминь.

СВѦТОЕ ЕѴАГГЕЛІЕ

ѾТЪ ІѠАННА.

ГЛАВА ПЕРВАѦ.

Ѿ Начало то бѣше слово
то и слово то бѣше съ Бга,
и словото бѣше Бгъ.
2 Той бѣше ѿ край съ Бга.
3 Сичките (твари) чрезъ
него быдоха (сотворены), и
безъ него нищо не быде
(сотворено) ѿ оныѧ щото
быдоха.
4 Въ него бѣше животъ,
и живото бѣше свѣтъ на
человѣцы те:
5 И свѣто въ темнина та
свѣти, и темнина та го не
ѡбгѫрна.
6 Быде нѣкой человѣкъ
пратенъ ѿ Бга, име то мꙋ
Іѡаннъ.
7 Той дойде въ свидѣтел-
ство, да свидѣтелствꙋва
ѿ свѣтѣ, за да повѣрꙋватъ
сички те чрезъ него.
8 Не бѣше той свѣтъ, но
да свидѣтелствꙋва ѿ свѣтѣ.
9 Бѣше свѣтъ истинный,
който посвѣщава всѣкаго
человѣка, щото дохожда
въ міръ.
10 Въ міръ бѣше, и міръ
чрезъ него быде: и міръ го
не позна.
11 Въ свои те дойде, и
свои те мꙋ го не пріаха.
12 Които го пріаха даде
имъ власть да бѫдатъ ча-
да Бжїи на оніа които вѣ-
рꙋватъ въ негово то име:
13 Които не ѿ кръвь, ни-
то ѿ похоть плотска, ни-
то ѿ похоть мꙋжеска, но
ѿ Бга се родиха.
14 И слово то быде плоть:
и вселисе въ насъ (и видѣх-
ме мꙋ слава та, слава като
на-единороднагѡ Сына ѿ
Ѻца) пѫлнъ съ благодать
и истина.
15 Іѡаннъ свидѣтелство-
ва за него, и извыка, и
говореше: тоѧ бѣше за ко-
гото ви рекохъ, защо оный

щото иде слѣдъ мене, предъ
мене бидѐ, защото беше по
напредъ ѿ мене.
16 И ѿ пълнота та него-
ва, сички те ние приахме и
благодать вмѣсто благо-
дать.
17 Защото законо чрезъ
Мωѷсеа биде даденъ, а бла-
годатьта и истината чрезъ
Іисѹса Хрїста бидѐ.
18 Бг҃а никой никога не
е виделъ: Единородныо
Сынъ, който е въ пазѹха
та Отча, той го изказа
(намъ).
19 И това е свидѣтелство
то Іωанново, когато пра-
тиха Евреи те ѿ Іерѹсалима
свещенницы и левиты да го
попытатъ, ты кой си;
20 И исповѣда, и не се
ѿфърли: и исповѣда, че не
самь азъ Хрїстосъ.
21 И попытаха го: що (го-
воришъ) прочее; Илїа ли си
ты; и рече: не самь, пророкъ
ли си; и ѿговори: не.
22 И рекоха мѹ: а кой си;
да дадеме ѿговоръ на оные
щото са ны пратили: що
говоришъ за себе си;
23 Рече: азъ самь гласо
на-оногова, който вика
въ пѹстына та: оуправете
пътьатъ Господень: как-
кото рече Исаїа пророкъ.
24 И пратени те беха ѿ
Фарїсеи те:
25 И попытаха го, и реко-
ха мѹ: а защо кръщаваш
ако не си ты Хрїстосъ,
нито Илїа, нито пророкъ;
26 Ѿговори имъ Іωаннъ,
и рече: азъ кръщавамъ съ
вода: обаче оный стои по
средъ васъ, когото вые не
знаете:
27 Той е който иде слѣдъ
мене, който е былъ предъ
мене: комѹто не самь до-
стоинъ азъ да развържемъ
ремикатъ на-ѡбѹща та мѹ.
28 Тїа (работы) быдоха въ
Виѳавара ѿдонадъ Іордана
гдѣто Іωаннъ кръщаваше.
29 И въ оутрешнїатъ день
виде Іωаннъ Іисѹса че иде-
ше къде него, и рече: ето
агнецо Бж҃їй, който зема
грѣхове те на-мїратъ.
30 Тоа е за когото азъ
рекохъ: по мене иде мѹжъ,
който предъ мене биде:
защото беше по напредъ
ѿ мене.
31 И азъ го не знаехъ: но
за да се яви на Ісраила, за-
това дойдохъ азъ да кръ-
щавамъ съ вода.
32 И свидѣтелствова Іω-
аннъ, и рече: защо видехъ
Дѹхатъ който слазеше като
гълъбь ѿ небо то, и заста-
на на него.
33 И азъ го не познавахъ:
но оный който ме прати
да кръщавамъ съ вода, той
ми рече: надъ когото ви-
дишъ да слази Дх҃ъ, и да

стои на него, той е щото
кръщава съ Дхъ стъ҃и.
34 И азъ видѣхъ, и свидѣ-
телствовахъ, защо е той
Сынъ Бж҃ій.
35 И въ оутрешніатъ день
пакъ стоеше Іωаннъ, и ѿ
оученицы те му два.
36 И като видѣ Іисуса че и-
деше рече: ето агнецо Бж҃їй.
37 И като го чуха двама та
оученицы да дума тіа сло-
веса, ѿидоха слѣдъ Іисуса.
38 И като се ѿвърна Іи-
сусъ та ги видѣ че идатъ
по него, рече имъ:
39 Що трасите; а они му
рекоха: Равві, (което ще да
рече толковано, оучителю),
гдѣ живѣешъ;
40 И рече имъ: елате та
виждте, и ѿстанаха тоя
день оунего: и беше часъ
като десатый.
41 Беше Андрей братъ на-
Сімона Петра, единъ ѿ
двама та които беха чули
ѿ Іωанна онова слово, и
ѿидоха по Іисуса.
42 И той перво намери бра-
та своего Сімωна, и рече му:
найдохме Мессіа, което ис-
толкувано ще да рече, Хрі-
стосъ:
43 И доведе го при Іисуса,
и като погледна Іисусъ на
него, рече: ты си Сімωнъ
сынъ Іωнинъ: ты ще да
се наречешъ Кифа, което се
толкува Петръ.
44 И въ оутрешніатъ день
поиска паки да излѣзе въ
Галілеа: и найде Філіппа,
и рече му: ела по мене.
45 А Філіппъ беше ѿ Виѳ-
саіда, ѿ Андреовыатъ и Пе-
тровыатъ градъ.
46 Намери Філіппъ Наѳа-
наила, и рече му: за когото
написа Мωѷсей въ зако-
натъ, и пророцы те, найдох-
ме Іисуса сына Іωсифова,
който е ѿ Назаретъ.
47 И рече му Наѳанаилъ:
ѿ Назаретъ можели да бжде
нещо добро; рече му Фі-
ліппъ: ела та виждь.
48 А Іисусъ видѣ Наѳана-
ила като иде кжмъ него, и
рече за него: ето воистин-
ну Ісраилтанинъ, въ кого-
то нема лесть.
49 И рече му Наѳанаилъ:
ѿ гдѣ ме знаешъ; ѿговори
Іисусъ и рече му: по на-
предъ доклѐ іоще не беше
те повыкалъ Філіппъ, ко-
гато беше подъ смоковни-
ца та, видѣхъ те.
50 Ѿговори Наѳанаилъ, и
рече му: равві, ты си Сынъ
Бж҃ій ты си царь Ісраилевъ.
51 Ѿговори Іисусъ, и рече
му: защото ти рекохъ, че
те видѣхъ подъ смоковни-
ца та, вѣрувашъ, по голѣмы
(работы) ѿ тіа ще видишъ.
52 И рече му: воистинну
воистинну ви говоримъ: ѿ
тука на тамъ ще видите

неко̀ то ѿко́рено, и̂ А҆́ггелы те Бж҃їи да се ка́чꙋватъ, и̂ да сла́затъ надъ Сы́на человѣ́ческаго.

ГЛАВА В.

И̂ въ тре́тїатъ де́нь бы́де сва́дба въ Ка́на Галїле́йскаѧ: и̂ бе́ше ма́йка та Ї҆иcꙋ́сова та́мѡ.
2 И повика́ха и̂ Ї҆исꙋ́са, и̂ оу҆чени́цы те мꙋ̀ на сва́дба та.
3 И като не достигна̀ вїно̀ рече на Ї҆исꙋ́са ма́йка мꙋ̀: вїно̀ не́матъ.
4 Ре́че и҆̀ Ї҆исꙋ́съ: же́но, ка-ква̀ грижа и҆̀маш ты и̂ а҆́зъ; ї҆о́ще не є҆ дошло̀ вре́мето ми
5 Ре́че ма́йка мꙋ̀ на слꙋги̂ те: какво̀то ви речѐ, сторе́те.
6 И и҆̀маше та́мѡ ше́сть сто́мны ка́менны, които стое́ха за ѿчище́нїе по ѡ҆бы́чаю Ї҆ꙋде́йскомꙋ, и̂ свира́ха по двѣ̀, и̂ли̂ по три̂ мѣ́ры.
7 Ре́че и҆̀мъ Ї҆исꙋ́съ: напъ-лне́те сто́мны те вода̀, и̂ напълни́ха ги до връхатъ.
8 И ре́че и҆̀мъ: зацъ́рпе́те сега̀, и̂ зане́сте на старисва́тꙋ, и̂ зане́соха.
9 И като вкꙋси̂ старисва́то ѿ вїно̀ то, кое́то бе́ше се пре-творило ѿ вода̀, (и̂ не зна́еше ѿ гдѣ̀ є҆ но слꙋги те които бе́ха налеа́ли вода̀ та зна́е-ха) повика̀ младоже́нецатъ,
10 И ре́че мꙋ̀: се́кой чело-вѣ́къ пе́рво тꙋра добро̀ то вїно̀, и̂ когато се оу҆пїатъ, тогива по̀ ло́шо то: а̂ ты̀ си скры́лъ хꙋбаво то вїно̀ до сега̀.
11 Това̀ нача́ло на-чꙋдеса̀ та сотвори̂ Ї҆исꙋ́съ въ Ка́на Галїле́йскаѧ, и̂ ѧ҆ви̂ сла́ва та своѧ҆: и̂ повѣ́рꙋва́ха въ не́го оу҆чени́цы те мꙋ̀.
12 По това̀ по́слѣ слѣ́зе въ Капернаꙋ́мъ, то́й и̂ ма́йка мꙋ̀, и̂ бра́тїѧ та мꙋ̀, и̂ оу҆чени́цы те мꙋ̀: и̂ не седе́ха та̀мѡ мно́го дни̂.
13 И бе́ше бли́зꙋ па́сха та Ї҆ꙋде́йска, и̂ качи́се во Ї҆ерꙋ-сали́мъ Ї҆исꙋ́съ.
14 И намери̂ въ цѐрква та ѡ҆ны́ѧ, които прода́ваха воло́ве и̂ ѻ҆́вцы и̂ гълъбе, и̂ ѡ҆ны́ѧ щото и̂змѣна́ваха пары̀ те че седе́ха.
15 И като направи̂ камши́къ ѿ въ́рви, и̂згна̀ ги си́чки те и̂зъ це́рква та, съ ѻ҆вцы̀ те и̂ воло́ве те, и̂ па-ры̀ те на-сара́фи те разсыпа̀, и̂ дъски̂ те и̂мъ разфърли̂.
16 И на ѡ҆нї́а щото про-да́ваха гълъбе те, рече: вди-гнете тїа (ра́боты) ѿ тꙋ́ка, и̂ не правете до́матъ на-Ѻ҆тца̀ моегѡ̀, до́мъ търго́вски.
17 И смысли́ха оу҆чени́цы те мꙋ̀, че є҆ пи́сано: жалость та̀ на-до́матъ тво́й ще да ме и̂зедѐ.
18 И ѿговори́ха Ї҆ꙋдеи те, и̂ рекоха мꙋ̀: какво̀ зна́менїе ни пока́зꙋвашъ, че и҆̀машъ

власть да правишъ тїя (работы);
19 Ѿговори Іисусъ, и рече
имъ: развалете тая церква,
и въ три дни ще да я вдиг-
немъ.
20 А Іудее те рекоха, въ
четыридесать и шесть го-
дины е направена тая цер-
ква, и ты ли въ три дни
ще да я вдигнешъ;
21 Но той говореше за
церква та тела свсегѡ.
22 Когато прочее воскре-
сна ѿ мертвы те, оусетихасе
оученицы те му, защо това
имъ говореше: и поверова-
ха писанїе то, и слово то
щото рече Іисусъ.
23 И когато беха во Іе-
русалимъ въ празникатъ
на-пасхата, множина по-
верования въ име то му, ка-
то гледаха чудеса та който
правеше.
24 А Іисусъ не оуверява-
ше себе си нимъ, защото
самъ ги знаеше сички те
(какви са).
25 И защото немаше по-
треба да свидетелствува
некой за (некого) челове-
ка: защото самси знаеше,
каква мысль беше въ секого
человека.

ГЛАВА Г.

И беше человекъ некой ѿ
фарїсеи те, име то му Нї-
кодимъ, князь жидовскїй.
2 Той дойде при Іисуса
презъ нощь, и рече му: равві
знаеме защо си ѿ Бга до-
шелъ оучитель: защото тїя
чудеса щото правишъ ты,
никой не може да ги напра-
ви, ако да не е Бгъ съ него.
3 Ѿговори Іисусъ и рече
му: воистинну воистинну
ти говоримъ, ако некой се
не роди ѿ горе, не може да
види царство то Бжїе.
4 Рече му Нїкодимъ: какви
може человекъ като е старъ
да се роди; или може чело-
векъ втори пжть да влезе
въ оутробата та майчина си,
и да се роди;
5 Ѿговори Іисусъ: истин-
на истина ви говоримъ,
защо който се не роди ѿ
вода и ѿ духъ, не може да
влезе въ царство то Божїе.
6 Онова щото е родено
ѿ плоть, плоть е: а родено
то ѿ духъ, духъ е.
7 Не чудисе защо ти ре-
кохъ, че требува да се ро-
дите ѿ горе.
8 Ветъро гдето иска ду-
ха, и гласжтъ му чуешъ, но
не знаешъ ѿ где дохожда,
и кжде ѿива: така е секой
человекъ който е роденъ
ѿ духъ.
9 Ѿговори Нїкодимъ, и
рече му: какви можатъ да
бждатъ тїя (работы);
10 Ѿговори Іисусъ, и ре-
че му: ты си оучитель Іе-

ра́нлевъ, и҆ не зна́ешъ ли
тїѧ (ра́боты);
11 Истина истина ти го-
во́римъ: защо̀ о҆нова̀ щото
зна́еме, гово́риме: и҆ о҆нова̀
щото сме виде́ли, свидѣтел-
ствꙋваме, и҆ свидѣтелство
то ни не прїи́мате.
12 А҆ко земны̀ те ви (ра́бо-
ты) ре́кохъ, и҆ не вѣ́рꙋвате:
каквѡ̀ ще да повѣ́рꙋвате
а҆ко ви рече́мъ небе́сны те;
13 И ни́кой не се є҆ качꙋ-
ва́лъ на небо̀ то, то́кмѡ о҆́-
ный щото є҆ слѣ́злъ ѿ небо̀
то, Сы́нъ человѣ́ческїй,
ко́йто є҆ на небо̀ то.
14 И какво́то Мѡѷсей и҆з-
дигна̀ змїѧ̀ та въ пꙋсты́-
нѧ та, тако̀ тре́бꙋва да се и҆з-
ди́гне и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй:
15 Да не поги́бне ни́кой,
ко́йто вѣ́рꙋва въ не́го, но
да и҆́ма живо́тъ вѣ́чный.
16 Защо́то то́лко є҆ воз-
люби́лъ Бг҃ъ мі́ръ, щото и҆
сы́на своего̀ є҆диноро́днаго
є҆ да́лъ, да не поги́бне ни́-
кой ко́йто вѣ́рꙋва въ не́го,
но да и҆́ма живо́тъ вѣ́чный.
17 Защо́то Бг҃ъ не є҆ пра-
ти́лъ Сы́на своего̀ въ мі́ръ,
да сꙋ́ди мі́рꙋ, но да се спасѐ
чрезъ не́го мі́ръ.
18 Ко́йто вѣ́рꙋва въ не́го,
не щѐ да бѫде ѡ҆сꙋжде́нъ: но
ко́йто не вѣ́рꙋва, ѿ сега̀ є҆
(вече) ѡ҆сꙋжде́нъ, защо́то не
є҆ повѣрова́лъ во и҆́ме то на-
є҆диноро́днагѡ Сы́на Бж҃їѧ.
19 И сꙋдо̀ є҆ тоѧ, защо̀
свѣ́тъ дойдѐ въ мі́ръ, и҆ воз-
люби́ха, человѣ́цы те по̀
мно́го темнота̀ та не́жели
свѣ́татъ, защо́то дѣла̀ та
и҆́мъ бе́ха зли̇̀.
20 И се́кой ко́йто стрꙋва
злы̀ (ра́боты) ненави́ди
свѣ́татъ: и҆ не дохо́жда къ
свѣ́татъ, да не бы се и҆зѧ-
ви́ли рабо́ты те мꙋ (че са
злы̀).
21 Но Ко́йто твори и҆́стина
та, и҆́де къ свѣ́татъ, да се
ѧ҆́ватъ рабо́ты те мꙋ, защо́-
то са по Бг҃а сотво́рены.
22 По́слѣ по това̀ дойде
І҆исꙋсъ и҆ оу҆ченицы те мꙋ въ
І҆ꙋде́йска та земла̀: и҆ та́мѡ
живе́еше съ ни́хъ, и҆ крещá-
ваше.
23 И І҆ѡа́ннъ крещáваше въ
А҆́нѡнъ близꙋ при Сали́мъ
(гра́дъ), защо́то и҆́маше та́-
мѡ мно́го во́ды: и҆ дохо́ж-
даха та се крещáваха.
24 Защо́то і҆о́ще не бе́ше
тꙋ́ренъ І҆ѡа́ннъ въ темни́-
ца та.
25 И быдѐ прѣ́нїе межꙋ
оу҆ченицы те І҆ѡа́ннови и҆
межꙋ І҆ꙋде́и те за ѡ҆чище́-
нїе то.
26 И дойдо́ха при І҆ѡа́н-
на, и҆ ре́коха мꙋ: оу҆чи́телю,
о҆́ный щото бе́ше за́едно съ
те́бе ѿтона́дъ І҆орда́на, за
кого́то ты̀ свидѣ́телствова̀,
є҆́то то́й крещáва, и҆ си́чки
те ѿи́ватъ кодъ не́го.

27 Ѿговорѝ Іѡаннъ, ѝ рече: не може человѣкъ да зема нищо, ако не мꙋ є҆ дадено ѿ небо то.

28 Вие сами свидѣтелсвꙋвате за мене, че рекохъ: не самь азъ Хрїстосъ, но защо самь пратенъ предъ него.

29 Който ѝма невѣста, женихъ є҆: а҆ прїательо жениховъ който стои та го слꙋша, радꙋвасе много за гласѫтъ жениховъ, таа прочее радость моа се ѝспѫлни.

30 Той трѣбꙋва да растѐ, а҆ азъ да се смалѧвамъ.

31 Оный който ѝде ѿ горѣ, надъ сички те є҆ ѿ горе: който є҆ ѿ земла та, ѿ земла та є҆ ѝ ѿ земла та говори: който ѝде ѿ небо то, надъ сички те є҆ ѿ горе.

32 И ѡ҆нова щото є҆ видѣлъ ѝ чꙋлъ, това свидѣтелствꙋва: ѝ свидѣтелство то мꙋ никой не прїима.

33 Който прїиме негово то свидѣтелство, вѣрꙋва ѝзвѣстнѡ защо є҆ Бг҃ъ ѝстиненъ.

34 Защото ѡ҆ный когото є҆ пратилъ Бг҃ъ, Бж҃їй те слова говори: защото Бг҃ъ не мꙋ дава дꙋхъ съ мѣра.

35 Оц҃ъ люби Ѳына, ѝ сичко то мꙋ даде на рѫцѣ те.

36 Който вѣрꙋва въ Ѳына, ѝма животъ вѣченъ: а҆ който не вѣрꙋва въ Ѳына не щѐ да види животъ, но гнѣвъ Бж҃їй стои на него.

ГЛАВА Д҃.

КОГАТО разꙋмѣ прочее Іисꙋсъ, защо чꙋха Фарїсеи те че Іисꙋсъ по много ꙋ҆ченицы прави ѝ крещава, нежели Іѡаннъ.

2 (Яко ѝ да не крещаваше самси Іисꙋсъ, но ꙋ҆ченицы те мꙋ).

3 Ѿстави Іꙋдеа, ѝ ѿиде паки въ Галілеа.

4 И трѣбꙋваше да замине презъ Ѳамарїа.

5 Дойде прочее въ є҆динъ градъ самарїйски, който се вѝкаше Сїхаръ, близꙋ при село то, което беше далъ Іаковъ Іѡсифꙋ сынꙋ своемꙋ.

6 И тамѡ беше бꙋнаро Іакѡвовъ: а҆ Іисꙋсъ понеже беше ѿморенъ ѿ пꙋтьатъ, сѣдна така (ꙋ҆трꙋжденъ) при бꙋнаратъ, ѝ беше като шестый часъ (ѿ деньѫтъ).

7 Дойде прочее є҆дна жена ѿ самарїа да си ѝзвади вода: ѝ рече ѝ Іисꙋсъ, дай ми да пїемъ.

8 Защото ꙋ҆ченицы те мꙋ бѣха ѿишли въ градѫтъ, да кꙋпатъ ѧ҆стїе.

9 И рече мꙋ жена та самаранка та, каквѡ ты, като си є҆вреинъ, искашъ да пїеша ѿ мене коато самь жена самаранка; защото Ѥвреє҆ те не се прикоснꙋватъ до самаране те.

10 Ѿговори Іисꙋсъ, ѝ рече

й: ако бы знаела Божїатъ
даръ, и кой є щото ти го-
вори, дай ми да пїемъ: ты
бы просила ѿ него, и далъ
бы ти вода жива.
11 Рече мꙋ жена та: Го-
споди, нито водоужрпалка
ймашъ, и бꙋнаръ є джлбокъ:
ѿ гдѣ прочее ймашъ вода
жива;
12 Да не бждешъ по го-
лемъ ты ѿ Отца нашегѡ
Іакѡва, който ни є далъ
тоа бꙋнаръ, и той є изъ
негѡ пилъ, и сынове те мꙋ,
и добыцы те мꙋ;
13 Отговори Інсꙋсъ и рече
й: секой който пїе ѿ таа
вода, ще да ѿжаднѣе пакъ:
14 Но който пїе ѿ вода
та, коато ще мꙋ дамъ азъ
не ще да ѿжаднѣе во вѣ-
ки: но вода та коато ще
мꙋ дамъ азъ, ще да бжде
въ него изворъ ѿ вода, коа-
то течѐ въ животъ вѣчный.
15 Рече мꙋ жена та: Госпо-
ди, дай ми таа вода, да
не ѿжаднавамъ, нито да
дохождамъ тꙋка да из-
важдамъ.
16 Рече й Інсꙋсъ: иди по-
вꙑкай мжжтъ си, и ела
тꙋка.
17 Отговори жена та, и
рече: немамъ мжжъ. Рече й
Інсꙋсъ: добрѐ си рекла, че
немашъ мжжъ:
18 Защото петь мжжїе си
ймала: и сега тоа щото го
ймашъ, не ти є мжжъ: то-
ва си истиннѡ рекла.
19 Рече мꙋ она: Господи
видимъ защо си пророкъ
ты.
20 Бащи те ни въ таа го-
ра се поклониха: а вые го-
ворите, защо въ Іерꙋсалимъ
є мѣсто то, гдѣто трѣбꙋва
да се кланаме.
21 Рече й Інсꙋсъ: ѿ жено,
вѣрꙋвай ми, защо иде вре-
ме, въ което нито въ таа
гора, нито въ Іерꙋсалимъ
ще да се поклоните Отцꙋ.
22 Вые се кланате на онова
щото го не знаете, нїе се
кланаме на онова щото го
знаеме: защото спасенїе то
є ѿ Іꙋдеи те.
23 Но иде време, и сега
є когато истинни те по-
клонницы ще да се покло-
натъ Отцꙋ съ дꙋхъ и съ
истина: защото (и) Отецъ
такива иска (да бждатъ) о-
нїа, които мꙋ се кланатъ.
24 Богъ є Дꙋхъ: и онїа,
които мꙋ се кланатъ, съ
дꙋхъ и съ истина трѣбꙋва
да мꙋ се кланатъ.
25 Рече мꙋ жена та: знамъ
защо ще дойде Мессїа, кой-
то се говори Хрїстосъ: ко-
гато дойде той, ще да ни
каже сичко то.
26 Рече й Інсꙋсъ: азъ самь,
който говоримъ съ тебе.
27 И тогава дойдоха оу-
ченицы те мꙋ, и чꙋдехасе

защото съ жена хоратуваше: обаче никой не рече: що искашъ; или що хоратишъ съ нея;
28 Остави прочее стомната си жена та, и отиде въ градътъ, и рече на человѣцы те:
29 Дойдете да видите человѣка, който ми рече сичко що самь направила: да не бъде той Христосъ;
30 И излѣзоха изъ градътъ, и идеха къде него.
31 А по между това молѣха го ученицы те мѹ, и говореха: учителю, яждь.
32 А той имъ рече: азъ имамъ ястіе да ямъ, което вые не знаете.
33 Говореха прочее ученицы те по между си: да ли нѣкой мѹ донесе да яде;
34 Рече имъ Іисѹсъ: мое то ядене е да сотворимъ воля та на оногова който ме е пратилъ, и да свършимъ работа та негова.
35 Не говорите ли вые, че още четыри мѣсяцы има, и жътва та ще дойде; ето ви говоримъ, повдигнете си очи те, и виждте нивы те че са бѣлы вече за жатва.
36 И който жне, зема заплата, и собира и плодъ въ животъ вѣчный: за да се радѹва заедно и който сѣе, и който жне.
37 Защото въ това (нѣщо), слово то е истинно, че другъ е който сѣе, а другъ който жне.
38 Азъ вы пратихъ да жнете, гдѣто вые несте се трудили: други се трудиха, а вые влѣзохте въ тѣхныатъ трудъ.
39 И отъ оный градъ множина отъ Самаряне те повѣроваха въ него за слово то на-оная жена, която свидѣтелствѹваше, че ми рече сичко щото самь ѹчинила.
40 Когато дойдоха прочее самаряне те при него, молѣха го да остане ѹ нихъ: и преседе тамо два дни.
41 И още по множина повѣроваха за слово то мѹ.
42 А на жена та говореха: защо вече не вѣрѹваме за твоя та дѹма: защото ния сами чѹхме и знаеме че тоя е воистиннѹ спаситель мірѹ Христосъ.
43 И по два дни послѣ излѣзе отъ тамо, и отиде въ Галілея.
44 Защото самъ Іисѹсъ свидѣтелствова, че пророкъ во отечество то си нема честь.
45 Когато прочее дойде въ Галілея, пріяха го Галілеяне те, понеже бѣха видѣли сички те (чѹдеса) които сотвори во Іерѹсалимъ въ праздникатъ: защото

й ѽнѝ бѣха дошли́ на пра́здникатъ.
46 Ісѹсъ про́чее дойдѐ
па́ки въ Ка́на Галїле́йскаѧ,
гдѣто бѣше претворилъ
вода́ та въ вїно́, й бѣше
та́мѡ нѣкой ца́рски человѣкъ, накогито сынъ мѹ бѣше боленъ въ Капернаѹмъ.
47 То́й като чѹ че дойдѐ
Ісѹсъ ѿ Іѹде́а въ Галїле́а,
ѿи́де при не́го, й мо́лѣше го
да слѣзе да йсцѣли́ сы́на мѹ:
защо́то щѣше да оу́мре.
48 Рече мѹ про́чее Ісѹсъ:
а̑ко не ви́дите зна́менїѧ й
чѹдеса́, не щѐ да повѣ́ровате.
49 Рече мѹ царскїо человѣкъ: Го́споди, слѣзнѝ доклѐ не є̑ оу́мрело дѣтѐ то
ми.
50 Рече мѹ Ісѹсъ: йдѝ
си: сы́нъ ти є̑ живъ, й повѣрова̀ человѣ́ко сло́во то,
щото мѹ рече Ісѹсъ: й ѿиваше си.
51 Й като слазеше, срещна́ха го слѹги́ те мѹ, й
ре́коха мѹ, защо́ дѣтѐ то
ти є̑ живо.
52 Попыта̀ ги про́чее, въ
ко́й ча́съ мѹ бы́де по̀ ле́гко: й каза́ха мѹ, защо́ вче́ра въ се́дмый ча́съ го ѡ̑става̀
ви́ тре́ска та.
53 Позна̀ про́чее ѻ̑тецо
на-дѣтѐ то, защо́ въ ѻ̑ный
ча́съ, въ ко́йто мѹ рече Ісѹсъ, че дѣтѐ то ти є̑ живо:
въ то́а ча́съ го ѡ̑ставѝ тре́ска та: й повѣрова̀ то́й, й
си́чкїо до́мъ не́говъ.
54 Това̀ па́ки направѝ Ісѹсъ второ чѹдо като дойдѐ
ѿ Іѹде́а въ Галїле́йска та
страна̀.

ГЛАВА Ѕ҃.

Й по тїа по́слѣ бѣше праздникъ Іѹде́йскїй, й Ісѹсъ
се качѝ во Іерѹсали́мъ.
2 И во Іерѹсали́мъ йма
овча кѹпѣ́ль, коа́то се говори є̑врейски виѳесда̀, й
има пе́ть притво́ры.
3 Въ ни́хъ лежеха мно́гѡ
бо́лни, слѣпи, хро́ми, сѹхи
ко́йто ча́каха да се разигра́е
вода́ та.
4 Защо́то А҆́гглъ Госпо́день вса́ка годи́на сла́зиш
въ кѹпѣль та̀, й размжтоваше вода̀ та: й ко́йто вла́зеше пе́рво по размжтова-нѣ то во́дно, здра́въ быва-
ше ѿ каква̀ бо́лесть да бѣше боленъ.
5 И бѣше та́мѡ нѣкой
человѣкъ, ко́йто бѣше трйдесать й ѻ̑семь годи́ны бо́ленъ.
6 Не́го като видѐ Ісѹсъ
че лежеше (та́мѡ) й разѹмѣ, защо́ бѣше мно́го годи́ны бо́ленъ, рече мѹ: йскашъ ли да ѡ̑здравѣешъ:
7 Ѿговорѝ мѹ бо́лнышо: Го́споди, человѣ́ка немамъ, ко-га́то се размжти вода та,

да ме фърли въ кѫпѣль тà:
а҆ когато дохождамъ а҆зъ,
другъ по напредъ ѿ мене
слѧзи.
8 Рече мꙋ І҆исꙋсъ: стани та
си земи о҆джратъ, и҆ ходи.
9 И а҆біе быде здравъ че-
ловѣко: и҆ зема си о҆джратъ
и҆ ходеше: а҆ о҆ный день бе-
ше сꙋббѡ́ва.
10 Говореха прочее І҆ꙋдеи
те на и҆здравелыатъ сꙋь-
бѝта є҆, и҆ не ти подобае
да вдигашъ о҆джратъ си.
11 А҆ той имъ ѿговори:
о҆ный който ме направи
здравъ, той ми рече: земи
о҆джратъ си и҆ ходи:
12 Пытаха го прочее: кой
є҆ человѣко щото ти рече:
земи си о҆джратъ, и҆ ходи:
13 А҆ и҆здравелыо не зна-
еше кой є҆: защото І҆исꙋсъ
се оу҆клони (тайнѡ) ѿ на-
родатъ, който беше тамѡ
на о҆нова мѣсто.
14 А҆ послѣ го найде І҆и-
сꙋса въ церква та, и҆ рече
мꙋ: є҆то (сега) си здравъ,
не согрѣшавай веке да ти
не бѫде нещо по зло.
15 И ѿиде человѣко така-
за на І҆ꙋдеи те защо І҆исꙋсъ
є҆ койтоме направи здравъ.
16 И заради това гонеха
І҆исꙋса І҆ꙋдеи те и҆ и҆скаха
да го оу҆біатъ, защото въ
сꙋббѡ́та праеше тіа (ра-
ботѡ).
17 А҆ І҆исꙋсъ имъ ѿгово-
ри: Ѻтецъ мой до сега
работи, и҆ а҆зъ работимъ.
18 Затова по многѡ и҆-
скаха І҆ꙋдеи те да го оу҆бі-
атъ, защото не токмѡ раз-
валаше сꙋббѡ́та та, но и҆
Ѻтца своего говореше Бга,
и҆ равенъ се правеше съ Бга,
19 Ѿговори прочее І҆исꙋсъ
и҆ рече имъ: и҆стина и҆сти-
на, ви говоримъ: не може
сынъ да прави нищо ѿ се-
бе си, а҆ко не види о҆тца
да го прави: защото кой-
то (дѣла) прави о҆нъ тіа
и҆ сынъ подобнѡ прави.
20 Защото о҆тецъ и҆быча
сына, и҆ показꙋва мꙋ сички
те (дѣла) който самъ прави:
и҆ по големи дѣла ѿ тіа ще
мꙋ покаже, да се чꙋдите вые.
21 Защото, каквото о҆-
тецъ воскрешава мертвы
те, и҆ ѡживлява ги такѡ и҆
сынъ, който ще ѡживлява.
22 Защото о҆тецъ не сѫди
никомꙋ но сичкіатъ сѫдъ
є҆ предалъ на сына:
23 Да почитатъ сички те
сына, каквото що почи-
татъ о҆тца, а҆ който не по-
чита сына, не почита о҆т-
ца, който го є҆ пратилъ.
24 Истина и҆стина ви гово-
римъ, защо който слꙋша сло-
вото мое, и҆ вѣрꙋва въ о҆но-
гова, който ме є҆ пратилъ и҆-
ма животъ вѣченъ и҆ на сѫдъ
нещеда дойде: но ще да пре-
де ѿ смерть та въ животъ.

25 Истина йстина ви дꙋ-
мамъ, защо йде часъ, й се-
га є, когато мертви те ще
чꙋатъ гласꙋтъ на-Сына че-
ловѣческагѡ й като го чꙋ-
атъ, ще да ѿживеꙗтъ.
26 Защото каквото Ѿ-
тецъ има животъ въ себе,
така є далъ й насына да
има животъ въ себе.
27 И далъ мꙋ є власть й
сꙋдъ да прави, защото є
Сынъ человѣческій.
28 Не чꙋдетесе на това:
защото иде часъ въ кой-
то сички те който са въ
гробища та, ще да чꙋатъ
гласꙋтъ мꙋ:
29 И ще да йзлѣзатъ (ѿ
нихъ), Ѿніа който са со-
творили добри (работы)
въ воскресеніе на животъ:
а който са сотворили злѡ
въ воскресеніе на сꙋдъ.
30 Не можемъ азъ да пра-
вимъ нищо ѿ себе си: ка-
квото слꙋшамъ, сꙋдимъ: й
сꙋдо ми є праведенъ: защо-
то не искамъ своꙗ та си во-
лꙗ, но волꙗ та на-Ѻтца
моегѡ, който ме є пра-
тилъ.
31 Ако азъ свидѣтелствꙋ-
вамъ за себе си свидѣтел-
ство то ми не є истинно.
32 Дрꙋгъ є който свидѣ-
телствꙋва за мене: й знамъ
защо є истинно свидѣтел-
ство то, което свидѣтел-
ствꙋва за мене.

33 Вые пратихте при Іѡ-
анна, й (онъ) свидѣтел-
ствова за истина та.
34 И азъ не пріимамъ ѿ
человѣка свидѣтелство: но
говоримъ ви тіа (словеса)
да се спасете вые.
35 Той беше светилникъ
който гореше й свѣтеше:
но вые поискахте да се воз-
радовате (токмѡ) за ма-
ло време въ негово то свѣ-
тенѣ.
36 Но азъ имамъ свидѣ-
телство по голѣмо ѿ Іѡ-
анново то: защото дѣла
та, които ми даде Ѿтецъ
да свършимъ, тіа дѣла
щото правимъ азъ свидѣ-
телствꙋватъ за мене, защо
Ѿтецъ ме є пратилъ.
37 И Ѿтецъ който ме є
пратилъ, той свидѣтел-
ствова за мене, нито гла-
сꙋтъ мꙋ сте чꙋли нѣкога,
нито лице то мꙋ сте видели.
38 И слово то мꙋ немате
да стои въ васъ: защото
не вѣрꙋвате въ тогова, ко-
гото є той пратилъ.
39 Испытайте писаніꙗ та,
защото вые мыслите да и-
мате въ нихъ животъ вѣч-
ный: й Ѿни са който сви-
дѣтелствꙋватъ за мене.
40 Я вые щете да дойде-
те при мене, за да имате
животъ.
41 Язъ слава ѿ человѣцы
те не пріимамъ:

42 Но разꙋмѣхъ вы че лю-
бовь Бж҃їа не́мате въ се́бе си.
43 Азъ дойдохъ во име то
на Отца̀ моегѡ̀, и не мѐ
пріи́мате: ако дойде дрꙋгъ
во име то свое, него ще да
пріи́мете.
44 Каквѡ мо́жете вы́е да
повѣрꙋвате, като пріи́ма-
те єдинъ ѿ дрꙋгиго слава,
а слава та коа́то є ѿ са-
магѡ Бг҃а не тра́сите;
45 Не мыслѐте защо̀ азъ
ще да вы наклеве́тимъ на
Отца̀; има кой да вы кле-
вѐти, Мѡѷсей на когото
вы́е се надѣете.
46 Защото ако бы́хте вѣ-
рꙋва́ли Мѡѷсею, щѣхте да
повѣровате и ме́не: защо́-
то той за ме́не писа̀.
47 И ако на не́гови те пи-
са́ніа не вѣрꙋвате каквѡ ще
да повѣровате мойте дꙋмы;

ГЛАВА Ѕ҃.

И после по това̀ ѿиде Іи-
сꙋсъ ѿдона́дъ морѐ то на
Галїле́а, коѐто се говори Ті-
веріа́деко:
2 И слѣдъ не́гѡ идеше
мно́гъ наро́дъ, защо́то глѐ-
даха чꙋдеса̀ та които пра́-
веше на болни те.
3 И качи́се на гора̀ та Іи-
сꙋсъ, и та́мѡ седе́ше за́едно
съ оу҆чѐницы те си.
4 И беше бли́зꙋ па́сха та,
пра́здникъ Іꙋдейскїй.
5 Като вдигна̀ про́чее Іи-
сꙋсъ ѻчи те си, и видѐ, за-
що̀ мно́го наро́дъ иде къде
не́го, ре́че на Фїлїппа: ѿ гдѣ
да кꙋпиме хлѣбове да ѿ-
да́тъ тїа;
6 (А това̀ ре́че искꙋшава́-
ющи го: защо́то самси зна́-
еше що щѐ да пра́ви.)
7 Ѿговорѝ мꙋ Фїлїппъ:
за двѣсте гро́ша хлѣбъ не
имъ стига да зе́ме се́кой
по ма́лко кома́тченце.
8 Ре́че мꙋ єдинъ, ѿ оу҆че-
ницы те мꙋ, Андре́й бра́тъ
на Сїмѡна Петра̀:
9 Нахо́ждасе тꙋка єдно̀
дѣтѐ коѐто има пе́ть хлѣба
ѧчме́нны и двѣ ры́бы: но
що щѐ да чи́натъ ѻнѝ на
толко наро́дъ;
10 А Іисꙋсъ ре́че: направѐ-
те да насе́датъ человѣцы
те, и имаше мно́го трава̀
на мѣсто то, наседа́ха про́-
чее человѣцы те колко до
пе́ть хі́лады на брой.
11 И зема̀ хлѣбове те Іи-
сꙋсъ, и като возда́де хвала̀,
пода́де ги на оу҆ченицы те,
а оу҆ченицы те ги раздѣли́-
ха на ѻнїа щото седе́ха:
подобнѡ и ѿ ры́бы те кол-
кото искаха.
12 И като се наѧ́доха ре́-
че на оу҆ченицы те си: собе-
ре́те кома́тчета та щото
ѿстана́ха, да се не загꙋби
нищо.
13 И собра́ха та на пълни-

ха двана́есе ко́ша кома́ты ѿ
пать тѣ́хъ хлѣ́ба ѧ҆чме́н-
ны които ѡ҆станаха на о҆
ніа щото ѧ҆доха.
14 Человѣ́цы те про́чее ка-
то видѣ́ха чꙋ́до то, което
сотвори̇ І҆исꙋ́съ, говореха:
защо̇ то́а е҆ воистиннꙋ про-
ро́ко, който и҆де въ мі́ръ.
15 И҆ като разꙋмѣ̇ І҆исꙋ́съ
че ще да до́йдатъ да го гра́-
бнатъ за да го напра́ватъ
ца́рь, ѿи́де па́къ въ гора̇
та са́мъ то́й.
16 И като мръкна̇, слѣ́зоха
оу҆ченицы те мꙋ на море̇ то:
17 И влѣ́зоха въ гемі́а та,
ѿи́ваха о҆дона́дъ море̇ то
въ Капернаꙋмъ: и҆ стемни́се
хꙋ́бавω, а҆ І҆исꙋсъ і҆о́ще не
бе́ше доше́лъ при ни́хъ:
18 А҆ море̇ то се и҆здига-
ше, защо́то дꙋ́хаше голѣ́мъ
вѣ́тръ.
19 И҆ като замина́ха до
два́десать, и҆лѝ до три́де-
сать стадіи гребающе съ
лопа́ты те, видѣ́ха І҆исꙋса че
хо́деше по море̇ то, и҆ при-
ближи̇ до кора́бжльатъ: и҆
оу҆плашихасе.
20 А той и҆мъ ре́че: а҆зъ
са́мь не бо́йтесе.
21 И҆скаха про́чее да го
зе́матъ въ кора́бжльатъ: и҆
то́а ча́съ кора́бжльо се на-
мери̇ на земла̇ та, въ ко-
а҆то ѿи́ваха.
22 И въ оу҆трешні́атъ де́нь
наро́до който стоеше о҆до-
на́дъ море̇ то, като видѐ че
не́маше дрꙋгъ кора́бль та́-
мω, но са́мω о҆ный бе́ше
въ който влѣ́зоха оу҆ченицы
те, и҆ защо̇ не влѣ́зе съ
оу҆ченицы те си І҆исꙋсъ въ
кора́бжльатъ, но са́ми оу҆-
ченицы те мꙋ прейдоха:
23 И дойдоха и҆ дрꙋги ко-
рабли̇ ѿ Ті́веріа́да близꙋ
при о҆нова̇ мѣ́сто, гдѣ́то
беха ѧ҆ли хлѣ́бове те хвала̇
воздаде Госпо́дь.
24 Като видѐ про́чее наро́-
до, защо̇ не́ма та́мω І҆исꙋса,
нито оу҆ченицы те мꙋ, влѣ́-
зоха и҆ о҆ни̇ въ кора́бжльатъ,
и҆ ѿидоха въ Капернаꙋмъ
и҆ тра́сеха І҆исꙋса.
25 И като го найдоха о҆д-
она́дъ море̇ то, ре́коха мꙋ;
оу҆чи́телю, кога̇ си доше́лъ
тꙋ́ка;
26 Ѿговори̇ І҆исꙋсъ и҆ рече
и҆мъ: и҆стина и҆стина ви го-
во́римъ, тра́сите ме не защо́-
то видѣ́хте чꙋдеса̇ та но за-
що́то ѧ҆дохте хлѣ́бове те,
и҆ насытихтесе.
27 Не работе́те за храна̇
ко́ато се разва́ла но за хра-
на̇ коато тра́е въ живо́тъ
вѣ́чный. ко́ато Сы́нъ чело-
вѣ́ческій ще ви даде̇: за-
що́то него е҆ назначи́лъ
Бг҃ъ о҆те́цъ.
28 Ре́коха мꙋ про́чее що
да напра́виме, за да рабо-
тиме дѣла̇ та Бж҃їи;
29 Ѿговори̇ І҆исꙋсъ, и҆ ре́-

чи и҆мъ: това̀ є҆ дѣ́ло то
Бж҃їе да вѣ́ровате въ ѻ҆но-
го́ва, кого́то прати̇ то́й.
30 И ре́коха мꙋ: какво̀ чꙋ-
до про́чее пра́вишъ ты̇ да
ви́диме, и҆ да ти фа́неме
вѣ́ра; що рабо́тишъ;
31 Ѻтцы̇ те на́ши ѩ҆доха
ма́нна въ пꙋсты́ната, ка-
кво́то є҆ писа́но: хлѣ́бъ ѿ
небо̀ то и҆мъ да́де да ѩ҆да́тъ:
32 А҆ Ї҆исꙋсъ и҆мъ рече: и҆-
стина и҆стина ви гово́римъ
защо̀ не Мωѷсе́й ви да́де
хлѣ́бъ ѿ небо̀ то: но Ѻ-
те́цъ мо́й ви да́ва хлѣ́бъ
и҆стинный ѿ небо̀ то.
33 Защо́то Бж҃їо хлѣ́бъ є҆
ѻ҆ный ко́йто сла́зи ѿ небо̀
то, и҆ да́ва живо́тъ мі́рꙋ.
34 А҆ ѻ҆ни̇ мꙋ ре́коха: Го́-
споди, да́й ни се́кога то́ѧ
хлѣ́бъ.
35 А҆ Ї҆исꙋсъ и҆мъ рече: а҆зъ
самь хлѣ́бъ живо́тный: ко́й-
то и҆де при ме́не не щѐ да
ѡ҆гладнѣ́е: и҆ ко́йто вѣ́рꙋ-
ва въ ме́не не щѐ да ѡ҆жа-
днѣ́е никога.
36 Но ре́кохъ ви, защо̀ и҆
виде́хте ме и҆ не вѣ́ровате.
37 Ѳи́чко то що то ми да́-
ва Ѻте́цъ ще да до́йде при
ме́не, и҆ ко́йто и҆де при ме́не
не ще́мъ да го и҆спѫдимъ
вѫнъ:
38 Защо́то а҆зъ слѣ́зохъ ѿ
небо̀ то не̇ да пра́вимъ во́лѧ
та мо́ѧ но во́лѧ та̀ на ѻ҆но-
го́ва, ко́йто ме є҆ прати́лъ.
39 А҆ та́ѧ є҆ во́лѧ та на-
Ѻтца̀ моегѡ̀, ко́йто ме є҆
прати́лъ да не загꙋ́бимъ ни
є҆дно̀ ѿ ѻ҆ні́ѧ щото ми є҆
да́лъ, но да го воскреси́мъ
въ послѣ́днїй де́нь.
40 Защо́то та́ѧ є҆ во́лѧ та
на-ѻ҆него́ва ко́йто ме є҆ пра-
ти́лъ защо̀ вса́кой ко́йто
ви́ди сы́на и҆ вѣ́рꙋва въ не́-
го да и҆ма живо́тъ вѣ́ченъ:
и҆ а҆зъ ще да го воскреси́мъ
въ послѣ́днїй де́нь.
41 Роптѣ́ха про́чее Ї҆ꙋде́е те
за не́го, защо́то рече: а҆зъ
самь хлѣ́бо, ко́йто є҆ слѣ-
зна́лъ ѿ небо̀ то:
42 И говоре́ха: не є҆ ли то́ѧ
Ї҆исꙋсъ сы́нъ Ї҆ѡ́сифовъ на-
кого́то ні́е зна́еме баща̀ мꙋ
и҆ ма́йка мꙋ; каквѡ̀ про́чее
гово́ри то́й, че ѿ небо̀ то̀
є҆ слѣзна́лъ;
43 Ѿговори̇ Ї҆исꙋсъ, и҆ рече
и҆мъ: не ропте́те междꙋ се́бе.
44 Нико́й не мо́же да до́йде
при ме́не, а҆ко Ѻте́цъ ко́й-
то ме є҆ прати́лъ, не го при-
влечѐ, и҆ а҆зъ ще да го вос-
креси́мъ въ послѣ́днїй де́нь.
45 Пи́сано є҆ въ проро́цы
те: (защо̀) си́чки те ще да
бѫдатъ наꙋ́чени ѿ Бг҃а, се́-
кой про́чее ко́йто є҆ чꙋ́лъ ѿ
Ѻтца̀, и҆ наꙋчи́лъ, ще да
до́йде при ме́не.
46 Нѐ че є҆ виде́лъ нѣ́кой
Ѻтца̀, но то́кмѡ ѻ҆ный
ко́йто є҆ ѿ Бг҃а, то́й є҆ ви-
де́лъ Ѻтца̀.

47 Истина и҆стина ви говоримъ, защо̀ който вѣ́рѹва въ ме́не, и҆ма живо́тъ вѣ́чный.

48 Ѧзъ самь хлѣ́бъ живо́тный.

49 Ѻтцы̀ те ва́ши ѿдоха ма́нна въ пѹстына та, и҆ ѹ҆мре́ха:

50 То́ѧ є҆ хлѣ́бо щото сла́зи ѿ небо̀ то, да не ѹ҆мре ко́йто ѿдѐ ѿ не́гѡ.

51 Ѧзъ са́мь хлѣ́бо живо́тный който є҆ слѣзна́лъ ѿ небо̀ то, и҆ кой ѿдѐ ѿ то́ѧ хлѣ́бъ, ще да бѫде жи́въ во вѣ́ки, и҆ хлѣ́батъ кого́то ще да́мъ а҆зъ (то́й) є҆ моѧ̀ та пло́ть, ко́ѧто азъ ще да́мъ за живо́тъ на свѣ́тѫтъ.

52 Препи́рахасе про́чее є҆вре́є те междѹ се́бе, и҆ говоре́ха, каквѡ̀ мо́же то́ѧ да ни дадѐ своѧ̀ та пло́ть да ѧ҆ ѿде́ме;

53 А̓ Іисѹсъ имъ ре́че: и҆стина истина ви гово́римъ, а҆ко не ѿде́те плоть та̀ наѲы́на человѣ́ческагѡ, и҆ не пі́ете кръвь та̀ мѹ, не́мате живо́тъ въ се́бе си.

54 Който ѿдѐ моѧ̀ та пло́ть и҆ пїѐ моѧ̀ та кръвь, има живо́тъ вѣ́чный: и҆ азъ ще да го воскресимъ въ послѣ́днїй де́нь.

55 Защото моѧ̀ та пло́ть є҆ истинно ѿстїе, и҆ моѧ̀ та кръвь истинно питїѐ.

56 Ко́йто ѿдѐ моѧ̀ та пло́ть, и҆ пїѐ моѧ̀ та кръвь, въ ме́не пребыва́е, и҆ азъ въ не́го.

57 Какво́то що мѐ пратѝ жи́выѡ Ѻтe҆цъ, и҆ азъ живе́емъ зарадѝ Ѻтца̀: та́кѡ и҆ оный който ме ѿдѐ, ще да бѫде жи́въ и҆ то́й зарадѝ ме́не.

58 То́ѧ є҆ хлѣ́бо, който слѣ́зе ѿ небо̀ то нѐ какво́то що ѿдоха Ѻтцы̀ те ва́ши ма́нна та, и҆ ѹ҆мре́ха: който ѿдѐ то́ѧ хлѣ́бъ, ще да бѫде жи́въ во вѣ́ки.

59 Тїѧ словеса̀ ре́че (Іисѹсъ) въ собо́рище то, като оучеше въ Капернаѹмъ.

60 Множи́на про́че ѿ ѹ҆ченицы те мѹ, като чѹха, ре́коха жесто́ко є҆ това̀ сло́во, и҆ кой мо́же да го послѹша;

61 А̓ Іисѹсъ поне́же зна́еше въ себе си, защо̀ ропта́тъ за това̀ (сло́во) ѹ҆ченицы те мѹ, ре́че имъ: това̀ ли вы соблазнява;

62 А̓ а҆ко бехте видели Ѳы́на человѣ́ческаго да се ка́чѹва та́мѡ гдѣ́то є҆ бы́лъ перво:

63 Дѹхо є҆ който ѹ҆живлѧ́ва: плоть та̀ не по́лзѹва нищо: дѹмы те който ви гово́римъ азъ, дѹхъ са и҆ живо́тъ.

64 Но има ѿ ва́съ нѣ́кои, който не вѣ́рѹватъ, защо̀ то Іисѹсъ зна́еше ѿ кра́й, коѝ са ѻ҆нїѧ щото не вѣ́рѹватъ,

и҆ кой є҃ о҆нъй щото ще да
го предадѐ.
65 И говореше: затова ви
рекохъ защо никой не мо-
же да дойде при мене а҆ко
не мѹ є҃ дадено ѿ Ѻтца
моегѡ.
66 Ѿ това множина ѿ
оу҆ченицы те мѹ се вжрнаха
назадъ, и҆ не хо́деха веке
съ него.
67 Рече проче Іисѹсъ на
дванаесе те да не и҆скате и҆
вые да си и҆дете;
68 Ѿговори мѹ Сі́мѡнъ
Петръ: Го́споди при кого
да идеме; ты имашъ сло-
веса на вѣчныатъ живо́тъ.
69 И ние повѣровахме и҆
познахме защо си ты Хрі-
сто́съ Сынъ на-Бг҃а живагѡ.
70 А Іисѹсъ имъ ѿговори:
не и҆збрахъ ли вы азъ два-
наесе те, и҆ є҆динъ ѿ васъ є҃
діаволъ;
71 И това говореше за Іѹ-
да (който беше сынъ) на-
Сі́мѡна Іскаріѡтскагѡ, за-
щото той щеше да го пре-
дадѐ, който беше є҆динъ ѿ
дванаесе те.

ГЛАВА Ѕ҃.

И҆ после по това хо́деше
Іисѹсъ по Галілеа: защото
не щеше да ходи по Іѹдеа,
понеже го трасеха Іѹдеи те
да го оу҆біатъ.
2 И беше близѹ праздни-
ко Іѹдейскій, (който се и҆
менѹва) сѣнопотченіе.
3 И рекоха мѹ братіа та
мѹ: и҆злѣзни ѿ тѹка и҆ и҆ди
во Іѹдеа та, да видатъ и҆
оу҆ченицы те ти дѣла та
който правишъ.
4 Защото никой не прави
нещо скрышнѡ а҆ко иска
самъ да бжде ꙗ҆венъ: а҆ко
правишъ тіа (дѣла) ꙗ҆ви
себеси на свѣтжтъ.
5 Защото ни братіа та мѹ
не вѣроваха въ него.
6 Рече имъ проче Іисѹсъ:
време то мое ї҆още не є҃ до-
шло: а҆ ваше то време є҃
всегда готово.
7 Не може міръ да нена-
види васъ: мене ѡ҆баче не-
навиди, защото азъ сви-
дѣтелствѹвамъ за него, че
дѣла та мѹ са лоши.
8 Вые и҆дете на тоа праз-
дникъ, а҆ азъ ї҆още не ѿти-
вамъ на тоа праздникъ за-
щото време то мое ї҆още не
є҃ дошло.
9 Като и҆мъ рече тіа (сло-
веса) ѡ҆стана въ Галілеа та.
10 Но когато ѿидоха бра-
тіа та мѹ тогава ѿиде и҆
той не ꙗ҆внѡ но като скры-
шнѡ.
11 А Іѹдеи те го тжрсеха
на праздникатъ, и҆ говоре-
ха: гдѣ є҃ о҆нъй;
12 И много ропта́ніе беше
за него въ нарѡдатъ: є҆дни
говореха, добръ є҃: а҆ дрѹги

говорехa, нѐ: но лжже народатъ.

13 Обаче никой не говореше тѧвнѡ за него, защото се боехa ѿ Їѹдеи те.

14 И като се преполовлаваше неке празднико, влѣзе Їисѹсъ въ церква та, ѝ ѹчеше.

15 Ѝ чѹдехасе Їѹдеи те, ѝ говорехa: каквѡ знае тоѧ книга, като не се є ѹчилъ;

16 Ѿговори Їисѹсъ, ѝ рече имъ: мое то ѹченіе не є мое, но на-оногова който ме є пратилъ.

17 Ѧко иска нѣкой да твори негова та волѧ, (той) ще да разѹмѣе ѿ Бг҃а ли є мое то ѹченіе, ѝли азъ ѿ себе си говоримъ.

18 Който говори ѿ себеси слава та своѧ траси: а който траси слава та на-оногова който го є пратилъ, той є истиненъ, ѝ нема неправда въ него.

19 Не даде ли ви Мѡѷсей законатъ: но никой ѿ васъ не твори законатъ: защо искате да ме ѹбіете;

20 Ѿговори народо, ѝ рече: дїавола имашъ: кой иска да те ѹбіе;

21 Ѿговори Їисѹсъ, ѝ рече єдно дѣло сотворихъ, ѝ сички те се чѹдите.

22 Затова Мѡѷсей ви даде ѡбрѣзаніе то, (нѐ защото є ѿ Мѡѷсеа, но ѿ отцы те), а вые въ сѹббѡта ѡбрѣзѹвате человѣка.

23 Ѧко въ сѹббиѳа пріима человѣкъ ѡбрѣзаніе да се не развали законо Мѡѷсеовъ на мене ли се гнѣвате защото сотворихъ сичкіатъ человѣкъ здравъ;

24 Не сѹдете на лица, но праведный сѹдъ сѹдете.

25 Говорехa прочее нѣкой ѿ Їерѹсалимлане те: не є ли тоѧ оный, когото трасатъ да ѹбіатъ;

26 Ѝ єто онъ говори тѧвнѡ ѝ нищо мѹ не дѹматъ: да не бждатъ разѹмѣли кнѧзи те ѝзвѣстнѡ, защо є той Хрїстосъ;

27 Но тогова знаеме ѿ гдѣ є: а Хрїстосъ когато дойде никой не знае ѿ гдѣ ще да бжде.

28 Извыка прочее въ церква та Їисѹсъ като ѹчеше, ѝ рече: ѝ мене знаете, ѝ знаете ѿ гдѣ самь: ѝ несамь дошелъ ѿ самосебе но истиненъ є оный който ме є пратилъ, когото вые не знаете.

29 Но азъ го знамъ, защото самь ѿ негѡ, ѝ той ме є пратилъ.

30 Искахa прочее Їѹдеи те да го фанатъ: но никой не тѹри на него рѹка, защото не беше мѹ дошло ѝоще време то.

31 И мнозина ѿ народатъ

повѣроваха въ него, и говореха: защо Христосъ когато доде, по голѣми ли чудеса ще да сотвори ѿ тіа, който тоа струва;
32 Чуха прочее фарісеи те народатъ защо ропти за него така: и пратиха фарісеи те и архіереи те слуги да го фанатъ.
33 И рече Іисусъ: Іоще мало време самь съ васъ, и (послѣ) ще да идемъ при онограба, който ме є пратилъ.
34 Ще ме потрасите, и не щете да ме намѣрите: и гдѣто самь азъ, вые не можете да дойдете.
35 И рекоха Іудеє те по меджу си: кждѣ ще да иде тоа, та не ще (да можеме) да го намѣриме ніе, да не иде въ разсѣаніе то єллинско да оучи єллине те;
36 Що значи това слово, щото го рече: ще ме потрасите, и не щете да ме намѣрите: и гдѣто самь азъ, вые не можете да дойдете;
37 И въ послѣдній день великій на-праздникатъ стоіше Іисусъ и выкаше, и говореше: ако є жаденъ нѣкой, нека дойде кодъ мене, и нека піе.
38 Който вѣрува въ мене, каквото рече писаніе то, рѣки ѿ жива вода ще да потичатъ изъ оутроба таму.
39 И това рече за Духа, когото щеха да пріиматъ оніа който вѣруватъ въ него: защото (до тога) іоще не беше въ нихъ Духъ стый, понеже Іисусъ іоще не беше прославленъ.
40 Множина прочее ѿ народатъ, като чуха тіа словеса, говореха: тоа є воистинну пророко.
41 А други говореха, тоа є Христосъ, а други говореха, єда ли ѿ Галілеа ще да дойде Христосъ;
42 Не рече ли писаніе то, защо ѿ Давідово то семе, и ѿ Виѳлеемско то село, гдѣто є Давідъ, Христосъ ще да доде;
43 Быде прочее раздоръ въ народатъ заради него.
44 А нѣкои ѿ нихъ искаха да го фанатъ: но никой не простре на него ржцѣ те си
45 Дойдоха прочее слуги те при архіереи те и фарісеи те: а они имъ рекоха: защо го не доведохте;
46 Ѿговориха слуги те: никогда не є говорилъ така человѣкъ, каквото тоа человѣкъ.
47 Ѿговориха имъ прочее фарісеє те: да не бждете се прелстили и вые:
48 Да ли повѣрова нѣкой ѿ князове те въ него, или ѿ фарісеи те;
49 Но тоа народъ, който не знае законатъ, проклети са.

50 Рече имъ Нїкодимъ, който беше ходилъ при него ноща, и беше единъ ѿ нихъ:
51 Ѹда ли законо нашъ сѫди человека, ако не чѹе ѿ негѡ напредъ, и разѹмее що прави;
52 Ѿтговориха, и рекоха мѹ: да не бѫдешъ и ты ѿ Галїлеа; испытай, и виждь, защо пророкъ ѿ Галїлеа не се е ѿвилъ.
53 И секой си ѿиде въ кѫща та.

ГЛАВА И.

А Їисѹсъ ѿиде въ гора та Єлеѡнска:
2 И на оутре то пакъ дойде въ церква та, и сички те людїе ѿиваха кодъ него: и като седна оучеше ги.
3 И доведоха мѹ книжницы те и фарїсее те една жена въ прелюбодеанїе фаната: и тѹриха ѩ на средъ.
4 И рекоха мѹ: оучителю, тая жена е сега фаната въ прелюбодеанїе:
5 А Мѡѵсей ни е заповедалъ въ законатъ, таквыя съ камене да побиваме: ты какво ще да речешъ;
6 А това рекоха да го искѹсатъ за да намератъ причина да го злословатъ. Но Їисѹсъ се наведе долѹ, и пишеше съ прѫстатъ на земля та, (и не погледнѹваше на нихъ).
7 И като налегаха та го пытаха, исправисе и рече имъ: който е ѿ васъ безъ грехъ, нека фѫрли най на предъ на нея камень.
8 И пакъ се наведе долѹ, и пишеше по земля та.
9 А они като чѹха това, понеже ги ѡбличаваше совесть та имъ, излазеха вѫнъ единъ по единъ, като начнаха ѿ по стари те до последни те: и ѡстана Їисѹсъ самъ, и жена та коя то стоеше на средъ.
10 И като се исправи Їисѹсъ и не виде никого, токмѡ жена та, рече и: жено, где са клеветницы те ти; никой ли не те ѡсѫди;
11 А она рече: никой Господи. А Їисѹсъ и рече, ни азъ те ѡсѫждавамъ: иди си, и ѿ тѹка на тамъ вече не согрешавай.
12 И пакъ имъ говореше Їисѹсъ, и рече: азъ самь светъ мирѹ: който ходи по мене не ще да ходи въ тимнота, но ще да има светъ животный.
13 А фарїсее те мѹ рекоха: ты самъ свидетелствѹваша за себе си: свидетелство то ти не е истинно.
14 Ѿговори Їисѹсъ, и рече имъ: ако и самъ да свидетелствѹвамъ азъ за себе си, истинно е свидетелство то мое: защото знамъ ѿ где

самь дошелъ, и҆ кѫдѣ ѿи-
вамъ.
15 Вы́е по пло́ти сѫдите,
азъ не сѫдимъ нико́му.
16 И҆ а҆ко азъ сѫдимъ, сѫдо̀
мо́й є҆ҁ҇ истиненъ: защо́то
не са́мь са́мъ, но азъ и҆ О-
те́цъ ко́йто ме є҆ пратилъ.
17 А҆ и҆ въ зако́натъ ва́шъ
є҆ писано, защо̀ на-двáма
человѣцы свидѣтелство то
є҆ истино.
18 А҆зъ самь ко́йто свидѣ-
телствувамъ за се́бе си, и҆
свидѣтелствува за ме́не и҆
Оте́цъ ко́йто ме є҆ пратилъ.
19 И говорéха мѹ: гдѣ̀ є҆
Оте́цъ ти; ѿговори̇ І҆и-
сѹсъ: нито ме́не знáете
нито Отца̀ моего̀: а҆ко бы
знаали ме́не, знаали бы и҆
Отца̀ моего̀.
20 Тїа словеса̀ и҆зговори̇
І҆исѹсъ въ сокро́вище то цер-
ко́вно, като оучеше въ цер-
ква та: и҆ нико́й го не фа-
нѫ̀, защо́то і҆ощe не мѹ бе́-
ше дошелъ часо̀.
21 И҆ рече имъ пакъ І҆исѹсъ:
азъ ѿивамъ, и҆ ще да ме
потрáсите, и҆ въ грѣхѫтъ
ва́шъ ще да оумрете: и҆
гдѣто азъ ѿивамъ, вые не
мóжете да дойдете.
22 Говорéха про́чее І҆ѹде́є-
те: да ли са́мъ ще да се оу-
бїи; и҆ затова̀ говори гдѣ-
то азъ ѿивамъ, вые немо́-
жите да до́йдете;
23 И҆ рече имъ: вы́е сте ѿ
до́лни те, а҆зъ самь ѿ го́рни
те: вы́е сте ѿ то́а свѣтъ,
а҆зъ не са́мь ѿ то́а свѣтъ.
24 Ре́кохъ ви про́чее защо̀
ще да оу́мрете въ грѣховѐ
те си: защо́то а҆ко не по-
вѣровате че самь а҆зъ, ще да
оу́мрете въ грѣховѐ те си.
25 Говорéха мѹ про́чее ко́й
си ты̀; а҆ І҆исѹсъ и҆мъ рече:
азъ самь о҆нова̀, коѐто ви
говóримъ ѿ крáй.
26 Мно́гѡ и҆мамъ за васъ
да дѹмамъ и҆ да сѫдимъ, но
оный ко́йто ме є҆ пратилъ
истиненъ є҆: и҆ азъ о҆нова̀
щото самь чѹлъ ѿ не́гѡ, то-
ва̀ и҆ говóримъ въ свѣтѫтъ.
27 Не разѹмѣха защо̀ за
Отца̀ имъ говореше.
28 Рече имъ про́чее І҆исѹсъ:
когáто вознесе́те Сы́на че-
ловѣческаго, тогáва ще да
разѹмѣете че самь азъ: и҆ ѿ
самосе́бе не прáвимъ нищо,
но какво́то ме є҆ наѹчилъ
Оте́цъ мо́й, това̀ говóримъ.
29 И оный ко́йто ме є҆
пратилъ, съ ме́не є҆: не ме є҆
ѿставилъ са́мъ Оте́цъ, за-
що́то азъ всегда̀ прáвимъ
о҆нова̀ щото є҆ не́мѹ оуго́-
дно.
30 Като дѹмаше то́й тїа
(словеса̀), мнозина повѣро-
ваха въ не́го.
31 Говорéше про́чее І҆исѹсъ
на І҆ѹде́ите, ко́йто повѣро-
ваха въ не́го: а҆ко вые до-
стои́те въ сло́во то моѐ,

воистинꙋ оучениц͡ы мои̓
щѐ бѫдете:
32 И щѐ да разꙋмѣете и̓-
стина та, и҆ истина та щѐ
вы свободи.
33 Ѿговорихꙋ и҆ рекохꙋ
мꙋ: ніе сме сѣма Авраамово,
и҆ никомꙋ не смѐ были робѣ
никога: какὼ тый гово-
ришъ свободни щѐ бѫдете;
34 Ѿтговори имъ Іисꙋсъ:
истина истина ви говоримъ
защо̀ секой който стрꙋва
грѣхъ робъ е҆ на грѣхѫтъ.
35 А робъ не пребываетъ
въ домѫтъ во вѣкъ: сынъ
пребываетъ во вѣкъ.
36 Ако вы свободи Сынъ,
воистиннꙋ свободни щѐ
бѫдете.
37 Знамъ че сте сѣма А-
враамово: но искате да ме
оубіете, защото слово то
моѐ не се вмѣщава въ васъ.
38 Азъ това̀ щото самь
виделъ оу Ѻтца̀ моегὼ,
говоримъ: и҆ вые прочее що-
то сте видели оу ѻ҆тца̀ ва-
шегω творите.
39 Ѿтговорихꙋ и҆ рекохꙋ
мꙋ: ѻ҆тецъ нашъ е҆сть А-
враамъ, рече имъ Іисꙋсъ: а҆ко
вы били чада Авраамови,
дѣла та Авраамови щехте
да творите.
40 Но сега̀ искате да ме
оубіете, человѣка, който ви
говорихъ истина та, която
самь чꙋлъ ѿ Бг҃а: това̀ А-
враамъ не е҆ сотворилъ.
41 Вые творите дѣла̀ та
на-ѻ҆тца̀ вашегω, рекохꙋ мꙋ:
ніе ѿ блꙋдъ несмѐ рождени:
е҆дного Ѻтца̀ имамы, Бг҃а.
42 И рече имъ Іисꙋсъ: а҆ко
вы Бг҃ъ былъ Ѻтецъ вашъ,
щехте да ме ѡ҆бычате мене:
защото азъ ѿ Бг҃а и҆злѣ-
зохъ и҆ дойдохъ: защото
ѿ себе си не самь дошелъ,
но той ме е҆ пратилъ.
43 Защо̀ неразꙋмѣвате мое
то дꙋманіе; защото не мо-
жете да слꙋшате словото мое
44 Вые сте ѿ ѻ҆тца̀ вашегω
діавола, и҆ искате да тво-
рите похоти те на-ѻ҆тца̀
вашегω: той ѿ край беше
человѣкоꙋбійца, и҆ въ исти
на та не стои̓: защото и-
стина въ него нема: кога-
то говори лѫжа̀ та, ѿ сво-
и҆те (лꙋкавства) говори: за-
щото е҆ лѫжецъ, и҆ ѻ҆тецъ
на-лѫжа̀ та.
45 Азъ защото говоримъ
истина та, не мѐ вѣрꙋвате.
46 Кой ѿ васъ ме ѡ҆бличá-
ва за неправда; а҆ко ли азъ
говоримъ истина та, защо̀
вые не ми вѣрꙋвате;
47 Който е҆ ѿ Бг҃а, слꙋша
дꙋмы те Бж҃іи: затова̀ вые
не слꙋшате, защото не сте
ѿ Бг҃а.
48 Ѿтговорихꙋ прочее Іꙋ-
деє те и҆ рекохꙋ мꙋ: не го-
вориме ли ніе добрѐ, защо̀
си Самарянинъ тый, и҆ бѣса
имашъ;

49 Ѡговори Іисꙋсъ: азъ
бѣса немамъ, но почитамъ
Отца моего, а вые ме без-
честите.
50 И азъ не искамъ слава
та своя: има кой да (я)
траси и да сꙋди.
51 Истина истина ви го-
ворим, защо който сохра-
ни слово то мое, нема да
види смерть во вѣки.
52 Рекоха мꙋ прочее Іꙋдеє
те: сега разꙋмѣхме защо
имашъ бѣсъ. Авраамъ оу-
мре и пророцы те, а ты го-
воришъ: който сохрани сло-
во то мое, не ще да вкꙋси
смерть во вѣки.
53 Да не бѫдешъ по го-
лемъ ты ѿ Отца нашего
Авраама, който оумре; и
пророцы те измреха: кого
правишъ ты себе си;
54 Ѡговори Іисꙋсъ: ако
азъ славимъ себе си, слава
та моя не є нищо: Отецъ
мой є който ме слави, ко-
гото вые говорите защо є
Бг҃ъ вашъ.
55 И не познахте го: азъ
обаче го знамъ: и ако ре-
чимъ защо го не знамъ ще
да бѫдемъ (и азъ) подобенъ
вамъ, лѫжецъ: но знамъ го,
и слово то негово сохраня-
вамъ.
56 Авраамъ Отецъ вашъ
радъ бы былъ да види мой-
атъ день, и виде (го) и воз-
радовасе.
57 И рекоха мꙋ Іꙋдеє те:
педесе години немашъ іоще,
и Авраама ли си виделъ.
58 И рече имъ Іисꙋсъ: и-
стина истина ви дꙋмамъ,
докле іоще Авраамъ не беше
се родилъ, азъ бехъ.
59 И зеха каменье да фѫр-
латъ на него: а Іисꙋсъ се
скры. и излѣзе изъ церква
та, и пройде посредъ нихъ,
и така замина.

ГЛАВА Ѳ҃.

И като заминꙋваше виде
єдного человѣка слѣпа ѿ
рожденіе то мꙋ.
2 И попытаха го оученицы
те мꙋ, и рекоха: оучите-
лю, кой согрѣши, тоя ли,
или родители те мꙋ, та се
роди слѣпъ;
3 Ѡтговори Іисꙋсъ: нито
є той согрѣшилъ, нито ро-
дители те мꙋ: но (родисе
слѣпъ) за да се явятъ дѣ-
ла та Бжі҃я на него.
4 Мене подобае да правимъ
дѣла та Оногови, който ме
є пратилъ, докле є день:
ще да дойде нощь, когато
никой не може да работи.
5 Когато самь въ мірѣ,
свѣтъ єсмь мірꙋ.
6 Тія (словеса) като из-
говори, плюна на земля та,
и направи каль ѿ плюнка
та, и помаза очи те на слѣ-
пыатъ съ каль та.

7 И рече мꙋ: йди, оумыйсе
въ Сїлωамска та кꙋпѣль:
(което ще да се рече пратенъ)
ѿйде прочее й оумысе, й
дойде прогледналъ.
8 А соседите, й които го
беха видели на предъ че
беше слѣпъ, говореха: не є
ли тоа, който седеше та
просеше;
9 И єдни говореха: защо
є той, а други говореха:
защо прилича на него, а
той говореше: азъ самь.
10 И говореха мꙋ: а как-
вω ти се ѿвориха ѻчи те;
11 А той ѿговори й рече:
человѣкъ (нѣкой) който се
нариче Іисꙋсъ, направи каль,
й помаза ми ѻчи те, й рече
ми: йди въ Сїлωамска та
кꙋпѣль, й оумыйсе, й като
ѿидохъ та се оумыхъ, про-
гледнахъ.
12 Рекоха мꙋ прочее: а гдѣ
є той: а той рече: не знамъ.
13 И заведоха го кодъ фа-
рїсеи те, (ѻногова сирѣчь)
който беше нѣкога слѣпъ.
14 И беше сꙋбкωта, кегато
направи Іисꙋсъ каль, й мꙋ
ѿвори ѻчи те.
15 Но пакъ го пытаха й
фарїсеи те, каквω прогле-
дна: а той имъ рече: каль
ми тꙋри на ѻчи те, й оу-
мыхсе, й видимъ.
16 А нѣкои ѿ фарїсеє те
дꙋмаха: тоа человѣкъ не є
ѿ Бга, защото не варди сꙋб-
кωта та, други говореха:
каквω може человѣкъ грѣ-
шенъ да прави таквіа чꙋ-
деса; й беше препиранїе меж-
дꙋ нихъ.
17 Говореха паки на слѣ-
пыатъ: ты що говоришъ
за него, понеже ти ѿвори
ѻчи те; а той имъ рече:
защо є пророкъ.
18 Не повѣроваха прочее
Іꙋдеє те за него, защо беше
слѣпъ й прогледна, до гдѣ
не повыкаха родители те
на тогωва който прогледна.
19 И попытаха ги, й реко-
ха: тоа ли є нашїо сынъ;
за когото говорите че се є
слѣпъ родилъ; каквω про-
чее сега види;
20 Ѿтговориха имъ роди-
тели те мꙋ, й рекоха: знае-
ме защо тоа є нашїо сынъ,
й защо се є слѣпъ родилъ;
21 А каквω сега види, не
знаеме: йли кой мꙋ ѿвори
ѻчи те, ние не знаеме: самсй
има возрастъ, самаго (него)
попытайте, самъ за себе да
говори.
22 Това рекоха родители
те мꙋ, защото се бояха ѿ
Іꙋдеє те: защото беха се
сговорили веке Іꙋдеє те, ако
нѣкой го исповѣда защо
є Хрїстосъ, да го ѿлꙋчатъ
ѿ сонмище то:
23 За това рекоха роди-
тели те мꙋ: че возрастъ й-
ма, самаго попытайте.

24 Повыкаха проче вторый
пжть человѣката, който бѣ-
ше слѣпъ, и рекоха му: воздай
слава на Бга: ние знаеме за-
що тоа человѣкъ є грѣшенъ.
25 А той ѿговори, и рече:
іако є грѣшенъ, не знамъ:
єдно токмо знамъ, защо
бѣхъ слѣпъ, а сега видимъ.
26 И пакъ му рекоха: що
ти направи; каквω ти ѿ-
вори очи те;
27 Ѿговори имъ: казахъ
ви вече, и не чухте: защо
пакъ искате да чуете; да не
искате и вые да бждете не-
гови оученицы;
28 А они го оукориха, и
рекоха му: ты си неговъ
оученикъ: а ние сме Мωѵ-
сеови оученицы.
29 Ние знаеме, защо на Мω-
ѵсеа є говорилъ Бгъ: а то-
гова не знаеме ѿ гдѣ є.
30 Ѿтговори человѣко, и
рече имъ: та това є чудно,
защото вие не знаете ѿ гдѣ
є и ѿвори ми очи те.
31 А знамъ защо грѣшны
ти Бгъ не послушва: но
іако є нѣкой бгопочитате-
линъ, и твори негова та
воля, него послушва.
32 Ѿ какъ се є свѣтъ со-
здалъ не се є чуло, да є ѿво-
рилъ нѣкой очи те на слѣ-
порожденъ (человѣкъ)
33 Ако не бы былъ тоа ѿ
Бга, не бы моглъ да прави
нищо.

34 Ѿговориха и рекоха
му: въ грѣхове се си ро-
дилъ ты сичкіо, и ты ли
ны оучишъ; и изгнаха го
вжнъ.
35 Чу Інсусъ че го испж-
диха вжнъ: и като го на-
мери, рече му ты вѣрувашъ
ли въ Сына Бжіа;
36 Ѿтговори той и рече
му: и кой є Господи, да
вѣрувамъ въ него;
37 А Інсусъ му рече: и ви-
дѣлъ си го, и който говори
съ тебе, той є.
38 А той рече: вѣрувамъ
Гди: и поклони му се.
39 И рече Інсусъ: за судъ
азъ дойдохъ въ тоа свѣтъ:
за да видатъ они който
не видатъ, а ония който
видатъ да бждатъ слѣпи.
40 И чуха нѣкои ѿ фарі-
сеи те който бѣха съ него
тіа (словеса), и рекоха му:
да не сме и ние слѣпи;
41 А Інсусъ имъ рече: ако
быхте были слѣпи, не быx-
те, имали грѣхъ: а сега го-
ворите че видиме: грѣхо про-
чее вашъ ѿстана (на васъ).

ГЛАВА І҃.

Истина истина ви гово-
римъ, който не влази презъ
врата та въ двора тъ овчіи,
но прелази ѿ друго мѣсто,
той є хайдутинъ и раз-
бойникъ.

2 И който влѣзи презъ
врата̀ та, па́стырь е҃ на-
ѿвцы̀ те:
3 Нѐмꙋ двѐрнико ѿвара: и҆
ѿвцы̀ те мꙋ слꙋшатъ гла-
сжтъ: и҆ свои̇̀ те о҆вцы вы-
ка по и҆мени, и҆ и҆скарꙋва ги
вжнъ.
4 И кога́то и҆скара вжнъ
свои̇̀ те овцы, ходи предъ
ни́хъ: а҆ ѿвцы̀ те по не́го
и҆датъ, защо́то зна́атъ не́-
говатъ гла́съ.
5 А҆ по чꙋждъ (гла́съ) не
щатъ да пойдатъ, но ще
побѣ́гнатъ ѿ не́гѡ: защо́то
не зна́атъ чꙋждыатъ гла́съ.
6 Та́а при́тча и҆мъ ре́че Ї-
исꙋсъ: но ѿни̇̀ не разꙋмѣ́ха
що бе́ше ѿнова̀ щото и҆мъ
дꙋмаше.
7 И ре́че и҆мъ па́къ Ї҆исꙋсъ:
и҆стина и҆стина ви гово́-
римъ, защо̀ азъ самь врата̀
та на ѿвцы̀ ті.
8 Ѳ҆ѝчки те, кои́то са дош-
ли̇̀ по̀ на предъ ѿ ме́не, хай-
дꙋте са и҆ разбо́йницы: но
не послꙋша́ха ги ѿвцы̀ те.
9 А҆зъ самь врата̀ та, кой-
то влѣзе презъ ме́не, ще да
се спасѐ: и҆ ще влѣзе и҆ и҆з-
лѣзе, и҆ па́ша ще да наме́ри.
10 Хайдꙋтино не дохо́ж-
да (за дрꙋго) то́кмѡ да оу҆-
бі́е и҆ погꙋби: а҆зъ дойдо́хъ
да и҆матъ живо́тъ, и҆ по̀
мно́го да иматъ.
11 А҆зъ е҆смь па́стырь до́-
брый: до́брый па́стырь по-
ла́га си дꙋша̀ та за ѿвцы̀ ті.
12 А наемнико, който ни
е҃ па́стырь, на кого̀ то ни
са ѿвцы̀ те свои̇̀, като ви́-
ди вжлкжтъ че иде, ѿста́ва
ѿвцы̀ те и҆ бѣ́га: а҆ вжлко̀
ги разгра́бꙋва, и҆ разпрж-
снꙋва ѿвцы̀ те.
13 А наемнико бѣ́га, за-
що́то е҃ нае́мникъ, и҆ не ра́-
ди за ѿвцы̀ те.
14 А҆зъ е҆смь па́стырь до́-
брый, и҆ зна́амъ мои̇̀ те и҆
тіа ме зна́атъ:
15 Какво́то ме зна́е О҆-
те́цъ, така̀ зна́мъ и҆ азъ ѿт-
ца̀: и҆ дꙋша̀ та си пола́гамъ
за ѿвцы̀ те.
16 И дрꙋги овцы имамъ,
който не са̀ ѿ тоа дворъ: и҆
ни́хъ тре́бꙋва да доведе́мъ:
и҆ ще да чꙋятъ гласжтъ ми,
и҆ ще да бжде е҆дно̀ ста́до,
и҆ е҆ди́нъ па́стырь.
17 Затова̀ ме ѿбы́ча О҆цъ,
защо́то азъ пола́гамъ дꙋша̀
та си, да а҆ пріи́мемъ па́ки.
18 Нико́й а҆ не зе́ма ѿ ме́не,
но азъ а҆ пола́гамъ самово́л-
нѡ, има́мъ власть да а҆ по-
ло́жимъ, и҆ имамъ власть
па́ки да а҆ зе́мемъ: та́а за-
повѣ́дь пріа́хъ ѿ О҆ца̀
моегѡ̀.
19 И бы̀де па́ки препира́-
ніе по междꙋ Ї҆ꙋде́ите за
тіа словеса̀.
20 И мно́зина ѿ ни́хъ дꙋ-
маха: бѣ́съ има, и҆ лꙋдъ е҃:
защо̀ го слꙋшате;

21 Дрꙋги говореха: тїѧ дꙋ-
мы не сѫ на-бѣсенъ (чело-
вѣкъ): може ли бѣсъ да ѿ-
вори ѻчи те на слѣпи те;
22 И быдѐ празникъ на-
ѿбновленїе то (на-храматъ)
во Їерꙋсалимъ, и̂ беше зима:
23 И ходеше Їисꙋсъ въ цер-
ква та, въ притворатъ Ѻо-
ломѡновъ.
24 Ѡбиколиха го прочее
Їꙋдеє те, и̂ говореха мꙋ: до
кога ще държишъ дꙋшы те
ни въ сꙋмнѣнїе; а̂ко си ты
Хрїстосъ, кажи на правѡ.
25 Ѿтговори имъ Їисꙋсъ:
казахъ ви, и̂ не вѣрꙋвате:
дѣла та които а̂зъ правимъ
съ име то на-Ѻтца моегѡ,
ѻни свидѣтелствꙋватъ за
мене.
26 Но вые не вѣрꙋвате, за-
щото не стѐ ѿ мои те ѻв-
цы: каквото ви рекохъ.
27 Мои те ѻвцы слꙋшатъ
моѧтъ гласъ, и̂ а̂зъ ги по-
знавамъ, и̂ по мене и̂датъ.
28 И а̂зъ имъ давамъ жи-
вотъ вѣченъ: и̂ не щатъ да
погибнатъ во вѣки, и̂ ни-
кой не щѐ да ги грабне ѿ
моѧ та рѫка.
29 Ѻтецъ мой който ми
ги є̂ далъ, по големъ є̂ ѿ
сички те: и̂ никой не може
да ги грабне ѿ рѫка та на-
Ѻтца моегѡ.
30 А̂зъ и̂ Ѻтецъ є̂дно сме.
31 И зеха паки каменье
Їꙋдеє те да го ꙋ̂бїѧтъ.
32 А Їисꙋсъ имъ ѿвовори:
много добри дѣла ѿвихъ
вамъ ѿ Ѻтца моегѡ: за
кое ѿ тїѧ дѣла фжрлете
каменье на мене;
33 Ѿговориха мꙋ Їꙋдеє
те и̂ рекоха: за добро дѣло
не фжрлеме каменье на тебе,
но за хꙋла та, и̂ защото
ты бꙋдꙋки человѣкъ, пра-
вишъ себе Бг҃а:
34 Ѿтговори имъ Їисꙋсъ:
не є̂ ли писано въ вашїатъ
законъ: азъ рекохъ, вые сте
богове;
35 А̂ко ѻныѧ нарече бого-
ве, камъ които слово то
Бж҃їе быдѐ: и̂ не може да се
развали писанїе то:
36 Томова ли когото Ѻц҃ъ
ѿсвати, и̂ прати въ мїръ,
вые говорите, хꙋлишъ Бг҃а:
защото рекохъ: че самь
Ѻынъ Бж҃їй а̂зъ;
37 А̂ко не творимъ дѣла
та на-Ѻтца моегѡ, не фа-
щайте ми вѣра:
38 А̂ко ли ги творимъ,
а̂ко мене не вѣрꙋвате, на
дѣла та мои вѣрꙋвайте:
да познаете, и̂ да по вѣ-
ровате, защо Ѻц҃ъ є̂ въ
мене, и̂ азъ самь въ него.
39 Искаха прочее пакъ да
го фанатъ: но той и̂злезе
ѿ рѫцѐ те имъ.
40 И ѿиде пакъ ѻдонадъ
Їордана: на ѻнова мѣсто,
гдѣто Їѡаннъ перво кре-
щаваше и̂ ѿстана тамѡ.

41 И множина дойдоха при
сего, и говореха: защо Іѡ-
аннъ оуко ни едно чудо не
сотвори, а сичко щото рече
Іѡаннъ за него, истинно
беше.

42 И множина повѣроваха
въ него тамѡ.

ГЛАВА АІ:

И беше нѣкой боленъ Ла-
зарь ѿ Виѳаніа, ѿ село то
Маріино и на сестра и
Марѳа.

2 А Маріа беше коато бе-
ше помазала Гда съ мνро,
и ѿтрила съ косы те си нозе
те му: на-коато братъ Ла-
зарь беше боленъ.

3 Пратиха прочее сестры те
му до негѡ, и говореха: Го-
сподн, ето, оный когото
ты любишъ, боленъ е:

4 А Іисусъ като чу (това),
рече: таа болесть не е на
смерть, но на слава Бжіа:
да се прослави Сынъ Бжій
съ неа.

5 И ѡбычаше Іисусъ Мар-
ѳа, и сестра и и Лазара.

6 Като чу прочее че е бо-
ленъ, тогава седе на онова
мѣсто, гдѣто беше два дни.

7 По това послѣ рече на
оученицы те си: да идеме
паки во Іудеа.

8 Рекоха му оученицы те
му: оучителю, малко по на
предъ искаха Іудее те да
те оубіатъ съ каменѣ: и
пакъ ли ѿиваішъ тамѡ;

9 А Іисусъ ѿговори: не са
ли дванадесать часи въ де-
ньжтъ; ксйто ходи денѧ не
ще да се препне, защото
види свѣтлость та на-тоа
свѣтъ:

10 Който обаче ходи но-
щьѧ, ще да се препне, защото
нема свѣтлость въ себе си.

11 Тіа (словеса) изгово-
ри: и по това послѣ рече
имъ: Лазарь нашіо пріатель
е заспалъ: но да идемъ да
го собудимъ.

12 А оученицы те му реко-
ха: Господи, ако е заспалъ,
ще да оздравѣе.

13 Но Іисусъ имъ рече за
смерть та му: а они воз-
мнѣха защо за заспуванѣ
то сонно говори.

14 Тогава имъ рече Іисусъ
явнѡ: Лазарь оумре.

15 И радувамсе заради
васъ, да повѣровате че не
бехъ тамѡ азъ: но да иде-
ме кодъ него.

16 А Ѳѡма, който се го-
вореше близнецъ, рече на со-
оученицы те си: да идеме и
ніе да оумреме съ него.

17 Като дойде прочее Іи-
сусъ, найде го че имаше че-
тыри дни веке въ гробатъ.

18 А Виѳаніа беше близу,
до Іерусалимъ, колкото па-
тнадесать стадіи.

19 И множина ѿ Іудеи те

бѣха дошли къ Мар҃а и҃
Марія, да ги оутѣшатъ за
брата имъ.
20 А Мар҃а като чꙋ, че
иде Іисꙋсъ, посрещна го: а҃
Марія дома седѣше.
21 И рече Мар҃а на Іисꙋ-
са: Господи, а҃ко бы былъ
тꙋка, не бы оумрелъ братъ
ми:
22 Но и҃ сега знамъ, защо
каквото да попросишъ ѿ
Бг҃а, ще ти даде Бг҃ъ.
23 Рече и҃ Іисꙋсъ: ще вос-
кресне братъ ти.
24 Рече мꙋ Мар҃а: знамъ
защо ще да воскресне въ
воскресеніе то въ послѣ-
дній день.
25 И рече и҃ Іисꙋсъ: азъ
є҆смь воскресеніе и҃ животъ:
който вѣрꙋва въ мене, и҃ да
оумре, ще да ѿживее.
26 И҃ секой който живее,
и вѣрꙋва въ мене, не ще да
оумре во вѣки. Фащашъ ли
вѣра на това;
27 Рече мꙋ Мар҃а: є҆й Го-
споди: азъ повѣровахъ за-
що си ты Хрістосъ Сынъ
Бж҃ій, който требꙋваше да
доде въ міръ.
28 И като рече тіа (слове-
са) ѿиде та повыка Марія
сестра си, и҃ рече и҃ тайнѡ:
оучитело є҆ дошелъ, и҃ вы-
кате.
29 А о҆на като чꙋ, стана
скорѡ, и҃ ѿиде при него.
30 Защото і҆ощє не беше
дошелъ Іисꙋсъ въ село то:
но беше на о҆нова мѣсто,
гдѣто го посрещна Мар҃а.
31 Іꙋдее те прочее който
бѣха съ неа въ кѫща та, и҃
оутѣшаваха а҃, като видеха
Марія че стана скорѡ, и҃ и҃з-
лѣзе, ѿидоха слѣдъ неа, и҃
говореха: че ѿива на гро-
батъ, да плаче тамѡ.
32 А Марія като дойде,
гдѣто беше Іисꙋсъ, и҃ виде
го, падна на нозе те мꙋ, и҃
говореше мꙋ: Господи, а҃ко
бы былъ тꙋка, не бы оумрелъ
братъ ми.
33 Іисꙋсъ, като а҃ виде че
плаче, и҃ Іꙋдеи те който бе-
ха дошли съ неа че плачеха,
сожалимꙋсе на сѫрдце то, и҃
смꙋтисе и҃ самъ:
34 И рече: гдѣ го тꙋрих-
те; рекоха мꙋ: Господи, пріи-
ди и҃ виждь.
35 И прослезисе Іисꙋсъ.
36 Говореха прочее Іꙋдее
те: виждь какви го ѿбы-
чаше.
37 А нѣкои ѿ нихъ реко-
ха: той който ѿвори о҆чи
те на слѣпшатъ, не можеше
ли да направи да не оумре
и҃ тоа;
38 А Іисꙋсъ пакъ като жа-
леше на сѫрдце то си, дойде
на гробатъ, и҃ беше пещера,
и҃ камень лежеше на неа.
39 И рече Іисꙋсъ: вдигнете
камыкатъ, рече мꙋ сестра та
на-оумрелша, Мар҃а: Го-

сподѝ, смръди вече, защото
є҃ четверодневенъ.
40 Рече й Іисусъ: не рекохъ
ли ти, защо ако вѣрувашъ,
ще видишъ слава та Бж҃їѧ;
41 Вдигнаха прочее каменьатъ
ѿ (пещера та) гдѣто
лежеше оумрелшо, а Іисусъ
като вдигна очѝ те си горе
рече: Ѿч҃е, благодаримъ те
защо си ме послушалъ.
42 И азъ знаехъ защо всегда
ме послушувашъ: но заради
народатъ който стои
нашколш рекохъ: да повѣроватъ
че тъі си ме пратилъ.
43 И като рече това йзвъіка
съ големъ гласъ: Лазаре,
йзлѣзни вънъ.
44 И йзлѣзе оумрелшо ѿбвързанъ
по ръцѐ те й по
нозе те съ повой: й лицѐ то
му съ кърпа ѿбвързано, рече
имъ Іисусъ: развържете
го, й ѿставете да върви.
45 Множина прочее ѿ Іудеи
те, който беха дошлѝ
кодъ Марїа, й видеха (това)
щото направѝ Іисусъ,
повѣроваха въ него.
46 Но нѣкои ѿ нихъ ѿидеха
кодъ фарїсеи те, й казаха
имъ (онова) щото направѝ
Іисусъ.
47 Архїерее те прочее й фарїсее
те собраха соборъ, й говореха:
що да направиме:
защото тоѧ человѣкъ много
чудеса правѝ.
48 Яко го ѿставиме така
сичкы те ще да повѣроватъ
въ него: й ще дойдатъ Римлане
те й ще зематъ й
мѣстото й народатъ нашъ.
49 А єдинъ нѣкой ѿ нихъ
Каїафа, който беше архїерей
презъ онаѧ година, рече
имъ: вие не знаете нищо:
50 Нито помъішлѧвате,
защо є по добрѐ намъ да
оумре єдинъ человѣкъ за
сичките) людїе нежели сичкїо
народъ да погибне.
51 А това не рече ѿ себе
си: но понеже беше архїерей
презъ онаѧ година, пророче
защо Іисусъ щеше да оумре
за народатъ.
52 И не токмш за народатъ
но й да собере чада та Бжї и
распръснати те на купъ.
53 Ѿ оный день прочее
сговорихасе, да го оубїатъ.
54 А Іисусъ не ходеше вече
явнш между Іудеє те, но ѿиде
ѿ тамш въ (онаѧ) страна
коѧто є близу при пустъіна
та въ градъ нарицаемъій
Єфремъ: й тамш пребъіваеше
сосъ оученицъі те си.
55 И беше близу пасха та
Іудейска: й ѿидоха множина
во Іерусалимъ ѿ (онаѧ)
страна предъ пасха та, да
се ѿчистатъ.
56 И трасеха Іисуса й говореха
по между си като
стоеха въ церква та: що
ви се чини, да ли не щѐ да
дойде на праздникатъ;

57 А архїереє те и Фарїсеє те дадоха заповѣдь: ако нѣкой го оусети гдѣ ще да бжде, да каже за да го фанатъ.

ГЛАВА ВІ҃.

ІИСУСЪ прочее шесть дни по напредъ ѿ пасха та, дойде во Виѳанїа гдѣто беше оумрелыо Лазарь, когото воскреси ѿ мертвы те.
2 И направиха мꙋ тамѡ вечера, и Марѳа слꙋгꙋваше: а Лазарь беше єдинъ ѿ ѡнїа, който седеха съ Іисꙋсъ на трапеза та.
3 Тогава Марїа зема єдна лїтра мνро чисто драгоцѣнно (което се именꙋва) нардъ, и помаза нозе те Іисꙋсовы, и ѿтри ги съ косы те си: и испжлнисе кжща та ѿ мνрїсма та намνро то.
4 А єдинъ ѿ оученицы те мꙋ, Іꙋда (сынъ) на Сїмѡна Іскарїѡтскагѡ, който щеше да го предаде, рече:
4 Защо се не продаде това мνро за триста пѣнази, да се дадатъ на сиромаси те;
6 А това рече, не че за сиромаси те се грыжаше, но защото беше тать, и имаше ковчежче, и носеше (ѡнова) щото тꙋраха въ него.
7 Тогава Іисꙋсъ рече: не дѣйте я, ѡна є сохранила това за деньжтъ на погребенїе то ми.
8 Защото сиромаси те секога имате съ себеси, а мене секога немате.
9 И разꙋмѣ многъ народъ ѿ Іꙋдеи те, защо є тамѡ: и дойдоха не токмѡ заради Іисꙋса, но и Лазара да видатъ, когото беше воскресилъ ѿ мрьтвы те.
10 Но архїереє те се совѣтоваха, да оубїатъ и Лазара:
11 Защото мнозина ѿ Іꙋдеи те ѿиваха заради него, и вѣроваха во Іисꙋса.
12 А на оутрешнїа день многъ народъ, който беха дошли на празникатъ, като чꙋха че иде Іисꙋсъ во Іерꙋсалимъ.
13 Земаха вѣйки фїникowы, и излѣзоха да го посрешнатъ, и выкаха, и говореха: ѡсанна, благословенъ който иде во име то Господне, царь Ісраилевъ.
14 А Іисꙋсъ намери єдно ѡсла, и вахна на него, каквото що є писано:
15 Не бойсе дщи Сїѡнова: єто царь твой иде возсѣднал на ждребчѣ ѿ ѡслица.
19 И тїа (работы) не разꙋмѣха оученицы те мꙋ напредъ: но когато се прослави Іисꙋсъ, тога се сетиха, защо тїа са были писаны за него, и това мꙋ сотвориха.

17 Народо прочее който
бѣше първо съ него, свидѣ-
телствуваше, защо повыка
Лазара ѿ гробатъ, и вос-
креси го ѿ мертвы те:
18 Заради това го и по-
срещна народо, защото чу-
ха че той є сотворилъ то-
ва чудо.
19 А Фарісеє те рекоха по
между си: видите ли, че
нема ни єдна полза; єто
сичкіо свѣтъ ѿива по него.
20 Бѣха (тамѡ) и нѣкои
Еллини, ѿ оні́я, който
бѣха ѿишли на поклоненіе
на праздникатъ.
21 Они прочее дойдоха при
Філіппа, който бѣше ѿ Виѳ-
саіда Галілейская, и моле-
ха го и говореха: господине
искаме да видиме Іисуса.
22 Дойде Філіппъ и каза
на Андреа: а пакъ Андрей
и Філіппъ на Іисуса.
23 А Іисусъ имъ ѿговори
и рече: дойде часо да се про-
слави Сынъ человѣческій.
24 Истина истина ви го-
ворамъ, ако не оумре зърно
то пшенично, като падне
на земля та, оно само ѡ-
станува: ако ли оумре, многъ
плодъ ще да сотвори.
25 Който ѿкыча живо-
татъ си, ще го загуби: а
който ненавиди животатъ
си на тоя свѣтъ, ще да го
сохрани въ вѣчныатъ жи-
вотъ.
26 Който слугува мене, да
послѣдува по мене: и гдѣ-
то самь азъ, тамѡ и слуга
та мой ще бжде: и ако
служи мене нѣкой, ще да
го почте Ѻцъ мой.
27 Сега душа та ми се
возмути, и що да речемъ;
Ѻтче, избави ме ѿ тся часъ;
но за това дойдохъ на тся
часъ.
28 Ѻтче, прослави име то
твое, и дойде гласъ ѿ небо
то, (който говореше): и
прославихъ, и паки ще да
го прославимъ.
29 А народо, който стоє-
ха и чуха, говореха: громъ
быде, други говореха: Ан-
гелъ му продума.
30 Ѿговори Іисусъ, и рі-
че: не быде заради мене
тоя гласъ, но заради на-
родатъ.
31 Сега є судъ міру то-
му: сега князь на-міра тогѡ
ще да бжде изгнанъ вжнъ.
32 И ако азъ вознесенъ
бждемъ ѿ земля та: сички
те ще привлечемъ при себе си
33 А това говореше, ѿбав-
ляя съ каква смерть щеше
да оумре.
34 Ѿговори му народо:
ніе сме чули ѿ законатъ,
защо Хрістосъ пребывае во
вѣки: какиѡ ты говоришъ,
че трябува да се вознесе
Сынъ человѣческій; кой є
тоя Сынъ человѣческій;

35 И рече имъ Іисусъ: Іо-
ще малко време е светътъ въ
васъ: ходете, доклѣ имате
светъ, да вы не зафане те-
мнина та: а който ходи
въ темнина та, не знае
къде ѿива.
36 Доклѣ имате светатъ,
верувайте въ светатъ, да
бѫдете сынове на светатъ,
тіа (словеса) изговори Іи-
сусъ, и после ѿиде та се
скры ѿ нихъ.
37 И со все това щото
сотвори толко знаменіа
предъ нихъ, пакъ не повѣ-
роваха въ него.
38 За да се исполни сло-
во то на-пророка Исаіа, що-
то рече: Господи, кой по-
вѣрова на наша та пропо-
вѣдь; и мышца та Господ-
дна кому се ѿкры;
39 Затова не можеха да
вѣроватъ, защото паки
рече Исаіа:
40 Ѡслѣпилъ имъ е очи
те, и ѡкаменилъ сердца та:
за да не видатъ съ очи те и
разумѣатъ съ сѫрдце то, и
ѡбѫрнатсе, и исцѣлимъ ги.
41 Тіа (словеса) рече И-
саіа, когато виде слава та
му, и говори за него.
42 Ѡбаче и ѿ князи те
множина повѣроваха въ не-
го: но заради Фарісеи те не
исповѣдуваха, да ги не ис-
пѫдатъ ѿ сонмище то.
43 Защото возлюбиха по
много слава та человѣческа,
нежели слава та Бжіа.
44 А Іисусъ извыка, и
рече: който вѣрува въ ме-
не, не вѣрува въ мене, но
въ оногова, който ме е
пратилъ.
45 И който гледа мене,
гледа оногова който ме е
пратилъ.
46 Азъ дойдохъ светъ въ
міръ, за да не ѡстане въ
темнина та никой, който
вѣрува въ мене.
47 И който чуе словеса та
мои, и не повѣрова ги, азъ
не щемъ да му сѫдимъ: защо
то не дойдохъ да сѫдимъ
міру, но да спасемъ міръ.
48 Който се ѿмета ѿ ме-
не, и не пріима мои те думы,
има оногова който му сѫ-
ди: слово то което думахъ
(азъ), то ще да му сѫди въ
послѣдній день.
49 Защото азъ ѿ себе си
не думахъ: но Ѻцъ кой-
то ме прати, той ми за-
повѣда, що да речемъ, и
що да думамъ.
50 И знамъ защо негова
та заповѣдь е животъ вѣч-
ный, тіа прочее (словеса)
щото азъ говоримъ, как-
вото ми ги е реклъ Ѻцъ
мой, така ги говоримъ.

ГЛАВА ГІ.

А предъ праздникатъ на-
пасха та, понеже знаеше

Ἰисѹсъ че мѹ дойдѐ часо̀ да
пре́йде ѿ то́ѧ мі́ръ ко Ѻц҃ѹ,
(показа̀ торже́ственнѡ) за-
що̀ като возлюбѝ своѝ те,
които бе́ха въ мі́ратъ, до
кра́й ги возлюби:
2 И като быдѐ вече́ра та,
кога́то веке дїа́воло тѹрѝ
на сърдцѐ то на-Ἰѹда Сі-
мѡновъ Ἰскарїѡ́скїй да го
предаде:
3 Поне́же зна́еше Ἰисѹсъ,
защо̀ Ѻц҃ъ сичко мѹ є҆ пре-
да́лъ на ръцѐ те и҆ ѿ Бг҃а
є҆ и҆злѣ́зль, и҆ кодъ Бг҃а
ѿи́ва.
4 Стана̀ ѿ вече́ра та и҆ ѿ-
ставѝ си дре́хи те: и҆ зема̀
прести́лка и҆ ѿпаса́се:
5 И по́слѣ влїѧ̀ вода̀ въ
ѻ҆мыва́лница та, и҆ начна̀
да ѿмыва нозѐ те на-оу҆че-
ницы те, и҆ да ги ѿбърсѹва
съ прести́лка та, съ коѧ́то
бе́ше препа́санъ.
6 Дойдѐ про́чее при Сі́мѡ-
на Петра̀: а҆ то́й мѹ ре́че:
Го́споди, ты̀ ли ще да оу҆-
мы́ешъ моѝ те но́зѣ;
7 Ѿговорѝ Ἰисѹсъ, и҆ ре́че
мѹ: това̀ щото пра́вимъ
азъ, ты̀ го не зна́ешъ сега̀
по́слѣ ще да го разѹмѣ́ешъ.
8 Ре́че мѹ Пе́тръ: не щѐ да
оу҆мы́ешъ моѝ те но́зѣ во
вѣ́ки, ѿговорѝ мѹ Ἰисѹсъ:
а҆ко не тѐ оу҆мы́емъ, не́машъ
ча́сть съ ме́не.
9 Ре́че мѹ Сі́мѡнъ Пе́тръ:
Го́споди, не то́кмѡ нозѐ
те ми, но и҆ ръцѐ те и҆ гла-
ва̀ та ми.
10 Ре́че мѹ Ἰисѹсъ: и҆змы-
енныо не́ма потре́ба за мы-
нѣ, то́кмѡ нозѐ те да оу҆-
мы́е защо́то є҆ си́чкїо чи́стъ:
и҆ вы́е сте чи́сти; но не сич-
ки те.
11 Защо́то зна́еше ѻ҆но-
го́ва ко́йто го преда́ваше,
затова̀ ре́че: не стѐ си́чки
те чи́сти.
12 А когато и҆мъ оу҆мы̀
нозѐ те, и҆ зѐ си дре́хи те,
сѣдна́ па́къ и҆ ре́че имъ:
зна́ете ли що сотвори́хъ
ва́мъ;
13 Вы́е ме вы́кате оу҆чи́те-
лѧ и҆ Го́спода: и҆ добрѐ го-
во́рите: защо́то са́мь (та-
ко́въ).
14 Ако азъ про́чее оу҆чи́-
тель и҆ Госпо́дь оу҆мы́хъ
ва́ши те но́зѣ, и҆ вы́е сте
длъжни є҆ди́нъ дрѹгимѹ да
оу҆мы́вате нозѐ те.
15 Защо́то ѻ҆бразъ ви
да́дохъ да пра́вите и҆ вы́е,
какво́то направи́хъ азъ
ва́мъ.
16 Истина истина ви го-
во́римъ: ни́кой ра́бъ не є҆
по̀ голе́мъ ѿ господи́на сво-
егѡ̀, нито пра́тенъ ѿ ѻ҆но-
го́ва ко́йто го є҆ прати́лъ.
17 Ако зна́ете тїѧ (ра́бо-
ты), блаже́нни сте а҆ко ги
творите.
18 Не говоримъ за си́чки
те ва́съ: защо́то азъ зна́мъ

ѻнїа, който самь ѝзкралъ:
но да се сбѫде писанїе то
ѻнъй щото ꙗдѐ съ мене
хлѣбъ, вдигна на връхъ
мене пета та своѧ.
19 Ѿ сега ви го казꙋвамъ
доклѐ ї҆още не є҆ было, та
когато бѫде да повѣрова-
те, защо самь а҆зъ.
20 И҆стина и҆стина ви го-
ворымъ, защо който прїи-
ма ѻногова когото ще пра-
тимъ, мене прїима: а който
то прїима мене, прїима ѻ-
ногова който ме є҆ пратилъ.
21 Тїѧ (словеса) като рече
І҆исꙋсъ, смꙋтисе съ дꙋхатъ,
и҆ свидѣтелствова, и҆ рече:
и҆стина и҆стина ви говорымъ,
защо є҆динъ, ѿ васъ ще ме
предаде.
22 А ѹ҆ченицы те се ѡ҆бзи-
раха є҆динъ на дрꙋгиго, и҆
чꙋдехасе за кого говори.
23 А є҆динъ ѿ ѹ҆ченицы
те, когото ѡ҆быча ше І҆исꙋсъ
седеше до колѣно то І҆исꙋ-
сово:
24 И кимна нємꙋ Сїмѡнъ
Пѣтръ, да попыта, кой є҆
ѻный за когото говори.
25 А той като нападна
на грьди те І҆исꙋсовы, рече
мꙋ: Господи, кой є҆;
26 Ѿговори І҆исꙋсъ, и҆ ре-
че: комꙋто азъ подамъ за-
лагъ хлѣбъ, като го натє-
пимъ, той є҆, и҆ като нато-
пи хлѣбъ, даде го на І҆ꙋда
Сїмѡновъ І҆скарїѡтскїй.
27 И после по хлѣбатъ,
влѣзе въ него сатана та, и҆
рече мꙋ І҆исꙋсъ: това щото
правишъ, направи го по
скорѡ.
28 И никой ѿ ѻнїа кой-
то седеха тамѡ не разꙋмѣ
за коѧ причина мꙋ рече това:
29 А понеже ѹ҆ І҆ꙋда беше
ѻбща та кꙋтїа (въ коѧто
стоеха пари те) нѣкси мы-
слеха, защо І҆исꙋсъ мꙋ гово-
ри, кꙋпи щото ни є҆ по-
требно за праздникатъ:
и҆ли да даде нѣщо на сиро-
маси те.
30 Ѻнъ прочее като зема
хлѣбатъ, а҆бїе и҆злѣзе вънъ:
и҆ беше нощь.
31 А когато и҆злѣзе, рече
І҆исꙋсъ: сега се прослави
Сынъ человѣческїй, и҆ Бгъ
се прослави въ него.
32 Ако Бгъ се прослави въ
него, и҆ Бгъ ще да го про-
слави въ себе си, и҆ а҆бїе ще
да го прослави.
33 Чадца, ї҆още малко вре-
ме самь съ васъ. Ще да ме
потрасите: и҆ каквото що
рекохъ на І҆ꙋдеи те: защо
гдѣто ѿивамъ азъ, вые не
можете да додете: и҆ вамъ
сега говорымъ.
34 Нова заповѣдь ви да-
вамъ, да любите є҆динъ дрꙋ-
гиго: каквото азъ возлю-
бихъ васъ, такѡ и҆ вые да
любите є҆динъ дрꙋгиго.
35 Отъ това ще (вы) по-

знаатъ сички те, защо сте
мои оученицы, ако имате
любовь по между си.
36 Рече му Сімонъ Петръ:
Господи, кжде отиваш;
отговори му Іисусъ: кждето
азъ отивамъ, ты сега не мо-
жешъ да дойдешъ по мене:
а после ще дойдешъ по мене.
37 Рече му Петръ: Господи
защо не можемъ да дой-
демъ сега по тебе; душа та
ще да си положимъ за тебе.
38 Отговори му Іисусъ:
душа та ли ще да си поло-
жишъ за мене; истина исти-
на ти говоримъ: не ще да
попее петело, догде се не о-
речешъ отъ мене три пжти.

ГЛАВА ДІ҃

Да ся не смущава сжрдце то
ви: вервайте въ Бга, и
въ мене вервайте.
2 Въ домжтъ на Оц҃а моє-
гω много жилища има: ако
ли не бы имало, реклъ быхъ
вамъ: азъ отивамъ да ви
приготвимъ место.
3 И ако отидемъ, и при-
готвимъ ви место, какъ ще
дойдемъ, и ще вы земемъ
при себеси: да бждете и вые
тамъ, гдето самь азъ.
4 И кждето отивамъ азъ,
вые знаете, и пжтьатъ
знаете.
5 Рече му Θωма: Господи,
не знаеме кжде отивашъ: и
какво можеме да знаеме
пжтьатъ;
6 Рече му Іисусъ: азъ есмь
пжть, и истина, и животъ:
никой не ще да дойде ко
Оц҃у, токмω чрезъ мене.
7 Ако быхте знаали мене,
знаали быхте и Оц҃а моє-
гω: и отъ сега го знаете, и
видели сте го.
8 Рече му Філіппъ: Госпо-
ди, покажи ни Оц҃а, и
стига ни.
9 Рече му Іисусъ: толко
време самь съ васъ, и не си ли
ме позналъ Філіппе; кой-
то є виделъ мене, виделъ
є Оц҃а: и какво ты гово-
ришъ, покажи ни Оц҃а;
10 Не вервашъ ли защо
азъ самь въ Оц҃а, и О-
тецъ є въ мене; словеса та
който ви думамъ, отъ себеси
не ги думамъ: но Оц҃ъ кой-
то пребывае въ мене, онъ
твори дела та.
11 Вервайте ми защо
азъ самь въ Отц҃а, и Оц҃ъ
є въ мене: ако ли не, за тія
дела ми повервайте.
12 Истина истина ви го-
воримъ, който верва въ
мене, дела та който пра-
вимъ, и той ще ги напра-
ви, и по големи отъ тія ще
направи: защото азъ оти-
вамъ кодъ Оц҃а моєго:
13 И какво да є нещо ако
попросите отъ Оц҃а въ моє
то име, ще да го напра-

вимъ: да се прослáви Ѻцъ въ Сы́на.
14 И ако попрóсите нѣщо въ моè то име, азъ ще да го напрáвимъ.
15 Ако ме ѡ҆бы́чате, зáповѣди те мои сохранете.
16 И азъ ще оумóлимъ Ѻцá, и҆ ще ви дадè дрꙋгáго оутѣшителя, да бꙋде съ вáсъ во вѣки:
17 Дхъ истинный, когóто мíръ не мóже да прíиме, защото го не види, нито го познáва: вы́е ѻ҆бáче го познáвате, защóто въ васъ пребываè, и въ вáсъ ще бꙋде.
18 И не щéмъ да вы ѡ҆ставимъ сирáцы: ще дóйдемъ кодъ вáсъ:
19 Іоще мáлко, и мíръ веке не щè да ме види: но вы́е ще ме видите: защóто азъ живéемъ, и вы́е ще да бꙋдете живи
20 И въ оный дéнь ще да разꙋмѣете вы́е, защóто азъ сáмь въ Ѻцá моегò, и вы́е въ мéне, и азъ въ вáсъ.
21 Който има мои те зáповѣди, и вáрди ги, онъ е҆ който ме люби: а който ме люби, ще да бꙋде возлюбленъ ѿ Ѻцá моегѡ: и азъ ще да го возлюбимъ, и ще да мꙋ се явимъ сáмъ.
22 Рéче мꙋ Іꙋда (не Іскаріѡ́тскій): Гóсподи, ѿ щò е҆ товà защò нáмъ искашъ да се явишъ, а не мíрꙋ;
23 Ѿтговори Іисꙋсъ, и рéче мꙋ: ако ме люби нѣкой, слóво то моè ще да сохраниì: и Ѻцъ мóй ще да го возлюби, и ще да дóйдеме кодъ нéго, и ще да напрáвиме жилище въ нéго.
24 Който ме не люби, словесà та мои не сохранява: и слóво то коéто чꙋхте не е҆ моè, но на-Ѻцá който ме е҆ пратилъ.
25 Тíя (словесà) ви изговорихъ, доклè се намирамъ іоще междꙋ вáсъ.
26 А оутѣшитель, Дхъ стый, когóто ще да прати Ѻцъ въ моè то име, тóй ще да вы наꙋчи сичко, ще да ви воспоменè сички те (словесà) щото ви изговорихъ.
27 Миръ ви ѡ҆ставамъ, миръ мóй ви дáвамъ: не каквòто дáва мíръ, азъ дáвамъ вáмъ. Да се не смꙋщáва сърдцè то ви, нито да се оустрашáва.
28 Чꙋхте че азъ ви рекохъ: ѿивамъ, и пáкъ ще дóйдемъ кодъ вáсъ. Ако ме ѡ҆бы́чахте, щехте да се возрáдꙋвате, защò рекохъ, ѿивамъ кодъ Ѻцà, защóто Ѻцъ мóй е҆ по голѣмъ ѿ мене.
29 И сегà ви рекохъ, доклè іоще не е҆ былò, за да повѣрꙋвате когáто бꙋде.
30 Не щемъ веке да дꙋмамъ много съ вáсъ: защото иде кнáзо на-тóя мíръ, и нéма нищо въ мене.

31 Но да разꙋмѣе міръ,
защо̀ ѿвичамъ Оц҃а̀, и̂
каквото ми̂ є̂ заповѣдалъ
Отецъ, така̀ пра̀вимъ: ста-
не те да ѿидеме ѿ тꙋка.

ГЛАВА ЕІ.

Ӑзъ єсмь лоза истиннаѧ,
а̂ Оц҃ъ мо́й є̂ работникъ,
2 Секоѧ пръчка, коѧто не
пра̀ви пло́дъ въ мене, ѿси-
ча ѧ̂ и̂ фърлѧ ѧ̂ а̂ сѣкоѧ пръч-
ка коѧто пра̀ви пло́дъ, ѿ-
чищава ѧ̂, да принесѐ по̀
мно́го пло́дъ.
3 Вы̀е сте веке чисти, за сло́-
во то коѐто ви проповѣдахъ
4 Бъдѣте въ мене, и̂ а̂зъ
въ васъ, (защо́то) какво́-
то пръчка та не може да
сотвори пло́дъ ѿ себеси, а̂ко
не бъде на лоза̀ та: така̀
нито вы́е, а̂ко не бъдете
въ мене.
5 Ӑзъ самь лоза̀ та, а̂ вы́е
пръчки те, ко́йто пребыва̀е
въ мене, и̂ а̂зъ въ него, то́й
ще да сотвори мно́го пло́дъ:
защо́то безъ мене не може-
те да напра́вите нищо.
6 Ӑко нѣкой не пребꙋде
въ мене, ще да се и̂зфърли
вънъ като (ло́зна та) пръч-
ка, и̂ ще да и̂зсъхне: и̂ (то-
гава) собиратъ тіѧ пръчки;
и̂ фърлатъ ги въ о̂гънь-
атъ, и̂ и̂згорꙋватъ.
7 Ӑко пребꙋдете въ мене,
и̂ словеса̀ та мои̂ въ васъ
пребꙋдатъ, какво̀ нѣщо по-
желаете, попросѐте, и̂ ще да
ви бъде.
8 Съ това̀ ще да се про-
слави Оц҃ъ мо́й, а̂ко сотво-
рите мно́гъ пло́дъ, и̂ (тога̀-
на) ще да бъдете мои̂ оу̂-
ченицы.
9 Какво́то возлюби̂ мене
Оц҃ъ, и̂ а̂зъ возлюбихъ
васъ: ѿстанѐте въ моѧ̀ та
любо́вь.
10 Ӑко сохраните мои̂ те
заповѣди, ще пребꙋдете въ
моѧ̀ та любо́вь: какво́то а̂зъ
сохранихъ заповѣди те на
Оц҃а̀ моегѡ̀, и̂ пребываю
въ негова та любо́вь.
11 Тіѧ (словеса̀) ви казахъ,
да бъде моѧ̀ та ра́дость въ
васъ, и̂ радость та̀ ваша
да се и̂спълни.
12 Тaѧ є̂ моѧ̀ та заповѣдь,
да любите є̂динъ дрꙋгиго,
какво́то а̂зъ вы возлюбихъ.
13 По̀ голема ѿ таѧ лю-
бо́вь никой нема, да си по-
ло́жи нѣкой дꙋша̀ та за
пріятели те си.
14 Вы́е сте мои̂ пріятели,
а̂ко творите щото ви за-
повѣдꙋвамъ.
15 Не наричамъ вы вече ра-
бы̀, защо́то ра́бъ не знае що
прави господаро мꙋ: а̂зъ
вы нарекохъ пріятели, защо́
то сичко що самь чꙋлъ ѿ
Оц҃а̀ моегѡ̀, казахъ ви го.
16 Не и̂збрахте вы́е мене,
но а̂зъ васъ и̂збрахъ, и̂ по-
ставихъ вы, да и̂дете вы́е

и҆ принесе́те пло́дъ, и҆ пло-
до̀ ва́шъ да пребыва́е: за
да ви дадѐ Ѻ҆ц҃ъ мо́й как-
во́то попро́сите ѿ не́гѡ въ
моѐ то и҆́ме.
17 Тога̀ ви запове́двамъ
да и҆бычате е҆ди́нъ дру́гиго.
18 А҆ко мі́ръ ва́съ ненави́ди
зна́йте, защо̀ ме́не по̀ на-
пре́дъ ѿ ва́съ возненавидѐ.
19 А҆ко бы́хте ѿ мі́ратъ
былѝ, мі́ръ бы любилъ своѐ
то (не́що): но защо́то не
сте ѿ мі́ратъ; но а҆́зъ вы
и҆збра́хъ ѿ мі́ратъ, затова̀
вы ненави́ди мі́ръ.
20 Помне́те сло́во то, що-
то ви ре́кохъ: не е҆ ра́бъ по̀
голе́мъ ѿ господи́на своеги̇,
а҆ко ме́не и҆згна́ха, и҆ ва́съ
ще да и҆зго́натъ: а҆ко моѐ
то сло́во сохрани́ха, и҆ ва́ше
то ще сохра́натъ.
21 Но това̀ си́чко то пра́-
вятъ ва́мъ за моѐ то и҆́ме,
защо́то не зна́атъ ѻ҆́ногова
ко́йто ме е҆ пратилъ.
22 А҆ко не бы́хъ доше́лъ,
и҆ не бы́хъ и҆́мъ ду́малъ,
гре́хъ не бы́ха и҆ма́ли: но
сега̀ не́матъ и҆звине́ніе за
гре́хатъ си.
23 Ко́йто ненави́ди ме́не,
ненави́ди и҆ Ѻ҆ц҃а̀ моего̀.
24 А҆ко не бы́хъ направилъ
въ ни́хъ ѻ҆́нія дѣла̀, ко́йто
ни́кой дру́гъ не е҆ направилъ
гре́хъ не бы́ха и҆ма́ли: но
сега̀ и҆ виде́ха, и҆ возненави-
де́ха и҆ ме́не и҆ Ѻ҆ц҃а̀ моего̀.
25 Но да се сбѫде сло́во
то, ко́ето е҆ напи́сано въ
зако́натъ и҆́мъ: защо̀ на-
пра́здно ме возненавиде́ха.
26 А҆ кога́то до́йде оу҆тѣ-
шитель, кого́то а҆́зъ ще ви
пра́тимъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀. Ду́хъ и-
стины, ко́йто ѿ Ѻ҆ц҃а̀ и҆зла́-
зи, то́й ще да свидѣтел-
ствува за ме́не:
27 Но и҆ вы́е свидѣтелст-
вувате, защо́то сте ѿ кра́й
съ ме́не.

ГЛАВА ЅІ҃.

Тія (ра́боты) ви ре́кохъ да
се не собла́зните.
2 Ѿ собо́рища та ще да
вы и҆зго́натъ: но ще до́йде
ча́съ, въ ко́йто се́кой ко́йто
вы оу҆бы́ва, да мни̇ че при-
но́си слу́жба Бо́гу.
3 И това̀ ще напра́вятъ,
защо́то не позна́ха Ѻ҆ц҃а̀,
нито ме́не.
4 Но тія ви каза́хъ зара-
ди това̀, кога́то до́йде вре́-
ме то да по́мните, че ви ги
каза́хъ: а҆ тія (ра́боты) и҆зъ
пе́рво ви не ка́зувахъ, за-
що́то бе́хъ съ ва́съ.
5 А҆ сега̀ ѿи́вамъ при ѻ҆́но-
го́ва, ко́йто ме прати̇, и҆ ни́-
кой ѿ ва́съ ме не пыта къдѐ
ѿи́вашъ;
6 Но защо́то ви и҆згово-
ри́хъ тія (ра́боты) ско́рбь
и҆спълни́хъ сърдца̀та ва́ши.
7 Но а҆́зъ ви говори́мъ и҆-
стина: по̀ добрѐ е҆ за ва́съ

да йдемъ азъ: защото ако
не йдемъ азъ оутѣшительо
не щѐ да дойде кодъ васъ:
ако ли йдемъ, ще го прá-
тимъ кодъ васъ.
8 И той когато дойде, ще
даѿбличи міръ за грѣхжтъ,
й за пра́вда та й за сѫджтъ:
9 За грѣхжтъ, защото
неповѣроваха въ мене:
10 За пра́вда та, защото
азъ ѿивамъ кодъ Ѻц҃а
моего й не щѐ да ме види-
те вече:
11 И за сѫджтъ, защото
кня́зо на-міра тоги ѡсѫж-
денъ бьдѐ.
12 Іоще много ймамъ да
ви ка́звамъ, но не можете
да го носите сега̀.
13 Но когато дойде онъ,
Дх҃ъ йстины ще вы наста́-
ви на всѧка истина: защо-
то не щѐ да говори ѿ себе
си: но щото чꙋе, това̀ ще
да говори, й оны́ѧ ра́боты
които йдатъ, ще ви ги
возвѣсти.
14 Той ще ме просла́ви, за-
щото ѿ мое то ще да земе,
й ще да ви го каже.
15 Ѳсичко щото йма Ѻц҃ъ,
мое ѐ: затова̀ рекохъ че ѿ
мое то ще да земе, й ще
да ви го каже.
16 Мало (време ще се за-
мине), й не щѐ вече да ме
видите: й пакъ мало й ще
да ме видите: защото ѿи-
вамъ кодъ Ѻц҃а.
17 Рекоха прочее нѣкои ѿ
оучиницы те мꙋ по межꙋ
си: що ѐ това̀ щото ни го-
вори: въ ма́лко (време), й
не ще да ме видите: й пакъ
въ ма́лко, й ще ме видите:
й, защото азъ ѿивамъ кодъ
Ѻц҃а;
18 Говореха прочее: що ѐ
това̀ щото говори, въ ма́л-
ко (време): не разꙋмѣвами
що говори.
19 И разꙋмѣ Іисꙋсъ че не-
каха да го пытатъ, й рече
имъ: затова̀ ли се пытати
по межꙋ си, защото ре-
кохъ: въ ма́лко (време), й
не щѐ да ме видите: й пакъ
въ ма́лко, й ще ме видите;
20 Истина истина ви го-
ворим, защо ще да запла́-
чете й возрыдаете вы, а
міръ ще да се возра́дꙋва: й
вие ще да бѫдете печални,
но печаль та̀ ваша на ра́-
дость ще да се ѡбжрне.
21 Жена̀ когато ражда и-
ма скорбь, защото ѐ дошелъ
часо̀ й: но когато роди дѣ-
те то, не помни веке скорбь
та̀ заради радость та, за-
щото се роди человѣкъ въ
міръ.
22 И вые прочее сега̀ има-
те печаль: но азъ ще вы ви-
димъ, й сърдце то ни ще да
се возра́дꙋва, й радостьта̀
ваша никой не щѐ да земе
ѿ васъ.
23 И вънъ оный день мени

ни щѝ да попытате за ни-
що. Истина истина ви го-
ворим҄ъ. защо кокво́то нѣщо
да попро́сите ѿ Ѻц҃а моегѡ
въ моѐ то име, щѐ да ви даде̇.
24 До сега̀ не стѐ просили
нищо въ моѐ то име: просе-
ти, и щѐ прїймете, да бжде
радость та̀ ва́ша испжлнена.
25 До тȣка ви говори́хъ
съ при́тчи: но щѐ дойде
ча́съ, кога́то не щѐмъ веке
да ви гово́римъ съ при́тчи,
но явнѡ щѐ ви возвѣсти́мъ
за Ѻц҃а.
26 Въ о́ный де́нь щѐ по-
про́сите въ моѐ то и́ме: и не
гово́римъ ви, защо̀ азъ щѐ
оумо́лимъ Ѻц҃а за ва́съ.
27 Защо́то са́мъ Ѻц҃ъ вы
люби, поне́же вы́е возлюби́х-
те ме́не, и вѣрова́хте, защо̀
азъ ѿ Бо́га изле́зохъ.
28 Излѣзохъ ѿ Ѻтца̀, и
дойдо́хъ въ мі́ръ: и па́къ
ѡстава́мъ мі́ръ, и ѿи́вамъ
ко́дъ Ѻц҃а.
29 Рѣкоха мȣ оученицы те
мȣ: е́то сега̀ гово́ришъ явнѡ,
и при́тча никоя не го-
во́ришъ.
30 Сега̀ зна́еме защо̀ зна́-
ешъ сичко, и не ти трѣбȣва
да те пы́та нѣкой: и за
това̀ вѣрȣваме, че си ѿ Бг҃а
излѣзлъ.
31 Ѿговори и́мъ Іисȣсъ:
сега̀ ли вѣрȣвате;
32 Ето, иде ча́съ, и сега̀
дойде̇, да се разнесѣте се́кой
въ свое̇ то си (мѣсто), и
ме́не са́мъ да ѡставите: но
несамь са́мъ защо́то Ѻц҃ъ
е съ ме́не.
33 Тїя (ра́боты) ви ре́кохъ,
да имате ми́ръ въ ме́не въ
мі́ръ щѐ да имате ско́рбь:
но имайте дерзнове́нїе, азъ
побѣди́хъ мі́ръ.

ГЛАВА ЗІ҃.

Тїя (словеса̀) изговори Іи-
сȣсъ, и вдигна̀ о́чи̇ те си
на небо̀ то, и рече: Ѻч҃е,
дойде̇ часо̀, просла́ви Сы́на
твоего̀, да и сы́нъ твой те
просла́ви.
2 Какво́то мȣ си да́лъ
вла́сть надъ се́коя пло́ть,
да даде̇ живо́тъ вѣчныйна
о́нїя, които мȣ си да́лъ.
3 А това̀ е живо́тъ вѣч-
ный да зна́ятъ те́бе е́дно-
го̀ истиннаго Бг҃а и о́ного́-
ва когото си пратилъ Іисȣ-
са Хрїста̀.
4 Азъ те просла́ви́хъ на
земля̀ та: дѣло то, ко́ето
ми си да́лъ да напра́вимъ,
соверши́хъ го.
5 И сега̀ просла́ви ме̇ ты,
Ѻч҃е, оу те́бе самагѡ, съ о́-
ная сла́ва коя́то имахъ оу
те́бе докле̇ ї още мі́ръ не бї-
ше со́зданъ.
6 Явихъ твое̇ то име на
о́нїя человѣцы които ми
си да́лъ ѿ мі́ратъ: твои
бѣха, и да́лъ си ги ме́не, и
сохрани́ха сло́во то твое̇.

7 Сега̀ разꙋмѣха защо̀ сичко щото си ми да́лъ, ѿ тебе є:
8 Защо́то дꙋмы те, който си ми да́лъ, да́доҳъ и҆мъ ги: и҆ ѻ҆ни̇ ги прїа́ха, и҆ разꙋмѣ́ха истинѡ, защо̀ ѿ тебе и҆злѣзоҳъ, и҆ повѣроваха че си ме ты̇ пратилъ.
9 А҆зъ за ни́хъ мо́лимъ: не за (си́чкїатъ) мі́ръ мо́лимъ, но за ѻ҆ны́а, който ми си да́лъ, защо́то са твои.
10 И сичкото моѐ (не́що) твоѐ є, и҆ твоѐ то моѐ: и҆ прославихсе въ ни́хъ.
11 И не са́мь вече въ мі́ръ, но ѻ҆ни̇ са въ мі́ръ, а҆ азъ кодъ тебе ѿивамъ. Ѻ҆тче свя́тый, сохрани̇ въ твоѐ то име ѻ҆ны́а който ми си да́лъ, да бждатъ є҆дно̀, каквото и҆ ні́е.
12 Когато бе́хъ съ ни́хъ въ мі́ръ, азъ ги сохраня́вахъ, въ твоѐ то име: ѻ҆ны́а който си ми да́лъ сохраних ги, и҆ никой ѿ ни́хъ се не загꙋби̇, то́кмѡ сынъ погибелный: да се сбжде писа́нїе то.
13 А сега̀ кодъ тебе идемъ, и҆ дꙋмамъ тіа (словеса̀) въ мі́ръ, да иматъ моа̀ та ра́дость и҆спжлнена въ се́бе си.
14 А҆зъ имъ да́доҳъ сло́во то твоѐ: и҆ мі́ръ ги возненавидѐ, защо́то не са̀ ѿ мі́ра, каквото и҆ азъ не са́мь ѿ мі́ра.
15 Не мо́лимъ да ги зі́мешъ ѿ мі́ратъ, но да ги сохранишъ ѿ се́какво ѕло̀.
16 Ѻ҆ни̇ не са̀ ѿ мі́ратъ, каквото и҆ азъ не са́мь ѿ мі́ратъ.
17 Ѻ҆свати̇ ги въ истина та твоа̀: сло́во то твоѐ є истина.
18 Каквото си ме́не пратилъ въ мі́ръ, и҆ азъ ги пратихъ въ мі́ръ.
19 И за ни́хъ азъ посвящавамъ се́бе, да бждатъ и҆ ѻ҆ни́ ѿсвящени въ истина та
20 И не то́кмѡ за ни́хъ, мо́лимъ, но и҆ за ѻ҆ны́а който ще повѣроватъ въ ме́не чрезъ ни́хно то сло́во:
21 Да бждатъ сички те є҆дно̀; каквото си ты̇, Ѻ҆тче въ ме́не, и҆ азъ въ тебе, (така̀) да бждатъ и҆ ѻ҆ни̇ въ на́съ є҆дно: да повѣрꙋва мі́ръ, че ты̇ си ме пратилъ.
22 И азъ сла́ва та който ми си да́лъ, дадоҳъ имъ а҆: да бждатъ є҆дно̀, каквото сме и҆ ні́е є҆дно̀.
23 А҆зъ (са́мь) въ ни́хъ, и҆ ты̇ въ ме́не: да бждатъ и҆ ѻ҆ни̇ совершени въ є҆дно̀, и҆ да разꙋмѣе мі́ръ, че си̇ ме ты̇ пратилъ, и҆ возлюбилъ си ги, каквото си возлюбилъ ме́не.
24 Ѻ҆тчѐ, ѻ҆ны́а който си ми да́лъ, искамъ гдѣто са́мь азъ, да бждатъ и҆ ѻ҆ни̇ съ ме́не: да гле́датъ сла́ва та

моѧ̀, коѧ́то си ми да́лъ, защо́то си ме возлюби́лъ предъ созда́нїѧ мі́ра.
25 Ѻ҆тче пра́ведный, мі́ръ те не позна̀, но а҆́зъ те позна́хъ: и҆ тї́й позна́ха, че ты̀ си ме пратилъ:
26 И каза́хъ имъ име то твоѐ, и҆ ще ка́жемъ: да кѫде въ ни́хъ любовь та̀ съ коѧ́то си ме возлюби́лъ, и҆ а҆́зъ въ ни́хъ.

ГЛАВА ИІ҃.

ТІѦ (словеса̀) като ре́че І҆исꙋ́съ, и҆злѣ́зе съ ꙋ҆́ченицы те и҆ ѻ҆донадъ пото́катъ Ке́рдіки, гдѣ́то беше гради́на, въ коѧ́то влѣ́зе то́й и҆ ꙋ҆́ченицы те мꙋ.
2 А҆ І҆ꙋ́да, ко́йто го преда́ваше зна́еше мѣ́сто то: защо́то І҆исꙋ́съ че́стѡ хо́деше та́мѡ съ ꙋ҆́ченицы те си.
3 І҆ꙋда про́чее зема̀ по́лкатъ во́инскїй и҆ слꙋги ѿ а҆рхїере́и те и҆ фарїсе́и те, и҆ дойдѐ та́мѡ съ фене́ри и҆ со свѣ́щы̀ и҆ съ ѻ҆рꙋ́жїѧ.
4 А҆ І҆исꙋ́съ поне́же зна́еше сичко то щото ще да се слꙋ́чи съ него, и҆злѣ́зе вѫнъ и҆ ре́че имъ: кого̀ тра́сите;
5 Ѿговори́ха мꙋ: І҆исꙋ́са Назарѧни́на. Ре́че и҆́мъ І҆исꙋ́съ: азъ самь, и҆ стое́ше съ ни́хъ и҆ І҆ꙋ́да ко́йто го предаваше.
6 Като имъ ре́че про́чее, а҆́зъ самь: трѫгна́хасе наза́дъ, и҆ падна́ха на земла̀та.
7 И па́къ ги попыта̀ І҆исꙋ́съ: кого̀ тра́сите; а҆ ѻ҆ни̇̀ ре́коха: І҆исꙋ́са Назѡре́а.
8 Ѿговори̇̀ І҆исꙋ́съ: ре́кохъ ви, че са́мь азъ: а҆ко тра́сите ме́не, ѡ҆ставе́те тї́ѧ да и҆́датъ.
9 Да се сбѫде сло́во то, ко́ето ре́че: защо̀ ѿ ѻ҆нїѧ ко́йто си ми да́лъ не загꙋби́хъ ни́кого.
10 А҆ Сі́мѡнъ Пе́тръ про́чее поне́же и҆́маше но́жъ, и҆звади̇̀ го, и҆ ꙋ҆дари̇̀ слꙋга̀ та а҆рхїере́овъ, и҆ ѿрѣза̀ мꙋ де́сно то ꙋ҆́хо: и҆ име то на слꙋга̀ та беше Ма́лхъ.
11 И ре́че І҆исꙋ́съ на Петра̀: вложи̇̀ но́жатъ въ но́жница та: ча́ша та коѧ́то ми да́де Ѻ҆ц҃ъ (мо́й), не щѐмъ ли да ѧ҆̀ пі́емъ;
12 Тога́ва во́иници те и҆ тысѧщеначальнико и҆ слꙋги̇̀ те І҆ꙋде́йскїи фана́ха І҆исꙋ́са, и҆ вѫрза́ха го.
13 И заве́доха го пе́рво при А҆нна, защо́то А҆нна бе́ше те́сть на Каї́афа, ко́йто бе́ше а҆рхїере́и презъ ѻ҆на́ѧ годи́на.
14 А҆ Каї́афа бе́ше, ко́йто бе́ше да́лъ (тако́въ) совѣ́тъ на І҆ꙋде́и те, защо̀ є҆ по̀ добрѐ є҆ди́нъ человѣ́къ да ꙋ҆мре за наро́датъ.
15 И҆ по І҆исꙋ́са и҆́деше Сі́мѡнъ Пе́тръ, и҆ дрꙋ́гїо ꙋ҆ченикъ: а҆ то́ѧ ꙋ҆ченикъ бе-

ше знаемь на архїереа та, и влѣзе съ Іисуса въ двората архїереовъ:
16 А Петръ стоеше вжнъ при врата та, излѣзе прочее оный ученикъ който беше знаемь на архїереа та, и рече на дверница та, и воведе Петра.
17 И рече рабына та дверница та на Петра: да не бждешъ и ты ученикъ на-тогова человѣка, рече онъ: не самь.
18 А раби те и слуги те беха наклали огнь, защото беше зима, и стоеха та се грѣеха: и стоеше и Петръ заедно съ нихъ и грѣешесе.
19 Архїереа та прочее попыта Іисуса за ученицы те му, и за ученїе то му.
20 Отговори му Іисусъ: азъ явно говорихъ мiру: азъ всегда учехъ въ собориша та, и въ церква та, гдѣто всегда се сбиратъ Іудеи те, и тайно нищо не говорихъ:
21 Защо ме пыташъ; попытай оныя който са ме чули, що имъ самь говорилъ: ето, тїя знаятъ що самь говорилъ азъ.
22 И като рече тїя (словеса), единъ отъ онїя слуги щото предстояваха тамо, ударй по образатъ Іисуса, и рече: така ли отговарашъ на архїереа та;
23 Отговори му Іисусъ: ако продумахъ злѣ, свидѣтелствувай за зло то: ако ли добре, защо ме бїешъ;
24 И прати го Анна вързанъ при Каїафа архїереа.
25 А Сїмонъ Петръ стоеше та се грѣеше. Рекоха му прочее: да не бждешъ и ты отъ негови те ученицы; а той се отрече, и рече не самь.
26 Рече единъ отъ раби те архїереови, който беше сродникъ на оногова, на когото Петръ отрѣза ухо то: не видехъ ли те азъ въ градина та съ него;
27 Петръ прочее пакъ се отрече, и абїе попеа пѣтело.
28 Тогава заведоха Іисуса отъ Каїафа въ преторатъ: и беше утрина: и онй не влѣзоха въ преторатъ да се не оскверныатъ, но да ядатъ пасха та.
29 Излѣзе проче Пїлатъ вжнъ при нихъ, и рече: каква вина возлагате на тоя человѣкъ:
30 Отговориха и рекоха му: ако не бы былъ тоя человѣкъ злотворитель, не быхме го предали тебе.
31 И рече имъ Пїлатъ: земете го вые и по вашїатъ законъ судете го. а Іудее те му рекоха: намъ не е дозволено да убїеме никого.
32 Да се сбжде слово то

Іисѹсово, коѐто рѐче, когато назначаваше съ каква смърть щѐше да оумре.
33 И влѣзе пакъ Пїлатъ въ претѡратъ, и̂ повика Іисѹса, и̂ рече мѹ: ты ли си царь Іѹдейскїй;
34 Ѿговори мѹ Іисѹсъ: ѿ сѣбеси ли говоришъ ты това, и̂ли дрѹги ти го рекоха за мене;
35 Ѿговори Пїлатъ: є̂дали азъ самь жидовинъ; твойо родъ и̂ а̂рхїереє те те предадоха мене: що си оучинилъ;
36 Ѿговори Іисѹсъ: црство то мое не є̂ ѿ тоа свѣтъ: а̂ко бы было царство то ми ѿ тоа свѣтъ, слѹги те мои воистиннѹ щеха да се мѫчатъ да не бѫдемъ предаденъ на Іѹдеє те: а̂ сега царство то мое не є̂ ѿ тѹка.
37 Рече мѹ Пїлатъ: прочее царь ли си ты; ѿговори Іисѹсъ: ты говоришъ, че самь царь, азъ затова се родихъ, и̂ затова дойдохъ въ міръ (сей), да свидѣтелствѹвамъ, (за) истина та, и̂ сѣкой, който є̂ ѿ истина та послѹшава мойатъ гласъ.
38 Рече мѹ Пїлатъ: що є̂ истина; и̂ като рече това, пакъ и̂злѣзе при Іѹдеи те, и̂ рече имъ: азъ ни є̂дна вина не намирамъ въ него.
39 А има ѡ̂бычай оу васъ да ви ѿпѹщамъ є̂дного на пасха та: искате ли прочее да ви ѿпѹстимъ царя Іѹдейскаго;
40 И пакъ и̂звыкаха сички те, и̂ рекоха: не тогова, но Варавва. А Варавва бѣше разбойникъ.

ГЛАВА ѲІ҃.

Тогава Пїлатъ фана Іисѹса, и̂ би го.
2 И воини те сплетоха вѣнецъ ѿ тѫрнѣ, и̂ тѹриха мѹ го на глава та, и̂ ѡ̂блекоха го въ червена дреха:
3 И говореха: радѹйса царю Іѹдейскїй, и̂ біеха го по ѡ̂бразатъ.
4 И и̂злѣзе пакъ вѫнъ Пїлатъ, и̂ рече имъ: є̂то и̂звождамъ ви го вѫнъ, да разѹмѣете, защо не нахождамъ ни є̂дна вина въ него.
5 Излѣзе прочее вѫнъ Іисѹсъ, и̂ носеше терновныатъ вѣнецъ и̂ червена та дреха, и̂ рече имъ (Пїлатъ): є̂то человѣко.
6 И когато го видеха а̂рхїереє те и̂ слѹги те, и̂звыкаха, и̂ рекоха: распни, распни го, рече имъ Пїлатъ: земете го вые, и̂ распнете го: защото азъ не намирамъ ни є̂дна вина въ него.
7 Ѿговориха мѹ Іѹдеє те: ніе имаме законъ, и̂ по нашїатъ законъ длъженъ є̂ да оумре, защото направи себе си Сына Бж҃їа.

8 Когато чу прочее Пїлатъ това слово, по много се оуплаши:
9 И влѣзе паки въ преторатъ, и рече на Їисуса: ѿ гдѣ си ты; а Їисусъ му не ѿговори.
10 Рече му Пїлатъ: мене ли не ѿговарашъ; не знаешъ ли че имамъ власть да те распнемъ, и имамъ власть да те пустимъ;
11 Ѿговори Їисусъ: не бы ималъ ни една власть надъ мене, ако не бы ти было дадено ѿ горе, затова който ме е предалъ тебе по големъ грѣхъ има.
12 Отъ тоа (часъ) искаше Пїлатъ да го пусти: но Їудее те выкаха, и говореха: ако пустишъ тогова, не си прїатель Кесаревъ: който прави себе си царь, противисе на Кесаря.
13 А Пїлатъ като чу това слово, изведе вжнъ Їисуса; и сѣдна на судилище то, на (едно) мѣсто което се говори Лїѳострωтонъ, а еврейски Гаввада:
14 И беше петокъ на-пасха та, около часъ шестый: и рече на Їудеи те: ето вашїо царь.
15 А они выкаха: вдигни, вдигни, и распниго, рече им Пїлатъ: царя ли вашего да распнемъ; ѿговориха архїерее те и рекоха: нїе немаме другъ царь ѿсвенъ Кесаря.
16 Тогава имъ го предаде да го распнатъ, и земаха Їисуса и водеха го.
17 И носеше крестатъ си, и излѣзе (вжнъ ѿ граджтъ) на мѣсто то което се говори лобное мѣсто, а по еврейски, Голгоѳа:
18 Гдѣто го распеха, и заедно съ него други двама. едного ѿ една та, а другиго ѿ друга та страна, а по средъ Їисуса.
19 И написа и тїтла Пїлатъ, и тури надъ крѫстатъ и беше написано: ІИСУСЪ НАЗОРЯНИНЪ ЦАРЬ ІУДЕИСКІИ.
20 Тоа тїтулъ множина ѿ евреє те прочетоха: защото беше близу мѣсто то до градѫтъ, гдѣто распнаха Їисуса: и беше написано еврейски, гречески и латїнски
21 А архїерее те Їудейскїй говореха: не пиши царь Їудейскїй: но защото самъ (той) рече, царь самь Їудейскїй.
22 Ѿговори Пїлатъ: щото писахъ писахъ.
23 А воини те когато распнаха Їисуса, зеха му дрехи те, и направиха ги на четыри дѣлове, на секой воинъ дѣло му, и хїтωнатъ: и Хїтωно не беше шїенъ, но ѿ горе до долу иеткань сичкїо.

24 Рекоха прочее по меж-
дꙋ си: да го не раздираме,
но да фжрлиме жребїа за
него, (да видиме) комꙋ ще
да се падне, за да се исполни
писанїе то, което говори:
разделиха дрехи те ми по
междꙋ си, и за облекло то
ми фжрлиха жребїа, воини
те прочее направиха това.
25 И стоеха при Крестатъ
Іисꙋсовъ Майка мꙋ, и се-
стра та на-майка мꙋ, Марїа,
Клеѡпова и Марїа Магда-
лина:
26 Като виде прочее Іи-
сꙋсъ Майка си, и оученик-
катъ когото ѡбичаше, че
стоеха (близꙋ,) рече на Май-
ка си: жено, єто сыно ти.
27 После рече на оученик-
катъ, єто майка ти, и ѿ
оный часъ зема ѧ оученико
въ своѧ та си (кжща).
28 После по това, поне-
же знаеше Іисꙋсъ че сичко
то се вече свжрши, да се
сбжде писанїе то, рече: жа-
денъ самь.
59 И стоеше тамѡ сосꙋдъ
пжленъ съ оцетъ: а они
като натопиха гжба въ о-
цетатъ, и накодоха ѧ на
трость, поднесоха мꙋ при
оуста та.
30 Когато прочее прїа о-
цетатъ Іисꙋсъ рече: свжр-
шисе (сичко), и преклони си
глава та и предаде дꙋхъ.
31 А Іꙋдеє те, да не ѡ-
станатъ на Кржстатъ теле-
са та въ сꙋббѡта, понеже
беше петокъ: (защото бе-
ше големъ день она сꙋб-
бѡта), молиха Пїлата да
имъ пребїатъ голени те, и
да ги вдигнатъ.
32 Дойдоха прочее воини
те, и на первыатъ пребиха
колени те, и на дрꙋгїатъ ко-
йто беше распнатъ съ него.
33 Но като дойдоха и при
Іисꙋса, и видеха го че є оу-
мрелъ, не пребиха мꙋ голе-
ни те.
34 Но єдинъ ѿ воини те
прободе го съ копїе въ ре-
бра та, и абїе истече кржвь
и вода.
35 И оный който виде
свидетелствова, и истинно
мꙋ є свидетелство то: и
онъ знае че истина говори,
да фанете вера вые.
36 Защото това бжде да
се сбжде писанїе то: кость
не ще да се строши ѿ негѡ.
37 И пакъ дрꙋго писанїе,
говори: ще да погледнатъ
на него, когото прободоха.
38 И по това после Іѡ-
сифъ ѿ Арїмаѳеа (който
беше оученикъ Іисꙋсовъ, по-
таенъ обаче заради стра-
хжтъ Іꙋдейскїй) моли Пї-
лата, да земе тело то Іи-
сꙋсово: и заповеда Пї-
латъ. Ѿиде прочее и зема
тело то Іисꙋсово.
39 И дойде и Нікодимъ

(ко́йто бе́ше дохожда́лъ по̀ напре́дъ кодъ Іисѹ́са но́щьѧ̀) и̑ но́сеше є̑дно̀ смѣше́ніе ѿ смѵ́рна и̑ а̑ло́й о̑коло сто̀ лі́тры.
40 Зема́ха про́чее тѣ́ло то Іисѹ́сово, и̑ ѡ̑бвиха го въ плаща́ница съ а̑рѡма́ти те, какво́то и̑́матъ о̑бы́чай Іѹде́є те да погре́бѹватъ.
41 А на о̑нова̀ мѣ́сто гдѣ́то се распѐ и̑́маше гради́на, и̑ въ гради́на та гро́бъ но́въ, въ ко́йто ни́кога ни́кой не бе́ше тѹ́ренъ:
42 Та́мѡ про́чее заради пе́токатъ Іѹде́йскій, защо́то беше бли́зѹ гро́ко, тѹри́ха Іисѹ́са.

ГЛАВА К.

И въ пе́рвый де́нь седми́чный дойдѐ Марі́а Магдали́на въ оу̑тринь та̀ ра́нѡ, като бе́ше і̑о́ще те́мно, на гро́катъ: и̑ видѐ защо̀ є̑ вди́гнатъ ка́мыко ѿ гро́катъ.
2 Ѿтжрча̀ про́чее, и̑ дойдѐ кодъ Сі́мѡна Петра̀, и̑ кодъ дрѹгі́атъ оу̑чени́къ, кого́то ѡ̑бы́чаше Іисѹ́съ, и̑ ре́че и̑́мъ: зе́ли Гд҃а ѿ гро́батъ, и̑ не зна́мъ гдѣ̀ са го положи́ли.
3 И и̑злѣ́зе Петръ и̑ дрѹгі́о оу̑чени́къ, и̑ ѿи́ваха ко гро́бѹ
4 И тжрче́ха и̑ два́ма та за́еднѡ: а̑ дрѹгі́о оу̑чени́къ ѿтжрча̀ по̀ ско́рѡ ѿ Петра̀, и̑ дойдѐ по напре́дъ ко гро́бѹ.
5 И като надникна̀, видѣ плаща́ницы те че лежѣ́ха, о̑ба́че не влѣ́зе.
6 Дойдѐ про́чее и̑ Сі́мѡнъ Пе́тръ слѣ́дъ не́гѡ, и̑ влѣ́зе въ гро́батъ, и̑ видѐ плаща́ницы те че лежѣ́ха самы̀,
7 И̑ платно̀ то ко́ето бе́ше на глава̀ та мѹ̀, че не лежѣ́ше съ плаща́ницы те, но о̑со́бно свіе́но на є̑дно̀ мѣ́сто.
8 Тога́ва про́чее влѣ́зе (вні́тре) и̑ дрѹгі́о оу̑чени́къ, ко́йто бе́ше доше́лъ по̀ напре́дъ ко гро́бѹ, и̑ видѐ, и̑ повѣрова̀:
9 Поне́же і̑о́ще не зна́еха писа́ніе то, защо̀ тре́бѹва да воскре́сне ѿ мертвы те.
10 И̑ варна́хасе па́къ оу̑чени́цы те въ своѐ то си жили́щи.
11 А Марі́а стое́ше вжнѣ на гро́батъ, и̑ пла́чеше: и̑ като пла́чеше, надникна̀ въ гро́батъ.
12 И видѐ два̀ А҆́гг҃ла ко́йто седе́ха въ бѣ́лы дре́хи, є̑ди́нъ при глава̀ та, а̑ дрѹгі́о при нозѣ̀ те, гдѣ́то бѣше лежа́ло тѣ́ло то Іисѹ́сово.
13 И ре́коха и̑̀ о̑ні̀, же́но, защо̀ пла́чешъ; ре́че и̑́мъ: защо́то са зе́ли Го́спода моего̀, и̑ не зна́мъ гдѣ̀ са го тѹ́рили.
14 И като ре́че ті́а (дѹ́мы), ѡ̑бжрна́се наза́дъ, и̑ видѐ Іисѹ́са че стое́ше, и̑ не зна́еше че є̑ Іисѹ́съ.
15 Ре́че и̑̀ Іисѹ́съ: же́но, за-

щѡ̀ плачешъ; кого̀ тра́сишъ;
а҆ ѡ҆на̀, понеже мыслеше че
є҆ҍ градинаро, рече мꙋ: госпо-
дине, а҆ко си го ты зелъ, ка-
жи̇ ми гдѣ си го положилъ:
и҆ а҆зъ ще да го земемъ.
16 Рече и҆ Іисꙋсъ: Маріе а҆
ѡ҆на̀ се ѡ҆бърна̀, и҆ мꙋ рече:
раввꙋні, което ще да се рече,
оу҆чителю.
17 Рече и҆ Іисꙋсъ: не при-
коснꙋвайсе до мене: защо́то
і҆още не самь се качилъ кодъ
Ѻ҆ц҃а̀ моего̀: но и҆ди при
братіа та ми, и҆ речи̇ и҆мъ:
качꙋвамсе кодъ Ѻ҆тца̀ мое-
го̀ и҆ Ѻ҆тца̀ вашего, и҆ кодъ
Б҃га моего̀ и҆ Б҃га вашего.
18 И дойдѐ Маріа Магда-
лина, и҆ каза̀ на оу҆ченицы
те че видѐ Го́спода, и҆ защо̀
и҆ рече тіа (дꙋмы).
19 И като беше кжснѡ ве-
черь та̀ въ то́а день въ пер-
выатъ на-седмица та, и҆ вра-
та̀ та беха заключени та́мѡ,
гдѣто беха оу҆ченицы те не-
гови со́крани заради стра-
хатъ Іꙋдейскій, дойдѐ Іи-
сꙋсъ и҆ застана̀ на средъ, и҆
рече и҆мъ: миръ вамъ.
20 И това̀ като рече, по-
каза̀ и҆мъ ржцѐ те и҆ нозѐ
те, и҆ ребра та си, а҆ оу҆че-
ницы те се возрадоваха
като видеха Го́спода.
21 А Іисꙋсъ и҆мъ рече па́-
ки: миръ вамъ: какво́то
ме прати̇ Ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆зъ вы
пращамъ.
22 И като рече това̀, дꙋ-
хна̀, и҆ рече и҆мъ: пріимите
Дх҃ъ ст҃ъ.
23 На който про́стите
грѣховѐ те, ще да и҆мъ се
про́статъ, а҆ на който дрър-
жите, ще да се държа́тъ.
24 А Ѳѡма̀, є҆динъ ѿ два-
на́есе те, който се гово́ри
близнецъ, не беше та́мѡ съ
них҆ъ кога́то дойдѐ Іисꙋсъ.
25 И гово́реха мꙋ дрꙋги те
оу҆ченицы: видехме Го́спо-
да а҆ той и҆мъ рече: а҆ко не
видимъ на ржцѐ те мꙋ ра́ны
те ѿ гво́здей те, и҆ не тꙋ-
римъ пръстатъ мой въ ра́ны
те гво́здны, и҆ не тꙋримъ
ржка̀ та моа̀ въ ребра̀ та мꙋ,
не щемъ да повѣровамъ.
26 А послѐ по о҆смь дни̇
пакъ беха оу҆ченицы те мꙋ
внетре, и҆ Ѳѡма̀ съ них҆ъ:
дойдѐ Іисꙋсъ, като беха
врата̀ та затворени, и҆ за-
стана̀ посредъ них҆ъ, и҆ рече:
миръ вамъ.
27 По́слѣ рече на Ѳѡма̀:
донеси̇ пръстатъ твой тꙋ-
ва, и҆ вижды ми ржцѐ те: и҆
донеси̇ ржка̀ та си, и҆ тꙋри̇
въ ребра та мои̇: и҆ не бж-
ди невѣренъ, но вѣренъ.
28 И ѿговори̇ Ѳѡма̀, и҆
рече мꙋ: Госпо́дь мой, и҆
Б҃гъ мой.
29 Рече мꙋ Іисꙋсъ, защо́то
ме виде повѣрова̀: блажени
който не са̀ видели и҆ по-
вѣроваха.

30 Но и други много чу-
деса сотвори Іисусъ предъ
учениць те си, който не
са написани въ таѧ книга.

31 А тїѧ се написаха да
вѣрувате, защо Іисусъ е
Хрїстосъ Сынъ Бж҃їй, и
като вѣрувате да имате
животъ (вѣчный) въ име
то негово.

ГЛАВА КА.

По това после пакъ се ѿ-
ви Іисусъ на учениць те си
(като воскресна ѿ мертвы
те) на Тївеpїадско то море:
и ѿвисе така:

2 Беха заедно Сїмонъ
Петръ; и Ѳома, който се
нариче близнецъ, и Наѳа-
наилъ който беше ѿ Кана
Галїлейска, и двама та сы-
нове Зеведееви, и други
двама ѿ учениць те му.

3 Рече имъ Сїмонъ Петръ:
азъ ще да идемъ да ло-
вимъ рыба, рекоха му: ще
идеме и нїе съ тебе, излѣ-
зоха прочее и седнаха аки
въ кораблъатъ, и въ она
ноць не фанаха нищо.

4 А когато самна, заста-
на Іисусъ при брегътъ: но
не познаха учениць те че
е Іисусъ.

5 И рече имъ Іисусъ: дѣ-
ца, да ли имате нещо за
ѣдене; ѿговориха му: не-
маме.

6 А той имъ рече: фър-
лете мрежа та ѿ десна стра-
на на кораблъатъ, и ще да
намерите, фърлиха прочее
и не можеха вече да ѭ при-
влечатъ ѿ много то рыбы.

7 Тогава оный ученикъ,
когото ѡбичаше Іисусъ,
рече на Петра: Господь е
а Сїмонъ Петръ като чу
че е Господь, препасасе съ
престилка, защото беше
голъ, и фърлисе въ море то.

8 А други те учениць
съ ладїа та дойдоха, (за-
щото не беха далече ѿ зем-
лѧ та, но колкото двѣсте
лакти) и влачеха мрежа та
съ рыбы те.

9 А като излѣзоха на
землѧ та, видеха огнь на-
кладенъ, и рыба на него че
лежи, и хлѣбъ.

10 Рече имъ Іисусъ: доне-
сете ѿ рыбы те щото фа-
нахте сега.

11 Влѣзе Сїмонъ Петръ,
и извлече мрежа та на зем-
лѧ та, пълна съ едры ры-
бы сто и педесе и три, и со
все що беха толко (мно-
го) не раздрасе мрежа та.

12 Рече имъ Іисусъ: ела-
те, ѡбѣдувайте, и никой
ѿ учениць те не смѣеше
да го попыта, кой си ты;
защото знаеха че е Гос-
подь.

13 Дойде прочее Іисусъ, и
зема хлѣбатъ, и даде
имъ, подобно и рыба та,

14 Ѐто вече тре́тїй пѫть
се ꙗ҇ви Іис҃ъ на оу҆ченицы
те си, ѿ какво́то воскресна̀
ѿ ме́ртвы те.
15 А кога́то ѡ҆бѣдова́ха,
ре́че Іис҃ъ на Сі́мѡна Пе-
тра̀: Сі́мѡне (сы́не) Іѡ́-
нинъ, ѡ҆бы́чашъ ли ме по̀
мно́го ѿ тїа; ре́че мꙋ: Ей
Го́споди: ты̀ зна́ешъ че те
ѡ҆бы́чамъ ре́че мꙋ: пасѝ а҆́ги-
цы те мои̇.
16 Ре́че мꙋ па́ки вто́ри
пѫть: Сі́мѡне Іѡ́нинъ, ѡ҆-
бы́чашъ ли ме; ре́че мꙋ: Ей,
Го́споди: ты̀ зна́ешъ че те
ѡ҆бы́чамъ, ре́че мꙋ (Іис҃ъ):
пасѝ ѻ҆вцы̀ те мои̇.
17 Ре́че мꙋ тре́ти пѫть:
Сі́мѡне Іѡ́нинъ, ѡ҆бы́чашъ
ли ме: ѡ҆скорби́се Пе́тръ за-
що́то мꙋ ре́че тре́ти пѫть:
ѡ҆бы́чашъ ли ме: и҆ ре́че мꙋ,
Го́споди, ты̀ зна́ешъ си́чко:
ты̀ зна́ешъ че те ѡ҆бы́чамъ,
ре́че мꙋ Іис҃ъ: пасѝ ѻ҆вцы
те мои̇.
18 Истина, и҆́стина ти го-
во́римъ: кога́то бе́ше мла́дъ,
ѡ҆па́сꙋвашесе са́мъ и҆ хо́деше
кѫде́то и҆́скаше: а҆ кога́то
ѡ҆старѣ́ешъ ще да си про́-
стрешъ рѫцѐ те, и҆ дрꙋгъ ще
да те ѡ҆па́ше, и҆ ще да те
во́ди, кѫде́то не ще́шъ.
19 А това̀ ре́че, назнача́-
ющъ съ каква̀ сме́рть ще
да просла́ви Бг҃а, и҆ като
и҆зда̀ма това̀, ре́че мꙋ: по-
слѣ́дꙋвай по ме́не.
20 И като се ѡ҆бѫрна̀ Пе́тръ,
видѐ оу҆чени́катъ, кого́то ѡ҆-
бы́чаше Іис҃ъ че и҆́де слѣ́дъ
не́гѡ, ко́йто се наклонѝ на
грѫди̇ те мꙋ на вече́ра та, и҆
ре́че: Го́споди, кой є҆ щото
те преда́ва:
21 Не́го като видѐ Пе́тръ,
ре́че на Іис҃а: Го́споди, а҆
то́ѧ що (ще да бѫде):
22 Ре́че мꙋ Іис҃ъ: а҆ко и҆-
скамъ да стои̇ то́й (тꙋка)
докле да до́йдемъ (па́къ) що
тѐ є҆ грыжа; ты̀ вѫрви̇ по
ме́не.
23 Проне́сесе про́чее това̀
сло́во по междꙋ бра́тїѧ та,
защо̀ то́ѧ оу҆чени́къ не ще
да оу҆мре: но Іис҃ъ мꙋ не ре́-
че че не щѐ да оу҆мре: но, а҆ко
искамъ да седи̇ то́й (тꙋка)
доклѐ да до́йдемъ (па́ки),
що тѐ є҆ грыжа тебе;
24 То́ѧ є҆ оу҆чени́къ, ко́й-
то свидѣ́телствꙋва за тїа
(ра́боты), ко́йто и҆ написа̀
тїа и҆ зна́еме че є҆ и҆́стинно
свидѣ́телство то мꙋ.
25 Има и҆ дрꙋги мно́го,
щото є҆ сотворилъ Іис҃ъ,
които а҆ко бы се писꙋва́ли
є҆дно̀ по є҆дно̀, ни си́чкїо
свѣтъ чи́нимисе не ще́ше да
вмѣсти̇ написаны те книги,
а҆ми́нь.

ДѢѦНІѦ ТА

НА СВѦТИ ТѢ АПОСТОЛИ.

ГЛАВА ПЕРВАѦ.

Първо то слово написахъ, за сички те (дѣла), ѽ Ѳеофіле, които начна Іисусъ да твори и да учи,
2 Дори до оный день, въ който, като заповѣда на апостоли те чрезъ стаго Духа, които избра, вознесесе.
3 Предъ които и представи себе живъ по страданіе то си, съ много вѣрни знаменіѧ, понеже имъ се ѿявяваше чрезъ четыредесѧть дни, и говореше имъ за царство то Бжіе.
4 И като се намираше съ нихъ, зарача имъ да се не ѿлучаватъ ѿ Іерусалима, но да чакатъ обѣщаніе то отеческо, което сте (рече) чули ѿ мене:
5 Защото Іоаннъ е крестилъ съ вода, а вые ще да се кржстите съ Духъ стый, не слѣдъ много дни.
6 Они прочее собрахасе сички те заедно, и пытаха го, и говореха: Господи, въ тая ли година ще да устроишъ царство то Іераилево:
7 А той имъ рече: не е ваша работа да разумѣете времена та и годины те, които Оцъ е положилъ во своя та си власть.
8 Но вые ще да пріимете сила, когато слѣзне на васъ Духъ стый, и ще да ми бждете свидѣтели во Іерусалимъ, и въ сичка та Іудеа и Самаріа, и до край земла та.
9 И като рече тія (словеса), вдигнасе высоко, като глѣдаха они, и облакъ го занесе ѿ очи те имъ.
10 И като (стоеха та) глѣдаха на небо то, когато возлизаше той, и ето, два мужіе застанаха предъ нихъ въ бѣлы дрехи,
11 Които и рекоха: мужіе Галілейскіи, що стоите та глѣдате на небо то; тоя Іисусъ, който се вознесе ѿ васъ на небо то, подобнѡ ще да дойде, каквото го видехте когато се качуваше на небо то.

12 Тогава се вѫрнаха во
Ієрусалимъ ѿ гора та, ко-
ято се нариче Влеѡнъ коя-
то є҆ близу при Ієрусалимъ
(толко), колько то мѣсто
дѫржи сѫббитнѡ пѫть.
13 И като влѣзоха, качи-
хасе на горница та, гдѣто
седѣха Петръ и҆ Іакѡвъ, и҆
Іѡаннъ и҆ Андрей, Філіппъ
и҆ Ѳѡма, Варѳоломей и҆
Матѳей, Іакѡвъ Алфеовъ
и҆ Сімѡнъ Зилѡтъ, и҆ Іуда
Іакѡвовъ.
14 Сички те тія тѫрпеха
є҆динодушнѡ въ молитва
и҆ моленіе, (съ нѣкои) женѝ,
и҆ съ Марія майка та Іису-
сова, и҆ съ братія та му.
15 И въ тія дни стана
Петръ по средъ оученицы те,
и҆ рече: (а҆ беха заеднѡ тамѡ
и҆ други человѣцы до сто и҆
двасе души:)
16 Мужіе братія, требува-
ше да се свѫрши писаніе то,
щото предрече Дх҃ъ ст҃ый
презъ оуста та Давидови,
за Іуда който бидѐ вождь
на ѡнія, който фанаха Іи-
суса:
17 Защото и҆ той беше
причисленъ съ насъ, и҆ пріялъ
беше жребій на-таа служка.
18 Той прочее беше спеча-
лилъ нива ѿ неправедна за-
плата, и҆ падна на долу съ
глава та, и҆ разкинасе на
средъ, и҆ истече му сичка та
оутроба вѫнъ.
19 И разумѣха (това) сич-
ки те който живееха во Іе-
русалимъ, щото се нарече
ѡнаа нива на нихнытъ
а҆зыкъ, Акелдама, което ще
да рече, нива крѫвава.
20 Защото є҆ писано въ
псаломска та книга: да бѫ-
де двоpо му пустъ, и҆ да не-
ма никой да живее въ него,
и҆ достоинство то му да
земе другъ.
21 Требува прочее ѿ оныя
мужи, който се находеха съ
насъ во всичко то време, въ
което влѣзе въ насъ, и҆ из-
лѣзе (ѿ насъ) Гдь Іисусъ.
22 Като начна ѿ крещеніе
то Іѡанново дори до оный
день, въ който се вознесе
на небо то (ѿ насъ), єдинъ
ѿ нихъ да бѫде свидѣтель
съ насъ на-воскресеніе то му.
23 И представиха двама,
Іѡсифа който се именува-
ше Варсава, който беше на-
реченъ Іустъ, и҆ Матѳія.
24 И като се помолиха
(Бгу), рекоха: ты Гдѝ кой-
то знаешъ сердца та на-
сички те, покажи єдного
когото си избралъ ѿ тія
двама та.
25 Да пріиме жребійатъ на
таа служка и҆ на-апостол-
ство то, ѿ което испадна
Іуда, за да иде въ свое то
си мѣсто.
26 И фѫрлиха за нихъ
жребій, и҆ падна жребій на

Матѳіа, и причислисе съ
Единаесе те апостолы.

ГЛАВА В.

И като се испжлноваха дни
те на-пятдесятница та, бе-
ха сички те апостоли Еди-
нодушно собрани на купъ.
2 И внезапу быде ѿ небо
то шумъ, като че идеше
силно духанѣ ѿ вѣтръ, и
напжлни сичкіатъ домъ
гдѣто седеха.
3 И ѡвихаимъ се че раз-
дѣляваха язицы те като
ѻгненни, и седна (секой) на
секого ѿ нихъ.
4 И испжлнихасе сички те
съ Духа ст҃аго, и начнаха да
говоратъ съ други ѧзыцы,
какво то Духо имъ даваше
да говоратъ.
5 Я во Іерусалимъ живееха
(тогава) мужіе благовѣй-
нїи ѿ секой родъ който Е
подъ небо то.
6 И като быде тоя шумъ,
собрасе народо и сбжркасе,
защото секой ѿ нихъ (ги)
слушаше да говоратъ со
своиатъ си ѧзыкъ.
7 И оудивляваха се сички
те и чудехасе, и говореха Е-
динъ другиму: не са ли сич-
ки те тія който говоратъ
Галїлеане:
8 И какво ніе (ги) слуша-
ме секой (да говоратъ) со
своиатъ ни ѧзыкъ, въ кой-
то сме се родилъ;
9 (Ѳиречь) Парѳяне и Мі-
дяне и Еламіте, и който
живеятъ въ Месопотамїа,
и во Іудеа и Каппадокіа,
въ Понтъ и въ Ассіа,
10 Во Фрѵгіа и Памфилїа,
въ Егупетъ и въ страны те
Лївіиски който са при Ку-
рїніа, и римляне те който
приходатъ и Іудеи и при-
шелцы.
11 Критяне и Аравляне,
слушаме ги да говоратъ съ
наши те ѧзыцы величія
Божія;
12 И изумляваха се сички
те и недоумѣваха, и гово-
реха Единъ другиму: що
ще да бжде това (нещо):
13 И други се ругаеха, и
говореха: че са пили много
сладко віно.
14 Но Петръ застана съ
Единаесе те (ап҃ли пред на-
родатъ) и издигна си гла-
сжтъ, и рече имъ: мужіе Іу-
дейскіи, и сички те който
живеете во Іерусалимъ, това
да знаете вые, и чуйте ху-
бавω мои те думы:
15 Тія не са піяни, как-
во то що мыслите вые: за-
щото (іоще) третій часъ Е
ѿ деньжтъ.
16 Но това Е щото Е рі-
чено чрезъ пророка Іоила:
17 И ще да бжде въ послѣд-
но то време, говори Б҃гъ,
ще да излеемъ ѿ Духа мое-
гω на секоя плоть: и ще да

пророчествꙋватъ сынове те
ваши и дщерки те ваши: и
юноши те ваши виденїя ще
да видатъ, и старцы те ва-
ши снища ще да сънꙋватъ:
18 Защото въ оныя дни
ще да излеемъ ѿ Дх҃а мое-
гѡ на рабы те мои и на
рабыни те мои и ще да про-
рочествꙋватъ.
19 И ще дамъ чꙋдеса горе
на небо то, и знаменїя до-
лꙋ на земля та, кровь и огнь
и дымѣнїе ѿ дымъ.
20 Солнце то ще да се пре-
твори въ темнота, и мѣ-
сацъ въ кровь, докле не є
дошелъ день господень
великїй и пресвѣтлый.
21 И (тогава), секой кой-
то призове име то Господ-
ни, ще да се спасе.
22 Мꙋжїе Ісраилтескїи по-
слꙋшайте тїя словеса: Ін-
сꙋса Назорея мꙋжа доказа-
на вамъ ѿ Бг҃а съ силы и
чꙋдеса и знаменїя, който
сотвори Бг҃ъ чрезъ него по-
срѣдъ васъ, каквото и сами
знаите.
23 Него, който съ ѿпредѣ-
ленна та воля и предразꙋ-
мѣнїе то Божїе бысть преда-
денъ, като фанахте вые съ
ръцѣ те на-беззаконни (че-
ловѣцы) распехте и оу-
бихте:
24 Когото Бг҃ъ воскреси,
като разсыпа смертны те
болести, защото не беше
возможно да го държи
смерть та.
25 Защото Давидъ говори
за него: азъ всегда гледахъ
Господа предъ мене: защо-
то є ѿ десна та ми страна
да не помърдамъ.
26 Заради това се возве-
сели сърдце то ми, и возра-
дова языко ми: и още и
тѣло то ми ще да се весели
съ надежда:
27 Защото не щешъ да
ѿставишъ дꙋша та ми во
адъ нито ще да допꙋстишъ
да види преподобныо твой
истлѣнїе.
28 Казалъ ми си пътища
та на-животатъ: ще да ме
испълнишъ веселїе съ лицѣ
то ти.
29 Мꙋжїе братїе, можеме
да речеме съ дерзновенїе къ
вамъ за патрїарха Давида,
защото, и оумре, и погре-
бенъ бысть, и гробо мꙋ є оу-
насъ до днешнїатъ день.
30 Понеже прочее беше про-
рокъ, и знаеше защо съ кле-
тва мꙋ се закле Бг҃ъ, защо
ѿ плодътъ на-чресла та мꙋ
да воздвигне Хр҇та по
плоти, да го тꙋри на пре-
столатъ мꙋ,
31 (Той) предвидѣ за вос-
кресенїе то Хр҇тово, защо
дꙋша та мꙋ не бысть ѿста-
вена во адъ, нито плоть
та негова виде истлѣнїе,
32 Тогова Інсꙋса Бг҃ъ вос-

кресѝ, комꙋто сме сичките
ні́е свидѣ́тели.
33 Понѐже про́чее то́й се
вознесе съ Бж҃їѧ та десница,
и҆ пріѧ̀ ѿ О҆ц҃а̀ ѡ҆бѣщанїе
то на-ст҃а́гѡ Дх҃а, и҆злеѧ̀
това̀ (ѡ҆бѣща́нїе) което вы́е
видите сега̀ и҆ слꙋшате.
34 Защо́то Дави́дъ не се
е҆҃ качꙋвалъ на небо то: но
са́мъ (то́й) гово́ри: рече Гдⷭ҇ь
Гдⷭ҇ꙋ моемꙋ: сѣдѝ ѿ де́сна
та ми страна̀,
35 Доклѐ да тꙋримъ вра-
гѝ те твоѝ подно́жїе на-
нозѐ те ти.
36 Да разꙋмѣе про́чее и҆з-
вѣстнѡ си́чкіо до́мъ І҆срâи-
левъ, защо̀ Бг҃ъ е҆҃ направилъ
и҆ Гдⷭ҇а и҆ Хрⷭ҇та̀, тогова І҆и-
сꙋса, кого́то вы́е распе́хте.
37 И като чꙋха това̀ оу҆-
мили́хасе со сърдцѐ то, и҆ ре́-
коха на Петра̀ и҆ на дрꙋгѝ
те а҆по́столи: що да сотво́-
риме, мꙋ́жїе бра́тїе;
38 А Петръ и҆́мъ ре́че: по-
ка́йтесе, и҆ да се кръсти се́-
кой ѿ ва́съ во и҆́ме то І҆и-
сꙋсъ Хрⷭ҇то́во за проще́нїе
грѣхѡвъ: и҆ ще прїи́мете
да́ръ на-ст҃а́гѡ Дх҃а.
39 Защо́то ва́мъ е҆҃ ѡ҆бѣ-
ща́нїе то и҆ на ва́ши те ча́да,
и҆ на си́чки те дале́чни, кои-
то ще да повика Гдⷭ҇ь Бг҃ъ
на́шъ.
40 И съ дрꙋги по̀ мно́го
словеса̀ дока́зꙋваше и҆ моле-
ше ги, и҆ гово́реше: и҆зба-
вѣ́тесе ѿ то́ѧ развращенъ
ро́дъ.
41 Които про́чее пріѧ́ха ра́-
достнѡ сло́во то мꙋ, кръ-
сти́хасе: и҆ притꙋри́хасе въ
то́ѧ де́нь (при Хрїстїане те)
до трѝ хі́лѧды дꙋши.
42 И търпе́ха цврьстѡ во
оу҆че́нїе то а҆по́столско, и҆ во
о҆҃бщенїе то, и҆ въ преломлѧ́-
ванѣ то хлѣ́бно, и҆ въ мо-
литвы те.
43 И быдѐ стра́хъ на се́ко-
го человѣ́ка: защо́то мно́го
чꙋдеса̀ и҆ зна́менїѧ бы́доха
презъ а҆по́столы те (во І҆ерꙋ-
сали́мъ).
44 И голе́мъ стра́хъ бѣше
на си́чки те ни́хъ, и҆ си́чки,
те които вѣ́роваха седеха
за́еднѡ, и҆ си́чки те (вещи)
и҆́мъ беха о҆҃бщи:
45 И сто́ка та и҆ стѧжа́нїѧ
та си прода́ваха, и҆ разда-
ваха на си́чки те, комꙋто
що да потребꙋваше.
46 И ка́та де́нь търпеха
е҆҃динодꙋшнѡ въ церква та,
и҆ като ломеха ѿ къща въ
къща хлѣ́бъ, прїемаха (про́-
ста) пища съ ра́дость и҆ про-
стота̀ сердечна,
47 И хвалеха Бг҃а, и҆ си́чки
те лю́дїе ги ѡ҆бы́чаха. А Гдⷭ҇ь
притꙋраше секой день въ
церква та о҆҃ны́ѧ които же-
ла́еха да се спаса́тъ.

ГЛАВА Г҃.

А Петръ и Іѡаннъ воскачꙋ-
вахасе заедно въ церква та
на молитва въ деватый
часъ.
2 И нѣкой человѣкъ кой-
то беше хромъ ѿ рожденіе
то си, и носеха го, и тꙋра-
ха го секи день предъ цер
ковни те врата, които се
выкаха красни, да проси
милостыня ѿ ония които
влазеха въ церква та:
3 Като виде Петра и Іѡан-
на които щеха да влѣзатъ
въ церква та, просеше (ѿ
нихъ) милостына
4 А Петръ като погледна
на него заедно съ Іѡанна,
рече: погледни на насъ.
5 А той ги гледаше съ (го-
лемо) вниманіе, понеже мне-
ше че ще да пріиме нещо ѿ
нихъ.
6 И рече Петръ: сребро и
злато нема оу мене: но що-
то имамъ, това ти давамъ:
во име то на-Іисꙋса Хр҃та
Назорéа, стани та ходи.
7 И фана го за десна та
ръка и вдигна го: и тса
часъ мꙋ се оутвердиха ста-
пала та и глезни те.
8 И скочи, и стана (правъ
на нозе те си), и фана да
ходи, и влѣзе съ нихъ въ
церква та, и ходеше и ска-
чаше и прославлѧваше Бг҃а.
9 И видеха го сички те лю-
дй че ходи и хвали Бг҃а.
10 И познаваха го че беше
той който седеше при кра-
сни те врата церковни да
проси милостына: и много
се чꙋдеха и оужасни быдо-
ха за онова щото мꙋ се
слꙋчи.
11 И понеже хромыо кой-
то исцѣле не ѿ дѣлаваше-
се ѿ Петра и ѿ Іѡанна,
сичкіо народъ притърча къ
нихъ съ (големо) оудивле-
ніе въ притворатъ който
се наричеше Соломѡновъ.
12 А Петръ като виде то-
ва, начна да говори наро-
дꙋ: мꙋжіе Ісраилтане, що
се чꙋдите за това; или що
гледате на насъ, като че со
своѧ сила или съ благочестіе
го направихме да ходи.
13 Бг҃ъ Авраамовъ и Іса-
аковъ и Іаковъ Бг҃ъ на-
ши те Оц҃ы прослави сы-
на своего Іисꙋса когото вые
предадохте, и ѿрекохтесе
ѿ него предъ лицето Пила-
тово, когато той разсꙋди
да го пꙋсти.
14 Но вые се ѿрекохте ѿ
ст҃агѡ и праведнагѡ, и ис-
просихте да ви дадатъ че-
ловѣка оубійца:
15 А началникатъ на-жи-
вотатъ оубихте, когото
Бг҃ъ воскреси ѿ мертви те,
комꙋто сме ніе свидѣтели
(на-воскресеніе то).
16 И съ вѣра та во име
то мꙋ, негово то име оукрѣ-

ни̂ того̀ва, кого̀то вы̂е ви-
дите и̂ зна̀ете: и̂ вѣ̀ра та
коя̀то бы̀дѐ чрезъ не̂го, да-
рова̀му на си̂чко то тѣ̂ло и̂с-
цѣлѐніе предъ си̂чки те ва̂съ.
17 И сега̀, бра̀тіе, зна̀мъ
защо̀ ѿ незнаа̀нѣ това̀ на-
правѝхте, какво̀то и̂ нача̀л-
ницы те ва̀ши:
18 Но Бгъ какво̀то що
предсказа̀ ѻні̂а (проро̀чест-
ва чрезъ оу̂ста̀ та на-сѝчки
те свои̂ проро̀цы, сирѣчь да
пострада Хрістосъ, така̀
ги и̂ свжрши̂.
19 Покайтесе про̀чее и̂ ѿ-
кжрнѐтесе, да се ѿчистите
ѿ грѣховѐ те си, като да
до̀датъ времена̀ оу̂тѣши-
телни ѿ лицѐ то Госпо̀дне,
20 И да ви пра̀ти предпро-
повѣ̀даннаго Іисуса Хрта̀,
21 Кого̀то трѐбува да пріи̂-
ме небо̀ то до ѻнова̄ време,
доклѐ да се свжршатъ сич-
ки те ѻныа (ра̀боты), кои̂-
то є̂ рѐклъ Бгъ чрезъ оу̂ста̀
та на сѝчки те стгі свои̂
проро̀цы ѿ вѣка.
22 Защо̀то Мωүсей рече
на ѻтцы̀ те: пророка ва̀мъ
ще да воздвигне Гдь Бгъ
ва̀шъ ѿ ва̀ши те бра̀тіа,
като мѐне: не̂го да слушате
за сѝчко що̀ да ви речѐ.
23 Защо̀то вса̀ка душа̀,
коя̀то не послуша ѻного̀ва
пророка, ще да се и̂стрѐби ѿ
человѣцы те.
24 И си̂чки те проро̀цы ѿ
Ѳамуила, и̂ по не̂го по̀слѣ
кои̂то говори̂ха, предска-
за̀ха ті̂а дни̂.
25 Вы̂е сте сы̂нове на-про-
ро̀цы те, и̂ на-завѣ̂татъ, ко-
го̀то завѣща̀ Бгъ на ва̀ши
те ѻцы, и̂ рече на Ѧвраа̀ма:
и̂ съ твоѐ то се̂ме ще да се
благосло̀ватъ си̂чки те пле-
мена̀ зе̂мни.
26 Ва̀мъ пе̂рво прати̂ Бгъ
сы̂на своего̀ Іисуса, като го
воскреси̂ ѿ ме̂ртви те, да вы̀
благословлява, за да се ѿ-
ста̀вите и̂ вы̂е се̂кой ѿ ва̀ши
те зло̀бы.

ГЛАВА Д.

И̂ като гово̀реха ѻни̂ (ті̂а
словеса̀) къ наро̀датъ на па-
на̀ха на ни̂хъ свяще̂нницы
те, и̂ нача̀лнико на-стража
та церко̀вна, и̂ Ѳаддукеи те
2 И гнѣваха се, защо̀то оу̂-
чеха наро̀датъ, и̂ пропо̀вѣ-
дуваха съ Іисусово то и̂ме
воскресе̂ніе то на ме̂ртви те:
3 И фана̀ха ги, и̂ тури̂ха ги
въ затво̀ръ до оу̂трешні̂атъ
де̂нь: защо̀то бе̂ше ве̂черь
веке.
4 И мнозина ѿ ѻні̂а кои̂-
то чуха сло̀во то повѣрова-
ха: и̂ бы̀дѐ число̀ то на-
(вѣрни те) мужи до пе̂ть
тысящи.
5 И̂ на оутрешні̂атъ де̂нь
собра̀хасе кня̀зи те и̂мъ и̂
ста̀рцы те и̂ книжницы те
во Іерусалимъ.

6 И Анна архїерей и Каїафа и Іоаннъ и Александръ, и който беха ѿ архїерейскїатъ родъ:
7 И като ги поставиха на средъ, питаха ги: съ коя сила, или съ кое име сотворихте вие това;
8 Тогава Петръ се исплъни съ Дх҃а ст҃агѡ, и рече имъ: князи людскїи и старцы Ісраилевы.
9 Понеже нїе днесь се испытоваме за благодеянїе на человека немощна, съ каква сила той исцеле:
10 Известно да бъде на сички те васъ, и на сички те людїе Ісраилеви, защо съ име то на-Іисуса Хр҃ста Назорея, когото Бг҃ъ воскреси ѿ мертви те, съ това (име) тоя стои предъ васъ здравъ.
11 Той е каменьо оукоренньо ѿ васъ зидатели те, и който быде глава на-оуглатъ: и не можеме да се спасеме чрезъ никого другиго:
12 Защото нема друго име подъ небо то дадено на человецы те, съ което требува да се спасеме.
13 А они като видеха Петрово то и Іоанново то дерзновенїе, и разумеха защо са человецы безкнижни и прости, чудехасе: и познаваха ги защо беха съ Іисуса:
14 И като гледаха ѿзаравелшатъ человекъ че стоеше съ нихъ, не можеха нищо да продуматъ на срещa.
15 Но като имъ заповедаха да излезатъ вънъ ѿ соворатъ, допытовахасе между себе си,
16 И говореха: що да направиме на тїя человецы; защото сички те който живеятъ во Іерусалимъ знаятъ че быде чрезъ нихъ чудо знаменито, и не можеме да се ѿречеме.
17 Но да се не пронесе по много въ народатъ това, съ оустрашенїе да имъ запретиме да не говоратъ веке за това име на никого человека.
18 И повыкаха ги, и заповедаха имъ да не продумоватъ ѿнюдъ, нито да оучатъ въ име то Іисусово.
19 А Петръ и Іоаннъ ѿговориха, и рекоха имъ: ако е праведно предъ Бг҃а да послушаме васъ повече, нежели Бг҃а, разсудете (сами);
20 Не можеме нїе да не говориме това що сме видели и чули.
21 А они пакъ имъ запретиха, и пустиха ги, понеже не найдоха никоя причина каквѡ да ги мучатъ, заради народатъ: защото сички те прославляваха Бг҃а за (чудо то) щото быде.
22 Защото человекo на

когото быдѐ това чꙋдо на-
йсцѣлѐнїе то бѐше по̀ мно́-
гѡ ѿ четы́ридесе годи́ны.
23 И като ги пꙋсти́ха дой-
до́ха при своѝ те си, й ка-
за́ха и́мъ що имъ ре́кохa
а̂рхїере́и те й ста́рцы те.
24 А ѡ̂нѝ като чꙋ́ха, є̂ди-
нодꙋ́шнѡ вдигна́ха гла́съ
къ Бгꙋ, й ре́кохa: ѿ Вла-
ды́ко, ты Бж҃е ко́йто си со-
творѝлъ небо̀ то й земля̀
та й морѐ то, й си́чко то
щото є̃ въ ни́хъ:
25 (Ты) ко́йто си ре́клъ
(съ Дх҃а ст҃а́го) чрезъ оу̂-
ста̀ та на-Дави́да (ѡ̂тца̀
на́шегѡ) рабà твоегѡ̀: за-
що̀ ѧ̂зы́цы те се возмꙋти́-
ха, й наро́ди те преговори́-
ха пра́здны (ра́боты);
26 Застана́ха (на ср́едъ)
ца́рове те зе́мни, й кня́зи
те се сокра́ха на кꙋпъ на
вржхъ Го́спода, й на вржхъ
Хр҃та̀ не́говъ.
27 Защо́то воистиннꙋ се
сокра́ха въ тѧ̀ гра́дъ на
вржхъ ст҃а́го сы́на твоегò
Іисꙋса, кого́то си помаза́лъ,
й И́родъ й Понті́йскїй Пї-
ла́тъ, съ ѧ̂зы́чницы те й съ
наро́датъ Ісра́илевъ,
28 Да сотво́ратъ ѡ̂нова̀,
щото є̃ предопредѣлила
твоѧ̀ та рꙋка̀ й твойо со-
вѣтъ да бжде.
29 И сегà, Гд҃и, погледнѝ
на ни́хни те запла́шованїѧ,
й да́й (на на́съ) твоѝ те ра-
бѝ да говори́ме со вся́кое
дерзновѐнїе сло́во то твоѐ,
30 Кога́то простѝраш рж-
ка̀ та си на йсцѣлѐнїѧ, й
да бы́ватъ зна́менїѧ й чꙋ-
деса̀ съ и́ме то на-ст҃а́гѡ сы́-
на твоегѡ̀ Іисꙋса.
31 И като се помоли́ха, по-
тре́сесе мѣсто то гдѣто бѣха
собрани: й йспжлни́хасе си́ч-
ки те съ Дх҃а ст҃а́го, й про-
повѣдоваха сло́во то Бж҃їе
дерзновѐннѡ.
32 А на-наро́датъ ко́йто
бѐше повѣрова́лъ бѐше сжрд-
цѐ то й дꙋша̀ та є̂днà: й
ни́кой не говореше не́що ѿ
сто́ка та си да є̃ не́гово, но
бѐше имъ си́чко ѡ̂бщо.
33 И съ голе́ма си́ла сви-
дѣтелствꙋваха а̂по́столи те
воскресе́нїе то на-Го́спода
Іисꙋса Хрїста̀: й голе́ма бла-
года́ть бѐше на си́чки те
ни́хъ.
34 Защо̀ то ни́кой не бѐше
сирома́хъ въ ни́хъ: поне́же
ко́йто бѣха господа́ре на-
мѣста̀ и́лѝ на-кжщи, про-
да́ваха ги, й прино́сеха цѣ-
на̀ та на-прода́дени те,
35 И тꙋраха (ѧ̀) при нозѐ
те а̂по́столски: й да́вашесе
на се́кого щото мꙋ потре́-
бꙋваше.
36 А Іѡсі́а, ко́йто бѐше на-
ре́ченъ ѿ а̂по́столы те Варна́-
ва, ко́ето ще да се речѐ, сы́нъ
на-оу̂тѣше́нїе то, й бѐше
леві́тъ, ро́домъ Кꙋ́прянинъ,

37 Който имаше своѧ землѧ и продаде ѧ, и принесе цѣна та (ѝ) и тури (ѧ) предъ нозѣ те апостолски.

ГЛАВА Е.

А нѣкой человѣкъ име то мȣ Ананїа съ жена та си сапфира, продаде село:
2 И оутаи ѿ цѣна та (нѣколько за себеси), което знаеше и жена та мȣ, а дрȣго то донесе, и тȣри го предъ нозѣ те апостолски:
3 А Петръ рече: Ананїе, защо си ѡставилъ да тури сатана та на сърдце то ти (такава мысль) за да излъжешъ Дх҃а ст҃аго, и да скрышъ за себе си ѿ цѣна та (на-продадено то) село;
4 Когато не беше продадено, не беше ли твое; и когато се продаде (цѣна та мȣ) не беше ли въ твоѧ та власть; защо си турилъ таѧ мысль на сърдце то си; не си излагалъ человѣцы, но Бг҃а.
5 И като чȣ Ананїа тїѧ словеса, падн (на землѧ та) и издъхна: и быде големъ страхъ на сички те който чȣха това.
6 И станаха по млади те, и вдигнаха го, и изнесоха го та го погребоха.
7 И като се минаха колкото три часа, и жена та мȣ която не знаеше това, влѣзе.
8 И попыта ѧ Петръ: кажи ми за толко ли продадохте село то; а она рече: Ей, за толко.
9 А Петръ ѝ рече: защо се согласихте и двама та да искȣсите Дх҃а Гд҃на; ето нозѣ те на-онїѧ щото погребоха мȣжа твоего при врата та са, и ще да изнесатъ и тебе.
10 И тоѧ часъ падна предъ нозѣ те мȣ, и оумре: и като влѣзоха юноши те найдоха ѧ мъртва, и изнесоха та ѧ погребоха при мъжътъ ѝ.
11 И быде големъ страхъ на сичка та церква и на сички те който чȣха това,
12 А чрезъ ръце те апостолски много знаменїѧ и чȣдеса бываха въ народатъ, и сички те единодȣшнѡ седеха въ притворатъ соломѡновъ.
13 А ѿ дрȣги те никой не смѣеше да се приближи при нихъ, но (сичкїо) народъ ги хвалеше.
14 И оумножавахасе повече онїѧ който вѣрȣваха въ Гд҃а, множество мȣжїе и жены:
15 Щото и по оулицы те износеха болни те, и тȣреха ги на постели и на одрове, да бы поне сѣнка та Петрова ѡсѣнила нѣкого ѿ нихъ, когато заминȣва ѿ тамѡ.
16 И собирахасе и множи-

на ѿ ѻколни те градове
во Іерꙋсалимъ, и приносеха
болны те, и ѻнѣѧ който
страдаха ѿ нечисти дꙋхове,
и исцѣляваха се сички те.
17 Тогава стана архіерея
та, и сички те щото беха
съ него, които беха ѿ сад-
дꙋкейска та ересь, и испѫл-
нихасе съ зависть.
18 И фанаха апостолы те,
и пратиха ги къ ѻбщена-
родна та темница.
19 Но Аггелъ Гдень презъ
нощь та ѿвори врата та
на-темница та, и изведе ги
вѫнъ и рече:
20 Идете си, и застанете въ
церква та, и говорете на
народатъ сички те словеса
натоя животъ.
21 И като чꙋха (това) влѣ-
зоха въ церква та предъ
самнꙋванѣ, и поꙋчаваха. А
като дойде архіерея та и
ѻніа щото беха съ него,
свикаха соборъ и сички те
старѣйшины ѿ сынове те
Ісраилеви, и пратиха въ те-
мница та да ги доведатъ.
22 Но слꙋги те като ѿи-
доха не намериха ги въ те-
мница та: и вѫрнахасе та
казаха,
23 И рекоха: защо темни-
ца та найдохме заключена
со всякое ѹтверждение, и
стражи те стоеха предъ вра-
та та: но като ѿворихме
не найдохме никого внетре.
24 Като чꙋха тія словеса
архіерея та и началнико на-
стража та церковна, и дрꙋ-
ги те первосвященницы, по-
чꙋдихасе за нихъ, що ще да
бѫде това.
25 Но дойде дрꙋгъ нѣкой
та имъ каза, и рече: защо
ето человѣцы те, които
бехте тꙋрили въ темница
та, въ церква та стоятъ и
ѹчатъ народатъ.
26 Тогава ѿиде начални-
ко на-церковна та стража
со слꙋги те, и доведе ги, (но)
не со сила: защото се бое-
ха ѿ народатъ да ги не по-
біятъ съ каменѣ.
27 И като ги доведоха,
представиха ги предъ со-
борище то: и попыта ги
архіерея та, и рече:
28 Не зарачахме ли ви съ
запрещеніе да не ѹчите за
това име; и ето напѫлних-
те (сичкіатъ) Іерꙋсалимъ съ
ваше то ѹченіе, и искате
да донесете на вѫрхъ насъ
крѫвь та на-тоя человѣкъ.
29 И ѿговори Петръ и а-
постоли те, и рекоха: тре-
бꙋва по многѡ да послꙋшꙋ-
ва нѣкой Бга, нежели чело-
вѣцы те.
30 Бгъ на-наши те ѻтцы
воскреси Іисꙋса, когото вые
ѹбихте като го заковахте
на крѫстатъ.
31 Него Бгъ превознесе со
своя та десница (да бѫде)

начáлникъ и̂ спасíтель, за
да дадè покаанíе на Ісраи-
ла и̂ прощéнíе на-грѣховѣте.
32 И нíе сме мꙋ свидѣтели
на-тíѧ дꙋмы, и̂ ст҃ый Дх҃ъ
когóто дáде Бг҃ъ на ѡ̂нíѧ
които го слꙋшатъ.
33 А ѡ̂нѝ като чꙋха товà,
пꙋкахасе (ѿ гнѣвъ), и̂ его-
вáрахасе да ги оу̂бíѧтъ.
34 Но нѣкой фарïсéй име
томꙋ Гамалïи́лъ, законоꙋ-
чи́тель, когóто сичкïо на-
рóдъ почи́таше, станà въ
собóрище то, и̂ заповѣдà
да и̂зведáтъ вънъ а̂пóсто-
лы те за мáло врéме:
35 И рéче имъ: мꙋжïе Ісрá-
илтески, помыслéте си (до-
брѣ) що щéте да напрáви-
те съ тíѧ человѣцы.
36 Защóто предъ тíѧ днѝ
поѧви́се Ѳévда, и̂ говóреше
сéбе защò є̂ големъ нѣкой,
при когóто се прилѣпи́ха
до четыристóтини человѣ-
цы на брóй: кóйто погинà,
и̂ сички те които повѣро-
вáха въ нéго распръснáхасе,
и̂ станáха нищо и̂ никаде.
37 Пóслѣ (по нéго) поѧви́-
се Іꙋда Галïлéанинъ, во врé-
ме то когáто се написꙋва-
ше нарóдо, и̂ ѿвлéче довóл-
но человѣцы по сéбе: (но)
и̂ тóй погинà, и̂ сички те
които го послꙋшáха, рас-
пръснáхасе.
38 И сегà ви говóримъ,
махнéтесе ѿ тíѧ человѣцы,
и̂ ѡ̂ставéте ги: защóто а̂ко
є̂ ѿ человѣцы те товà и̂з-
мышлéнíе и̂лѝ товà дѣло,
то ще да се развáли:
39 Ако ли є̂ ѿ Бг҃а, не мó-
жете да го разваліте, да
се не намéрите и̂ бг҃опро-
ти́вницы.
40 И послꙋшáха го: и̂ като
повыкáха а̂пóстолы те, би́-
ха ги, и̂ запрети́ха имъ да
не говóратъ (вече) за име
то Іисꙋсово, и̂ пꙋсти́ха ги.
41 А ѡ̂нѝ и̂злѣзоха съ рá-
дость ѿ собóрище то, защó-
то се сподоби́ха да прïи́-
матъ безчéстïе за име то
Іисꙋсово:
42 И сéки дéнь не престá-
нꙋваха да оу̂чатъ и̂ да бла-
говѣствꙋватъ Іисꙋса Хр҃тà,
и̂ въ цéрква та и̂ покъщи те.

ГЛАВА 6.

И въ тíѧ днѝ когáто се оу̂-
множи́ха оу̂ченицы те, бы-
дè роптáнíе ѿ Еллины те
(които бéха повѣровáли) на
Еврéє те, защóто се прези-
раха вдовицы те имъ въ
катаднéвно то слꙋгꙋванïе.
2 А дванáесе те (а̂пóстоли)
повыкáха сичко то мнóже-
ство оу̂ченическо, и̂ рéкоха:
не прилича нáмъ да ѡ̂стáви-
ме слóво то Бж҃іе, и̂ да слꙋ-
гꙋваме на трапéзы те.
3 Но виждь те брáтïе, та
и̂зберéте ѿ вáсъ сéдмь человѣ-
цы, които са свидѣтел-

ствовани (въ добро то), и пълни съ Дха стаго и съ премѫдрость, който ще да поставиме на тая слѫжба:
4 А ніе ще да ѿстанеме въ молитва та и въ слѫгѫвані́е то на-слово то (Бж҃іе).
5 И оугодно бы́дѐ това слово предъ сичко то собра́ніе: и избра́ха Стефа́на, който беше пълненъ съ Дха стаго и съ вѣра, и Фїлїппа, и Прохора, и Нїкано́ра, и Тімона, и Парме́на, и Нїкола́а Антіохїйскаго, който беше станалъ ѿ їзычникъ Евреинъ.
6 Който поставиха предъ Апостолы те: и като се помолиха, тѫриха си на нихъ рѫцѐ те.
7 И слово то Бж҃іе растеше и оумножа́вашесе число то на-оученицы те во Іерѫсалимъ весма много: и многое множество ѿ свяще́нницы те се покоря́ваха на вѣра та.
8 А стефа́нъ, поне́же беше пълнъ съ вѣра и со сила, правеше голѣми чѫдеса и знаменія въ наро́датъ.
9 И повдигна́хасе нѣкои ѿ соборище то (което се нариче) Лїбертінско и Кѵринейско и Алеѯа́ндреско, и ѿ онѣя който беха ѿ Кїлїкія и ѿ Асія, и препираха се со стефа́на:
10 Обаче не можеха да се сопротиватъ на премѫдрость та и на дѫхатъ, съ който говореше.
11 Тогава наговориха нѣкои человѣцы, който говореха, защо го чѫхме че дѫма хѫлны дѫмы на Мѡѵсеа и на Бга.
12 И повдигна́ха наро́датъ и старѣйшины те и книжницы те, и спѫсна́хасе та го гра́бна́ха, и доведоха го на соборище то.
13 И представиха лъжливы свидѣтели, който говореха: тоя человѣкъ не престанѫва да дѫма словеса хѫлни на това стое мѣсто и на законатъ.
14 Защото го чѫхме да говори, че тоя Іисѫсъ Назорей ще да развали това мѣсто, и ще да измѣни обычаи те, който ни предаде Мѡѵсей.
15 И сички те който седеха въ соборище то погледна́ха на него, и видеха лице то мѫ като лице Агглско.

ГЛАВА Ѕ.

А архїерея та мѫ рече: така ли са тія (работы);
2 А той рече: мѫжіе братіе и отцы, послѫшайте: Бгъ на-слава та явисе отцѫ на́шемѫ Авраа́мѫ когато беше въ Месопотамія, доклѣ още

не беше се заселилъ въ Хар-
ранъ:
3 И рече мꙋ: ӥзлѣзни ѿ
землѧта си ӥ ѿ родѫтъ си,
(ӥ ѿ домѫтъ на-ѻтца твое-
го,) ӥ ела въ землѧ та ко-
ято ще да ти покажемъ.
4 Тогава ӥзлѣзе ѿ землѧ
та Халдейска, ӥ заселисе въ
Харранъ: ӥ ѿ тамω послѣ
като оумре баща мꙋ, пресе-
ли го (Богъ) въ тая землѧ,
на която вые сега живеете.
5 И не даде мꙋ въ нея на-
слѣдство нито (колко то)
една стѫпка ножна: но ѿ-
бѣща мꙋсе да ѧ даде во вла-
дѣнїе немꙋ, ӥ послѣ по него
на негови те потомцы, ко-
гато той ѝоще немаше чедо.
6 И рече мꙋ Бгъ така: за-
що твои те потомцы ще да
бѫдатъ пришелцы въ чꙋж-
да землѧ, ӥ ще да ги на-
правятъ (като) робѣ, ӥ ще
ги ѿзлобатъ четыристо-
тины годины.
7 Но азъ ще да сѫдимъ
на оный народъ, на кого-
то ще да робꙋватъ, рече
Бгъ: а послѣ ще да ӥзлѣ-
зятъ, ӥ ще ми послꙋжатъ
на това мѣсто.
8 И даде мꙋ завѣтъ на-
ѿбрѣзанїе то: ӥ така роди
Ісаака, ӥ ѿбрѣза го въ ѻс-
мыятъ день: а Ісаакъ (ро-
ди) Іакωва, а Іакωвъ два-
насесе те патрїарси.
9 И патрїарси те закидеха
на Іωсифа, ӥ продадоха го
въ Бгѵпетъ: но Бгъ беше
съ него:
10 И ӥзбави го ѿ сички
те мꙋ бѣдω, ӥ даде мꙋ
благодать ӥ премꙋдрость
предъ Фараωна царя Бгѵ-
петскаго, ӥ постави го на-
чалникъ надъ Бгѵпетъ, ӥ
надъ сичкїятъ свой домъ.
11 И дойде гладъ на сич-
ка та землѧ Бгѵпетска ӥ
Ханаанска, ӥ голема бѣда:
ӥ не нахождаха храна ѻт-
цы те наши.
12 А Іакωвъ като чꙋ че
има жито во Бгѵпетъ, пра-
ти (тамω) ѻтцы те наши
по напредъ:
13 И когато дойдоха вто-
ри пѫть, познасе Іωсифъ
на братїя та си, ӥ племенъ
быде на фараωна Іωсифо-
выо родъ.
14 И прати Іωсифъ та по-
вика ѻтца своего Іакωва,
ӥ сички те си сродницы,
които беха седемдесе ӥ петь
дꙋши.
15 И слѣзе Іакωвъ во Б-
гѵпетъ, ӥ оумре (тамъ) той
ӥ ѻтцы те наши:
16 И пренесоха ги въ Сѵ-
хемъ, ӥ тꙋриха ги въ гро-
батъ, когото кꙋпи Авраамъ
съ пары ѿ сынове те на-
Еммора Сѵхемова.
17 И като приближаваше
време то на-ѿбѣщанїе то,
което ѿбѣща Бгъ съ клет-

ва на Авраама, нарашаваше
нарсдо и оумножавашесе
во Египетъ,
18 Доклѣ настана другъ
царь, който не знаеше Іѡ-
сифа.
19 Той измысли хитрость
на вражхъ нашіатъ родъ, и
оучини (только) озлобле-
ніе на наши те отцы, що-
то (съ негова та заповѣдь)
фжрлаха си дѣца та, да не
останоуватъ живи.
20 Въ това време се роди
Мωусей, който беше пре-
красенъ и оугоденъ на Бга:
и храниха го (цѣлы) три
мѣсацы въ бащина та му
кжща.
21 А когато го исфжрли-
ха, зема го Фараѡнова та
дщерка, и отхрани го за свой
сынъ.
22 И быде наученъ Мωу-
сей на сичка та премудрость
Египетска: и беше силенъ
въ словеса и въ дѣла.
23 И когато му се испжл-
новаха четыридесать годи-
ны (от рожденіе то), дойде
му на сжрдце то да иде да
види братіа та си сынове
те Ісраилевы.
24 И като виде едного (от
роджтъ си) комуто се стру-
ваше обида неправеднω,
помогна му, и сотвори от-
мщеніе за обидимаго, по-
неже оуби Египтанинатъ.
25 И мыслеше че ще да раз-
умѣатъ братіа та му, за-
що Бгъ чрезъ негова та ру-
ка ще имъ даде избавленіе:
обаче они не разумѣха (то-
ва нещо)
26 Въ оутрешніатъ день
имъ се явы когато се кара-
ха, и накара ги да се при-
миратъ, и рече: вые сте бра-
тіа, защо струвате зло е-
динъ другиму;
27 А оный щото чинеше
зло на соседа си, отпжди го,
и рече: кой те постави на-
чалникъ и судіа надъ насъ;
28 Или искашъ ты да оу-
біешъ и мене, каквото що
оуби вчера Египтанинатъ;
29 И побѣгна Мωусей от
това слово, и быде при-
шлецъ въ Мадіамска та зем-
ла, гдѣто роди два сына.
30 И като заминаха че-
тыридесать годины яви-
муся Аггелъ Гдень въ пу-
стына та Сінайска, въ пла-
мень огненъ въ (една) кж-
пина която гореше.
31 А като виде Мωусей
чудешесе на виденіе то: и
като пристжпуваше да раз-
умѣе, дойде му гласъ от
Гда (който говореше):
32 Азъ самь Бгъ на твои
те отцы, Бгъ Авраамовъ,
и Бгъ Ісааковъ, и Бгъ Іа-
кωвовъ, и растреперасе Мω-
усей от страхъ и не смѣеше
да гледа.
33 А Гдь му рече: и зуй си

ѡ҆бꙋ́ща та ѿ нозѣ̀ те: за-
щото мѣ́сто то на кое́то
стоишъ є҆́сть землѧ̀ свѧ́та.
34 Видѣ́хъ, видѣ́хъ ѡ҆зло-
бле́ніе то на-мои̇̀ те лю́діе
ко́ито са во Е҆ги́петъ, и҆ воз-
ды́шанѣ то и҆́мъ чꙋ́хъ, и҆
слѣ́зохъ да ги и҆зба́вимъ:
и҆ сега̀ є҆́ла, ще да те пра́-
тимъ во Е҆ги́петъ.
35 Того́ва мѡѷсе́а, когото
ѿфърли́ха, кога́то ре́коха:
кой́ те постави̇̀ нача́лникъ
и҆ сꙋдіѧ̀; не́го Бг҃ъ прати̇̀
(да бѫде) нача́лникъ и҆ и҆з-
ба́витель съ рꙋка̀ та А҆гг҃ло-
ва ко́йто мꙋ се ꙗ҆ви̇̀ въ Кѫ-
пи́на та.
36 То́й ги и҆зве́де, като
сотвори̇̀ чꙋдеса̀ и҆ зна́меніѧ
въ землѧ̀ та Е҆ги́петска, и҆
въ чермно́е мо́ре, и҆ въ пꙋ-
сты́на та, четы́редесе́ть го-
ди́ны.
37 То́ѧ є҆ Мѡѷсе́й, ко́йто
є҆ ре́клъ на сынове̇̀ те І҆ера́и-
леви: проро́ка ва́мъ ще да
воздви́гне Гд҇ь Бг҃ъ ва́шъ
ѿ ва́ши те бра́тіѧ, като ме́-
не: не́го да слꙋ́шате.
38 То́ѧ є҆, ко́йто є҆ бы́лъ
въ собра́ніе то въ пꙋсты́на
та за́еднѡ съ А҆гг҃латъ, ко́й-
то мꙋ говори̇̀ на Сїна́йска
та гора̀, и҆ за́еднѡ съ на́ши
те ѻ҆тцы̀, ко́йто пріѧ̀ слове-
са̀ живи за да ги предаде̇̀
на́мъ.
39 Когото не щеа́ха̀ да по-
слꙋ́шатъ на́ши те ѻ҆тцы̀ но
ѿ пѫди́ха го, и҆ варна́хасе
со сердца̀ та во Е҆ги́петъ,
40 И ре́коха на А҆арѡ́на:
направи̇̀ на́мъ бо́гове, кой́-
то ще да вървя́тъ предъ
на́съ: зашо́то Мѡѷсе́й то́ѧ,
ко́йто ны и҆зве́де и҆зъ Е҆ги-
петска та землѧ̀, не зна́еме
що се̇̀ ꙋ҆чини.
41 И направи́ха въ ѻ҆́ныѧ
дни̇̀ теле̇̀, и҆ принéсоха жер-
тва на і҆́дѡлꙋ, и҆ весéлехасе въ
напра́вы те на-рѫцѣ̀ те си.
42 И ѡ҆бърна̀ си Бг҃ъ лицѐ
то ѿ ни́хъ, и҆ преда́де ги да
слꙋ́жатъ на небе́сно то воин-
ство: какво́то що є҆ пи́сано
въ кни́га та на-проро́цы
те: ѡ҆ до́ме І҆сра́илевъ, є҆да̀
ли прине́сохте ме́не заколе́-
ніѧ и҆ же́ртвы четы́ридесеть
годи́ны въ пꙋсты́на та;
43 Но зема́хте ски́ніа та
Моло́хова, и҆ звѣзда̀ та на-
ва́шіа бо́гъ Ремфа́нъ, и҆зо-
браже́ніѧ та ко́ито напра-
ви́хте да имъ се кла́нате:
и҆ ще да вы пресе́лимъ по̀
дале́че ѿ Вавѵлѡ́нъ.
44 Ски́ніа та на-завѣ́тать
бе́ше съ ѻ҆тцы̀ те на́ши въ
пꙋсты́на та, какво́то за-
повѣда̀ ѻ҆́ный ко́йто гово́-
реше съ Мѡѵсе́а, да ѭ҆ напра́-
ви споредъ ѻ҆́ный ѻ҆́бразъ,
кого́то бе́ше виде́лъ.
45 Коѧ́то (ски́ніѧ) като ѭ҆
пріе́ха ѻ҆тцы̀ те на́ши съ І҆и-
сꙋса (Нави́на), вне́соха ѭ҆ въ
ѻ҆́нова̀ мѣ́сто, кое́то бе́ха

ѿбладали ꙗзычницы те, които йзгна Бг҃ъ ѿ лице то на-наши те ѻтцы, (й вардеха ѧ҃) дори до дни те Давідови:
46 Който намери благодать предъ Бг҃а, й проси (ѿ негѡ съ моленїе) да може да согради жилище на Бг҃а Іакѡвлѧ.
47 А Ѳоломѡнъ мꙋ сограда храмъ.
48 Но Вышнїй не живее въ рꙋкотворенны храмове, каквото що говори пророко:
49 Небо томи є҃ престолъ, а земла та подножїе на-нозѣ те ми. Кой храмъ ще да сградите за мене, говори Гдь, йли кое мѣсто за мое то оупокоенїе:
50 Не моѧ та ли рꙋка є҃ направила тїа сички те;
51 Твърдоглавїи, й които не сте ѡбрѣзани со сърдце то й съ оуши те, вые секога се противите на Дх҃а ст҃агѡ, каквото ваши те бащи, така й вые.
52 Кого ѿ пророцы те не йзгнаха ваши те бащи; й оубиха ѻныѧ които предсказаха за дохождане то на-тогова праведника, накогѡто сега вые быхте предатели й оубїйцы:
53 Които прїахте законатъ чрезъ чинно то слꙋженїе Аггелско, й не сохранихте го.
54 А ѻни като слꙋшаха тїа (словеса), пꙋкахасе на сърдце то си ѿ ꙗдове, й скърцаха со зѫби те на него
55 А Стефанъ понеже біше пълнъ, съ Дх҃а ст҃аго, погледна на небо то, й виде слава та Бж҃їѧ, й Іисꙋса че стоеше ѿ десна та страна на-Бг҃а:
56 И рече: є҃то видимъ небеса та ѿворени, й Сына человѣческаго че стои ѿ десна та страна на-Бг҃а.
57 А ѻни фанаха да выкатъ съ големъ гласъ, й затыскаха си оуши те, й спꙋстихасе сички те на връхъ негѡ:
58 И като го йзведоха вънъ ѿ градътъ, побиваха го съ камене, й свидѣтели те соблекоха си дрехи те, й тꙋриха ги при нозе те наєдногѡ юноша, който се наричаше Саулъ.
59 И побиваха съ камене стефана, който се молеше й говореше: Гди Іисꙋсе, прїими ми дꙋша та.
60 И като преклони колѣна та си, йзвыкасе съ големъ гласъ: Гди, не постави имъ това за грѣхъ, й като рече това, заспа.

ГЛАВА И.

А Саулъ соизволяваше (й той) на оубійство то мꙋ й въ ѻный день быде го-

лѣмо гоненїе на церква та,
коѧто беше во Їерусалимъ:
и сички те се разпрѫснаха
по околны те странꙋ Їу-
дїйски и самарїйски, ѿс-
вѣнь апостолы те.
2 А нѣкои человѣцы бла-
гоговѣйни погребоха сте-
фана, и направиха големъ
плачь надъ него.
3 А савлъ излебляваше
церква та, понеже влазеше
въ кѫщи те, и влачеше мѫ-
жѣ и жены и предаваше ги
въ темница та.
4 А онїѧ които се распрѫс-
наха, ѿбходеха и проповѣ-
доваха слово (Бж҃їе).
5 И Фїлиппъ като слѣзе въ
самарїйскїатъ градъ, про-
повѣдоваше имъ Хр҃та.
6 И внимаеха народи те
единодушно на онова
щото говореше Фїлиппъ,
понеже слушаха и гледаха
сами они чудеса та които
правеше.
7 Защото дѹхове нечистїи
выкаха съ големъ гласъ, и
излазеха ѿ множина които
ги имаха: и множина раз-
слаблени и хроми се исцѣ-
лиха.
8 И бысть голема радость
въ тоѧ градъ.
9 А нѣкой человѣкъ, име
то му сїмонъ, беше по на
прѣдъ въ градѫтъ и праве-
ше волхвованїе, и оудивлѧ-
ваше самарїйскїатъ народъ,
защото се казуваше че е
големъ нѣкой.
10 На когото сички те ѿ
малко до големо внимаеха,
и говореха: тоѧ е голема
та сила Бж҃їѧ.
11 И гледаха съ вниманїе
на него, защото много вре-
ме ги приводеше во изум-
ленїе со свои те волхвованїѧ.
12 Но когато повѣроваха
Фїлиппу, който благовѣ-
ствуваше за царство то
Бж҃їе, и за име то Їисусъ
Хр҃тово, крѫщаваха се и му-
жїе и жены.
13 И самъ сїмонъ повѣ-
рова, и като се крѫсти, се-
деше оу Фїлиппа: и понеже
гледаше че бываттъ ѿ негω
големи чудеса и знаменїѧ,
чудешесе съ велико оуди-
вленїе.
14 И като чуха апостоли
те които беха во Їерусалимъ,
защо самарїа прїѧ слово то
Бж҃їе, пратиха имъ Петра
и Їωанна.
15 Които като слѣзоха (въ
самарїа) помолихасеза нихъ
да прїиматъ Дх҃ъ ст҃ый.
16 Защото още не беше
слѣзналъ Дх҃ъ ст҃ый ни на
единого ѿ нихъ, но токмω
беха крѫстени во име то
на-Гд҃а Їисуса.
17 Тогава си туриха рѫце
те на нихъ, и прїимаха
Дх҃а ст҃аго.
18 И като виде сїмонъ,

защо́ съ тꙋ́ренѣ то на-а̂по́-
столски те ржцѣ да́вашесе
Дх҃ъ ст҃ы́й, принѐсе и̂́мъ
сребро́.
19 И рѐче: да́йте и̂ мѐне
та́а власть, да на кого́то
си тꙋ́римъ ржцѐ те прі́има
Дх҃ъ ст҃ы́й.
20 А Пе́тръ мꙋ рѐче: сребро́
то ти да погѝбне съ тѐбе
за́еднѡ, защо́то си помы-
сли́лъ че съ пары̀ се кꙋпꙋ̀ва
да́ръ Бж҃їй.
21 Нѐмашъ ча́сть нито
меша́вина въ това̀ оўче́ніе:
защо́то сърдцѐ то ти не є҆̀
пра́во предъ Бг҃а.
22 Пока́йсѧ за лꙋка́вство
то ти, и̂ моли́се Бг҃ꙋ, не́гли
ще да ти се про́сти помы-
шле́ніе то на-сърдцѐ то ти:
23 Защо́то те гле́дамъ че
се нахо́ждашъ въ горчи́ва
жжлчка, и̂ въсе́коѧ непра́вда.
24 И ѿговорѝ сі́мѡнъ и̂
рѐче: помоле́тесе вые за ме́-
не ко Гдꙋ, да ме не постѝгне
нѝкое ѿ тіѧ що́то рѐкохте.
25 Ѻнѝ про́чее като за-
свидѣтелствова́ха и̂ благо-
вѣсти́ха сло́во то Бж҃їе, върн-
на́хасе (пакъ) во Ієрꙋсали́мъ,
и̂ на мно́го села̀ Самарі́йски
пропове́да́ха є҆ѵа́ггеліе то.
26 А Агг҃лъ Госпо́день рѐ-
че на Фїлі́ппа, и̂ гово́реше:
станѝ та и̂дѝ на полꙋден-
на та страна̀ на пжтьатъ,
ко́йто сла́зи ѿ Ієрꙋсали́мъ
въ Га́за: и̂ то́й є҆̀ пꙋ́стъ.
27 И стана̀ и̂ пойдѐ: и̂
є҆̀то є҆ди́нъ человѣ́къ ѿ Е-
ѳїо́пїа, є҆ѵнꙋ́хъ, велмо́жа на-
Еѳїо́пска та цари́ца Канда-
кі́а, ко́йто бѣше настоѧ́тель
надъ си́чко то и̂̀ и̂ма́нѣ: и̂
доше́лъ бѣше да се покло́ни
во Ієрꙋсали́мъ.
28 И вра́щашесе, и̂ седе́ше
на колесни́ца та си и̂ чете́ше
проро́ка Исаїа.
29 И рѐче Дх҃ъ на Фїлі́п-
па: приств̀пи, и̂ прилѣ́писе
при та́а колесни́ца.
30 И като притжрча̀ Фї-
лі́ппъ, чꙋ го че четѐ проро́ка
Исаїа, и̂ попыта̀ го: разꙋмѣ́-
вашъ ли това̀ що́то чете́шъ;
31 А то́й рѐче: каквѡ̀ мо́-
жемъ (да разꙋмѣ́емъ), а̂ко
ме не наста́ви нѣ́кой; и̂ мо-
ли́се на Фїлі́ппа да се ка́чи
и̂ да се́дне за́еднѡ съ не́го.
32 А мѣсто̀ то на-писа́ніе
то, ко́ето чете́ше, бѣше то-
ва̀; като ѻ҆вца̀ се дове́де
на заколе́ніе, и̂ като (що
стои) а̂гне предъ ѻ҆ного́ на
ко́йто го стрижѐ безгла́сно,
така̀ не сѝ ѿва́ра оўста̀ та:
33 Въ смире́ніе то мꙋ вди-
гна́се сꙋдо̀ мꙋ: а̂ родъ то мꙋ
ко́й мо́же да и̂ска́же; зато-
ва̀ се вди́га ѿ земла̀ та
живо́то мꙋ.
34 И ѿговорѝ є҆ѵнꙋ́хо, и̂
рѐче на Фїлі́ппа: мо́лимъ те
(кажѝ ми) за кого гово́ри
това̀ проро́ко; за се́бе ли,
и̂лѝ за дрꙋ́гиго нѣ́кого;

35 А Філіппъ ѿвори оу-
стаата си, и начна ѿ това
писаніе, и благовѣсти мꙋ
Іисꙋса.

36 И като вървеха по пъ-
тьатъ, дойдоха при една
вода: и рече еѵнꙋхо: ето
вода: що ми возбранава
да се кръстимъ;

37 И рече мꙋ Філіппъ: ако
вѣрꙋвашъ ѿ сичко то си
сърдце, возможно е (да се
кръстишъ). А той ѿговори
и рече: вѣрꙋвамъ защо Іи-
сꙋса Хрїстосъ е Сынъ Бж҃їй.

38 И заповѣда да запратъ
колесница та: и слѣзоха и
двама та на вода та, и
Філіппъ и еѵнꙋхо: и кръ-
сти го.

39 А когато излѣзоха ѿ
вода та, Дх҃ъ Гдⷭ҇ень граб-
на Філіппа, и не виде го
вече еѵнꙋхо: и ѿиваше си
по пътьатъ съ радость.

40 А Філіппъ се намери во
Азѡтъ: и като заминꙋва-
ше (ѿ тамѡ) проповѣдова-
ше еѵангеліе то на сички те
градове, доклѐ да дойде въ
Кесарїа.

ГЛАВА Ѳ҃.

А савлъ, понеже дыхаше
йоще съ оустрашеніе и съ
оубійство на връхъ оуче-
ницы те Господни, ѿиде
при архїереа та,

2 И иска ѿ негѡ писма
за соборища та, които бе-
ха въ Дамаскъ, щото ако
да намери нѣкои да послѣ-
дꙋватъ на това оученіе, мъ-
жѣ и женѡ, вързаны да ги
доведе ко Іерꙋсалимъ.

3 И когато ѿиваше, като
приближаваше вече до Да-
маскъ, внезапꙋ свѣтна ѿ
небо то ѡколѡ негѡ, свѣтъ.

4 И като падна на земла
та: чꙋ гласъ който мꙋ го-
вореше: савле, савле, що ме
гонишъ;

5 А Той рече: кой си ты
Гдⷭ҇и; а Гдⷭ҇ь рече: азъ самь
Іисꙋсъ, когото ты гонишъ:
мъчно ти е да риташъ сре-
щꙋ ръженъ.

6 А той като трепераше и
се чꙋдеше, рече: Гдⷭ҇и, що ми
заповѣдашъ да правимъ;
а Гдⷭ҇ь мꙋ рече: стани и
влѣзъ въ градътъ, ище да
ти се каже що щѐ да пра-
вишъ.

7 А человѣцы те щото и-
деха съ него стоеха (като
изꙋмлени) та се чꙋдеха, за-
щото гласъ чꙋеха, а никого
не видеха.

8 И стана савлъ ѿ земла
та: и макаръ мꙋ беха ѿбо-
рени ѡчи те, не можеше да
види ни еднογо: и водеха
го дрꙋжина та мꙋ за ръка
та и воведоха го въ Да-
маскъ.

9 И три дни не видеше:
и нито ꙗде, нито піеше.

10 И҆ та́мω въ Дама́скъ бѣ́-
ше є҆ди́нъ оу҆чени́къ и҆́ме то
мꙋ А҆на́нїа: и҆ рѣ́че мꙋ Гдь
въ видѣ́нїе, А҆на́нїе. А҆ то́й
рѣ́че: є҆́то ме Гдⷭи.

11 И рѣ́че мꙋ Гдь: станѝ
та и҆дѝ на пѫтьатъ ко́йто
се вы́ка пра́въ, и҆ потръсѝ
въ І҆ꙋдовшатъ до́мъ є҆дного̀
Тарсѧни́на и҆́ме то мꙋ са́улъ:
то́й се сега̀ Бгꙋ мо́ли.

12 И҆ видѐ (са́улъ) въ ви-
дѣ́нїе є҆дного̀ человѣ́ка име
то мꙋ А҆на́нїа, ко́йто влѣ́зе,
и҆ тꙋрѝ си рѫка̀ та на не́го
за да прогле́дне.

13 И ѿговорѝ А҆на́нїа: Гдⷭи,
чꙋлъ самь ѿ мнози́на за
то́а человѣ́къ, ко́лко є҆ зло̀
сотворилъ на стⷮи те твоѝ
во І҆ерꙋсали́мъ:

14 И тꙋка и҆́ма вла́сть ѿ
а҆рхїере́и те да вързꙋва си́чки
те ко́йто призы́ватъ твоѐ
то име.

15 И рѣ́че мꙋ Гдь: и҆дѝ,
защо́то то́а (человѣ́къ) ми
є҆ сосꙋдъ и҆збра́нъ, за да про-
несѐ моѐ то име предъ ѧ҆зы́-
цы те и҆ предъ ца́рове те, и҆
предъ сыновѐ те І҆сра́илеви.

16 Защо́то а҆́зъ ще мꙋ ка́-
жемъ, щото тре́бꙋва да по-
стра́да то́й за моѐ то име.

17 И ѿи́де А҆на́нїа, и҆ влѣ́-
зе въ кѫща та, и҆ като си
тꙋрѝ рѫцѐ те на не́го, рѣ́че:
Са́уле бра́те, Гдь Іисꙋсъ ко́й
то ти се ѩ҆вѝ на пѫтьатъ
по ко́йто си доше́лъ, пратѝ
ме, за да прогле́днешъ, и҆ да
се и҆спълнишъ съ Дхъ стым.

18 И то́а ча́съ ѿпаднаха
ѿ о҆чѝ те мꙋ като люспы:
и҆ а́бїе прогледна̀, и҆ стана̀
та се кръстѝ:

19 И като хапна̀, оу҆крѣ-
писе, и҆ седѐ са́улъ нѣ́колко
днѝ та́мω съ оу҆ченицы ти
ко́йто бѣ́ха въ Дама́скъ:

20 И а́бїе пропове́даше
Хрїста̀ на собо́рища та за-
щò є҆ то́й Сы́нъ Бж҃їй.

21 И чꙋдехасе си́чки те ко́й-
то го слꙋшаха, и҆ гово́рїха:
не є҆ ли то́а щото го́неше во
І҆ерꙋсали́мъ о҆ны́а, ко́йто на-
ри́чеха това̀ име; и҆ тꙋка за-
това̀ є҆ доше́лъ, да ги заведѐ
вързаны кодъ а҆рхїере́и ти;

22 А҆ са́улъ по̀ мно́го се
крепе́ше, и҆ смꙋща́ваше І҆ꙋде́и
те ко́йто живе́еха въ Да-
ма́скъ, поне́же дока́зꙋваше
защò то́а є҆ Хрїсто́съ.

23 И като замина́ха мно́-
го днѝ, сговори́хасе І҆ꙋдїе
те да го оу҆бі́ѧтъ.

24 Но Са́улъ разꙋмѣ̀ то́а
ни́хенъ сго́воръ, и҆ ва́рдеха
по́рты те и҆ дена̀ и҆ нощьа̀
да го оу҆бі́ѧтъ.

25 А҆ оу҆ченицы те го зема́-
ха презъ нощь, и҆ тꙋриха го
въ ко́шъ та го спꙋщи́ха (съ
вѫже) по стѣна̀ та.

26 И като дойдѐ са́улъ
въ І҆ерꙋсали́мъ, покꙋша́ваше-
се да се соединѝ съ оу҆чени-
цы те: но си́чки те се бо́еха

ѿ негѡ, понеже не вѣроваха
защо е оученикъ.
27 И Варнава го зе, и при-
веде го кодъ апостоли те,
и приказа имъ, какво на
пѫтьатъ мѹ се ꙗви Гдь, и
защо говори съ него, и каквѡ
говореше дерзновеннѡ въ
Дамаскъ за име то Іисѹсово.
28 И живееше съ нихъ во
Ієрѹсалимъ, и проповѣдѹва-
ше дерзновеннѡ име то
на Гда Іисѹса.
29 И говореше и препира-
шесе съ Еллине те Евреє: а
они искаха да го оубіатъ.
30 И като разѹмѣха това
братіѧ та, сведоха го въ Ке-
саріа, и препроводиха го въ
Тарсъ.
31 Церкви те прочее които
біха по сичка та Іѹдеа, и Га-
лилеа, и самаріа имаха миръ,
и оукрѣплаваха се и ходеха
въ страхъ Бжїй, и съ оутѣ-
шеніе то на стагѡ Дха оу-
множаваха се.
32 И слѹчи се, когато посѣ-
щаваше Петръ сички те, да
слѣзе и кодъ оныа стїи,
които живееха въ Лѵдда.
33 И намери тамѡ едно-
го человѣка име то мѹ Е-
ніа, който лежеще ѿ осмь
годинꙑ на одръ, и беше
разслабленъ.
34 И рече мѹ Петръ: Еннее,
исцѣлава те Іисѹсъ Хрї-
стосъ: стани ѿ постелѧ та
си. И тоѧ часъ стана.
35 И видеха го сички те
които живееха въ Лѵдда и
въ Ассаронъ, и ѡбжрнахасе
ко Гдѹ.
36 И во Іоппіа беше нѣ-
коѧ оученица име то и Та-
віѳа, коѧто (като се истол-
кѹва) значи серна: она бе-
ше пѫлна съ добри дѣла
и съ милостыни, които
раздаваше.
37 И слѹчисе въ оныѧ дни
та се разболѣ и оумре: и
като ѧ оумыха, тѹриха ѧ
въ горница та
38 И понеже е близѹ Лѵд-
да при Іоппіа, оученицꙑ те
като чѹха че е тамѡ Петръ,
пратиха двама человѣцꙑ
при него, и молеха го да се
не ѡблѣни да ѿиде до нихъ.
39 И стана Петръ та ѿи-
де съ нихъ: и като дойде
изведоха го на горница та,
и накрахасе околѡ негѡ си-
чки те вдовицꙑ и плачеха, и
показѹваха мѹ ризꙑ те и
дрехи те, които имъ правеше
серна когато беше съ нихъ.
40 А Петръ испѫди сички
те вѫнъ, и преклони колѣ-
на та си и помолисе: и ѡ-
бжрнасе къ (мертво то) тѣ-
ло, и рече: Тавіѳо, стани,
а она си ѿвори очи те: и
като виде Петра, сѣдна.
41 А Той и подаде рѫка
та си, и вдигна ѧ: и повыка
стїи те и вдовицꙑ те, и пре-
стави ѧ предъ нихъ жива.

42 И прочѹсе това̀ по сич-
ка та Іоппіа, и҆ мнозина
повѣроваха въ Гд҃а.
43 А той преседѐ доволно
време во Іоппіа оу нѣкогѡ
сімѡна кожевника.

ГЛАВА Ī.

И҆ нѣкой человѣкъ бѣше въ
Кесаріа и҆мето мѹ Корнилій,
стоначалникъ ѿ полкатъ
който се и҆менѹва Італій-
скій,
2 Благоговѣинъ и҆ богобо-
азливъ съ сичкіатъ си домъ,
и҆ раздаваше много мило-
стыни на сиромаси те, и҆
молешесе Бг҃ѹ секога:
3 (Той) видѐ въ видѣніе
ꙗ҆вно, около девѣтъ часъ
дневный, Агг҃ла Бж҃іа кой-
то слѣзе кодъ него, и҆ рече
мѹ: Корниліе.
4 А той поглѣдна на не-
го, и҆ оуплашисе, и҆ рече: що
е҆ Гд҃и: а҆ Агг҃ло мѹ рече:
бг҃омолство то ти и҆ мило-
стыни те ти качихасе за
смыслѹванѣ предъ Бг҃а.
5 И҆ сега̀ прати во Іоппіа
мѫжѣ, и҆ повикай сімѡна
който се нариче Петръ:
6 Той живее оу нѣкогѡ сі-
мѡна кожевника, на-когѡ-
то кѫща та е҆ при морѐ то:
и҆ той ще да ти каже що
трѣбѹва да правишъ, (да се
спасешъ ты и҆ сичкіо твой
домъ.)
7 И като си ѿиде Агг҃ло
който говореше на Корни-
ліа, ѻ҆нъ повика двама ѿ
слѹги те си, и҆ е҆дного вси-
на благочестива ѿ свойатъ
полкъ,
8 И каза̀ и҆мъ сичко, и҆
прати ги во Іоппіа.
9 А въ оутрешнїатъ день
като вѫрвеха ѻ҆ни по пѫ-
тьатъ и҆ приближаваха до
градѫтъ, качисе Петръ на
горница та да се помоли
(Бг҃ѹ) около шестый часъ.
10 И ѿгладнѣ, и҆ и҆скаше
да ꙗ҆де: и҆ като приготвѹ-
ваха домакини те за ꙗ҆де-
нѣ, нападна̀ на него и҆з-
стѹпленіе.
11 И видѐ небо̀ то ѿворе-
но, и҆ е҆динъ сосѹдъ който
слазеше камто него, като
великій оубрѹсъ, по четыри
тѐ краища вѫрзанъ, и҆ спѹ-
щашесе долѹ на земла̀ та:
12 Въ който беха сички те
четвероножни земни, и҆ сич-
ки те звѣрове, и҆ сички те
гадове, и҆ сички те птицы
небесны.
13 И дойдѐ мѹ гласъ, и҆
говореше: стани Петре, за-
коли и҆ ꙗ҆ждь.
14 А Петръ рече: никакъ
(нещемъ да ꙗ҆демъ) Гд҃и:
защото никога не самь ꙗ҆лъ
нещо мрьжно и҆ли нечисто.
15 И пакъ втори пѫть мѹ
дойдѐ гласъ, и҆ говореше:
ѻ҆нова̀ щото е҆ Бг҃ъ ѿчи-

стилъ, тѡ̀ не мысли да є̑
мръсно.
16 И̑ това̀ бъдѐ трѝ пѫ-
ти: и̑ пакъ се вдигна̀ сосꙋ-
до на небо̀ то.
17 И като се чꙋдеше Пе́тръ
въ се́бе си що бы̀ знамено-
ва́ло това̀ видѣ́ніе кое́то
видѣ̀. є̑то мѫ́жіе то кои́то
бе́ха пра́тени ѿ Корни́ліа,
като попыта́ха и̑ оу̑зна́ха
кѫща та сі́мѡнова, дойдо́-
ха предъ вратѡ̀ те:
18 И като повыка́ха, по-
пыта́ха, да ли̑ тꙋ́ка живе́е сі́-
мѡнъ който се нари́че Пе́тръ
19 И като размышля́ваше
Пе́тръ за видѣ́ніе то, рече
мꙋ̀ дх҃ъ: є̑то трима чело-
вѣ́цы те тра́сатъ:
20 Про́чее стани̑ та слѣ́з-
ни̑, и̑ и̑ди̑ съ ни́хъ безъ
вся́кое размышле́ніе: защо́-
то а̑зъ самь ги пратилъ.
21 И̑ като слѣ́зе Пе́тръ при
мѫжѐ то пра́тени те до не́-
гѡ ѿ Корни́ліа, ре́че: є̑то
а̑зъ самь кого́то вы́е тѫр-
си те: за каква̀ ра́бота дой-
до́хте;
22 А о̑ни̑ ре́коха: Корни́-
лій со́тникъ, мѫжъ пра́ве-
денъ и̑ бг҃обоя́зливъ, сви-
дѣ́телствованъ ѿ си́чкіатъ
наро́дъ Іꙋде́йскій, пріѧ̀ за́-
повѣдь ѿ А҆́гг҃ла ст҃а да те
повы́ка въ кѫща та си, и̑
да чꙋ́е дꙋ́мы ѿ те́бе.
23 Тога́ва Пе́тръ ги пока-
ни да влѣ́затъ вѫтре, и̑
оу̑гости̑ ги. А на дрꙋгі́атъ
де́нь стана̀ и̑ ѿи́де съ ни́хъ,
и̑ нѣ́кои ѿ бра́тіа та кои̑-
то бе́ха во Іо́ппіа ѿи́доха
съ не́го.
24 И на оу̑трешні́атъ де́нь
влѣ́зоха въ Кесарі́а: а̑ Кор-
ни́лій ги ча́каше, като бе́-
ше свыка́лъ сро́дницы те си
и̑ любе́зны те си пріа́тели.
25 И като влѣ́зе Пе́тръ,
посрещна̀ го Корни́лій, и̑
падна̀ на нозѣ̀ те мꙋ, и̑ по-
клони́мꙋсе.
26 А Пе́тръ го двигна̀, и̑
ре́че стани̑: защо́то и̑ а̑зъ
самь человѣ́къ.
27 И разговаря́ющисе съ
не́го, влѣ́зе внѣ́тре, и̑ намери̑
множи́на со́браны.
28 И ре́че имъ: вы́е зна́е-
те добре́, защо̀ є̑ забране́но
на є̑ного̀ Іꙋде́анина да се
ме́ша и̑ли̑ да ѿи́ва при и̑-
ноплеме́нника: но Бг҃ъ ми
показа̀, да не гово́римъ ни
є̑дного̀ мръсна и̑ли̑ нечи́ста
человѣ́ка.
29 Затова̀ и̑ дойдо́хъ безъ
сꙋмнѣ́ніе като ме повыка́х-
те. Пытамъ вы про́чее, за
коѧ̀ причи́на ме выка́хте;
30 А̑ Корни́лій ре́че: ѿ че-
тыри дни напредъ до тоѧ
ча́съ по́стехъ, и̑ въ деве́ты-
атъ ча́съ се мо́лехъ Бг҃ꙋ въ
кѫща та си: и̑ є̑то є̑ди́нъ
человѣ́къ застана̀ предъ ме́-
не со свѣ́тла дре́ха.
31 И ре́че: Корни́ліе, оу̑-

слѡшана бъдѐ твоа̀ та мо-
литва й милостыни те твои
се поменаха предъ Бг҃а.
32 Прати прочее во Іоп-
пія, й повикай Сімѡна
който се наричеПетръ: той
живѣе въ къща та на Сі-
мѡна кожевника при край
морето: й той, кога̀ дой-
де, ще да ти каже.
33 И тозчасъ пратихъ до
тебе: а̑ ты си добре сторилъ
че си дошелъ: сега прочее
сички те ніе предстоиме
тъка предъ Бг҃а, да слъшаме
сичко то що ти є̑ заповѣ-
дано ѿ Бг҃а.
34 И ѿвори Петръ оуста̀
та си, й рече: воистиннъ
познавамъ, защо̀ не гледа
Бг҃ъ на лица̀:
35 Но въ секой народъ,
който мъ се бои й твори
правда, пріятенъ мъ є̑.
36 Оспредъ о̑нова̀ слово
което прати на сынове те
Ісраилеви, понеже имъ бла-
говѣстваваше миръ чрезъ
Іисъса Хр҃та̀, той є̑ Гдь
на сички те.
37 Вы̑е знаете о̑наа работа
та коато бы̀де по сичка та
Іъдеа, като начна̀ ѿ Гали-
леа после по крещеніе то,
което проповѣда̀ Іѡаннъ.
38 Какиѡ Бг҃ъ помаза̀ съ
Дх҃а ст҃аго й съ сила Іисъ-
са Назарянина, който за-
мина̀ й стръваше благодѣ-
аніе, й ісцѣляваше сички
те о̑ныа които беха ѿвла-
дани ѿ діавола, защото
Бг҃ъ беше съ него.
39 И ніе сме свидѣтели
насички те (работы) които
направи въ Іъдейска та
страна̀ й въ Іерусалимъ:
когото й оубиха, понеже
го распеха на крестъ.
40 Него Бг҃ъ воскреси̇ въ
третій день, й даде мъ
власть да се ꙗвлява.
41 Не на сички те чело-
вѣцы, но намъ, които сме
свидѣтели предизбранни ѿ
Бг҃а, й ꙗдохме й пихме съ
него после по воскресеніе
то мъ ѿ мертви те.
42 И заповѣда̀ ни да про-
повѣдаме на человѣцы те,
й да свидѣтелстваваме, за-
що̀ той є̑ ѿпредѣленъ ѿ
Бг҃а сѫдіа̀ на живи те й на
мъртви те.
43 За него сички те про-
роцы свидѣтелстваватъ,
защо̀ секой който вѣрва
въ него, ще да пріиме про-
щеніе на грѣхове те си съ
негово то име.
44 И като ѡще говореше
Петръ тіа думы, нападна̀
Дх҃ъ ст҃ый на сички те о̑ныа
които слъшаха слово то.
45 И сички те които бе-
ха повѣрвали ѿ Обрезание ти,
й беха дошли съ Петра̀, оу-
дивихасе, като гледаха, че
се излеа̀ даръ ст҃агѡ Дх҃а
й на ꙗзычницы те.

46 Защото ги слушаха да
говорятъ съ (други) азыцы,
и да возвеличаватъ Бга.
Тогава отговори Петръ:
47 Може ли нѣкой да за-
брани вода та да се не кръж-
статъ тія, които пріяха
Дха стаго, каквото и ніе;
48 И заповѣда да се кръж-
статъ во Іисусъ Хрістово
то име. Тогава му се моли-
ха да поседи оу нихъ нѣ-
колко дни.

ГЛАВА АІ.

И чуха апостоли те и (сич-
ки те) братія които бѣха
во Іудеа, защо и отзычни-
цы те пріяха слово то Бжїе.
2 И когато се качи Петръ
въ Іерусалимъ, препирахасе
съ него обрѣзани те (вѣр-
ни).
3 И говореха: че при необ-
брѣзани человѣцы си хо-
дилъ, и ялъ си съ нихъ.
4 А Петръ начна да имъ
казува наредъ, и говореше:
5 Азъ бѣхъ въ градъ Іоп-
піа, и молехсе Бгу, и видѣхъ
во изступленіе видѣніе,
единъ сосудъ като плаща-
ница големъ слазеше, и о-
четыри тѣ крайща сениспу-
щаше отъ небо то, и дойде
дори до мене.
6 Въ който като поглѣ-
днахъ разгледахъ, и видѣхъ
четвероноги тѣ земни, и
звѣрове те, и гадове те, и
птицы те небесны.
7 И чухъ гласъ който ми
говореше: стани, Петре, та
заколи, и яждь.
8 А азъ рекохъ: никакъ,
Господи: защото никога не
е влѣзло въ оуста та ми
нѣщо мръсно или нечисто.
9 И отговори ми гласъ вто-
ри пять отъ небо то, и гово-
реше: онова щото е Бгъ
очистилъ, ты го не имай
за мръсно.
10 И това быде до три
пяти: и пакъ се двигнаха
сички те на небо то.
11 И ето, тоя часъ три
мужіе дойдоха въ кяща та
въ която бѣхъ, пратени отъ
Кесарія при мене.
12 И рече ми Дхо да идемъ
съ нихъ и нищо да се не су-
мнясувамъ: и дойдоха за-
едно съ мене и тія шестина
братія, и влѣзохме въ кяща
та на оногова человѣка.
13 И каза ни какви ви-
делъ Агла (стаа) въ кяща
та си, който застаналъ и
му реклъ: прати во Іоппіа
мужы, и повыкай Сімона
който се нариче Петръ,
14 Който ще да ти рече
думы, съ които ще се спа-
сешъ ты и сичкіо твой домъ
15 И като начнахъ азъ
да имъ говоримъ, нападна
Дхъ стый на нихъ, какво-
то и на насъ отъ край.

16 И смыслихъ дꙋма та
Господна коѧто говореше:
Іωаннъ оу҆бо є҆ кръстилъ
съ вода, а҆ вы̀е ще да се кръ-
стите съ Дх҃ъ ст҃ый.
17 Понеже прочее Бг҃ъ и҆мъ
даде раненъ даръ, каквото
и҆ намъ, защото повѣрова-
ха въ Гд҃а нашего Іисꙋса
Хр҃та, кой бехъ а҆зъ да мо-
жемъ да закранимъ Бг҃а;
18 Като чꙋха това млък-
наха, и҆ прославлѧваха Бг҃а,
и҆ говореха: прочее и҆ на ѧ҆-
зычницы те є҆ далъ Бг҃ъ
покаѧніе за животъ.
19 А ѡ҆ніѧ щото се беха
распръснали ѿ гоненіе то,
което быде при оу҆біеніето
Стефаново, пройдоха дори
до Фінікіа и҆ Кѷпръ и҆ Ан-
тіохіа, и҆ никомꙋ не пропо-
вѣдꙋваха слово Бж҃іе, но
токмо на Іꙋдеє те.
20 Но нѣкои ѿ нихъ, кои-
то беха Кѷпрѧне и҆ Кѷрине-
ане, като влѣзоха во Антіо-
хіа, говореха на Єллине те,
и҆ благовѣствꙋваха Гд҃а Іи-
сꙋса.
21 И беше ръка та Господ-
нѧ съ нихъ: и҆ много мно-
жество повѣроваха и҆ ѡ҆бър-
нахасе ко Гд҃ꙋ.
22 И дойде за нихъ въ оу҆-
шй те на-църква та коѧто
беше во Ієрꙋсалимъ, и҆ пра-
тиха Варнава да и҆де дори
до Антіохіа.
23 Който като дойде и҆
виде Божіѧ та благодать,
зарадовасе, и҆ подканеше
сички те да се държатъ
цѣлостω за Гд҃а со сичко
то си сердце.
24 Защото беше мꙋжъ
благъ и҆ пъленъ съ Дх҃а ст҃а
и҆ съ вѣра, и҆ много народъ
ѡ҆бърна ко Гд҃ꙋ.
25 И и҆злѣзе Варнава въ
Тарсъ да тръси Саѵла, и҆
като го намери, доведе го
въ Антіохіа.
26 И цѣла година се соби-
раха съ (тамошна та) цер-
ква, и҆ много народъ наꙋчи-
ха, и҆ во Антіохіа перво нач-
наха да се и҆менꙋватъ оу҆-
ченицы те христіане.
27 И въ тіѧ дни слѣзоха
ѿ Ієрꙋсалимъ пророцы во
Антіохіа.
28 И стана є҆динъ ѿ нихъ
и҆ме то мꙋ Агавъ, и҆ проро-
чествова чрезъ Дх҃а, защо
ще да бъде гладъ по сичка
та земѧ, който и҆ быде во
време то на-Клаѵдіа Кесара.
29 Затова оу҆ченицы те
ѿпредѣлиха (по междꙋси)
да пратятъ помощь, секой
ѿ нихъ споретъ сила та си,
на ѡ҆ніѧ братіѧ които жи-
веха во Іꙋдеа:
30 Което и҆ направиха, за-
щото пратиха (ѡ҆нова що-
то собраха) на старѣйшины
те, чрезъ ръка та Варнаво-
ва и҆ Саѵлова.

ГЛАВА ВІ҃.

Въ оно́ва вре́ме тури рѫце́
те си И́родъ ца́рь да сотво́
ри зло на нѣкои ѿ церква та.
2 И оуби І́акова бра́та
І́ѡа́ннова со са́бля.
3 И като виде защо е оу
годно (това) на І́удее те,
притури да фа́не и Петра̀
(и бе́ха тога́ва дни ѡпрѣ
сно́чни.
4 Кого́то като фана̀, тури
въ темни́ца та, и преда́де го
на шестна́десе дꙋшѡ воины
да го ва́рдатъ, и и́маше на-
мѣре́ніе по́слѣ по па́сха та
да го изведѐ предъ наро́
датъ.
5 И така̀ Петра̀ ва́рдеха
въ темни́ца та: а церква та
се мо́леше Бгꙋ непреста́ннѡ
за него.
6 И кога́то и́скаше И́родъ
да го изведѐ (предъ наро́
датъ) въ та́я нощь Пе́тръ
спа́ваше по между два̀ вои
ны, ѡко́ванъ съ двѣ̀ вери́ги,
и стра́жи те ва́рдеха предъ
враты те темни́чны.
7 И ето А́гглъ Госпо́день
се явѝ, и свѣтъ ѡсвѣтѝ те-
мни́ца та: и като бꙋтна̀ Пе-
тра̀ въ ребра̀ та, вдигна̀ го,
и рече: станѝ ско́рѡ, и спад-
на́ха мꙋ вери́ги те ѿ рѫцѐ те.
8 И рече мꙋ А́гглъ: ѡпа-
ши́се, и ѡбꙋ́йси ѡбꙋ́ща та,
и (той) направѝ така̀, и
рече мꙋ: ѡблечѝ си дре́ха та,
и вървѝ по ме́не.
9 И изле́зе вънъ, и вър-
ве́ше слѣдъ не́гѡ: и не зна́-
еше че е и́стина това̀ щото
бываше ѿ А́ггла тъ, но мы́-
слеше че види (нѣкое) ви-
дѣніе.
10 И като прейдо́ха пе́рва
та стра́жа и вто́ра та, дой-
до́ха до желѣзни те врата̀,
който во́датъ въ градѫтъ,
който имъ се ѿвори́ха ѿ
само се́бе: и като излѣ́зоха
и замина́ха една̀ оу́лица,
а́біе ѿстѫпѝ ѿ не́гѡ А́ггло.
11 Тога́ва Пе́тръ дойдѐ въ
се́бе си, и рече: сега̀ воистин-
нꙋ зна́мъ, защо̀ пратѝ Бгъ
А́ггла своего̀, и избавѝ ме
ѿ рѫцѐ те И́родовы, и ѿ
си́чка та наде́жда (щото)
и́маше наро́до І́уде́йскій.
12 И като размыслѝ добрѐ,
дойдѐ въ кѫща та на-Марі́а
ма́йка та І́ѡа́ннова, който
се нари́чеше Ма́рко, гдѣто
бе́ха множи́на со́брани и
мо́лехасе Бгꙋ.
13 И като почꙋка̀ Пе́тръ
на по́рта та двор́ова, излѣ-
зе една̀ слꙋги́ня и́ме то й
Ро́да, да послꙋша кой е:
14 И като позна̀ Пе́тро-
выатъ гла́съ, ѿ ра́дость не
ѿворѝ по́рта та, но ѿтѫрча̀
вне́тре и каза̀ защо̀ Пе́тръ
стоѝ вънъ предъ по́рта та.
15 А онѝ й ре́коха: лꙋда
ли си; но она̀ подтвержда́-
ваше защо̀ е така̀. А онѝ
гово́реха: това̀ е А́ггло мꙋ.

16 А҆ Пе́тръ стое́ше та чу́-
каше: и҆ като ѿвори́ха та-
го ви́деха, и҆зу́ми́хасе.
17 И҆ помаха̀ имъ съ ржка̀
та да мжча́тъ, и҆ каза̀ и҆мъ
каквѡ̀ гдь го и҆звадѝ и҆зъ
темни́ца та: и҆ ре́че имъ:
кажѣ́те това̀ на І҆а́кѡва и҆ на
бра́тїѧ та, и҆ и҆злѣ́зе вжнъ
та ѿи́де на дру́го мѣ́сто.
18 И като сжмна̀ бѣдѐ
голе́мо смуще́ніе между во́-
ини те, (защо́то не зна́е-
ха) кждѐ се дена̀ Пе́тръ.
19 А Ирѡдъ поне́же го
потрасѝ и҆ не намерѝ го, ка-
то и҆спыта̀ ху́бавѡ стра́жы
те, заповѣда̀ да ги погу́-
батъ: а҆ то́й слѣ́зе ѿ І҆удеа
въ Кесарі́а, и҆ живе́еше та́мѡ.
20 И бѣ́ше серди́тъ Ирѡдъ
на Ту́ране тѣ и҆ Сіда́нане
те: ѽни ѽба́че си́чки те со-
гла́снѡ дойдо́ха при не́го,
и҆ поне́же ѹ҆моли́ха Вла́ста
посте́лникатъ царе́въ, про́-
сеха ми́ръ (чре́зъ не́го) по-
не́же страны̀ те тѣ́хнѡ ѿ
не́гово то ца́рство се хра́-
неха.
21 И въ назначе́нъ де́нь
Ирѡдъ се ѿблѣче въ ца́рска
та дре́ха, и҆ като седна̀ на
престо́латъ си, прострѐ рѣ́чь
къ ни́мъ.
22 А наро́до вы́каше: то-
ва̀ є҆ гла́съ Бжїй, а҆ не чі-
ловѣ́ческїй.
23 И напра́снѡ го поразѝ
А҆́ггелъ Госпо́день, защо́то не
возда́де (та́а) сла́ва на Бга,
и҆ и҆зе́доха го червї́и и҆ ѹ҆мрѣ.
24 А҆ сло́во то Бжїе расте́-
ше и҆ ѹ҆множа́вашесе.
25 А Варна́ва и҆ Са́улъ вжр-
на́хасе ѿ І҆ерусали́мъ во А҆н-
тїохі́а, като си свжрши́ха
слу́жба та, и҆ зе́ха съ се́бе си
и҆ І҆ѡа́нна ко́йто бѣ́ше прей-
менува́нъ Ма́рко.

ГЛАВА ГІ.

И҆ въ це́рква та коа́то бѣше
во А҆нтїохі́а нахо́ждахасе
нѣ́кои проро́цы и҆ ѹ҆чи́тели,
Варна́ва и҆ Сумеѡ́нъ, ко́йто
се нари́чеше Ні́геръ, и҆ Лу-
кі́й Кури́неанинъ, и҆ Мана-
и́нъ ко́йто бѣ́ше воспи́танъ
за́еднѡ съ Ирѡда четверо-
вла́стника, и҆ Са́улъ.
2 И като служеха ѽни Гду
и҆ по́стехасе, ре́че Дхъ стый:
ѿдѣле́те ми Варна́ва и҆ Са́у-
ла на слу́жба та за коа́то
са́мъ ги повыка́лъ.
3 Тога́ва пости́ха и҆ помо-
ли́хасе Бгу, и҆ тури́ха си рж-
цѐ те на ни́хъ, и҆ ѿпусти́-
ха ги.
4 Ѽни про́чее като бы́до-
ха пра́тени ѿ Дха стаго,
слѣ́зоха въ Селевкі́а, а҆ ѿ
та́мѡ ѿплыва́ха въ Ку́пръ.
5 И като стигна́ха въ
Салами́нъ, поуча́ваха сло́во
Бжїе въ соборища та І҆удей-
скиї имаха и҆ І҆ѡа́нна слугу̀.
6 И като пройдо́ха (си́ч-
кіатъ) островъ дори до Па-

фа найдоха тамъ нѣкой
волхвъ лжепророкъ Іудеа-
нинъ име то му Варїисусъ.
7 Който се нахождаше кодъ
Анѳупата Сергїа Павла,
който беше мужъ разуменъ:
той повыка Варнава и Сав-
ла, и поиска да чуе слово.
8 А Влума волхвъ (защо-
то това му значи име то)
стоеше имъ на среща, за-
щото искаше да отвърне
Анѳупата ѿ вѣра та.
9 А Савлъ (който се наи-
менова и Павелъ) испълни се
съ Дха ста, и погледна на
него.
10 И рече: ѡ тѫ, който си
пълнъ со сякоя лъжа и со се-
коя злоба, и врагъ си на се-
коя правда, дїаволскїй сыне
ни щешъ ли да престанешъ
да развращавашъ правы те
пѫтища Господни.
11 И сега, ето ржка та
Господна (стигна) на врѫхъ
тебе, и ще да ослѣпѣешъ,
и ни щешъ да видишъ слън-
це то до нѣкое си време, и
тоя часъ нападна на него
мракъ и темнота, и пипа-
ше на самъ на тамъ и тра-
сяше человѣцы да го водатъ
за ржка та.
12 Тогава като виде Ан-
ѳупато оно ва щото быде,
повѣрова, и удивляваше се
на ученїе то Господне.
13 И като си отидоха ѿ Па-
фа Павлъ и който беха съ

него, дойдоха въ Пергїа
Памфулїйская: а Іоаннъ се
отдели ѿ нихъ, и вѫрна се
во Іерусалимъ.
14 И они излезоха ѿ Пер-
гїа и дойдоха во Антїохїа
Пїсидїйская, и влезоха въ
соборище то въ день сѫбо-
тенъ и седнаха.
15 И като быде обыкно-
венно то чтенїе ѿ закона тъ
и ѿ пророцы те, началницы
те на соборище то пратиха
(человѣка) кодъ нихъ, и ре-
коха: мужїе братїе, ако има
въ васъ нѣкое слово да поу-
чите народатъ говорете.
16 И стана Павлъ, и по-
маха съ ржка та, и рече:
мужїе Ісраилтане, и който
се бойте Бга, чуйте.
17 Бгъ на-тоя народъ Ісра-
илтескїй избра отцы те
наши, и прослави людїе то,
когато беха пришелцы въ
земля та Египетска, и съ
высока та своя рука изве-
де ги ѿ нея.
18 И до четыридесять го-
дины ги прехрани въ пу-
стына та.
19 И като истреби седмь
народы въ земля та Хана-
анска, раздели имъ со жре-
бїй земля та нихна.
20 И по това после, даде
имъ около четыристотинъ
и педесе години судїи до
пророка Самуила.
21 И после просиха царь:

й даде имъ Бгъ савла сына
Кісова, мѫжа ѿ колѣно то
Веніаминово, (който царѹ-
ва) четыридесать годины.
22 И като йзвади него,
постави имъ Давіда за
царь, за когото свидѣтел-
ствова й рече: намерихъ Да-
віда сына Іессеева человѣка
по моето сѫрдце който ще да
сотвори сичка та моа волѧ.
23 Ѿ негово то семе Бгъ
епоретъ ѡбѣщаніе то си
воздвигна родѹ Ісраилтес-
комѹ спасителѧ Інсѹса.
24 И Іѡаннъ проповѣда-
по на предъ ѿ негово то
дохождание крещеніе на-
покааніе то на сички те
люді Ісраилеви.
25 И като свѫршѹваше Іѡ-
аннъ свое то слѹженіе, го-
вореше: кого ме мыслите да
самь: не самь азъ оный, но
ето иде по мене (дрѹгъ),
комѹто не самь достоинъ
да развѫрѫжемъ ремикатъ
на-ѡбѹща та мѹ.
26 Мѫжіе братіе, сынове
на-родѫтъ Авраамовъ, й
който помеждѹ васъ се бо-
ятъ Бга, вамъ се прати сло-
во то на-това спасеніе.
27 Защото оніа който
живеятъ во Ієрѹсалимъ, й
началницы те тѣхни не по-
знаха го, й като го ѡсѫди-
ха, йсполниха словеса та
пророчески който се четатъ
сѣкоа сѫбѡта.
28 И ако й да не найдоха
въ него ни една вина до-
стойна за смерть, молиха
Пілата да го оубіе.
29 И като свѫршиха сич-
кото щото беше писано за
него, свалиха го ѿ дѫрво-
то, й тѹриха го въ гробатъ.
30 Но Бгъ го воскреси ѿ
мертвы те.
31 Който се ѧвлѧваше
презъ много дни на оніа
който возлазоха заедно съ
него ѿ Галілеа во Ієрѹса-
лимъ, й който са свидѣте-
ли негови предъ народатъ.
32 И ніе ви благовѣствѹ-
ваме ѡбѣщаніе то което е
было дадено на Отцы те
(наши), защото Бгъ го йс-
полни на насъ който сме
чада тѣхни, понеже воскре-
си Інсѹса:
33 Каквото е писано й во
вторыатъ ѱаломъ: сынъ
мой си ты, азъ днесь те
родихъ.
34 А защо го воскреси ѿ
мертвы те така, щото не
ще вече да се вѫрне во йс-
тлѣніе, така е реклъ за то-
ва: защо ще да йсполнимъ
вѣрно вамъ свещенни те
ѡбѣщаніа, който самь ѡ-
бѣщалъ на Давіда.
35 Затова й въ дрѹгъ ѱа-
ломъ говори: не щешъ да
допѹстишъ да види препо-
добныо твой йстлѣніе.
36 Защото Давідъ като

послужи на Божїе то изво-
ленїе во свое то време, пре-
стависе, и положисе при от-
цы те си, и виде истлѣнїе:
37 Но оный когото Бгъ
воскреси, не виде истлѣнїе.
38 Знайте прочее, мужїе
братїе, защо чрезъ него се
проповѣдува вамъ прощѣ-
нїе грѣхувъ.
39 И ѿ сички те оныя, ѿ
който не могохте чрезъ
законатъ Мωусеовъ да се
ѡправдате, секой който
вѣрува въ него ѡправда-
васе чрезъ него.
40 Вардетесе прочее да не
дойде на васъ онова щото
е речено въ пророцы те:
41 Виждьте немарливїи и
почудетесе, и стреснетесе:
защото азъ работимъ (е-
дна) работа въ ваши те
дни, такава работа, които
не быхте повѣровали, ако
бы ви нѣкой казувалъ.
42 И като изълазеха они
ѿ соборище то Їудейско, мо-
лаха ги ѧзычницы те да
имъ прикажатъ пакъ тыя
(исты те) думы въ друга та
суббота.
43 И като се разиде собо-
ро, мнозина ѿ Їудеи те, и
ѿ благочестивы те пришел-
цы послѣдоваха по Павла
и по Варнава: които като
приказуваха съ нихъ, предУ-
муваха ги да стоятъ цвър-
сто въ Бжїя та благодать.
44 А въ слѣдующа та суб-
бота собрасе токо речи си-
чкїо градъ да слушатъ сло-
во то Бжїе.
45 А Їудее те като виде-
ха народы те, испълнихасе
со зависть, и говореха на
срещу на-Павловы те думы, и
сопротивлявахасе и хулаха.
46 Тогава Павлъ и Варнава
рекоха дерзновеннω: вамъ
беше прилично да се пропо-
вѣда перво слово то Бжїе:
но понеже го ѿфърлате, и
сами себе правите не достой-
ны за вѣчныатъ животъ,
ето (нїе се) ѡбърщаме въ
ѧзычницы те.
47 Защото така ни е за-
повѣдалъ Гдь: който го-
вори: турихъ те да си свѣтъ
на ѧзычницы те, за да
бъдешъ на спасенїе дори до
послѣднїа край на-земля та.
48 А ѧзычницы те като
чуха тїя словеса радоваха-
се, и прославлявахa слово то
Господне, и повѣроваха
които беха ѡпредѣлени за
вѣчныатъ животъ.
49 И проносешесе слово то
Господне по сичка та оная
страна.
50 Но Їудее те подбутиха
благоговѣйны те жены, и
почтенны те, и старѣйши-
ны те градски, и вдигнаха
гоненїе на връхъ Павла и
Варнава, и изгнаха ги ѿ
свои те суноры.

51 А ѻни като ѿтрѣсоха
прахъ та ѿ нозѣ те си на
нихъ, ѿидоха во Ікоnіа.
52 А оученицы те се испжл-
новаха съ радость и съ Дха
стаго.

ГЛАВА ДІ.

И като стигнаха во Ікоnіа,
влѣзоха заедно и двама
та въ соборище то Іудей-
ско, и говориха така, щото
многое множество Іудеє и
Еллини повѣроваха.
2 А който Іудеє не повѣ-
роваха подбутиха на зло
душы те на-ѧзычницы те
на вржхъ братіа та.
3 Ѻни прочее доволно вре-
ме преседѣха тамо, и дер-
зновенно проповѣдаха (съ
помощь та Бжіа), който
подтверждаваше слово то
на-своѧ та благодать, по-
неже правеше чудеса и зна-
меніа чрезъ ржцѣ те апо-
столски.
4 А народо градскій раз-
дѣлисе на двѣ (страны): и
едни оубо бѣха съ Іудеи
те, а други съ апостолы те.
5 И когато се повдигнаха
ѧзычницы те и Іудеє те со
свои те началницы на апо-
столы те да ги ѿбезчестатъ
и да ги побіатъ съ каменѣ.
6 Ѻни, понеже разумѣха
това, прибѣгнаха въ Лу-
каонски те градове,(сирѣчь)
въ Лустра и въ Дервіа, и
во околны те:
7 И тамо благовѣству-
ваха.
8 И нѣкой человѣкъ въ
Лустра немощенъ съ нозѣ те
седѣше, понеже бѣше хромъ
ѿ рожденіе то си, и никога
не ходеше.
9 Той слушаше Павла ка-
то говореше: а Павелъ ка-
то поглѣдна на него, и
видѣ защо има вѣра да
получи исцѣленіе,
10 Рече съ големъ гласъ:
(тебе говоримъ съ име то
на-Іисуса Хріста) стани на
нозѣ те си правъ, и тоѧ часъ
скочи, и ходеше.
11 А народо като видѣ то-
ва (чудо) щото направи
Павелъ, фанаха да выкатъ
съ големъ гласъ по Ликаон-
ски азыкъ, и говореха: бо-
гове те се претвориха въ
человѣцы, и слѣзоха кодѣ
насъ.
12 И наричаха Варнава Діа,
а Павла Ермія: понеже той
бѣше началникъ на-слово то.
13 А жрецо на-Дісвша Ідолъ,
на-когото капище то бѣше
предъ градатъ имъ, приве-
де юнцы, и (донесе) вѣнцы
предъ врата та на-капище
то, заедно съ народадъ, и и-
скаше да имъ принесе жертва.
14 А апостоли те Варнава
и Павелъ като чуха, раз-
драха си дрехи те, и вско-

чи́ха (вжтре) въ наро́датъ,
и̂ вы́каха,
15 И гово́реха: ѿ мꙋ́жїе,
защо̀ пра́вите това̀; и̂ нїе
еме подобострастни вамъ
человѣцы, и̂ проповѣдꙋваме
ви да се ѡ̂бжрнете ѿ тыя
лжжливы (ра́боты) къ Бг҃а
жива́го, ко́йто є̂ сотворилъ
нѣбо̀ то и̂ земля̀ та, и̂ си́ч-
ко то щото є̂ въ ни́хъ:
16 Ко́йто въ преминали те
ро́дове ѿставилъ бѣше си́ч-
ки те ѧ҃зы́чницы да хо́датъ
по свои̂ те пжтища:
17 Я́ко и̂ да не престана̀
да свидѣтелствꙋва за се́бе
поне́же ни пра́ви добро̀, и̂
пра́ща ни ѿ небо̀ то дожж-
дове и̂ времена̀ плодоро́дни,
и̂ исп҇жлнꙋва съ ѧ҃стїе и̂ съ
весе́лїе сердца̀ та на́ши.
18 И съ тїя дꙋмы є̂два̀
предꙋма́ха наро́датъ да имъ
не ко́латъ же́ртва: (но да
си иде се́кой оу дома̀ си, и̂
като седе́ха та́мω и̂ оу҆чеха).
19 Дойдо́ха нѣкои ѿ Ан-
тїохїа и̂ ѿ Ікони́а Іꙋде́и, (и̂
като проповѣдоваха ѡ̂ни̂
дерзнове́нно, тїя нагласи́ха
наро́датъ да се ѿста́ватъ ѿ
ни́хъ. и̂ гово́реха, защо ѡ̂ни̂
нищо не ка́зꙋватъ пра́вω,
но се лжжатъ) и̂ подꙋсти́-
ха наро́датъ щото съ ка́-
менѣ поби́ха Па́vла и̂ и̂з-
влѣ́коха (го) вжнъ ѿ гра-
джтъ, защо́то мы́слѣха че
є̂ оу҆мрелъ.

20 Но като се собра́ха о-
колω не́гω оу҆ченицы те,
стана̀ и̂ влѣзе въ граджтъ;
и̂ на дрꙋгїатъ де́нь и̂злѣзе
зае́днω съ Варна́ва (и̂ ѿи-
до́ха) въ Дервїа.
21 И като проповѣда́ха
Єvа́ггелїе то на тоя гра́дъ,
и̂ придоби́ха мно́го оу҆че-
ницы, вжрна́хасе въ Лvстра
и̂ Іконїа и̂ Антїохїа:
22 И оу҆твержда́ваха дꙋ-
шы̀ те на-оу҆ченицы те, и̂
совѣтоваха ги да стоя́тъ
(цврjсти) во вѣра та, и̂ (по-
ꙋча́ваха ги) защо́то съ мно́-
го скорби тре́бꙋва да влѣз-
неме въ ца́рство то Бж҃їе.
23 И като имъ рꙋкополо-
жи́ха свяще́нницы на се́коя
це́рква, и̂ помоли́хасе Бг҃ꙋ
съ постъ, преда́доха ги на
Го́спода, въ кого́то повѣ-
рова́ха.
24 И като пройдо́ха Пїсї-
дїа, дойдо́ха въ Памфvлїа:
25 И като проповѣда́ха
сло́во (Госпо́дне) въ Пергїа,
слѣзоха во Атталїа.
26 И ѿ та́мω ѿплыва́ха
во Антїохїа, ѿ гдѣто бе́ха
пра́тени съ Бж҃їя та̀ благо-
да́ть на дѣло то, ко́ето и̂
свжрши́ха.
27 И като ѿидо́ха та́мω
и̂ собра́ха це́рква та, каза́ха
какво̀ направи̂ Бг҃ъ чрезъ
ни́хъ, и̂ защо́то ѿвори̂ и̂
на ѧ҃зы́чницы те врата̀ та
на вѣра та.

28 И седѣха тамω много време съ оученицы те.

ГЛАВА ЕІ.

А нѣкои който бѣха слѣзли ѿ Іудеа, оучеха братіа та, и говореха: защо ако се не ѡбрѣжете по ѻбычаю Мωѵсеову, не можете да се спасете.

2 И понеже быдѐ много препираніе и разногласіе по между нихъ и по между Павла и Варнава, ѡпредѣлиха, да возлѣзатъ Павлъ и Варнава и други нѣкои ѿ нихъ во Іерусалимъ кодъ апостоли те и старѣйшины те за това пытаніе.

3 Ѡни прочее като бысеха испратени ѿ церква та, заминаха презъ Фінікіа и Ѳамаріа, и казуваха какво се ѡбряцаха ѧзычницы те (во вѣра та хрїстїанска): и съ това правеха голема радость на сички те братіа.

4 И като стигнаха во Іерусалимъ, пріа ги церква та и апостоли те и старѣйшины те, а ѻни казаха какви чудеса сотвори Бгъ чрезъ нихъ, (и каквω ѿвори на ѧзычницы те врата та на вѣра та).

5 Но станаха нѣкои ѿ фарісейска та ересь който повѣроваха, и говореха: защо трѣбува да ѡбрѣзуваме ѧзычницы те който повѣрувать, и да имъ зарачаме да вардатъ законатъ Мωѵсеовъ.

6 И собрахасе апостоли те и старѣйшины те да разсудатъ за таа вещь.

7 И като быдѐ големо разсужденіе, стана Петръ, и рече имъ: мужіе братіе, вые знаете, защо ѿ много време вече Бгъ избра изъ помежду насъ (мене), да чуатъ ѿ мои те оуста ѧзычницы те слово то Бл҃агелско, и да повѣроватъ.

8 И Бгъ който знае сердца та человѣчески даде имъ свое то свидѣтелство, понеже имъ дорова стаго Дха, каквото и намъ:

9 И неразделѝ никое разлічіе между насъ и нихъ, понеже имъ ѡчисти сердца та съ вѣра та.

10 Сега прочее защо искушавате Бга, и искате да турите на шіи те на-оученицы те единъ ѩремъ, когото нито ѻтцы те наши, нито ніе не можехме да понесеме;

11 Но ніе вѣруваме защо съ благодать та на-Гда нашегω Іисуса Хрта ще да се спасеме, каквото и ѻни.

12 Тогава сичкіо соборъ млъкнà, и слушаха Варнава и Павла който казуваха какви знаменіа и чудеса сотвори Бгъ чрезъ нихъ въ ѧзычницы те.

13 И като млъкнаха ѡни, ѿговори Іаковъ, и рече: мужіи братіе, послушайте мене.
14 Симеѡнъ изави какви Богъ перви пжть е благоволилъ да изкере народъ ѿ езычницы те во свое то ими:
15 И съ това (слово Симеѡново) согласуватъ и словеса та пророчески, каквото писува:
16 Послѣще да се вжрнемъ, и ще да соградимъ скиніа та Давидова паднала та: и развалено то нейно ще да подновимъ, и ще да ѧ исправимъ:
17 Като да потрасатъ и други те человѣцы Гда, и сички те езыцы въ които ще се проповѣда име то мое: така говори Гдь който прави сичко то това.
18 Знаеми са на Бга ѿ вѣка сички те дѣла негови.
19 Затова азъ намерувамъ благословно да не досаждаме на ѡніа, които се ѡбржщатъ ѿ езычницы те къ Бгу.
20 Но токмо да имъ пишеме да се вардатъ ѿ ѡсквернены те (жертвы) идолски, и ѿ блудъ, и ѿ удавено, и ѿ кржвь, (и ѡнова щото не е нимъ драго, да го не чинатъ другиму).
21 Защото Мωvсей има ѿ старо време по сички те градове мужи който го проповѣдуватъ, понеже се прочита секой суббита въ соборища та.
22 Тогава апостоли те и старѣйшины те со сичка та церква намериха благословно да изберать мужы помежду си, и да ги пратать во Антіохіа заедно съ Павла и съ Варнава, (и избраха) Іуда който се наричеше Варсава, и Сіла, които беха знамените по между братіа та.
23 И написаха (та пратиха) чрезъ нихни те ржце следующи те словеса: апостоли те и старѣйшины те и братіа та, на ѡніа братіа които живеатъ во Антіохіа и въ Сvріа и въ Кілікіа, и ѡбжрнали се ѿ езычницы те, желаеме да се радуватъ (ѡ Гдѣ).
24 Понеже чухме защо нѣкои като излѣзоха ѿ насъ дойдоха (тамо), и смутиха вы со словеса, и развращаватъ ваши те души, понеже ви говоратъ че требува да се ѡбрѣзувате, и да вардите законатъ (Мωvсеовъ), на който ніе не сме заръчали (това нещо:)
25 Видениее благословно като се сокрахме единодушно, да изкереме нѣкои мужы и да пратиме кодъ васъ заедно съ возлюблен-

ны те наши (братїꙗ) Варнава и Павла.
26 Онирѣчь съ человѣцы, който са предали душы те си за име то на-Гда нашего Іисуса Хрта.
27 Пращаме прочее Іуда и сїла, който ще да ви кажатъ и изъ оустъ тїꙗ исти те словеса.
28 Защото се виде благословно и на стаго Дха, и намъ, да ви не натоваӡиме нищо по многω тегота, ωсвѣнь тїꙗ (работы) който са потребны: (сирѣчь.)
29 Да се вардите ω онова щото се приноси въ жертва на ідωли те, и ω кржвь, и ω оудавено, и ω блудъ: (и онова щото не е вамъ драго, да го не струвате другиму); ω който ако се вардите, добре ще да сторите, здравствуйте.
30 Они прочее като быдоха пратени, дойдоха во Антїохїа: и като собраха народатъ, дадоха писмо то.
31 И они като го прочетоха, возрадовахасе за оутешенїе то.
32 И Іуда и сїла, понеже беха и они пророцы, съ много думы оутѣшителны поучиха братїꙗ та, и оутвердиха ги.
33 И като поседеха тамω мало време, испроводиха ги братїꙗ та со здравѣ кодъ апостоли те.
34 Но Сїла намери благословно да ωстане тамъ, (а Іуда се вжрна самъ во Іерусалимъ).
35 А Павелъ и Варнава живееха во Антїохїа, и оучеха и благовѣствуваха слово то Господне, заедно съ множина други.
36 И по нѣколко дни рече Павелъ на Варнава: да се вжрнеме да посѣтиме братїꙗ та наши по сички те градове, въ който проповѣдахме слово то Господне, (за да видиме) какви живеꙗтъ.
37 А Варнава поиска да земе съ себе Іωанна, който се нарича Марко.
38 Но Павелъ говореше, не требува да земеме съ себе си онагова, който се ωдѣли ω насъ ω Памфѵлїа, и не дойде съ насъ на служба та, на коꙗто бехме пратени.
39 Стана прочее помежду нихъ пренїе, щото се раздѣлиха единъ ω другиго: и Варнава оубω зема Марка и ωплува въ Купръ:
40 А Павелъ избра Сїла и пойде, като го предадоха братїꙗ та на Бжїꙗ та благодать.
41 И проходеше Сѵрїа и Кїлїкїа, и оутверждаваше церквы те.

ГЛАВА ЅІ.

И дойде въ Дервіа и въ Лγстра: и беше тамω некой
оученикъ, име то мγ Тімоѳей, сынъ на-некоѧ жена Εврейска коѧто беше повервала, а баща мγ беше Елинъ:
2 Тоѧ оученикъ беше свидетелствованъ (за добръ) ѿ братіѧ та които беха въ Лγстра и во Іконіа.
3 И поиска Павелъ да иде той съ него: и зема та го ѡбреза заради Іγдеи те които се намерγваха по ѡнія места: защото знаеха сички те че баща мγ беше Еллинъ.
4 И като заминоваха презъ градове те, предаваше имъ да вардатъ ѡніѧ оузаконініѧ, щото се ѿпределиха ѿ апостоли те и ѿстарейшины те които беха во Ієрусалимъ.
5 Церквы те прочее оутверждавахасе съ вера та, и ката день се оумножаваха въ число то.
6 И като пройдоха презъ Фрγгіа и презъ Галатійска та страна, возбрани имъ Дхъ стый да проповедγватъ слово то въ Асіа.
7 И като дойдоха въ Мγсіа, покγшавахасе да идатъ въ Виѳνнія: но не ѡстави ги (стый) Дхъ.
8 И като заминаха Мνсіа, слезоха въ Трωада.
9 И презъ нощь та се ꙗви виденіе на Павла: (сиречь) некой человекъ Македонанинъ застана предъ него, и молешемγсе, и говореше: замини въ Македонія, и помогни намъ.
10 И като виде (Павелъ) виденіе то, абіе поискахме да идеме въ Македонія, понеже разγмехме ѿ това, защо ны вика Гдь да имъ благовестиме.
11 Като се ѿвезохме прочее ѿ Трωада, дойдохме право въ Самоѳракъ, а въ дрγгіатъ день въ Неаполь:
12 А ѿ тамω въ Філіппы, който є первый градъ натаѧ часть Македонска, и Римска Колωніа, и пресе дехме неколко дни въ тоѧ градъ.
13 И въ день сγббωтенъ излезохме вънъ изъ градътъ при єдна река, гдето беше ѡбычай да се молатъ, и като седнахме разговарахмесе съ жены те които се беха собрали тамω.
14 И єдна жена ѿ градъ Ѳνатірскій име то й Лνдіа, коѧто продаваше: порфγра, и почиташе Бога, слγшаше: на коѧто Гдь ѿвори сьрдце то да внимае на ѡніѧ словеса които говореше Павелъ.

15 И като се кръсти тїѧ,
ѝ домашни тей молеше ны,
ѝ говореше: ако ме позна-
вате че самь вѣрна на Гд҃а,
влѣзте въ кѫща та ми, ѝ
живейте: ѝ принꙋди ны.
16 И слꙋчисе като ѿивах-
ме на молитва, срѣтна ны
една слꙋгина, коѧто има-
ше дꙋхъ пытливъ, ѝ много
печалба придобиваше на
свой те господаре, като про-
ричаше.
17 Тїѧ пойде слѣдъ Павла
ѝ слѣдъ насъ, ѝ выкаше, ѝ
говореше: тїѧ человѣцы са
слꙋги на-Бг҃а вышнагѡ, ко-
ито проповѣдꙋватъ намъ
пѫть на-спасенїе то.
18 И това правеше много
дни: ѝ понеже се досади на
Павла, ѡбжрнасе ѝ рече на
дꙋхꙋ: заповѣдꙋвамъ ти съ
име то Ісꙋсъ Хр҃тово, ѝз-
лѣзни ѝзъ неѧ, ѝ тоѧ часъ
ѝзлѣзе.
19 И като видеха госпо-
даре те ѝ че се загꙋби наде-
жда та на-печалба та имъ,
фанаха Павла ѝ Сїла ѝ за-
влекоха ги на торжище то
кодъ кназове те.
20 И като ги представиха
предъ военоды те, рекоха:
тїѧ человѣцы возбꙋнꙋватъ
нашїатъ градъ, понеже са
Їꙋдеи:
21 И проповѣдꙋватъ ни
обычаи, който не е допꙋ-
щено намъ нито да ги прїе-
маме, нито да ги стрꙋва-
ме, понеже сме Римлане.
22 И стечеже сичкїо народъ
на вржхъ нихъ, ѝ военоды
те като имъ содраха дрехи
те, заповѣдаха да ги бїатъ
съ тоѧги.
23 И като ги биха многѡ,
тꙋриха ги въ темница та,
ѝ заречаха на темничныатъ
стражъ да ги варди ꙋвржстѡ
24 Който като зема та-
кава заповѣдь, тꙋри ги въ
най вжтрешна та темница,
ѝ стисна имъ нозѣ те въ
клада.
25 И въ полꙋнощь Павелъ
ѝ Сїла молехасе ѝ славеха
Бг҃а: ѝ слꙋшаха ги вжрза-
ни те въ темница та.
26 Й внезапꙋ быде големо
землетрасенїе, щото се по-
клати ѡснованїе то темни-
чно: ѝ тоѧ часъ се ѿвориха
сички те враты, ѝ развжрза-
хасе вржзла та на сички те.
27 А темничныо стражъ
като се собꙋди, ѝ виде ѿ-
ворены враты те темничны,
ѝзвади ножатъ, ѝ ѝскаше да
се оубїе понеже мыслеше че
са побѣгнали затворени те.
28 Но Павелъ ѝзвыка съ
големъ гласъ, ѝ рече: не дїй
стрꙋва никое зло на себе си:
защото сме тꙋка сички те.
29 И поиска свѣщы ѝ
вскочи вжтре, ѝ съ трепера-
нїе припадна къ нозѣ те
Павловы ѝ Сїлины:

30 И ѝзведе ги вънъ, ѝ
рече: господїе, що трѣбꙋва
да правимъ да се спасемъ;
31 А ѻнѝ мꙋ рекоха: повѣ-
рꙋвай въ Гда Іисꙋса Хрта,
ѝ ще да се спасешъ тѝ ѝ
сичкїо твой домъ.
32 И проповѣдаха мꙋ слово
то Господне, ѝ на сички те
който бѣха въ домжтъ мꙋ.
33 И зема ги въ тоѧ йстш-
атъ часъ презъ ноць та, ѝ
ѝзмы ги ѿ раны те, ѝ кръ-
стисе самъ ѝ сички те мꙋ
домашни ѻбїе.
34 И като ги воведе въ
домжтъ си, предложи ймъ
трапеза, ѝ возрадовасе со
сичкїатъ си домъ, защото
повѣрова въ Бга.
35 И като самнà, пратиха
воеводы те ѝ тоягоносцы
те, ѝ говореха: пꙋстни ѻ-
ныѧ человѣцы.
36 И каза темничныо
стражъ тїа дꙋмы на Павла:
защо са пратили воеводы
те да вы пꙋстиме: сегà си
ѝзлѣзете, ѝ ѝдете си со
здраве.
37 А Павлъ ймъ рече като
ны биха предъ народатъ
безъ сꙋдъ който есме Рим-
ляне, фърлиха ны въ те-
мница та, сегà тайно ли ны
ѝзводатъ; не бѝва (тока)
така: но да дойдатъ ѻнѝ
сами ѝ да ны ѝзвадатъ.
38 И казаха тоягоносцы
те тїа дꙋмы на воеводы те:
а ѻнѝ като чꙋха че са Рим-
ляне, оуплашихасе.
39 И дойдоха та ги оу-
молиха, ѝ като ги ѝзвади-
ха ѝзъ темница та, молиха
ги да ѝзлѣзатъ ѿ градатъ.
40 А ѻнѝ като ѝзлѣзоха
ѝзъ темница та, ѿидоха въ
Лѵдїина та кжща, ѝ като
видѣха братїата, оутѣшиха
ги ѝ ѝзлѣзоха ѿ градатъ.

ГЛАВА ЅІ.

И като заминаха Амфїполь
ѝ Аполлѡнїа, дойдоха въ
Ѳолꙋнъ, гдѣто беше собо-
рище Іꙋдейско.
2 И влѣзе Павелъ по свой-
атъ си ѻбычай кодъ нихъ
ѝ три сꙋббиты (наредъ) се
разговареше съ нихъ ѿ пи-
санїа та.
3 И доказꙋваше ймъ ѝ
ѝзяснаваше, защо трѣбꙋва-
ше да пострада Хрстосъ, ѝ
да воскресне ѿ мертвы те, ѝ
защо тоя Іисꙋсъ когото ви
азъ проповѣдꙋвамъ, есть
Хрстосъ.
4 И нѣкои ѿ нихъ повѣ-
роваха, ѝ прилѣпихасе при
Павла ѝ при Сїла, ѝ мно-
гое множество ѿ богопочи-
тателны те Еллины, ѝ ѿ
благородны те жены немало.
5 А ѻнїа Іꙋдее който не
повѣроваха завидеха, ѝ со-
браха нѣколко злы человѣ-
цы ѿ сокацы те, ѝ напра-
виха народъ (ѿ нихъ), ѝ

пра́веха бꙋнтъ во градꙿтъ: ѝ като нападна́ха на Іас-со́новꙑатъ до́мъ, тра́сеха Па́vла ѝ Сі́ла да ги ѝзве-да́тъ къ наро́датъ.
6 И поне́же ги не найдо́ха, вла́чеха Іассо́на ѝ нѣкои ѿ бра́тіѧ та камто градона-ча́лницꙑ те, ѝ вꙑ́каха: за-що́то о҆ні́ѧ щото возбꙋни́-ха сі́чка та вселе́ннаѧ, о҆нѝ дойдо́ха ѝ тꙋка:
7 Които прїѧ̀ Іассо́нъ: ѝ о҆нѝ сі́чки те праватъ про-ти́внѡ на Ке́сареви те по-велѣнїѧ, поне́же говóратъ че є҆ дрꙋгъ ца́рь, Іисꙋсъ.
8 И (така̀) смꙋти́ха наро́-датъ ѝ градонача́лницꙑ те, които слꙋшаха тї́ѧ (дꙋмꙑ):
9 Но като зе́ха оу҆достовѣре́ніе ѿ Іассо́на ѝ ѿ дрꙋ-ги те, ѿпꙋсти́ха ги.
10 А бра́тїѧ та то́ѧ ча́съ презъ нощь та̀ ѝспрати́ха Па́vла ѝ Сі́ла въ Бе́рїа: кои́-то като стигна́ха (та́мѡ), ѿидо́ха въ собо́рище то Іꙋ-де́йско.
11 И тї́ѧ (Бе́рѧне те) бе́ха по̀ благоро́дни ѿ о҆ні́ѧ Іꙋде́и които живе́ѧха въ Солꙋнъ: защо́то прїѧха сло́во то со сі́чко то оу҆се́рдїе, ѝ ѝспꙑто-ваха секи де́нь писа́нїѧ та, да ли са така̀ тї́ѧ (ра́ботꙑ).
12 Мнози́на про́чее повѣ-рова́ха ѿ ни́хъ, ѝ ѿ Єлли́н-ски те женꙑ почте́ннꙑ те, ѝ ѿ мꙋжѐ то не ма́ло.
13 Но като разꙋмѣха Со-лꙋнски те Єврє́є защо̀ ѝ въ Бе́рїа се пропо вѣда̀ сло́во Бж҃їе ѿ Па́vла, дойдо́ха ѝ та́мѡ, ѝ вдигаха ѝ возбꙋ-новаха наро́датъ.
14 Тога́ва бра́тїѧ та неза-ба́внѡ ѝспрати́ха Па́vла да и҆де къ мо́рска та страна̀: а҆ Тїмоѳе́й ѝ Сі́ла ѡ҆стана́-ха та́мѡ.
15 И о҆ні́ѧ щото препро-во́ждаха Па́vла (да го вар-датъ по пꙋтьатъ), заве́до-ха го дори до А҆ѳи́на: ѝ като зе́ха за́повѣдь ѿ не́-гѡ за Сі́ла, ѝ за Тїмоѳе́а, да дойдатъ по̀ ско́рѡ кодъ не́го, вꙑрна́хасе наза́дъ.
16 И като ги ча́каше Па́vлъ во А҆ѳи́на, ѡ҆ско́рбꙋваше мꙋ се дꙋша̀ та въ не́го, като гле́даше че є҆ пꙋленъ градо съ ї҆долꙑ.
17 Прика́зꙋваше про́чее въ собо́рище то съ Іꙋде́и те ѝ съ богопочита́телни те, ѝ на паза́ратъ ката де́нь съ о҆нꙑ́ѧ които се слꙋча́ваха.
18 А нѣкои ѿ Є҆пїкꙋровꙑ те ѝ стоически те фїло́софи прика́зꙋваха съ не́го: ѝ нѣ-кои ѿ ни́хъ гово́реха: що щѐ ли да говори то́ѧ праз-днослове́цъ; а҆ дрꙋги (гово́-реха): видисе защо̀ пропо-вѣдꙋва чꙋждꙑ бо́гове: за-що́то и҆мъ благовѣствꙋва-ше Іисꙋса ѝ воскресе́нїе то.
19 И фана́ха го та гози-

відоха на Ареопагъ, и говорехa: можеме ли да разумѣеме какво е това ново оучение, което проповѣдувашъ;

20 Защото чудны нѣкои (работы) турашъ въ наши те оуши, искаме прочее да разумѣеме, що ще да бжджтъ тія работы:

21 (А сички те Аөинане, и колкото странни се намираха тамо, въ нищо друго се не оупражнаваха, но токмо да говоратъ или да слушатъ нѣщо ново).

22 И застана Павелъ на срѣдъ Ареопага, и рече: мужіе Аөинейстіи, азъ вы глѣдамъ защо сте въ сичко богобоязливи.

23 Защото като заминувахъ и изглѣдовахъ ваши те богопочитателни мѣста, намѣрихъ и едно капище на което беше написано: на незнаемыатъ Бгъ. Тогова Бга, когото вые не знаете а почитате, азъ ви го проповѣдувамъ.

24 Бгъ който е сотворилъ міръ и сички те (твари) които са въ него, той понеже е Гдь на-небо то и на-земла та, не живее въ церквы направены ѿ ржце те человѣчески:

25 Нито пріима служеніе ѿ ржце человѣчески, като да бы му требувало нѣщо, понеже дава на сички те живòтъ и дыханіе и сичко (друго).

26 И создалъ е ѿ една кржвь сичкіатъ родъ человѣческій, за да живеатъ по сичко то лице на-земла та, и ѿпредѣлилъ е предурѣчени времена та, и суноре те на-населеніе то имъ:

27 За да трасатъ Гда, и да бы го като съ ржце напипали и нашли: ако и да не е далече той ѿ секогω ѿ насъ.

28 Защото съ него живееме и мжрдаме, и имамы быті е: както и нѣкои ѿ ваши те стіхотворцы са рекли: ніе сме родъ Бжій.

29 Понеже сме прочее родъ Бжій, не требува да мыслиме защо е подобенъ Бгъ на злато, или на сребро, или на камень, изработенъ съ художество и съ хитрость человѣческа.

30 Понеже прочее презира времена та на-незнаніе то, сега заповѣдува на сички те человѣцы секаде да се покаатъ.

31 Защото е и ѿпредѣлилъ единъ день, въ който ще да суди сичка та вселенная съ правда, чрезъ человѣка когото е предѡпредѣлилъ, и оувѣрилъ сички те за него, понеже го воскреси ѿ мертвы те.

32 А о҆ни̂, като чꙋ́ха вос-
кресе́ніе на-ме́ртви те, е҆дни̂
се рꙋга́еха: а҆ дрꙋги ре́коха:
дрꙋги пѫть ще да те чꙋеме
за това̀.
33 И҆ така̀ Па́велъ си и҆з-
лѣ́зе ѿ сре́дъ ни́хъ.
34 А нѣ́кои мꙋ́жїе прилѣ-
пи́хасе при не́го, и҆ повѣро-
ва́ха: междꙋ̀ които бѣ́ше и҆
Дїони́сїй Ареопаги́тскій, и҆
е҆дна̀ жена̀ коѧ́то се и҆ме-
нꙋ́ваше Да́марь, и҆ дрꙋги съ
ни́хъ.

ГЛАВА И͞I.

ПОСЛѢ по това̀ ѡ҆стави
Па́велъ Аѳи́на, и҆ дойдѐ въ
Корі́нѳъ:
2 И поне́же намери̂ та́мѡ
нѣ́кого І҆ꙋде́анина име то
мꙋ А҆кѵ́ла ро́домъ По́нтани-
на, ко́йто бѣ́ше ско́рѡ до-
ше́лъ ѿ І҆та́лїа, и҆ Прї́скилла
жена̀ та мꙋ, (защо́то Клав-
дїй бѣ́ше заповѣ́далъ да си
ѿи́датъ си́чки те І҆ꙋде́е ѿ
Ри́мъ) ѿи́де въ кѫща та имъ.
3 И поне́же имаха е҆дна́к-
во хꙋдо́жество, седе́ше сꙋ
ни́хъ, и҆ рабо́таше: защо́то
хꙋдо́жество то имъ бѣ́ше да
пра́ватъ шатри.
4 И въ сѣ́коѧ сꙋ́ббѡта про-
повѣ́доваше на собо́рища
та и҆ предꙋ́моваше І҆ꙋде́и те
и҆ Е҆ллинѡ те.
5 А когато дойдо́ха ѿ Ма-
кедо́нїа Сїла и҆ Тїмоѳе́й,
Па́велъ се си́лѣше съ дꙋ́хатъ
да свидѣ́телствꙋва на І҆ꙋде́и
те, защо̀ І҆исꙋ́съ е҆ Хр҇то́съ.
6 И поне́же о҆ни̂ мꙋ се про-
ти́веха и҆ хꙋ́лаха, и҆стре́се си
дре́хи те, и҆ рече имъ: кръвь
та̀ ва́ша да бѫде на глави̂
те ви: азъ самь чи́стъ (ѿ
неѧ), ѿ тꙋка на та́мъ ще
да идемъ въ ѧ҆зы́чници те.
7 И като се премѣсти ѿ
та́мѡ, ѿи́де въ кѫща та на
нѣ́когѡ име то мꙋ І҆ꙋстъ,
ко́йто почи́таше Бг҇а, и҆ кѫ-
ща та мꙋ бѣ́ше близꙋ при
собо́рище то.
8 И Кри́спъ нача́лнико на
собо́рище то повѣрова̀ въ
Гд҇а со си́чкїатъ си до́мъ:
и҆ множи́на ѿ Корі́нѳане те
като слꙋшаха (Па́вла) вѣ-
рꙋваха и҆ крѫща́ваха се.
9 И рече Гд҇ь въ видѣ́нїи
нощьа̀ на Па́вла: не бо́йсѧ,
но говори̂, и҆ да не млък-
нешъ:
10 Защо́то азъ самь съ
тѣ́бе, и҆ никой не щѐ да ти
стори зло̀: поне́же имамъ
много лю́дїе въ то́ѧ градъ
(кои́то ще да повѣ́роватъ).
11 И седѐ та́мѡ е҆дна̀ го-
ди́на и҆ ше́сть мѣ́сацы, и҆
поꙋча́ваше ги сло́во Бж҇їе.
12 А когато стана̀ Гал-
лїѡ́нъ А҆нѳѵпа́тъ во А҆ха́їа,
нападнаха І҆ꙋде́е те е҆дино-
дꙋ́шнѡ на Павла, и҆ приві-
доха го на сѫди́лище то.
13 И говореха: защо̀ то́ѧ

чиловѣкъ предумува народатъ да почитатъ Бг҃а (съ почитаніе) противно на закону.
14 И като йскаше Павелъ да си ѿвори оуста та (да продума), рече Галліѡнъ на Іудеи те: ако бѣхте йскали судъ, ѿ Іудеи за нѣкоя неправда, йли за нѣкое зло дѣло, по правда щехъ да вы послушамъ:
15 Но понеже ваше то прошеніе Є за слово й за имена й за законатъ вашъ, вые си го оуправете сами: защото не щемъ да бѫдемъ судія на такива (работы).
16 И йспѫди ги ѿ судилище то.
17 А Єллине те фанаха Сѡсѳена началникатъ на-соборище то, й біеха го предъ судилище то: но Галліѡнъ ѿнюдъ не мареше за това.
18 А Павелъ седѣ тамѡ Іоще нѣколко време, й като се прости съ братія та, ѿпыва въ Сѵрія, (й съ него Акула й Прїскілла) като си ѡстриже глава та (по напредъ) въ градъ Кенхрея: защото ймаше такова ѡбѣщаніе.
19 И като стигна во Ефесъ й тѣхъ ѡстави тамѡ: а самъ (той) влѣзе въ соборище то й приказуваше съ Іудеи те.
20 А ѡни го молаха да
поседи оу нихъ по много време, но той не щея:
21 Но простисе съ нихъ, й рече: защо трѣбува непремѣннѡ во Іерусалимъ да направимъ праздникатъ щото йде: й пакъ, ако ще Бг҃ъ, ще да се вѫрнемъ кодъ васъ. И ѿплыва ѿ Ефесъ. (А Акула й Прїскілла ѡстанаха во Ефесъ).
22 И като слѣзе въ Кесарія, йскачисе (во Іерусалимъ) й видесе съ церква та, й слѣзе во Антїохія.
23 И като поседе тамѡ нѣколко време, излѣзе, й заминуваше на редъ по Галатійска та страна й по Фрѵгія, й оутверждаваше сички те оученицы.
24 И нѣкой Іудеанинъ йме то му Аполлѡсъ, родомъ ѿ Алеѯандрія, който бѣше чиловѣкъ многоученъ дойде во Ефесъ, й ймаше голема сила въ писанія та.
25 Той беше наставленъ на оученіе то Господне й гореше съ духатъ, й говореше й оучеше правѡ за Господа, ако й да знаеше самѡ Іѡанново то крещеніе.
26 Той начна да говори дерзновеннѡ по соборища та, й като го чуха Акула й Прїскілла, прибраха го въ кѫща та си, й научиха го по йзвѣстнѡ на оученіе то Господне.

27 И когато стори намѣ-
реніе да замине во Ахаїа,
братіѧ та писаха писмо на
тамошни те оученицы да
го пріиматъ: който като
ѿиде тамω, помогна много
съ Божіѧ та благодать на
ѡніѧ, които беха повѣро-
вали:
28 Защото не престанѹва-
ше да ѡбличава Іѹдеи те
цѹржестω на тѣвѣ понеже до-
казѹваше ѿ писаніѧ та за-
що Іисѹсъ є Хртосъ.

ГЛАВА ΘІ.

А въ това време когато бе-
ше Аполлосъ въ Корінѳъ,
Павелъ пройде горни те
страны (Асійски), и дойде
во Ефесъ: и като намери
тамω нѣкои оученицы,
2 Рече имъ: пріѧхте ли
Дхъ стый когато се кре-
стихте; а ѡни мѹ рекоха:
но не сме ни чѹли има ли
Дхъ стый.
3 А той имъ рече: во що
сте се прочее крестили; а ѡ-
ни мѹ рекоха: во Іωанново
то крещеніе.
4 И рече имъ Павелъ: Іω-
аннъ крести съ крещеніе на
покаѧніе то, и говореше на
народѹ, да вѣроватъ въ ѡ-
ногова който иде слѣдъ не-
гω, сирѣчь во Хрта Іисѹса.
5 А ѡни като чѹха, кръ-
стихасе во име то на Гда
Іисѹса.
6 И като си тѹри Павелъ
ржцѣте на нихъ: дойде Дхъ
стый на нихъ: и начнаха
да говоратъ съ различны
ѧзыцы и да пророчествѹ-
ватъ.
7 И беха сички те до два-
надесать человѣцы.
8 И като влѣзе въ собори-
ще то, проповѣдѹваше дер-
зновенно при мѣсѧцы, и
оувѣрѧваше ги за царство
то Бжіе.
9 Но понеже нѣкои стсеха
оупорни и не щеха да по-
вѣрѹватъ, но хѹлаха оуче-
ніе то Господне предъ на-
родатъ, ѡнъ ѿстжпи ѿ
нихъ, и ѿдѣли оученицы
те, и начна да проповѣдѹ-
ва секи день въ оучилище
то на-єдногω който се и-
менѹваше Тѵраннъ.
10 И това быде двѣ годи-
ны: щото сички те който
живееха во Асіа и Іѹдеє и
Еллине, чѹха проповѣданіе
то за Господа Іисѹса.
11 И Бгъ стрѹваше големи
чѹдеса чрезъ Павловы те
ржце:
12 До толко, щото носеха
и тѹраха на болны те кър-
пы и поѧси който беха сто-
али на (Павлово то) тѣло,
и исцѣлѧвахасе ѿ болести
те си, и дѹхове те нечисти
излазеха ѿ нихъ.
13 И начнаха нѣкои ѿ ѡ-
ніѧ заклинатели Іѹдеи кои-

то скитатъ ѿ мѣсто на
мѣсто, да призыватъ ӥме
то на-Г҃да Іисꙋса надъ ѻ҆-
ныѧ които ӥмаха злы дꙋ-
хове, ӥ говореха: заклинa-
ме вы во Іисꙋса, когото Пав-
ла проповѣдꙋва.
14 А тіѧ щото правеха то-
вꙋ, беха седмь сынове на-
нѣкогѡ Іꙋдеанина архїерея,
име то мꙋ Скевла.
15 И ѿговорилꙋкавыо дꙋхъ
ӥ рече: ӥ Іисꙋса знамъ, ӥ Пав-
ла познавамъ, но вые коисте;
16 А человѣко, въ когото
беше злыо дꙋхъ, скочи на
нихъ, ӥ като ӥмъ надви, зе-
ма таквая сила надъ нихъ,
щото едва ӥзбѣгнаха голи
ӥ ѹ҆ранени ѿ ѻ҆наа кѫща.
17 И разꙋмѣха това (не-
що) сички те Іꙋдее ӥ Ел-
лине които живеиха во Е-
фесъ: ӥ (големъ) страхъ на-
падна на нихъ, ӥ возвели-
чавашесе ӥме то Господне.
18 И множина ѿ ѻ҆ніѧ кои-
то біха повѣровали дохож-
даха та се ӥсповѣдоваха, ӥ
ӥзказꙋваха дѣла та си.
19 И множина ӥ ѿ ѻ҆ніѧ
които чинеха магіи, соби-
раха книги те си, ӥ ӥзгоро-
ваха ги предъ сички те: ӥ
сметнаха имъ цѣна та, ӥ
намериха (защо чинеха) пе-
десе хіляды драма сребро.
20 Така цвржетѡ растеше
слово то Бж҃їе, ӥ ѹ҆крѣ-
плявашесе.

21 И като се свършиха тіѧ
(работы), тꙋри Павелъ на
ѹ҆мътъ си, като пройде
Македонія ӥ Ахаія, да ӥде
во Іерꙋсалимъ ӥ рече: защо
като ӥдемъ тамѡ, требꙋва
да видимъ ӥ Римъ.
22 И като прати двама ѿ
ѻ҆ніѧ които мꙋ слꙋгꙋваха,
сирѣчь Тімоѳеа ӥ Ераста,
той ѡ҆стана нѣколко време
во Асія.
23 И въ ѻ҆нова време бы-
де големъ бꙋнтъ за ѹ҆че-
ніе то Господне.
24 Защото нѣкой ӥме то
мꙋ Димитрїй, златарь по-
неже правеше храмове сре-
брены на Артемида, даваше
на хꙋдожницы те голема
печалба.
25 Които като собра, ӥ
ӥ҆още дрꙋги работницы,
които работеха таквыѧ ра-
боты, рече: вые знаете ѡ҆
мꙋжїе, защо ѿ таѧ работа
се храниме ніе.
26 Но сега видите ӥ чꙋе-
те, защо не самѡ Ефесъ, но
токо речи сичка та Асія тоѧ
Павелъ (съ свое то ѹ҆ченїе)
предꙋма ӥ ѿвърна многѡ
народъ, понеже говори, за-
що богове те които се пра-
ватъ съ рѫце человѣчески,
не са богове.
27 И не требꙋва самѡ да
се боиме да не бы дошло въ
презрѣнїе наше то хꙋдоже-
ство, но да не ӥ храмо на-

велика та богина Артемiда
начне да се почита за ни-
що, и ще да се развали ней-
но то величество която сич-
ка та Асiа и (сичка та) все-
ленная почита.
28 Като чуха това, раз-
гнѣвахасе по премногω и
начнаха да выкатъ, и го-
вореха: велика є Артемiда
Ефесская.
29 И напълнисе сичкiо
градъ съ матежъ а они на-
летеха єдинодушнω на по-
зорище то, и грабнаха Гаiа
и Арiстарха Македонаны те,
които беха другаре Павлови.
30 А Павелъ искаше да
влѣзе въ народатъ, но не
ѿставиха го ученицы те.
31 И нѣкои ѿ Асiйски те
началницы, понеже му беха
прiятели, пратиха му вѣсть,
и моляха го да не вдава
себе си на позорище то.
32 И єдни друго нѣщо
выкаха (а други друго): за-
що то собранiе то беше сму-
щено, и по много то ѿ нихъ
не знаеха за какво са се и
собрали.
33 И ѿ народатъ избраха
Алеѯандра, когото предло-
жиха Iудеє те: а Алеѯандръ
помаха съ ръка та, и иска-
ше да говори народу.
34 И като разумѣха че
є Iудеанинъ, быде єдинъ
гласъ ѿ сички те които вы-
каха (у гласъ) колко до
два часа: велика є Артемi-
да Ефесская.
35 И като усмири гра-
скiо книжникъ народатъ,
рече: мужiе Ефесскiи, и кой
є оный человѣкъ дето не
знае, защо Ефесскiо градъ
є служитель на велика та
богина Артемiда, и на iдω-
лу и, който є падналъ ѿ
дiа;
36 Понеже прочее безъ вся-
кое прекословiе това (нѣщо)
є така, трѣбува вые да се
утишите, и да не напра-
вите нищо безчинно.
37 Защото сте довели тiя
человѣцы, които нито ѿ
Артемiдиныатъ храмъ са
нѣщо украли нито боги-
ня та ваша хулятъ.
38 Ако Димитрiй, и ху-
дожницы те които са съ не-
го, иматъ съ нѣкого судъ,
има дни уречени за судъ,
има и Анѳvпати: да тра-
сатъ судъ єдинъ на дру-
гиго.
39 Ако ли за други (нѣ-
кои работы) трасите, (судъ)
оны можатъ да се разсу-
датъ въ законныатъ со-
боръ.
40 Защото сме въ бѣда
да ны не намератъ виновны
за днешнiатъ бунтъ кога-
то нема никоя причина, за
която да можеме да даде-
ме ѿговоръ за това воз-
бунение. И като рече това,

распꙋсти народатъ който
се беше собралъ.

ГЛАВА К҃.

Й като се оутиши смꙋще-
ніе то, Павелъ повыка оу-
чеинцы те, (й оутѣши ги),
й като се прости съ нихъ,
йзлѣзе да йде въ Маке-
донїа.
2 Й като пройде презъ о-
ныя страны, й оутѣши ги
съ много дꙋмы, дойде въ
Еллада.
3 Й като поживеѧ тамω
три мѣсацы, понеже Ꙇꙋдее
те се сговориха да мꙋ сто-
ратъ зло, когато щеше да
ωйде въ Сѵрїа, помысли да
се върне презъ Македонїа.
4 И йспратиха го дори до
Асїа Сωсїпатръ (Пѵрровъ)
Вѣранинъ: й ѿ Солꙋнане те,
Арїстархъ й Секꙋндъ: й
Гаїй Дервянинъ й Тїмо-
ѳей: й ѿ Асїане те, Тѵхїкъ
й Трофїмъ.
5 Они понеже ѿидоха на-
предъ, чакаха ны въ Трωада.
6 А ние пойдохме съ гемїа
та ѿ Фїлїппы те после по
праздничнити те дни на-прѣ-
снити те хлѣбове, й дойдохме
къдѣ нихъ въ Трωада за
пѧть дни, й преседѣхме та-
мω седмь дни.
7 И въ пέрвыатъ день на-
седмица та, като се беха со-
брали оученицы те да ло-
матъ хлѣбъ, Павелъ се раз-
говараше съ нихъ, понеже
йскаше да йзлѣзе въ оу-
трешнїанъ день, й простре
разговоратъ дори до полꙋ-
нощь.
8 И гореха много свѣщы
въ горница та, гдѣто бех-
ме собрани.
9 А едно момче йме то
мꙋ Ѵѵтѵхъ, като седеше на
прозорецатъ, й заспало бе-
ше тешкω, когато Павелъ
говореше пространнω, на-
двесисе на сънѧтъ, й падна
ѿ третїатъ катъ долꙋ, й
вдигнаха го мъртво.
10 И слѣзе Павелъ й легна
на него, й като го пригър-
на, рече: не смꙋщавайтесе:
защото дꙋша та мꙋ е въ
него.
11 И като се качи (пакъ),
та преломи хлѣбатъ й по-
хапна, й приказꙋва довол-
нω дори до зори, после
ѿиде.
12 Помеждꙋ това доведо-
ха момче то живо, й оу-
тѣшихасе не малω.
13 А ние влѣзохме по на-
предъ въ гемїа та, й ѿвезох-
месе во Ассонъ, понеже ѿ
тамω щехме да поемеме
Павла: защото тако ни
беше заръчалъ, а той самъ
щеше да дойде (по сꙋхꙋ)
пѣшъ.
14 И като се собра съ насъ
во Ассонъ, зехме го й дой-
дохме въ Мїтѵлинъ.

15 И ѿ тамѡ ѿплꙑвахме, и на оутрешніатъ день стигнахме срещѡ Хіо, а въ дрꙋгіатъ день се ѿнезохме въ Ѳамосъ: и като преноще-вахме въ Трѡгѵлліа, на дрꙋгіатъ день дойдохме въ Мілитъ.

16 Защото Павелъ намери благословно да замине Ѵфесъ, за да не бꙑ се забавилъ во Асіа: защото бързаше, ако бꙑ было возможно, да се намери въ день патдесатницꙑ во Ієрꙋсалимъ.

17 А ѿ мілитъ прати во Ѵфесъ, та повꙑка пресвѵтерꙑ те церковнꙑ.

18 И като дойдоха кодꙋ него, рече имъ: вꙑе знаете, каквѡ поживеахъ съ васъ въ сичко то (ѡнова) време ѿ первꙑатъ день ѿ каквото дойдохъ во Асіа:

19 Каквѡ слꙋжехъ на Господа со всакое смиреномꙋдріе и съ много сълзꙑ и бѣдꙑ, които ми се слꙋчиха ѿ Іꙋдейски те злоꙋмꙑшленіѧ.

20 И защо не ѿставихъ нищо ѿ полезни те да ви не кажемъ, и да вꙑ не наꙋчимъ и предъ народатъ и по къщи те:

21 Проповѣдовахъ со свидѣтелства и на Іꙋдеи те и на Ѵллини те да се ѡбърнатъ къ Бгꙋ, и да вѣроватъ въ Гда нашего Іисꙋса Хрта.

22 И сега ето, азъ свързанъ съ дꙋхатъ, ѿхождамъ во Ієрꙋсалимъ, и не знамъ ѡнова що ще да ми се слꙋчи тамѡ:

23 Но токмѡ защо Дхъ стый ми извѣсти по сички те градове, защо вързованіѧ и скорби ме чакатъ.

24 Но немаримъ за нищо, нито имамъ животатъ си въ голема честь, самѡ да можемъ да свършимъ съ радость своиатъ пѫть и слꙋжба та, коѧто самь пріалъ ѿ Гда Іисꙋса, за да проповѣдамъ Ѵvаггеліе то на Божіѧ та благодать.

25 И сега ето азъ знамъ, защо не щете вече да видите мое то лице сички те вꙑе, междꙋ които (азъ) поживеахъ и проповѣдахъ царство то Бжіе.

26 Заради това ви свидѣтелствꙋвамъ въ днешніатъ день, защо самь непоквиненъ азъ ѿ кръвь та на-сички те (васъ).

27 Защото се не ѡсвѣнихъ да ви кажемъ сичка та волѧ Бжіѧ.

28 Вардете прочее себе си и сичко то стадо надъ което вꙑ е Дхъ стый поставилъ Єпіскопꙑ, да пасіте церква та Бжіѧ, коѧто е (ѡнъ) со своѧ та кръвь спечалилъ.

29 Защото азъ знамъ то-

ва, че послѣ по мое то ѿ-
хожданіе, ще да влѣзатъ
вълци люти въ васъ, кои-
то не щатъ да жалатъ ста-
до то.
30 И ѿ васъ йсти те ще да
станатъ мѫжіе, които ще да
говоратъ развращенни (сло-
веса), за да ѿвлачатъ оу-
чиницы те слѣдъ себе.
31 Зарадй това бждете
бдни и помнете защо три
годины и денъ и нощъ не
престанѫвахъ да поучавамъ
секого ѿ васъ со слъзы.
32 И сега, братіе, препо-
рѫчавамъ вы на Бга, и на
слово то на-негова та бла-
годать, която е силенъ по
много да вы оутверди, и
да ви даде наслѣдіе со сич-
ки те ѡсвященни.
33 Сребро или злато, или
дрехи ѿ никогѡ не поискахъ
34 Вые сами знаете, защо
на мои те потребы, и на
оніа които беха съ мене,
послѫжиха ржцѣ те (мои) тіа.
35 Азъ ви казахъ сички
те ѡбразы, защо така тре-
бѫва да се трѫдиме за да
помагаме на слаби те, и да
помниме слово то на-Гда
Іисѫса, защото самъ той
рече: по блаженно е да да-
ва нѣкой, нежели да зема.
36 И като изговори тіа
словеса, преклони колѣна
та си, и помолисе (Бгѫ) со
сички те нихъ.

37 И много плачь бѫде на
сичкити: и нападнаха на шіа
та Павлова, и цѣлѫваха го:
38 И скорбеха по многѡ
за слово то щото рече, за-
що не щатъ вече да видатъ
лице то мѫ. И испращаха го
до геміа та.

ГЛАВА КА.

И като се ѿдѣлихме ѿ нихъ,
ѿвезохмесе и дойдохме пра-
вѡ въ Кѡнъ, а на дрѫгіатъ
день въ Родосъ, а ѿ тамѡ
въ Патара.
2 И понеже намерихме ко-
рабль, който преминѫваше
въ Фїнїкіа, влѣзохме въ
него и ѿвезохмесе.
3 И като ни се показа
Кѵпръ ѡставихме го налѣ-
вѡ, и плѫвахме въ Сѵріа,
и стигнахме въ Тѵръ: за-
щото корабжльо тамѡ ще-
ше да ѡстави товаратъ.
4 И понеже намерихме оу-
чиницы те преседехме тамѡ
седмь дни: и ѡни говореха
на Павла чрезъ Дха да се
не качѫва во Ієрѫсалимъ.
5 И като свършихме ѡ-
ныа дни, излѣзохме и по-
хождахме си и испроважда-
ха ны сички те съ жены те
и съ дѣца та си, дори до
вжнъ градатъ: и преклo-
нихме колѣна та при край-
море то, и помолихме се Бгѫ.
6 И като се простихме е-
динъ съ дрѫгиго, ніе влѣ-

зохме въ корабъ жальатъ, а ѡни се вжрнаха оудома си.
7 И като начнахме да плш-
ваме, ѿ Тvръ стигнахме въ
Птолемаїда, и като поздра-
вихме братїа та, преседехме
єдинъ день оу нихъ.
8 А на другїатъ (день) из-
лѣзе Павелъ и ніе който
бехме съ него, и дойдохме
въ Кесарїа: и като влѣзох-
ме въ кжща та на-Філіппа
благовѣстника, (който бе-
ше єдинъ ѿ седмь те дїа-
кони), ѡстанахме оу негѡ.
9 И ѡнъ имаше четыри
дщерки дѣвицы, който
пророчествуваха.
10 И като се за седехме
тамѡ много дни, слѣзе нѣ-
кой ѿ Їудеа пророкъ, име
то му Агавъ:
11 И като дойде кодъ насъ,
зема Павловатъ поясъ, и
вжрза си ржцѣ те и нозѣ те,
и рече: това говори Дхъ
сты́й: така ще да вржжатъ
во Їерусалимъ Їудеє те че-
ловѣкатъ, чій то є тоа по-
ясъ, и ще да го предадатъ
въ ржцѣ те на-ѧзычницы те.
12 И като чухме това, мо-
лехме го и ніе и тамошни те
да не влѣзи во Їерусалимъ.
13 А Павелъ ѿговори, и
рече: що работите вые: за-
що плачете та ми сокрушa-
вате сжрдцѐ то; азъ самь
готовъ не самѡ да ме вжр-
жатъ, но и да оумремъ во
Їерусалимъ за име то на-
Господа Їисуса.
14 И понеже ны не послу-
шуваше мажкнахме, и ре-
кохме: вола та Господна
да бжде.
15 И послѣ по ѡныа дни,
като се приготвихме, иска-
чихмесе во Їерусалимъ.
16 И дойдоха съ насъ и
нѣкои оученицы ѿ Кесарїа,
и водеха съ себеси и єдно-
го человѣка оу когито
щехме да живееме, име то
му Мнасѡнъ Кvпранинъ,
ветхъ оученикъ.
17 И като стигнахме во
Їерусалимъ, прїаха ны бра-
тїа та любезнѡ.
18 И на другїатъ день влѣ-
зе Павелъ заеднѡ съ насъ
въ кжща та Їакѡвова: и
дойдоха (тамѡ) сички ти
старѣйшины.
19 И като ги поздрави,
казуваше имъ єдно по
єдно, щото сотвори Бгъ
чрезъ негова та служба во
ѧзычницы те.
20 А ѡни като чуха, про-
славлаваха Бга, и рекоха на
Павла: ты видишъ, брате,
колко хілады са тука Їудеє
те, който са повѣровали, и
сички те ѡни држжатсе їо-
ще за старшатъ законъ.
21 И за теке са чули, за-
що оучишъ Їудеи те който
живеатъ помежду ѧзычни-
цы те, да ѿступатъ ѿ Мѡv-

сіовать законъ и говоришъ
имъ да си не обрѣзуватъ чадата, нито по (стари те) отечески обычаи да ходатъ.
22 Що трѣбува прочее да
направиме; вѣроятно е защо ще да се собере многъ
народъ. защото (сички те)
ще да чуатъ че си дошелъ.
23 Направи прочее това,
щото ти говориме: има (тука) оу насъ четворица человѣцы, които са се обѣщали на Бга:
24 Земи нихъ, и очистисе
заедно съ нихъ, и иждиви
за нихъ да си обричатъ главы те: за да познаатъ сички те, защо онова щото са
чули за тебе, не е истина,
но послѣдуваш и ты пореджтъ и вардишъ законатъ.
25 А за езычницы те които повѣроваха, ныe имъ писахме, и опредѣлихме, они
да не вардатъ нищо такова, но токмо да се чуватъ
от идолските жертвы, и от
кржвь, и от оудавено, и от
блудъ.
26 Тогава Павелъ зема оныѧ мужы, и на оутрешніатъ день като се очисти,
влѣзе заедно съ нихъ и
обави (на священницы те)
кога ще да се испжлнатъ
дни те на-очищеніе то доклѣ за секого от нихъ се не
принесе жертва.
27 И когато щеха да се
свжршатъ седмь тѣ дни Іудеѣ те които бѣха (дошли
от Асіа, понеже го видеха въ
храматъ, наговориха сичкіатъ народъ, и туриха на
него ржце.
28 И выкаха: о мужіе Ісраилтани, помогнете: тоа
е оный человѣкъ който
оучи секаде сички те (человѣцы) на вржхъ народатъ
и на вржхъ законатъ и на
вржхъ това мѣсто: а при
това іоще воведе и Еллины
въ храматъ, и осквернѝ
това свое мѣсто.
29 (Защото бѣха видели
по на прѣдъ Трофіма Ефесанина въ градатъ заедно
съ него, и мнѣха защо Павелъ го е вcase водилъ въ храматъ).
30 И повдигнасе сичкіо
градъ, и стечесе народо: и
като фанаха Павла, извлекоха го вжнъ изъ храматъ:
и тоѧ часъ се затвориха
враты те.
31 И като искаха да го оубіатъ, дойдѐ вѣсть до тысященачалникатъ на-полкатъ защо сичкіо Іерусалимъ се возбуни.
32 А той тсѧ часъ зема
воины и стоначалницы, и
отжрча на нихъ. А они
като видеха тысященачалникатъ и воины те, пресѣганаха да біатъ Павла.
33 Тогава приближи ты-

ѕѧщеначалнико и҆ фана го,
и҆ заповѣда да го вжржатъ
съ двѣ вериги: и҆ пыташе
го, кой е҆ и҆ що е҆ оучинилъ.
34 И е҆дни дрꙋго нѣщо вы-
каха въ народатъ, (а҆ дрꙋги
дрꙋго). И понеже не може-
ше да разꙋмѣе право то за-
ради гжлчава та, заповѣда
да го водатъ въ крѣпость
та.
35 И҆ когато дойдѣна стжл-
ба та, всинни те го вдигна-
ха заради притисненїе то
народно:
36 Защото многъ народъ
и҆деше слѣдъ негѡ и҆ выка-
ха: довжрши го ѿ свѣтжтъ.
37 И като щеше да влѣзе
Павелъ въ крѣпость та, ре-
че тысѧщеначалникꙋ: далъ
ли бы ми дозволенїе да ти
подꙋмамъ нѣщо; а҆ той мꙋ
рече: знаешъ ли гречески;
38 Не си ли ты (оный)
Єгуптанинъ, който предъ
нѣколко дни прелжга и҆ и҆з-
веде въ пꙋстына та четыри
хїлады человѣцы разбой-
ницы;
39 И҆ Павелъ рече: азъ самь
человѣкъ Ї҆ꙋдеанинъ, граж-
данинъ ѿ славныа Кїлїкїй-
ски градъ Тарсъ. И молимъ
те, дай ми дозволенїе да
говоримъ къ народꙋ.
40 И като мꙋ даде доз-
воленїе, Павелъ застана на
стжлба та, и҆ помаха съ рж-
ка та къ народꙋ: и҆ като
бѫде голѣмо молчанїе, нач-
на да говори съ Є҆врейски
ѧ҆зыкъ, и҆ рече:

ГЛАВА КВ.

Мѫжїе братїе и҆ ѻ҆тцы,
чꙋйте сега мое то предъ
васъ ѡ҆правданїе.
2 (И като чꙋха че съ Є҆врей-
ски ѧ҆зыкъ имъ говори, то-
щїе повече бѫде тишина:
и҆ рече):
3 Азъ самь человѣкъ Ї҆ꙋ-
деанинъ и҆ родилъ самь се
въ Тарсъ Кїлїкїйскїй, но вос-
питанъ самь въ тоѧ градъ
при нозѣ те Гамалїиловы,
и҆ наꙋченъ бѫдохъ по тжн-
ко на ѻ҆теческїатъ законъ,
и҆ бехъ ревнитель Бж҃їй,
каквото що сте днесь и҆ вы
сички те.
4 Азъ гонихъ до смерть
послѣдователи те на това
оученїе, понеже вжрзовахъ
и҆ предавахъ въ темница та
мꙋжы и҆ жены:
5 Каквото и҆ а҆рхїереа та ми
свидѣтелствꙋва, и҆ сички те
старѣйшины: ѿ които и҆
писма земахъ къ братїа та,
и҆ ѿтивахъ въ Дамаскъ да
доведемъ вжрзаны во Ї҆ерꙋ-
салимъ ѻ҆ныа които бѣха
тамѡ, да ги мжчатъ.
6 И като ѿтивахъ и҆ при-
ближавахсе къ Дамаскъ ѻ҆-
колѡ пладнина, внезапꙋ ѡ҆-
свѣти ѻ҆колѡ мене велика
свѣтлость ѿ небо то.

7 И паднахъ на земля та,
и чухъ гласъ който ми го-
вореше: Саvле, Саvле, що
ми гониш;
8 А азъ отговорихъ: кой
си ты, Господи; и рече ми:
азъ самь Іисусъ Назорей,
когото ты гонишъ.
9 И който беха съ мене,
светлость та убо видеха
и уплашихасе, а гласжтъ
на-оногова който ми го-
вореше не чуха.
10 И рекоха; що да со-
творимъ, Господи; а Гдь
ми рече: стани та иди въ
Дамаскъ, и тамо ще да ти
скаже за сичко, щото ти
е определено да правишъ.
11 И понеж отслепехъ от бле-
скатъ на-оная светлость,
поведоха ме за ржка та о-
ния който беха съ мене, и
така влезохъ въ Дамаскъ.
12 И некой Ананія, мужъ
благоговеинъ по закону, и
свидетелствованъ (въ до-
бро то) от сички те Іудеи,
който живееха въ Дамаскъ.
13 Дойде кодъ мене, и
като се приближи при мене,
рече ми: Саvле брате, про-
гледни, и азъ тоя часъ по-
гледнахъ на него.
14 А той ми рече: Бгъ на-
отцы те наши определилъ
те е да познаешъ негова та
воля, и да видишъ правe-
дникатъ, и да чуешъ гласъ
от уста та му:
15 Защото ще да му бж-
дешъ свидетель предъ сич-
ки те человецы за тія ве-
щи що си виделъ и чулъ.
16 И сега що чакашъ; ста-
ни та се кржсти, и омый
грехове те си, като призо-
вешъ име то на-Гда Іи-
суса.
17 И като се вжрнахъ во
Іерусалимъ, и молехсе (Бгу)
въ церква та, быдохъ во
изступленіе.
18 И видехъ го че ми го-
вори: побжрзай та излезъ
скоро изъ Іерусалима, за-
щото (тукашни те) не щатъ
да пріиматъ свидетелство
то ти за мене.
19 А азъ рекохъ: Господи,
они сами знаатъ защо азъ
затварахъ въ темница та,
и біехъ по соборища та о-
ныя който вероваха въ тебе
20 И когато се проливаше
кржвь та на-твоего перво-
мученика Стефана, и азъ
стоехъ тамо и соизвола-
вахъ на убійство то му, и
вардехъ дрехи те на-онія
който го убиваха.
21 И рече ми: иди, защо-
то азъ ще да те пратимъ
далеко въ язычницы те.
22 И слушаха го дори до
тока слово Іудіе те): но
после фанаха да викатъ,
и говореха: истреби от зем-
ля та тогова человека, за-
щото не требува да е живъ.

23 И като вӯкаха ѿни и фжрляха си дрехи те, и метаха прахъ на воздӯхъ.

24 Тысащеначалнико заповѣда да го ѿведатъ въ крѣпость та, и рече да го испытатъ съ бой: за да разӯмѣе за коѧ причина вӯкаха така на вржхъ него.

25 И като го растегнаха и вжрзаха го съ ремицы, рече Павелъ на сотникӯ който стоеше тамъ: имате ли власть да біете человѣка Римланина безъ сӯдъ;

26 И като чӯ сотнико (това), ѿиде та каза тысащеначалникӯ, и рече: гледай (хӯбаво) що щѐ да направишъ: защото тоѧ человѣкъ є Римланинъ.

27 И пристжпи тысащеначалнико при него, и рече мӯ: кажи ми, Римланинъ ли си ты; а той мӯ рече: Римланинъ.

28 Ѿговори мӯ тысащеначалнико: азъ съ много заплата самь спечалилъ това име на-Римско то гражданство. А Павелъ мӯ рече: а азъ самь се и родилъ съ него.

29 И тоѧ часъ ѿстжпиха ѿ негω ѿніѧ които щеха да го испытӯватъ и самь тысащеначалнико се оуплаши, като разӯмѣ че є Римланинъ, и защото го беше вжрзалъ.

30 А на оутрешнїатъ день, понеже искаше да разӯмѣе истина та, защо го клеветатъ Іӯдеє те, развжрза го ѿ ѿковы те, и заповѣда да дойдатъ архїереє те и сичкіо нихенъ соборъ: и изведе Павла, и постави го предъ нихъ.

ГЛАВА КГ.

И като погледна Павелъ на соборатъ рече: мӯжїе братїе, азъ живеяхъ предъ Бга со сичка добра совѣсть до ри до тоѧ день.

2 А архїерея та Ананїа заповѣда на ѿніѧ щото мӯ предстоѧваха да го біатъ по оуста та.

3 Тогава Павелъ мӯ рече: ще да те біе Бгъ стѣно (съ варъ) измазаннаѧ: защото ты седишъ да ме сӯдишъ по законӯ, а престӯпӯвашъ законатъ и заповѣдӯвашъ да ме біатъ.

4 А ѿніѧ щото предстоѧваха тамω рекоха: архїерея та ли Бжїѧ злословишъ;

5 А Павелъ рече: не знаяхъ, братїе, че є архїерей: защото є писано: началникӯ на-твои те людїе да не речешъ зла дӯма.

6 И понеже разӯмѣ Павелъ, защо єдна та часть беха саддӯкеи, а дрӯга та фарїсеи, извыка въ соборище то

мѫжіе братіе, азъ самь фа-
рісей, сынъ фарісеовъ: и сѫ-
дѫтъ ме заради надежда та
и за воскресеніе то на мерт-
ви те.
7 И като рече това, проиʒ-
зиде раздоръ помеждѹ сад-
дѹкеи те и фарісеи те, и раз-
дѣлисе народо.
8 Защото саддѹкеи те го-
ворѧтъ че нема воскресеніе,
ни Аггелъ, ни Дѹхъ: а фа-
рісее те исповѣдѹватъ и
двѣ те.
9 И кыде голема глѫчка:
и станаха книжницы те ѿ
фарісейска та страна и пре-
пирахасе (съ саддѹкеи те) и
говореха: ни едно зло не на-
хождаме въ тоѧ человѣкъ,
но ако мѹ е говорилъ Дѹхъ
или Аггелъ, не трѣбѹва да
се противиме на Бга.
10 И понеже кыде големо
препираніе, и боешесе ты-
сѧщеначалнико да не рас-
кѫснатъ Павла, заповѣда
на воини те да слѣзатъ
и да го грабнатъ ѿ средъ
нихъ, и да го водѧтъ въ
крѣпость та.
11 И въ слѣдѹюща та нощь
явимѹсе Гдь, и рече: дер-
зай, Павле: защото какво-
то си свидѣтелствовалъ за
мене во Иерѹсалимъ, така
трѣбѹва да свидѣтелствѹ-
вашъ и въ Римъ.
12 И като самна, нѣкои
ѿ Iѹдеи те направиха сго-
ворь, и заклеха себеси ни-
то да ѩдатъ нито да пі-
ѧтъ дори Павла не ѹбіѧтъ.
13 А беха по много ѿ че-
тыредесеть дѹши които бе-
ха направили тая клетва.
14 Които дойдоха кодъ
архіереи те и старѣйшины
те, и рекоха: съ клетва про-
клехме себе си, да не вкѹ-
симе нищо, дори не ѹбіеме
Павла.
15 Сега прочее вые съ со-
борать пратете та кажете
на тысѧщеначалникѹ, да го
доведе ѹтрѣ предъ васъ,
като да искате да разѹмѣе-
те съ по големо изпѣстіе
заради негова та работа:
а ніе, докле още не е при-
ближилъ, готови сме да го
ѹбіеме.
16 Но като чѹ сыно на
Павлова та сестра тоя сго-
воръ, дойде и влѣзе въ крѣ-
пость та, та каза на Павла.
17 А Павелъ повыка е-
дного ѿ сотницы те, и ре-
че мѹ: заведи това момче къ
тысѧщеначалникѹ: защо-
то има нещо да мѹ каже.
18 А той го зема и заве-
де го къ тысѧщеначални-
кѹ, и рече: затворенныо
Павелъ повыка ме и моли-
мисе, да доведемъ това
момче при тебе, което има
нещо да ти казѹва.
19 А тысѧщеначалнико
фана го за рѫка та, и като

ѿиде съ него на страна пи-
таше го: що имашъ да ми
казꙋвашъ;
20 А то рече: Іꙋдее те се
еговориха да те оумолатъ
да изведешъ оутрѣ Павла
предъ нихъ въ соборатъ, ка-
то да искатъ да испытатъ
по извѣстнѡ за негова та
работа.
21 Но ты да ги не послꙋ-
шашъ, защото вардатъ да
го оулобатъ по многѡ
ѿ четыридесать дꙋши ѿ
нихъ, които заклеха себе
си ни да ѧдатъ ни да пі-
ꙗтъ, доклѣ го не оубіꙗтъ:
и сега са готови, и чакатъ
ѡбѣщаніе то ѿ тебе.
22 Тысѧщеначалнико про-
чее ѿпꙋсти момче то, и за-
рача мꙋ да не кажешъ ни-
комꙋ че си ми ѡбавилъ то-
ва нѣщо.
32 И повыка двама ѿ сот-
ници те, и рече имъ: при-
гответе ми двѣсте воины
(вооржжены пѣши), и се-
демдесе конницы, и двѣсте
стрѣлцы да идатъ до Ке-
саріа, ѿ третіатъ часъ на-
ощь та:
24 И доведете и добицы,
да качатъ Павла и да го
препроводатъ безбѣднѡ до
Филікса игемона.
25 И написа и писмо, кое-
то имаше слѣдꙋющее содер-
жаніе:
26 Клавдій Лѵсіа, держа-
вномꙋ игемонꙋ Филіксꙋ ра-
доватиса.
27 Тогова человѣка, кого-
то фанаха Іꙋдее те, и го-
твеха се да го оубіатъ, азъ
пристжпихъ съ воины те и
ѿнехъ го, понеже разꙋмѣхъ
че е Римланинъ.
28 И понеже искахъ да раз-
ꙋмѣемъ причина та, за ко-
ꙗто го клеветеха, доведохъ
го въ собора та имъ.
29 И намерихъ, че го клеве-
теха занѣкои противни
мꙋдрованіа на законатъ
имъ, но немаше никое то
грѣшеніе достойно за
смерть, или за ѡкови.
30 И понеже ми доказаха
каковъ еговоръ иматъ за
него Іꙋдее те, абіе го пра-
тихъ кодъ тебе, и зарачахъ
и на клеветници те мꙋ да
кажатъ предъ тебе, щото
иматъ на вржхъ него, здрав-
ствꙋй.
31 Коини те прочее, как-
вото имъ беше заповѣда-
но, зеха Павла и заведоха
го презъ ношь въ Антіпа-
тріда.
32 И на дрꙋгіатъ день ѡ-
ставиха конницы те да и-
датъ съ него, а ѡни се вжр-
наха въ крѣпость та:
33 А ѡни като ѿидоха въ
Кесаріа, и дадоха писмо то
на игемонꙋ, представиха
предъ негѡ и Павла.
34 И като прочета игемѡ-

но писмо̀то, и̂ попыта̀
(Па́vла) ѿ коѧ̀ є̑ ѡ̂бласть, и̂
разумѣ̀ защо̀ є̑ ѿ Кілїкіа.
35 Рече: ще да чуемъ за
тебе, когато дойдатъ и̂ кле-
ветницы̂ те ти, и̂ заповѣ-
да̀ да го вардатъ въ Иро-
дова та палата.

ГЛАВА КД.

И̂ по петь дни после дой-
дѐ а̂рхїерей Ананіа со ста-
рѣйшины̂ те и̂ съ нѣкой ри-
торъ Тертуллъ, и̂ представи-
ха жалба та си предъ и̂ге-
мо́натъ заради Па́vла.
2 И като го повыкаха, Тер-
туллъ начна̀ да го клевети,
и̂ говореше:
3 Ніе понеже получаваме
всегда̀ големъ миръ чрезъ
тебе, ѡ̂ державнѣйшій Фи-
лїксе, и̂ понеже многа и̂ спра-
вленіѧ бываттъ чрезъ твое
то попеченіе на тоѧ народъ:
познаваме твои те благо-
дѣанїѧ, и̂ благодарни сме
ти всегда̀ и̂ на всяко мѣсто.
4 Но да те не ѹ̂тагчавамъ
повече, молимъ те да ны
послушашъ въ кратцѣ съ ѡ̂-
быкновенна та си кротость.
5 Защото намерихме то-
гова человѣка че є̑ губитель
(като нѣкоѧ чума) и̂ че пра-
ви смущеніе по между сич-
ки те Іудеи който живеятъ
по сичка вселенная, и̂ защо
є̑ началникъ на-Назѡрейска
та е̂ресь:
6 Който се покуси да ѹ̂-
скверни и̂ церква та, когото
и̂ фанахме, и̂ по закону на-
шему и̂скахме да го судиме.
7 Но тысященачалникъ
Лусіа дойде, и̂ съ голѣма
сила го ѿтарна ѿ ржцѐ те
ни, (и̂ прати го при тебе):
8 И заповѣда̀ (и̂ намъ)
който го клеветиме да дой-
деме кодъ тебе: а̂ко го и̂с-
пыташъ, ще да се и̂звѣ-
стишъ ѿ него за сичко то,
щото говориме на вржхъ
него.
9 И подтвердиха това и̂
Іудеє те, и̂ говореха защо
є̑ точно така това.
10 И като кимна̀ и̂гемо-
но на Па́vла да говори, той
ѿговори, (и̂ рече): Понеже те
знамъ ѿ много годины че
си судіа (праведенъ) на тоѧ
народъ, съ по радо сардце
ще да ѿговоримъ за свое то
ѡ̂правданіе:
11 За да можешъ да разу-
мѣешъ, защо нема по мно-
го ѿ дванаесе дни, ѿ как-
кото а̂зъ возлѣзохъ во Іе-
русалимъ да се поклонимъ.
12 И нито въ церква ме
намериха да приказувамъ
съ нѣкого, и̂ да подкунду-
вамъ народатъ, нито въ со-
борища та, нито въ гра-
датъ:
13 Нито можатъ да до-
кажатъ това, щото ме кле-
ветатъ сега на тебе.

14 Но това̀ ѝсповѣдꙋвамъ тебе, защо споретъ пѫтьатъ (на-вѣ́ра та), когото тїи говоратъ є̑ресь, тако̀ слꙋжимъ на ѿтцепреданныатъ Бгꙋ, щото вѣ́рꙋвамъ сичко то що є̑ написано въ законатъ ѝ въ пророцы те:

15 И ѝмамъ надежда на Бга, защо̀ ще да бѫде воскресеніе на-мертвы те, ѝ на-праведны те ѝ на-грѣшны те, което ѝ сами тїи чакатъ.

16 Затова̀ се ѝ а҆зъ мѫчимъ да имамъ всегда̀ непорочна совѣсть ѝ предъ Бга ѝ предъ человѣцы те.

17 И по много годины послѣ дойдохъ въ мойатъ народъ да раздамъ милостыни ѝ (да принесꙋ) приношеніа.

18 Въ които ме намериха вѫтре въ церква та ѡ҆чищенъ, нито съ народъ, нито съ матежь, нѣкои ѿ Асїа Їꙋдеє:

19 Които трѣбꙋваше да дойдатъ тꙋка предъ тебе, ѝ да клеветатъ, а҆ко ѝматъ нѣщо на врѫхъ мене.

20 Или сами тїа да кажатъ, а҆ко наидоха въ мене нѣкоа неправда, когато стоехъ въ соборище то,

21 Ѡсвѣнь тоа є̑динъ гласъ, тѐкмо щото ѝзвыкахъ като стоехъ по междꙋ нихъ: защо̀ а҆зъ прїемамъ днесь сѫдъ ѿ васъ заради воскресеніе то на-мертвы те.

22 И като чꙋ това̀ Филїѯа, ѡ҆стави ги за дрꙋгъ пѫть, ѝ рече: като разꙋмѣемъ по ѝзвѣстнѡ за това̀ оученіе, ѝ като дойде Лѵсїа тысященачалникъ (тꙋка) тогава ще разсꙋдимъ работа̀ та ви.

23 И заповѣда̀ на сотникꙋ да варди Павла, ѝ да не є̑ во оутѣсненіе, ѝ никомꙋ ѿ познанницы те Павлови да не возбранава да мꙋ слꙋгꙋва, ѝли да дохожда при него.

24 Ѝ по нѣколко дни дойде Филїѯъ съ Дрꙋсїлїа жена та си коато беше Їꙋдейка, ѝ прати та доведе Павла, ѝ слꙋша го за вѣра та во Їисꙋса Хрїста.

25 И като говореше (Павелъ) за правда ѝ за воздержаніе ѝ за (страшныатъ) сѫдъ щото ще да бѫде, Филїѯъ се оуплаши, ѝ ѿговори: сега си ѝди: а когато намеримъ време ще да ти повыкамъ.

26 А при това̀ ѝ надѣашесе защо̀ ще да земе ѿ Павла пары да го пꙋсти: заради това̀ ѝ почесто провождаше та го повыковаше, ѝ говореше съ него.

27 И като се заминаха двѣ годины, ѝзмѣнисе Филїѯъ, ѝ стана на негово то мѣсто (ѝгемѡнъ) Поркїй Фистъ: ѝ понеже искаше Филїѯъ до сотвори оуго-

дно то на Іѹдеи те, и̓ оста-
ви̓ Па́вла въ о̑ковы те.

ГЛАВА КЕ.

ФИСТЪ про́чее като прі́а
власть та̀, по трѝ днѝ по́-
слѣ ѿи́де во Ієрѹсали́мъ ѿ
Кесарі́а.
2 И доказа́ха мѹ а̑рхїере́е
те и̑ пе́рви те ѿ Іѹде́и те
жа́лба та на вржхъ Па́вла и̑
мо́лаха го.
3 И и̓скаха (да и̓мъ оу̓чи́-
ни) ми́лость на вржхъ не́-
го, (си́рѣчь) да го пра́ти ѿ
та́мѡ во Ієрѹсали́мъ: а̑ ѻ̑нѝ
бѣ́ха се сговори́ли да го оу̓-
бі́атъ по пжтьатъ.
4 Но Фи́стъ заповѣда̀ да
па́рдатъ Па́вла въ Кесарі́а,
защо́то и̑ са́мъ щѣше да
и̓де та́мѡ ско́рѡ.
5 Про́чее кои́то мо́жатъ ѿ
ва́съ (рече Фи́стъ) не́ка дои̓-
датъ съ ме́не, и̑ а̑ко и̓ма
нѣ́коа непра́вда въ то́а че-
ловѣ́къ не́ка го клеве́татъ.
6 И като пресе́дѐ во Ієрѹ-
сали́мъ десети́на де́на, слѣ́-
зе въ Кесарі́а, и̑ на дрѹ́гїатъ
де́нь като сѣдна̀ на сѹди́-
лище то, заповѣда̀ да до-
веда́тъ Па́вла.
7 И като го дове́доха, о̑-
биколи́ха го Іѹде́е те кои́то
бѣ́ха слѣзли ѿ Ієрѹсали́мъ,
и̑ фжрлаха мно́ги и̑ те́шки
вини̑ на Па́вла, кои́то не
мо́жеха да дока́жатъ:
8 Поне́же то́й се о̑правда́-
ваше, (и̑ говоре́ше): защо́
нито на зако́натъ Іѹде́и-
скїи, нито на Ке́сара самь
согрѣши́лъ нѣщо.
9 Но Фи́стъ поне́же и̓ска-
ше да напра́ви оу̓го́дно то
на Іѹде́и те, ѿговорѝ на
Па́вла и̑ рече: щѐшъ ли да
и̓дешъ во Ієрѹсали́мъ, и̑ та́-
мѡ да се сѹ́дишъ за тїа
(ра́коты) предъ ме́не;
10 И рече Па́велъ: а̑зъ
стои́мъ на Ке́сарево то сѹ-
ди́лище, на ко́ето тре́бѹва
да се сѹ́димъ, нико́а о̑ки́да
не са́мь сотвори́лъ на Іѹ-
де́и те, какво́то и̑ ты̀ до-
брѐ зна́ешъ.
11 Защо́то а̑ко и̓мамъ
нѣ́коа непра́вда, и̑ли̑ нѣ́кое
(согрѣше́нїе) досто́йно за
сме́рть самь сотвори́лъ, не
ѿри́чемсе да оу̓мремъ: а̑ко
ли не́ма ни́що така́ва въ ме́-
не, за ко́ето тїи клеве́татъ
на вржхъ ме́не, нико́й не
мо́же да ме предадѐ нимъ:
а̑зъ тра́симъ сѹ́дъ оу̓ Ке́сара.
12 Тога́ва Фи́стъ като се
разговорѝ со совѣ́тницы те
си, ѿговорѝ: не лѝ си по-
траси́лъ сѹ́дъ оу̓ Ке́сара,
кодъ Ке́сара ще да и̓дешъ.
13 И като се замина́ха нѣ́-
колко днѝ, ца́рь Агрі́ппа и̑
Верні́ка (жена̀ та мѹ) слѣ́-
зоха въ Кесарі́а да позара́-
ватъ Фи́ста.
14 И като седе́ха та́мѡ
много днѝ, Фи́стъ каза̀ на

царьатъ заради Па́влова та
ра́бота, и рече: єди́нъ чело-
вѣкъ є ѡставенъ ѿ Фили́кса
вжрзанъ,
15 За когото, като ѿи-
дохъ во Іерусалимъ, дадоха
ми жалба архієреє те и стар-
рѣйшины те, и искаха съдъ
на вржхъ него.
16 Но азъ имъ ѿговорихъ,
защо немать ѡбычай Ри-
мляне те да предаватъ нѣ-
кого человѣка на смерть,
доклѣ нема ѡклеветаемый,
предъ лице то си ѡныя що-
то го клеветатъ, и доклѣ не
земе време да даде ѿвѣтъ
за согрѣшеніе то си.
17 Като се собраха прочее
ѡни тука, азъ безъ да ѿ-
лагамъ време, на утреш-
ніатъ день седнахъ на су-
дилище то, и заповѣдахъ
да доведатъ человѣкатъ.
18 Но клеветницы те му
като го ѡбыколиха, не ка-
заха ни єдна вина такава
на вржхъ него, каквато азъ
мыслехъ:
19 Но имаха съ него нѣ-
кои прѣнія за своя та раз-
лична вѣра, и за нѣкого
Іисуса умрелаго, за когото
говореше Павелъ че є живъ.
20 И понеже азъ не можехъ
да се домыслимъ какво да
разсудимъ това прѣніе, ре-
кохъ му, ако ще да иде во
Іерусалимъ, и тамо да се
суди за тія прѣнія.
21 Но понеже Павелъ пои-
ска да го ѡставиме да се
суди на Кесаревыатъ съдъ,
заповѣдахъ да го вардатъ,
доклѣ да го пратимъ къ
Кесарю.
22 А Агрїппа рече на Фи-
ста: щеше ми се и мене да
чуемъ тогова человѣка. А
той му рече: утрѣ ще да
го чуешъ.
23 И на утрешніатъ день
като дойде Агрїппа и Вер-
ника съ голема гордость, и
влѣзоха въ судилищна та
палата съ тысященачалник-
цы те и со знамениты те
мужы градски, заповѣда
Фистъ и доведоха Павла.
24 И рече Фистъ: Агрїппо
царю, и вые сички те мужи
които се намерувате тука
съ насъ, видите тогова, за
когото сичко то множество
Іудейско ми досаждаше и
во Іерусалимъ и тука, и кри-
чеше, защо не трѣбува вече
да є живъ той.
25 Но азъ като разумѣхъ
защо не є сторилъ нищо
достойно за смерть, и по-
неже той самъ воспомена
Севаста (Кесаря), за това
азъ намерихъ, благословно
да го пратимъ при него.
26 За когото понеже не-
мамъ нѣщо известно да
пишемъ на господарьатъ
си: затова го и приведохъ
предъ насъ, а найвече предъ

тебе, Агріппо царю, за да
бъде испытаніи, и така да
ймамъ що да пишемъ;
27 Защото ми се види не-
прилично, да пращамъ че-
ловѣка вързана, а вины те
му да не обявлявамъ.

ГЛАВА КЅ.

А Агріппа рече на Павла:
даватисе дозволеніе да го-
воришъ самъ за себе. То-
гава Павелъ простре ржка
та си, и начна да говори
за свое то оправданіе:
2 Азъ, о царю Агріппо,
мнимъ себе си блаженъ по-
неже ймамъ днесь да се о-
правдамъ предъ тебе за сич-
ко то онова, щото ме кле-
ветатъ Іудеи те:
3 И найвече понеже те
знамъ че знаешъ сички те
обычаи Іудейски и супор-
ни те техни мнѣнія. За-
това ти се молимъ да ме
послушашъ търпеливо,
4 Житіе то прочее мое о-
ще от младость та ми, кое-
то поживеахъ от край по-
между мойатъ народъ во
Іерусалимъ, сички те Іудеи
го знаатъ:
5 И знаатъ за мене от
край, (ако щатъ да свидѣ-
телствуватъ), защо азъ жи-
веехъ споретъ най точно то
ученіе фарисейско въ наша
та вѣра:
6 И сега стоимъ на съдъ
заради надежда та щото
имамъ за обѣщаніе то,
което е обѣщалъ Богъ на
наши те отци:
7 Което се надѣатъ сички
те наши дванадесеть колѣ-
на, като служатъ на Бога
непрестанно день и нощь,
да се сбъдне: за която (на-
дежда) ме клеветатъ, о ца-
рю Агріппо, Іудеи те.
8 Що (мыслите); не вѣро-
вате ли вые, че Богъ може
да воскрешава мертвы те;
9 Азъ воистинну мыслехъ
въ себеси защо требуваше
да направимъ много про-
тивны (работы) на пржхъ
име то на Іисуса Назорея:
10 Което и направихъ во
Іерусалимъ: и многина от
святіи те азъ затварахъ въ
темницы те, като земахъ
власть от архіереи те: и ко-
гато ги убиваха и азъ со-
гласувахъ на смерть та имъ:
11 И на сички те сокори-
ща много пжти ги мжчехъ,
и принуждавахъ да хулатъ
Іисуса: и понеже вражду-
вахъ на нихъ выше мѣры,
гонихъ ги и дори до чужди
те градове:
12 Съ това намѣреніе
като отивахъ въ Дамаскъ
съ власть и съ намѣстни-
чество от архіереи те,
13 Въ среда пладнина на
пжтьатъ видехъ, царю, свѣ-

тайна ѿ небо то по свѣтла
ѿ слънечна та свѣтлость,
коато ѡсвѣти и мене и ѡ-
ныя които идеха съ мене.
14 И като паднахме си-
чки те на земля та, чух
гласа който говореше мене,
и думаше съ Еврейски а-
зыкъ: Саүле Саүле, защо
ме гонишъ; мъчно ти е да
ритаешъ срещу ръженъ.
15 И азъ рекохъ: кой си
ты Господи: а той рече:
азъ самь Іисусъ когото ты
гонишъ.
16 Но вдигнисе и стани
на нозе те си: защото за-
това ти се тавихъ да те на-
правимъ слуга и свидетель
на-тія (работы) щото си
виделъ, и щото ще да ти
ѿкавимъ:
17 Като те изкавимъ ѿ
Іудейскіатъ народъ и ѿ та-
зычницы те въ които ще
да те пратимъ,
18 Да имъ ѿвориш очи
те, да се ѡбърнатъ ѿ те-
мнота та къ видело то, и
ѿ власть та сатанинска къ
Бгу, за да пріиматъ про-
щеніе грѣхѡвъ, и наслѣдіе
по между стй те, като по-
вѣроватъ въ мене.
19 За ради това, ѿ царю
Агріппо, не бъдохъ проти-
венъ на небесно то виденіе:
20 Но перво проповѣдахъ
на сніа които живеатъ въ
Дамаскъ и во Іерусалимъ,
а (после) и въ сичка та
страна Іудейска, и на тазыч-
ницы те да се покаатъ и да
се ѿбърнатъ къ Бгу, като
струватъ дѣла достойни
на-покаяніе то.
21 Заради това ме фана-
ха Іудее те въ церква та,
и искаха да ме раскъснатъ.
22 Но като получихъ по-
мощь ѿ Бга, живъ самь и
до тоя день, и свидѣтел-
ствувамъ и на малку и на
голему, и не говоримъ дру-
го нищо ѿсвѣнь онова що-
то са прорекли пророцы те
и Мωүсей, че ще да бъде:
23 Зато (сирѣчь) Хрістосъ
ще да пострада, и защо ка-
то воскресне первый ѿ мерт-
ви те, ще да проповѣда
свѣтъ на (Іудейскіатъ) на-
родъ и на тазычницы те.
24 И като се ѿправдаваше
така, Фистъ съ голѣмъ
гласъ рече: полуделъ ли си
Павле; много то оученіе
претвара те въ лудость.
25 А той рече: не самь по-
луделъ, державный Фисте,
но говоримъ словеса истин-
ни и разумни.
26 Защото и царо знае за
тія (работы), комуто и съ
дерзновеніе говоримъ: и
вѣрувамъ защо нищо не
може ѿ нихъ да му се оу-
крые: защото не е станало
това въ нѣкой оуглъ.
27 Вѣрувашъ ли, царю А-

гріппе, пророцы ти; знамъ
защо ги вѣрꙋваишъ.
28 А Агріппа рече на Пав-
ла: малко ѿстава да ме пре-
прешъ да станемъ хрїстїа-
нинъ.
29 А Павелъ рече: молилъ
быхъ Бг҃а, или съ малко
(поꙋченіе) или съ много, не
самω тω но и сички те кой-
то ме слꙋшатъ днесь да бж-
дꙋтъ таквін, каквъто самь
и азъ, ѿсвѣнь тія оꙋзы.
30 И като рече той тія
(словеса), станаха царо, и
игемωно, и Верникія, и сич-
ки те който седеха съ нихъ.
31 И като си ѿидоха раз-
говараха се по междꙋси и го-
вореха: защо тоя человѣкъ
не стрꙋва нищо достойно
за смерть и за оꙋзы.
32 А Агріппа рече на Фи-
ста: можеше да се пꙋсти тоя
человѣкъ, ако не беше спо-
менꙋвалъ Кесара. (И така
раздꙋди игемωно да го пра-
ти къ Кесарю).

ГЛАВА КЗ҃.

И като се ѿпредѣли да ѿ-
плываме во Італія, преда-
доха Павла и дрꙋги нѣкои
вързаны на єдного сотни-
ка, името мꙋ Іꙋлія, който бе-
ше ѿ Аvгꙋстовыатъ полкъ.
2 И като влѣзохме во є-
динъ корабль Адрамvтскій,
и поискахме да плываме ѿ-
колω Асійски те мѣста, ѿ-
везохмесе въ море то: и бе-
ше съ насъ Арістарха Ма-
кедонанинъ ѿ Солꙋнъ.
3 И на дрꙋгіатъ день сти-
глахме въ Сїдωнъ: и по-
неже Іꙋлій (сотникъ) пока-
зꙋваше милость на Павла,
даде мꙋ дозволеніе да иде
кодъ пріатели те си, и да по-
лꙋчи ѿ нихъ нѣкоя помощь.
4 А ѿ тамω като се ѿве-
зохме, провезохмесе ѿ долꙋ
подъ Кvпръ, защото вѣ-
трища та беха противни.
5 И като преплывахме мо-
ре то, което є срещꙋ Кілікія
и Памфvлія, стигнахме въ
Мvры (градъ) Лvкійскій.
6 И като намери тамω сот-
нико корабль Алеѯандрій-
скій, който плываше во І-
талія, тꙋри ны въ него.
7 И понеже плывахме за-
бавнω на много дни, щото
єдвамъ стигнахме до Кнідъ
защото ны не ѿставаше вѣ-
търо, проплывахме ѿ долꙋ
подъ Критъ срещꙋ Салмωнъ:
8 И като заминахме съ
голѣма мжчность по край
негω, стигнахме на нѣкое
мѣсто, което се выка добро
пристанище при което є
близꙋ градъ Ласей.
9 И като замина много
време, и плаваніе то беше
веке бѣдственно, защото и
посте вече беше заминалъ,
совѣтоваше ги Павелъ.
10 И говореше имъ: ѿ мꙋ-

жіе, ѧ҆зъ видимъ защо̀ това̀
плаванїе ще да бѫде съ мно́-
го бѣда̀, и҆ съ голѣма ще-
та̀, не са́мѡ на-товаратъ и҆
накорабжлья тъ, но и҆ на-
животатъ на́шъ.
11 Но сотнико по́много
слꙋшаше кормчїатъ и҆ нав-
клиратъ, не́же ли Па́вловы
те дꙋмы.
12 И понеже не бѣше до-
бро̀ пристанището да зи-
мꙋватъ та́мѡ, мнозина со-
вѣтоваха да се вдигнатъ
ѿ та́мѡ, и҆ негли бы могли̇
да стигнатъ до Критско
то пристанище, което се
и҆менꙋва Фінїѯъ и҆ гледа къ
ю҆гозападныатъ и҆ сѣверо-
западныатъ вѣтръ, и҆ да
зимꙋватъ въ него.
13 И понеже подꙋхна̀ (ма-
ло) юженъ вѣтрецъ, и҆ по-
лꙋчиха своѐ то намѣренїе,
вдигнаха платна̀ та, и҆ плы-
ваха близꙋ по край Критъ.
14 Но по мало време по-
дꙋхна̀ срещꙋ Критъ вѣтръ
бꙋренъ, който се нариче Ꙋ҆в-
роклѵдѡнъ.
15 И като се дръпна̀ ко-
рабжльатъ и҆ не можеше вече
да се сопротиви на вѣтрꙋ
предадохмесе на волны те
и҆ носеха ны кѫдѐ то щеха.
16 И понеже нападнахме
на нѣкой о҆стровъ, който
се наричеше Клавдій, є҆два̀
могохме да оу҆држжиме вар-
ка та:

17 Която като тръгнаха
вжтре (корабленницы те),
начнаха да оу҆потреблаватъ
сѣкакви средства. и҆ да пре-
вързꙋватъ ѿ долꙋ корабж-
льатъ (съ вжже та): и҆ по-
неже се боеха да не паднатъ
въ плитко (мѣсто), спꙋсти-
ха платна̀ та, и҆ така се но́-
сеха по вола та на-вѣтж-
ратъ.
18 И понеже бѣхме въ го-
лѣма бѣда̀ ѿ фортꙋна та,
на дрꙋгіатъ день фанаха да
и҆сфжрлятъ (ѿ товаратъ въ
морѐ то).
19 Ꙗ въ третїатъ день со
свои̇ те рѫце и҆сфжрлихме
сички те ѻ҆рꙋдїа корабленни
20 И като се не показꙋва-
ха на много дни нито слжн-
це то нито звѣзды, и҆ го-
лѣма та фортꙋна се продол-
жаваше, не ѿставаше ни
вече ни є҆дна̀ надежда да
се и҆збавиме.
21 Но понеже ѿ много вре-
ме не бѣха ѧ҆ли нищо, Пав-
елъ застана̀ по средъ нихъ,
и҆ рече: трѣбꙋваше, ѡ҆ мѫжіе,
да послꙋшате мене, и҆ да
не ѿвозите ѿ Критъ, и҆
щехме да се и҆збавиме ѿ таа
бѣда̀ и҆ ѿ толко щета̀.
22 Но сега̀ вы молимъ да
бѫдете весели: защото ни-
кой ѿ васъ не ще̇ да за-
гине, ѡ҆свѣнь є҆динъ ко-
рабль.
23 Защото въ таа нощь

ми се ѧ҆ви́ Ѧ҆́гг҃лъ ѿ Бг҃а, чі́й-
то са́мь а҆́зъ, и҆ комꙋ́то слꙋ-
жи́мъ,
24 И ре́че ми: не бо́йсе, Па́вле: ты̀ тре́бꙋва да пред-
ста́нешъ предъ Ке́сара: и҆ е҆́то Бг҃ъ ти дарова̀ си́чки
те ко́йто плы́вѫтъ съ те́бе.
25 Зара́ди това̀ бѫде́те ве́сели, ѡ҆ мꙋ́жїе: защо́то а҆́зъ
вѣ́рꙋвамъ на Бг҃а, че така̀ ще да бѫде, какво́то ми
бы́де ре́чено.
26 И тре́бꙋва да бꙋ́деме и҆с-фѫ́рлени на нѣ́кой о҆́стровъ.
27 И като настѫпѝ четы-ри́надесата та но́щь, кога́-
то се но́сехме ні́е на са́мъ на та́мъ по Ядрїати́ческо то
мо́ре, ѡ҆́колѡ полꙋ́нощь воз-мнѣ́се на кора́бленницы те
защо̀ і҆приближа́ватъ при нѣ́коя сꙋ́ха земля̀:
28 И като премѣ́ри́ха дѫл-бочина̀ та намери́ха два́де-
сять са́жена: и҆ като пре́й-до́ха ма́ло (разсто́янїе) па́къ
премѣ́ри́ха, и҆ найдо́ха пет-на́десеть са́жена.
29 И поне́же се бое́ха да не напа́днатъ на камени́ти
мѣста̀, фѫрли́ха че́тыри ко́твы ѿ за́дна та страна̀
на-кора́бжльатъ и҆ мо́лехме-си (Бг҃ꙋ) да са́мне.
30 И поне́же кора́бленни-цы те и҆́скаха да побѣ́гнатъ
ѿ кора́бжльатъ, и҆ спꙋ́щаха ла́рка та въ морѐ то, съ и҆з-
вине́нїе като че и҆́скатъ ѿ пре́дна та страна̀ бора́бел-
на да фѫрлатъ ко́твы те,
31 Ре́че Па́велъ со́тникꙋ и҆ на во́ини те: а҆́ко ті́я не
ѡ҆ста́натъ въ кора́бжльатъ, вы́е не мо́жете да се и҆зба́-
вите.
32 Тога́ва во́ини те пре-сѣ́коха вѫжета̀ та на-ла́рка
та, и҆ ѡ҆ставѝха а҆ да па́дне вѫнъ.
33 И като ще́ше вече да се разса́мне, Па́велъ мо́леше
си́чки те да похапнатъ, и҆ гово́реше: четырина́деса-
тый де́нь е҆ дне́сь, ѿ как-во́то седи́те гла́дни, и҆ ни́-
що не стѐ вкꙋси́ли.
34 Зара́ди това̀ вы мо́-лимъ да поѧде́те (да се ꙋ҆-
крѣ́пите): защо́то това̀ е҆ потре́бно за сохране́нїе то
на ва́шїя живо́тъ: поне́же никомꙋ̀ ѿ ва́съ не щѐ да за-
ги́не ни влакно̀ ѿ глава̀ та.
35 И като ре́че това̀, зѐ хлѣ́бъ, и҆ возблагодарѝ на
Бг҃а предъ си́чки те, и҆ пре-ломѝ го и҆ фана̀ да ѧ҆дѐ.
36 Тога́ва прїа́ха си́чки те дерзнове́нїе, и҆ ѧ҆до́ха и҆ ѡ҆нѝ.
37 Я бе́хме въ кора́бжльатъ си́чки те двѣ́стѣ и҆ седмде-
се́ть и҆ ше́сть дꙋ́ши.
38 И като се насыти́ха съ ѧ҆́стїе, ѡ҆блегчи́ха кора́-
бжльатъ, защо́то и҆сфѫрли́-ха пшени́ца та въ морѐ то.
39 Я кога́то се сѫмна̀ не позна́ваха земля̀ та: но со-

слѣдаха нѣкой заливъ кой-
то имаше брѣгъ, въ когото
совѣтовахасе, ако е возмо-
жно да прикаратъ кора-
бжльатъ.
40 И като собраха котвы
те, пꙋстихасе по море то, и
развжрзаха вржзла та на-
кормила та: и простреха
малко то платно на кждето
дꙋхаше вѣтрецо, и мжче-
хасе да стигнатъ при бре-
гжтъ.
41 Но понеже нападнаха
на едно мѣсто, което се
ѡбливаше ѿ двѣ море та,
засѣдна корабжльо въ
плитко то: и носо мꙋ кой-
то беше се зашралъ (въ зе-
мля та) ѡстана не покла-
тенъ. А корма та се разбива-
ше ѿ сила та на-волны те.
42 А воини те се сдꙋмаха
да избіятъ вжрзаны те, да
не кꙋ нѣкой исплꙋвалъ и
ꙋтекалъ.
43 Но сотнико понеже и-
скаше да ꙋварди Павла,
возбрани ги ѿ това намѣ-
реніе, и заповѣда, които
можатъ да плꙋватъ, перво
они да скочатъ въ море то,
и да исплꙋватъ на крайатъ.
44 А дрꙋги те (да излѣ-
затъ) едни на джски, а
дрꙋги на дрꙋго нѣщо ѿ ко-
рабжльатъ, и така излѣзо-
ха сички те живи на зем-
ля та.

ГЛАВА КИ.

И когато се избавиха ѿ ко-
раблекрꙋшеніе то които беха
съ Павла, тогава разꙋмѣха,
защо оный островъ се и-
менꙋва Мелитъ.
2 И тамошни те жители
показаха ни голѣма ми-
лость: защото накладоха
огнь, и прибраха ны сички
те (въ кжщите си) заради
джждьтъ щото идеше то-
гава, и заради стꙋдь та.
3 И като набра Павелъ
много хврастіе, и тꙋри на
огжньатъ, една ехідна из-
лѣзе ѿ топлина та, и ꙋ-
ловисе за ржка та мꙋ.
4 А тамошни те человѣцы
като видеха змія та не ви-
си ѿ ржка та мꙋ, говореха
един на дрꙋгомꙋ: воистин-
нꙋ тоя человѣкъ е ꙋбій-
ца, защото, и да се избави
ѿ море то. Божіе то право-
сꙋдіе не го ѡставя да е живъ.
5 Но той ѿтресе змія та
въ огжньатъ, и никое зло
не пострада.
6 А они се надѣеха защо
ще да ѡтече, или ще да па-
дне мертвъ на земля та:
и като чакаха много време,
и видеха че мꙋ не става
никое зло променихасе си
мысль та, и говореха защо
е онъ Богъ.
7 И около ѡнова мѣсто,
беха села на-началникатъ
на-островатъ, който се и-

минѹваше Попліѝ, то́й ны
пріѧ̀, и҆ трѝ днѝ любезнѡ
ны гощава̀.
8 И слѹчисе да лежѝ о҆те́цъ
Попліевъ, защо́то бе́ше бо́-
линъ ѿ треска и҆ ѿ сърдцо-
бо́ль: при кого́то влѣзе Пав-
лъ, и҆ като се помолѝ Бг҃ѹ
и҆ тѹрѝ си рѫцѐ те на не́го,
и҆сцѣлѝ го.
9 Това̀ като видѐ, и҆ дрѹ-
ги те който и҆̓маха бо́лести
въ о҆̓ный о҆̓стровъ, дохо́ж-
даха (при не́го) и҆ и҆сцѣлѧ́-
вахасе.
10 Който и҆ съ мно́го че́-
сти ны почта́ха, и҆ кога́то си
похо́ждахме тѹ́рихa ни си́ч-
ко щото ни бе́ше потре́бно.
11 И по трѝ мѣсацы по́-
слѣ ѿвезохмесе ѿ тамѡ съ
є҆ди́нъ А҆лександрі́йски ко-
ра́бль който бе́ше зимѹвалъ
въ о́строватъ, и҆ и҆̓маше
зна́къ діоскѹ́ры.
12 И като стигна́хме въ
Сѵракѹсы, пресѣдехме та́мѡ
трѝ днѝ.
13 А ѿ та́мѡ като заби-
коли́хме (Сїкелі́а), дойдо́х-
ме въ Ригі́а, и҆ слѣдъ є҆ди́нъ
де́нь поне́же подѹхна̀ ю҆́женъ
вѣтръ, во вто́рыатъ де́нь
стигна́хме въ Потїолы.
14 Гдѣто наме́рихме бра́-
тіѧ, и҆ оу҆молиха ны да пре-
сѣди́ме та́мѡ се́дмь дни: и҆
така̀ ѿ та́мѡ ѿидо́хме въ
Ри́мъ.
15 И ѿ та́мѡ бра́тіѧ та,
като чѹха за на́съ, и҆злѣ-
зоха да ны посрѣщнатъ до-
ри до А҆ппіевыатъ то́ргъ и҆
три тѐ корче́мницы. Който
(бра́тіѧ) като видѐ Па́велъ,
возблагодарѝ Бг҃а, и҆ пріѧ̀
дерзнове́ніе.
16 А҆ кога́то дойдо́хме въ
Ри́мъ, со́тнико преда́де вѫр-
заны те на воево́да та: а҆ на
Па́вла да́де дозволе́ніе да
живе́е о҆со́бнѡ, съ во́инатъ
който го ва́рдеше.
17 И по трѝ днѝ по́слѣ
свика̀ Па́велъ первы те ѿ
І҆ѹдеи те, и҆ като се собра́ха,
гово́реше и҆̓мъ: мѹжі́е бра́тіе,
а҆̓зъ не сторихъ ни́що про-
ти́вно на вржхъ наро́датъ,
нито на вржхъ о҆те́чески те
о҆бы́чай, и҆ преда́доха ме вжр-
занъ ѿ І҆ерѹсали́ма въ рѫцѐ
те на-Римлане те.
18 Който като ме и҆спы-
та́ха, и҆скаха да ме пѹ́статъ,
защо́то не наме́риха ни
є҆дна̀ вина̀ досто́йна за
сме́рть въ ме́не.
19 Но поне́же І҆ѹде́є те го-
во́реха проти́вно понѹди́х-
се да потра́симъ сѹ́дъ оу҆
Ке́сарѧ, но нѐ защо̀ и҆̓махъ
намѣ́реніе да наклеветимъ
нѣ́що свойатъ наро́дъ.
20 За та́ѧ про́чее причина
вы оу҆молихъ да вы ви́димъ,
и҆ да се разгово́римъ съ ва́съ:
защо́то зарадѝ наде́жда та
І҆сра́илева, а҆̓зъ са́мь вжрзанъ
съ тіѧ вериги.

21 А ѡни мꙋ рекоха: ніе
нито писмо пріахме за те-
бе ѿ Іꙋдеи те, нито нѣкой
ѿ братіа та дойде и спо-
мена, или говори нѣщо зло
за тебе.
22 Но молиме те (да ни
кажешъ) да чꙋеме ѿ тебе са-
мого що мыслишъ ты: за-
щото знаеме че за таа є-
ресь секаде говоратъ про-
тивнѡ.
23 И като мꙋ ѿпредѣлиха
єдинъ день, дойдоха при
него множина въ странно-
пріемница та: който поꙋ-
чаваше за царство то Бжїе,
и оувѣраваше ги за Іисꙋса
ѿ законатъ Мѡѵсеовъ и ѿ
пророцы те ѿ оутринь та
дори до вечерь та.
24 И єдни ѿ нихъ се оу-
вѣраваха на дꙋмы те мꙋ, а
дрꙋги не вѣроваха.
25 И понеже беха несогла-
сни помеждꙋ себе, ѿхождаа-
ха си, като имъ рече Павелъ
єдно слово, защо добре є
реклъ Дхъ стый чрезъ про-
рока Исаіа на наши те ѡтцы.
26 Когато є продꙋмалъ:
иди къ тоа народъ, и ре-
чи: со слꙋшанѣ ще да чꙋе-
те, и не щете да разꙋмѣе-
те: и като гледате ще да ви-
дите, и не щете да видите.
27 Защото и отлажетѣ сжр-
дце то на-тіа людіе: и съ оу-
ши те си тешко слꙋшатъ, и
съ ѡчи те свои са зажмали:
за да не видатъ съ ѡчи те,
и да ме разꙋмѣатъ съ сжр-
дце то, и да се ѿвжрнатъ да
ги исцѣлимъ.
28 Да знаете прочее защо
спасеніе то Бжіе на ѧзычни-
цы те се прати, и ѡни ще
да чꙋатъ.
29 И като изрече той тіа
словеса, ѿидоха си Іꙋдіє-
те, и имаха голѣмо прѣнія
по междꙋ си.
30 А Павелъ седе тамѡ цѣ-
лы двѣ годины со свое то
си иждивеніе, и пріимаше
сички те който дохождаха
кодъ него,
31 И проповѣдꙋваше цар-
ство то Бжіе, и оучеше за
Господа нашего Іисꙋса Хрі-
ста, со всако дерзновеніи
невозбраннѡ.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

НА СВАТАГѠ АПОСТОЛА ІАКѠВА.

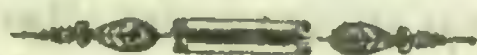

ГЛАВА А҃.

ІАКѠВЪ слꙋжитель на
Бг҃а и҆ Гд҃а І҆исꙋса Хр҃та, на
двана́десе те колѣна които
са разсѣяни, (желае) да се
ра́дꙋватъ.
2 И҆майте за голѣма ра́-
дость, бра́тіе мои това̀, ко-
га́то впа́дате въ различни
и҆скꙋше́нія:
3 Поне́же зна́ете, защо̀
и҆скꙋше́ніе то на-ва́шата
вѣ́ра произво́ди терпѣ́ніе:
4 А҆ терпѣ́ніе то трѣ́бꙋва
да и҆́ма дѣ́ло то (свое) со-
вершенно, за да бꙋдете и҆
вы́е цѣли и҆ совершенни въ
сичко безъ никаковъ недо-
ста́токъ.
5 А҆ко нѣ́кой ѿ ва́съ е҆ ѡ҆-
скꙋденъ ѿ премꙋдрость, да
проси ѿ Бг҃а ко́йто да́ва на
сички те про́стѡ безъ да
глѣда на лицѐ, и҆ не ꙋ҆кора́-
ва (никого), и҆ ще да мꙋ се
дадѐ.
6 Да про́си ѡ҆ба́че съ вѣ́ра,
и҆ ѿню́дъ да се не сомнѣ́ва-
ва: защо́то ко́йто се сомнѣ́-
ва, подо́бенъ е҆ на мо́рски
те во́лны, които вдигатъ
и҆ бꙋхатъ ги на са́мъ на
та́мъ вѣтрища та.
7 Тако́въ человѣ́къ да не
мысли че ще да пріиме нѣ́-
що ѿ Бг҃а.
8 Двоеꙋменъ человѣ́къ, неꙋ-
правенъ е҆ въ сички те свои̇̀
пꙋтища.
9 Сиромахо бра́тъ да се
хва́ли съ высо́ко то си до-
сто́йнство;
10 А҆ бога́тыо со смире́ніе
то си, защо́то ще да пре́й-
де, като цвѣто̀ на-трава̀ та.
11 Защо́то ѡ҆грѣа̀ сл҃нце
то со зно́й, и҆ и҆зсꙋши тра-
ва̀ та, и҆ цвѣто̀ и҆ ѿпадна̀,
и҆ красота̀ та на-лицѐ то и҆
се загꙋби: така̀ и҆ бога́тыо
повѣ́хнꙋва въ свои те на-
чина́нія.
12 Блаже́нъ (е҆ ѻ҆ный) че-
ловѣ́къ ко́йто терпи и҆скꙋ-
ше́ніе! защо́то като про́й-
де презъ и҆скꙋше́ніе то, ще
да пріиме вѣне́цъ жизни,
кого́то е҆ ѡ҆бѣща́лъ Бг҃ъ на
ѻ҆ні́а що́то го ѻ҆бычатъ.
13 Никой, кога́то мꙋ до-
хожда и҆скꙋше́ніе, да не го-
вори: защо̀ ѿ Бг҃а ми ви-

ва искꙋшеніе то: защото
каквото самъ Бгъ не може
да се искꙋшава ѿ зло, та-
ка и не искꙋшава той ни-
кого.
14 Но секой се искꙋшава,
понеже се влачи и прелщава
ѿ своя та си похоть.
15 После похоть та като
зачне, ражда грехъ: а гре-
хо като се извжрши ражда
смерть.
16 Не прелщавайтесе, бра-
тїе мой возлюбленнїи.
17 Всякое даванїе добро,
и всякъ даръ совершенъ ѿ
горе быва, понеже слази ѿ
Отца на-светове те, оу ко-
гото нема, (никое) измe-
ненїе, или сенка да се про-
менява.
18 Ѿ сама та си воля по-
роди насъ со слово то на-
истина та, за да бждеме
(като) некой начатокъ на-
негови те созданїя.
19 И така, братїе мои воз-
любленнїи, да бжде всякъ
человекъ скоръ на слꙋшанїе
то, а забавенъ въ говоренїе
то, и забавенъ въ гнева-
нїе то.
20 Защото человеческїо
гневъ не твори онова що-
то е праведно предъ Бга.
21 Затова ѿфжрлете (ѿ
себе) секаква нечистота и
остатокъ на злока та, и
прїимете съ кротость оучe-
нїе то което е на-саждено
въ васъ, и което може да
ви спасе дꙋшы те.
22 Исполнявайте и съ де-
ло слово то (Бжїе), а не са-
мо го слꙋшайте, понеже
прелщавате сами себе.
23 Защото ако некой (са-
мо) слꙋша слово то, а не
твори го, той е подобенъ
на единъ человекъ, който
гледа исто то свое лице въ
огледало то.
24 Защото той погледа
себе си и ѿиде, и тоя часъ
забрави каковъ беше.
25 Но който вникне въ
совершенныатъ законъ на-
свобода та, и стои въ него,
той понеже не е слꙋшатель
забравливъ, но творитель
на-дело то, той ще да бж-
де блаженъ въ свои те дела.
26 Ако некой ѿ васъ мы-
сли защо е благочестивъ,
а язꙋкатъ си не заꙋздава,
но прелщава сжрдце то си,
негово то благочестїе е сꙋ-
етно.
27 Защото чиста та и не-
порочна та вера предъ Бга
и Оца тая е, да нагле-
дꙋва некой сирачета та и
вдовицы те, и да варди се-
бе си чистъ ѿ оскверненїе
то на-томъ светъ.

ГЛАВА В.

Братїе мои, држжте вера
та въ прославленнаго Гд-

спода нашего Іисуса Хр҃та,
безъ да гледате на лице.
2 Защото, ако влезе въ
соборатъ ви человекъ, кой-
то носи златенъ пръстенъ
на ржката си и хубавы дре-
хи, и влезе и сиромаха съ
лоши дрехи,
3 Ще погледнете на оно-
гова който носи хубавы те
дрехи, и ще да му речете:
ты седни тука хубаво: а
сиромаху ще да речете: ты
стой тамо, или седни ту-
ка на подножіе то ми:
4 Не сотворихте ли разли-
чіе (между нихъ) въ себе си:
и не быдохте ли судіи на-
лукави помышленія;
5 Послушайте, братія мои
возлюбленніи, не сиромаси
те ли отъ тоя светъ избра
Богъ, които са богати въ
вера та, и наследницы на-
царство то (небесно), което
е обещалъ на оніа щото
го обичатъ;
6 А вые оукорихте сиро-
махатъ, не богатите ли ви
струватъ насиліе и влачатъ
на судилища та;
7 Не они ли хулатъ до-
бро то име, съ което сте
наречени;
8 Ако исполнявате обаче
вые царскіатъ законъ, как-
вото що говори писаніе то:
ще да возлюбишъ ближна-
го своего, като самаго себе,
добре правите.
9 Ако ли гледате на лица,
то грехъ струвате, и обяж-
даватесе отъ законатъ като
преступницы.
10 Защото, който сохра-
ни сичкіатъ законъ, и со-
греши въ едни (токмо за-
конно повеленіе), быва ви-
новенъ въ сички те.
11 Защото който е рекълъ: не
прелюбодействувай, реклъ
е и: не оубій. Ако про-
чее не сотворишъ прелюбо-
действо, а оубіешъ, бы-
вашъ законопреступникъ.
12 Така говорете, и така
правете, като да мыслите
че ще да вы судатъ со за-
конатъ на-свобода та.
13 Защото безъ милость
ще да бжде судо на оного-
ва, който не е сторилъ ми-
лость: а милость та над-
вива на суджтъ.
14 Каква е полза, братіа
мои, ако говори некой за-
що има вера, а дела нема;
да ли може (тая) вера да
го спасе;
15 Ако некой братъ, или
некоя сестра бждатъ голи,
и нематъ и дневна та
храна,
16 И рече имъ некой отъ
васъ: идете со здраве грей-
тесе и насыщавайтесе: и не
даде имъ онова, щото е
потребно за тело то имъ,
каква полза (отъ това):
17 Така и вера та, ако

нѣма дѣла̀, сама̀ по себе є҃
мѐртва.
18 Но ще да речѐ нѣкой:
ты̀ ймашъ вѣра, а҆ а҆зъ и҆-
мамъ дѣла̀: покажѝ ми вѣ-
ра та си ѿ дѣла̀ та твои, и҆
азъ ще да ти покажемъ ѿ
дѣла̀ та си вѣра та моѧ̀.
19 Ты̀ вѣрꙋвашъ защо̀ Бг҃ъ
є҃ єдинъ: добрѐ стрꙋвашъ:
и҆ дїаволи те вѣрꙋватъ и҆
трепѐратъ.
20 Но йскашъ ли да разꙋ-
мѣешъ, ѡ҆ сꙋетный человѣ-
че, защо̀ вѣра та безъ дѣ-
ла̀ є҃ мѐртва;
21 А҆враа́мъ пра́отецъ на́шъ
не ѿ дѣла̀ та ли се ѡ҆правда̀,
понѐже положѝ сы́на своего̀
І҆саа́ка на жѐртвенникатъ;
22 Видишъ ли защо̀ вѣра
та помагаше на дѣла̀ та
мꙋ, а҆ ѿ дѣла̀ та кадѐ со-
вершѐнна вѣра та;
23 И҆ и҆сполнисе писа́ніе то
коѐто говори: повѣрова̀
А҆враа́мъ на Бг҃а, и҆ вмѣни-
мꙋсе (това̀) за пра́вда, и҆
наре́чесе прїѧтель Бж҃їй.
24 Видите ли про́чее, защо̀
ѿ дѣла̀ та се ѡ҆правда́ва
человѣкъ, а҆ не (са́мѡ) ѿ
єдна̀ вѣра;
25 Подо́бнѡ и҆ Раа́въ блꙋ-
дница не ѡ҆правда́лисе ѿ
дѣла̀ та, понѐже прїѧ̀ согла-
да́тели те, и҆ и҆спроводѝ ги
презъ дрꙋгъ пѫть;
26 Защо́то, какъ́то тѣло
то безъ дꙋша̀ є҃ мѐртво, та-
ка и҆ вѣра та безъ дѣла̀ є҃
мѐртва.

ГЛАВА Г.

Не бы́вайте мнози́на оу҆-
чители, бра́тїе мои, понѐже
зна́ете защо̀ (съ оу҆чител-
ство то) по̀ голѣмо ѡ҆сꙋж-
дѐніе ще да прїимеме:
2 Защо́то мно́го согрѣша́-
ваме сички те. А҆ко нѣкой
не согрѣша́ва въ сло́во, то́й
є҃ совершѐнъ мѫжъ, и҆ мо́же
да оу҆дѫржѝ оу҆зда̀ та и҆
наси́чко то тѣло.
3 Е҆то и҆ на конѣ те тꙋра-
ме въ оу҆ста̀ та оу҆зда̀ да се
покора́ватъ на́мъ, и҆ си́чко
то и҆́мъ тѣло ѡ҆бра́щаме (на
кѫдѐто щѐме).
4 Е҆то и҆ корабли̇̀ те ма-
ка́ръ че са то́лко голѣми,
и҆ мака́ръ че се тла́скатъ на
са́мъ на та́мъ ѿ си́лны те
вѣтрове, ѡ҆бра́щатсе съ ма́л-
ко кормилце на кѫдѐто и҆с-
ка намѣрѐніе то на-оу҆пра-
вителѧ:
5 Така̀ и҆ а҆зыко ма́локъ
оу҆дъ є҃, но голѣмы ра́боты
мо́же да напра́ви. Е҆то ма́лъ
огнь, а҆ каквы голѣмы вѣ-
щи запа́люва:
6 И҆ а҆зыко є҃ о҆гнь, (и҆ го-
лѣма) грама́да на-непра́вда
та, така̀ то́чнѡ се нахо́жда
и҆ а҆зыко въ (дрꙋги те) на̀-
ши оу҆дѡ. който ѡ҆скверна́-
ва си́чко то тѣло, и҆ запа-

лꙋва сичко то ѿкращеніе на-
нашіа животъ, понеже самъ
се запалꙋва ѿ геенна та:
7 Защото секое естество
на-зверове те и на-птицы
те и на-гадове те и на-рѣ-
бы те може да се оукроти,
и оукротилосе е ѿ человѣ-
ческо то естество:
8 А языкатъ никой ѿ че-
ловѣцы те не може да оу-
кроти: той е неѹкротимо
зло, и пълненъ съ смертоно-
сенъ ядъ.
9 Съ него благословлява-
ме Бга и Оца, и съ него
кълнеме человѣцы те които
са создани по подобію Бжію
10 И ѿ тіа исти те оуста
излази и благословеніе и
клетва. Но не требꙋва, бра-
тіе мои возлюбленніи, да
бывать така тіа (работы).
11 Да ли источнико ѿ е-
динъ чꙋчꙋръ источꙋва и
сладка и горчива (вода);
12 Да ли може, братіе мои,
смоква та да ражда масли-
ны, или лоза та смоквы;
така никой источникъ не
може да излива солена и
сладка вода.
13 Който е ѿ васъ мѫдръ
и оуменъ, той да покаже
ѿ добрышатъ си животъ дѣ-
ла та своѧ, (защо бываатъ)
съ кротость премѫдрости.
14 Ако ли имате зависть
горчива, и свадливость въ
сердцѣ та си, не хвалетесе,
нито лъжете на връхъ и-
стина та.
15 Таа премѫдрость не е
коѧто слази ѿ горе, но е
земна, животна, и діавол-
ска.
16 Защото гдѣто е за-
висть и свадливость, тамо
нема никаква оуправа, и
(тамо е) секоа зла вещь.
17 А премѫдрость та коѧ-
то слази ѿ горе, перво сѫ на
е чиста, а потомъ мирна,
кротка, послꙋшлива, пълна
съ милосердіе и съ добры
плодове, нема сомнѣніе, ни-
то лицемѣріе.
18 А плодо на-правда та
сѣесе съ миръ ѿ оніа, кои-
то стрꙋватъ миръ.

ГЛАВА Д҃.

Ѿ Гдѣ са брани и свадли-
вости по междꙋ васъ; не ѿ
тѫка ли (происходатъ; си-
рѣчь) ѿ ваши те сладостра-
стіа, които вдигатъ брань
во ваши те оуды;
2 Желаете, и немате: оу-
бивате и завидите, и не
можете да придобыете. Ва-
ратесе и враждꙋвате, и не-
мате, защото не просите.
3 Просите и не пріимате,
защото злѣ просите, за да
иждивите въ сладострастіа
та ваши.
4 Прелюбодѣи и прелюбо-
дѣйцы, не знаете ли защо
мірска та любовь е вражда

на Бга; който прочее иска
да є пріятель мірꙋ, той
бива врагъ Бжїй.
5 Или мыслите че на праздно
говори писаніе то: защо духо който живее въ насъ
има желаніе къ зависть та;
6 Но (съ това) Бгъ дава
по голѣма благодать: зато
и (писаніе) говори; Гдь
на горделиви те се противи,
а на смиренни те дава благодать.
7 Покоретесе прочее на Бга,
а сопротиветесе на діаволатъ,
и ще да побѣгне ѿ
васъ.
8 Приближетесе при Бга,
и ще да се приближи (и той)
при васъ. Очистете си ржцѣ
те грѣшницы, исправете си
сердца та двоеумніи.
9 Помжчетесе и поскорбете
и поплачете. Смѣхо вашъ
въ плачъ да се ѿвжрне, и
радость та ви въ печаль.
10 Смиретесе предъ Гда,
и ще да вы вознѵши.
11 Не злословете єдинъ
другиго, братіе: защото
който злослови брата, или
ѿсꙋждава брата своего, той
злослови законатъ, и ѿсꙋждава
законатъ: а ако законатъ
ѿсꙋждавашъ, неси исполнитель
на-законатъ но
сꙋдіа.
12 Єдинъ є законодатель
и сꙋдіа който може да спасе
и да погꙋби: а ты кой
си щото ѿсꙋждавашъ другиго;
13 Слꙋшайте сега вые които
говорите; днесь или оутрѣ
ще да идеме въ єдин
кой градъ, и ще да седиме
тамω єдна година, и ще
да тжргꙋваме, и ще да спечалиме:
14 Които не знаете що ще
да се слꙋчи оутрѣ: защото
що є живото вашъ; той є
воистиннꙋ като єдна пара,
която въ мало време се ѿявлава,
а послѣ исчезнꙋва.
15 Вмѣстω да говорите:
ако ще Гдь, и ако бждеме
живи, ще да сотвориме това
или онова:
16 И сега се хвалите въ
ваши те гордости: секоя
хвалба такава зла є.
17 Който прочее знае да
твори добро и не твори,
немꙋ се пише грѣхъ.

ГЛАВА Е.

Елате сега (вые) богати
те, плачете и рыдайте за
ваши те лютω бѣды които
идатъ на васъ.
2 Богатство то ваше изгни,
и дрехи те ви молцы
изедоха.
3 Злато то ваше и сребро
то поржждавѣ, и ржжда та
имъ ще да бжде свидѣтелство
на вржхъ васъ, и ще
да поиде ваши те тѣлеса
като огнь: което сте со-

бра́ли (като нѣ́кое сокро́ви-
ще) за после́дни те си дни.
4 Ѐто, запла́та та коя́то
не йсплатихте на рабо́тни-
цы те, който са жнали ни-
вы те ви, вы́ка: й вы́кове
те на-жно́ли те влѣ́зоха въ
ꙋ́ши те на-Гдⷭ҇а Саваѡ́ѳа.
5 Веселихтесе на земля̀ та
й живея́хте распꙋ́стнѡ: ѡ̑-
гоихте сердца̀ та си като
за заколе́ніе.
6 Ѡсꙋдихте (на смерть),
ꙋ̑бихте пра́веднаго: който
ви се не противи.
7 А вы̀ бра́тіе, ча́кайте съ
терпѣ́ніе доклѐ да до́йде
Гдь, Ѐто земледѣ́лецъ ча́-
ка драгоцѣ́нныатъ пло́дъ
ѿ земля̀ та, й тжрпѝ мно́го
вре́ме за не́го доклѐ да полꙋ-
чи ра́нніи й кжсныи до́ждь.
8 Тжрпе́те про́чее й вы̀ оу̑-
крѣпе́те си сердца̀ та, защо́-
то прихо́жданіе то Госпо́-
дне се приближа́ва.
9 Не воздыха́йте Ѐдинъ
на дрꙋгиго бра́тіе, да не
бждете ѡ̑сꙋжде́ни: Ѐто сꙋ-
дія̀ та предъ врати те стоѝ.
10 Бра́тіе моѝ, земе́те ѡ̑-
бразъ на-злострада́ніе то й
на-долготерпѣ́ніе то проро́-
цы те, който говориха съ
йме то Госпо́дне.
11 Ѐто оу̑блажа́ваме тер-
пѣли́вы те: терпѣ́ніе то
Іѡвово сте чꙋли, й кон-
чи́на та Госпо́дня виде́ли
сте, защо̀ Ѐ многоми́ло-
стивъ Гдь й благоꙋтро́-
бенъ.
12 На́й напре́дъ ѿ сичко,
бра́тіе моѝ, не кжлнѐтесе ни-
то съ небо̀ то, нито съ зем-
ля̀ та, нито съ дрꙋга нѣ́коя
кле́тва: но да бжде оу̑ ва́съ
(дово́лна тая̀ кле́тва) Ѐй,
Ѐй, й нѝ, нѝ: да не впо́дне-
те во ѡ̑сꙋжде́ніе.
13 Злострада ли нѣ́кой ѿ
ва́съ; да се мо́ли Бгꙋ: ве́-
селъ ли Ѐ нѣ́кой; да поѐ
(хвала̀ на Бга).
14 Бо́ленъ ли Ѐ нѣ́кой ѿ
ва́съ; да повы́ка свяще́нни-
цы те церко́вны, й да се по-
мо́лятъ Бгꙋ надъ не́го, й
да го помажатъ съ Ѐле́й въ
йме то Госпо́дне.
15 И моли́тва та (като бы́-
ва) съ вѣ́ра, ще да йзбо́ви
бо́лныатъ, й ще да го вди́-
гне Гдь: й ако Ѐ сотворилъ
грѣ́хове, ще да мꙋ се про́-
стятъ.
16 Исповѣ́дꙋвайте Ѐдинъ
дрꙋгимꙋ согрѣше́нія та си,
й моле́тесе Бгꙋ Ѐдинъ за
дрꙋгиго за да йсцѣлѣ́ете:
защо́то голѣ́ма си́ла йма
моли́тва та на-пра́ведныа
кога́то бы́ва со оу̑се́рдіемъ,
17 Илія̀ бе́ше (й той) че-
ловѣ́къ подо́бенъ на́мъ, й
помолисе (Бгꙋ) съ моли́тва
да не па́дне до́ждь, й не
падна̀ дождь на земля̀ та
три годи́ны й ше́сть мѣ́-
сяцы.

18 И пакъ се помоли, и
даде небо то дождь, и земля
та произрасте плодатъ си.
19 Братіе, ако се оуклони
нѣкой ѿ васъ ѿ пжтьатъ
на-истина та, и ѡбжрне го
нѣкой,
20 Да знае, защо който
ѡбжрне грѣшнаго ѿ заблу-
беншатъ му пжть, ще да
избави душа ѿ смерть, и
ще да покрые много грѣ-
хове.

ПЕРВОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА А.

ПЕТРЪ апостолъ Іисусъ
Хрістовъ, на избранни те
преселницы, които са раз-
сѣяни по Понтъ, по Гала-
тіа, по Каппадокіа, по Асіа
и по Виѳуніа,
2 (Които са избранни) по
предзнаніе то на-Бга Оца,
за да бждатъ ѡсвящени ѿ
Дха (стагѡ), и да послу-
шатъ Іисуса Хрта, и да
се поржсатъ съ негова та
кржвь: благодать и миръ
да се оумножи вамъ.
3 Благословенъ (да бжде)
Бгъ и Отецъ на-Господа
нашегѡ Іисуса Хрта, кой-
то ны породи (изновѡ) по
велика та своя милость, за
(да имаме) надежда жива
чрезъ воскресеніе то Іисусъ
Хртово ѿ мертвы те.
4 И (да воспріимеме) на-
слѣдіе което не истлѣва и
не се ѡсквернява и не по-
вѣхнува, и което се варди
на небеса та за васъ,
5 Които се сохраняватѣ съ
Бжїя та сила чрезъ вѣра та,
за (да воспріимете) спасені-
то (което е) готово да се
явм въ послѣдно то време.
6 За това се радувайте,
ако и да поскорбите сега
малко (ако бжде потребно)
ѿ различны те напасти:
7 За да се покаже испы-
таніе то на-ваша та вѣра
по драгоцѣнно отъ злато
то което е тлѣнно, но ис-
пытувасе презъ огньатъ,
въ похвала и честь и слава
въ явленіе то Іисусъ Хрі-
стово:
8 Когото, макаръ не сте
видели, любите, и на кого-
то сега макаръ и да не гле-
дате, но понеже го вѣро-
вате, радуватесе съ радость
неисказана и прославлена,
9 Понеже пріимате запла-

та на-ваша та вѣра, спасе-
ніе душевно:
10 За което спасеніе йстяр-
сиха й йспитаха пророцы те
които пророкоха за благо-
дать та която се даде вамъ,
11 Понеже йспитуваха (да
разумѣятъ) въ какво йли
въ кое време Духъ Хртовъ,
който беше въ нихъ ѿявля-
ваше й предсказуваше за
страсти те Хртовы, й за
славы те които щеха да
бждатъ послѣ:
12 На които се ѿкры (ѿ
Бга), защо не за нихъ, но
за насъ служеха тія (ѿкро-
венія), щото се возвѣстиха
вамъ чрезъ ония, които ви
проповѣдаха Евангеліе то
съ Духъ стый, който быде
пратенъ ѿ небо то, въ кои-
то (й самите) Аггли желая-
тъ да надникнатъ.
13 Заради това (возлю-
бленніи) препашете полови-
ны те на-помышленіе то си,
й бждете трезвени, й на-
дяйтесе совершеннѡ на бла-
годать та, която ще да се
даде вамъ въ ѿявленіе то
Іисусъ Хртово.
14 Като послушливи чада,
не претварайтесе съ похоти
те, които (ймахте) когато
бяхте въ незнаніе то,
15 Но бждете й вые святи
всичко то си живеяніе как-
вото що е святъ й онъ
който вы е повикалъ.
16 Защото е писано: бж-
дете святи, понеже азъ самь
святъ.
17 И ако наричате Ѿтца
вашего ѿногова, който су-
ди секому споретъ дѣла та
безъ да гледа на лице, со
страхъ (Бжій) поживейте
време то на-ваше то живѣ-
аніе (на тоя привременный
вѣкъ):
18 Знающе защо не сте йс-
купени съ тлѣнны (вещи),
съ сребро йли со злато ѿ
суетно то ваше житіе, което
ви са предали ѿтцы те ви,
19 Но съ драгоцѣнна та
кровь Хртова, като ѿ е-
динъ непороченъ й пречистъ
20 Който е предназначенъ
предъ созданія міра, но ѿя-
висе въ послѣдни те време-
на заради васъ,
21 Който чрезъ него по-
вѣровахте въ Бга, който
го воскреси ѿ мертвы те, й
прослави го (за това), за
да бжде вѣра та ваша й
надежда та на Бга.
22 Ѡчистете прочее душы
теси като послушате йстина
та чрезъ Духа, за да бждете
братолюбцы нелицемѣрни,
й ѿбычайте единъ другиго
усерднѡ ѿ чисто сердце:
23 Понеже сте йзнова рож-
дени не ѿ тлѣнно семе, но
ѿ нетлѣнно, (сиречь) со
слово то на-Бга, който жи-
вѣе й пребывае во вѣки.

24 Защото секоя плоть е
като трава, и секоя слава
человеческа като цвѣтъ
травный: изсъхна трава та,
и цвѣтто и ѿпадна:
25 А слово то Божіе прѣбы-
вае во вѣки. А това е сло-
во то което е проповѣдано
вамъ.

ГЛАВА В.

Ѿфърлете прочее секоя
злоба, и секоя лесть и ли-
цемѣріе и зависть и сички
те ѿдумуванія,
2 Като новорождени мла-
денцы, возлюбете чисто то
словесно млеко, за да по-
растете съ него:
3 Понеже вкусихте веке,
колко е благъ Господь.
4 При когото прихождай-
те (като) при камень живъ,
ѿ человѣцы те оуко ѿфър-
ленъ, а ѿ Бга избранъ и
драгоцѣнъ,
5 И сами вые като камени
живи, зидайтесе домъ ду-
ховенъ, свещенство свято,
за да приносите жертвы
духовны благопріятны на
Бга чрезъ Іисуса Хрта.
6 Защото е писано въ пи-
санія та: ето писано въ пи-
санія та: ето азъ полагамъ
въ Сіонъ камень краеуго-
ленъ, избранъ, драгоцѣнъ:
и който вѣрува въ него, не
ще да се посрами.
7 На васъ прочее които вѣ-
рувате драгоцѣнъ е, а на
оніа които се противатъ,
каменьо когото немарихa
зидатели те, той бъде гла-
ва на-оуглатъ, и камень
на-препканіе то, и камень
на-соблазнатъ:
8 Защото они се препну-
ватъ въ оученіе то, понежи
се противатъ на онова за
което са ѿпредѣлени.
9 Но вые сте родъ избранъ,
царско свещенство, народъ
святъ, людіе присвоени, за
да проповѣдувате добрини
те на-оногова, който вы
е повикалъ ѿ темнота та
въ чудныатъ свой свѣтъ:
10 (Вые) който не бехте
нѣкога людіе, а сега сте лю-
діе Бжіи: който не бехте
помилувани, а сега бъдох-
те помиловани.
11 Возлюбленніи, молимъ
вы като пришелцы и стран-
ны (на-свѣтатъ) да се ѿ-
далечавате ѿ плотски те по-
хоти, които вдигатъ брань
на душа та:
12 И да живеете честинъ
животъ по между язычни-
цы те: да кы они, (за това
исто то) за което вы зло-
словатъ като злодѣи, като
видатъ добри те ваши дѣ-
ла, прославили Бга въ день
(оный) въ който ще да
посѣти (сички те).
13 Покоретесе прочее на се-
кое человѣческо началство

заради Гд҃а: или на царѧ̀
като на най высока властъ:
14 Или на властители те,
като ѿ негѡ пратени, за
наказанїе на-лоши те, а҃ за
заплата на-добри те:
15 Защото такава є҃ волѧ
та Бж҃їѧ, да затыскате оу-
ста та на-незнанїе то на-
безꙋмни те человѣцы, като
стрꙋватъ добри дѣла:
16 (Живейте) како свобо-
дни, но не оупотреблѧвай-
те свобода та като покры-
вало на-зло то, но като
раби Бж҃їи.
17 Всички те почитайте:
ѡбычайте братїѧ та, бой-
тесе Бг҃а, царѧ почитайте.
18 Слꙋги, покорѧвайтесе
на господарете си со всѧкїй
страхъ, не само на добри
те и на кротки те, но и на
зли те.
19 Защото това є҃ оуго-
дно предъ Бг҃а, когато нѣ-
кой, ако и да страда непра-
веднѡ, претърпꙋва скорби
те, понеже разꙋмѣва волѧ
та Бж҃їѧ.
20 Защото, каква ви є҃
похвала ако търпите нака-
занїе за согрѣшенїѧ та си;
но ако, като стрꙋвате до-
бро и страдате, търпите,
това є҃ оугодно предъ Бг҃а.
21 Защото на това сте и
повыкани: понеже и Хрⷭ҇тосъ
пострада за насъ, за да
ѡстави намъ ѻбразъ, да
послѣдоваме по негоны те
стъпки:
22 Който не сотвори грѣхъ
и не намерисе лъжа въ оу-
ста та мꙋ:
23 Който, когато го оу-
корѧваха, не ѿвращаше
насреща оукоренїе, когато
страдаше не заплашꙋваше,
но предаваше (себеси) на ѻ-
ногова, който сꙋди праве-
днѡ:
24 Който грѣхове те наши
самъ понесе на тѣло то си
на дърво то, за да по жи-
вееме (ние) съ правдата, ка-
то оумреме съ грѣхове те:
съ негова та рана вые ис-
цѣлѣхте.
25 Защото бехте като ѻв-
цы загꙋбены (който нематъ
пастырь): но сега се върнах-
те къ пастырать и посѣти-
телать на-ваши те дꙋши.

ГЛАВА Г҃.

ТАКѠ и вые жены поко-
рѧвайтесе на свой те мꙋжїе,
щото ако нѣкой и да се не
покорѧватъ на оученїе то,
съ добро то житїе женско
безъ оученїе да се придо-
бывать,
2 Като видатъ чисто то
и богобоязливо то ваше
житїе:
3 На който да бъде оукра-
шенїе не внѣшно то плете-
нїе на-косы те, и китенѣ то

со злато, или хубость та на-дрехи те:
4 Но скрыеныо сердечный человекъ, въ нетленно то (украшеніе) на-кроткіатъ и молчаливыатъ духъ, което е драгоценно предъ Бга.
5 Защото така некога и сваты те жены, които имаха надежда на Бга, украшаваха себе си, понеже се покорявaха на свои те мужи
6 Каквото Сарра слушаше Авраама, и господина го наричеше, на която сте вые дщерки, ако струвате добро, и не бойтесе отъ никаковъ страхъ.
7 Подобнω и вые мужіе, живейте заеднω со свои те жены благоразумнω, и отдавайте честь на женскіатъ полъ като на по слабъ сосудъ защото и они ще да наследатъ благодатна та жизнь, за да не быва препятствіе на-молитвы те ваши.
8 На конецъ ждете вси единомыслени, милостиви, братолюбиви, милосерди, благоутробни, (дружелюбиви) смиренномудри:
9 И не воздавайте зло за зло или досажденіе за досажденіе: но на противъ благословлявайте, понеже знаете защо на това кыдохте повыкани, за да наследите благословеніе.
10 Защото който иска да обыча животатъ, и да види благополучни дни, да си удържи языкатъ отъ зло (думане), и устни те си отъ лжливо говореніе.
11 Да се уклони отъ зло то, и да сотвори добро: да потраси миратъ, и да се држи за него.
12 Защото очи те Господни (гледатъ) на праведны те, и уши те му слушатъ молитвы те имъ: но лице то Господне е на врьхъ оныа, които творатъ зло (за да ги потреби отъ земла та).
13 И кой ще да ви стори зло, ако вые следовате по добро то;
14 Но ако и страдате за правда та, блажени сте, и не убойтесе отъ нихныатъ страхъ, нито се смущавайте:
15 Но Гда Бга стаго почитайте въ сердца та си и всегда ждете готови да дадете ответъ съ кротость и со страхъ на секого, който вы пыта за ваша та надежда:
16 Понеже кардите совесть та си добра, щото, (за това исто то) за което вы осуждаватъ като злотворцы, да се посраматъ оніа които укоряватъ добро то ваше Христіанско житіе.
17 Защото по добре е да пострадате когато струвате добро то, ако иска воля та

Бж҃їа, нежели когато стру-
вате зло то:
18 Понеже и Хрс̃тось е-
днашъ пострада заради на-
ши те грѣхове, праведныо
за не праведны те, за да ны
приведе къ Бгу, понеже бы-
де оумерщвленъ съ тѣло то,
но ѡживе съ духатъ:
19 Съ когото и слѣзе та
проповѣда на духовете,
които вѣха въ темницꙗ та,
20 На ѻнія (сирѣчь) кои-
то вѣха непокорни на Бж҃їе
то долготерпѣніе което ги
чакаше, въ дни те Ноевы,
когато се правеше ковчего,
въ който мало (сирѣчь ѻсмь)
души се избавиха ѿ водата.
21 На-когото (потопа)
понеже е ѻбразъ крещеніе
то (което не е само ѡ-
мываніе на-плотска та не-
чистота, но ѡвѣщаніе на
Бга добра совѣсть) и насъ
нгa избавлява съ воскресе-
ніе то Іисусъ Хрс̃тово,
22 Който като се вознесе
на неко то, сѣди ѿ десна та
страна на-Бга, и комуто
и покориха Аггли те и вла-
сти те и силы те.

ГЛАВА Д҃.

ПОНЕЖЕ прочее Хрістось
пострада за насъ съ тѣло
то, и вые въ таа мысль се
вооружете: защото който
е пострадалъ съ тѣло то,
престаналъ е ѿ грехжтъ,
2 Съ такова намѣреніе за
да не живее вече по человѣ-
чески те вожделѣнія, въ
друго то време (щото му
ѡстава да живее) съ тѣло
то, но по воля та Бж҃їа.
3 Защото ви стига зами-
нало то време на-животатъ
ви, въ което сте стрували
воля та ꙗзыческа, понеже
сте живеяли въ (секакви)
нечистоты, въ похоти, (въ
мужеложство, въ скотолож-
ство, въ злы помыслы,) въ
пїанство, въ много ꙗденѣ
и оупиванѣ, въ лихоим-
ство, и въ гнусни те на Бга
Ідолослуженія:
4 За което се ѻни и чу-
датъ, понеже се не собирате
и вые съ нихъ въ това исто
то разліаніе блудно, и ху-
лятъ (вы):
5 Които ще дадатъ ѿвѣтъ
на ѻногова, който е го-
товъ да суди живы те и
мертвы те.
6 Защото затова се пропо-
вѣда вангеліе то и на мерт-
ви те, за да се ѡсудатъ по
человѣчески съ тѣло то, а
да поживѣятъ по Бга съ
духатъ.
7 А на-сичко то е прибли-
жилъ конецъ. Оуцѣлому-
дрете се прочее, и трезвени
бждете въ молитвы те.
8 А най перво ѿ сичко и-
майте единъ камто други-
го любовь оусердна, защо-

то любовь та̀ покрыва мно́-
го грѣхове:
9 (Бѫде́те) гостолюби́ви
є҆ди́нъ камто дрꙋгиго безъ
ропта́ніе:
10 Слꙋже́те є҆ди́нъ дрꙋги-
мꙋ се́кой съ ѡ҆нова̀ дарова́-
ніе коє́то є҆ пріѧ́лъ (ѿ Бг҃а),
като добрѝ домостроители
на-многоразли́чна та бла-
года́ть Бж҃іѧ.
11 Ако нѣ́кой гово́ри, (нѣ́-
ка гово́ри така̀) като (че
гово́ри) словеса̀ Бж҃іѧ: а҆ко
нѣ́кой слꙋгꙋва, (нѣ́ка слꙋгꙋ-
ва така̀) като (че слꙋгꙋва)
ѿ сила та, коѧ́то мꙋ да́ва
Бг҃ъ: за да се сла́ви во всѧ́-
ко (дѣ́ло) Бг҃ъ чрезъ Іисꙋса
Хр҃та̀, комꙋто, (подоба́е)
сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки
вѣкѡ́въ. Ами́нь.
12 Возлю́бленніи, не чꙋ-
де́тесе на ѻ҆гненно то разже-
же́ніе, коє́то се пра́щꙗ вамъ
за и҆скꙋше́ніе, като да ви
се слꙋча́ва нѣ́щѡ чꙋдно:
13 Но ра́дꙋвайтесе, защо́то
бы́вате прича́стницы на-
Хрїсто́ви те страда́нїѧ, за
да се возра́довате съ по̀
голѣ́ма ра́дость, кога́то се
ѧ҆ви сла́ва та мꙋ:
14 Ако за и҆мето Хрїсто́-
во вы оу҆кора́ватъ, блаже́-
ни сте: защо́то дꙋхъ сла́вы
и҆ Бж҃їй почи́ва на ва́съ:
който ѿ ни́хъ оу҆бѡ се хꙋ-
ли, а҆ ѿ ва́съ се прославлѧ́ва.
15 (Но то́кмѡ) да не бы
нѣ́кой ѿ ва́съ пострада́лъ
като оу҆бі́йца, и҆ли като
крадли́вецъ, и҆лѝ като зло-
чи́нецъ, и҆лѝ като и҆спыто-
ва́тель на-чꙋжди те ра́боты:
16 А а҆ко (пострада) като
хрїстїа́нинъ, да се не сра́мꙋ-
ва, но да прославлѧ́ва Бг҃а
въ та́ѧ ча́сть.
17 Защо́то (дойдѐ) вре́ме
то да се на́чне сꙋдо̀ ѿ Бж҃ї-
атъ до́мъ: а҆ко ли (се нач-
не) по̀ напре́дъ ѿ ва́съ, ка-
ко́въ ще да бѫде коне́цо на-
ѻ҆ні́ѧ, който се не покорѧ́-
ватъ на Бж҃їе то Ѵ҆а́ггелїе;
18 И а҆ко пра́ведныѡ се є҆-
два̀ спаса́ва, нечести́выѡ и҆
грѣшныѡ гдѣ̀ ще да се ѧ҆ви;
19 Заради това̀ и҆ ѻ҆ні́ѧ
щото стра́датъ по во́лѧ та
Бж҃їѧ, не́ка си предада́тъ
не́мꙋ дꙋшы̀ те, като на вѣ́-
ренъ созда́тель поне́же стрꙋ-
ватъ добрѝ дѣла̀.

ГЛАВА Е҃.

ПАСТЫРИ те ва́ши мо́ли
а҆зъ, като сопа́стырь и҆ сви-
дѣ́тель на-Хр҃то́ви те стра-
да́ніѧ, и҆ прича́стникъ на-
сла́ва та коѧ́то ще да се ѧ҆ви,
2 Пасе́те ста́до то Бж҃їе,
коє́то є҆ по межꙋ ва́съ, и҆
нагле́дꙋвайте го нѐ съ при-
нꙋжде́нїе, но самово́лнѡ, (и҆
като що є҆ оу҆гѡ́дно на Бг҃а:
нито заради скве́рный при-
бы́токъ, но съ оу҆се́рдїе:
3 Нито като че властꙋва-

те надъ наслѣдіе то (Бж҃іе), но примѣръ бывайте на стадото.
4 И когато се ꙗ҆ви пастыреначалнико, ще да пріимете неувѣдаемый вѣнецъ славы.
5 Така ѝсто и вые млади те покорявайтесе на стари те: и сички ти єдинъ другиму се покорявайте, и украшавайтесе со смиреномудріе: защото Бг҃ъ на горделиви те се противи, а҆ на смиренни те дава благодать.
6 Смиретесе прочее подъ крѣпка та рука Бж҃іа, за да вы вознесе въ (своето) време:
7 Сичка та ваша грыжа возложете на него, защото той се грыжа за васъ.
8 Бѫдете трезвени и бодри. защото противнико вашъ діаволо ѿходи като (нѣкой) левъ съ реваніе, и траси кого да погълне:
9 Противетесе нему съ твѣрда вѣра, понеже знаете защо такива ѝсти страданіꙗ се случаватъ и на ваши те братіа, които са на (тоꙗ) свѣтъ.
10 А҆ Бг҃ъ всякіа благодати, който є҆ повыкалъ насъ въ вѣчна та своꙗ слава чрезъ Іисуса Хр҃та, после по кратковременно то (ваше) страданіе, самъ да вы усовершенствова, да вы утвердй, да вы укрѣпи, и да вы направи непоколебимы.
11 Нему (да бѫде) слава, и держава во вѣки вѣкѡвъ, а҆минь.
12 Това ви написахъ въ кратцѣ чрезъ Силуана вѣрнаго (вашего) брата (като що мыслимъ), и увѣрявамъ вы и свидѣтелствувамъ ви, защо є҆ тая ѝстинна та благодать Бж҃іа. въ която вые стоите (твѣрди).
13 Поздравлява вы ѝзбранна та подобнѡ вамъ (церква) коꙗто є҆ въ Вавулѡнъ, и Марко сынъ мой.
14 Поздравете єдинъ другиго съ цѣлованіе любовно. Миръ (да бѫде) вамъ на всички те съ Хр҃та Іисуса, а҆минь.

† Това посланіе быде написано ѝзъ Вавулѡнъ ѿ Петра на сички те Іудеи които се нахождаха во Асіа и повѣровали беха во Хр҃та.

ВТОРОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

НА-СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ПЕТРА.

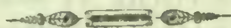

ГЛАВА А.

СІМѠНЪ Петръ, рабъ и̂
а̂постолъ Ї҆исꙋсъ Хр҇товъ
вамъ, които сте пріѧли є̂-
днаква та съ насъ драгоцѣн-
на вѣра чрезъ правда та на-
Бг҇а нашегѡ и̂ Спасителѧ
Ї҆исꙋса Хр҇та:
2 Благодать вамъ и̂ миръ
да се ꙋ̂множи съ познаніе
то на-Бг҇а, и̂ на-Хр҇та Ї҆и-
сꙋса Господа нашегѡ.
3 Каквото бж҇ественна та
негова сила є̂ даровала намъ
сичко то(щото є̂ потребно)
за животатъ и̂ за благоче-
стіе то чрезъ познаніе то
на-ѻ̂ногова, който нѝ є̂
повыкалъ со слава и̂ съ до-
бродѣтель:
4 Чрезъ който се дароваха
намъ най велики те и̂ дра-
гоцѣнни те ѡ̂бѣщанія, що-
то чрезъ нихъ да бѫдете
причастницы на-бж҇ествен-
но то є̂стество, понеже и̂з-
бѣгнахте ѿ похотно то
растлѣніе, което (властꙋва)
въ міръ.
5 И въ това само то тꙋ-
рете сичко то си прилѣжа-
ніе, и̂ притꙋрете въ вѣра та
ваша добродѣтель, а̂ въ
добродѣтель та разꙋмъ,
6 А въ разꙋматъ воздер-
жаніе, а̂ въ воздержаніе то
терпѣніе, а̂ въ терпѣніе то
благочестіе,
7 А̂ въ благочестіе то бра-
толюбіе, а̂ въ братолюбіе то
любовь.
8 Защото тіа добрыни
като се намѣрꙋватъ въ васъ,
и̂ ꙋ̂множаватсе, не щатъ
да вы ѡ̂ставатъ праздны
нито безплодны въ позна-
ніе то на-Гд҇а нашегѡ Ї҆и-
сꙋса Хр҇та.
9 Защото ꙋ̂когѡто се не
намиратъ тіа, той є̂ слѣпъ
и̂ краткоглєдъ и̂ забравилъ
є̂ ѡ̂чищеніе то на-старите
си грѣхове.
10 Заради това, братіе
повече се помѫчете да ꙋ̂-
твърждавате ваше то званіе
и̂ и̂збраніе: защото като
стрꙋвате така, никога не
щете да согрѣшите.
11 Защото съ тоа начинъ
ще да ви се даде богатодар-
но входженіе то въ вѣчно

то царство на-Гда нашегѡ
и спасителя Іисуса Хрта.
12 Заради това не щемъ
да се ѿкленимъ да ви ко-
споменувамъ секога за тія
(работы), ако и да ги знае-
те, и оутвердени сте въ
истина та която сега дър-
жите.
13 Мыслимъ обаче да є
праведно, до гдѣто се на
хождамъ въ тая (тѣлесна)
хижина да вы возбуждá-
вамъ въ воспоменуваніе.
14 Понеже знамъ защо ско-
ро ще да ѿставимъ тая хи-
жина, каквото що ми каза
и Гдь нашъ Іисусъ Хрстосъ.
15 И всегда ще да се по-
мѫчимъ да вы вые и послѣ
по мое то скончаніе помни-
ли тія (работы).
16 Защото ніе не послѣ-
довахме на хитроизмыслен-
ны басни, когато ви про-
повѣдахме сила та и при-
шествіе то на-Гда нашегѡ
Іисуса Хрта, но со свои те
очи видехме негово то ве-
личествіе.
17 Защото онъ прія ѿ Бга
Оца честь и слава, когато
дойде камто него таковъ
гласъ ѿ великолѣпна та сла-
ва: тоя є сынъ мой воз-
любленный, въ когото є
вичко то мое благоволеніе.
18 И тоя гласъ ные чухме че
слѣзе ѿ небо то, като бехме
съ него на свята та гора.
19 И ѿсвѣнь това, имаме
по вѣрно пророческо то сло-
во, и добре струвате вые
защото внимаете на него,
като на свѣтилникъ който
свѣти въ темно мѣсто, до
гдѣ да начне да се развѫ-
мнова, и да изгрѣе деница
та въ сердца та ви:
20 Понеже това перво знає-
те, защо никой нема власть
да истолкува нѣкое про
рочество въ писаніе то по
своя та воля.
21 Защото никое проро-
чество не є пророчествовано
нѣкога ѿ произволеніе че-
ловѣческо, но ѿ стагѡ Дха,
като се просвѣщавали свя-
ти те бжіи человѣцы, го-
ворили са го.

ГЛАВА В.

Но имало є и лѫжливи про-
роцы по между народатъ,
каквото и по между васъ
ще да бѫдатъ лѫжливи оу-
чители, които ще да вове-
датъ єреси губителны, и
понеже се ѿричатъ ѿ госпо-
дина (своегѡ) който ги є
искупилъ, ще да привлечатъ
на себе си скора погибель.
2 И мнозина ще да послѣ
доватъ по нихни те развра-
щенни (оученія), заради
които и истинныо пѫть
ще да се похули.
3 И заради лакомство то
(си) ще да вы оуловатъ съ

хитроизмысленны рѣчи: но
не ще да се забави наказа-
ніе то имъ, което е ѿдав-
на приготвено за нихъ, и
нихна та погибель не ще да
задреме.
4 Защото, ако Богъ не по-
жали аггелы те които со-
грѣшиха но фжрли ги въ
тартаръ (вжрзаны) съ оузы
мрачны, и предаде ги да
ги вардатъ за сѫдъ:
5 И первыатъ міръ не по-
жали, но като нанесе потопъ
на (сичкіатъ) міръ на-нече-
стиви те, (съ седмь душы)
осмаго Ноа сохрани:
6 И градове те Содомски
на разореніе осѫди, като ги
обжрна въ пепель, за да ги
положи примѣръ на оніа,
които щатъ да беззакон-
ствуватъ:
7 И праведнаго Лота, ко-
муто се беше досадило, да
живее съ беззаконны те,
избави:
8 (Защото тоа праведникъ
понеже живееше по между
нихъ, ѿ день на день си
мжчеше праведна та душа,
като глѣдаше и слушаше
беззаконните нихни дѣла:)
9 Знае Господь да избавлява
благочестивы те (человѣцы)
ѿ бѣды те, а нечестивы те
да варди за сѫдныатъ день
да се мжчатъ:
10 А найвече оныа, кои-
то ходатъ слѣдъ гнусны
те плотски съ похоти те си,
и презиратъ началство то:
защото са дерзостливи, свое-
волни, и не трепѣратъ, ка-
то хулатъ высоките власти:
11 Когато (и сами те) Аг-
гели, които са по голѣми
ѿ нихъ съ сила та и крѣ-
пость та, не произносатъ
за нихъ предъ Господа хули-
теленъ сѫдъ.
12 Но они като безслове-
сни скотове, които е за
това родило естество то да
се ловатъ и истребуватъ,
понеже хулатъ онова, кое-
то не разумѣватъ, ще да
се растлѣатъ со свое то раз-
тлѣніе:
13 За да пріиматъ запла-
та та на-неправда та: они
полагатъ (сичко то свое)
оудоволствіе въ ката дне-
вно то раскошество, които
срамотатъ, и оплескуватъ
(и васъ), и радуватсе защо-
то вы прелщаватъ когато
ѿдатъ съ васъ.
14 Очи те имъ са пжлни
сосъ блудъ, и съ непреста-
ненъ грѣхъ, понеже прел-
щаватъ (оныа) душы, кои-
то не са още оутверждены,
сжрдце то имъ е научено на
лакомство, они са на-клет-
ва та чада:
15 Понеже са оставили пра-
выатъ пжть, заблудили са и
и последовали са по пжть-
атъ на-Валаама (сына) Восо-

рова, който возлюби мзда̀
неправедна:
16 Но ѡбличе́нъ бѫде за
своѐ то беззако́ніе: защо́то
нѣ́ма та ѻслица продꙋма̀ съ
человѣ́чески гла́съ, и҆ воз-
брани̇̀ безꙋ́міе то (на-того́-
ва) проро́ка.
17 Ѻни̇̀ са и҆звори безво́-
дни ѻ҆́блацы и҆ мѫглы̀ кои́-
то прено́сатъ (на са́мъ на
та́мъ си́лни те) вѣ́трища,
за който се ва́рди темнота̀
мра́чна вѣ́чнѡ.
18 Защо́то, поне́же гово́-
ратъ горделиви и҆ су́етни
словеса̀, прелща́ватъ и҆ раз-
враща́ватъ съ по́хоти те
плотски ѻ҆ны́ѧ, който са
є҆два̀ и҆збѣгна́ли ѿ ѻ҆ны́ѧ,
щото се нахо́ждатъ въ за-
блꙋжденіе.
19 И ѡ҆бѣща́ватъ и҆́мъ сво-
бода̀ когато са са́ми ѻ҆ни̇̀
раби̇̀ на тлѣ́ніе то: защо́то
ѿ кого́то нѣ́кой бы́ва по-
бѣжде́нъ, не́мꙋ и҆ бы́ва ра́бъ.
20 Защо́то а҆ко ѻ҆ні́ѧ, кои́-
то са и҆збѣгна́ли ѿ ѡ҆скверне́-
ніѧ та мі́рски чрезъ по-
зна́ніе то Гд҃а и҆ спа́са (на́-
шегѡ) І҆исꙋса Хрїста̀, пакъ
и҆ заплитатъ и҆ побѣжда́-
ватъ съ ни́хъ, послѣ́днїо
ни́хенъ живо́тъ бы́ва по̀
ло́шъ ѿ пе́рвыѧ.
21 Защо́то по̀ добрѐ є҆ бы-
ло̀ за ни́хъ, да бы не по-
зна́ли (ѿню́дъ) пѫтьатъ
на-пра́вда та, нежели като
са го позна́ли да се повѫр-
натъ па́къ наза́дъ ѿ ст҃а̀ та
за́повѣдь коѧ́то и҆́мъ є҆ бы-
ла̀ преда́дена.
22 Но съ ни́хъ се слꙋча́ва
ѻ҆нова̀ щото говори и҆́стин-
на та посло́вица: кꙋ́че то се
вѫща на своѧ̀ та блевоти́-
на: и҆ свина̀ та като се ѡ҆-
мы́е, ѿти́ва да се ва́лѧ въ
ти́нѧ та.

ГЛАВА Г҃.

Ѐто, возлю́бленнїи, това̀
є҆ второ посла́ніе щото ви
пи́шемъ, въ който (двѐ по-
сла́ніѧ) возбꙋждавамъ съ
моѐ то воспомина́ніе ва́ші-
атъ чи́стъ ра́зꙋмъ:
2 Да смыслите дꙋ́мы те,
които са и҆зговорены по̀ на-
пре́дъ ѿ ст҃ы̀ те проро́цы,
и҆ за́повѣди те на́ши (кои́-
то сме) а҆по́столи на-Го́спо-
да и҆ Спа́са на́шегѡ:
3 И҆ знайте по̀ напредъ ѿ
си́чко, защо̀ въ послѣдни
те дни̇̀ ще да до́йдатъ рꙋ-
га́тели, който ще да хо́датъ
по свои̇̀ те си по́хоти:
4 И ще дъ гово́ратъ: гдѣ̀
є҆ ѡ҆бѣща́ніе то на-дохо́жда-
ніе то мꙋ; є҆то ѿ какво́то
са ѻ҆тцы̀ те (ни) и҆змре́ли,
си́чки те (ве́щи) всѐ тако̀
стоѧ́тъ какво́то) що са си
ѿ нача́ло то на созда́ніе то.
5 Защо́то ѻ҆ни̇̀ самово́лнѡ
не щатъ да разꙋмѣ́ятъ за-

щѡ̀ небеса̀ та ѿ край бѣха со́здани. и̂ земля̀ та (се ѿдѣли) ѿ вода̀ та, и̂ состоисе посредъ вода̀ та со сло́во то Бж҃їе.

6 И заради това̀ тога́вашнїо мі́ръ, като се потопи съ вода̀ та, погибна̀:

7 И сега́шни те небеса̀ и̂ земля̀ та ѡ҆станаха непредими до сега̀ съ това̀ и̂сто то сло́во, поне́же се ва́рдатъ за ѻ҆гѫньатъ (кога́то до́йде) деньо̀ на-стра́шньатъ сѫдъ и̂ на-погибель та̀ на-нечестиви те человѣцы.

8 Само това̀ є̂дно̀ трѣбꙋва да зна́ете возлю́бленнїи защо̀ є̂ди́нъ де́нь (є҆) предъ Гд҃а, като хїлѧда годины, и̂ хїлѧда годины като є̂ди́нъ де́нь.

9 Не ба́висе Гдь (да и̂сполни) ѡ҆бѣщанїе то си, както що мыслятъ нѣкои защо є҆ ба́венъ: но мно́го вре́ме тѫрпи на́съ, поне́же не и̂ска да поги́кне нѣкой, но си́чки те да до́йдатъ на покая́нїе.

10 Но деньо̀ Госпо́день ще да до́йде като та́ть нощьа̀. въ ко́йто (де́нь) небеса̀ та ще да пре́йдатъ со стра́шенъ тре́сокъ, и̂ стїхїи те като сго́рꙋватъ ще да се сто́пятъ, и̂ земля̀ та, и̂ си́чки те не́щи (щото се наме́рꙋватъ) на нея ще да и̂згоря́тъ.

11 Като ще да се сто́пятъ прочее тїя си́чки те така̀, какви трѣбꙋва да сменїе въ святыятъ и̂ благочестивыятъ живо́тъ;

12 Който чакаме и̂ желаеме по̀ ско́рѡ да бѫде пришествїе то на: Бж҃їа де́нь въ ко́йто небеса̀ та като горя́тъ ще да се разсы́пятъ, и̂ стїхїи те ѿ ѻ҆гѫньатъ ще да се сто́пятъ;

13 Но нїе споре́тъ не́гово то ѡ҆бѣщанїе ново небо и̂ нова земля̀ чакаме, на който живїе правда та.

14 Заради това̀, возлю́бленнїи, поне́же чакате тїя (ра́боты), порадете да се наме́рите предъ не́го чисти и̂ непоро́чни съ миръ:

15 И̂ долготерпѣнїе то на Го́спода на́шегѡ мыслете защо̀ є҆ спасе́нїе: както и̂ возлю́бленныю братъ нашъ Па́велъ ви написа̀ споретъ данна та мꙋ премꙋдрость,

16 Както (пише) и̂ въ си́чки те свои посланїя, и̂ говори въ нихъ за тїя (ра́боты), въ който и̂ма и̂ нѣкои (рѣчи) щото се не разꙋмѣватъ лесно, който неꙋчени те и̂ неꙋтвержде́ни те злѣ толкꙋватъ, както и̂ дрꙋги те (свяще́нни) писанїя, за своя та си погибель.

17 Вы́е прочее, возлюбленнїи, понеже знаете тїя (ра́боты) по̀ напредъ вардете-

ie, да не бы ѿпаднали ѿ ваше то оутвержденiе.

18 Но растете и въ благодать та и въ познанiе то на-Гда нашегѡ и спасителя Iисуса Хрiста: нему (подобае) слава, и сега и въ день вечный, аминь.

ПЕРВОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНIЕ

НА-СВЯТАГО АПОСТОЛА IѠАННА БОГОСЛОВА

ГЛАВА А҃.

Онова щото беше испърво, което чухме, което нiе видехме съ очи те си, което изгледахме и ржце те наши ѡсязаха, за слово то животно:

2 (Защото се яви, и нiе (го) видехме, и свидетелствуваме, и проповедуваме вамъ животъ вечный, който беше оу Ѻца, и яви се намъ:)

3 Онова (говоримъ) щото видехме и чухме казуваме го вамъ, да имате и вые сообщенiе съ насъ: а сообщенiе то наше да бжде съ Ѻца и съ сына негова Iисуса Хрта.

4 И това ви пишеме, да бжде наша та радость испжлнена.

5 И това е ѡбещанiе то което нiе чухме ѿ негѡ и проповедуваме ви защо Бгъ е светъ, и никоя теминина нема въ него.

6 Ако речеме защо имаме сообщенiе съ него, а въ теминина та ходиме, лжжеме, и не твориме истина та:

7 Ако ли ходиме въ светъ, каквото е и самъ той въ светатъ, имаме сообщенiе единъ съ другиго, и кръвь та на-Iисуса Хрта (ѿ)сына негова ѡчищава ны ѿ сековъ грехъ.

8 Ако речеме, защо немаме грехъ, лжжеме себе си, и истина нема въ насъ.

9 Ако исповедуваме греховe те наши, (Бгъ) е веренъ и праведенъ да ни прости греховe те, и да ны ѡчисти ѿ секаква неправда.

10 Ако речеме защо не сме согрешили, правиме го лжжецъ, и негово то слово не е въ насъ.

ГЛАВА В҃.

Чада мои, това ви пишувамъ да не согрешавате:

и҆ а҆ко нѣкой ѿ ва́съ согрѣ-
ши, имаме хода́тая ко Ѻ҆цꙋ̀
Іисꙋса Хр҇та̀ пра́ведника.
2 И той ще да го оу҆ми́-
лостиви за на́ши те грѣхо-
ве, и҆ не са́мѡ за на́ши те,
но и҆ за грѣховѐ те на-си́ч-
кїа мі́ра.
3 И съ това̀ разꙋмѣваме че
сме го позна́ли, а҆ко сохраня́-
ваше не́говы те за́повѣди.
4 Който гово́ри че го є҆ по-
зна́лъ, а҆ за́повѣди те не́го-
вы не сохраня́ва, лжецъ є҆
и҆ въ не́го и҆стина не́ма:
5 А който сохраня́ва сло́-
вото, въ не́го є҆ воистин-
нꙋ Бж҇їа та любо́вь совер-
ше́нна, и҆ съ това̀ разꙋмѣ-
ваше защо̀ сме въ не́го.
6 Който гово́ри, защо̀ въ
не́го пребыва́е, дължнъ є҆
да хо́ди и҆ то́й, каквотт є҆
ѻ҆нъ ходи́лъ.
7 Возлю́бленнїи, не ви пи-
сꙋвамъ нова за́повѣдь, но
за́повѣдь ве́тха, коя́то и҆-
мах҇те и҆спървo, ве́тха та за́-
повѣдь є҆ сло́вото, кое́то
чꙋхте и҆спървo.
8 Но па́ки за́повѣдь но́ва
ви писꙋвамъ, (си́рѣчь) ѻ҆-
нова̀, кое́то є҆ и҆стинно и҆
въ не́го и҆ въ ва́съ: защо̀ те-
мнина̀ та замина̀, а҆ свѣтъ
и҆стинный вече свѣти.
9 Който гово́ри защо̀ є҆
въ свѣтатъ, и҆ бра́та своего̀
ненавиди, той є҆ въ те-
мнина̀ та до сега̀.
10 Който ѡ҆бы́ча бра́та
своего̀, ѻ҆нъ пребыва́е въ
свѣтатъ, и҆ претыкнове́нїе
не́ма сꙋ не́гѡ.
11 А който ненави́ди бра́та
своего̀, той є҆ въ темнина̀, и҆
въ темнина̀ хо́ди, и҆ не зна́е
къдѣ ѿива защо́то темнина̀
та мꙋ є҆ ѡ҆слѣпила ѻ҆чи̇ те.
12 Писꙋвамъ ва́мъ, ча́да,
защо́то ви се проща́ватъ
грѣховѐ те заради не́гово
то и҆ме.
13 Писꙋвамъ ва́мъ ѻ҆цы̀,
защо́то позна́хте ѻ҆ногова,
който є҆ ѿ нача́ло то. Пи-
сꙋвамъ ва́мъ ю҆ноши, защо́-
то побѣди́хте лꙋка́ваго. Пи-
сꙋвамъ ва́мъ дѣца̀, защо́то
позна́хте Ѻ҆ца̀.
14 Писа́хъ вамъ ѻ҆тцы̀,
защо́то позна́хте ѻ҆ного́ва
който є҆ ѿ нача́ло то. Пи-
са́хъ ва́мъ ю҆ноши, защо́то
сте ꙗ҆ки, и҆ сло́во то Бж҇їе
въ васъ пребыва́е, и҆ побѣ-
ди́хте лꙋка́ваго.
15 Не ѡ҆бы́чайте мі́ръ: за-
що́то който лю́би мі́ръ, въ
не́го не́ма любо́вь Ѻ҆тча:
16 Защо́то си́чко що́то є҆
въ мі́ръ, (си́рѣчь) похоть та̀
пло́тска, и҆ похоть та̀ на-
ѻ҆чи̇ те, и҆ гордость та̀ на-
живо́татъ, не є҆ ѿ Ѻ҆ца̀,
но ѿ то́я мі́ръ є҆.
17 Но мі́ръ прехо́ди, и҆ по-
хоть та̀ не́гова: а҆ който
твори во́ля та Бж҇їа, пре-
быва́е во вѣки.

18 Ча́да, послѣ́дно вре́ме
е҃: и҆ какво́то сте чꙋ́ли че
а҆нтíхрїстъ и҆́де, и҆ сега̀ вече
много а҆нтíхрїсти и҆́ма: за-
това̀ позна́ваме че е҃ послѣ́-
дно вре́ме.
19 Ѿ на́съ и҆злѣ́зоха, но
не бѣ́ха ѿ на́съ: а҆ко бы́ха
былѝ ѿ на́съ, щѣ́ха да ѿ-
ста́натъ съ на́съ: но (ѻ҆нѝ
и҆злѣ́зоха) да се и҆зя́ватъ,
защо̀ не са̀ си́чки те ѿ на́съ.
20 И вы́е и҆́мате пома́занїе
ѿ свята́гѡ, и҆ зна́ете си́чко.
21 Не писа́хъ ва́мъ, като
че не зна́ете и҆́стина та, но
като че ѧ҆ зна́ете, и҆ (зна́е-
те) защо̀ се́ка лжа̀ не е҃ ѿ
и҆стина та.
22 Ко́й е҃ (дрꙋгъ) лже́цъ,
са́мо ѻ҆́нъй ко́йто се ѿме́та
защо̀ Ї҆исꙋ́съ не е҃ Хрїсто́съ:
ѻ҆́нъ е҃ а҆нтíхрїстовъ ко́йто
се ѿме́та ѿ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Сн҃а.
23 Сѣ́кой ко́йто се ѿме́та
ѿ Сн҃а, нито Ѻ҆ц҃а̀ прїи́ма:
а҆ ко́йто и҆сповѣ́дꙋва Сн҃а,
и҆ Ѻ҆ц҃а прїи́ма.
24 Вы́е про́чее това̀ щото
сте чꙋ́ли и҆спръ́рво, въ ва́съ
да стоѝ: и҆ а҆ко стоѝ въ ва́съ
ѻ҆нова̀ щото сте чꙋ́ли и҆спръ́р-
во, и҆ вы́е въ Сн҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀
ще да ѿста́нете.
25 И това̀ е҃ ѡ҆бѣща́нїе то,
кое́то са́мсѝ ѿбѣща̀ на́мъ,
(си́рѣчь) живо́тъ вѣ́чный.
26 Това̀ ви написа́хъ зара-
ди ѻ҆ны́ѧ щото вы лъжа́тъ.
27 Про́чее, пома́занїе то
кое́то прїѧ́хте ѿ не́гѡ, въ
ва́съ пребыва́е, и҆ не вѝ тре́-
бꙋва да вы ꙋ҆́чи нѣ́кой: но
какво̀то вы ꙋ҆́чи това̀ са́-
мо то пома́занїе за си́чко,
и҆ и҆́стинно е҃, и҆ не е҃ лжи-
ли́во, и҆ какво́то вы е҃ наꙋ-
чи́ло, така̀ сто́йте въ не́го.
28 И сега̀ ча́да, сто́йте въ
не́го: та кога́то се ѩ҆ви да
и҆́маме дерзнове́нїе, и҆ да се
не посра́миме ѿ не́гѡ въ
пришѐствїе то мꙋ.
29 А҆ко зна́ете че е҃ пра́ве-
денъ, разꙋмѣ́йте, защо̀ се́-
кой ко́йто стрꙋва пра́вда,
ѿ не́гѡ се е҃ роди́лъ.

ГЛАВА Г.

Вижтє ко́лко (голѣ́ма)
любо́вь е҃ да́лъ Ѻ҆ц҃ъ на́мъ,
щото да се нарече́ме (и҆ да
бъ́деме) ча́да Бж҃їи, заради
това̀ и҆ мíръ ны не позна́-
ва, защо̀ не позна̀ нито
не́го.
2 Возлю́бленнїи, ні́е сме
вече ча́да Бж҃їи, и҆ ї҆о́ще не
се е҃ ѩ҆ви́ло що щѐ да бъде-
ме: но зна́еме защо̀ кога́то
се ѩ҆ви, ще да бъ́деме подо́-
бни не́мꙋ: защо́то ще да го
ви́диме, како́въ то е҃.
3 И се́кой ко́йто има та́ѧ
наде́жда на не́го, ѡ҆чища́ва
се́бе, какво́то и҆ ѻ҆нъ е҃ чи́стъ.
4 Сѣ́кой ко́йто стрꙋва
грѣ́хъ, и҆ беззако́нїе стрꙋва:
и҆ грѣхо̀ е҃ беззако́нїе то.
5 И зна́ете защо̀ ѻ҆нъ се

ѿви да земе наши те грѣ-
хове: и грѣхъ нема въ него.
6 Сѣкой който пребывае
въ него, не согрѣшава: а
който согрѣшава нито го
е видѣлъ, нито го е по-
зналъ.
7 Чада (мои) никой да
вы не лъже: който стрꙋва
правда, праведенъ е, както-
то и онъ що е праведенъ.
8 Който стрꙋва грѣхъ онъ
е ѿ дїавола: защото дїа-
воло искони согрѣшава,
заради това се ѩви Снъ
Бжїй, да развали дѣла та
дїаволски.
9 Сѣкой който е рожденъ
ѿ Бга не стрꙋва грѣхъ, за-
щото сѣме то Бжїе въ него
пребывае: и не може да со-
грѣшава, защото е ѿ Бга
рожденъ.
10 Съ това се разпозна-
ватъ чада та Бжїи и чада
та дїаволски сѣкой който не
стрꙋва правда, и не ѿбыча
брата своего, не е ѿ Бга:
11 Защото това е зара-
чанѣ то, което чꙋхте ѿ край,
да ѿбычаме единъ дрꙋгиго:
12 Не както Каїнъ (кой-
то) беше ѿ лꙋкаваго, и за-
кла брата своего: а за коѩ
причина го закла; защото
дѣла та негови беха лꙋка-
ви, а братови те мꙋ пра-
ведни.
13 Не чꙋдѣтесе, братїе мои,
ако вы ненавиди мїръ.
14 Ние знаеме, защо преи-
дохме ѿ смерть та въ жи-
вотъ, защото ѿбычаме бра-
тїѩ та: а който не ѿбыча
брата своего пребывае въ
смерть та.
15 Сѣкой който ненави-
ди брата своего, человѣкоꙋ-
бійца е: и знаете защо сѣ-
кой человѣкоꙋбійца нема
животъ вѣчный да стои въ
него.
16 Въ това познахме лю-
бовь та Бжїѩ, защото Онъ
си положи дꙋша та за насъ
и ние сме длъжни да си пола-
гаме дꙋшы те за братїѩ та.
17 Ако нѣкой има богат-
ство то на-тоѩ мїръ, и гле-
да брата своего защо има
нꙋжда, и затвори сърдце то
си ѿ негѡ, какви ще пребы-
ва въ него любовь та Бжїѩ;
18 Чада мои, да не ѿбыча-
ме съ дꙋма, или съ ѩзыкъ,
но съ дѣло и съ истина.
19 И съ това познаваме,
защо сме ѿ истина та, и
(съ това) ще да си оувѣри-
ме сърдца та предъ него.
20 Защото ако ни осꙋждава
насъ сърдце то наше, (кол-
ко повече Бгъ:) защото
Бгъ е по големъ ѿ сърд-
це то наше, и знае сички
те (работы).
21 Возлюбленнїи ако
сърдце то наше ны не ѡ-
сꙋждава, ние имаме дерзно-
венїе къ Бгꙋ:

22 И сичко щото да пой-
скаме пріймаме ѿ нѣгѡ, за-
щото сохранаваме заповѣ-
ди те нѣговы, й щото е нѣ-
му оугодно твориме предъ
нѣгѡ.
23 И тáа е нѣгова та зá-
повѣдь да вѣроваме на-
сына нѣгова Іисуса Хрⷭ҇та, й
да любиме единъ другиго,
като що ни е далъ запо-
вѣдь.
24 И който сохранáва зá-
повѣди те нѣговы, въ нѣго
пребываe, й онъ въ нѣго, й
ніе ѿ това разумѣваме за-
щo)Бг҃ъ) пребываe въ насъ,
(сирѣчь) ѿ духатъ, когото
е далъ намъ.

ГЛАВА Д҃.

Возлюбленніи, не вѣ-
рувайте на сѣкаковъ духъ,
но испытувайте духове те,
да ли са ѿ Бг҃а: защото
многина лжжливи пророцы
излѣзоха въ міръ.
2 Съ това познавайте
Дх҃ъ Бж҃ій, (й дх҃ъ лукá-
вый,) сѣкой духъ, който
исповѣдува, защо Іисусъ
Хрістосъ се е воплотилъ, ѿ
Бг҃а е.
3 И сѣкой дх҃ъ, който не
исповѣдува, защо Іисусъ
Хрⷭ҇тосъ се е воплотилъ, не
е ѿ Бг҃а: но той е анті-
хрістовъ, когото сте чули,
защо ще да дойде, й сегá
е веке въ міръ.
4 Вые сте ѿ Бг҃а, чáда, й
победили сте ги: защото
оный който е въ васъ по
голѣмъ е ѿ оногова кой-
то е въ міръ.
5 Оні са ѿ міръ, заради
това ѿ міръ говорать, й
міръ ги слуша.
6 Ніе сме ѿ Бг҃а: който
знае Бг҃а, онъ ны слуша:
а който не е ѿ Бг҃а, онъ
ны не слуша: й ѿ това по-
знáваме Духатъ на-истина
та, й духатъ на-лжжа та.
7 Возлюбленніи да возлю-
биме единъ другиго: за-
щото любовь та е ѿ Бг҃а,
й сѣкой който люби (други
те), той е ѿ Бг҃а рожденъ,
й знае Бг҃а.
8 И който не люби (дру-
ги те), той не е позналъ
Бг҃а, защото Бг҃ъ е любовь.
9 Ѡ това се е явила лю-
бовь та Бж҃іа въ насъ, за-
щото Бг҃ъ прати сына свое-
го единороднаго въ міръ, да
бждеме ніе живи чрезъ нѣго.
10 Въ това се состои лю
бовь та, нѐ защото ніе воз-
любихме Бг҃а, но защото
той возлюби насъ, й прати
сына своего (да бжде) оу-
милостивленіе за грѣхове
те наши.
11 Возлюбленніи, ако Бг҃ъ
ны е возлюбилъ така, й
ніе сме длжжни да любиме
единъ другиго.
12 Бг҃а никой нѣкога не

є̈ виделъ: а҆ко любиме є҆динъ другиго, бг҃ъ въ насъ
пребывае, и҆ любовь та̀ негова є̈ совершенна въ насъ.
13 Ѿ това̀ познаваме защо̀ ніе пребываеме въ него,
и҆ той въ насъ, защото ѿ
Дх҃а своегѡ̀ є҆ далъ намъ.
14 И ніе (го) видехме, и҆
свидѣтелствуваме защо̀ Ѻтецъ пратѝ сына (своего̀)
спасителя мі́ру.
15 Който и҆сповѣда защо̀
Ї҆исусъ є̈ сынъ бж҃ій, бг҃ъ
въ него пребывае, и҆ той въ
бг҃а.
16 И ніе познахме и҆ вѣровахме любовь та̀, коя̀то
и҆ма бг҃ъ на насъ, бг҃ъ є҆ любовь, и҆ който пребывае въ
любовь та̀, въ бг҃а пребывае,
и҆ бг҃ъ въ него пребывае.
17 Въ това̀ се є̈ и҆сполнила (негова та) любовь на
насъ, да и҆маме дерзновеніе
въ день судный, защото,
каквото є҆ ѻнъ, така̀ сме
и҆ ніе на тоя свѣтъ.
18 Страхъ нема въ любовь
та̀, но совершенна та любовь
вънъ и҆спжжда страхжтъ,
защото страхо̀ и҆ма мука:
и҆ който се бои не є҆ совершенъ въ любовь та̀.
19 Ніе го любиме, защото
той є҆ по̀ напредъ возлюбилъ насъ.
20 Ако нѣкой речѐ, че ѡ҆бычамъ бг҃а, а҆ брата своего̀
ненавиди, той є̈ лжжецъ:
защото който не ѡ҆быча
брата своего̀ когото види,
бг҃а, когото не є̈ виделъ,
каквѡ̀ може да го ѡ҆быча;
21 И тая заповѣдь и҆маме ніе ѿ негѡ, щото който
ѡ҆быча бг҃а, да ѡ҆быча и҆
брата своего̀.

ГЛАВА Е.

Ѻсвкой който вѣрува, защо̀ Ї҆исусъ є̈ Хр҃тосъ, ѿ бг҃а
є҆ рожденъ: и҆ секой който
ѡ҆быва ѻногова който (го)
є҆ родилъ, ѡ҆быча и҆ роденыйтъ ѿ негѡ.
2 Ѿ това̀ познаваме защо̀ ѡ҆бычаме чада та бж҃ія,
когато ѡ҆бычаме бг҃а, и҆ заповѣди те негові сохраня̀ваме.
3 Защото това̀ є҆ любовь
та̀ бж҃ія, да сохранѧваме неговы те заповѣди: и҆ заповѣди те негові не са̀ тешки.
4 Защото секой който є҆
рожденъ ѿ бг҃а побѣждава
міръ: и҆ тая є̈ побѣда та
която є҆ побѣдила міръ,
(сирѣчь) вѣра та ваша.
5 Кой є̈ (другъ) който побѣждава міръ, токмѡ ѻный който вѣрува, защо̀
Ї҆исусъ є҆ сынъ бж҃ій;
6 Тоя є̈ Ї҆исусъ Хрїстосъ,
който є̈ дошелъ съ вода̀ и҆
съ кровь: и҆ нѐ самѡ съ вода̀,
но съ вода̀ и҆ съ кровь: и҆ Дх҃о
є̈ който свидѣтелствува за
него, защото Дх҃ъ є̈ истина.

7 И три са ѻнія които
свидѣтелствꙋватъ на небо-
то, Ѻцъ, Слово, и стый
Духъ: и тія три те са едно.
8 И три са които свидѣ-
телствꙋватъ на земля та,
духо, и вода та, и кръвь та:
и тія три те въ едно са.
9 Ако ніе пріимаме чело-
вѣческо то свидѣтелство,
свидѣтелство то Бжїе е по
голѣмо: защото това е сви-
дѣтелство то Бжїе, което
свидѣтелствова за сына
своего.
10 Който вѣрꙋва въ сына
бжїя, онъ има свидѣтел-
ство то (бжїе) въ себе си:
който не вѣрꙋва на бга,
прави го лъжецъ, защото
не е повѣрꙋвалъ въ свидѣ-
телство то което свидѣтел-
ствова бгъ за сына своего.
11 И това е свидѣтелство
то. защото (сирѣчь) бгъ
ни е далъ животъ вѣчный:
и тоя животъ е въ него-
выятъ сынъ.
12 Който има сына (бжїя),
има живото: а който нема
сына бжїя, онъ нема жи-
вотъ.
13 Това написахъ вамъ
които вѣровате во име то
на-сына бжїя, да знаете за-
що имате животъ вѣчный,
и да вѣровате во име то
на-сына бжїя.
14 И това е дерзновеніе
то което ніе имаме къ немꙋ,
защо ако попросиме нѣщо
(ѿ негѡ) по негова та воля,
послꙋшꙋва ны.
15 И ако познаваме че ны
послꙋшꙋва (за сичко) щото
да мꙋ просиме, знаеме защо
пріимаме прошенія та кои-
то просихме ѿ негѡ.
16 Ако нѣкой види бра-
та своего защо согрѣшава
грѣхъ не смертенъ, да се по-
моли (бгꙋ) и ще да мꙋ да-
де животъ, (сирѣчь) на о-
нія които согрѣшаватъ не
смертнѡ. Има грѣхъ смер-
тенъ: не говоримъ за него
да се моли.
17 Секоя неправда е грѣхъ,
има обаче грѣхъ който не
е смертенъ.
18 Знаеме защо секой кой-
то е рожденъ ѿ бга, не со-
грѣшава: но който е рож-
денъ ѿ бга, варди себе си,
и лꙋкавыо не се прикоснꙋ-
ва при него.
19 Знаеме че сме ѿ бга, и
сичкїо міръ въ зло то лежи.
20 И познаваме, защо сынъ
бжїй е дошелъ, и далъ ни
е (свѣтъ и) разꙋмъ, да по-
знаеме бга истиннаго, и да
бждеме въ истиннаго, (си-
рѣчь) въ сына негова Іисꙋса
Хрїста: той е истинный
бгъ и животъ вѣчный.
21 Чада, вардетесе ѿ Ідѡла-
ски те жертвы. Аминь.

ВТОРОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ІѠАННА БОГОСЛОВА.

ГЛАВА А.

Азъ старецъ на избранна
та госпожà, и на чáда та
нéйни, които азъ ѿбы́чамъ
воистинну, и не сáмѡ азъ
но и сички те които са по-
знали истина та:
2 Заради истина та коя́то
пребыва́е въ на́съ, и съ на́съ
ще да бъде вѣчно:
3 Да бъде съ на́съ бл҃гть,
мл҃ть, миръ, ѿ бг҃а Оц҃а,
и ѿ Гд҃а Іисуса Хр҃та сына
Оц҃а, съ истина и съ любовь.
4 Возрадовáхсе по премно́-
гѡ, защото найдо́хъ (нѣ́-
кои) ѿ твои те чáда, кои-
то хо́датъ въ истина та,
както що сме пріяли запо-
вѣдь ѿ Оц҃а.
5 И сегò те мо́лимъ, го-
споже, не като че ти пиш҃-
вамъ нова заповѣдь, но о-
ная която имаме испървѡ,
(сирѣчь) да ся ѿбычаме единъ
другиго.
6 И това е любовь та, да
хо́диме по нéговы те за-
повѣди: тáя е заповѣдь,
какво́то сте чули испървѡ,
да хо́дите въ нея.
7 Защо́то мно́зина лестцы
са влѣзли въ міръ. Които
не исповѣдуватъ, че Іисусъ
Хр҃тосъ е дошелъ въ чело-
вѣческо тѣло: такóвъ (че-
ловѣкъ) е лстецъ и анті-
хрістъ.
8 Вардéтесе да не изгуби-
ме онова, за което сме се
трудили, но да восприиме-
ме совершéнна мзда та.
9 Секой който престъпу-
ва оучéніе то Хр҃тово, и не
стои въ него, онъ нéма бг҃а:
а който стои во оучéніе то
Хрістово, онъ има и Оц҃а
и Сн҃а.
10 Ако нѣкой дохóжда
кодъ васъ, и не приноси
това оучéніе, не пріимайте
го въ домъ свой, и не вы-
кайте му, добре дошелъ:
11 Защо́то който му вы-
ка добро оутро, (или) добре
дошелъ, бива сообщникъ
на нéговы те злù дѣлà.
12 Мно́го имахъ да ви
пишемъ и нещехъ (да пи-
шемъ) на хартія съ мастѝ-
ло: но нáдамсе да дойдемъ
при васъ, и оуста съ оуста

да ви говоримъ, ча да бѫде
радость та ви исплънена.
13 Поздравляватъ те чада
та на-изъбранна та твоя
сестра: аминь.

ТРЕТІЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ІѠАННА БОГОСЛОВА

ГЛАВА А.

Азъ старецъ на возлю-
бленныатъ Гаіа, когото азъ
обычамъ воистиннѫ.
2 Возлюбленне, желаю ти
да бѫдешъ здравъ, и да
преуспѣвашъ въ сичко (дрꙋ-
го), каквото преуспѣва и
душа та ти.
3 По премного се возрадо-
вахъ когато дойдоха бра-
тіа та и свидѣтелствоваха
за истина та ти, и какви
ты ходишъ въ истина та.
4 По голѣма ѿ тая радость
нямамъ, когато слꙋшамъ че
мои те чада ходатъ въ ис-
тина та.
5 Возлюбленне, ты тво-
ришъ като вѣренъ (Христія-
нинъ) това, щото стрꙋвашъ
на братіа та и на странните
6 Они свидѣтелствоваха
предъ церква та за твоя та
любовь, които ако испро-
водишъ така, каквото е
прилично на Бга, добрѣ ще
да сторишъ:
7 Защото заради негово
то име са излѣзли, и нищо
не зематъ ѿ тѣзычницы те.
8 Ніе сме прочее длъжни да
пріимаме такива (пропове-
дницы), за да бѫдеме спо-
мощницы на истина та.
9 Азъ писахъ на церква
та: но Діотрефъ който о-
бича да первенствꙋва оу
нихъ, не пріима насъ.
10 Заради това, ако дой-
демъ ще да мꙋ воспоменемъ
дѣла та които (той) твори,
понеже ны оукорява съ не-
потребни словеса: и като
не мꙋ стига това, не пріи-
ма самъ той братіа та, но
возбранява и на онія, кои-
то искатъ (да ги пріиматъ),
и ѿ церква та ги испѫжда.
11 Возлюбленне, не бѫди
подражатель на зло то, но
на добро то, който стрꙋва

добро́, ѿ Бг҃а є҆: а҆ който
сътрꙋва зло́, не є҆ видѣлъ Бг҃а.
12 На Димитрїа свидѣтел-
ствꙋватъ си́чки те (за до-
бро́ то) и҆ са́ма та и҆́стина:
и҆ нїе свидѣтелствꙋваме, и҆
зна́ете защо̀ на́ше то сви-
дѣтелство є҆ и҆́стинно.
13 Мно́го и҆́махъ да пи-
шемъ, но не щемъ да ти
писꙋвамъ съ перо̀ и҆ съ ма-
стило:
14 Защо́то се на́дамъ да
те ви́димъ ско́рш, и҆ оу҆ста̀
съ оу҆ста̀ да се разговоримe.
15 Миръ да ти бѫде, по-
здравля́ватъ те прїа́тели
те: поздравѝ прїа́тели те
по и҆́ме. а҆ми́нь.

СОБОРНОЄ ПОСЛАНІЄ

НА СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ІꙊДА.

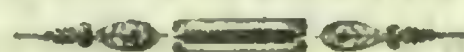

ГЛАВА А҃.

І҆ꙊДА, слꙋжитель на І҆исꙋса
Хр҃та̀, а҆ бра́тъ І҆а́кѡвовъ, на
зва́нните който сѫ́ свѧще́н-
ни ѿ Бг҃а О҆ц҃а̀, и҆ сохране́-
ни сѫ чрезъ І҆исꙋса Хр҃та̀.
2 Ми́лость и҆ миръ и҆ лю-
бо́вь да се оу҆мно́жи въ ва́съ.
3 Возлю́бленнїи, поне́же
и҆́мамъ всегда̀ велико оу҆се́р-
дїе да ви писꙋвамъ заради
о҆́бщїю то спасе́нїе ва́ше по-
нꙋди́хсе да ви пи́шемъ, за
да вы подка́нимъ да се под-
виза́вате за вѣ́ра та, ко́ято
є҆ предаде́на є҆дна́жды на
свѧти те.
4 Защо́то сѫ влѣзли (по-
между ва́съ) нѣкой нечести́-
ви человѣцы, който сѫ ѿ-
да́вна предназначе́ни за то-
ва̀ ѡ҆сѫжде́нїе, защо́то пре
тва́ратъ благодать та̀ на-
Бг҃а на́шегѡ на распꙋстно
(житїѐ), и҆ ѿфѫрлятсе ѿ са́-
магѡ Владыка Бг҃а и҆ Гд҃а
на́шегѡ І҆исꙋса Хр҃та̀.
5 И и҆скамъ да вы подсѣ-
тимъ, а҆ко и҆ да зна́ете то-
ва̀ по̀ напредъ, защо̀ (си́-
рѣчь) като и҆зкавѝ Гд҃ь на-
ро́дать ѿ Єгѵпетска та зе-
мля̀, послѐ погꙋбѝ о҆нꙑ́а
който не повѣроваха.
6 И а҆́ггелы те, който не
сохраниха своѐ то досто́-
инство, но ѡ҆ставиха своѐ
то жили́ще, варди ги подъ
темнота̀ та (вѫрзаны) съ
оу҆́зы вѣ́чны до сѫдѫтъ
навели́кїа де́нь.
7 Каквото Содо́мъ и҆ Го-
мо́ррь, и҆ о҆́колни те ни́хни
гра́дове, който подо́бнѡ

нимъ владствоваха, и хо-
диха слѣдъ чуждо тѣло,
предлежатъ за примѣръ, по-
неже понесоха наказаніе то
на-вѣчныя огнь.
8 Така (ще да бжде) и съ
тія които понеже виждатъ
сніща, ѡскверняватъ си тѣ-
ло то, и презиратъ началство
то и (не коятсе да) зло-
словатъ высоки те власти.
9 Но самъ Архаггелъ Мі-
хаилъ, когато се препираше
съ дїаволатъ за Мωѵсеово
то тѣло, не смѣеше да про-
дума на вржхъ него хулно
ѡсжденіе, но рече: да ти
запрети Гдь.
10 Но тія, колкото не
знаятъ, злословатъ колко
то по єстеству, като безсло-
весни те скотове вѣдатъ,
въ нихъ се растлѣватъ.
11 Горко нимъ: защото
са пошли по Каїновыатъ
пжть, и понеже са прелщени
за придобытокъ като Ва-
лаама, предалиса се въ секак-
ви безчинія, и въ прекословіе
то Корреово погибнуватъ.
12 Они са гнусоты въ ва-
ши те любовни оугощенія,
когато се гощаватъ съ васъ,
понеже ѡгоюватъ себе си
безъ срамъ: облацы безво-
дни, които се преносатъ (на
самъ на тамъ) ѿ вѣтрища
та: древеса єсенни, безпло-
дни, които са оумрели два
пжти, и искоренени:
13 Свирѣпы волны мор-
ски, които испущатъ като
пѣна свои те безстудства,
звѣзды заблуждающія, за
които се варди мракъ тѣ-
мный во вѣки.
14 И за нихъ пророчество-
ва Енωхъ, седмый (чело-
вѣкъ) по Адама, и рече:
Єто, ще да дойде Гдь, съ
много тысящы святихъ Аг-
гловъ (своихъ,
15 Да сотвори сждъ на
вржхъ сички те (человѣцы),
и да ѡбличи сички те не-
честивы за сички те нихни
дѣло нечестиви, съ които
са беззаконствовали, и за
сички те хулни словеса них-
ни, които са говорили на
вржхъ него нечестиви те
грѣшницы.
16 Они са мармрницы, (съ
нищо) не можатъ да се оу-
доволатъ, ходатъ по свои
те похоти (нечестиво и без-
законно:) оуста та имъ
говоратъ высокоумни сло-
веса, и показуватъ ласка-
телство (секому лицемѣр-
но,) заради придобытокъ.
17 Но вые возлюбленніи,
помнете думы те, които са
казаны по напредъ ѿ апо-
столыте на Гда нашегω
Іисуса Хрта:
18 Които ви са говорили,
защо въ последно то вре-
ме ще да се поаватъ ругá-
тели, които ще да ходатъ

по свои те нечестивы по-
хоти.
19 Тїѧ са, кои то ѿдѣлѧ́-
ватъ себе си (ѿ ѥ̑динство
то на-вѣра та и̂) чꙋвствен-
ни са, и̂ дꙋхъ нема въ нихъ.
20 Но вые, возлюбленнїи,
стойте цврьсти въ свѧтѣй-
ша та ваша вѣра, и̂ моле-
тесе (Бг҃ꙋ) съ Дх҃ъ ст҃ый.
21 И сохранѧвайте себе въ
любовь та Бж҃їѧ, и̂ надай-
тесе на милость та на-Гд҃а
нашегѡ Ї҆исꙋса Хр҃та̀, за (да
прїимете) живо́тъ вѣчный.
22 И къ ѥ̑дни бждете ми-
лостиви, като разсꙋждава-
те (потребы те и̂мъ):
23 А̂ дрꙋги спасавайте со
страхъ, и̂ ѿимайте ги ѿ
о̂гжньатъ: (и̂ ѿкличавай
те со страхъ), и̂ гнꙋсетесе
и̂ ѿ сама та дреха, коѧто
ѥ̑ ѡ̂скверне́на съ тѣло то.
24 А̂ на о̂ногова, който
може да вы сохрани безъ
грѣхъ, (и̂ безъ ѡ̂скверненїѧ),
и̂ да вы постави предъ своѧ
та слава неꙋкорны съ ра-
дость.
25 На самаго премꙋдраго
Бг҃а и̂ Спаса нашего (чрезъ
Ї҆исꙋса Хрїста Гд҃а нашего,)
да бжде слава, величїе дер-
жава и̂ власть по напредъ
ѿ сички те вѣкове, и̂ сега и̂
въ сички те вѣкове. А̂минь.

КЪ РИМЛѦНѠМЪ ПОСЛАНЇЕ

НА-СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ПАѴЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАѴЕЛЪ рабъ Ї҆исꙋсъ
Хр҃товъ, повыканъ а̂по-
столъ, и̂зкранъ (да пропо-
вѣда) ѥ̑ѵа́ггелїе то Бж҃їе.
2 (Което по напредъ ѡ̂бѣ-
щѧ Бг҃ъ чрезъ свои те про-
рецы въ свѧти те писанїѧ).
3 За сына своего (който
се роди ѿ Давидово то сѣме
по плъти.
4 И който бидѐ познанъ
(за) Сынъ Бж҃їй съ сила по
дꙋхꙋ свѧтыни, и̂ чрезъ вос-
кресенїе то мꙋ ѿ мертви те,)
(сиречь) на-Гд҃а нашегѡ
Ї҆исꙋса Хр҃та:
5 (Чрезъ когото прїахме
нїе благодать и̂ а̂постол-
ство, да покориме съ него-
во то име сички те ѧ̑зыцы
на вѣра та:

6 По между които ст҃іи вие
повикани ѿ Іисуса Хр҃тà:)
7 На сѝчки те които са въ
Римъ возлюбленни на Бг҃а,
и повикани ст҃іи: благо-
дать да бѫде намъ и миръ
ѿ Бг҃а Оц҃à нашегѡ, и Гд҃а
Іисуса Хр҃та.
8 Перво ѹбѡ благодарю
Бг҃а моегò чрезъ Іисуса Хр҃та
за сѝчки те васъ, защото
вѣра та ваша се прославлѧ-
ва по сѝчкіатъ свѣтъ:
9 Защото свидѣтель ми
є Бг҃ъ, комуто азъ слугу-
вамъ со сѝчка та си душа
като проповѣдувамъ Еѵаг-
геліе то на-Сѵна негова,
защò непрестаннѡ вы во-
спомѣнувамъ.
10 И секогашъ се молимъ
(Бгу) въ молитвы те мои,
негли нѣкой пѫть послѣ
намѣримъ време съ Бж҃іа
та волѧ да дойдемъ кодъ
васъ:
11 Защото желаемъ да вы
видимъ, да ви дамъ нѣкое
дарованіе духовно, за да
вы ѹтвердимъ:
12 И това є да се ѹтѣ-
шиме съ васъ заеднѡ съ об-
ща та вѣра, (сирѣчь) съ ва-
ша та и съ моѧ̀ та.
13 И не йскамъ да не знае-
те, братіе защò много пѫти
поискахъ да дойдемъ кодъ
васъ, съ намѣреніе да сове-
ремъ нѣкой плодъ и ѹ васъ,
каквото и ѹ други те на-
роди, но до сегá самь все
ймалъ препатствіѧ.
14 Азъ самь дължень и на
Еллини те, и на варвари те,
и на мудри те и на безу-
мни те:
15 Така подобнѡ ймамь
ѹсердіе колкото самь воз-
моженъ, да благовѣстимъ
и вамъ които се находжате
въ Римъ.
16 Защото не сè срамува-
мамъ ѿ благовѣствованіе
то Хр҃тово, понеже тò є
сила Бж҃іѧ за спасеніе то на
секого, който вѣрува, пер-
во на Іудеаннинатъ и (по-
слѣ) на ѧзычникатъ.
17 Защото правда та Бж҃іѧ
чрезъ него се ѿкрыва ѿ вѣ-
ра въ вѣра, каквото що є
писано: праведныо ѿ вѣра
та ще да бѫде живъ.
18 Защото гнѣвъ Бж҃ій се
ѿкрыва ѿ небò то на връхъ
всѧкое нечестіе и неправда
на-человѣцы те, които дър-
жатъ истина та съ неправда
19 Защото имъ є ѿкрые-
но това щото може нѣкой
да разумѣе за Бг҃а: защото
(самъ) Бг҃ъ имъ го є ѿ-
крылъ.
20 Понеже невидими те (со-
вершенства) Бж҃іи, (сирѣчь)
вѣчно то негово Божество
и сила, видатсе явнѡ ѿ со-
зданіѧ міра: защото се раз-
умѣватъ чрезъ испытова-
ніе то на негови те созда-

нїѧ, щото да ѹ҆стана́тъ ѡ҆-
ни̇̀ безотвѣ́тни.
21 Понеже ѡ҆ни̇̀, като по-
зна́ха Бг҃а, не прослави́ха
го като Бг҃а, нито го воз-
благодари́ха, но ѹ҆су́етихасе
со своите помышле́нїѧ, и҆
потемнѣ̀ неразꙋмно то имъ
се́рдце:
22 И като се говоратъ че
са мꙋдри, ѡ҆безꙋми́хасе.
23 И измѣни́ха сла́ва та
на нетлѣ́ннагѡ Бг҃а съ о-
бразъ подо́бенъ на тлѣ́ненъ
человѣ́къ и҆ на пти́цы и҆ на
четвероножни (живо́тни) и҆
на га́ди.
24 За това̀ ги и҆ преда́де
Бг҃ъ споредъ по́хоти те и҆мъ
серде́чны на нечистота̀ та,
да си ѡ҆скверня́ватъ тѣлеса̀
та са́ми между се́бе:
25 Защо́то ѡ҆ни̇̀ ѡ҆бързна́ха
и҆́стина та Бж҃їѧ въ лжа̀,
и҆ поклони́хасе и҆ послꙋжи́ха
на созда́нїе то вмѣстѡ соз-
да́тела, ко́йто е҆̀ благосло-
ве́нъ во вѣ́ки. а҆ми́нь.
26 Затова̀ ги предаде Бг҃ъ
въ безче́стны стра́сти: за-
що́то и҆ жены̀ те и҆мъ и҆з-
мѣниха е҆сте́ственно то (ѡ҆-
быкнове́нно) ѹ҆потребле́нїе
въ ѡ҆нова̀, кое́то е҆̀ проти́-
вно на е҆стество̀ то.
27 Така̀ и҆ мжжѣ̀ те ѡ҆ста-
ви́ха е҆сте́ственно то (ѡ҆бы-
кнове́нно) ѹ҆потребле́нїе на-
же́нскїа по́лъ, и҆ разже́гоха-
се съ похоть та̀ си е҆динъ
на другиго понеже стрꙋватъ
срамото̀ мжжъ на мжжѣ, и҆
(така̀) восприи́матъ въ свои̇̀
те си тѣлеса̀ досто́йно то
наказа́нїе, коѥто прили́ча
на заблꙋжде́нїе то и҆мъ.
28 И каквото се не и҆спы-
та́ха да позна́ятъ Бг҃а съ
вѣ́ра, (така) и҆ Бг҃ъ ги пре-
да́де въ неискꙋсенъ ѹ҆мъ,
да стрꙋватъ неподо́бны
(ра́боты(.
29 Поне́же ѡ҆ни̇̀ са пжлни со
се́каква неправда, съ блꙋдъ,
съ лꙋка́вство, съ ла́комство,
съ злоба: пжлни со за́висть,
съ ѹ҆бі́йство, съ крамола̀,
со лжа̀, со злонра́вїе:
30 Шепотни́цы са, клеве-
тни́цы богоненави́стни, до-
сади́тели, высокоꙋмни гор-
деливи, и҆змысли́тели на-
злѡ̀ те (ра́боты), на роди́-
тели те непоко́рни.
31 Безꙋмни са, неми́рни,
нелюбо́вни кля́твопрестꙋп-
ницы, неми́лостиви.
32 Защо́то ѡ҆ни̇́, а҆ко и҆
дапознава́тъ пра́ведныатъ
сꙋдъ Бж҃їй, (защо̀ си́рѣчь)
ко́йто стрꙋватъ таки́ва дѣ-
ла̀ досто́йни са за сме́рть),
не са́мо ѡ҆ни̇̀ ги стрꙋватъ,
но и҆ соизволя́ватъ на ѡ҆нїа
ко́йто ги стрꙋватъ.

ГЛАВА В҃.

ЗАРАДИ това̀ си безотвѣ́-
тенъ ѡ҆̑ человѣ́че кои̇̀ да си̇̀
ко́йто ѹ҆сꙋжда́ваш ъ (други

те) защо́то съ тръва́ ѡ̆сѫж-
де́ніе, съ кое́то ѿсѫжда́вашъ
дру́гиго, ѿсѫжда́вашъ са́мъ
се́бе: поне́же ты, ко́йто ѡ̆-
сѫжда́вашъ (дру́ги те), стру́-
вашъ това̀ и҆́сто то.
2 Поне́же зна́еме, защо̀ во-
и҆́стинну Бж҃їо сѫдъ є҆̀ на
вржхъ ѡ҆ні́а, кои́то стру́-
ватъ таки́ва (дѣла̀).
3 И҆ мы́слишъ ли ты̀, ѡ҆
человѣ́че, като ѿсѫжда́вашъ
ѡ҆ны́а кои́то стру́ватъ ті́а
(дѣла̀), а҆ и҆ ты̀ са́мъ стру́-
вашъ ті́а и҆́сти те, че ще
да и҆збѣ́гнешъ ѿ Бж҃ї́атъ
сѫдъ;
4 Илѝ презира́шъ бога́т-
ство то на-не́гова та бла́-
гость, и҆ кротость та и҆ дол-
готерпѣ́ніе то мꙋ, и҆ не зна́-
ешъ защо̀ Бж҃і́а та бла́гость
на покая́ніе те во́ди;
5 Но за твое́ то ѹ҆по́рство
и҆ за непокая́нното ти се́рд-
це собира́шъ за се́бе гнѣ́въ
за (ѻ҆́ный) де́нь, (ко́йто ще
да бѫде де́нь) на гнѣ́ватъ
и҆ на-ѿкрове́ніе то на пра́-
ведныа сѫдъ Бж҃і́й:
6 Ко́йто ще воздадѐ се́комꙋ
споредъ дѣла̀ та мꙋ:
7 На ѻ҆ні́а кои́то тра́сатъ
сла́ва и҆ че́сть и҆ нетлѣ́ніе съ
търпѣ́ніе то си въ добрѝ те
дѣла̀ (ще да дадѐ) живо́тъ
вѣ́чный:
8 А҆ на ѻ҆ні́а кои́то се про-
ти́ватъ съ ѹ҆по́рство на
и҆́стина та, а҆ покора́ватсе
на непра́вда та, ѣ́рость и҆
гнѣ́въ.
9 Ѕкорбь и҆ бѣда̀ (ще да
бѫде) на се́кого человѣ́ка,
ко́йто твори зло̀ то, на І҆ꙋ-
де́анина пе́рво и҆ на ѧ҆зы́ч-
ника.
10 А҆ сла́ва и҆ че́сть и҆ ми́ръ
на се́кого ко́йто твори до-
бро̀ то, на І҆ꙋде́анина пе́рво
и҆ на ѧ҆зы́чника.
11 Защо́то Бг҃ъ не гле́да
на лица̀ та.
12 Защо́то кои́то са безъ
зако́нъ согрѣши́ли, безъ
зако́нъ и҆ ще да поги́внатъ:
а҆ кои́то са въ зако́натъ со-
грѣши́ли, по зако́натъ ще
да пріи́матъ сѫдъ.
13 (Защо́то не са̀ ѻ҆ні́а,
кои́то слꙋ́шатъ зако́натъ,
пра́ведни предъ Бг҃а, но кои́-
то творя́тъ зако́натъ, ѻ҆нѝ
ще да бѫдатъ ѡ҆правда́ни.
14 Защо́то кога́то ѧ҆зы́ч-
ницы те кои́то не́матъ за-
ко́нъ стру́ватъ ѿ є҆стества̀
зако́нны те (ра́боты), ѻ҆нѝ
мака́ръ и҆ да не́матъ зако́нъ,
са́ми на се́бе са зако́нъ:
15 Ко́йто пока́зꙋватъ дѣ́-
ло то зако́нно напи́сано на
сердца̀ та си, поне́же и҆ са́-
ма та ни́хна со́вѣсть и҆́мъ
свидѣ́телствꙋва, и҆ (са́ми те)
и҆́мъ по́мысли по междꙋ̀ си
ѿкри́нꙋватъ є҆ди́нъ дрꙋ́ги-
го, и҆лѝ ѡ҆правда́ватъ:)
16 Въ ѻ҆́ный де́нь, кога́то
ще да сѫди Бг҃ъ та́йни те

(дѣла̀) человѣчески чрезъ
Іисꙋса Хр҇та, споредъ моѐ
то благовѣствованіе.
17 Ѣто, ты̀ се наричешъ
Іꙋдей, но ѡ҆блѣгашсе на за-
ко́натъ, и҆ хва́лишсе съ Бг҃а,
18 И разꙋмѣвашъ волѧ та
(Бж҃іѧ), и҆ и҆зби́рашъ по до-
бро̀то, поне́же се наꙋчꙋвашъ
ѿ зако́натъ:
19 И мыслишъ защо̀ си
пꙋтеводѧ на слѣпии те, и҆
свѣтъ на ѻ҆ніѧ който са въ
темнина̀ та.
20 Наста́вникъ на безꙋмни
те, ꙋ҆чи́тель на младе́нцы
те, поне́же и҆машъ ѻ҆бразъ
на-зна́ніе то и҆ на-и҆стина
та въ зако́натъ.
21 (ты) про́чее, който наꙋ-
чꙋвашъ дрꙋгиго, себе си ли
не мо́жешъ да наꙋчишъ; (ты),
който проповѣдꙋвашъ да
не крада́тъ, крадешъ ли;
22 (Ты), който гово́ришъ
да не прелюбодѣйствꙋватъ
прелюбодѣйствꙋвашъ ли;
ты̀, който се гнꙋсишъ ѿ
и҆дѡлите свѧтота́тецъ ли си;
23 (Ты), който се хва́лишъ
въ зако́натъ съ законо пре-
стꙋпство то ли безчестишъ
Бг҃а;
24 Защо́то и҆мѧ то Бж҃іе съ
ва́съ се хꙋли въ ѧ҆зы́чницы
те, какво́то що є҆ писано.
25 Защо́то ѡ҆брѣзаніе то
(по́лзꙋва, а҆ко и҆сполна́вашъ
зако́натъ: а҆ко ли си пре-
стꙋпникъ на-зако́натъ, ѡ҆-
брѣзаніе то твоѐ быва не-
ѡбрѣзаніе.
26 И а҆ко неѡбрѣзанныи
сохранѧва за́повѣди те на-
зако́натъ, не́гово то неѡ-
брѣзаніе, не щѐ ли да се
вмѣнѝ за ѡ҆брѣзаніе;
27 И който є҆ ѿ рожденіѧ
неѡбрѣзанъ, а҆ко и҆сполнѧва
зако́натъ, не щѐ ли да ѡ҆-
сꙋди тебе, който си съ пи-
са́ніе то и҆ съ ѡ҆брѣзаніе то
престꙋпникъ на-зако́натъ;
28 Защо́то не є҆ Іꙋдей ѻ҆-
ный, който є҆ (таковъ) на
лицѐ, нито є҆ ѡ҆брѣзаніе ѻ҆-
нова̀, което се види на тѣ-
ло то;
29 Но Іꙋдей є҆ ѻ҆ный, кой-
то є҆ внꙋтренню (таковъ),
и҆ ѡ҆брѣзаніе є҆ (ѡ҆брѣзаніе
то) сердечно (което быва)
по дꙋхатъ, а҆ не по бꙋквата
(на-зако́натъ): на таковъ
Іꙋдей похвала̀ та не є҆ ѿ че-
ловѣцы те, но ѿ Бг҃а.

ГЛАВА Г҃.

Що и҆ма про́чее по̀ много
Іꙋдейно; и҆лѝ каква̀ є҆ пол-
за та на-ѡ҆брѣзаніе то;
2 (Ѻна̀ є҆) голѣма по сека-
кова видъ, а҆ перво (въ то-
ва̀) защо́то (на Іꙋдеи те)
быдоха повѣрени словеса̀ та
Бж҃іи.
3 И а҆ко не повѣрова́ха нѣ-
кои, що̀ (ѿ това̀); є҆да̀ ли
невѣрствіе то ни́хно ще да
ꙋ҆ничто́жи вѣра̀ та Бж҃іѧ;

4 Да не даде Бг҃ъ! но да
бѫде Бг҃ъ истиненъ, а секой
человѣкъ лъжливъ, както то
що е писано: за да се ѿправ-
дашъ въ словеса та твои, и
да побѣдишъ когато сѫ-
дишъ ты.
5 Ако ли чрезъ неправда
та наша се ѿкрыва правда
та бж҃їа, що да речеме; еда
ли (е) неправеденъ Бг҃ъ кой-
то наноси (на насъ) гнѣвъ;
(азъ говоримъ като що мы-
слятъ человѣцы те:)
6 Да не даде Бг҃ъ! защо-
то (ако е така), какво ще
да сѫди Бг҃ъ свѣтжтъ:
7 Защото ако истина та
бж҃їа се оумножава чрезъ
моя та лъжа за да се про-
слави той, защо їоще и азъ
се ѿсѫждамъ като грѣш-
никъ;
8 И не (както то ны хулятъ,
и както то говорятъ нѣкои
че ніе оучиме така), защо
да сториме зло то, за да
дойде добро то: на такива
человѣцы е наказаніе то
праведно.
9 Що проче; имаме ли
(нѣкое) предпочтеніе (ѿ ѧ-
зычницы те); защото ніе
доказахме веке, защо и Їю-
деи те и ѧзычницы те сич-
ки те са подъ грѣхътъ:
10 Както е писано, за-
що никой не е праведенъ:
11 Нѣма никой да разумѣва
и нѣма никой да търси Бг҃а.

12 Сички те се оуклониха
(ѿ правыятъ пѫть), сички
те заедно быдоха непотрѣ-
бни, нѣма (человѣкъ) да
твори добро, нѣма нито
единъ.
13 Гортано нихенъ е гробъ
ѿворенъ, и съ язицы те си
лъжатъ: ядъ аспидовъ (е
скрытъ) подъ оустни те
имъ.
14 На-който оуста та са
пълни съ клетва и съ гор-
чивина:
16 Нозе те имъ са бързи
за да пролеятъ кровь:
15 Разбіеніе и погибель е
на пѫтища та имъ:
17 И мирныятъ пѫть не
познаха.
18 Нѣма страхъ Бж҃їй предъ
очи те имъ.
19 И знаеме, защо щото
говори законъ, говори го
на оніа който са подъ за-
конатъ: за да се затвори се-
коя оуста и сичкіо свѣтъ да
бѫде повиненъ предъ Бг҃а.
20 Защото никой чело-
вѣкъ не ще да се ѿправда
предъ Бг҃а ѿ дѣла та закон-
ни: понеже грѣхо се позна
ва со законатъ.
21 И сега правда та Бж҃їа
и безъ законъ се яви, коя-
то е свидѣтелствована ѿ
законатъ и ѿ пророцы те.
22 И правда та Бж҃їа (се
являва) чрезъ вѣрованіе то
во Їисуса Хр҃ста на сички те,

и҆ за сичкиті които вѣрꙋватъ: защото нема разнствїе.
23 Защото сички те согрѣшиха, и҆ лишени са ѿ слава та Бж҃їѧ:
24 И҆ ѡ҆правдаватсе тꙋне съ негова та благодать чрезъ и҆збавленїе то, което е҆ во І҆исꙋса Хр҃та.
25 Когото Бг҃ъ ѡ҆предѣли (да бжде) ѿчищенїе чрезъ вѣра та въ своѧ та си кровь, за да се покаже правда та мꙋ, за прощенїе на-сотворени те по напредъ грѣхове:
26 Въ долготерпѣнїе то Бж҃їе, за да се покаже, (говоримъ), правда та мꙋ и҆ въ сегашно то време (да бы познали) защо е҆ ѻ҆нъ праведенъ, и҆ ѡ҆правдава ѻ҆ногова, който вѣрꙋва во І҆исꙋса.
27 Гдѣ (ѡ҆става) прочее похвала та; и҆згнасе вжнъ: съ кой законъ; съ законатъ ли на-дѣла та; нї, но съ законатъ на-вѣра та.
28 Нїе прочее заключаваме, защо человѣкъ се ѡ҆правдава съ вѣра та безъ дѣла та законни.
29 Или Бг҃ъ е҆ токмѡ на Іꙋдеи те, а҆ нѐ и҆ на ѧ҆зычницы те; воистиннꙋ и҆ на ѧ҆зычницы те е҆.
30 Понеже е҆динъ е҆ Бг҃ъ, който ще да ѡ҆правди ѡ҆брѣзаны те ѿ вѣра та, и҆ необрѣзаны те съ вѣра та.
31 Но не разлаламе ли (сторшатъ) законъ чрезъ вѣра та; да не даде Гдь! но подтверждаваме законатъ.

ГЛАВА Д҃.

Що прочее ще да речеме, че е҆ придобилъ (повече) А҆враамъ Ѻ҆тецъ нашъ по плоти;
2 Защото а҆ко А҆враамъ се ѡ҆правда, ѿ дѣла та, и҆ма похвала, но не предъ Бг҃а.
3 Защото що говори писанїе то; повѣрꙋва А҆враамъ на Бг҃а, и҆ вмѣни мꙋ се въ правда
4 Но на ѻ҆ногова който работи, заплата та мꙋ не се дава за благодать, но за долгъ
5 И҆ на ѻ҆ногова който не работи, а҆ вѣрꙋва въ ѻ҆ногова който ѡ҆правдава нечестивыатъ, вмѣнавамꙋ се вѣра та въ правда.
6 Какното и҆ Давїдъ наричa блаженъ ѻ҆ногова человѣка, комꙋто Бг҃ъ вмѣнава правда безъ дѣла законни: (когато говори:)
7 Блажени (са ѻ҆нїа) на които са се простили беззаконїѧ та, и҆ (ѻ҆нїа) на които са се покрыли грѣхове те.
8 Блаженъ е҆ (ѻ҆ный) человѣкъ, комꙋто не ще да вмѣни Гдь грѣхъ.
9 Това прочее блаженство самѡ на ѡ҆брѣзани те ли се ѿноси, или и҆ на необрѣзани те; защото говориме че вѣра та се вмѣни на А҆враама въ правда.

10 Но кога́ мꙋ се вмѣни; когáто се ѿбрѣза́ ли, и́ли когáто їоще не бѣше ѿбрѣзанъ; нѐ (воистиннꙋ) по ѿбрѣзаніе то, но предъ ѿбрѣзаніе то.

11 И пóслѣ прїа́ знáменїе то на-ѿбрѣзаніе то като печáть на-прáвдата, (коáто прїа́) чрезъ вѣра та, когáто бѣше їоще необрѣзанъ: за да бꙋде ѿтéцъ на сички те ѡнїа, който, áко и да не сá ѿбрѣзани вѣрꙋватъ, за да се вмѣни и нимъ прáвда та (чрезъ вѣра та):

12 И (да бꙋде) ѿтéцъ и на ѡнїа, който нѐ сáмѡ що сѫ прїáли ѿбрѣзаніе, но и хóдатъ по стѫпки те на-ѿтца нáшегѡ Авраáма, (коáто и́маше óнъ), когáто їоще бѣше необрѣзанъ.

13 Защóто ѡбѣщáнїе то на Авраáма и на негово то сѣме, че ще да бꙋде наслѣдникъ на-свѣтѫтъ не (быдѐ) чрезъ закóнатъ, но чрезъ прáвда та на-вѣра та.

14 Защóто áко са наслѣдницы, който са ѿ закóнатъ, вѣра та є прáздна, и ѡбѣщáнїе то безполéзно:

15 Понéже закóно произвóди гнѣвъ: защóто гдѣто нéма закóнъ, (тáмѡ нéма) нито престꙋплéнїе (закóна).

16 Заради товà (наслѣдїе то се дáде) ѿ вѣра та, за да бꙋде по благодáти, щото ѡбѣщáнїе то да бꙋде вѣроáтно на сички те потóмцы (Авраáмови), нѐ сáмѡ на ѡнїа който са ѿ закóнатъ, но и на ѡнїа който са ѿ вѣра та Авраáмова, който є ѡтéцъ на сички те нáсъ.

17 (Каквóто що є писано: защò áзъ те поставихъ ѿтца на-мнóго ѩзыцы,) предъ Бга комꙋто повѣровà, който ѡживлáва мéртвы те, и нарича ѡныа (вещи) който не сѫществꙋватъ, като че сѫществꙋватъ.

18 Който áко и да нéмаше никаква причина да се надѣе, повѣровà съ надéжда, защò ще да бꙋде ѿтéцъ на мнóго ѩзыцы споретъ рéченно то: такà (многочисленно) ще да бꙋдѐ твоѐ то сѣме.

19 И понéже не ѡслабѣ съ вѣра та, не дойдѐ мꙋ на оумъ (товà), защò тѣло то мꙋ бѣше вече ѡмертвѣло, защóто бѣше ѡколѡ стò годины, и защò є и Сáррина та оутрóба ѡмертвѣла.

20 И не оусомнѣсе въ Бжїе то ѡбѣщáнїе съ невѣрованїе но оукреписе съ вѣра та, и воздáде слáва на Бга:

21 И понéже повѣровà не сомнѣнно, защò (Бгъ) є силенъ да свѫрши ѡнова щото є ѡбѣщáлъ.

22 Заради товà мꙋ се вмѣни (и товà) въ прáвда.

23 И товà не быдѐ писано

са́мѡ за є̂дного̀ него, защо̀
мꙋ се вмѣни въ правда:
24 Но и̂ за на́съ, на кои́-
то (подо́бнѡ) ще да се вмѣ-
ни̂, защо́то вѣроваме въ о-
ного́ва, ко́йто є̂ воскресилъ
ѿ ме́ртвы те Го́спода на́-
шего Іисꙋса (Хрⷭ҇та).
25 Ко́йто быше преда́денъ
за на́ши те грѣхове, а̂ вос-
кресно̀ за на́ше то ѡправ-
да́ніе.

ГЛАВА Е.

Понежѣ се ѡправда́хме
про́чее съ вѣра та, и̂маме
ми́ръ съ Бг҃а, чрезъ Гд҃а на́-
шего Іисꙋса Хрⷭ҇та̀:
2 Чрезъ кого́то намѣ́рихме
вхо́дъ съ вѣ́ра та въ та́я
благодать, въ коя́то стои́-
ме и̂ хва́лимесе съ наде́жда
та на сла́ва та Бжїя
3 И нѐ са́мѡ (тога), но и̂
хва́лимесе въ бѣдѝ те си:
поне́же зна́еме защо̀ бѣда̀
та произво́ди терпѣ́ніе:
4 А терпѣ́ніе то и̂спыта́-
ніе а̂ и̂спыта́ніе то наде́жда:
5 А наде́жда та не посра́-
мꙋва, защо́то любовь та̀
Бжїя (и̂зобилнѡ) се є̂ и̂-
злїяла въ на́ши те сердца̀
чрезъ Дх҃а свя́таго, ко́йто
ни є̂ да́денъ.
6 Защо́то, кога́то ió̂ще ніе
бѣ́хме сла́би, Хрⷭ҇то́съ оумрѐ
въ ѿпредѣленно то вре́ме
за (на́съ) нечестивы те.
7 Защо́то є̂два̀ ще да оу-
мре нѣ́кой за пра́веденъ (че-
ловѣ́къ): ѡ́свѣнь а́ко бы се
прежалилъ нѣ́кой да оу́мре
за благодѣ́теля.
8 Но Бг҃ъ простира къ на́мъ
своя́ та любовь (до толко),
щото кога́то ніе ióще бѣ́х-
ме грѣ́шници, Хрісто́съ оу-
мрѐ за на́съ.
9 Мно́го про́чее по̀ ле́снѡ
сега̀, като се ѡ́правда́хме съ
не́гова та кровь, ще да се и̂з-
ба́виме чрезъ не́го ѿ (бжї-
атъ) гнѣвъ.
10 Защо́то а́ко кога́то ió-
ще бѣ́хме врази̇ примирих-
месе съ Бг҃а чрезъ смерть та̀
на-Сына него́ва. мно́го по-
вече ще да се и̂зба́виме съ
не́говатъ живо́тъ, като
се примирихме.
11 И не са́мѡ (това̀), но
и̂ хва́лимесе съ Бг҃а чрезъ
Гд҃а на́шего Іисꙋса Хрⷭ҇та̀,
чрезъ кого́то сега̀ пріа́хме
примиреніе.
12 Заради това̀, какво́то
чрезъ є̂дного человѣка грѣ-
хо̀ влѣзе въ міръ, и̂ чрезъ
грѣхътъ смерть та̀, и̂ така̀
смерть та въ сички те чело-
вѣ́цы влѣ́зе, поне́же сички
те согрѣшиха.
13 Защо́то грѣхо̀ бѣше въ
міръ и̂ до зако́натъ: но
грѣхъ се не вмѣнява кога́-
то нема зако́нъ.
14 Смерть та̀ о́баче царꙋ-
ва̀ ѿ Ада́ма дори до Мѡѵ-
се́я и̂ надъ онѣя които не

согрѣшиха, каквото що со-
грѣши Адама; който бѣше
образъ на-онногова щото
щѣше да дойде.
15 Но дарованіе то (Бж҃іе)
ни є (такова), каквото є
прегрѣшеніе то, защото ако
множина оумреха за пре-
грѣшеніе то на-єдногω че-
ловѣка, много повече се оу-
множи благодать та Бж҃іа
а дарованіе то въ множина
чрезъ благодать та на-є-
дногω человѣка Іи҃са Хр҃та.
16 И дарованіе то не є ка-
то оннова, (което быдѐ чрезъ
єдного, който согрѣши:
защото судо є ѿ єдногω
за ѡсѫжденіе: а дарованіе
то є ѿ много прегрѣшенія
за ѡправданіе.
17 Защото, ако смерть та
царѹва чрезъ согрѣшеніе то
на-єдногω (человѣка) зара-
ди (него) єдного, много
повече които са пріали изо-
биліе на-благодать та и
даръ на-правда та ще да ца-
рѹватъ въ животъ чрезъ є-
дного Іисѹса Хр҃та.
18 Заради това прочее как-
вото чрезъ єдно прегрѣше-
ніе влѣзе ѡсѫжденіе то въ
сички те человѣцы: така и
чрезъ єдна правда, дойде
ѡправданіе то на сички те
человѣцы за животъ.
19 Защото, каквото чрезъ
преслѹшаніе то на-єдногω
человѣка множина быдоха
грѣшни, така и чрезъ по-
слѹшаніе то на-єдногω ще
да бѫдатъ праведни мно-
зина
20 А законо дойдѐ да се
оумножи прегрѣшеніе то, а
гдѣто се оумножи грѣхо,
тамω се преѹмножи благо-
дать та:
21 И така, каквото царѹ-
ва грѣхо чрезъ смерть та,
така да се воцари и благо-
дать та чрезъ правда та
за животъ вѣчный чрезъ
Гд҃а нашего Іисѹса Хр҃та.

ГЛАВА Ѕ.

Що ще прочее да речеме; да стоиме ли въ грѣхѫтъ, за да се преѹмножи благодать та;
2 Да не дадѐ Гдь! защо-
то (ніе) които сме оумрели за грѣхѫтъ, какω ще да живееме паки въ него;
3 Или не знаете, защо
които сме се кръстили во Іисѹса Хр҃та, въ негова та смерть сме се кръстили;
4 Погребохмесе прочее за-
єднω съ него чрезъ крещеніе то въ смерть та: за да начнеме да ходиме (и ніе) съ новъ животъ, каквото Хр҃тосъ воскресна ѿ мертвы те со слава та Отеческа.
5 Защото, ако сме єднак-
ви съ него, съ подобіе то на-смерть та негова єднакви ще да бѫдеме и съ по-

добїе то на воскресенїе то
негово.
6 Понеже знаеме това, за-
що ветхїо нашъ человѣкъ
е распнатъ съ него заедно,
за да се истреби тѣло то
грѣховно, щото и ние да не
работиме веке на грѣхѫтъ.
7 Защото който е оу-
мрелъ, (той) се е свободилъ
ѿ грѣхѫтъ.
8 Аколи сме оумрели (зае-
дно) съ Хрта, вѣрѹваме
защо и ще да живееме съ
него:
9 Понеже знаеме, защо по-
неже Хртосъ воскресна ѿ
мертвы те, веке не оумира:
и смерть та веке нема
власть надъ него.
10 Защото това щото е
оумрелъ (Хртосъ), оумрелъ
е еднашъ съ (нашїатъ)
грѣхъ: а това щото живее
сега, живее за Бга,
11 Така и вые помышля-
вайте себеси че сте мертви
за грѣхѫтъ, а живи за Бга
чрезъ Їисуса Хрта Гда на-
шего.
12 Да не царува прочее грѣ-
хо въ смертно то ваше тѣ-
ло, щото да му се покоря-
вате по негови те похоти.
13 Нито предавайте ваши
те оуди на грѣхѫтъ, (щото
да бывать) оружїя на-не-
правда та: но представете
себе си на Бга, като да сте
ѿ мертви оживели, и оуды
те ваши на Бга, (за да бѫ-
датъ) оружїя на-правда та.
14 Грѣхо не требува да
властува надъ васъ: защо-
то не сте подъ законатъ,
но подъ благодать та.
15 Що (слѣдува) прочее;
требува ли да согрѣшаваме
защото не сме подъ зако-
натъ, но подъ благодать
та; не дай то Бже!
16 Не знаете ли защо ко-
муто се ѿдавате като раби
за послушанїе, бывате раби
на оногона, комуто се по-
корявате, или на грѣхѫтъ
за смерть, или на послуша-
нїе то (Хртово) за правда;
17 Но благодаренїе да бѫ-
де на Бга, защото (нѣко-
га) бехте раби на грѣхѫтъ,
а (сега) послушахте ѿ (сич-
ко) сердце образатъ на оу-
ченїе то, на когото се и
предадохте.
18 И понеже се свободих-
те ѿ грѣхѫтъ, быдохте
раби на правда та.
19 По человѣчески гово-
римъ, заради немощь то
наваша та плоть, защото
каквото що представихте
ваши те оуды поробощены
на нечистота та и на без-
законїе то, за (да творите)
беззаконїе: тако сега пред-
ставете ваши те оуды по-
робощены на правда та за-
ради святость.
20 Защото, когато бехте

раби на грѣхжтъ, (тогава) бѣхте свободни ѿ правдата.
21 Каковъ прочее плодъ восприимахте тогава (ѿ ѡ-нія дѣла) ѿ които се сега срамувате; защото конецо на-ѡнія (дѣла) беше смерть.
22 Но сега като се свободихте ѿ грѣхжтъ, и бы-дохте раби на Бг҃а, имате вашіатъ плодъ за ѡсвящє-ніе, а конецатъ, животъ вѣчный.
23 Защото заплата та на-грѣхжтъ є смерть а даро-ваніе то Бж҃іе, животъ вѣчный, чрезъ Гд҃а нашего Іи-суса Хр҃та.

ГЛАВА З҃.

Или не знаете, (понеже азъ говоримъ на такива които знаатъ законатъ) защо законо има власть надъ человѣка, доклѣ є живъ;
2 Понеже мжжатица та жена є привжрзана ѿ за-конатъ съ мжжжтъ си, до-клѣ є живъ той: а когато оумре мжжо й, развжрзу-васе ѿ законатъ (който ѝ привжрзуваше) съ мжжжтъ.
3 Заради това прочее, ко-гато є живъ мжжо й, ако сѫжени за другъ, мжжъ ще да бжде прелюбодѣйца: ако ли оумре мжжо й, свободна є ѿ законатъ: щото да не бжде прелюбодѣйца, ако се ожени за другъ мжжъ.
4 Тогѡ ради, братіє мои, и вые сте оумрели заради законатъ съ тѣло то Іисусъ Хр҃тско: щото да се свжр-жете съ другиго, (сирѣчь) съ ѡногова който є воскрес-налъ ѿ мертвы те, за да принесеме плодъ на Бг҃а.
5 Защото когато ніе жи-веехме плотски, тогава грѣ-ховны те, страсти, които показуваше законо, дѣй-ствуваха въ наши те оуды, за да приносиме плодъ на смерть та:
6 Но сега се свободихме ѿ законатъ, понеже оумре ѡ-ный който ны ѡбладава-ше: щото да работиме (на Бг҃а) съ ѡбновенъ духъ, а не по ветхость та на-пи-смена та.
7 Що прочее да речеме; за-коно ли є причина на-грѣ-хжтъ: да не даде Бг҃ъ! но азъ (друго прчє) не знаехъ грѣхжтъ, ѡсвѣнь съ зако-натъ: защото не щехъ да знамъ азъ вожделѣніе то (за грѣхъ) ако не бы (ми) говорилъ законо: да не по-желаешъ.
8 Но понеже грѣхо зема причина чрезъ заповѣдь та произведе въ мене секакво вожделѣніе: защото безъ законъ грѣхо є мертвъ.
9 И азъ живеехъ нѣкога безъ законъ: но като дойде заповѣдь та, грѣхо ѡживе,

10 И азъ оумрѣхъ: и за-
повѣдь та коꙗто (ми се да-
де) за животъ, она ми се
намери за смерть.
11 Защото грѣхо, понеже
зема причина чрезъ запо-
вѣдь та, прелсти ме, и съ
неꙗ ме оумертви.
12 Затова прочее законо
е свѧтъ, и заповѣдь та е
свѧта и праведна и добра.
13 Доброто ли прочее бы-
де мене смерть; да не даде
Богъ! но грѣхо: да се пока-
же грѣхъ, понежеми произ-
води чрезъ доброто смерть
за да бѫде по премногѡ
грѣшенъ грѣхо чрезъ запо-
вѣдь та.
14 Понеже знаеме, защо
законо е духовенъ: а азъ
самь тѣлесенъ, защото самь
проданъ подъ (власть та)
на-грѣхѫтъ.
15 Защото азъ самъ не
разумѣвамъ онова щото
стрꙋвамъ: защото не стрꙋ-
вамъ онова щото искамъ:
но онова щото ненави-
димъ него стрꙋвамъ.
16 И ако ли стрꙋвамъ о-
нова, което не искамъ, и-
сповѣдꙋвамъ (съ това) за-
що законо е добръ.
17 И сега вече не стрꙋвамъ
азъ това но (стрꙋва го) грѣ-
хо, който живее въ мене.
18 Понеже (азъ) знамъ
че не живѣе въ мене (сирѣчь
въ тѣло то ми) добро то:
понеже хотѣніе имамъ (за
да сторимъ добро). но спо-
сокъ не нахождамъ да го
сторимъ.
19 Защото (азъ) не стрꙋ-
вамъ добро то, което и-
скамъ: но зло то, което не
искамъ него стрꙋвамъ.
20 И ако (азъ) стрꙋвамъ
онова, което не искамъ, не
стрꙋвамъ го вече азъ, но
грѣхо който живѣе въ мене.
21 Азъ прочее намерꙋвамъ
тоꙗ законъ (въ себе си) за-
що когато искамъ да стрꙋ-
вамъ доброто зло то е при-
лѣпено за мене.
22 Понеже (азъ) се оуслаж-
давамъ въ законатъ Божій
по внꙋтреннемꙋ человѣкꙋ:
23 Но видимъ другъ за-
конъ въ мои те оуды кой-
то се бори съ законатъ на-
моꙗ тъ оумъ, и зема ме робъ
на грѣховныатъ законъ,
който е въ мои те оуды.
24 Бѣденъ самь человѣкъ
азъ: кой ще да ме избави
ѿ това тѣло на-таꙗ смерть;
25 Благодаримъ Бога (мое-
го) чрезъ Іисуса Христа Господа
нашего. прочее азъ самъ съ
оумѫтъ си работимъ на
Божіатъ законъ: а съ тѣло
то на законатъ грѣхо-
вный.

ГЛАВА И.

Сега прочее нѣкое осѫж-
дение нема на оныа, които

са во Іисуса Хрiста, и не хо-
дятъ по плоти, но по духу.
2 Защото законо духов-
ный на-животатъ, който
е во Іисуса Хрiста, свобо-
дилъ ме е ѿ законатъ грѣ-
ховный и смертный.
3 Понеже онова щото не
можеше да направи зако-
нс, въ което беше изнемо-
щелъ чрезъ тѣло то, (това
направи) Богъ, защото пра-
ти Сына своего въ подобіе
на-грѣшно тѣло, и (въ жер-
тва) за грѣхятъ, и осуди
грѣхятъ въ тѣло то.
4 Да се исполни правда та
на-законатъ въ насъ, кои-
то не ходиме по плоти, но
по духу.
5 Защото които живеатъ
плотски, они мудретвуу-
ватъ плотски те (работы):
а които (живеатъ духовно,
духовны те.
6 Понеже плотско то му-
дрованіе е смерть: а духов-
но то мудрованіе, животъ
и миръ.
7 Защото плотско то му-
дрованіе е вражда на Бога:
понеже (то) не се покорява
на Божіатъ законъ: нито
може (да се покорява).
8 И (за то) които живеатъ
по плоти, не можатъ да
угодатъ на Бога.
9 Но вые не живеете по пло-
ти, но по духу, ако Духъ
Божій живее въ васъ, но ако
нѣкой (ѿ васъ) нема Духъ
Хрiстовъ, той не е неговъ.
10 Ако ли е Хрiстосъ въ васъ,
тѣло то, ако и да е мертво
заради грѣхятъ но духо е
живъ заради правда та.
11 И ако духо на-оногова
който е воскресилъ Іисуса
ѿ мертвы те живее въ васъ,
оный който е воскресилъ
Хрiста ѿ мертвы те, ще да
оживи и смертни те ваши
тѣлеса, съ неговыатъ Духъ,
който живее въ васъ.
12 Зато прочее, братіе ніе
не сме длъжни на плоть та,
да живееме по плоти.
13 Понеже ако живеете по
плоти, ще да умрете: ако
ли съ духатъ умерщвлява-
те плотски те (дѣла), ще да
бъдете живи.
14 Защото които се у-
правляватъ ѿ Божіа Духъ,
они са сынове Божіи.
15 Защото (вые) не сте
пріяли духъ на-робство що-
то пакъ да се бойте: но прі-
яли сте Духъ на-усыновле-
ніе то, съ когото выкаме:
Авва, (сиречь) Отче.
16 Тоя (истый) духъ сви-
дѣтелствува на нашіатъ
духъ, защо сме чада Божіи.
17 И ако (сме) чада (Божіи),
то сме и наслѣдницы: (си-
рѣчь) наслѣдницы Божіи, а
снаслѣдницы Хрiстови: ако
страдаме съ него, да се и
прославиме съ него.

18 Понѣже (азъ) мыслимъ,
защо страданїѧ та на-се-
гашното време не сѫ достои-
ни, спореть слава та, коѧто
ще да се ѧви въ насъ.
19 Защото сичко то со-
зданїе ѡжидае съ велика на-
дежда ѿкровенїе то на-сы-
нове те Бж҃їи.
20 Защото созданїе то се
є҃ покорило на суета та не
ѿ своѧ та си волѧ, но за-
ради ѡногова който го є҃
покорилъ:
21 Съ (такава) надежда,
защо и само созданїе то ще
да се изкави ѿ робство то
на-истлѣнїе то, и (ще да
дойде въ славна та свобо-
да на-чада та Бж҃їи,
22 Защото знаеме че сичко
то созданїе совоздышайско
лѣзнува съ насъ дори до сега
23 И не само (созданїе то),
но и сами (нїе), които има-
ме начатокъ духа, и сами
воздышаме въ себе, и чака-
ме усыновленїе то, (си-
рѣчь) изкавленїе то на-на-
ше то тѣло.
24 Защото нїе сме спасени
(до сега само съ надежда,
а когато гледа нѣкой ѡно-
ва за което се надѣе, (то),
не є҃ надежда: защото ѡ-
нова щото гледа нѣкой,
защо да се надѣе за него;
25 Ако ли се надѣеме за
ѡнова което не видиме, съ
терпѣнїе го чакаме.

26 А и духъ помага намъ
въ наши те слабости: за-
щото нїе не знаеме защо и
какво трѣбува да се помо-
лиме (Бгу), но самъ (тоа)
духъ ходатайствува за насъ
съ неизказани воздыханїѧ.
27 Но ѡный който испы-
тува сердца та, знае какво є҃
мысль та на-духатъ, защо-
то (сирѣчь) ходатайствува
за свѧтыте по волѧ та Бж҃їѧ
28 И знаеме, защо сички
те вещи спомоществуватъ
за добро то на ѡнїѧ, кои-
то ꙋбычатъ Бга, и които
сѫ по негово то изволенїе
призвани.
29 Защото, които є҃ пред-
узналъ, тѣхъ є҃ и предѡ-
предѣлилъ да бѫдатъ по-
добни съ ѡбразатъ на-Сы-
на своегѡ, за да є҃ перво-
роденъ той по между мно-
ги братїѧ:
30 А които є҃ предѡпредѣ-
лилъ, тѣхъ є҃ и призвалъ:
а които є҃ призвалъ, нихъ
є҃ и ѡправдалъ: а които є҃
ѡправдалъ: нихъ є҃ и про-
славилъ.
31 Що ще прочее да речеме
на това; ако Бгъ є҃ ѿ бѫде
наша страна, кой (ще бѫде)
на вржхъ насъ:
32 Той, който не пожали
и Сына своего, но предаде
го за сички те насъ: какво
не ще да дарува намъ и си-
чки те (добрини) съ него;

33 Кой може да ѡ҆бвини
и҆зкранныте Бж҃їѧ; Бг҃ъ є҆
който ги ѡ҆правдава:
34 Кой ще (да дерзне) да
ги ѡ҆сѫждава; Хр҃тосъ (Ї-
с҃съ) є҆ който є҆ оумрелъ,
а҆ по много и҆ който є҆ во-
скресналъ, който и҆ сѣди ѿ
десна та страна на-Бг҃а, и҆
който ходатайствува за
насъ.
35 Кой ще да ны раздѣли
ѿ Бж҃їа та любовь; скорбь
ли, и҆ли оутѣсненїе, и҆ли го-
ненїе, и҆ли гладъ, и҆ли голо-
та, и҆ли бѣда, и҆ли мечь;
каквото що є҆ писано:
36 Защо заради тебе ны
оумъртвуватъ секи день:
вмѣнихмесе като о҆вцы за
клане.
37 Но въ сичко то това
надвиваме ніе съ (помощь
та) на-о҆ногова който ны
є҆ возлюбилъ.
38 Защото а҆зъ самь оу-
вѣренъ, че нито смерть, ни
животъ, ни А҆гг҃ли, ни на-
стоящи те (вещи), нито
бѫдущи те,
39 Ни высота, ни глуби-
на, ни друга нѣкоя тварь
ще да може да ны ѿдѣли
ѿ Бж҃їа та любовь, която
и҆маме чрезъ Гд҃а нашего
Ї҆исуса Хр҃та.

ГЛАВА Ѳ҃.

И҆СТИНА говоримъ предъ
Хр҃та, не лъжемъ, (понеже
и҆ совѣсть та моя ми свидѣ-
телствува предъ Дх҃а ст҃аго)
2 Защо и҆мамъ велика
скорбь, и҆ не престанна бо-
лѣзнь на сърце то ми.
3 Защото самъ а҆зъ бихъ
желалъ да бѫдемъ ѿлѫченъ
ѿ Хр҃та за братїя та мои,
сродницы те мои по плоти:
4 Които са Ї҆сраилтяне на
които са оусыновленїе то, и҆
слава та, и҆ завѣти те, и҆ за-
коноположенїе то, и҆ бого-
служенїе то, и҆ ѡ҆бѣщанїя та:
5 На които са и҆ праотцы
те, и҆ ѿ които (се роди)
Хр҃тосъ по плоти, който
є҆ надъ сички те Бг҃ъ бла-
гословенъ во вѣки, а҆минь!
6 И не є҆ возможно да се
не и҆сполни слово то Бж҃їе:
защото не са сички те Ї҆сра-
илтяне, (о҆нія) които (про-
исходятъ) ѿ Ї҆сраиля:
7 Нито защото са сѣме
А҆враамово, сички те са чада
А҆враамови: но (речено є҆),
въ Ї҆саака ще да ти се на-
рече сѣме.
8 Ѡ҆брѣчь, не са плотски
те чада, чада Бж҃їи. но ча-
да та на ѡ҆бѣщанїе то се че-
тѫтъ за сѣме.
9 Защото слово то на-ѡ҆-
бѣщанїе то є҆ това: а҆зъ ще
дойдемъ въ това (и҆сто то)

време, ѝ Сарра ще да сдобіе
сынъ.
10 И не само това, но (ѝ-
сто то се слꙋчи ѝ съ) Ревек-
ка, когато зачна ѿ є҆динъ
пѫть (два сына) ѿ Ісаака
Ѻтца нашегѡ:
11 Защото, доклѐ іо҆ще не
беха се родили (дѣца та), ѝ
доклѐ не беха сотворили нѣ-
кое добро ѝли зло, (за да
се покаже, защо ѝзволеніе
то Бж҃іе быва по свободно
то ѝзбраніе, а҆ не по дѣла
та на-человѣка, но по воля
та на-ѻногова който при-
зыва):
12 Речено бысть ней: защо
по старшо ще да поработи
на по малкіатъ:
13 Каквото що є҆ писано:
Іакѡва возлюбихъ, а҆ Исава
возненавидѣхъ.
14 Що ще прочее да рече-
ме: є҆да ли ѝма неправда
оу҆ Бг҃а; не дай Бж҃е!
15 Защото (онъ) говори
на Мѡѷсеа: (а҆зъ) ще да по-
милꙋвамъ ѻногова, когото
ще да помилꙋвамъ, ѝ ще да
пожалимъ ѻногова, когото
ще да пожалимъ.
16 Прочее (това дѣло не
завиcи) нито ѿ ѻногова
който ѝска, нито ѿ ѻного-
ва който се подвизава, но
ѿ Бг҃а който милꙋва.
17 Защото писаніе то го-
вори на Фараѡна; за това
ѝсто то те повдигнахъ, за
да покажемъ чрезъ тебе си-
ла та моа, ѝ да се пропо-
вѣда ѝме то мое по сичка
та землѧ.
18 За то прочее, когото
ѝска, милꙋва: а҆ когото ѝс-
ка: ѡ҆жесточава.
19 Но ще да ми речешъ: а҆
защо іо҆ще (ны) оу҆корава;
кой може да се противи на
негова та воля;
20 Но, ѡ҆ человѣче, кой си
ты, щото ѿговарашъ на
среща на Бг҃а: є҆да ли ще да
рече направено то (нѣщо)
на ѻногова, който го є҆ на-
правилъ: защо си ме така
направилъ;
21 Или нѣма власть грън-
чаро надъ глина та, щото
да направи ѿ є҆дна та гли-
на є҆динъ сосꙋдъ за честно,
а҆ дрꙋгъ за безчестно (оу-
потребленіе);
22 А҆ (що ще да рече нѣ-
кой), а҆ко Бгъ, понеже поис-
ка да си покаже гнѣвать,
ѝ да яви сила та си, пре-
тѫрпѣ съ велико долготер-
пѣніе сосꙋды (достойни) за
гнѣвъ, (които сѫ) направе-
ни за погибель;
23 И да покаже (заеднѡ)
богатство то на-слава та си
надъ (оныа) сосꙋды (които
са направени) за милосердіе,
ѝ които є҆ (онъ) приго-
твилъ за слава;
24 Които ѝ призва (си-
речь) насъ, не токмѡ ѿ Іꙋ-

дѣи те, но и ѿ ѩзы́чницы
те;
25 Каквото що говори и
въ (пророкъ) Ѡсіа: ще да
наречемъ люди мои оныа,
които не сѫ людіе мои: и
возлюбленна (моѧ онаа),
коѧто не є возлюбленна:
26 И ще да бѫде на това
исто то мѣсто, гдѣто имъ
є речено: вые не сте людіе
мои: тамо ще да се наре-
чѫтъ сынове на-бга живагω
27 И Исаіа вика за Ісраи-
ла: ако и да бѫде число то
на сынове те Ісраилеви като
морскіо песокъ, най малка
та часть ще да се спасе.
28 Защото ще да свърши
и ще да сократи тѣло то съ
правда, понеже ще да на-
прави дѣло сокращено Гдь
на замлѧ та.
29 И каквото пророчество-
ва Исаіа: ако не бы Гдь Са-
ваωѳъ ѡставилъ намъ сѣме
като Содомъ оу́бω щехме
да бѫдеме и като Гоморрѫ
щехме да се оуподобиме.
30 Що прочее да речеме:
(това), защо ѩзычницы те
които не гониха правда та,
постигнаха правда та. (си-
речь) правда та коѧто бы-
ва чрезъ вѣра та.
31 А Ісраиль, който гоне-
ше законатъ на-правда та,
не постигна въ законатъ
на-правда та.
32 А за коѧ причина; за-
щото не (гонеше правда та)
ѿ вѣра та, но ѿ дѣла та
на законатъ: защото се
препнаха въ каменьатъ на-
претъканіе то:
33 Каквото що є писано:
Єто азъ турямъ въ Сіѡнъ
камень на претыканіето и
камень на-соблазнатъ: и
секой който вѣрува въ него,
не ще да се посрами.

ГЛАВА Ї.

БРАТІЕ, желаніе то на-мое
то сердце, и моленіе то ко-
ето (приносимъ) на бга за
Ісраилтѧне те, єсть за спа-
сеніе то нихно.
2 Понеже имъ свидѣтел-
ствувамъ, защо (они) и-
матъ ревность за бга, но
(ревность) безъ разсѫжденіе.
3 Защото понеже не разу-
мѣватъ правда та коѧто
бгъ иска и гледатъ да по-
ставатъ своѧ та правда, не
сѫ се покорили на правда
та бжїа.
4 Понеже Хрїстосъ є конецъ
на-законатъ за ѡправданіе
на секого, който вѣрува.
5 Защото Моусей ѡпису-
ва правда та, коѧто є ѿ за-
конатъ (такω): защо кой-
то человѣкъ соверши зако-
ны те заповѣди, той ще да
бѫде живъ съ нихъ.
6 А правда та коѧто (про-
исходи) ѿ вѣра та, така

говори: да не речешъ въ
сърдце то си: кой ще да се
качи на небо то; сирѣчь да
свали Хр҇та.
7 Или: кой ще да слѣзе въ
бездна; сирѣчь да возведе
Хр҇та ѿ мертвы те.
8 Но що говори (она); (е-
то що): близу ти е оученїе
то, оно е въ оуста та ти
и въ сърдце то ти, сирѣчь
оученїе то, оно е въ оучe-
нїе то на-вѣра та, което
проповѣдуваме:
9 Защото, ако исповѣ-
дашъ Г҇да Ісуса съ оуста
си, и повѣрувашъ въ сърд-
це то си, защо Б҇гъ го е
воскресилъ ѿ мертвы те,
ще да се спасешъ.
10 Защото со сърдце то се
вѣрува за ѡправданїе, а съ
оуста та се исповѣдува за
спасенїе.
11 Понеже говори писанїе
то: секой който вѣрува въ
него не ще да се посрами.
12 Защото (тука) нема раз-
личїе между Іудеанинъ и
между Еллинъ: понеже той
е Г҇дь на сички те и богатъ
е за сички те, които го при-
зываатъ.
13 Понеже секой който да
призове име то Господне,
ще да се спасе.
14 Какво прочее ще да при-
зоватъ (оногова) въ кого-
то не повѣроваха: и какво
ще да повѣруватъ (въ оно-
гова за) когото не са чули;
а какво ще да чуятъ безъ
проповѣдника;
15 И какво ще да пропо-
вѣдатъ, ако не бѫдатъ пра-
тени: каквото ще е писано:
колкѡ са красны нозѣте на-
ония, които проповѣду-
ватъ миръ, които проповѣ-
дуватъ добры (работы)!
16 Но не послушаха сички
те (това) проповѣданїе: за-
щото Исаїа говори: Г҇ди,
кой повѣрова на наше то
проповѣданїе;
17 Вѣра та прочее (проис-
ходи) ѿ слышанїе то, а слы-
шанїе то ѿ слово то Бж҇їе.
18 Но (азъ) пытамъ: еда
ли не са чули; воистинну
(чули са): защото по сичка
та земля и злѣзе гласо ни-
хенъ, и въ крайща та на-
селеннаа нихны те думы.
19 Но (пакъ) пытамъ: е-
да ли не разумѣ Ізраиль;
но Мωусей говори: азъ ще
да вы раздосамъ съ единъ
народъ, който не е народъ,
и съ единъ безуменъ на-
родъ ще да вы разсърдимъ.
20 И Исаїа дерзае та го-
вори: намериха ме онїа, кои-
то ме не трасеха, и ѩвихсе
на онїа, които не пытаха
за мене.
21 А за Ізраила говори:
вездѣнь самъ простиралъ
рѫце те си къ народъ не-
покоривъ и оупоритъ.

ГЛАВА АІ.

Азъ прочее пытамъ: да ли
е ѿфърлилъ Бгъ свой те
люде; не дай Бже! защо-
то и азъ самь Ісраилта-
нинъ, ѿ семе то Авраамово,
ѿ колѣно то Веніаминово.
2 Не е ѿфърлилъ Бгъ свои
те люде, които е по на-
предъ избралъ, или не зна-
ете, що говори писаніе то
за Илиа; каквω онъ се ѡ-
жалюва на Бга заради Ісра-
иля, и говори:
3 Гди, пророцы те твои
избиха, и олтаре те твои
раскопаха: и ѡстанахъ самъ
азъ, и искатъ да ми земать
животатъ.
4 Но що му говори бжіе-
ственный ѿвѣтъ; азъ самь
ѡставилъ за себе седмь хі-
лядъ мжжы, които си не
приклониха колѣна та
предъ Ваала.
5 Така прочее и въ сегаш-
но то време са ѡстанали
нѣкои (благочестиви) по
избраніе то на-благодать
тѫ (Бжія).
6 Ако ли е по благодати,
то не е ѿ дѣла та: защото
инакъ) благодать та не кы
била благодать. А ако е ѿ
дѣла та, то не е вече благо-
дать: понеже (инакъ) дѣло
то не е вече дѣло.
7 Що (слѣдува) прочее; (е-
то що): защо Ісраиль не
получи онова, щото иска-
ше: но избранни те го полу-
чиха: а други те ѡслѣпеха.
8 (Каквото що е писано:
даде имъ Бгъ духъ нечув-
ственъ, очи, съ които не
видать, и ушы, съ които
не чуять) дори до днешні-
ать день.
9 И Давидъ говори: да бж-
де трапеза та имъ за прим-
ка, и за лоукъ, и за соблазнъ,
за наказаніе нимъ:
10 Да имъ потемнѣятъ
очи те да не видатъ: и гър-
бжтъ имъ всегда искривувай
11 Пытамъ прочее: да ли
са се така пресопнали, що-
то со всѣмъ да паднатъ; не
дай Бже! но да тѣхно то па-
деніе (послужи) на тзычни-
цы те за спасеніе, за да се под
канатъ и они на ревность.
12 Ако ли е тѣхно то паде-
ніе богатство на свѣтжтъ
и недостатоко тѣхенъ бо-
гатство на-тзычницы те,
колко повече (ще да бжде),
цѣло то нихно ѡбращеніе;
13 Вамъ говоримъ на тз-
зычницы те: (азъ) понеже
самь апостолъ на тзычни-
цы те, прославлявамъ си слу-
женіе то:
14 Негли возбудимъ нѣ-
какъ на ревность мои те е-
динопленниы, и спасемъ
нѣкои ѿ нихъ.
15 Защото, ако ѿверженіе
то нихно е примиреніе на
свѣтжтъ: що (ще друго

да бѫде) ѿбращеніе то нихно, та не ѿживленіе ѿ мертви те;
16 Ако ли са начатки те (на-плодовете) святи, то и сичкїо дрѹгїо плодъ е свять: и ако (е) кореньо свять, то и стебла та (са) святи.
17 Ако ли нѣкои стебла са се ѿкѫршили, и тъı, който си былъ дива маслина присадилъ си се по междѹ нихъ, и сотворилсисе причастникъ на-кореньатъ и на-тлъстина та маслична.
18 Не превозносисе надъ стебла та: и ако се превозносишъ, (знай) защо тъı не дръжишъ кореньатъ, но кореньо тебе.
19 Но ще да речешъ стебла та се ѿкѫршиха да се присадимъ азъ.
20 Добрѣ: (они) за невѣріе то имъ бъıдоха ѿкѫршени, а тъı стоишъ (на нихно то мѣсто) заради вѣра та: не превозносисе (прочее), но бойсе.
21 Защото, ако Богъ не пожали естественни те стебла, то може и тебе да не пожали.
22 Гледай прочее (каква е) благость та и лютость та (Божїа) на ония който ѿпаднаха лютость, а на тебе благость Божїа, ако достоишъ (до край) въ (негова та) благость; ако ли не, а то и тъı ще да бѫдешъ ѿсѣченъ.
23 И они, ако не ѿстанатъ (до край) въ невѣріе то, ще да се присадатъ: защото Богъ е силенъ да ги присади пакъ.
24 Защото, ако си тъı ѿсѣченъ ѿ естественна та дива маслина, и присадилсисе неестественнѡ на питовна та маслина: колко по лиснѡ тія естественни те (стебла) ще да се присадатъ при своа та маслина;
25 Защото азъ не искамъ, братіе, да не знаете това таинство, (да не высокоѹмствовате за себе си,) защо ѿслѣпленіе то на-нѣкои Ісраилтяне (само до тогава) ще да трае, докле да влѣзе сичко то множество тѧзъıческо (въ цірква та Хрїстова).
26 И така сичкїо Ісраиль ще да се спасе, каквото що е писано: ще да дойде ѿ Сїѡна избавитель, и ще да ѿпѫди нечестїе то ѿ Іакѡва.
27 И тоа имъ е ѿ міне завѣтъ, когато имъ вдигнемъ грѣхове те.
28 Они (воистиннѹ) споретъ еѵангеліе то са врази заради васъ: а споретъ избраніе то, возлюблении (на Бога) заради отцы те (имъ).
29 Защото Божіи те дарбы и призываніе то ни пріиматъ раскаяніе.

30 Защо́то, каквото и̂ вы́е нѣ́кога се сопротивиху́те на Бг҃а, а̂ сега̀ бы́дохте поми́ловани чре́зъ тѣ́хното то не-покоре́ніе:

31 Така̀ и̂ О̂ни̂ сега̀ се со-противи́ха заради ва́ше то поми́лованіе, да бѫ́датъ и̂ са́ми они̂ поми́ловани.

32 Защо́то Бг҃ъ ги Є҆ за-ключи́лъ си́чки те въ непо-ко́рство то, да ги поми́лу-ва си́чки те.

33 Ѡ (ко́лко є҆) дълбо́ко бога́тство то и̂ прему́-дрость та̀ и̂ зна́ніе то Бж҃іе! колко са [непостижи́-ми не́говы те сѫдбы̀,] и̂ неис-пытани неговиѫте пѫтища!

34 Защо́то, кой є҆ разу-мѣ́лъ госпо́дніатъ оу҆́мъ; и̂лі и̂ кой му є҆ былъ совѣ́т-никъ:

35 Или̂ кой му є҆ да́лъ по̀ напре́дъ (нѣ́що), за кое́то да му воздаде̂ (о̂нъ взаи́м-нѡ):

36 Защо́то ѿ не́гѡ, и̂ чрезъ него, и̂ въ него са си́чки те (сѫщества̀): нему (да бѫде) сла́ва во вѣ́ки: а̂ми́нь.

ГЛАВА ВІ҃

МОЛИМЪ вы про́чее, бра́-тіе, съ милосе́рдіе то Бж҃іе, да представи́те тѣ́леса̀ та ва́ши же́ртва жи́ва, свя́та, и̂ благоуго́дна на Бг҃а, (и̂ тога̀ ще бѫде) разу́мно ва́-ше то Бг҃ослуже́ніе.

2 И̂ не ѿбхо́дѣтесь споретъ сега́шніатъ вѣ́къ, но прео-бразува́йтесе (прили́чнѡ) съ ѿкновле́ніе то на-ва́шіа оу҆мъ, що́то да (мо́жете) да и̂спы́тувате, коѧ̀ є҆ во́ля та Бж҃іѧ добра̀ та и̂ оу҆го́дна та и̂ соверше́нна та.

3 Защо́то а̂зъ говорі́мъ споретъ да́дена та ми бла-года́ть, се́кому кой́то се на-хо́жда по между ва́съ, да не мы́сли (за себе) по́вече, ѿ ко́лкото тре́бува да мы́сли: но да мы́сли (за се́бе) сми-реному́дреннѡ, споретъ мѣ́-ра та на-вѣ́ра та, коѧ́то є҆ Бг҃ъ раздѣли́лъ се́кому.

4 Защо́то како́то въ є̂-дно̀ тѣ́ло и̂мамe мно́го оу҆́-дѡ, а̂ си́чки те оу҆́дове нѣ́-матъ є̂днакво дѣ́ло:

5 Така̀ сме ніе мно́зина та є̂дно̀ тѣ́ло во Хріста̀, а̂ се́-кой (ѿ на́съ) оу҆со́бнѡ є̂-динъ другиму оу҆́дове.

6 И поне́же и̂маме разли́ч-ны да́рбы споретъ да́нна та на́мъ (разли́чна) благода́ть: а̂ко (є҆ нѣ́кому даровано) проро́чество, нѣ́ка проро́че-ствува споретъ мѣ́ра та на-вѣ́ра та:

7 Ѧ҆ко ли (му є҆ преврѫчено) служе́ніе, (да и̂ма прилѣжа́-ніе въ служе́ніе то си: а̂ко ли є҆ оу҆чи́тель (да се оу҆праж-на́ва въ оу҆че́ніе то си:

8 Ѧ҆ко ли совѣ́тува (нѣ́ка се оу҆пражнява) въ совѣ́тс-

ванїе то: ако ли раздава
(милостына, нека раздава)
простосердечнѡ: ако ли є
началникъ, (нека началствȣ-
ва, съ прилѣжанїе: ако ли
показȣва милость, (нека а
показȣва) съ добро произ-
воленїе.
9 Любовь та (да бѫде) не-
лицемѣрна: ненавиждайте
зло то, а прилѣпляйтесе
на добро то:
10 Обычайте єдинъ дрȣ-
гиго съ братолюбїе, возда-
вайте єдинъ дрȣгимȣ пред-
почтенїе:
11 Радѣте (за дрȣги те)
безъ секаква лѣность, и съ
пламененъ дȣхъ слȣгȣвайте
на Гда.
12 Радȣвайтесе съ надежда
та, тѫрпѣте въ бѣдѡ[?]те,
(бѫдете) постоянни въ мо-
литва та.
13 Помагайте въ нȣжда на
стїи те, држитесе за стран-
нолюбїе то:
14 Благославяйте оныя,
които вы гонятъ: благо-
славяйте, а не кълнете.
15 Радȣвайтесе съ оныя,
които сѧ радȣватъ, а плачете
съ оныя, които плачатъ.
16 Еднакво мȣдрȣвайте
междȣ себе: не высокоȣм-
ствȣвайте, но последȣвай-
те по смиренни те. Не мы-
слете за себеси (че сте) мȣдри.
17 Никомȣ не воздавайте
зло за зло, но мѫчетесе да
стрȣвате добри (дѣла) предъ
сички те человѣцы.
18 Ако є возможно, спо-
ретъ сила та си, живейте
мирнѡ со сичките человѣцы
19 Не ѿмѫщавайте вые (за)
себе си, возлюбленнїи, но
ѡставяйте мѣсто за (Бжїе
то) ѿмщенїе: защото є пи-
сано: мене (се пада) ѿмще-
нїето: азъ ще да запла-
тимъ говори Гдь.
20 Ако є гладенъ прочее
твойо врагъ, нахрани го:
ако ли є жаденъ, напой го,
защото, ако стрȣвашъ та-
ка, натрȣпȣвашъ мȣ на гла-
ва та жаръ.
21 Не давай да те побѣ-
ди зло то, но побѣждавай
зло то съ добро то.

ГЛАВА ГІ.

Сѣкой человѣкъ да се по-
корява на по высоки те вла-
сти, защото нема власть,
която не є ѿ Бга: и кол-
ко то власти има (на свѣ-
тятъ, сички те са) ѿ Бга
ѡпредѣлены.
2 Заради това, който се
сопротивлява на власти те,
той се противи на повелѣ-
нїе то Бжїе: а които (мȣ) се
сопротивляватъ ще да прїй-
матъ ѡсѫжденїе на себе.
3 Защото властители те не
са страшни на (онїя, които
стрȣватъ) добри дѣла, но на
(онїя, които стрȣватъ) злы

а҆ и҆скашъ ли да се бои́шъ ѿ власть та; стру́вай добро̀, и҆ ще да прі́имешъ похвала̀ ѿ властели́натъ.

4 Защо́то (властели́но) є҆ Бж҃ій слуга̀, тебе за добро. Но а҆ко стру́вашъ зло̀, бо́йсе: поне́же (то́й) не носи на пра́здно са́блѧ та: защо́то є҆ слуга̀ Бж҃ій, и҆ ѿмщіа́ва съ гнѣ́въ се́комꙋ ко́йто стру́ва зло̀.

5 Тогѡ̀ ра́ди потре́бно є҆ да се покора́вате нѐ са́мѡ защо́то се бо́ите (ѿ наказа́ніе), но и҆ заради совѣсть та̀.

6 Защо́то заради това̀ да́вате и҆ да́нощы: поне́же ѻ҆нѝ са служи́тели Бж҃іи, и҆ въ това̀ и҆сто то (дѣ́ло) се оу҆пражня́ватъ непреста́ннѡ.

7 Ѿда́йте про́чее на си́чки те ѻ҆нова̀ щото сте длъжни: комꙋто (сте длъжни) да́нокъ, да́нокъ: комꙋто десе́токъ, десе́токъ: а҆ комꙋто стра́хъ, стра́хъ: и҆ комꙋто че́сть, честь.

8 Ни́комꙋ не бъде́те длъжни ни́що, но са́мѡ (това̀) да ѡ҆бы́чате є҆ди́нъ дрꙋгиго: защо́то ко́йто ѡ҆бы́ча дрꙋгиго, и҆сполни́лъ є҆ зако́натъ.

9 Защо́то това̀ (щото є҆ ре́чено): да не прелюбодѣ́йствꙋвашъ, да не оу҆бі́ешъ, да не оу҆кра́дешъ, да не лъжесвидѣ́телствꙋвашъ, да не поже́лаешъ (чꙋ́ждо то): и҆ коя̀ да є҆ дрꙋга нѣ́коя за́повѣдь, си́чки те се содържа́ватъ въ това̀ (слѣ́дꙋющее) сло́во: ѡ҆бы́чай бли́жнаго твоего̀, като самаго̀ се́бе.

10 Любовь та̀ не стрꙋва зло̀ на бли́жнаго: любовь та̀ є҆ про́чее (совершенно то) и҆сполне́ніе на-зако́натъ.

11 И҆ зна́еме веке и҆ по вре́ме то, защо̀ є҆ доше́лъ часо̀ да се собꙋдиме ѿ сънꙗ̀ тъ: защо́то сега є҆ по̀ бли́зꙋ на́мъ спасе́ніе то, не́же ли кога́то повѣрова́хме.

12 Нощь та̀ замина̀, а҆ де́нь се приближѝ. Да ѿфърлиме про́чее те́мни те дѣла̀, и҆ да се ѡ҆блече́ме во ѻ҆рꙋ́жіе свѣ́тло.

13 Като въ де́нь да хо́диме благопристо́йнѡ: не въ безчи́нни гощава́ніѧ и҆ въ пі́анства, не въ блꙋдотворе́ніе и҆ срамотны ра́боты, не въ крамола̀ и҆ за́висть:

14 Но ѡ҆блече́тесе въ Гд҃а на́шего І҆исꙋса Хрт҃а, и҆ не стрꙋвайте оу҆гожде́ніе на тѣ́ло то съ по́хоти те.

ГЛАВА ДІ.

Ко́йто є҆ сла́бъ въ вѣ́ра та прі́имайте го, безъ да се препи́рате (съ него) за мнѣ́ніѧ та.

2 Защо́то є҆ди́нъ вѣ́рꙋва (защо̀ мо́же) да ꙗ҆дѐ си́чко: а҆ (дрꙋгъ) ко́йто є҆ сла́бъ (во вѣ́ра та), ꙗ҆де (са́мѡ) зе́ліе.

3 Ко́йто ꙗ҆дѐ (си́чко), да

не оўкора́ва о҆́ногова ко́йто
не ѩ҆дѐ (ѿ си́чко): а҆ ко́йто
не ѩдѐ (ѿ си́чко) да не ѿ-
сѫжда́ва о҆но́гова ко́йто ѩ҆-
дѐ: защо́то Бг҃ъ го є҆ прі́ѧлъ
4 Ты кой си що́то ѿсѫж-
да́вашъ чꙋждіатъ ра́къ: на
не́говшатъ господи́нъ (є҆ въ
ръка̀ та да разсѫжда́ва) да-
лѝ стоѝ (о҆́нъ), и҆лѝ па́да:
но ще да ста́не, защо́то Бг҃ъ
є҆ си́ленъ да го вди́гне.
5 Е҆ди́нъ пра́ви разли́чіе по
межд8 є҆ди́нъ де́нь и҆ по меж-
д8 дрꙋгъ, а҆ дрꙋгъ мысли си́ч-
ки те днѝ за ра́вны, се́кой да
се и҆зве́ствꙋва какво́то (го
оўвѣра́ва) сво́йо мꙋ оўмъ.
6 Ко́йто различа́ва дни́те,
различа́ва ги заради Гд҃а:
и҆ ко́йто ги не различа́ва,
не различа́ва ги (подо́бнω)
заради Гд҃а. Ко́йто ѩдѐ, за-
ради Гд҃а ѩдѐ: защо́то бла-
года́ри Бг҃а: и҆ ко́йто не ѩ҆-
дѐ, заради Гд҃а не ѩдѐ, и҆
(о҆́нъ) благода́ри Бг҃а.
7 Защо́то ни́кой ѿ на́съ не
живѣ́е за се́бе, и҆ ни́кой не
оуми́ра за се́бе.
8 Но ако живѣ́еме за Гд҃а
живѣ́еме: ако ли оуми́раме,
за Гд҃а оуми́раме. Про́чее и҆
а҆ко живѣ́еме, и҆ а҆ко оўми́-
раме господни сме.
9 Поне́же за това̀ Хр҃то́съ
и҆ оўмрѐ и҆ воскресна̀ и҆ ѿжи-
вѐ, да и҆ жи́вы те и҆ ме́ртвы
те ѿклада́ва.
10 А҆ ты̀ защо̀ ѿсѫжда́вашъ
бра́та своего̀; и҆лѝ ты̀ защо̀
оўкора́вашъ бра́та твоего̀;
си́чки те ні́е (воистинн8) ще
заста́неме предъ сѫди́ще то
Хр҃то́во.
11 Защо́то є҆ пи́сано: жи-
вѣ́емъ а҆зъ, гово́ри Гд҃ь: за-
що̀ се́кое колѣ́но ще да се
покло́ни ме́не, и҆ се́кой ѩ҆-
зы́къ ще да и҆сповѣ́да Бг҃а.
12 Се́кой про́чее ѿ на́съ ще
да дадѐ ѿвѣ́тъ на Бг҃а за
се́бе си.
13 Тогѝ ра́ди да не ѿсѫж-
да́ваме веке є҆ди́нъ дрꙋгиго;
но това̀ по́вече разсѫжда́вай-
те, да не произво́дите бра́-
тꙋ своемꙋ претткнове́ніе и҆лѝ
собла́знъ.
14 Зна́мъ и҆ и҆звѣ́стенъ
самь чрезъ І҆исꙋса Хр҃та̀, за-
що̀ нищо не є҆ нечи́сто са́мо
по се́бе, но на о҆но́гова бы́ва
нечи́сто ко́йто помышла́ва
нѣ́що, че є҆ нечи́сто.
15 А҆́ко ли є҆ заради ѩ҆стіе
ско́рбенъ бра́тъ твой, то̀ ты̀
не хо́дишъ веке по любо́вь.
не погꙋбла́вай съ ѩ҆стіе то
ти о҆́ногова, за когото є҆
Хр҃то́съ оўмре́лъ.
16 Да се не хꙋли про́чее
ва́ше то добро.
17 Защо́то ца́рство то бж҃іе
не є҆ ѩ҆стіе и҆ питіѐ, но пра́в-
да и҆ ми́ръ и҆ ра́дость въ Дх҃а
ст҃аго.
18 Защо́то ко́йто слꙋжи
на Хр҃та̀ съ тіѧ (добрыни),
то́й є҆ благоꙋго́денъ на Бг҃а,

и достоинъ за похвала ѿ человѣцы те.
19 Того ради да возлюбиме мирать, и онова (щото сочи) заназиданіе то єдинъ другимꙋ.
20 Не развалай дѣло то Бжіе заради ястіе то: сичко є чисто, но оный согрѣшава, който ядѐ за соблазнъ на-другигѡ.
21 Добро є да не ядешъ мясо, и да не піешъ віно, нито (да стрꙋвашъ друго такова) ѿ което братъ твой се препнꙋва, или соблазнява, или (въ вѣра та) ослабѣва.
22 Ты имашъ оувѣреніе (защо можешъ) да ядешъ: варди го самъ въ себе си предъ Бга, блаженъ є оный, който не ѿсꙋждава (послѣ) имъ себе въ онова, което є избралъ за добро.
23 Но който се сомнѣвꙋва (дали трѣбꙋва да ядѐ) (онъ) ако ядѐ шсꙋждавасе защото не (ядѐ) съ вѣра; а сичко (нѣщо) което не бива съ вѣра, то є грѣхъ.
24 И на оногова който може да вы оутверди съ моето благовѣствованіе и съ проповѣданіе то Іисꙋсъ Хртово, и съ ѿкровеніе то натаинство то което є было скрыено ѿ вѣчни те времена.
25 И което се є сега спорѣть пророчески те писанія съ произволеніе то на-вѣчнагѡ Бга ѿкрыло, и казано є на сички те народи заради да се покорятъ на вѣра та,
26 На самаго премꙋдраго Бга, комꙋто (да бѫде) чрезъ Іисꙋса Хрта слава во вѣки Аминь.

ГЛАВА ƂІ.

Ние яки те, длъжни сме да носиме слабости те на-слаби те, и да не оугождаваме на себе си:
2 Но секой ѿ насъ да оугождава на ближнаго въ добро то за назиданіе.
3 Защото и Хртосъ не оугоди на себе си, но както є писано: оукоренія та на-оніа, който оукорявaха тебе, нападнаха на мене.
4 Понеже щото є написано по напредъ, за наша наꙋка є написано: за да имаме (тврьда) надежда съ терпѣніе то оутѣшеніе то, което (полꙋчаваме) ѿ писанія та:
5 А Бгъ на-терпѣніе то и на-оутѣшеніе то да ви даде да имате єднаква мысль по междꙋ себе както (иска) Іисꙋсъ Хртосъ.
6 За да славите єдинодꙋшно и съ єдни оуста Бга и Оца на-Гда нашегѡ Іисꙋса Хрта.
7 Заради това пріимайте єдинъ другиго, както и

Хр҇то́съ вы є҆ пріѧ́лъ за сла́ва бж҇їѧ.

8 А҆́зъ гово́римъ, защо̀ І҆исѹ́съ Хр҇то́съ бы́дѐ слѹжи́тель на ѡ҆брѣ́зани те заради и҆́стина та бж҇їѧ, и҆ да подтверди̑ ѡ҆бѣща́нїѧ та (кои́то є҆ ѡ҆бѣща́лъ) на пра́отцы те ни:

9 А҆ ѧ҆зы́чницы те да прославатъ бг҇а за милость та̀ мѹ, какво̀то що є҆ пи́сано: заради това̀ ще да те прославимъ по междѹ ѧ҆зы́чницы те (гд҇и), и҆ ще да славословимъ твоѐ то и҆́ме.

10 И па́къ говори: возвеселѣ́тесе ѧ҆зы́чницы съ не́гови те лю́дїе.

11 И па́къ: хвалѣ́те Гд҇а всичкы те ѧ҆зы́чницы, и҆ похвалѣ́те го всички те лю́дїе.

12 И па́къ (и҆са́їа гово́ри: ще да и҆зрастѐ ѿ ко́реньатъ І҆ессе́овъ (ѿрасль), и҆ ще да властѹва надъ ѧ҆зы́чницы те: на не́го ѧ҆зы́чницы те ще да се надѣ́ѧтъ.

13 А҆ бг҇ъ на-наде́жда та да вы и҆спжлни со все́каква ра́дость и҆ съ ми́ръ чрезъ вѣ́ра та, за да се ѡ҆бога́тите въ наде́жда та съ си́ла та на-ст҇а́гѡ Дх҇а.

14 И и҆звѣ́стенъ самь, бра́тїе мои̑, и҆ са́мъ а҆́зъ за ва́съ, защо̀ и҆ вы́е сте пжлни съ доброта̀, и҆ и҆спжлнени со всекаковъ ра́зѹмъ, и҆ мо́жете и҆ дрѹги да наѹчите.

15 Но писа́хъ ви ма́лко по́дерзнове́ннѡ, бра́тїе мои̑, да ви воспомѣ́немъ споредъ да́дена та ми ѿ Бг҇а благода́ть,

16 За да бждемъ слѹжи́тель І҆исѹ́съ Хр҇то́въ въ ѧ҆зы́чницы те, и҆ (да соверша́вамъ) свѧщеннодѣ́йствїе то на-благовѣствова́нїе то бж҇їе, за да бжде приноше́нїе то на-ѧ҆зы́чницы те благопрїа́тно и҆ ѡ҆свѧще́нно ѿ Дх҇а ст҇а́гѡ.

17 И҆́мамъ про́чее (причи́на) да се хва́лимъ, во Хр҇та̀ І҆исѹ́са за боже́ственны те ра́боты.

18 Защо́то не смѣ́емъ да речѐмъ нико́а (ве́щь), коа́то не є҆ сторилъ Хр҇то́съ чрезъ ме́не за да послѹ́шатъ ѧ҆зы́чницы те, и҆ съ сло́во и҆ съ дѣ́ло,

19 Съ си́ла на-зна́менїѧ и҆ на-чѹдеса̀, съ си́ла на-Дх҇а Бж҇їѧ щото и҆спжлни́хъ съ благовѣствова́нїе то Хр҇то́во, (зафани) ѿ І҆ерѹсали́мъ и҆ (си́чки те мѣста̀) околѡ (не́гѡ), дори̑ до І҆ллѷрі́къ:

20 Така̀ и҆ма́хъ честолю́бїе то, нѐ по онїа мѣста̀, гдѣ́то ве́ще (веке) и҆́ме то Хр҇то́во зна́емо, за да не гра́димъ на чѹждо ѡ҆снова́нїе.

21 Но какво́то що є҆ на-пи́сано: онїа, на кои́то не є҆ ка́зано за не́го, ще да (го) видатъ: и҆ онїа кои́то не

и (го) чули, ще да (го) ра-
зумѣатъ.
22 И това є̑ щото ми пре-
пятствуваше много пѫти
да дойдемъ при васъ.
23 Но сега, понеже немамъ
веке въ тіа страны мѣсто,
а҆ ѿ много годины имамъ
(велико) желаніе да дойдемъ
кодъ васъ:
24 Яко пойдемъ (да идемъ)
въ Іспанія, ще дойдемъ при
васъ. защото се надѣемъ
като заминувамъ да вы
видимъ, и вые да ме ис-
проводите тамъ, като се
насладимъ по напредъ нѣ-
колко ѿ нашето виденіе.
25 А сега ѿивамъ во Іеру-
салимъ, да раздамъ мило-
стына та на ст҃ии те.
26 Защото жители те Ма-
кедонскіи и Ахаїскіи изво-
лиха да сотворатъ нѣкоя
общія помощь на сиромаси
те ст҃іи които живеатъ во
Іерусалимъ.
27 Изволиха така, и ист-
ствинну длъжни имъ са, за-
щото, ако языцы те
выдоха причастницы на
духовны те тѣхны (добры-
ни), длъжни са (и ѻни) да
имъ послужатъ въ тѣлесны
те (потребы).
28 Това прочее като свър-
шимъ, и като имъ преву-
чимъ тоя плодъ ще да за-
минемъ презъ ваши те мѣ-
ста (да идемъ) во Іспанія.
29 И знамъ, защо когато
дойдемъ кодъ васъ, ще да
дойдемъ съ изобилно бла-
гословеніе на-благовѣство-
ваніе то Хр҃тово.
30 И молимъ вы, братіе,
за Г҃да нашего Іисуса Хр҃та.
и за любовь та (на-ст҃агω)
Дх҃а, да се потрудите съ
мене заедно въ молитвы
те за мене къ Бг҃у:
31 Да се избавимъ ѿ ѻнія
които се противатъ на вѣ-
ра та во Іудеа: и да бѫде
пріятна моя та служба во
Іерусалимъ на ст҃и те:
32 Да дойдемъ кодъ васъ
радостенъ съ воля та Бж҃ія,
и да се утѣшимъ съ васъ.
33 И Бг҃ъ на-миратъ (да бу-
де) со сички те васъ. а҆минь.

ГЛАВА 31.

Предявямъ ви Фива се-
стра наша, коя то є̑ служи-
телница на кенхрейска та
церква:
2 Да я пріимете за (лю-
бовь) Господна като що
є̑ прилично на ст҃и те. и
да и предстоите за която
вещь вы имала потреба ѿ
васъ: защото тія на мно-
зина быде помощница, и
на самаго мене.
3 Поздравете Прискилла и
Акула спомощницы те мои
во Хр҃та Іисуса,
4 (Които си турихя шіи те
за моятъ животъ, на кои-

то нѣ само азъ благода-
римъ, но и сички те церкви
ѧзыческы: (поздравѣте) и
домашна та имъ церква.
5 Поздравѣте возлюблен-
наго ми Ѻпенета, който
первый во Ахаїа повѣрова
во Хр҃та.
6 Поздравѣте Марїѧ, коѧ-
то се є многѡ трудила за
насъ.
7 Поздравѣте Андронїка и
Їунїа сродницы те мои и
сплѣнницы те мои: които
са знаменити по между апо-
столы те, и по напредъ ѿ
мене повѣроваха во Хр҃та.
8 Поздравѣте Амплїа воз-
любленнаго ми ѡ Гд҃ѣ:
9 Поздравѣте Оурбана спо-
мощника нашего (въ служ-
ба та) Хр҃това, и Стахуа
возлюбленнаго ми.
10 Поздравѣте Апеллїа, кой-
то є испытанъ (за вѣренъ)
въ Хр҃та. Поздравѣте до-
машни те Арїстовуловы.
11 Поздравѣте Иродїѡна
сродника моего. Поздравѣ-
те домашни те Наркїссовы,
които са (вѣрни) въ Гд҃а.
12 Поздравѣте Труфена и
труфина които се трудатъ
заради Гд҃а. Поздравѣте
возлюбленна та Персїда,
коѧто се многѡ потруди
заради Гд҃а.
13 Поздравѣте Руфа из-
бранаго ѿ Гд҃ѣ, и майка
та негова и моѧ.
14 Поздравѣте Асѵгкрїта,
Флегонта, Ерма, Патрова,
Ермїа, и други те братїѧ
които са съ нихъ.
15 Поздравѣте Фїлолога и
Їулїа, Нирѣа и сестра му, и
Олумпана, и сички те сттїи,
които са съ нихъ.
16 Поздравлаватъ вы цер-
кви те Хр҃товы.
17 И молимъ вы, братїе,
вардѣтесе ѿ онїа, които
производатъ несогласїа и
соблазны (противны) на оу-
ченїе то, което сте вые нау-
чили, и ѿдалечавайтесе ѿ
нихъ.
18 Защото такива (чело-
вѣцы) не работатъ на Гд҃а
нашего Їисуса Хр҃та, но на
свое то чрево. Които съ бла-
гоглаголивы и сладки думы
прелщаватъ сердца та на-
простодушни те.
19 Защото ваша та по-
слушность (на вѣра та) по
сички те се прочу. Радувамсе
прочее заради васъ: но же-
лаемъ да сте мудри въ до-
бро то, а прости въ зло то.
20 А Бгъ на-миратъ скорѡ
ще да сокруши сатана та
подъ нозѣ те ваши, благо-
дать Гд҃а нашегѡ Їисуса
Хр҃та (да бжде) съ васъ
аминь.
21 Поздравлава вы Тїмо-
ѳей мойо спомощникъ, и
Лукїй и Ясѡнъ и Сѡсїпатръ,
сродницы те мои.

22 Поздравлявамъ вы ѿ Гдѣ и̑ а̑зъ Тертій, който написахъ това посланіе.
23 Поздравлява вы Гаій оу̑ когото и̑ а̑зъ живеемъ и̑ сичка та церква се собира. Поздравлява вы Ѵ̑ра̑стъ строитель градскій, и̑ Ку̑артъ братъ.
24 Благодать Гда нашегѡ Ї̓исуса Хрта (да бѫде) со сички те васъ а̑минь.

Къ Коринѳяномъ А҃ посланіе

Святагѡ Апостола Павла.

Глава А҃.

Павелъ, съ воля та Бжіа повиканъ Апостолъ Хртовъ и̑ Сѡсѳенъ братъ:
2 На церква та Бжіа която е̑ въ Коринѳъ, на ѡ̑священи те чрезъ Ї̓исуса Хрта, и̑ на викани те святіи, заедно съ ѡ̑ніа, които призывать и̑ме то на-Гда нашегѡ, Ї̓исуса Хрта. (който е̑ Гдь) и̑ тѣхенъ и̑ нашъ:
3 Благодать (да бѫде) вамъ и̑ миръ ѿ Бга Ѻ̓ца нашегѡ и̑ съ Гда Ї̓исуса Хрта.
4 Благодаримъ Бга моего всегда за васъ, заради милость та Бжіа която е̑ дадена вамъ чрезъ Ї̓иса Хрта:
5 Защото сте се ѡ̑богатили чрезъ него во всичко, (сирѣчь) въ всекое оученіе и̑ въ всекое знаніе.
6 Каквото свидѣтелство то Хрістово се оутверди въ васъ:
7 Щото да се не лишите ни въ е̑дно дарованіе, като чакате ꙗ̑вленіе то на-Гда нашегѡ Ї̓исуса Хрта.
8 Който и̑ ще да вы оутверди дори до край, (да бѫдете) неповинни въ денѧтъ на-Гда нашегѡ Ї̓исуса Хрта.
9 Вѣренъ е̑ Бгъ, ѿ когото бидохте повикани (да бѫдете) причастници съ Сына негова Ї̓исуса Хрта Гда нашего.
10 Но молимъ вы, братіе съ и̑ме то на-Гда нашего Ї̓исуса Хрта, да говорите сички те е̑дно, и̑ да не бѫдатъ по между васъ раздори, но да бѫдете (сички те)

съединени въ єдно мнѣніе
и въ єдна мысль.
11 Защото чухъ за васъ,
братіе мои, ѿ домашни те
Хлоины, че има между васъ
распри.
12 И говоримъ това защо
(сирѣчь) нѣкои ѿ васъ го-
ворятъ: азъ самь Павловъ,
азъ Аполлосовъ, азъ Ки-
финъ, а азъ Хр҃товъ.
13 Да ли се є раздѣлилъ
Хр҃тосъ; да ли се є Павелъ
распелъ за васъ, или въ Пав-
лово то име се кржстихте;
14 Благодаримъ Бг҃а, защо
ни єдного ѿ васъ не крж-
стихъ, токмо Криспа и Гаїа:
15 Да небы реклъ нѣкой,
защо въ мое то име крж-
стихъ.
16 Кржстихъ и Стефани-
новатъ домъ: не знамъ про-
чее да ли самь кржстилъ и
другиго нѣкого.
17 Защото Хр҃тосъ ме не
прати да кржщавамъ, но да
благовѣствувамъ: не съ (че-
ловѣческа) премудрость сло-
ва, да се не уничтожи кре-
сто Хр҃товъ.
18 Защото крестно то сло-
во є безуміе на оніа, които
погибнуватъ, а намъ, които
се спасаваме є сила Бж҃іа.
19 Защото є писано: ще
да погубимъ премудрость
та на-премудри те, и разу-
матъ на-разумни те ще да
ѿфжрлимъ.

20 Гдѣ (є) премудрыо; Гдѣ
(є) книжнико; гдѣ (є оу-
ченыо) испытователь на-
тоя свѣтъ; не ѝ безуми ли
Бг҃ъ премудрость та на-тоя
свѣтъ;
21 Защото, понеже свѣто
со (своя та) премудрость не
позна Бг҃а въ Бж҃іа та пре-
мудрость, благоволи Бг҃ъ
да спасе съ безумно то про-
повѣданіе оніа, които
вѣрватъ.
22 Понеже Іудеє те про-
сятъ чудеса, а Еллине те и-
скатъ премудрость:
23 Но ные проповѣдуваме
Хр҃та, който се распе, за-
ради Іудеи те соблазнъ, а
за Еллине те безуміе:
24 А за сами те повыкани
и Іудеи и Еллини Хр҃та,
Бж҃іа сила и Бж҃іа прему-
дрость.
25 Защото безумно то
бж҃іе, по премудро є ѿ че-
ловѣцы те: и слабо то бж҃іе,
по яко є ѿ человѣцы те.
26 Поглєдайте (само на
себе) братіе, които сте по-
выкани (ѿ Бг҃а): защо (по-
между васъ) не са множина
премудри по плоти, нито
множина силни, нито мно-
жина благородни:
27 Но Бг҃ъ є избралъ ѿ
міратъ (таквыя, които мы-
слятъ за себе че са) безумни,
да засрами премудры те: и
слабы те ѿ міратъ є из-

кра́лъ кг҃ла, да за сра́ми си́л-
ны те:
28 И простородны те ѿ мі-
ратъ и̑ оу҆корéнны те є҆ и҆з-
бра́лъ бг҃ъ, и̑ незнамени́ты,
да разсы́пе знамени́ты
ти.
29 За да се не похва́ли ни́-
кой (человѣ́къ) предъ бг҃а.
30 И ѿ нéгѡ сте вы́е во І҆и-
сꙋ́са Хр҇та́, ко́йто бы́де на́мъ
премꙋ́дрость ѿ Бг҃а, и̑ пра́в-
да и҆ ст҃сващéніе и̑ и҆збавлéніе:
31 Ко́йто се хва́ли, да се
хва́ли въ Бг҃да: каквóто що
є҆ пи́сано.

ГЛАВА В҃.

И̑ а҆́зъ, бра́тіе, кога́то дой-
до́хъ ко́дъ ва́съ, не дойдóхъ
да ви пропов́ѣ́дамъ свидѣ́-
тельство то Бж҃іе съ высоко-
глаго́ливы рѣ́чи, и҆ли съ (че-
ловѣ́ческа) премꙋ́дрость:
2 Защóто (а҆зъ) не намé-
рихъ (благосло́вно) да зна́мъ
(дрꙋго) нѣ́що по междꙋ ва́съ,
то́кмѡ І҆исꙋ́са Хр҇та́, и̑ нéго
ра́спната.
3 И а҆́зъ се нахо́ждахъ по
междꙋ ва́съ въ сла́бость, и̑
въ стра́хъ, и̑ съ мнóго тре-
пéраніе.
4 И сло́во то мое҆, и̑ пропо-
вѣ́дованіе то мое҆ не бы́ваше
съ препира́телны рѣ́чи на-
человѣ́ческа премꙋ́дрость,
но съ доказа́телство на-
дꙋ́хъ и̑ на-си́ла:
5 За да се не оу҆твержда́ва
ва́ша та вѣ́ра на мꙋ́дрость
человѣ́ческа, но на си́ла бж҃іа
6 (Воистиннꙋ) ні́е пропо-
вѣ́дꙋваме (и̑) премꙋ́дрость
на ѻ҆ні́а, ко́йто са совершé-
но: но нѐ премꙋ́дрость ѿ
то́а свѣ́тъ, (нито премꙋ́-
дрость) на-кна́зове те ѿ то́а
свѣ́тъ, ко́йто се ско́ро сокр-
шꙋ́ватъ:
7 Но пропов́ѣ́дꙋваме пре-
мꙋ́дрость Бж҃іа, коа́то є҆ въ
та́инство сокровéнна, и̑ коа́-
то є҆ предѡпредѣли́лъ бг҃ъ
предъ созда́ніа мі́ра, зара-
ди на́ша сла́ва.
8 Коа́то ни́кой ѿ кна́зове
те на-то́а свѣ́тъ не разꙋмѣ̀:
защóто, а҆́ко да бы́ха (а҆)
разꙋмѣ́ли, не щéха да ра́с-
пнатъ Гд҇а сла́вы.
9 Но (пропов́ѣ́дꙋваме) как-
вóто що є҆ напи́сано: ѻ҆но-
ва̀ щóто ѻ҆́ко не є҆ видѣ́ло,
ни оу҆́хо чꙋ́ло, ни́то на сърд-
цѐ то на-человѣ́ка не є҆ дош-
ло̀, нéго є҆ пригот́ви́лъ бг҃ъ
за ѻ҆ны́а, ко́йто го ѿбы́-
чатъ.
10 А на́мъ є҆ ѿкры́лъ бг҃ъ
това̀ Дх҃омъ свꙋты́мъ: за-
щóто дꙋ́хъ и̑ спы́тꙋва си́чко,
и̑ (са́ми те) глꙋбинꙋ̀ (бж҃іи.
11 Защóто, кóй ѿ человѣ́-
цы те зна́е що є҆ въ человѣ́-
ка, ѿсвѣ́нъ дꙋ́хо человѣ́че-
скій, ко́йто є҆ внѣ́ѣ въ нéго;
така̀ и̑ що є҆ оу҆ Бг҃а, ни́кой
дрꙋ́гъ не зна́е, то́кмѡ Дх҃ъ
Бж҃ій.

12 И ніе не сме пріяли духатъ, на тоя міръ, но духатъ, който (се дава) ѿ Бга, да знаеме що ни е даровано ѿ Бга:

13 Което и проповѣдуваме не съ рѣчи който са научены съ человѣческа премудрость, но (съ рѣчи) който научава Дхъ стый и съ духовно то разсуждаваме духовно то.

14 А животенъ человѣкъ не разумѣва онова щото е ѿ бжіятъ Дха: защото му се види (като) безуміе, и не може да разумѣе, понеже за него (требува) да разсуждава духовно.

15 Но духовныйо (человѣкъ) разсуждава за сичко, а за него никой не може да разсуждава.

16 Защото, кой е разумѣлъ Господніатъ оумъ, що то да может да го научи: но ніе имаме оумъ Хртовъ.

ГЛАВА Г.

Азъ и съ васъ, братіе, не могохъ да говоримъ като съ духовни (человѣцы), но като съ плотяни, като съ младенцы въ (оученіе то) Хртово.

2 Азъ вы нахранихъ съ млеко, а не съ ястіе: защото іоще не можехте (да го жвачете): но и сега іоще не можете:

3 Защото сте іоще плотски: понеже когато има помежду васъ зависть и пряніе и несогласія, не сте ли плотски, и не живѣете ли като други те человѣцы;

4 Защото, когато единъ (ѿ васъ) говори; азъ самъ Павловъ: а другъ: азъ самъ Аполлосовъ: не сте ли плотски;

5 Що е Павелъ, или що е Аполлосъ; не са ли токмо служители, чрезъ който вые повѣровахте; и каквото Гдь е даровалъ секому (ѿ нихъ);

6 Азъ насадихъ, Аполлосъ напой, а Бгъ (заповѣда) да порасте.

7 Затова нито който насаждава, нито който напоява е нещо, но (сичко то е) Бгъ който (прави) да порастнува.

8 И който насаждава, и който напоява едно са: и секой ще да пріиме своя та си мзда споретъ своятъ си трудъ.

9 Защото ніе сме Бжіи спомощницы: (а) вые сте нива та бжія, и зданіе то бжіе.

10 Азъ споретъ бжія та благодать която ми е дадена (ѿ него), като искусенъ домоздатель турихъ основаніе то, а другъ гради на него: но секой да гледа какво гради (на него,)

11 Защото никой не може да тури друго основаніе освѣнь това щото е турено, което е Іисусъ Христосъ.

12 Яко ли нѣкой гради на това основаніе злато (или) сребро, (или) драгоцѣнни каменѣ, (или) дърва, (или) сѣно, (или) слама:

13 На-секогω дѣло то ще да (го) изяви, понеже съ огнь ще да се изяви: и на-секогω дѣло то какното е, огнь ще да (го) испыта.

14 И чіето дѣло, което е сградилъ, остане, (здраво, той) ще да пріиме мзда:

15 А чіе то дѣло изгори, (той) ще да пріиме тщета: но самъ ще да се изкави, (обаче) така, като отъ огнь (да се е изкавилъ).

16 Не знаете ли, че сте храмъ Божій вые, и Духъ Божій живѣе въ васъ;

17 Яко нѣкой развали Божіитъ Храмъ, него ще да развали Богъ: защото Божіо храмъ е святъ, който (храмъ) сте вые.

18 Никой да не лъже себе си: ако нѣкой мысли че е мудръ по между васъ на този свѣтъ, (той) да бжде безуменъ, за да бжде премударъ.

19 Защото премудрость та на-този свѣтъ, безуміе е оу Бога: каквото що е писано: (той) оуловлява мудры тѣвъ нихно то лукавство.

20 И пакъ: Господь знае помышленіа та на-мудри те, защо са суетни.

21 Тогω ради никой да се не хвали въ человѣцы те: защото е сичко то ваше:

22 Яко Павелъ, или Аполлωсъ, или Кифа, или міръ или животъ, или смерть, или сегашни те (вещи), или бждущи те: сички те са ваши:

23 А вые сте Христови: а Христосъ е Божій.

ГЛАВА Д.

Така (прочее) секой человѣкъ да мысли за насъ, защо сме (сирѣчь) служители Христови, и строители на-таинства та Божіи.

2 А отъ строители те нищо се друго не траси, но само да бжде секой вѣренъ.

3 Колко то за мене, азъ не маримъ каквω судите вые за мене, или други человѣцы: но ни азъ самъ судимъ себе си.

4 Защото азъ не познавамъ въ себе си никоя грѣшка (съ совѣсть та си): но нито това ме оправдава; а Господь е, който ще да ме суди.

5 Заради това не судете нищо предъ време то, доклѣ да дойде Господь, който ще да изведи на свѣтъ онова, що то е скрыено въ те-

мнина̀ та, и҆ ще да ѡ҆бави
сердечни те намѣренїа: и҆
тогава ще да бѫде секомꙋ
похвала̀ ѿ Бг҃а.
6 Това̀ (щото говорихъ),
братїе мои̑, ѿнесохъ го на
себе и҆ на А҆поллѡса заради
васъ: като да се наꙋчите ѿ
насъ да не мꙋдрꙋвате (въ
себе си) повече ѿ това̀ щото
(ви) написахъ, и҆ да се не
превозносите є҆динъ предъ
дрꙋгиго (за помощь) на-
дрꙋгигѡ.
7 Защото, кой те разли-
чава (ѿ дрꙋги те); и҆ли̑ що
и҆маш, което не си прїалъ;
а҆ ако си (го) прїалъ, защо̀
се хвалишъ като че не си
(го) прїалъ:
8 Вто се насытихте веке,
ето се и҆збогатихте, безъ
насъ се воцарихте: и҆ и҆ да
бꙋхте се (сѫщо) воцарили,
да бꙋхме и҆ ние съ васъ ца-
рꙋвали!
9 Защото а҆зъ мыслимъ, че
Бг҃ъ ны показа̀ последны
а҆постолы, като на смерть
ѿсꙋждены: защото быдох-
ме позорище на свѣтѫтъ,
и҆ на А҆гг҃ли те, и҆ на чело-
вѣцы те.
10 Ние (сме) безꙋмни Хр҃та̀
ради, а҆ вые (сте) мꙋдри во
Хр҃та̀: ние (сме) слаби, а҆ вые
силни; вые (сте) честни, а҆
ние безчестни.
11 До тоа часъ и҆ гладꙋ-
ваме и҆ жаждꙋваме, и҆ голотꙋ-
ваме, и҆ страдаме, и҆ скита-
месе,
12 И трꙋдимесе понеже ра-
ботиме со свои те рѫце: ко-
гато ны оукорѣватъ, бла-
гославаме: когато ны го-
натъ, тѫрпиме:
13 Когато ны хꙋлатъ, оу-
тѣшавамесе: като сметы
быдохме на свѣтѫтъ, (и҆
като) и҆сфѫрлено нѣщо кое-
то го тѫпчатъ сички те.
14 Не писꙋвамъ ви това̀,
за посрамленїе ваше, но ка-
то чада мои̑ возлюбленни
вы совѣтꙋвамъ.
15 Защото, а҆ко и҆ да и҆ма-
те множина наставницы
во Хр҃та̀, но не (и҆мате) мно-
зина ѻ҆тцы̀, защото а҆зъ вы
родихъ во Хр҃та̀ І҆исꙋса съ
благовѣствованїе то.
16 Молимъ вы прочее, бы-
вайте мои̑ подражатели,
(каквото а҆зъ на Хр҃та̀).
17 Заради това̀ и҆ пратихъ
кодъ васъ Тїмоѳеа, който
ми є҆ чадо возлюбленно и҆
вѣрно въ Гд҃а, който ще
ви воспомене мои те пѫти-
ща, които са по Хр҃та̀ (І҆и-
сꙋса), каквото (що) оучимъ
секаде и҆ въ секоа церква.
18 Нѣкои оу васъ така̀ са
се возгордили, като да не
быхъ щелъ да дойдимъ
(веке) кодъ васъ.
19 Но, а҆ко ще Гд҃ь, скорѡ
ще дойдемъ кодъ васъ, и҆
ще да разꙋмѣемъ не словеса̀

та на-ѻнія който са се возгордили, но (духовна та имъ) сила.
20 Защото царство то бжіе не (се состои) въ слово, но въ сила (духовна).
21 Каквω искате да дойдемъ кодъ васъ; съ тояга ли, или съ любовь и съ кротокъ духъ;

ГЛАВА В.

ОТЪ сѣкаде се чуе, (защо) по между васъ (се е начнало) блудодѣаніе, и такова блудодѣаніе, което се не чуе нито по между язычницы те, (до толко сирѣчь) щото нѣкой има за жена вашина та си жена.
2 И вые сте нечувственни ѿ гордость та си, а не скорбите подобре, за да се испади ѿ по между васъ ѻный, който е сотворилъ това дѣло.
3 Защото азъ, ако и да не самь при васъ съ тѣло то, но тамъ живѣемъ съ духатъ, разсудихъ веке, като да самь тамω, оногова който е сторилъ тава нѣщо тако,
4 Като се соберете вые во име то Іисусъ Христово, заедно съ мойатъ духъ, съ власть та на-Господа нашегω Іисуса Христа,
5 Да го предадете на сатана та за погубленіе натѣло то му, да му се спасе душа та въ деньжтъ на-Господа нашегω Іисуса Христа.
6 Не е добра похвала та ви: не знаете ли, защо малъ квасецъ сичко то тѣсто вкиселява;
7 Ѻчистете прочее ветхіатъ квасъ, да бждете ноко тѣсто, каквото (и що трѣбува да) сте безквасни: защото Христосъ, който е пасха та наша, закланъ быде (жертва) за насъ.
8 Тогω ради да празднуваме не съ ветхъ квасъ, нито съ квасъ на злоба та и на лукавство то, но съ прѣсны (хлѣбове) на-простодушіето и на истина та.
9 Писахъ ви въ (едно) посланіе да се не мѣшате съ блудницы те:
10 И не (говоримъ да се не мѣшате) со всѣмъ со блудницы те на-тоя свѣтъ или со сребролюбцы те, или съ грабители те, или съ Идωлослужители те: защото другоаче трѣбуваше да излѣзете ѿ тоя свѣтъ.
11 Но сега ви писувамъ да се не смѣшавате (съ таквыя, сирѣчь) ако нѣкой, който се нарича братъ, есть блудникъ, или сребролюбецъ, или Идωлослужитель, или оукоритель, или піаница, или грабитель: съ таковъ нито да ядете заедно:

12 Защото, каква должность имамъ азъ да сѫдимъ й вѫншни те; не стеди длъжни вые да сѫдите (само) вѫтрешни те?

13 Вѫншни те Бгъ ще да сѫди. Исфърлете прочее развращенныатъ ѿ средъ васъ.

ГЛАВА Ѕ.

Смѣй ли нѣкой ѿ васъ, когато йма закачка съ другиго, да се сѫди предъ неправедни те;

2 Не знаете ли, защо стї й те ще да сѫдатъ на міратъ; й понеже міръ чрезъ васъ ще да пріиме сѫдъ, не сте ли достойни да разсѫдите малки те (работы);

3 Не знаете ли, защо ніе ще да сѫдиме аггли те, а колко повече дѣла та житейски;

4 А вые, когато ймате сѫдове за житейски дѣла, ѿпредѣлавате сѫдіи (на нихъ) ѻныа, които са ничтожни въ церква та.

5 За (вашъ) срамъ говоримъ: толкѡ ли не сѐ нахожда ни єдинъ по между васъ мѫдръ, който бы моглъ да разсѫди (закачки те) по между свой те братіа;

6 Но братъ съ брата се сѫди, й то предъ невѣрни (сѫдіи).

7 Ѳега прочее совсѣмъ є срамъ вамъ това, защо ймате по между себе сѫдовизащо не предпочитате по добре да бѫдете ѡбидими; защо не предпочитате по добре да йзгубите (свое то);

8 Но вые сами струвате ѡбида й ѿнимате, а наипаче ѿ братіа та.

9 Или не знаете, защо неправедни те не щатъ да наслѣдатъ царство то Бжїи; не лъжетесе: нито блудници те, нито ідωлослужители те, нито прелюбодѣи те, нито малакіетворцы те, нито мужеложцы те,

10 Нито сребролюбцы те, нито крадливи те, нито піаницы те, нито оукорители те, нито грабители те, не щатъ да наслѣдатъ царство то Бжіе.

11 И таквива са нѣкой й ѿ васъ были: но ѡмыхтесе, ѡсвятихтесе, й ѡправдахтесе съ йме то на-Гда нашегω Іисуса Хрта, й съ духатъ на-Бга нашегω.

12 Ѳички те ми са (работы) допустены, но не сѫ сички те полезны: сички те ми са допустены, но азъ не трібува да бѫдемъ ѡбладанъ ѿ ниццо.

13 Ястіа та са за оутроба та, й оутроба та є за ястіа та: но Бгъ ще да оуничтожи й неа й нихъ, но тѣло то не є за блудодѣаніе то, но за Гда, й Гдь є за тѣло то.

14 А Бг҃ъ є҆ и҆ Гд҃а воскрѣ-
сілъ, и҆ насъ ще да воскресѝ
ю своѧ̀ та си сила.
15 Не знаете ли, защо̀
тѣлеса̀ та ваши са оудш
Хр҃тови; трѣбува ли прочіе
да земемъ оудш те Хр҃товы,
и҆ да ги направимъ оудш блу-
дницыны; да не дадѐ Бг҃ъ!
16 Илѝ не знаете, защо̀
който се совокуплява съ
блудница та, бъва є҆дно̀
тѣло (съ неѧ): защото (пи-
саніе то) говори: и҆ двама
та) ще да бъдатъ є҆дно̀
тѣло:
17 А҆ който се соединава
съ Гд҃а; бъва є҆динъ духъ
(съ Гд҃а).
18 Бѣгайте ѿ блудодѣя-
ніе то, защото сѣкой грѣхъ
който ще да стори человѣкъ
внѣ є҆ ѿ тѣло то: а҆ който
струва блудъ, той согрѣ-
шава въ своѐ то си тѣло.
19 Илѝ не знаете, защо̀
тѣло то ваше є҆ храмъ на-
стаго Дх҃а, който живѣе
въ васъ, и҆ когото сте пріяли
ѿ Бг҃а, и҆ не стѐ (веке) своѝ;
20 Защото сте купени съ
цѣна̀: прославѣте прочее Бг҃а
съ тѣло то си, и҆ съ душа̀
та си, които са Бж҃іи.

ГЛАВА З҃.

А҆ за о҆ныя (работы) щото
ми писахте, (ѿговарямъ):
добро̀ є҆ да се не прикоснува
человѣкъ на жена̀.
2 Но (да ѿбѣгнете ѿ) блу-
додѣяніе то, сѣкой да си има
своѧ̀ та жена̀, и҆ сѣкоя жена̀
нѣка има свойатъ си мужъ.
3 Мужъ нѣка воздава на
жена̀ та должна та любовь:
подобнѡ и҆ жена̀ та на му-
жътъ.
4 Жена̀ та не властува надъ
своѐ то тѣло, но мужъ: по-
добнѡ и҆ мужъ̀ не властува
надъ своѐ то тѣло, но жена̀ та
5 Не ѿдѣлявайтесе є҆динъ
ѿ другигѡ, токмѡ со согла-
сіе въ оуреченно время, за да
се оупражнявате въ постъ
и҆ въ молитва: а҆ (послѣ)
пакъ се собирайте заеднѡ,
да вы не искушава сатана̀
та, защото не можете да
се оудържите.
6 И това̀ (ви) говоримъ
като є҆динъ совѣтъ, а҆ ні
като повелѣніе.
7 Защото а҆зъ искамъ да
са сички те человѣцы, как-
вото (самь) а҆зъ: но сѣкой
си има своѐ то дарованіе ѿ
Бг҃а, є҆динъ така̀, а҆ другъ
о҆нака̀.
8 А҆ на неженени те и҆ на
вдовицы те говоримъ: (за-
що̀) є҆ добро̀ за нихъ да ѿ-
станатъ, какво̀то и҆ а҆зъ.
9 Но а҆ко не можатъ да се
оудържатъ, нѣка се жінатъ:
защото є҆ по̀ добро̀ да се
женатъ, нѣжели да се распа-
ловатъ.
10 А҆ на женени те зара-

чамъ, нѐ а҆́зъ но Гдь, женà
та да не ѿстáва мѫжѫтъ:
11 (А҆́ко ли го и҆ ѿстáви,
да стои́ неже́нена, и҆лѝ да
се примúри съ мѫжѫтъ си):
подо́бнѡ и҆ мѫжъ да не ѿ-
стáва женà та (си).
12 А на дрꙋги те а҆́зъ го-
ворúмъ, а҆ нѐ Гдь: а҆́ко нѣ́-
кой брáтъ и҆́ма женà невѣ́р-
на, и҆ онà и҆зволáва да жи-
вѣ́е съ не́го, да ѧ҆ не ѿстáва:
13 И҆ женà коя́то и҆́ма мꙋ-
жа невѣ́рна, и҆ то́й и҆зволá-
ва да живѣ́е съ не́ѧ, да го
не ѿстáва.
14 Защо́то се ѡ҆свящáва
мꙋжъ невѣ́ренъ чрезъ женà
вѣ́рна, и҆ женà невѣ́рна ѡ҆с-
вящáвасе чре́зъ мꙋжа вѣ́рна:
защо́то дрꙋго ѿче чáда та
вáши щéха да сà нечúсти:
а҆ сегà сà свя́ти.
15 А҆́ко ли невѣ́рныи и҆́ска
да се ѿстáва, нéка се ѿстá-
ва, защо́то брáтъ и҆лѝ се-
стрà въ тако́въ (слꙋчай) не
сà вѫрзани: поне́же Бгъ ны
є҆ повыкáлъ на мúръ.
16 Защо́то, каквѝ знáешъ,
же́но, да лѝ не щéшъ да спа-
се́шъ мѫжѫтъ; и҆лѝ каквѡ
знáешъ ты мꙋжꙋ, да лѝ не
щéшъ да спасе́шъ женà та;
17 То́кмѡ се́кой нéка хо́ди
такà, какво́то мꙋ є҆ Бгъ ѿ-
предѣлúлъ, се́кой, какво́то
го є҆ Гдь повыкáлъ: и҆ такà
заповѣ́дꙋвамъ по сúчки те
цéркви.
18 Ѡ҆брѣ́занъ ли є҆ повы́-
канъ нѣ́кой (въ вѣ́ра та);
нéка ѿстáни ѡ҆брѣ́занъ: не
ѡ҆брѣ́занъ ли є҆ повы́канъ:
да се не ѡ҆брѣ́зꙋва.
19 (Защо́то) ѡ҆брѣ́занїе то
не є҆ нúщо, и҆ неѡбрѣ́занїе
то не є҆ нúщо, но (сúчко то
стои́) въ сохранéнїе то на-
зáповѣди те Бж҃їи.
20 Се́кой да стои́ въ о҆́но-
вà повы́кꙋванїе, въ кое́то
є҆ повы́канъ.
21 Рáбъ ли си повы́канъ
(въ вѣ́ра та): да не тѐ є҆
грыжа: но а҆́ко и҆ да мо́жешъ
да бѫдешъ свобо́денъ, по̀
многѡ покорú се́бе си.
22 Защо́то, кой́то є҆ по-
вы́канъ въ Гдѣ рáбъ, то́й є҆
свобо́денъ на Гдà: подо́бнѡ
и҆ кой́то є҆ повы́канъ, сво-
бо́денъ, бы́ва рáбъ Хрто́въ.
23 Съ цѣнà сте кꙋпени
(скѫпа): не бы́вайте рабѝ
на человѣ́цы те.
24 Брáтїе, се́кой да стои́
предъ Бга въ о҆́ный (чи́нъ),
въ кой́то є҆ повы́канъ.
25 А за дѣ́вицы те нéмамъ
(никое) повелѣ́нїе ѿ Гдà:
но поне́же быдо́хъ помило-
ванъ ѿ Гдà да (мꙋ) бѫдемъ
вѣ́ренъ, давамъ совѣ́тъ.
26 И҆зъ про́чее мы́слимъ да
є҆ добро̀ товà за настоѧ́ща
та нꙋжда, (си́рѣчь) защо є҆
добро̀ да ѿстáне се́кой че-
ловѣ́къ такà (какво́то є҆)
27 Вѫрзáлъ ли си се съ женà

не йскай развързуванѣ: развързалъ ли си се ѿ жена; не траси жена.
28 А ако се ѿженишъ, не щешъ да согрѣшишъ: й ако се ѿжени дѣвица, не ще да согрѣши: но оній ще да ймат скорби тѣлесны, а азъ ви жалимъ.
29 Азъ ви говоримъ, братіе, (това) защо време то е кратко веке, щото й които иматъ жены, (трѣбува) да бъдатъ като оніа, които нематъ:
30 И които плачатъ, (да бъдатъ) като оніа, които не плачатъ: й които се радуватъ, като оніа, които се не радуватъ: й които купуватъ, като оніа, които нематъ нищо:
31 И които придобыватъ ѿ тоа свѣтъ, като оніа които не придобыватъ: защото преходи образо натоа свѣтъ.
32 А азъ йскамъ да сте безгрыжни. Който не е жененъ грыжасе за Божественны те (работы сирѣчь) какви да оуголи на Гда:
33 А който е жененъ, грыжасе за мірски те (работы, сирѣчь) какви да оуголи на жена та, (така точно) йма различіе й по между жена й дѣвица.
34 Защото нежѣнена та грыжасе за Божественны те (работы, сирѣчь какви да оуголи на Гда), за да бъде свята й съ тѣло той съ духатъ: а жѣнена та грыжасе за мірски те (работы, сирѣчь) какви да оуголи на мъжътъ.
35 А това ви говоримъ за ваша та полза: не за да ви туримъ примка (на шіа та), но за да бъдете благочинни й твърди въ служеніе то Господне безъ молвы.
36 Ако ли нѣкой мысли, защо е срамотно на дѣвица та му (да стои дѣвица) ако й е преминало време то, й трѣбува да се ѿжени: той да прави каквото ще, не ще да согрѣши: такива нека се женатъ.
37 Но който е турилъ твердо намѣреніе на сърдце то си безъ нужда, й йма власть да твори по своа та воля каквото ще, й разсудилъ е на оумътъ си да държи дѣвица та си (нежѣнена), той добре прави.
38 Прочее й който ѿженува дѣвица та си, добре струва: а който я не жени, по добре струва.
39 Жена та е вързана (съ мъжътъ си) ѿ законатъ колкото време живѣе мъжо й: ако ли оумре мъжо й, свободна е, за когото ще, да се ѿжени: само (да бъва това) въ Гда.

40 Но по̀ блаже́нна є҆ а҆ко ѡ҆ста́не така̀, споре́тъ мое́то мнѣ́нїе: защо́то и҆ а҆зъ мы́слимъ да и҆мамъ Дх҃ъ Бж҃їй.

ГЛАВА И҃.

А҆ за оні́я (вещи) които се прино́сатъ въ же́ртва на і҆дѡли те, ні́е зна́еме, защо̀ си́чки те и҆маме зна́нїе (за нихъ): но зна́нїе то (ны пра́ви) горделивы, а҆ любовь та̀ назида́ва.

2 А҆ко ли нѣ́кой мы́сли защо̀ зна́е нѣщо, то́й і҆още нищо не зна́е, какво́то що тре́бꙋва да зна́е.

3 А҆ко̀ ли нѣ́кой лю́би Бг҃а, то́й є҆ позна́нъ ѿ не́гѡ.

4 А҆ за ꙗ҆денѣ то ѿ і҆дѡлски те же́ртвы, ні́е зна́еме, защо̀ і҆дѡло не є҆ нищо на свѣтѫтъ, и҆ защо̀ нѣма ни́кой дрꙋгъ Бг҃ъ, ѡ҆свѣ́нъ є҆ди́нагѡ (Бг҃а).

5 Защо́то а҆ко и҆ да и҆ма (нѣ́кои) да се гово́рятъ бо́гове, и҆ли на небо̀ то и҆лѝ на земля̀ та: (каквото що са̀ мно́го бо́гове, и҆ мно́го господїе:)

6 Но ні́е и҆маме є҆дного̀ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀, ѿ когѝто (быдо́ха) си́чки те (вещи), и҆ ні́е (сме) въ не́го: и҆ є҆дного̀ Гд҃а І҆и҃са Хр҃та̀, чрезъ кого́то (быдѐ) си́чко, и҆ ні́е (сме) чрезъ не́го.

7 Но нѣма оу҆ си́чки те (пра-ва̀) знаа́нѣ: а҆ нѣ́кои и҆ до сега̀ споре́тъ совѣсть та̀, ко-а́то и҆матъ за і҆дѡлы те ꙗ҆-да́тъ (же́ртвы те і҆дѡлски) като (да са) же́ртвы і҆дѡлски, и҆ поне́же совѣсть та̀ и҆мъ є҆ сла́ба, (съ това̀) се ѡ҆скверня́ва.

8 А҆ ꙗ҆денѣ то не поставля̀ва на́съ предъ Гд҃а: защо́то, нито а҆ко ꙗ҆де́ме, придобы̀ваме по̀ много (нѣщо), нито, а҆ко не ꙗ҆де́ме, загꙋбꙋ̀ваме.

9 Но варде́тесе, да не бы̀ та́я свобода̀ ва́ша была̀ соблазнъ на сла́би те.

10 Защото, а҆ко нѣ́кой (ѿ нихъ) те види, че ты, кой-то и҆машъ знаа́нѣ, сѣдишъ на трапе́за та въ і҆дѡлскїатъ хра́мъ, совѣсть та̀ не́гова, като що є҆ сла́ба, не щѐ ли да го оу҆твердѝ да ꙗ҆дѐ і҆дѡлски те же́ртвы:

11 И҆ щѐ поги́бне сла́бый бра́тъ ѿ твоѐ то зна́анѣ, за кого́то є҆ Хр҃то́съ оу҆мре́лъ.

12 А҆ кога́то согрѣша́вате тако̀ на врѫхъ бра́тїя та ва́ши, и҆ оу҆раня́вате и҆мъ совѣсть та̀ коя́то є҆ сла́ба, на врѫхъ Хр҃та̀ согрѣша́вате.

13 Заради това̀, а҆ко ꙗ҆стїе то соблазня́ва бра́та моего̀, не щѐмъ да ꙗ҆де́мъ ме́со во вѣки, да не соблазнимъ бра́та моего̀.

ГЛАВА ѳ҃.

Нѣ сѫмь ли Апостолъ; не
сѫмь ли свободенъ; не сѫмь
ли видѣлъ Гд҃а нашего Іи-
сѹса Хр҃та; не сте ли вые дѣ-
ло то мое ѿ Гдѣ;
2 Ако й да не сѫмь на дрѹ-
гии те Апостолъ, но вамъ
сѫмь (апостолъ): защото
вые сте печать на-мое то
апостолство ѿ Гдѣ.
3 Тоа є мойо ѿговоръ
срещо оніа, които ме ѿсѫж-
даватъ:
4 Бда ли немаме власть да
ѩдіме й да піеме;
5 Бда ли немаме власть да
водиме (съ себе) жена сестра
(ѿ Гдѣ), каквото й дрѹги
те Апостоли, й братіа та
Господни, й Кифа;
6 Или само азъ й Варнава
нѣмаме власть да не рабо-
тиме;
7 Кой воинъ слѹгѹва (нѣ-
кога) со свое то иждивеніе;
или кой насаждава лозѣ, й
ѿ плодѫтъ мѹ не ѩде; или
кой насе стадо, й ѿ млекото
на-стадо то не ѩде;
8 Бда ли (само) по чело-
вѣческіатъ (обычай) гово-
римъ това; не говори ли
това й законо;
9 Защото въ Мѡѵсеовыатъ
законъ є написано: да не
завѫржешъ ѹста та на-во-
лътъ който вѫрше. Бда ли
за волове те се грыжа Бг҃ъ;
10 Или (не) говори това
главнѡ за насъ: воистиннѹ
заради насъ є написано.
защо който ѡре длъжен є
да ѡре съ надежда: й който
варше, съ надежда варше да
воспріиме онова за което
се надѣе.
11 Ако ніе посѣахме въ
васъ дѹховныте (добрыни),
голѣма ли є работа, ако ѿ-
жнеме ѿ васъ тѣлесны те;
12 Ако дрѹги зематъ дѣлъ
ѿ ваша та стока, не пада ли
се по много ніе да земаме;
обаче не ѹпотребихме таа
власть: но сичко тѫрпиме
да не сториме нѣкое препят-
ствіе на благовѣствованіе
то Хр҃тово.
13 Не знаете ли, защо кои-
то свещеннодѣйствѹватъ,
ѿ церква та ѩдатъ; й които
слѹгѹватъ на олтаратъ, зе-
матъ дѣлъ ѿ олтаратъ:
14 Така й Гдь є заповѣ-
далъ на оніа, които про-
повѣдѹватъ єѵангеліе то, ѿ
єѵангеліе то да живѣатъ.
15 Но азъ ни єдно ѿ тіа
направихъ, нито ви писахъ
това заради да бѫде й за
мене така: защото подобре
ми є да ѹмремъ, нежели
(да ѿставимъ) да ѹмали
нѣкой похвала та моа.
16 Защото ако проповѣ-
дѹвамъ єѵангеліе то немамъ
похвала за това: понеже
имамъ неизбѣжна дол-
жность (да го проповѣдѹ

вамъ), и тѣшко и горко мѣ-
не, ако не проповѣдувамъ.
17 Защото, ако правимъ
това самоволнω, (ще да)
имамъ мзда: ако ли нево-
лею, (а то го правимъ) за-
щото ми е предадено слу-
женіе.
18 И защо можемъ да се
надамъ за мзда; за това,
защото проповѣдувамъ Еѵ-
ангеліе то Хртово безъ за-
плата, и не струвамъ спо-
ретъ власть та си, която
имамъ за проповѣдуваніе
то Еѵангелско.
19 Защото, ако и да самь
свободенъ ѿ сички те, бы-
дохъ рабъ на сички те, да
придобыемъ по многина:
20 Быдохъ на Іудеи те ка-
то Іудей, да Іудеи те при-
добыемъ: на оніа, които
са подъ законатъ (быдохъ)
като подзаконенъ, да под-
законны те придобыемъ:
21 На беззаконнии те като
беззаконенъ, (ако и да не
самь беззаконникъ на Бга,
но законникъ на Хрта), да
беззаконны те придобыемъ
22 Быдохъ на слабы те ка-
то слабъ, да слабы те при-
добыемъ: на сички те бы-
дохъ сичко, да спасемъ
всячески нѣколцына (ѿ сич-
ки те).
23 И това (сичко то) пра-
вимъ заради Еѵангеліе то,
да бждемъ сообщникъ нему.
24 Не знаете ли, защо кои-
то тжрчатъ на поприще то,
сички те тжрчатъ, а само
единъ пріима даръ; така
тжрчете, като да стигнете.
25 Ѳекой, който се под-
визава, ѿ сичко се воздер-
жава, и они (се воздержа-
ватъ) да пріиматъ тлѣненъ
вѣнецъ, а ніе (се воздержа-
ваме, да пріимеме) нетлѣ-
ненъ.
26 Изъ прочее така тжр-
чимъ, не като незнаенω:
така се подвизавамъ, ні
като че біемъ воздухатъ.
27 Но оумжртвувамъ си
тѣло то и смиравамъ го,
да не, като проповѣдувамъ
ма други те, самъ бждемъ
непотребенъ.

ГЛАВА І.

И не искамъ да не знаете,
братіе, защо отцы те наши
беха сички те подъ облакъ:
и сички те презъ море то
заминаха:
2 И сички те въ Мωѵсеа
се кржстиха въ облакатъ и
въ море то:
3 И сички те това исто то
духовно ястіе ядоха:
4 И сички те това исто то
духовно питіе пиха: за-
щото піеха ѿ духовныатъ
камень, който послѣдова-
ше: а каменьо беше Хртосъ.
5 Но не се возблагодара

ваше въ множина ѿ нихъ
Бгъ: защото попадаха
(мертви) въ пустына та.
6 А тіа (работы) быдоха
примѣри за насъ, за да не
пожелаеме и ніе зло то, как-
вото ѻни го пожелаха.
7 Нито ідолопоклонницы
бывайте, каквото (що бы-
доха) нѣкои ѿ нихъ: как-
вото що е писано: седнаха
людіе те да ядатъ и да пі-
ятъ, и станаха да играятъ.
8 Нито да блудствуваме,
каквото нѣкои ѿ нихъ
блудствоваха, и паднаха
(мертви) въ единъ день
двадесеть и три хилядш.
9 Нито да искушаваме
Хрта, каквото нѣкои ѿ
нихъ искусиха, (Бга) и по-
гинаха ѿ змїи те.
10 Нито роптете, каквото
нѣкои ѿ нихъ роптаха, и
погинаха ѿ всегубителныа
(аггелъ).
11 А сички те тіа (работы)
се случаваха съ нихъ като
примѣръ (за насъ): и напи-
саны быдоха за наученіе
намъ, които достигнахме
послѣдни те времена.
12 Заради това, който мы-
сли че стои, нека се варди
да не падне.
13 Друго искушеніе іоще
не вы е постигнало, ѡсвѣнь
человѣческо: но вѣренъ е
Бгъ, който не ще да вы ѡ-
стави за се искусите повече
ѿ колкото можете; но (за-
едно) съ искушеніе то ще
да ви даде и способъ за
да можете да претърпите.
14 Тогю ради, братіе мои
возлюбленніи, бѣгайте ѿ
ідолослуженіе то.
15 Азъ ви говоримъ като
на разумни, и разсудете вые
сами това що то ви гово-
римъ.
16 Чаша та на-благослове-
ніе то, коята благословля-
ваме, не е ли причащеніето
на-кръвь та Хртона; хлѣбо,
когото преломляваме, не е
ли причащеніе то на-тѣло
то Хртово;
17 Понеже хлѣбо е единъ,
и ніе множина та сме едно
тѣло: защото сички те се
причащаваме ѿ единыатъ
хлѣбъ.
18 Погледайте на Ісраил-
тяне те по плоти: които
ядатъ ѿ жертвы те, не са
ли причастницы на-жертво-
приношеніе то;
19 Що говоримъ прочее;
(това ли), защо ідоло е
нѣщо; или жертва та (ко-
ято се приноси) на ідоли
те значи нѣщо;
20 Не това: но (говоримъ)
защо сичко то що то при-
носатъ на жертва ѧзычни-
цы те, приносатъ го на бѣ-
сове те, а не на Бга: а не
искамъ да имате сообщеніе
съ бѣсове те.

21 Не можете да піете чаша та Господна и чаша та бѣсовска: не можете да се причащавате ѿ трапеза та Господна, и ѿ трапеза та бѣсовска.

22 Или искаме ли да разсърдиме Г҃да; еда ли сме по сили ніе ѿ негѡ;

23 Сичко ми е допущено, но не е сичко полезно: сичко ми е допущено: но сичко не назидава.

24 Никой не требува да иска (самѡ) своя та си полза, но секой (да иска) полза та на-ближнагѡ своегѡ.

25 Сичко що се продава на торжище то ядьте безъ всякое сомнѣніе за (да ви е мирна) совѣсть та:

26 Защото земля та е Господна, и сичко то щото я наполнява.

27 И ако нѣкой ѿ невѣрни те вы повыка, и искате да идете, сичко то щото ви предложатъ ядьте безъ всякое сомнѣніе заради совѣсть та.

28 Ако ли ви рече нѣкой, това е жертва идолска: не ядь те заради оногова който ви каза, и заради совѣсть та: защото земля та е Господна, и сичко то щото я наполнува.

29 А совѣсть (тука) не разумѣвамъ твоя та, но (совѣсть та) на-другіа: поне-же, защо свобода та моя да се ѿсужда ѿ чужда совѣсть;

30 Ако ли азъ съ благодареніе ямъ (що годе): защо да ме хулятъ (за това), за което азъ благодаримъ;

31 Прочее или ядете, или піете, или друго нѣщо творите, сичко во славу Б҃жію творете,

32 Не бждете на соблазнъ нито на Іудеи те, нито на Еллине те, нито на церква та Б҃жія:

33 Каквото и азъ угождавамъ на сички те въ сичко, и не искамъ своя та си полза, но (полза та) на множина та, да се спасатъ.

ГЛАВА А҃І.

Бывайте (прочее) подражатели мене, каквото и азъ Х҃ту.

2 Похвалявамъ вы, братіе, защото въ сичко ме помните, и държите преданія та (мои) каквото ви ги предадохъ.

3 Но искамъ да знаете, защо на секой мжжъ е глава Х҃тосъ, а на жена та е глава мжжо: а на Х҃та е глава Б҃гъ.

4 Секой мужъ който се моли (Б҃гу) или пророчествува съ покрыта глава, засрамува своя та глава.

5 И секоа жена коа́то се
моли (Бгу) или пророчеству-
ва гологлава, засрамува своа
та глава: защо все е една́к-
во е като да е бричена.
6 Затова ако жена се не
покрыва, нека се (карем) и
стриже) ако ли е срамотно
на жена да се стриже или
да се бричи, нека се покрыва.
7 Мжжъ прочее не трѣбува
да си покрыва глава та,
защото е образъ и слава
Бж ія: а жена та е слава на
мжжътъ.
8 Защото не е мжжо ѿ же-
на та, но жената ѿ мжжътъ:
9 И не бы де созданъ мжжо
заради жена та, но жена
та заради мжжътъ.
10 Заради това е длъжна
жена та да има покрывало
на глава та си (за знаменіе),
защо има власть (надъ неа
мжжо), заради агг҃ли те.
11 Обаче нито мжжо (бы
моглъ да бжде) безъ жена
та, нито жена та безъ мж-
жътъ въ Гд҃а.
12 Защото каквото жена
та е (зе́мана) ѿ мжжътъ,
така и мжжо (се ражда)
презъ жена та: а сичко то
(быва) ѿ Бг҃а.
13 Сами въ себе разсжжда́-
вайте, прилично ли е жена
да се моли Бгу гологлава;
14 А не учи ли вы и са́-
мо то естество, защо ако
мжжъ си ѿстава косы те
да му растатъ (голѣмы), то
му е безчестіе;
15 А жена ако ѡстава да
й растатъ косы те (голѣмы),
то е ней слава: защото ко-
сы те быдоха дадены ней
вмѣсто ѡклекло.
16 Ако ли нѣкой иска да
се препира, ніе немаме та-
ковъ обычай, нито церквы
те Бж іи.
17 И това като ви зара́-
чамъ не похваля́вамъ вы,
защото не се собирате за
(да бждете) по добри, но
по лоши.
18 Защото перво убо ко-
гато се собирате въ церква
та, слушамъ защо бываті
помеждувасъраздори и вѣ-
рувамъ мало нѣщо ѿ нихъ.
19 Защото трѣбува да бж-
датъ и ереси по междувасъ,
за да се явятъ оніа които
са достойни между васъ.
20 Когато се собирате про-
чее заедно, това, (щото
вые правите) не значи да
ядете вечера Господна:
21 Защото, на ядене то
секой превара да земе своа
та вечера, (така, щото) е-
динъ ѡстава гладенъ, а
другъ се е ѡпилъ.
22 Да ли немате домове
(гдѣ) да ядете и да піете,
или церквата Бж іа пре зи-
рате, и засрамувате оныа
които немате (що да я-
датъ): що да ви речемъ; да

вы похвалимъ ли за това (нѣщо); не щемъ да вы похвалимъ.
23 Защото азъ самь пріалъ ѿ (самагѡ) Гда онова, щото самь предалъ вамъ, защо Гдь Іисусъ въ онаа ноще, въ коато быдѐ предаденъ, зема хлѣбъ.
24 И като воздаде благодареніе, преломи (го), и рече: земете, ꙗджьте: това є тѣло то мое. което се за васъ ломи: това правете за мое то воспоминаніе.
25 Подобнѡ (зема) и чаша та по вечера та, и рече: таа чаша є новшо завѣтъ въ моа та кровь: това правете, колко то пжти піете, за мое то воспоминаніе.
26 Защото колкото пжти ꙗдете тоа хлѣбъ, и таа чаша піете, смерть та Господна возвѣщавате, доклѣ да дойде.
27 Прочее, който ꙗдѐ тоа хлѣбъ, или піе таа чаша Господна недостойнѡ, повиненъ є на тѣло то и на кржвь та Господна.
28 Заради това да испытува (секой) человѣкъ себе си, и така да ꙗдѐ ѿ (тоа) хлѣбъ, и да піе ѿ (таа) чаша.
29 Защото който ꙗдѐ и піе недостойнъ, той ꙗдѐ и піе ѡсуждѣніе за себе, понеже не различава тѣло то Господне.
30 Заради това (се находатъ) помеждꙋ васъ множина слаби и болни а множина са и оумрели.
31 Защото ако быхме разсуждали себе си, не быхме ѡсꙋдени были.
32 Но когато се сꙋдиме, наказꙋвамесе ѿ Гда, да се не ѡсꙋдиме съ сичкіатъ свѣтъ.
33 Заради това, братіе мои, когато се собирате да ꙗдете, чакайте єдинъ дрꙋгиго.
34 Ако ли є нѣкой гладенъ, нека ꙗдѐ въ кжща та си: за да се не собирате за ѡсужденіе а за дрꙋги те (работы), когато дойдемъ ще да оустроимъ.

ГЛАВА ВІ.

И за дꙋховни те (дарованія), братіе, не искамъ да не знаете.
2 Знаете; защо когато бехте невѣрни ходехте къ нѣми те ідоли, като да вы водеха.
3 Заради това ви казꙋвамъ, защо никой, който говори съ Дхъ Бжіи, не ще да продꙋма анаѳема (на) Іиса: и никой не може да наречѐ Іисꙋса Гда, токмѡ съ Дха стаго.
4 И дарованія та са различни, а дхъ є тоа истый.
5 И службы те са различнѡ, а Гдь є тоа истый:

6 И дѣйствiа та са различни, а Богъ е тоа истый, който дѣйствува сичко въ сички те.

7 А явленiе то на-Духатъ дáвасе секому за (общiа) полза.

8 Защото на едного се дава чрезъ Духа (свтáго) слово премудрости, а на другиго слово рáзума, чрезъ тоа истыатъ Духъ:

9 А на другиго вѣра, чрезъ тоа истыатъ Духъ: а на другиго дáръ да исцѣлява (болны), чрезъ тоа (истыатъ) Духъ:

10 А на другиго сила да прави чудеса, а на другиго пророчество, а на другиго (да знáе) да различава духове, а на другиго (да знáе) различны азыцы, а на другиго да толкува азыцы.

11 А сички те тiа дѣйствуiа единъ и тоа истый Духъ който (ги) раздѣлява секому особно каквото (самъ) иска.

12 Защото, каквото тѣло то е едно, и има много уды, а сичките удове на едно то тѣло, макаръ и да са много, пакъ са едно тѣло: така е и Христосъ.

13 Защото сички те нiе или Iудеи, или язычницы, или раби, или свободни съ единъ Духъ сме се кръстили: и сички те съ единъ Духъ сме се напоили.

14 Защото тѣло то се не состои от единъ удъ, но от много.

15 Ако бы рекла нога та, азъ не самь от тѣло то, защото не самь рука: да ли заради това не е от тѣлото;

16 И ако бы рекло ухо то, азъ не самь от тѣло то, защото не самь око: да ли заради това не е от тѣлото;

17 Ако бы было сичко то тѣло око, гдѣ бы было слышанiе то; ако ли бы сичко то (тѣло) было слышанiе, гдѣ бы было обонанiе то;

18 Но Богъ е расположилъ (сички те) уды въ тѣлото, секого (на свое то мѣсто) каквото е изволилъ.

19 И ако бы сички те (удове) были единъ удъ, гдѣ (бы было) тѣло то;

20 А сега са много удове, а тѣло е едно.

21 И не може око то да рече на ржка та: не требувашъ ми: или глава та (да рече) на нозе те: не требувате ми.

22 Но напротивъ, онiа удове на-тѣло то които ни се видатъ че са най слаби, они са най потребни.

23 И които мыслиме че са по безчестни въ тѣло то, нимъ струваме по голѣма честь (понеже ги покрываме съ прилѣжанiе).

24 И неблагообразни те

нáши (оу̑дове) покрыватсе
(ѿ нáсъ) съ по̀ голѣмо бла-
гообрáзїе: а҆ благообрáзни
те нáши нéматъ потрѣба (ѿ
покрыванѣ то). Но Бг҃ъ є҆
оу҆строилъ рáвно тѣло то,
понéже є҆ дáлъ по̀ голѣма
чéсть на нáй лошїатъ (оу̑дъ)
25 За да не быва раздóръ
въ тѣло то, но сички те оу̑-
дове да и҆матъ взаимно по-
печéнїе є҆дúнъ за другиго.
26 И а҆ко страда є҆дúнъ
оу̑дъ, страдатъ (съ нéго)
сички те оу̑дове: и҆ а҆ко се
слáви є҆дúнъ оу̑дъ, рáдуватъ-
се (съ нéго) сички те оу̑дове.
27 А҆ вы́е сте тѣло то Хр҃то-
во, и҆ оу̑дове нéгови сéкой
ѻ҆сóбно.
28 И є҆дни̑ є҆ поставилъ
Бг҃ъ въ цéрква та перво
а҆пóстолы, второ прорóцы,
трéто оу̑чители, пóслѣ (на
є҆дни є҆ дáлъ) сила (да тво-
ратъ чудеса̀), (на други)
дáръ да и҆сцѣлявáтъ (боле-
сти), да помáгатъ, да оу̑-
правлявáтъ, (да говóратъ)
различны а҆зы́цы.
29 Да ли̑ (са) сички те
а҆пóстоли; да ли̑ (са) сички
те прорóцы: да ли̑ (са) сич-
ки те оу̑чители; да ли̑ сич-
ки те чудотвóрцы;
30 Да ли̑ сички те и҆матъ
дáрба да и҆сцѣлявáтъ; да ли̑
сички те говóратъ (различ-
ны) а҆зы́цы; да ли̑ сички
те толкуватъ;
31 Но вы́е желáйте съ рéв-
ность по̀ голѣми те даро-
а҆нїя: и҆ а҆зъ ще ви покá-
жемъ (на това) пѫть по
премнóго высóкъ.

ГЛАВА ГІ.

А҆ко быхъ азъ говорилъ съ
а҆зы́цы человѣчески и҆ а҆ггел-
ски, а҆ любовь не быхъ и҆-
мáлъ былъ быхъ като мѣдь,
коя̀то звѫнти, и҆ли като
кýмвалъ, кóйто дрънка.
2 И а҆ко и҆мамъ (дáрка) да
прорóчествувамъ, и҆ знáмъ
сички те тáинства, и҆ сички
те вéщи, и҆ ако и҆мамъ сич-
ка та вѣра, до толко щото
да мóжемъ да премѣству-
вамъ и҆ гóры, а҆ любовь нé-
мамъ, не сáмь нищо.
3 И ако да си раздáмъ сич-
ко то и҆мѣнїе (на сиромáси
те), и҆ ако да си предáмъ
тѣло то да го и҆згорáтъ,
а҆ любовь нéмамъ, никаква
пóлза нéмамъ.
4 Любовь та̀ є҆ долготер-
пѣлива, милостива: любовь
та̀ не завиди: любовь та̀ се
не превознóси, нито высо-
комѣтствува,
5 Не безчинствува, не трáси
(сáмо) своя та си пóлза, не
сърдисе, не мысли зло̀.
6 Не рáдувасе за неправда
та, а҆ рáдувасе за и҆стина та:
7 Сичко прено́си, на сич-
ко хвáща вѣра, на сичко се
надѣе, сичко тѫрпи.

8 Любовь та̀ никога не престанꙋва: а҆ пророчества та ще да се прекрататъ, и҆ а҆зыци те ще да млъкнатъ и҆ знаанiе то ще да и҆счезне.
9 Защото (нiе) ѿ части знаеме и҆ ѿ части пророчествꙋваме:
10 Но когато дойде совершенно то, тогава ще да се прекрати частно то.
11 Когато а҆зъ бехъ малко дѣтѐ, като дѣтѐ говорехъ, като дѣтѐ мꙋдрꙋвахъ като дѣтѐ размышлявахъ: а҆ когато станахъ мѫжъ ѿхвърлихъ дѣтински те (работы)
12 Сега̀ нiе гледаме като презъ (мѫтно) огледало гадателнѡ, но тогава (ще да видиме) лицѐ съ лицѐ: сега̀ знамъ ѿ части, но тогава ще да познаемъ каквото що быдохъ и҆ а҆зъ познанъ.
13 Сега̀ стоятъ тiя три (добродѣтели), вѣра, надежда, любовь: но най голѣма є҆ ѿ нихъ любовь та̀.

ГЛАВА ДI.

Дружтвоѹ за любовь та̀, и҆ желайте съ ревность (да и҆мате и҆) дꙋховни те (дарованiя): а҆ найвече да пророчествꙋвате.
2 Защото който говори съ (незнаенъ) а҆зыкъ, не говори на человѣцы те, но на Бга: защото никой (мꙋ) не разбира, но онъ говори тайнства съ (свойатъ си) дꙋхъ.
3 А който пророчествꙋва, той говори на человѣцы те за назиданiе и҆ ѹтѣшенiе и҆ ѹтвержденiе.
4 Който говори съ (незнаенъ) а҆зыкъ, той себе назидава: а҆ който пророчествꙋва той назидава церква
5 И а҆зъ желаемъ сички те вые да говорите съ (различны) а҆зыцы, но повече (желаемъ) да пророчествꙋвате: защото по̀ голѣмъ є҆ който пророчествꙋва, нежели който говори съ (чꙋжди) а҆зы̀цы: ѹ҆свѣнь а҆ко ги не толкꙋва за да прiема церква та назиданiе.
6 Воистиннꙋ, братiе, а҆ко дойдемъ кодъ васъ, и҆ начнемъ да говоримъ съ (незнаены) а҆зыцы, каква̀ полза щехъ да ви ѹчинимъ, а҆ко не быхъ ви говорилъ съ и҆зясненiе, и҆лѝ съ познанiе, и҆лѝ съ пророчество, и҆лѝ съ поꙋченiе!
7 Каквото и҆ бездꙋшныте (вещи) които и҆здаватъ гласъ, като свирка та, и҆лѝ гꙋслы те, а҆ко не произнесатъ различны ѹдаренiя, какѝ ще да се разпознае онова̀ щото се свири, и҆лѝ щото се дрънка;
8 И а҆ко бы трꙋба̀та и҆здавала незначителенъ гласъ,

кой ще да се приготви за бранъ:

9 Така и вые ако не произносите съ язикатъ си вразумителни словеса, какво ще да се разумѣе онова щото говорите; воистинну вые ще да говорите на вѣтръ.

10 Колко много има, на примѣръ, различны рѣчи на свѣтжтъ, и ни една отъ нихъ не е безъ значеніе.

11 Ако не разумѣемъ прочее значеніе то на рѣчь та, ще да бждемъ другоязыченъ за оногова който говори, и оный който говори ще да бжде другоязыченъ за мене.

12 Така и вые, понеже съ ревность желаете духовни те (дарованія), прилѣжавайте да се обогатите (съ нихъ) за назиданіето на церква та.

13 Заради това който говори съ (незнаенъ) язикъ, да се моли Богу, (на му даде дарба) да толкува.

14 Защото, ако се молимъ Богу съ (незнаенъ) язикъ, духо ми се моли: но оумо ми остава безплоденъ (за церква та).

15 Що трѣбува прочее (да правимъ); азъ ще да се помолимъ съ духатъ, но ще да се помолимъ да ме разумѣватъ (други тѣ): ще да пеемъ съ духатъ, но ще да пеемъ да ме разумѣватъ (други те).

16 Понеже ако благодаришъ (Бога само) съ духатъ, какво ще да рече, аминь, въ твоя та благодарственна молитва простолюдныйо, който не разумѣва язикатъ; защото онъ не знае що говоришъ.

17 Ты добре благодаришъ; но другїо не се назидава (отъ това).

18 Благодаримъ Бога моего, понеже на помного язицы говоримъ отъ сички те васъ.

19 Но въ церква та петь словеса искамъ да продумамъ та да се разумѣватъ, (съ който можемъ) да ползувамъ и други нежели безчисленни словеса съ (незнаенъ) язикъ.

20 Братїе, не бывайте дѣца съ оумове те: но бывайте младенцы со злоба та, а съ оумове те бывайте совершенни (мужїе).

21 Въ законатъ писува: защо азъ ще да говоримъ съ други язицы, и съ други оустны на тоя народъ, но ни така не щатъ да ме послушатъ, говори Господь.

22 Заради това язицы те са знаменіе не за оныя който вѣрува тъ, но за невѣрны те: а пророчество то не

за невѣрни те, но за оныа
който вѣрꙋватъ.
23 Ако бы се собрала про-
чее сичка та църква на кꙋпъ,
и начнали бы сички те да
говоратъ съ (незнаены) азы-
цы, и влѣзли бы (тамо)
простацы или невѣрницы,
не щатъ ли да речатъ, че
сте се избезꙋмили;
24 Но ако сички те проро-
чествꙋватъ, и влѣзе нѣкой
нивѣрникъ или простакъ (въ
църква та), онъ се обличава
отъ сички те и испытꙋ-
васе отъ сички те:
25 И така тайны те мꙋ
сердечни ще да бѫдатъ явни:
щото ще падне на лице
то си, и ще да се поклони
на Бга. и ще да проповѣ-
дꙋва, защо Бгъ е воистин-
нꙋ съ васъ.
26 Прочее какви трѣбꙋва
(да правите) братїе; когато
се собирате (и) секой отъ васъ
има Ψаломъ, има поꙋченїе,
има (молитва на незнаенъ)
азыкъ. има откровенїе, има
толкованїе: сички те (тїя)
да бываатъ за назиданїе.
27 Ако ли нѣкои говоратъ
съ (незнаены) азыцы, да
говоратъ само двама, или
най много трима, и они
единъ слѣдъ дрꙋгиго: а
единъ да толкꙋва.
28 Ако ли не е толкова-
тиль (който говори), да
млъчи (вѫтре) въ църква те,
а само въ себе си да гово-
ри и на Бга.
29 (Така) и пророцы два-
ма или трима да говоратъ
а дрꙋги те да разсꙋждаватъ
30 Ако ли се открые нѣко-
мꙋ отъ онія който сѣдатъ
(въ църква та), първыо да
млъкне.
31 Защото сички те може-
те да пророчествꙋвате е-
динъ слѣдъ дрꙋгиго, за да
се оучатъ сички те, и сич-
те да се оутѣшаватъ.
32 И дꙋхове те пророчески
покораватсе на пророцы те:
33 Защо Бгъ не е (Бгъ)
на-немирство то, но (Бгъ)
на-миратъ, каквото (що се
види) въ сички те църквы
на-свѧтїи те.
34 Жены те ваши въ църк-
вы те да мѫлчатъ: защото
не имъ е допꙋщено да го-
воратъ, но да се покора-
ватъ, каквото и закона го-
вори.
35 Ако ли искатъ да се наꙋ-
чатъ нѣщо, нека пытатъ
(за него) дома свои те мѫ-
жѣ: защото е срамотно да
говори жена въ църква та.
36 Дали отъ васъ излѣзе
слово то Бжїе; или само до
васъ е стигнало;
37 Ако нѣкой мысли че е
пророкъ или (има даръ) дꙋ-
ховенъ, той нека знае, за-
що тїя (работы) щото ви
пишемъ, заповѣди са Гдни.

38 Ако ли нѣкой не познава, нека не познава.

39 Заради това, братіе, мои, прилѣжавайте съ ревность да пророчествувате, но не возбранявайте и да говоратъ съ (незнаены) язици.

40 А сичко то това да бъва благоприлично и чинно.

ГЛАВА ЕІ.

И воспоменувамъ ви, братіе евангеліе то което ви благовѣстихъ, което и пріяхте, и въ което стоите (до сега):

2 Чрезъ което се и спасавате, ако (го) държите поретъ поученіе то, съ което ви го благовѣстихъ: освѣнь ако не сте напраздно повѣровали.

3 Защото ви предадохъ най на предъ онова, що то и (самъ) пріяхъ, (сирѣчь), що Христосъ оумре заради наши те грѣхове, споретъ писанія та:

4 И що бъде погребенъ, и що воскресна въ третіятъ день, споретъ писанія та:

5 И що се яви на Кифа, а послѣ на дванадесеть те (апостоли):

6 Послѣ по това се яви на по множина отъ петстотини братія изведнаж, отъ които по много то са живи (и) до сега, а нѣкои оумреха.

7 Послѣ се яви на Іакова, а по него на сички те апостоли.

8 А най послѣ отъ сичките, явисе и мене, като на нѣкое метнато дѣте.

9 Защото азъ самь най малокъ отъ Апостоли те: който не самь достоинъ да се наречемъ Апостолъ, защото гонихъ церква та Божія.

10 Но съ Божія та благодать есмь това, щото самь, и негова та благодать, която ми е далъ не бъде праздна, но азъ отъ сички те нихъ по много се потрудихъ: обаче не азъ, но Божія та благодать, която е съ мене.

11 Прочее или азъ, или они, ніе така проповѣдуваме, и вые така вѣровахте.

12 И ако ніе проповѣдуваме що Христосъ е воскреснялъ отъ мертвы те, какво говоратъ нѣкой по между васъ, що нема воскресеніе на-мертви те;

13 И ако да нема воскресеніе на-мертви те, то ни Христосъ не е воскреснялъ.

14 Ако ли Христосъ не е воскреснялъ, праздно е наше то проповѣданіе, праздна и вѣра та ваша.

15 А ніе бы се нашли лжесвидѣтели предъ Бога, понеже свидѣтелствовахме на Бога, що е воскресилъ

Хр҃та̀: когото не є̑ воскре-
силъ, а̑ко мертви те не вос-
кресн8ватъ.
16 Защото, а̑ко мертви
те не воскресн8ватъ, нито
Хр҃тосъ є̑ воскресналъ:
17 Ако ли Хр҃тосъ не є̑ вос-
кресналъ, ваша та вѣра є̑
суетна: и̑ вые сте і̑още въ
грѣхове те ваши:
18 Прочее и̑ с҃ніа са погиб-
нали, които са оу̑мрели въ
Хрїстїанска та вѣра.
19 И а̑ко ніе и̑маме надеж-
да на Хр҃та̀ само за тоа
свѣтъ, ніе сме найѿкаанни
ѿ сички те человѣцы.
20 Но понеже Хр҃тосъ вос-
кресна̀ ѿ мертвы те, быдѐ
(като) первенецъ на оу̑мре-
ли те.
21 Защото, понеже смерть
та̀ дойдѐ чрезъ человѣка, и̑
воскресеніе то на-мертви те
(быде) чрезъ человѣка.
22 Защото, каквото сич-
ки те оу̑мират чрезъ Адá-
ма, така̀ и̑ чрезъ Хр҃та̀ сич-
ки те ще да ѿживѣатъ.
23 Но секой въ свойатъ
редъ: первоХр҃тосъ, а̑ послѣ
оніа, които са вѣровали въ
Хр҃та̀, въ негово то пришé-
ствіе.
24 А по това̀ (ще бъде)
скончаніе, когато(той)пре-
дадѐ царство то на Бг҃а и̑
О҃ца̀, и̑ когато довържши
секое началство, и̑ секоа
власть и̑ сила.
25 Защото той трѣб8ва да
царува, докле да тури сички
те враги подъ нозѣ те си.
26 А послѣдніо врагъ, ко-
гото ще да довършши, є̑сть
смерть та̀.
27 Защото (Бг҃ъ) сичко
покорѝ подъ нозѣ те м8: а̑
когато се говори, защо м8
є̑ сичко покорено, ꙗвно є̑,
защо̀ ѿсвѣнь О̑ногова, кой-
то м8 є̑ покорилъ сичко то.
28 А когато се покори
нем8 сичко, тогава и̑ самъ
Сынъ ще да се покори на
О̑ногова, който м8 є̑ поко-
рилъ сичко, за да бжде Бг҃ъ
сичко въ сички те.
29 Понеже какъ̀ ще да
сторатъ оніа, които се крж-
щаватъ зарадѝ мертвы те;
а̑ко ли мертви те со всѣмъ
не воскресн8ватъ; защо̀ ли
се и̑ кржщаватъ зарадъ мер-
твы те;
30 А защо̀ ли и̑ ніе пріи-
маме бѣды̀ ката часъ;
31 Ката день оу̑мирамъ:
тако ми похвала̀ та (бра-
тіе) коато и̑мамъ (за васъ)
чрезъ Ісуса Хр҃та̀ Гд҃а на́-
шего.
32 Ако, като человѣкъ се
корихъ со звѣрски (человѣ-
цы) во Ефесъ, каква̀ полза
и̑мамъ, а̑ко не воскресн8ватъ
мертви те; (а̑ко не воскре-
сн8ватъ), да ꙗдеме и̑ да піе-
ме, защото оу̑трѣ щѐ да
оу̑мреме.

33 Не прелщавайтесе: зли содружества развалятъ до-
брый нравы.
34 Истрезнетесе (като що е) праведно, и не согрешавайте: защото има некои по между васъ, които не знаатъ (ни) Бга: за вашъ срамъ ще да речемъ.
35 Но ще да рече некой: какво ще да воскреснатъ мертви те; и съ какво тело ще да дойдатъ;
36 Безумне, това щото сеешъ ты, не ще да изникне, ако не оумре:
37 И това щото сеешъ, не сеешъ ты онова тело което ще да се роди, но голо зерно, каквото се случи, пшенично, или ѿ други те некое:
38 А Бгъ му дава тело то, каквото онъ поиска, и на секое семе прилично то(му) тело.
39 Не е секое тело еднакво (съ друго) тело: но друго е тело оу человецы те, а друго оу птицы те.
40 И (има) телеса небесни, и телеса земни: но друга е слава та на-небесни те, а друга на-земни те.
41 Друга е слава та на-солнце то, друга е слава та на-месяцътъ, друга е слава та на-звезды те: и звезда ѿ звезда различествува въ слава та.
42 Така (и що ще да буде) и воскресеніе то на-мертви те: сеесе (тело) тленно, воскреснува тело нетленно:
43 Сеесе безчестно, воскреснува славно: сеесе слабо, воскреснува силно:
44 Сеесе тело животно, воскреснува тело духовно, (защото) има тело животно, и има тело духовно.
45 Така е и писано: первыо человекъ Адамъ сотворенъ е съ душа жива, а последніо Адамъ е Духъ животворящій.
46 Но не е перво духовно то, но животно то, а после духовно то.
47 Первыо человекъ е ѿ земля, пръстенъ: вторыо человекъ е Гдь ѿ небо то.
48 Каковъ то е пръстеныо, такива са и пръстени те: и каковъ то е небесныо, такива са и небесни те:
49 И каквото се облекохме въ образатъ на-пръстеныа, така ще да се ѡблечеме и въ образатъ на-небесныа.
50 А това ви говоримъ братіе, защо (това наше) тело и кровь, не можатъ да наследатъ царство то Божіе, нито тленно то може да наследи нетленіето.
51 Ето ви казувамъ таинство: ніе сички те оубо не щеме да оумреме, но сички те ще да се изменимe:

52 Изведнажъ, въ мгно-
веніе ока, въ последнытатъ
(гласъ) трубный: защото
(труба та) ще да вострубы,
и мертви те ще да воскре-
снатъ нетленни, и ние ще
да се изменимe:
53 Защото това тленно
то (тело) требува да се о-
блече въ нетленіе, и това
смертно то да се облече въ
безсмертіе.
54 А когато това тленно
то се облече въ нетленіе, и
смертно то това се облече
въ безсмертіе, тогава ще да
се исполни слово то на-пи-
саніе то: погжлната быде
смерть та отъ победа та.
55 Где ти е, о смерте,
жало то; где ти е, о аде,
победа та;
56 Но жало то на смерть
та е, грехо: а сила та на-
грехжтъ е, законо.
57 Но благодареніе (да бж-
ди) на Бга, който ни е да-
ровалъ победа презъ Гда
нашего Іисуса Хрта.
58 И така, братіе мои воз-
любленніи бждете тврърди,
непоколебими, и преуспе-
вайте всегда въ дело то
(Гдне, понеже знаете, за-
ще трудо вашъ не ще да
остане праздень предъ Гда.

ГЛАВА ЗІ.

А (колкото) за милостына
та която се собира за сва-
ти те, правете и вые така
каквото що устроихъ въ
церквы те Галатійски.
2 Въ первый день отъ сед-
мица та, секой отъ васъ да
тура на страна, колкото му
е возможно, и да го варди
у себе, да не бъва собиранѣ
тогава, когато азъ дойдемъ.
3 А когато дойдемъ, кой-
то вые изберете, нихъ ще
да пратимъ съ писма да за-
несатъ ваша та помощь во
Іерусалимъ.
4 Ако ли бжде прилично
и азъ да идемъ, они ще да
пойдатъ съ мене.
5 Азъ ще дойдемъ кодъ
васъ когато заминемъ презъ
Македонія: (защото презъ
Македонія требува да прой-
демъ).
6 А у васъ може быти,
ще да поседимъ, или и ще
да презимувамъ, за да ме
испратите вые, кждето ще
да идемъ.
7 Защото не искамъ да вы
видимъ сега съ преходенѣ
то: но надамсе да поседимъ
нѣколко време у васъ, ако
изволи Гдь.
8 А во Ефесъ ще да седимъ
до Пятдесятница:
9 Защото големи врата
ми са се отворили за рабо-
тенѣ, и противницы те ми
са много,
10 Ако дойде Тімоѳей
(кодъ васъ), гледайте да

кжде безъ страхъ между васъ: зашото и той совершава дѣло то Гдне, каквото и азъ.

11 Да го не оукори прочее никой: но испроводете го мирнѡ, да дойде кодъ мене: зашото го чакамъ съ братіа та.

12 И колкото за брата Аполлѡса, много го молихъ, да дойде заеднѡ съ братіа та къ вамъ: но ѿнюдъ не щеа да дойде сега: а ще дойде когато мѹ прилегне.

13 Бждете бодри, стойте во вѣра та, бждете мѹжественни, и крѣпетесе:

14 Ѕичко (щото правите) да быва оу васъ съ любовь.

15 И молимъ вы, братіе, знаете Ѕтефаниноватъ домъ, защо е (онъ) начало (на-Хрістіанска та вѣра) во Ахаїа, и защо са предали себе си въ слѹженіе то на свжти те:

16 Бждете и вые покорни на такива, и секомѹ, който се трѹди и спомоществѹва.

17 И возрадовахса (по премногѡ) за пришествіе то Ѕтефаниново и Фѹртѹнатово, и Ахаїково, защото ваше то раздѹченіе они допжлниха:

18 Защото они оупокойха и мойатъ и вашіатъ дѹхъ. Попитайте прочее такива (человѣцы).

19 Поздравлаватъ вы церкви те Асійски. Поздравлаватъ вы по премногѡ ѿ Гдѣ Акѹла и Пріскілла, съ домашна та имъ церква.

20 Поздравлаватъ вы сички те братіа. Поздравете единъ дрѹгиго съ цѣлованіе свято.

21 Това поздравленіе (се написа) съ ржта та моа рѹка Павлова.

22 Който не лꙋбича Гда нашего Іисѹса Хрта да бжде проклетъ, (съ тая клетка) маранъ аѳа.

23 Благодать та на-Гда нашегѡ Іисѹса Хрта (да бжде) съ васъ:

24 И моа та любовь (да бжде) со сички те васъ ѡ Хртѣ Іисѹсѣ. аминь.

† Перво то посланіе къ Корінѳаномъ быде написано и пратено ѿ Філіпиы те чрезъ Ѕтефанина, и Фѹртѹната, и Ахаїка, и Тімоѳеа.

Къ Корінѳѧнѡмъ в҃ посланїе

Свѧтагѡ апостола Павла.

Глава а҃.

Павелъ, съ вола та Бж҃їа
апостолъ Ї҆исꙋсъ Хр҃товъ,
и҆ Тїмоѳей братъ, на церк-
ва та Бж҃їа, коато є҆ въ Ко-
рінѳъ, и҆ на сички те свтїи,
които се нахождатъ по
сичка та А҆хаїа:
2 Благодать (да бꙋде)
вамъ и҆ миръ ѿ Бг҃а Ѻц҃а
нашегѡ, и҆ Гд҃а Ї҆исꙋса Хр҃та.
3 Благословенъ, (да є҆) Бг҃ъ
и҆ Ѻц҃ъ на-Гд҃а нашегѡ Ї҆и-
сꙋса Хр҃та, Ѻц҃ъ на-мило-
сердїе то, и҆ Бг҃ъ на всако
то ꙋтѣшенїе,
4 Който ны ꙋтѣшава ꙋ
сѣкоа скорбь наша, за да
можеме и҆ ніе да ꙋтѣшава-
ме ѻнія, които се намерꙋ-
ватъ ꙋ сѣкаква скорбь, съ
ѻнова ꙋтѣшенїе съ което
и самы ꙋтѣшаваме ѿ Бг҃а.
5 Защото, каквото що се
ꙋмножаватъ наши те стра-
данїа за Хр҃та, така се ꙋ-
множава и҆ ꙋтѣшенїе то
наше чрезъ Ї҆исꙋса Хр҃та.
6 И҆ ако ніе скорбиме. (скор-
биме) за ваше то ꙋтѣше-
нїе и҆ спасенїе, което се по-
лꙋчава чрезъ терпѣнїе то
на-тїа и҆сти те страданїа,
които и҆ ніе страдаме:
7 Яко ли се ꙋтѣшаваме,
(ꙋтѣшавамесе) за наше то
ꙋтѣшенїе и҆ спасенїе, и҆ на-
дежда та коато и҆маме за
васъ несомнѣнна є҆: поне-
же знаеме, защо каквото
кѡвате сопричастницы на-
наши те страданїа, така
(ще да бꙋдете) и҆ на ꙋтѣ-
шенїе то.
8 Защото не и҆скаме ніе,
братїе, да не знаете заради
наша на скорбь, коато ни
се слꙋчи во А҆сїа, и҆ съ коато
се ѿтегчихме чрезъ мѣра, и҆
по многѡ ѿ сила та ни що-
то се не надѣехме да ѿста-
неме и҆ живи.
9 Ніе сами мыслехме въ
себеси като че сме ѿсꙋждени
веке на смерть, за да се не
надѣете на себеси, но на
Бг҃а, който воскрешава мер-
твы те.
10 Който ѿ толко (близ-
ска) смерть ны є҆ и҆збавилъ,
и҆ и҆збавлава (ны): на ко-
гото се и҆ надѣеме, защо и҆

ї҆още ще да ны ѝзба́ви,
11 Като помагате и̂ вы́е
съ ва́ша та моли́тва за на́-
съ, за да се возблагодари́
за на́съ ѿ мно́ги лица́ да-
рова́нїе то, ко́ито е̂ даро-
ва́но на́мъ чрезъ многи́на.
12 Защо́то похвала́ та на-
ша е̂ таа, свидѣ́телство то
на-совѣсть та̀ ни, защо́ (си́-
рѣчь) поживе́хме на свѣ-
тътъ, а̂ най ве́че помежд8
васъ съ бг҃оугодна просто-
та̀ и̂ чистосерде́чїе, не съ
пло́тска прем8дрость, но съ
благодать Бж҃їа.
13 Поне́же ні́е не ви пи́ше-
ме др8го (нѣ́що) ѿсвѣ́нь
това́ що́то (т8ка) чете́те,
и̂лѝ и̂ раз8мѣ́вате: и̂ на-
дамсе, защо̀ и̂ до край ще
да раз8мѣ́ете:
14 Какво́то ны и̂зразумѣ́х-
те ѿ части, защо̀ сме ви
похвала̀, какво́то и̂ вы́е
намъ въ деньжтъ на-Гд҃а
нашегѡ І҆ис8са (Хр҃та̀).
15 И съ таа (тве́рда) на-
де́жда, и̂скахъ да до́йдемъ
по̀ напредъ кодъ васъ, за
да ви оу҆чи́нимъ втори
пжть радость:
16 И презъ васъ да зами́-
немъ въ Македо́нїа, и̂ пакъ
ѿ Македо́нїа да се вжрнемъ
кодъ васъ, а̂ вы́е да ме и̂с-
пратите во І҆8дейска та
(земла̀).
17 Като и̂махъ про́чее това̀
намѣ́ренїе, да ли самь оу-
потреби́лъ легкомы́слїе; и̂ли́
плотски размышла́вамъ,
що́то размышла́вамъ, за
да бжде оу ме́не, т8, така̀
е̂ така̀ е̂, т8, не е̂ не е̂;
18 Бг҃ъ е̂ вѣ́ренъ, защо̀
оу҆че́нїе то наше кое́то ви
проповѣ́дахме, не бждѐ, т8
така̀ е̂ т8 не е̂:
19 Защо́то Сы́нъ Бж҃їй
І҆исусъ Хр҃то́съ, кого́то ви
проповѣ́дахме ні́е, (си́рѣчь)
а̀зъ и̂ Сїл8анъ и̂ Тїмоѳей,
не бждѐ така̀ е̂ и̂ не е̂ но въ
самаго̀ не́го бждѐ така̀ е̂.
20 (Защо́то си́чки те о-
бѣщанїа Бж҃їи, оу не́го са
така̀ е̂, и̂ оу не́го е̂ ами́нь,)
за да се просла́ви Бг҃ъ чрезъ
насъ.
21 И Бг҃ъ е̂ ко́йто ны
оу҆вѣра́ва заеднѡ съ васъ
во Хр҃та̀, и̂ ко́йто ны е̂
помазалъ:
22 Ко́йто ны е̂ и̂ запеча-
тилъ, и̂ далъ е̂ ѡ҆бр8че́нїе
д8ховно въ наши те сердца̀:
23 Я азъ призы́вамъ Бг҃а
(да бжде) свидѣ́тель на моа̀
та̀ д8ша́, защо̀, поне́же вы
жалимъ, не дойдо́хъ до се-
га̀ въ Корі́нѳъ.
24 Не защо́то ні́е и̂скаме
да земеме власть надъ вѣ-
ра та ваша, но защо́то жи-
лаеме да спомоществ8ваме
на ваша та радость: защо́-
то вы́е стоите твердѡ оу
вѣ́ра та.

ГЛАВА В҃.

Азъ самь сторилъ въ себе си това намѣреніе, да не дойдемъ (сирѣчь) пакъ кодъ васъ со скорбь.
2 Защото, ако азъ вы ѡскорблявамъ, а то, кой ще мене (другъ) да ѡкрадува, ѡко не оный, който пріима скорбь ѿ мене;
3 За то ви й писахъ това йсто то, за да не бых се ѡскорбилъ, когато дойдемъ, ѿ оніа, за които требуваше да се радувамъ, понеже самь оувѣренъ за сички те васъ, защо моа та радость є на сички те васъ (радость).
4 Защото ѿ голѣма скорбь й ѿ сердечна туга ви писахъ съ много слъзы, не за да се ѡскорбите, но да познаете моа та превеликалюбовь, коато ймамъ къ вамъ.
5 Ако ли є нѣкой ѡскорбилъ мене, не (само) мене є ѡскорбилъ, но по малко (да не речемъ много) й сички те васъ.
6 Довольно є за него това наказаніе, което є ѿ множина (пріалъ):
7 И напротивъ (требува сега веке) да му простите, й да го оутѣшите, да не бы былъ погжланатъ таковый ѿ безмѣрна та своа скорбь.
8 Заради това вы молимъ, да му подтвердите (своа та) любовь.
9 Защото за това ви й писахъ, да вы йскусимъ да ли сте въ сичко послушливи.
10 А комуто вые въ нѣщо прощавате, й азъ (му прощавамъ): защото, ако азъ самь простилъ нѣщо, комуто самь простилъ, заради васъ (самь простилъ) ѿ лице то Хр҃тово,
11 За да не ни стори ѡбида сатана та: защото ніе разумѣваме негові те хитрости.
12 И като дойдохъ въ Трωада да проповѣдувамъ Єvаггеліе то Хр҃тово, ако й да ми ѿвори Гдь врата,
13 Паки не може да ми се оупокои душа та, като не намерихъ (тамω) Тіта брата моего: но като се простихъ съ нихъ, ѿидохъ въ Македонія.
14 Но благодареніе (да бжде) на Бг҃а, който ны прави всегда побѣдители чрезъ Іисуса Хр҃та, й йзавлява чрезъ насъ благоуханіе то на-негово то познаніе во всакое мѣсто:
15 Защото сме Хр҃тово благоуханіе предъ Бг҃а, й по между оніа, които се спасаватъ й които погибнуватъ:
16 И на єдни те оубω смрадъ смертоносенъ за

смéрть: а҆ на дрꙋги те бла-
гоꙋханіе ѿживи́телно за
живо́тъ: кой є҆ возмо́женъ
за това̀.
17 Защо́то ніе не препра́-
ваме сло́во то Бж҃іе, какво́-
то (що пра́вать) мнози́на,
но пропове́дꙋваме чи́стѡ
като ѿ Бг҃а, (и҆ като) предъ
Бг҃а, за Хр҇та̀.

ГЛАВА Г҃.

Пакъ ли (тре́бꙋва и҆знова)
да захва́неме да се прика́-
зꙋвамъ ва́мъ; и҆ли̇ тре́бꙋва,
какво́то на нѣ́кои си, (да
имаме) препорꙋчи́телни пи-
сма̀ до ва́съ и҆ли̇ ѿ ва́съ пре-
порꙋчи́телни (до дрꙋги нѣ-
кои):
2 Писмо̀ то на́ше (препорꙋ-
чи́телно) вы́е сте (и҆сти те),
кое́то є҆ напи́сано на на́ши
те сердца̀, и҆ кое́то разꙋмѣ́-
вать и҆ прочи́тать си́чки
те человѣцы:
3 Поне́же є҆ ꙗ҆вно, защо̀ сте
вы́е писмо̀ Хр҇то́во, кое́то є҆
напи́сано чрезъ на́ше то слꙋ-
женіе, нѐ съ мастило, но съ
Дх҃ъ на-живагѡ Бг҃а, нѐ на̀
пло́чи ка́менны, но на тѣ-
ле́сны пло́чи на-сердца̀ та ви
4 И и҆маме така́ва наде́жда
на Бг҃а чрезъ (Іисꙋса) Хр҇та̀:
5 Нѐ защо́то сме возмо́жни
да и҆змы́слиме нѣ́що ѿ се́бе,
като ѿ самосе́бе, но воз-
можность та̀ на́ша є҆ ѿ Бг҃а.

6 Ко́йто ны и҆ направи
дово́лны да бѫ́деме слꙋжи-
тели на но́выать завѣ́тъ,
нѐ на бꙋ́ква та но на дх҃ать:
защо́то бꙋ́ква та оубива,
а҆ Дх҃о ѿживлява.
7 И а҆ко слꙋже́ніе то сме́рт-
но, кое́то бе́ше и҆зображе́но
съ бꙋ́квы на ка́менны (пло́-
чи), бы́де (то́лко) сла́вно,
щото не мо́жеха да поглѣ-
дать сыновѐ те Ісра́илеви
на лицѐ то Мѡѷсеово, за-
ради сла́ва та на не́гово то
лицѐ, коа́то ще́ше да пре-
ста́не:
8 Какви̇ не щѐ да бѫ́де
мно́го по̀ сла́вно слꙋже́ніе
то дꙋхо́вно;
9 Защо́то, а҆ко слꙋже́ніе то
на-ѡсѫжде́ніе то (бы́де) сла́в-
но: ко́лко по́вече ще да
бѫ́де слꙋже́ніе то на пра́вда
та̀ по̀ сла́вно;
10 Поне́же (ве́тхо то слꙋ-
же́ніе) кое́то є҆ сла́вно, не сѐ
є҆ прославило, кога́то се
сра́вни (съ но́во то), кое́то
го превосхо́ди со сла́ва та.
11 Защо́то, а҆ко бы́де сла́-
вно о҆нова̀, кое́то ще́ше да
преста́не (нѣ́кога), ко́лко ще
да бѫ́де по̀ сла́вно о҆нова̀,
кое́то не щѐ да преста́не
(ни́кога);
12 Поне́же про́чее и҆маме
така́ва (и҆стинна) наде́жда,
съ голѣ́мо дерзнове́ніе ви
говориме:
13 И не (пра́виме) какво́то

Мωѵсе́й тꙋ́раше покрыва́ло
на лицѐ то си: за да не мо́-
жатъ да ви́датъ сынове́ те
Іꙋра́илеви кра́йатъ (на-за-
ко́натъ) който щѣше да
преста́не.
14 Оу҆мове́ те имъ се ѿслѣ-
пи́ха: поне́же и до днесь
това́ покрыва́ло стои́, ко-
га́то се прочи́та ста́рыѧ за-
вѣтъ, и не ѿкры́васе, защо-
то оно́ се оу҆ничтожа́ва
(са́мω) чрезъ Хрⷭ҇та́.
15 И дори до дне́сь покры-
ва́ло лежи́ на сьрцѐ то имъ,
кога́то се четѐ Мωѵсе́й:
16 А кога́то се ѿвърнатъ
ко Гдⷭ҇ꙋ, тога́ва ще да се
вдигне това̀ покрыва́ло.
17 И Гдⷭ҇ь, е Дх҃ъ, а гдѣ-
то е Дх҃ъ Гдⷭ҇ень, тамω (е)
свобода̀.
18 А ніе сички те, поне́же
глѣдаме съ ѿкры́ено лицѐ
сла́ва та Гдⷭ҇ня (като) въ
огледа́ло, преωбразꙋ́вамесе
въ тоѧ истый о́бразъ ѿ
сла́ва въ сла́ва, като ѿ
Гдⷭ҇ніа Дх҃ъ.

ГЛАВА Д҃.

ЗАРАДИ това̀, поне́же има-
ме такова слꙋже́ніе, как-
вото що ны е помилова́лъ
(Бг҃ъ), не додѣванисе:
2 Но като ѿхвърлихме
скрышность та̀ (ко́ато е
прили́чна) на сра́мны те ра́-
коты, не хо́диме въ лꙋка́в-
ство, нито съ лъжа̀ поꙋча́
ваме сло́во то Бж҃іе, но ѿ-
крываме истина та пред-
ставлѧ́ваме се́бе на совѣсть
та̀ на-се́когω человѣка пред
Бг҃а.
3 А ко ли е покрове́но на́-
ше то благовѣствова́ніе,
покрове́но е за ѡныѧ, кои-
то погибнꙋватъ:
4 (Сирѣчь) на невѣрни те,
на които Бг҃ъ е ѡслѣпилъ
ра́зꙋматъ, за да имъ не из-
грѣе свѣтлость та̀ на-сла́в-
но то благовѣствова́ніе за
Хрⷭ҇та̀, който е ѡбразъ
наневи́димагω Бг҃а.
5 Защо́то не проповѣ́дꙋ-
ваме се́беси, но Хрⷭ҇та̀ Іисꙋса
Гдⷭ҇а: а са́ми се́бе (проповѣ-
дꙋваме) рабы̀ ва́мъ заради
(Гдⷭ҇а) Іисꙋса.
6 Защо́то Бг҃ъ, който е
ре́клъ да изгрѣе ѿ темнина́
та свѣтъ, той е ѡгрѣялъ
въ на́ши те сердца̀, за да
просвѣтиме (дрꙋги те) въ
позна́ніе то на-сла́ва та
Бж҃іа, съ пришествіе то Іи-
сꙋсъ Хрⷭ҇тово.
7 И имаме това̀ сокрови-
ще въ ка́лены сосꙋды, (за да
бꙋде ꙗвно) защо та́ѧ вели́-
ка сила е ѿ Бг҃а, а не ѿ на́съ:
8 Поне́же всѧ́ко ѡче скор-
биме, но не доса́жда ни се:
прихо́ждаме во ѿча́аніе, но
не ѿчаювамесе (совсѣмъ):
9 Го́нятъ ны, но (Бг҃ъ) ны
не ѡставѧ: сока́ратъ ны
до́лꙋ, но не поги́нꙋваме:

10 Всегда носиме на наше то тѣло оумерщвленіе то на Га нашегѡ Інсуса Хрта, за да се яви и живото Інсусовъ на наше то тѣло.
11 Защото непрестаннѡ (ніе) живи се предаваме на смерть заради Інсуса, за да се яви и живото Інсусовъ въ смертно то наше тѣло.
12 Така, щото смерть та оубѡ дѣйствува въ насъ, а живото въ васъ.
13 Но понеже имаме тоя истый Дхъ на вѣра та, споредъ писано то: повѣровахъ, затова и говорихъ: и ніе вѣрваме, затова, и говориме,
14 Понеже знаеме защо който е воскресилъ Га Інсуса, (той) ще воскреси и насъ презъ Інсуса Хрта, и ще да ны постави съ васъ.
15 И сички те (тія добрыни) бываатъ за васъ заради това, да бы тая изобилна благодать произвела во множина и велико благодареніе за слава та Бжія.
16 Заради това не досаждаеме сѧ въ трудовете: но ако и вжншніо нашъ человѣкъ се растлѣва, обаче вжтрешніо се ѡбновлява ката день.
17 Защото кратковременна та наша легка скорбь, произвожда намъ всема тежка и велика слава:
18 Понеже ніе не гледаме на видимы те (вещи), но на невидимы те: защото видимы те са временны: а невидимы те са вѣчны.

ГЛАВА Е.

Понеже знаеме защо ако земна та наша кжща тѣлесна се развали, ніе имаме ѿ Ба на небо то кжща неръкотворена (и) вѣчна.
2 И затова воздышаме (въ тая земна кжща), понеже желаеме да се ѡблечеме въ небесно то наше жилище.
3 И ако се ѡблечеме (въ него), не щеме да се намериме голи.
4 Защото ніе, които се находжаме въ това тѣло воздышаме заради (негова та) тегота, понеже не желаеме, за да се погжлне смертно то ѿ живота тъ.
5 За това исто то е и сотворилъ насъ Бгъ, който е и далъ намъ ѡбрученіе (на своятъ) Дхъ.
6 Понеже прочее имаме известна надежда всегда, и знаеме, защо колко то време живееме въ тѣло то, ѿдалечаваме се ѿ Га:
7 (Защото съ вѣрованіе ходиме, а не съ виждане):
8 Заради това имаме дерзновеніе, и желаеме по добре да излѣземе ѿ тѣло то, и да ѿидеме кодъ Га
9 Затова се и побуждава-

ме, йли като се нахождаме (въ тѣло то), йли като йзлазиме (ѿ тѣло то) да бждеме оугодни нему.
10 Защото сички те ніе трѣбува да се ѧвиме предъ судилище то Хр҃товo, за да пріиме секой (приличнω, споретъ) каквото е сотворилъ съ тѣло то, йли добро йли зло.
11 Понеже знаеме прочее страшнωатъ (судъ) Гдень, доказуваме на человѣцы те (за него), й Бгъ насъ знае: й надамсе, защо й вше ны знаете въ ваши те совѣсти.
12 И (съ това) не мыслиме да похвалиме себе си йзновω предъ васъ, но даваме ви причина да се хвалите съ насъ, й да ймате (що да ѿговорите) на ωнія които се хвалатъ ѿ лице то, а не ѿ сърдце то.
13 Защото, ако ніе се хвалиме (выше мѣры, хвалимеся) за ради Бга: ако ли смиренно за себе си мудруваме, заради ваша та полза.
14 Понеже Бжіа та любовь ны побуждава (на това), защото разсуждаваме така: че ако е Единъ (Хр҃тосъ) оумрелъ за сички те, то са сички те оумрели.
15 И Хр҃тосъ е оумрелъ за сички те, за да не живѣатъ веке ωнія, които живѣатъ, за себе си, но за ωногова, който е оумрелъ за нихъ й воскресналъ.
16 За това ніе ѿ тѫка на тамъ не щеме да познаваме никого по плоти: й ако сме й познали Хр҃та по плоти но сега го веке не познаваме (така).
17 Защото който (живѣе) во Хр҃та той е ново созданіе: ветхω те (работω) заминаха: ето сега бωде сичко ново.
18 А сичко то (това бωде) ѿ Бга, който е примирилъ насъ чрезъ Іисуса Хр҃та со себе, й далъ е намъ служеніе то на това примиреніе:
19 Сиречь, Бгъ е чрезъ Хр҃та примирилъ со себе міръ, й простилъ е на сички те согрѣшенія та, й заръчалъ е намъ да проповѣдуваше примиреніе то.
20 Ніе сме прочее посланницы ѿ (йме то) Хр҃тово, й като че вы Бгъ предумува чрезъ насъ: молиме вы ѿ йме то Хр҃тово, примиретесе съ Бга.
21 Защото ωнъ направи като грѣшенъ заради наше то спасеніе (сына своего), който не знаеше грѣхъ, за да бждеме ніе праведни предъ Бга чрезъ него.

ГЛАВА Ѕ҃.

Й понеже сме сотрудницы (Іисусъ Хр҃тови), молиме

вы, да не пріимете Бж҃їя та
благодать напразднw.
2 Защото говори: во вре-
ме благопріятно послушахъ
те, и въ день спасителенъ
помогнахъ ти ето, сега
(е) благопріятно то време,
ето сега (е) день спасител-
ный.
3 Ніе въ никоя вещь ни-
комꙋ не даваме соблазнъ,
за да не бжде похꙋлено слꙋ-
женіе то (наше):
4 Но во всичко показꙋва-
ме себе си като Бж҃їй слꙋги:
съ много терпѣніе, въ скор-
би, въ бѣды, и въ тѣснотѫ,
5 Въ раны, въ темницы,
въ изгнанія, въ трꙋдове,
въ бдѣнія, въ пощенія,
6 Съ чистота, съ благо-
разꙋміе, съ долготерпѣніе,
съ добросердечїе, съ Дх҃а
ст҃аго, съ любовь нелице-
мѣрна,
7 Съ истинно оученіе, съ
сила Бж҃їя, съ орꙋжія та на-
правда та въ десна та и въ
лѣва та рꙋка:
8 По междꙋ слава и безче-
стїе, по междꙋ хꙋла и по-
хвала: като прелестницы,
(ако и да сме) истинни:
9 Като незнаени, (ако и
да ны) познаватъ: като че
оумираме, а ето че сме живи:
като че ны наказꙋватъ, а
не оумжртвꙋватъ ны:
10 Като че скорбиме, а ніе
всегда се радꙋваме: като си-
ромаси, а мнозина и бога-
тꙋваме: като че немаме ни-
що, а сичко обладаваме.
11 Оуста та наши са ѿво-
рени къ намъ, ѡ Корінѳяни,
и сжрдце то ни се е разши-
рило.
12 Не смѣщавайтесе съ оу-
тѣсненіе въ насъ, но стѣ-
снили сте наши те сердца
за насъ.
13 (Оучинете ми) това
исто то возмездіе (като
на свои чада говоримъ),
разширетесе и вые.
14 Не бждете впрегнати
въ единъ яремъ съ невѣр-
ни те: защото, кое сообще-
ніе има правда та съ без-
законіе то; или кое подобіе
видело то съ темнина та;
15 И кое согласіе има по-
междꙋ Хр҃та и по междꙋ
веліара; или каковъ дѣлъ
има вѣрныо съ невѣрныатъ:
16 Или каква дрꙋжба има
церква та Бж҃їя съ идоли те;
защото вые сте церква на
Бг҃а живагѡ: каквото що
е реклъ Бг҃ъ: защо ще да
се вселимъ въ нихъ, и ще
да походимъ, и азъ ще имъ
бждемъ Бг҃ъ и они ще ми
бждатъ людіе.
17 Заради това излѣзте
ѿ среда та имъ, и ѿдѣлі-
тесе, говори Гдь: и не при-
коснꙋвайтесе до нечистота
та имъ: и азъ ще да вы
пріимемъ:

18 И ще ви бѫдемъ Отецъ,
и вые ще ми бѫдете сынове
и дщери, говори Гдь Все-
держитель.

ГЛАВА 8.

Понеже имаме прочее та-
кива обѣщанія, о возлю-
бленніи, да се очистиме отъ
сѣкакво оскверненіе тѣлесно
и душевно, и да совершава-
ме святость та со страхъ
Бжій.

2 Пріимете ны: ніе не сме
сотворили обида никомѹ,
ни сме развратили никого,
отъ никого не сме зели съ
лакомство.

3 Не говоримъ (ви) това
за осѫжденіе: защото по
напредъ рекохъ че сте въ
прасца та наши такъ, щото
(азъ самъ готовъ) да оу-
мремъ съ васъ и да живѣемъ,

4 Голѣмо дерзновеніе и-
мамъ въ васъ, многω се хва-
лимъ съ васъ: пълнъ самъ
оутѣшеніе, преизобиленъ
самъ отъ радость оу сѣкоя
скорбь наша.

5 Защото, като дойдохме
въ Македонія никое оупо-
коеніе не намери наше то
тѣло. Но во всичко скорби-
ме: отъ вънъ ны (оскорбля-
ватъ) брани, а отъ вънѫтре
страхове:

6 Но Бгъ, който оутѣша-
ва смиренны те, оутѣши и
насъ съ пришествіе то Ті-
тово:

7 И не само съ пришествіе
то мѹ, но и съ оутѣшеніе
то, съ което се е оутѣшилъ
отъ васъ, като ни приказа
голѣмо то ваше желаніе,
ваше то плаканіе, наша та
ревность (която имате) за
мене, щото още повече се
возрадовахъ.

8 Защото, ако и да вы
оскорбихъ съ писмо то ми,
не раскаювамсе, ако и да се
раскаювахъ (перво): защото
гледамъ, че онова писмо,
ако и за мало време, (оба-
че) вы оскорби.

9 Сега се радѹвамъ, не за-
щото се оскорбихте, но за-
щото се оскорбихте, за да
се покаете: понеже се оскор-
бихте по Бга, щото немате
отъ насъ никаковъ вредъ.

10 Защото скорбь та (коя-
то бива) за Бга, произво-
ди (таква) покаяніе, което
води къ спасеніе то, и за
което се никой никога не
раскаюва: а скорбь та за тоя
міръ производи смерть.

11 Защото, ето това са-
мо то, щото се оскорбихте
по Бга, колко оусердіе про-
изведе въ васъ! Какво из-
виненіе! какво негодованіе
(на врѫхъ оногова. който
е виноватъ)! каковъ страхъ!
какво желаніе! каква рев-
ность! какво (немѹ) отмщ...

ніе; вы́е совсе́мъ показа́хте
себе си че сте чисти въ та́а
ра́бота.
12 Ако ви и писа́хъ про́-
чее (така̀), не ви писахъ
заради оногова, който е
сотворилъ обида та, нито
заради оногова, комуто е
сотворена обида та, но за
да бѫде явно предъ Бга
наше то оусердіе; което и-
маме за васъ.
13 За това се оутѣшихме
за ваше то оутѣшеніе: а
іоще по́вече се возрадовахме
за радость та Тітова, за-
щото е оуспокоенъ былъ не-
говыю Духъ ѿ сички те васъ:
14 Понеже, ако нѣщо му
самь се похвалилъ за васъ
не самь се засрамилъ: но как-
во то сме говорили вамъ за
сичко истина та, така и
похваленіе то наше (за васъ)
предъ Тіта, бы́де истинно:
15 И онъ вы сега іоще по
много ѿбыча, като споме-
нува ваше то послушаніе,
и какво сте го пріяли со
страхъ и съ трепераніе.
16 Радувамсе про́чее, за-
щото за сичко нѣщо дер-
зновенны можемъ да се за-
ложимъ за васъ.

ГЛАВА И.

И ѿбавляваме ви, братіе,
бжія та благодать която
се е показала въ церквы те
Македонски:
2 Защото со сички те мно-
горазличны бѣды които са
претерпѣли, радость та имъ
е преизобилна, и съ сичка
та ныхна дѫлбока сирома-
щія, излеали са преизобил-
ны богатство то на про-
стота та си:
3 Защото они спорет
сила та си, (но) и по вече ѿ
сила та си (азъ свидѣтел-
ствувамъ) быдоха добро-
волни:
4 И молиханы съ голѣма
молба да пріимеме ніе ми-
лостына та, и да прекрѫчи-
ме ныхна та помощь на
стыи те:
5 И не (направиха) какво-
то що се надахме, но пре-
дадоха себе си перво на Гда,
(а после) и намъ съ вола
та бжія:
6 До толко щото оумо-
лихме ніе Тіта, както е
начналъ изъ преди, така и
да свѫрши въ васъ и това
добро дѣло.
7 А вые, като що сте изо-
билни во всичко и съ вѣра
та и съ слово то, и съ ра-
зуматъ, и со секакво оу-
сердіе, и съ любовь та, ко-
то имате за насъ, (така)
да бѫдете изобилни и съ
таа добродѣтель.
8 И не говоримъ ви (то-
ва) съ повеленіе, но (като
гледамъ), оусердіе то на
други те, испытувамъ и чи-

стоесрдечїе то на ваша та любовь.

9 Защото знаете благодать та на Гда нашегѡ Інсуса Хрта. Како онъ, ако й да е богатъ, ѡсиромашелъ е заради васъ, за да се ѡбогатите вые съ негова та сиромащіа.

10 За това (нещо) азъ ви давамъ (самѡ) совѣтъ: защото това ви е за полза, които не самѡ сега сте почнали да го чините, но още ланска та година искахте (да го учините).

11 Сега прочее свършете й сама та работа, да, каквото що е было усердїе то на добро то ви произволеніе, така й да се изврши, споретъ колкото сте возможни.

12 Защото, ако има нѣкой (добро) произволеніе, споретъ колкото е возможенъ, а не споретъ колкото не е возможенъ, онъ е благопріатенъ.

13 Защото не (трѣбува) да чините) на други те ѡблегченіе, а сами (да претърпѹвате) оутѣсненіе: но (да бѫде) изравненіе.

14 Въ сегашно то време вые (помогнете) съ ваше то иманіе на нихно то неманіе, а послѣ они (ще да помогнатъ) съ тѣхно то иманіе на ваше то неманіе, за да бѫде изравненіе.

15 Каквото що е писано: който е собралъ по много (манна), не е ималъ повече (ѿ мѣра та): и който е малко собралъ, не му е не достигнало.

16 А благодареніе да бѫде на Бга, който е вложилъ въ сърдце то Тітово това исто то усердіе за васъ:

17 Защото (съ радостїю) пріа моленіе то (ни): но понеже имаше велико усердїе, ѿ свое то си произволеніе пойде къ вамъ.

18 Ніе пратихме съ него й оногова брата, когото похвалаватъ сички те церкви, заради проповѣдуваніе то на Еvаггеліе то:

19 И не самѡ (го похвалаватъ) но й избранъ е ѿ церкви те да ходи съ насъ (да спомоществува) на това бгоугодно дѣло (сирѣчь на милостына та), на което служиме ніе за слава на самагѡ Гда; й за ваше то (собственно) усердіе:

20 Ніе се вардиме ѿ това, (сирѣчь) да ны нѣкой не похули заради много то (милостына), която се разпраща презъ наши те ръце.

21 Понеже премышлаваме (да правиме) благоугодны (работы) не самѡ предъ Бга, но й предъ человѣцы те.

22 Пратихъ съ нихме и брата нашего. когото сме искусили много пжти въ много (нещи) защо е усерденъ, а сега още по много усерднѣйшій, заради много то увѣреніе, което има на васъ.

23 А колкото за Тита, онъ е мой другаръ, и спомоществува заедно съ мене за васъ: а колко то за (други те) братіа наши, (щото са съ него, они са) посланницы ѿ церквы те, и слава Хрістова.

24 Доказателство то прочее на-ваша та любовь, и на-наша та похвала за васъ, покажете (съ дѣло) предъ нихъ и предъ сички те церквы.

ГЛАВА Ѳ.

Излишно е да ви пишемъ (веке) заради помощь та, която (се джлженствува) на свжти те.

2 Защото азъ ви знамъ усердіе то, съ което се хвалимъ за васъ предъ Македонане те, че е (сирѣчь) Ахаіа готова (още) ѿ лани: и ваша та ревность возбуди мнозина.

3 А братіа та пратихъ затова, да не бы се показала наша та за васъ похвала въ тоя случай суетна: но да бждете, (каквото що говорехъ) готови:

4 Да не бы, ако дойдатъ съ мене (заедно) Македонцы, да вы намератъ не приготвены, и ще да се засрамиме ніе, (да не говориме вые), споретъ каквото що имъ сме се хвалили (по напредъ) за това нѣщо.

5 Заради това помыслихъ (да е) потребно да умолимъ братіа та да дойдатъ по напредъ при васъ, и да приготватъ совершенно милостына та ви, за която се по напредъ врекохте, за да бжде готова като милостына, а не като лакомство.

6 И това ви говоримъ: защо, който сѣе со скупость, со скупость и ще да жне: а който сѣе изобилно, изобилно и ще да жне.

7 Секой (да ѿдѣли) споретъ сердечно то си произволеніе: не со скорбь, нито съ принужденіе: защото Богъ обича оногова, който дава самопроизволно.

8 А Богъ е силенъ да преумножи въ васъ секаква благодать: за да бждете богатодарни во всякое добро дѣло, като имате секога во всичко нѣщо секакво доволство:

9 (Каквото що е писано: разнесе, даде на сиромаси те: и правда та негова пребывае вѣчно:)

10 А (Богъ) който дава

сѣ́ме то на сѣ́ательатъ, и҆
хлѣ́батъ за ꙗ҆де́нѣ, да вы
оу҆мно́жилъ сѣ́атвы те ва́-
ши, и҆ оу҆велѝчилъ жи́та та
на-пра́вда та ва́ша.
11 За да бѫдете богато-
да́рни на вса́ко благодѣ́а́-
ніе, кое́то бы́ва вино́вно (да
се возда́ва) благодаре́ніе на
Бг҃а чрезъ на́съ:
12 Защо́то дѣ́йствіе то
на-това̀ слꙋже́ніе не са́мо до-
полна́ва скꙋ́дость та̀ на-
сва́тѝ те, но и҆ возбꙋждава
множи́на да возда́ватъ сер-
де́чни благодаренія на Бг҃а:
13 (Поне́же чрезъ воспрїа́-
тїе то на-това̀ помощество-
ва́ніе ва́ше (сва́тѝ те) про-
славла́ватъ Бг҃а за покоре́-
ніе то, кое́то дока́зꙋвате че
и҆мате на е҆ѵа́ггеліе то Хр҃то́-
во, и҆ заради чистосерде́чна
та ва́ша пода́тливость (ко-
а́то пока́зꙋвате) и҆ ни́мъ и҆
на дрꙋги).
14 И҆ ѻ҆ни̇ ще да се мо́латъ
(Бг҃ꙋ) зава́съ, поне́же вы ѿ-
бы́чатъ по премно́гꙋ за пре-
вели́ка та благода́ть Бж҃їа,
коа́то е҆̀ на ва́съ.
15 И҆ на Бг҃а (да бѫде)
благодаре́ніе заради неиска́-
зана та не́гова да́рба.

ГЛАВА І҃

И҆ са́мъ а҆́зъ Па́велъ мо́лимъ
вы съ кротость та̀ и҆ съ ми-
лосе́рдїе то Хр҃то́во, ко́йто
(кога́то самь) за́едно съ
ва́съ смире́нъ самь, а҆ кога̀-
то ѿсꙋтствꙋвамъ (ѿ ва́съ)
дерзостли́въ самь на врьхъ
ва́съ.
2 И мо́лимъ вы (говоримъ,
не стрꙋвайте) да се принꙋ-
димъ да оу҆потреби́мъ ѻ҆на́а
де́рзость, коа́то мы́слимъ
защо̀ (ще да се принꙋдимъ)
да оу҆потреби́мъ на врьхъ
ѻ҆ны́а, ко́йто мна́тъ защо̀
ніе живѣ́еме по тѣле́сно.
3 Защо́то, а҆ко и҆ да живѣ́е-
ме съ тѣ́ло то, не тво́риме
ѻ҆ба́че бра́нь по тѣле́сно.
4 Защо́то ѻ҆рꙋ́жїа та, съ
ко́йто се ні́е бі́еме, не са̀ тѣ-
ле́сни, но си́лни са съ Бж҃їа
та благода́ть да разо́ратъ
тверды́ни те (на-проти́вни-
цы те):
5 И҆ съ ни́хъ соба́раме за-
мышле́нїа и҆ се́кое высо́ко
мꙋдрова́ніе, кое́то се вди́га
на врьхъ позна́ніе то Бж҃їе,
и҆ заплѣна́ваме се́каковъ
ра́зꙋмъ въ послꙋша́ніе то
Хр҃то́во,
6 И гото́ви сме да ѿмсти́-
ме за се́кое преслꙋша́ніе, ко-
га́то се пока́жете си́чки те
вы́е послꙋшли́ви.
7 По внѣ́шніатъ ли ви́дъ
гле́дате вы́е ве́щи те; а҆ко
нѣ́кой е҆̀ оу҆вѣре́нъ за се́бе
си защо е҆̀ Хр҃то́въ (а҆по-
столъ), то̀ не́ка са́мъ въ се́бе
разсꙋ́ди, защо̀ какво́то е҆̀
ѻ҆́нъ Хр҃то́въ, така̀ сме и҆
ні́е Хр҃то́ви.

8 Защото, ако сѝ и по
много похвалимъ за нашата
та власть, която є далъ
намъ Гдь за ваше то на-
зиданіе, а не за разореніе
то ви, не щемъ да се засра-
мимъ.
9 (Но) дави се не чини, за-
що (само) искамъ да вы за-
плашувамъ съ писма та си:
10 Защото писма та му са
говори (нѣкой), тежки, и
силни, а самолично то му
присутствіе, тѣлесно немо-
щно, и словото му є ни-
щожно.
11 Таковъ (человѣкъ) тре-
бува да знае, защо каквито
сме со словото въ писма та
си, когато ѿсутствуваме,
таквива сме и съ дѣло то,
когато присутствуваме.
12 Защото ніе не смѣеме
да сочислиме, или да срав-
няваме себе съ нѣкой си,
който сами себе хвалятъ:
но они не разсуждаватъ,
защо они сами себе сочи-
слявать съ себе си, и срав-
нявать сами себе си.
13 Но ніе не щеме да по-
хвалиме выше мѣры, но
споретъ мѣра та на-правило
то, което є раздѣлилъ намъ
Бгъ съ такава мѣра, да
стигнеме и дори до васъ.
14 Защото ніе не се про-
стираме повече (ѿ мѣра та).
каквото (бы щеало да бѫде,
когато) не бы достигнали
до васъ: но ніе сме достиг-
нали и дори до васъ съ
проповѣдуваніе то на єу-
аггеліе то Хртово:
15 Ніе се не хвалиме по-
вече ѿ мѣра та, (сирѣчь) въ
чужди те трудове, но надa-
месе, защо като порасте вѣ-
ра та ваша, да се прославиме
по многѡ по между васъ
споретъ нашіатъ дѣла.
16 Щото да проповѣдаме
єуаггеліе то и въ по далеч-
ны ѿ васъ страны: а не да
се похвалиме въ готовы те
(ракоты, които са станали)
въ чуждіатъ дѣлъ.
17 А който се хвали, нека
се хвали въ Гда.
18 Защото не є оный до-
стоинъ, който хвали самъ
себе, но когото Бгъ хвали.

ГЛАВА ЯІ.

Ѡ да бъхте потърпели
мало на мое то безумие! но
и потърпете ме.
2 Защото азъ самъ ревно-
стенъ за васъ съ Бжіа ревн-
ность: понеже самъ ѿвру-
чилъ васъ съ єдинъ мужъ,
за да вы представимъ на
Хрта (като) дѣва чиста.
3 Но боимсе да не бы, как-
вото змія та що прелсти
Єва со своя та хитрость,
така вы се и ваши те разу
ми развалили (като се ѿ-
далечатъ) ѿ простодушіе

то, което (трѣбува да имати) во Хрта.
4 Защото, ако бы нѣкой, който дойде кодъ васъ, начналъ да проповѣдува другаго Іисуса, когото ніе не проповѣдахме, или ако пріимате другъ духъ, когото не сте пріали, или друго благовѣствованіе, което не сте пріали, вые быхте това благодарно стжрпели.
5 А азъ мыслимъ защо въ нищо да не самь по долень ѿ первы те Апостолы.
6 Защото, ако и да самь простъ въ слово то, но не самь (простъ) въ знаніе то: но ніе сме со всѣмъ и во всичко (нѣщо) известни вамъ.
7 Или самь согрѣшилъ (съ това), като самь се смирилъ, за да се возвишите вые, защото ви дарка проповѣдахъ Еѵангеліе то Хрстово;
8 Азъ други те церквы соблачехъ, и земахъ (ѿ нихъ) иждивеніе, за да слугувамъ вамъ: и когато бехъ при васъ, ако и да имахъ скудость (ѿ потребны те нѣщи), никому не досадихъ.
9 Защото моа та скудость судоволиха братіа та, които дойдоха ѿ Македоніа: и во всичко (нѣщо) се сувардихъ, и ще да се суварджимъ да ви не досадимъ.
10 Предлагамъ истина та Хрстова, коато е въ мене, защо таа похвала моа не ще да ми се земе въ страны те Ахаїски.
11 А защо (така правимъ); затова ли, защото вы не ѹбычамъ; Бгъ знае: а що то правимъ сега, това и послѣ ще да правимъ,
12 За да ѿсѣчемъ причина та на-оніа, които трасатъ причина да се равнатъ съ насъ въ това, щото се хвалатъ.
13 Защото тіа лжеапостоли (са) лукави наемницы, и преображуватсе като Апостоли Хрстовы.
14 И не е чудно, защото и самъ сатана та се преображува като свѣтелъ Аггелъ.
15 Не е прочее голѣма (работа), ако и слуги те му се преображуватъ, като служители на-правда та: но конецъ имъ ще да бжде споретъ дѣла та имъ.
16 Пакъ говоримъ, никой да мене мни защо самь безуменъ: ако ли не, потжрпете ме поне като безуменъ, да се мало нѣщо и азъ похвалимъ.
17 Това щото говоримъ сега, не говоримъ, като що е ѹгодно на Гда, но като безуменъ, защото се хвалимъ съ такова ѹвѣреніе.
18 Понеже мнозина се хва-

латъ по плоти, и азъ ще да се похвалимъ.
19 Защото вые като благоразумни, лесно претжрповате безумны те:
20 Вые тжрпите, и ако вы некой порабощава, ако (вы) некой обира, ако некой по лице то вы біе, ако се некой превозноси.
21 Срамота ми е да кажемъ, защо ніе сме (въ това) слаби: но ако некой дерзае съ друго нещо (да се похвали), (като безуменъ говоримъ), и азъ дерзаемъ.
22 Евреє ли са они; и азъ самь (Евреинъ): Ісраилтяне ли са; и азъ самь: Авраамово ли са семе; и азъ самь:
23 Хртови ли са служите ли! (като безуменъ говоримъ) азъ самь повече. Въ трудовете помного въ раны те іоще по много, въ темницы те най много, и въ смерти те много пжти.
24 Ѿ Іудеи те петь пжти по четыридесать (раны) безъ една пріяхъ:
25 Три пжти біенъ быдохъ съ тояги, еднашъ съ камене побиваха. три пжти се потопи корабжльо съ мене: (целъ) день и (цела) ноще стояхъ въ джлбочина та (морска):
26 Много пжти путешествовахъ, (пострадахъ) беды въ реки, беды ѿ разбойницы, беды ѿ сродницы, беды ѿ языичницы, беды въ градове те, беды въ пустыни те, беды въ море то, беды помежду лжжливи те братія:
27 (Тжрпелъ самь) трудъ и неволя, въ неспаванія много пжти, въ гладъ и въ жажда, въ постъ много пжти, въ зима и въ голота.
28 Освень внешны те (беды), ката день самь обиколенъ ѿ людіе, и грыжамсе за сички те церквы.
29 Кой е болен, та не боледувамъ и азъ (съ него); кой се соблазнява, та се не распалювамъ и азъ (за него ѿ ревность);
30 Яко требува да се хвалимъ, ще да се похвалимъ (за оныя работы, които самь сотворилъ) съ моя та немощь.
31 Бгъ и Отецъ на-Гда нашегѡ Іисуса Хрта знае, който е благословенъ во веки. защо не лжжемъ.
32 Въ Дамаскъ (определенныо) народоначалникъ ѿ Арета царя вардеше градъ Дамаскъ, понеже искаше да ме хване:
33 И въ кошница ме спустиха по стена та презъ единъ прозорецъ, и (така) избегнахъ ѿ ржце те му.

ГЛАВА ВІ.

ВОИСТИННУ не ме ползу-
ва да се похвалимъ: защото
ще да дойдемъ въ виденія
и открпвенія Гдни.
2 Знамъ человека во Хрста,
който, предъ четыріна-
десять годины быде гра-
бнатъ до трето то небо (съ
тело то ли, не знамъ: или
безъ тело то, не знамъ:
Богъ знае):
3 И знамъ, защо тоя че-
ловекъ (а съ тело то ли,
или безъ тело то, не знамъ,
това Богъ знае):
4 Грабнатъ е былъ въ рай,
и чулъ е неизреченны ду-
мы, които не е возможно
да изговори человекъ.
5 За таковъ человекъ ще
да се похвалимъ: а за себе
не щемъ да се похвалимъ,
само за мои те немощи.
6 И ако быхъ поискалъ да
се похвалимъ, не быхъ былъ
безуменъ: защото истинна
ще да речемъ: но вардимсе да
не бы помыслилъ некой за
мене повече отъ колкото ме
гледа и отъ колкото слуша
отъ мене.
7 И да не быхсе превозно-
силъ заради премноги те
откровенія, даденъ ми быде
остенъ на тело то аггелъ
сатанинскій, да ме мжчи,
за да се не превозносимъ.
8 И трипжти молихъ Гда
за него, да се махне отъ мене.
9 И рече ми: достига ти моя
та благодать: защото сила
та моя въ немощь се совер-
шава, сладко прочее ще да
се всели въ мене сила та
Хртова.
10 Затова самь благода-
ренъ въ немощи те, въ по-
руганія та, въ беды те, въ
изгнанія та, въ утесненія
та за Хрста: защото кога-
то самь немощенъ, тогава
самь силенъ.
11 Быдохъ безуменъ съ
хвалка та си: но вые ме по-
нудихте, защото вые тре-
буваше да ме хвалите: по-
неже въ нищо не останахъ
назадъ отъ первы те Апосто-
лы, ако и да не самь нищо.
12 И знакове те на-мое то
Апостолство быдоха пока-
зани (въ мене) предъ васъ
со всяко терпеніе, со зна-
менія и чудеса, и силы.
13 Защото въ кое нещо
вые быдохте по долни отъ
други те церквы, освень
това щото азъ самъ не самь
ви досадилъ; простете ми
тая неправда.
14 Ето и трети пжть самь
готовъ да дойдемъ кодъ
васъ, и не щемъ да ви до-
садимъ: защото не искамъ
ваши те (вещи), но васъ:
понеже не са длжжни чада
та да собиратъ именіе за
родители те, но родители
те за чада та.

15 А҆ а҆зъ сладкѡ ще да
и҆ждивимъ, и҆ ще да бѫдемъ
и҆ждивенъ за вашите дꙋшы:
(и҆ не гледамъ на това, за-
що), а҆ко и҆ да вы ѿвычамъ
а҆зъ по премногѡ, вые ме
по малко ѿвычате.
16 Нека да речеме, (че) а҆зъ
самъ не досадихъ вамъ: но
понеже самь хитръ, съ ле-
стїю васъ ꙋловихъ.
17 Да ли поискахъ нѣщо
повече ѿ васъ чрезъ нѣкого
ѿ ѡнїа, който пратихъ до
васъ:
18 Ꙋмолихъ Тїта, (да
дойде до васъ), и҆ пратихъ
съ него и҆ (е҆дного) ѿ бра-
тїа та: дали зема Тїтъ
нѣщо повече ѿ васъ; не съ
е҆днаковъ ли дꙋхъ ходихмы;
не по е҆дни ли стѫпки стѫ-
пахме);
19 Мыслите ли пакъ, за-
що нїе самѡ ѿправдаваме
себе предъ васъ; не, возлю-
бленнїи! ные говориме предъ
Бг҃а во и҆ме то Хр҃тово: и҆
сичко то за наше то назн-
данїе (и҆ ꙋтвержденїе).
20 Защото се боимъ, да
бы не нашелъ васъ, когато
дойдемъ, каквыто не и҆-
скамъ, и҆ а҆зъ бѫхъ се нашелъ
вамъ каковъто (ме) не и҆ска-
те: да бы не нашелъ по меж-
дꙋ васъ раздоры, зависти,
ꙗрости, несогласїа, клеветы,
шептанїа, гордости, и҆ не-
постоꙗнства.
21 Да не бы ме пакъ сми-
рилъ ꙋ васъ Бг҃ъ мой, ко-
гато дойдемъ, и҆ да не ѿ-
плакꙋвамъ мнозина, който
са по напредъ согрѣшили,
и҆ не са се покаали за нечи-
стота та и҆ блꙋдодѣанїе то
и҆ безсрамство то, който са
творили.

ГЛАВА ГІ҃.

Ето трети пѫть самь го-
товъ да дойдемъ кодъ васъ:
при ꙋста та на-двама или
трима свидѣтели, вѣрно ще
да бѫде всѧкое слово.
2 Азъ се рѣкохъ по на-
предъ, и҆ втори пѫть гово-
римъ, като че самь кодъ
васъ, и҆ сега, като не самь
тамѡ, писꙋвамъ на ѡнїа,
който са согрѣшили по на-
предъ, и҆ на сички те дрꙋги
те, защо, а҆ко дойдемъ пакъ,
не щемъ да пожалимъ (ни-
кого):
3 Понеже и҆скате доказа-
телство на-това, да ли
Хр҃тосъ говори чрезъ мене,
който не е҆ слабъ въ васъ,
но силенъ е҆ вѫтре въ васъ.
4 Защото, а҆ко и҆ да бѫде
распнатъ като слабъ (чело-
вѣкъ), но живъ е҆ ѿ сила
та Бж҃їа: и҆ нїе подобнѡ,
а҆ко и҆ да сме слаби въ него,
но живи ще да бѫдеме съ
него ѿ сила та Бж҃їа по
междꙋ васъ.
5 Искꙋшавайте себеси да

лй сте въ вѣра та, сами себе испытайте: или не познавате сами себе че Іисусъ Хр҃тосъ е҃ въ васъ: освѣнь ако Ѣще не стѐ искусни.

6 А азъ се надамъ, защо ще да разумѣете, че ніе не смѐ неискусни.

7 И молимсе Бг҃у, да бы не сотворили вые никое зло: не за да се ꙗвиме ніе искусни, но за да творите вые добро то, та нека се показуваме ніе неискусни.

8 Защото нищо не можеме (да сториме) срещꙋ истина та, но за истина та.

9 Ніе се радуваме, когато сме ніе слаби, а вые сте силни: защото това й желаеме (ѿ Бг҃а) да бѫдете совершени.

10 Заради това ви й пишꙋвамъ тіа (работы) като несамь кодъ васъ. за да вы неупотребимъ жестоко,

когато дойдемъ, споретъ власть та, коато ми е҃ далъ Гд҃ь за назиданіе, а не за разореніе.

11 Въ прочемъ, братіе, радꙋвайтесе, усовершавайтесе единомыслени бѫдете, миръ ймайте: а Бг҃ъ на-любовь та й на-миратъ ще да бѫде съ васъ.

12 Поздравете единъ другиго съ цѣлованіе свято: поздравлꙗватъ вы сички те святіи.

13 Благодать та на-Гд҃а (нашегѡ) Іисуса Хр҃та, й любовь та на-Бг҃а (й Оц҃а), й сообщеніе то на-ст҃агѡ Дх҃а, (да бѫде) со всички те васъ. аминь.

† Това второто посланіе къ Корінѳанѡмъ написано быде ѿ Філіппы те Македонски, й пратено съ Тіта й съ Лꙋка.

КЪ ГАЛАТѠМЪ ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ПАVЛА.

ГЛАВА А҃.

Павелъ Апостолъ (избранный) (не ѿ человѣцы те, нито чрезъ человѣка, но чрезъ Іисуса Хр҃та й Бг҃а Оц҃а, който го е҃ воскресилъ ѿ мертви те),

2 И сички те братіа които са съ мене, на церквыте Галатійски:

3 Благода́ть (да бжде)
ва́мъ и̂ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѡтца̀
и̂ ѿ Гд҃а нашегѡ Іисъса
Хр҇та̀.
4 Ко́йто е̂ да́лъ себе си за
наши те грѣхове за да ны
и̂зка́ви ѿ сега́шніа лъка́въ
вѣкъ, по воля та на-Бг҃а и̂
Ѡтца̀ на́шегѡ.
5 Комъто (да бжде) сла́ва
во вѣки вѣкѡвъ а̂ми́нь,
6 Чъдимсе какво̀ така̀ ско́
рѡ се ѿрича́те ѿ ѻ̂ногѡ́ва,
който вы е̂ призва́лъ съ
Хр҇то́ва та благода́ть, (и̂
прекра́щатесе) въ дрѹго
благовѣствова́ніе:
7 Което не е̂ дрѹго: но
са́мѡ и̂ма нѣкой, който вы
смъща́ватъ, и̂ искатъ да
превжрнатъ е̂ѵа́ггеліе то
Хр҇тово.
8 Но а̂ко бы и̂ (са́ми) ніе,
и̂ли̇ а̂ггелъ ѿ небо̀ то бы
благовѣсти́лъ ва́мъ дрѹго
(е̂ѵа́ггеліе) ѿ ѻ̂нова̀ което
ви благовѣсти́хме, а̂на́ѳема
да бжде.
9 Какво́то (ви) ре́кохме
по̀ напре́дъ, и̂ сега̀ (ви па́къ
гово́римъ а̂ко нѣкой ви
благовѣствъва дрѹго (е̂ѵа́г-
геліе) ѿ онова̀ което прі-
а́хте, а̂на́ѳема да бжде.
10 Защо́то сега̀ человѣцы
ли предъмъвамъ, и̂ли̇ Бг҃а;
и̂ли̇ на человѣцы те ли и̂с-
камъ да ѹ̂гождавамъ; вой-
стиннъ а̂ко бы́хъ и̂ска́лъ і̂о-
ще да ѹ̂гожда́вамъ на че-
ловѣцы те, Хр҇то́въ рабъ не
бы́хъ былъ.
11 И ѿбявля́вамъ ви, бра-
тіе, защо̀ е̂ѵа́ггеліе то, кое-
то самь ви проповѣда́лъ,
не е̂ дѣло человѣческо.
12 Защо́то нито а̂зъ самь
го пріа́лъ ѿ человѣка, нито
самь го наѹчилъ (ѿ наѹка
человѣческа), но чрезъ ѿкро-
веніе то Іисъсъ Хр҇то́во.
13 Поне́же сте чъли какво̀
е̂ было̀ нѣкога моѐ то жи-
тіе, кога́то бе́хъ въ Іѹдей-
ство то, защо̀ (си́рѣчь) по
премно́гѡ го́нехъ це́рква та
Бж҃іа, и̂ разва́ляхъ ѩ̂.
14 И преѹспѣвахъ въ Іѹ-
дейскіатъ (зако́нъ) по́вече
ѿ множина мои̇ вржстни́цы
въ мо́иатъ ро́дъ, поне́же
бе́хъ по премно́гѡ ревни́тель
на-оте́чески те мои̇ преда́-
ніа.
15 Но кога́то благоволи̇
Бг҃ъ, ко́йто ме и̂збра̀ ѿ ма́-
терна та ми ѹ̂тро́ба, и̂
призва̀ ме со своа̀ та бла-
года́ть.
16 Да ми ѿ̂ба́ви Сы́на
своего̀, за да го пропов-
ѣдъвамъ въ ѧ̂зы́чницы те,
ѿ оный ча́съ не допышта́хсе
съ пло́ть и̂ кро́вь:
17 Нито ѿидо́хъ во Іерѹ-
сали́мъ кодъ ѻ̂ніа, който
бе́ха по напре́дъ ѿ ме́не а̂-
по́столи: но ѿидо́хъ во а̂ра-
віа, и̂ па́къ се вжрна́хъ въ
Дама́скъ.

18 Послѣ по три години
шидохъ во Ієрусалимъ да се
видимъ съ Петра, и пресе-
дѣхъ оу него петнаесе дни.
19 И (никого) другиго ѿ
апостолы те не видѣхъ ѡ-
свѣнь Іакова брата Госпо-
дна.
20 А това щото ви пишу-
вамъ, єто (исповѣдувамъ)
предъ Бга защо не лжжемъ.
21 А после дойдохъ въ
Сѵрски те и Кілікійски те
предѣли.
22 И не познаваха ме на
лице церквы те Іудейски,
които (вѣрuваха) во Хрта:
23 Но токмо слушаха, за-
що оный който беше гони-
тель нашъ нѣкога, сега про-
повѣдува вѣра та, която
пѣрво развалаше:
24 И прославлаваха Бга
заради мене.

ГЛАВА В҃.

ПОСЛѢ по четыринаде-
сать години, пакъ шидохъ
во Ієрусалимъ съ Варнава,
като зехъ съ себе и Тіта.
2 А шидохъ споретъ єдно
ѿкровеніе (което ми быде
ѿ Бга), и предложихъ имъ
благовѣствованіе то, което
проповѣдувамъ въ ѧзычни-
цы те: а на єдинѣ на по
знамениты те (апостоли),
защото се бояхъ да се не
трудимъ, или да не самь се
трудилъ напразно.
3 Но ни Тіта, който беше
съ мене, ако и да беше Ѥл-
линъ, не принудиха да се
ѡкрѣже:
4 Ако и да са се вовлекли
были по между насъ лжж-
ливи братіа, които са вла-
зили скрышно да изгле-
датъ наша та свобода, ко-
ято ніе имаме во вѣра та
Іисусъ Хртова, за да ны
хвжрлатъ (паки) подъ по-
рабощеніе то:
5 Но ніе ни на єдинъ часъ
имъ дадохме мѣсто да ны
покоратъ (на волѧ та си),
за да ѿстане въ васъ по-
стоѧнна єѵаггелска та и-
стина.
6 А колкото за знамени-
ти те (Апостолы), каквы са
были они нѣкога, азъ за
това не маримъ: защото
Бгъ не гледа на лице то на-
человѣка: и тіа знамениты
те не ми притуриха нищо
по много,
7 Но на противъ, като раз-
умѣха, че є вовѣрено мене
да проповѣдамъ єѵаггеліе
то между неѡбрѣзани те,
каквото на Петра, между
ѡбрѣзани те.
8 (Защото онъ истый,
който є спомоществовалъ
на Петра въ Апостолство то
на-ѡбрѣзани те, той спо-
моществова и мене въ (А-
постолство то на-)ѧзычни-
цы те):

9 И като разꙋмѣха за да-
рова́нна та ми благода́ть
Іа́кѡвъ и̂ Кифа и̂ Іѡа́ннъ,
кои́то се почи́татъ за стол-
пове (на-є̂ѵа́ггеліе то), да́-
доха и̂ ме́не и̂ на Варна́ва
десни́цы те си (за зна́къ)
на-согла́сіе то, за да (и̂де-
ме) ні́е къ ѧ̂зы́чницы те,
а̂ о̂ни́ камъ ѡ̂брѣ́занни те
(Іꙋде́и):

10 Са́мѡ (това̀ ни зара-
ча́ха) да смышла́ваме сиро-
ма́си те: за кое́то се и̂ по-
трꙋди́хъ съ прилѣжа́ніе да
го свжршимъ.

11 А когато дойдѐ Пе́тръ
во Антїохі́а, въ о̂чи̂ те мꙋ
се сопротивихъ, защо́то и̂-
маше на вржхъ него хꙋла̀.

12 Защо́то доклѐ не бе́ха
дошли̂ нѣкои (пра́тени) ѿ
Іа́кѡва, онъ ѿдеше за́еднѡ
съ ѧ̂зы́чницы те: а̂ кога́то
они̂ дойдо́ха, начна̀ да се
кры́е и̂ да се ѿдѣля́ва (ѿ
ни́хъ), поне́же се бое́ше ѿ
ѡ̂брѣ́зани те.

13 И пра́веха лицемѣ́ріе
за́еднѡ съ не́го и̂ дрꙋги те
Іꙋде́и, щото и̂ (са́мъ) Вар-
на́ва пристана̀ на ни́хно то
лицемѣрство.

14 Но като видѣ́хъ че не
хо́дятъ пра́вѡ по є̂ѵа́ггел-
ска та и̂стина, ре́кохъ на
Петра̀ предъ си́чки те: а̂ко
ты̀, кои́то си Іꙋде́анинъ,
ѧ̂зы́чески, а̂ нѐ Іꙋде́йски
живѣешъ, защо понꙋжда́-
вашъ ѧ̂зы́чницы те да жи-
вѣятъ Іꙋде́йски;

15 И ні́е сме є̂сте́ственнѡ
Іꙋде́и, а̂ нѐ ѿ ѧ̂зы́чницы
те грѣ́шницы:

16 Но поне́же позна́хме,
защо̀ не мо́же да се ѡ̂пра́в-
да человѣ́къ ѿ дѣла̀ та на-
зако́натъ, но са́мѡ съ вѣ́ра
та Іисꙋсъ Хр҇то́ва: (за то-
ва̀) и̂ ні́е повѣрова́хме во
Іисꙋса Хр҇та̀, за да се ѡ̂пра́в-
даме съ вѣ́ра та Хр҇това, а̂
не ѿ дѣла̀ та на-зако́натъ:
защо́то нико́й (человѣ́къ)
не мо́же да се ѡ̂пра́вда ѿ
дѣла̀ та на-зако́натъ.

17 Но а̂ко ні́е, като и̂́ска-
ме да се ѡ̂пра́вдаме чрезъ
Хр҇та̀, намери́хмесе и̂ са́ми
грѣ́шницы, Хр҇то́съ про́чее
на грѣ́хжтъ ли є̂ слꙋжи́тель;
да не дадѐ Бг҇ъ!

18 Защо́то, а̂ко зидамъ
пакъ о̂нова̀, кое́то самъ раз-
валилъ, са́мъ себе пока́зꙋ-
вамъ престꙋпникъ.

19 Поне́же а̂зъ чрезъ за-
ко́натъ ꙋ̂мре́хъ законꙋ, за
да живѣемъ Бг҇ꙋ:

20 Азъ се распе́хъ съ Хр҇та̀:
и̂ не живѣемъ веке а̂зъ, но
Хр҇то́съ живѣе въ ме́не: а̂
това̀ щото живѣемъ сега̀ съ
тѣло то, живѣемъ съ вѣ́ра
та, коя́то и́мамъ въ Сына
Бж҇їа, ко́йто ме є̂ возлю-
билъ, и̂ предалъ є̂ себе си
за ме́не.

21 Азъ не ѿфжрлямъ Бж҇їа

та благодать: защото ако
чрезъ законатъ не (получава) правда та, то Хр҇тосъ
є҇ всуе оумрелъ.

ГЛАВА Г.

О безумнїи Галатане! кой
вы є҇ прелстилъ да се не покорявате на истина та;
(васъ) на-които предъ очи-те
Хр҇тосъ є҇ така живо изображенъ (съ проповеданїе
то), като да є҇ по между
васъ распнатъ.
2 Това само искамъ да
разумеемъ ѿ васъ, чрезъ
дела та ли законни прїахте вые духатъ; или чрезъ
наученїе то на-вера та;
3 Така ли сте безумни,
щото начнахте духовно, а
сега телесно свършувате:
4 Толко ли (много) пострадахте безъ (никакво) полза; ѿ да бы (было само)
безъ полза!
5 Оный прочее, който ви
дава духъ, и струва по между васъ чудеса, чрезъ дела
та ли на-законатъ (ги
струва) или чрезъ наученїе
то на-вера та;
6 Каквото и Авраамъ що
поверова на Бга, и вменимусе (това) за правда.
7 Разумейте прочее защо
който верватъ, они са
сынове Авраамови.
8 И понеже писанїе то предвиде, защо ѿ вера та ще
да ѿправди Бгъ, езычницы те, предблаговести на
Авраама (така): чрезъ тебе
ще да се благословатъ сички те народи.
9 Който прочее верватъ,
благословени са (заедно) съ
Авраама, който є҇ поверовалъ.
10 Защото, който се ѿклегатъ на дела та законни, они са подъ клетва:
защото є҇ писано: проклетъ
є҇ секой, който не стои
цврьсто въ сичко то щото
є҇ написано въ книга та законна, за да го исполнява.
11 А защо никой не може
да се ѿправда предъ Бга
чрезъ законатъ, явно є҇ (ѿ
това): защото (є҇ речено):
праведный чрезъ вера та
ще да бжде живъ.
12 А законо не действува
чрезъ вера та: но (говори),
който человекъ свърши тїя
(заповеди законны), той
ще да бжде живъ чрезъ нихъ
13 Хр҇тосъ ны є҇ искупилъ
ѿ клетва та законна, понеже бы за насъ клетва: защото є҇ писано: проклетъ є҇
секой който виси на дрьво:
14 За да се распространи
въ езычницы те благословенїе то Авраамово чрезъ Інсуса Хр҇та, (и) за да прїимеме нїе ѡбещанныятъ духъ
чрезъ вера та.
15 Братїе, по человечески

говоримъ: обаче никой не
развала завѣтъ, който е
подтвержденъ ѿ нѣкогѡ
человѣка, нито приписува
нѣщо (въ него).
16 А тіа ѡбѣщанія са да-
дени Авраамꙋ, и на сѣме то
мꙋ: (и) не говори: и на сѣ-
мена та мꙋ, като за мно-
зина, но като за единого:
което е Хр҇тосъ.
17 Азъ прочее говоримъ
това, (защо) завѣтъ под-
твержденъ ѿ Бга за Хр҇та,
не може да ѿфърли законо,
който е даденъ послѣ по
четыристотины и тріесе го-
дины, за да развали ѡбѣ-
щаніе то (Бжіе).
18 Защото, ако наслѣд-
ство то е ѿ законатъ, то
не е веке ѿ ѡбѣщаніе то: а
на Авраама (го) дарова Бгъ
чрезъ ѡбѣщаніе то.
19 За какво е прочее за-
коно; (той) къде притуренъ
(при ѡбѣщаніе то) за (да
возбранява) престѫпленіа
та, докле да дойте сѣме
то, на което къде ѡбѣща-
ніе то, (и той) е даденъ
чрезъ Аггели те, и чрезъ
рѫка та на посредственни-
катъ (Мѡусеа).
20 А посредственнико не
е на единогѡ (посредствен-
никъ): но Бгъ е единъ.
21 Законо прочее проти-
венъ ли е на Бжіи те ѡ-
бѣщанія. не дай Бже! за-

щото ако къде даденъ за-
коно, който можеше да дава
животъ, воистинну правда
та щеше да е ѿ законатъ.
22 Но писаніе то заключи
сичко то подъ грѣхътъ, за
да се даде ѡбѣщаніе то чрезъ
вѣрованіе то во Іисуса Хр҇та
на ѡнія, които вѣруватъ.
23 А докле още не беше
дошла вѣра та, ніе бехме
подъ стража на законатъ,
затворены, до вѣра та, ко-
ято щеше да се ѿкрые.
24 Щото законо къде нямъ
дѣтоводитель во Хр҇та, за
да се ѡправдаме чрезъ вѣ-
ра та;
25 А като дойде вѣра та,
ніе веке не сме подъ дѣто-
водитель.
26 Защото сички те (вые)
сте сынове Бжіи съ вѣра та
во Іисуса Хр҇та:
27 Понеже (сички те вые)
които сте се во Хр҇та кръ-
стили, во Хр҇та сте се ѡ-
блекли.
28 Нема веке Іудеанинъ,
ни Еллинъ: нема рабъ, ни
свободенъ: нема мужескій
полъ. ни женскій: защото
сички те вые едно сте во
Хр҇та Іисуса.
29 Ако ли сте вые Хр҇то-
ви, то сте сѣме Авраамово,
и споретъ ѡбѣщаніе то на-
слѣдници.

ГЛАВА Д.

Азъ прочее говоримъ, защо въ колкото време наслѣдникo е безвозрастенъ, по нищо не различествуе ѿ рабъ, ако и да е господарь на всичко то:
2 Но намерувасе подъ надзиратели и домостроители, дори до онова време, което е ѿпредѣлилъ бащa му.
3 Така и ніе, доклѣ бехме безвозрастни, бехме порабощени (подъ власть та) на стіхіи те свѣтски:
4 Но когато се исполни (определенно то) време, прати Богъ Сына своего (единороднаго), който се роди ѿ жена, и (покорисе) подъ законатъ:
5 Да искупи оныя, който біха подъ законатъ, и да пріимеме ніе усыновленіе.
6 И понеже сте сынове, Богъ е пратилъ Духатъ на Сына своегѡ въ ваши те сердца, който вика Авва, (сиречь) Отче.
7 Прочее не си веке рабъ, но сынъ: а ако си сынъ, (то си) и наслѣдникъ Божій презъ Іисуса Христа.
8 Но тогава, понеже не познавахте Бога, служехте на оніа (богове), който не са естественнѡ богове:
9 А сега, понеже познахте Бога, или да речемъ по добре понеже бидохте познани ѿ Бога, каквѡ се вращате пакъ къ слабы те и бедни те стіхіи, на който пакъ изновѡ искате да служите;
10 (Пакъ) изгледувате дни те, и мѣсацы те, и времена та, и годины те,
11 Боимсе за васъ, да не самь се напустѡ трудилъ у васъ.
12 Будете (и вые) каквото (самь) азъ: защото и азъ (бидохъ) каквото (сте) вые: и затова молимъ васъ братіе! вые не ми сте сотворили (напредъ) никаква ѡбида:
13 И знаете, защо азъ ви проповѣдахъ Евангеліе то перви пжть, когато бехъ немощенъ съ тѣло то.
14 И не презрѣхте това тѣлесно мое искушеніе, нито се возгнусихте, но пріяхте ме като Ангела Божіа, и като (самаго) Іисуса Христа.
15 Где ѿстана прочее онова ваше блаженство; защото азъ свидѣтелствувамъ, че ако беше возможно, щехте да извжртите и очи те си, и щехте да ми ги дадете.
16 Врагъ ли прочее бидохъ вамъ, защото ви говоримъ истина та;
17 Нихна та ревность за васъ не е добра, но искатъ да вы ѿдѣлатъ (ѿ насъ),

за да (ви направатъ да) бѫдете ревностни (вые) за нихъ.
18 Добро е да имате ревность за добро то всегда, и не само когато самь кодъ васъ.
19 Чада мои, за които азъ паки претѫрпѹвамъ мѫки те (на-раждание то) доклѣ да се изобрази въ васъ Хрїстосъ:
20 Азъ желаехъ да самь сега кодъ васъ, и да си промѣнимъ гласѫтъ, защото самь въ недоумѣние за васъ.
21 Кажете ми вые, които искате да сте по законатъ, законатъ ли не слушате;
22 Защото е писано: Авраамъ имаше два сына: единого отъ рабына та, а другиго отъ свободна та (си жена).
23 Но оный който (беше) отъ рабына та, той се роди по плоти: а който (беше) отъ свободна та, той (се роди) по обѣщанію.
24 А това се разумѣва иносказателно: защото тія (двѣ те жены) са двата завѣта: единыо отъ гора та Сінайска, който ражда въ робство, който е Агарь.
25 Защото Агарь (значи) гора Сінай, която е во Аравіа, и подобна е на тукашніатъ Іерусалимъ, който е робъ со свои те жители.
26 А небесный Іерусалимъ е свободенъ, който е майка на сички те насъ.
27 Защото е писано: веселисе неплодная, която не раждашъ: возглашавай и выкай, която не боледувашъ (въ ражданѣ то), защото са по много чада та на-оставена та, нежели на-оная, която има мѫжъ.
28 А ніе сме, братіе, чада на-обѣщаніе то, като Ісаака.
29 Но както тогава оный който беше роденъ по плоти, гонеше (роденшатъ) по духу, така и сега.
30 Но що говори писаніе то; изпѫди рабына та и нейнышатъ сынъ: защото не ще да бѫде наслѣдникъ сыно рабынинъ заедно съ сынатъ на-свободна-та.
31 Прочее, братіе, ніе не сме чада на-рабына та, но на-свободна та.

ГЛАВА Е.

Зарадитова стойте цврѫсти въ свобода та, съ която ны е свободилъ Хрїстосъ, и не подлагайтесе паки подъ тремата на-робство то.
2 Ето, азъ Павелъ ви говоримъ, защо ако се обрѣзувате, Хрїстосъ отнюдъ не ще да вы ползува.
3 И свидѣтелствувамъ

пакъ на секого человѣка,
който се ѿбрѣзува, защо є҆
длъженъ сичкіатъ законъ
да ѝсполни.
4 Вые, който мыслите да
се ѿправдате съ законатъ,
ѿчуждили сте се ѿ Хрⷭ҇та,
ѝ ѿпаднали сте ѿ благо-
дать та.
5 А҆ ніе презъ дхⷩ҇а чакаме
ѝ надамесе да се ѿправда-
ме ѿ вѣра та.
6 Защото оу Хрⷭ҇та І҆исуса
нито ѿбрѣзаніе то ѝма
нѣкоя сила, нито необрѣ-
заніе то. но вѣра та, която
(се показува) дѣйствителна
презъ любовь та.
7 Вые вървехте добре: кой-
ви возбрани да се не поко-
рявате на ѝстина та;
8 Това предумованіе не є҆
ѿ оногова, който вы є҆
призвалъ.
9 Малъ квасецъ сичко то
тѣсто вкиселява.
10 А҆зъ ѝмамъ такова оу-
вѣреніе за васъ въ Гдⷭ҇а, за-
що нищо друго не щете да
помыслите (ѿсвѣнь това):
но ѡ҆ный, който вы смуща-
ва, ще да понесе наказаніе
то, кой быль да быль.
11 А҆ а҆зъ, братіе, а҆ко про-
повѣдувамъ І҆още ѿбрѣза-
ніе, защо ме І҆още гонатъ;
въ тоя случай соблазненіе
то крестно вы се прекра-
тило.
12 Ѡ҆ дабы ѿсѣклъ Бгъ
ѡ҆ныя, който вы возмущя-
ватъ!
13 Защото вые, братіе на
свобода сте призвани: само
(неупотреблявайте) свобо-
да та ваша въ причина
(за да живѣете по воля та)
тѣлесна. Но съ любовь слу-
гувайте є҆динъ другиму.
14 Защото сичкіо законъ
се ѝсполнява въ є҆дна (само
тая) заповѣдь, сирѣчь: ще
да возлюбишъ ближнаго
твоего, като самаго себе.
15 А҆ко ли є҆динъ други се
хапете ѝ ꙗ҆дете, вардетесе
да се є҆динъ ѿ другигѡ не
ѝстребите.
16 И говоримъ ви: ходете
по духу, ѝ похоть та тѣ-
лесна не совершавайте.
17 Защото тѣло то ѝма по-
хоти (противнѡ) на духатъ
а҆ духо на тѣло то: ѝ они є҆-
динъ другиму се противятъ
за да не (можете да) сторува-
те ѡ҆нова, щото ѝскате.
18 А҆ко ли се ѿ духатъ оу-
правлявате. то не подлежи-
те подъ законатъ.
19 А҆ дѣла та плотски са
ꙗ҆вни: който са прелюбо-
дѣйство то, блудо, нечи-
стота та, безсрамство то,
20 І҆долослуженіе то, чаро-
дѣянія та, вражды те, свад-
ливости те, ревности те,
гнѣванія та, словопренія
та, крамолы те, соблазни
те є҆реси те,

21 Зависти те, оубійства
та, піанства та, безчин-
ни те выканіа, и подобни
те на тіа: азъ ви ги казу-
вамъ напредъ, каквото и
що самь ви казалъ по на-
предъ, защо който правятъ
такива (работы), не щатъ
да наследатъ царство то
Бж҃їе.

22 А духовнышо плодъ е
любовь, радость, миръ, дол-
готерпеніе, благость, ми-
лосердіе, вѣра, кротость,
воздержаніе:

23 На вржхъ тіа нема за-
конъ.

24 А който са Хр҃тови,
распели са (свое то) тѣло,
(а съ тѣло то) и страсти
те и похоти те.

25 Ако живѣеме по духу,
требува и по духу да хо-
диме.

26 Да не бываме тщесла-
вни, за да не раздражаваме
единъ другиго, и единъ
другиму да не завидиме.

ГЛАВА Ѕ҃.

Братіе, ако и падне чело-
вѣкъ въ нѣкое согрѣше-
ніе, вые духовнии исправ-
лявайте таковаго съ духъ
кротости: но варди и себе
си, да не и ты паднешь во
искушеніе.

2 Единъ другиму носете
теготы те, и така ще да ис-
полните законатъ Хр҃товъ.

3 Защото, ако нѣкой мы-
сли (за) себе че е нѣщо, ко-
гато не е нищо, той се лжже
съ оумжтъ.

4 Но секой да испытува
свои те дела, и тогава мо-
же да има похвала самъ въ
себе, а не (като се сравнява-
ва) съ другиго.

5 Защото секой свойатъ
си товаръ ще да понесе.

6 Оный, който пріима
наученіе въ слово то (Бж҃їе),
нека отдѣлява (часть) от
сичко то си добро на оно-
гова, който го оучи.

7 Не прелщавайтесе: Бг҃ъ
се не лжже: защото (секой)
человѣкъ щото посее, това
ще и да пожне.

8 Понеже, който сѣе въ
своя та плоть от плоть та
и ще да пожне истлѣніе: а
който сѣе въ духатъ, от
духатъ и ще да пожне жи-
вотъ вѣчный.

9 Да ни се не додѣва кога-
то стрѫваме добро то: за-
щото въ свое то му време
ще да пожнеме, ако не о-
слабѣеме.

10 Прочее до гдѣ имаме
време, да стрѫваме добро то
на сички те, а найвече на
свои те единовѣрни.

11 Виждьте колко про-
странни писма ви написахъ
съ моя та рѫка.

12 Който желаатъ да са
добролични по плѣти, они

ны понꙋждаватъ да се ѡ҆брѣзꙋвате, само за да не бѫдатъ гоними за крестатъ Хр҃товъ.
13 Защото нито ѡ҆нія, които се ѡ҆брѣзꙋватъ вардатъ законатъ: но ѝскатъ да се ѡ҆брѣзꙋвате вы, за да се похвалатъ въ ваша та плоть.
14 А азъ не дай Бж҃е да се похвалимъ (съ дрꙋго нѣщо), само съ крестатъ на-Гд҃а нашегѡ Іисꙋса Хр҃та: чрезъ когото міръ за мене є҆ распнатъ, и азъ за міратъ.
15 Защото во Хр҃та Іисꙋса нито ѡ҆брѣзаніе то ѝма нѣкоя сила, нито неѡ҆брѣзаніе то, но (трѣбꙋва да бѫдеме) нова тварь.
16 И които живѣятъ по това правило, миръ (да бѫде) на нихъ и милость, и на Бж҃іатъ Ісраилъ.
17 Ѿ тꙋка на тамъ никой да ми не досажда: защото азъ (още) носимъ на тѣло то си раны те (които самь пріялъ) за Гд҃а Іисꙋса.
18 Благодать та на-Гд҃а нашегѡ Іисꙋса Хр҃та (да бѫде) съ дꙋхатъ васъ, братіе. Аминь.

† Посланіе то къ Галатѡмъ бысть написано ѿ Римъ.

КО Є҆ФЕСЕѲМЪ ПОСЛАНІЕ

СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ПАѴЛА.

ГЛАВА А҃.

Паѵелъ съ воля та Бж҃іа Апостолъ Іисꙋсъ Хр҃товъ на ст҃ы те, които са во Е҆фесъ, и вѣрꙋватъ во Хр҃та Іисꙋса.
2 Благодать (да бѫде) вамъ и миръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а нашегѡ, и ѿ Гд҃а Іисꙋса Хр҃та.
3 Благословенъ (да бѫде) Бг҃ъ и Ѻ҆ц҃ъ на Гд҃а нашегѡ Іисꙋса Хр҃та, който ны є҆ благословилъ со секакво благословеніе дꙋховно на небеса та чрезъ Хр҃та:
4 Каквото ны є҆ избралъ въ него предъ созданіе міра, за да бѫдеме свати и непорочни предъ него съ любовь та.
5 Понеже ны є҆ предѡпредѣлилъ да бѫдеме ѹ҆сыновлени немꙋ чрезъ Іисꙋса

Хр҇та̀, по благоволе́ніе то на-своя̀ та во́ля.

6 За прославле́ніе на-превели́ка та благода́ть своя̀, съ коя́то ны е҇ ѿбдари́лъ чрезъ возлю́бленнаго (своего̀):

7 Въ ко́го́то ймаме йску́пле́ніе съ не́гова та кро́вь, й проще́ніе на-грѣховѐ те ни по бога́тство то на-благода́ть та̀ му:

8 Коя́то е҇ преумножи́лъ въ на́съ со вся́ка прему́дрость й ра́зумъ:

9 Поне́же ни ѿкры̀ та́йнство то на-своя̀ та во́ля по благоволе́нію своему̀, коéто е҇ по̀ напре́дъ оу се́бе положи́лъ:

10 Щото, като се йспълнатъ времена̀ та на (боже́ственно то) смотре́ніе, да соединѝ си́чки те (сѫщества̀) ко́йто са на небо̀ то й на земля̀ та подъ е҇дна̀ глава̀ (подъ) Хр҇та̀:

11 Чрезъ ко́го́то сме се сотвори́ли й ніе наслѣ́дници, поне́же бы́до́хме предназначе́ни (на това̀) по предѣле́нію Бж҇ію, ко́йто дѣйствува си́чко споредъ произволе́ніе то на-своя̀ та во́ля.

12 Да бѫдеме за похвала̀ на-не́гова та сла́ва, (ніе) ко́йто напре́дъ се надѣ́ехме на Хр҇та̀:

13 На ко́го́то (се надѣ́ехте) й вы́е, като чу́хте сло́во то на-йстина та, (сирѣ́чь) е҇ва́ггеліе то на-ва́ше то спасе́ніе: й поне́же повѣрова́хте въ не́го, пріа́хте печа́ть ѿ Дх҇а ст҇а́гѡ, (какво́то що бе́ше) ѡбѣща́ніе то.

14 Ко́йто е҇ ѡбру́че́ніе на-наслѣ́діе то наше, доклѐ совершенно да се йзба́вятъ си́чки те, ко́йто са йзбра́ни за похвала̀ на-сла́ва та не́гова.

15 Заради това̀ й а҇зъ, като чу́хъ ва́ша та вѣ́ра (коя́то показу́вате) на свя́тіи те.

16 Не преста́нувамъ да благода́римъ за ва́съ (Бг҇а), й да вы поме́нувамъ въ моли́твы те моѝ:

17 Да бы̀ Бг҇ъ на-Гд҇а на́шегѡ Іису̀са Хр҇та̀, Оте́цъ на-сла́ва та, да́лъ ва́мъ ду́хъ на-прему́дрость та̀ й на-ѿкрове́ніе то, що то да го позна́ете:

18 И просвѣти́лъ вы сер-де́чни те вы о҇чи, за да позна́ете, ко́лкава е҇ на наде́жда та на-о҇ні́я ко́йто са зва́ни, й ко́лкото е҇ бога́тство то на-сла́вно то наслѣ́діе не́гово за свя́тіи те,

19 И какво̀ е҇ безконе́чно величество на-своя̀ та си́ла показа́лъ на́мъ, ко́йто вѣ́руваме чрезъ дѣ́йствіе то надержа́вна та крѣ́пость не́гова:

20 Коя́то е҇ показа́лъ на Хр҇та̀, поне́же го воскресѝ ѿ

мéртви те, и̂ тури́ го ѿ дéсна
та си странà на небó то:
21 Пò гóре ѿ сéкое начáл-
ство, и̂ влáсть, и̂ сила, и̂
госпóдство, и̂ ѿ свя́ко и̂ме,
коéто (мóже да) се наиме-
нува не сáмѡ въ тоя свѣтъ,
но и̂ въ бъдущіатъ.
22 И сичко покори̂ подъ
нозѣ те му: и̂ постави го
надъ сичко, за да є̂ главà
на церква та.
23 Коя́то є̂ нéгово то тѣ-
ло, и̂ полнотà та на-оно-
гóва, кóйто и̂сполнáва сич-
ко то по между сички те.

ГЛАВА В҃.

И̂ вáсъ (є̂ ѡ̂живи́лъ), кóйто
бѣхте мéртви заради пре-
стъплéнія та и̂ грѣховè те
вáши:
2 Въ кóйто сте нѣкое врé-
ме живѣли по ѻ̂бычайатъ
на-тоя свѣтъ, и̂ по вóля та
на-кня́зьатъ, кóйто вла-
ствува по воздухатъ на-ду-
хатъ, кóйто дѣйствува се-
гà въ сынове́ те на-проти-
влéніе то.
3 По между кóйто и̂ ніе
живѣхме нѣкога съ наши
те пóхоти плотски, понé-
же стру́вахме вóля та на-
тѣло то и̂ на-помышлéнія
та, и̂ бѣхме по є̂стеству
ча́да на гнѣватъ, каквóто
и̂ други те.
4 Но Бгъ кóйто є̂ богáтъ
въ милость та, за премнóга
та своя̀ любóвь, съ коя́то
є̂ возлюби́лъ на́съ,
5 Ѡ̂живи̂ зáеднѡ съ Хр҇тá
и̂ на́съ, кóйто бѣхме мéртви
заради грѣховѐ те: (вые сте
съ (нéгова та) милость спа-
сéни):
6 И зáеднѡ съ нéго нѡ
воскреси̂, и̂ постави̂ зáе-
днѡ на небò то чрезъ Хр҇тà
Іисуса.
7 За да покáже въ бъдущи
те вѣкове превели́ко то бо-
гáтство на-своя̀ та благо-
дáть, съ благость та̀ си
(коя́то и̂злива на на́съ)
чрезъ Хр҇тá Іисуса.
8 Защóто вые сте съ бла-
годáть спасéни чрезъ вѣра
та: и̂ товà не (происходи)
ѿ ва́съ, тò є̂ дáръ Бж҇ій:
9 Нѣ заради дѣлà та, да
се никой не похвáли:
10 Защóто сме нéгово соз-
дáніе, новосóздано чрезъ
Хр҇тá Іисуса за (да твóри-
ме) добри̂ дѣлá, кóйто є̂
Бгъ предназначи́лъ (на́мъ),
да ги и̂сполня́ваме.
11 Заради товà помнéте,
защò вые, кóйто нѣкога
бѣхте ѩзычницы по плóти,
и̂ нари́чахтесе неѡбрѣзани
ѿ ѻ̂нія, кóйто се нари́чатъ
ѡ̂брѣзани, защóто ѡ̂брѣ-
зуватъ тѣло то съ ржцѣ те;
12 Защò (говóримъ) бѣхте
въ ѻ̂нова̀ врéме безъ Хр҇та̀,
ѿчуждéни ѿ ѻ̂бщество то
Ісрáилтеско, и̂ стрáнни ѿ

завѣтѡ те на-ѡбѣщанїе то,
понеже немахте надежда, и
бѣхте безбожни на свѣтъ тъ
13 А сега (понеже вѣрꙋва-
те) во Хрта Іисꙋса, вы,
които нѣкое време бѣхте да-
лече, приближихтесе чрезъ
кровь та Хртова.
14 Защото той є нашето
примиренїе, който є напра-
вилъ два та (народа) єдно,
понеже развали стѣна та, ко-
ято преграждаше по срѣдъ
15 (сирѣчь) вражда та съ
тѣло то свое, като ꙋни-
чтожи законатъ на-запо-
вѣди те со (свои те) ꙋченїя,
за да согради ѿ два та (на-
рода) єдинъ новъ человѣкъ
въ себе си, като ги примири:
16 И да примири и два та
съ Бга въ єдно тѣло чрезъ
крестатъ, понеже ꙋби вра-
жда та на него.
17 И като дойде благовѣ-
сти миръ на васъ далечни
те и ближни те:
18 Защото чрезъ него и-
маме и два та (народа) съ
єдинъ истый Дхъ при-
ближенїе ко Оцꙋ.
19 Того ради не сте прочее
странни и пришелцы, но
сограждани на свѧти те, и
свои на Бга:
20 Понеже бьдохте согра-
дени на Апостолско то и
пророческо то ѡснованїе, и
имате краеꙋгѣленъ (камень)
самаго Іисꙋса Хрта.
21 На който сичко то зда-
нїе, като се ꙋстроява, ра-
сте за (да бъде) церква по-
свѧщенна на Гда:
22 На който и вы се зи-
дате за (да бъдете) жили-
ще Бжїе по Дꙋхꙋ.

ГЛАВА Г.

По тая причина (самь ста-
налъ) азъ Павелъ ꙋзникъ
Іисꙋсъ Хртовъ за васъ ѧ-
зычницы те:
2 Защото вы сте чꙋли
строенїето на-Бжїя та бла-
годать, която ми є дадена
за васъ:
3 Защо (сирѣчь) чрезъ ѿ-
кровенїе ми быде казано
тайнство то, (каквото по
напредъ ви писахъ вкратцѣ:
4 Въ което, като четете
можете да разꙋмѣете мое
то знанїе, което имамъ въ
тайнство то Хртово:)
5 Което въ дрꙋги времена
не є казано на сынове те
человѣчести, каквото сега
се ѿкры на свѧти те негови
Апостоли и пророцы чрезъ
Дха (свѧтаго):
6 За да бъдатъ ѧзычни-
цы те снаслѣдници, и да
составляватъ єдно тѣло, и
да са сопричастници на-
ѡбѣщанїе то, което є (Бгъ
далъ) во Іисꙋса Хрта чрезъ
єѵаггелїе то:
7 На което азъ бьдохъ
слꙋжитель споредъ дарка та

на-Б҃жїа та благодать, коато ми є҃ дадена чрезъ дѣйство то на-негова та сила.
8 Мене (говоримъ), който самь най малокъ ѿ сички те братїи, дадесе таа благодать да благовѣстимъ въ ѧзычницы те непостижимо то богатство Хр҃ѓово,
9 И да ѿкрыемъ на сички те, оу҆ что се состои строенїе то на-тайнство то, което є҃ сокровенно было ѿ вѣка оу Б҃га, който є҃ создалъ сичко чрезъ Іисуса Хр҃та:
10 За да се каже сега на началства та и҆ на власти те на небо то чрезъ церква та многоразлична та премудрость Б҃жїа:
11 Споретъ предвѣчно то ѿпредѣленїе, което є҃ исполнилъ чрезъ Г҃да нашего Іисуса Хр҃та.
12 Чрезъ когото имаме дерзновенїе съ вѣра та въ него, да се приближиме съ надежда (при Б҃га).
13 Затова ви молимъ да ви се не додѣва за мои те бѣдѫ, които (тѫрпимъ) за васъ, защото ѡ҆ни са слава ваша.
14 И за таа причина преклонавамъ мои те колѣна предъ Ѡ҆ц҃а на-Г҃да нашегѡ Іисуса Хр҃та,
15 Ѿ когото прїима име сякой родъ (който є҃) на небо то и҆ на земла та.
16 Да ви даде (благодать) споретъ богатство то на-своа та слава, да се оу҆крѣпи̇ утвержетѡ чрезъ неговыатъ Д҃хъ внутренний (вашъ) человѣкъ.
17 Да се всели Хр҃тосъ чрезъ вѣра та (ви) въ ваши те сердца, и҆ да се вкорени те и҆ оу҆тверди̇те въ любовь та така,
18 Щото да можете да разумѣете (заеднѡ) со сички те братїи, какво є҃ широта та и҆ долгота та и҆ глубина та и҆ высота та (негова).
19 И да разумѣете Хр҃това та любовь, коато превосходи (всякъ) разумъ, и҆ да се исполните ѿ всякоа полнота (на милость та) Б҃жїа.
20 И҆ на оногова, който, споретъ сила та (си), коато дѣйствува въ насъ, може да направи много повече ѿ колкото нїе просиме, и҆ли съ оу҆мъ постигаме.
21 Нему (да бѫде) слава въ церква та чрезъ Іисуса Хр҃та, по междꙋ сички те родове ѿ вѣка и҆ до вѣка. а҆минь.

ГЛАВА Д҃.

1 Молимъ вы прочее а҆зъ, (който самь) заради Г҃а оу҆зникъ, да живѣте приличнѡ споретъ званїе те, въ което сте звани,
2 Со всякое смиренномꙋдрїе

й кротость, й съ долготер-
пѣніе, да тързпите єдинъ
другиго съ любовь:
3 И да ймате прилѣжаніе да
сохранявате єдинство то
на-духатъ съ союзъ миренъ.
4 Едно (сте) тѣло, й є-
динъ духъ, каквото сте й
звани въ єдна надежда на-
ваше то званіе:
5 Единъ (є) Гдь, єдна
(є) вѣра та, єдно (є) кре-
щеніе то:
6 Единъ (є) Бгъ й Отецъ
на-сички те, който є надъ
сички те, й помежду сички
те, й во всички те насъ.
7 А на секого ѿ насъ є
дадена благодать споретъ
мѣра та на-Хртоватъ даръ.
8 Затова говори: като се
качи на высота та, заплѣ-
ни плѣнъ, й даде дарове
на человѣцы те.
9 А това (слово, качи се)
що друго значи, ѿсвѣнь,
защо перво є й слѣзлъ въ
най долни те страны земны;
10 Който є слѣзлъ, той
є (истый) й който се є ка-
чилъ по горе ѿ сички те не-
беса, за да напълни сичко.
11 И той є расположилъ
єдни (да са) Апостоли, а
други пророцы, а други єv-
аггелісти. а други пастыри
й оучители,
12 Заради оусовершенство-
ваніе то на-святіи те въ
дѣло то на-служба та, за
созиданіе то на-тѣло то
Хртово:
13 До Гдѣ да стигнеме
сички те въ єдинство то на-
вѣра та, й въ познаніе то
на-сына Бжіа, въ мужа совер-
шенна, й въ най пълната мѣ-
ра на-возрастатъ Хртовъ.
14 За да не смѐ віке мла-
денцы, да се колебаме ѿ се-
кой вѣтръ на-(неправо) оу-
ченіе, ѿ лъжа человѣческа,
й ѿ хитро искуство (което
оупотреблаватъ) за прел-
щеніе:
15 Но като сохраняваме
йстинна та любовь, да на-
ращаваме въ него сичко,
който є глава, (сирѣчь) во
Хрта:
16 Ѿ когото сичко то
тѣло, като се сочленява й
съзрзува со всяко приупо-
добленіе членно, расте спо-
ретъ соразмѣрно то дѣй-
ство на-секой членъ, за да
се соградѝ въ любовь та.
17 Това (ви) прочее гово-
римъ, й заклинамъ вы въ
Гда, да не живѣете віке та-
ка, като други те языччни-
цы, който послѣдуватъ по
суетныатъ свой оумъ.
18 Понеже са помрачени въ
разуматъ, й ѿчуждени ѿ
Бжіатъ животъ заради не-
вѣжество то, което є въ
нихъ, й заради ѡкамененіе
то ймъ сердечно:
19 Който, понеже са при

стигнали въ нечувствіе, предали са се въ безстудны (работы), щото да струвать ненасытно сѣкаква нечистота.
20 Но вые не сте така познали Хрїста;
21 Ако ли сте го чули, и научилистесе за него каквото що е истината та во Іисуса:
22 Оѳжрлѣте спореть перво то ваше житіе, ветхіать человѣкъ, който истлѣва въ прелестны те похоти:
23 И обновлявайтесе съ духать на вашіать оумъ,
24 И облечѣтесе въ новыать человѣкъ, който е созданъ по образу Божію съ правда и со свято́сть истинна.
25 Затова оѳжрлѣте лжжа та, и говорѣте истина сѣкой предъ ближнаго своего: защото сме оудове единъ другимъ.
26 Ако се гнѣвате, не согрѣшавайте: да не зайде слжнце то въ гнѣвать ви:
27 Нито давайте мѣсто на діавола ть.
28 Който е кралъ, да не краде веке, но да се труди, и да работи (нѣщо) полезно, за да може и да помогне на оногова, който има нужда.
29 Никакво гнило слово да не изля́зи от оуста та ви: но само което е (слово) добро за назиданіе въ вѣра та, щото да може (сирѣчь) да произведе полза на слышатели те.
30 И не оскорбля́вайте Духа Святаго Божія съ който сте назнаменани за деньжть на-избавленіе то.
31 Всякое огорченіе, и гнѣвъ, и ярость, и вы́къ, и хула, да се вдигне от васъ, заедно со сѣкоя злоба.
32 И бывайте единъ на другиго благи, милостиви, и прощавайте единъ другиму, каквото и Богъ е вамъ простилъ чрезъ Хрїста.

ГЛАВА Е҃.

Бывайте прочее подражатели на Бога, като чада возлюбленни:
2 И живѣйте въ любовь, каквото и Хрїстосъ е возлюбилъ насъ, и предаде самъ себе за насъ като приношеніе и благовонна жертва на Бога.
3 А блудъ и сѣкаква нечистота и лакомъ придобытокъ, нито име то да имъ се чуе по между васъ, каквото що е прилично на святіи те.
4 (Така) и скверно́словіе и празднословіе, или кощунство, който са неподобни, но повече (да се чуе) благодареніе (на Бога).

5 Защото това знайте че
никой блудникъ, или не-
чистъ, или лакомъ (за и-
мание), който е (равенъ съ)
идолопоклонникъ, нема на-
следие въ царство то на-
Хрста и Бга.

6 Никой да вы не лъже съ
суетни словеса: защото за-
ради тія (причины) дохож-
да гневъ Бжій на непо-
слушливы те сынове.

7 Не бывайте прочее со-
обшницы техни.

8 Защото некога бехте
темнота, а сега сте светъ
чрезъ Гда: ходете прочее
като чада на-светатъ.

9(Защото духовныо плодъ
(се состои) въ секаква бла-
гость и правда, и истина):

10 И испытувайте що е
благоугодно на Бга.

11 И не бывайте сообщни-
цы съ неплодни те дела на-
темнота та, но и изобли-
чавайте (ги).

12 Защото, оныя (рабо-
ты) които правятъ они
скрышно, срамно е и да се
говорятъ.

13 Но сичко нещо което
е (достойно) за обличеніе,
открывасе отъ светатъ: за-
щото сичко нещо което
быва явно, светъ е.

14 За това говори: стани
(ты) който спишъ, и вос-
кресни отъ мертвы те, и ще да
те освети Хрстосъ.

15 Гледайте прочее съ вни-
маніе, какви опасно хо-
дите, не като безумни, но
като премудри:

16 И употреблявайте
време на полза, защото са
зли дни те.

17 Заради това не бывай-
те безумни, но разумевай-
те що е воля та Бжія.

18 И не упивайтесе съ
віно, защото отъ него (бы-
ва) блудство то: но испол-
нявайтесе съ духъ:

19 И разговаряйтесе въ
секеси съ фалмы, и пенія,
и песни духовны: като пе-
ете и воспеваете на Гда
въ сердца та си.

20 И воздавайте благода-
реніе всегда за сичко на Бга
и Отца съ име то на-Гда
нашего Іисуса Хрста:

21 Покорявайтесе единъ
другиму со страхъ Бжій.

22 Жены те, покорявайте-
се на мъже те си, като на
Гда:

23 Защото мъжъ е гла-
ва на жена та, каквото и
Хрстосъ е глава на церква
та, и той е на-(сичко то
церковно) тело спаситель.

24 Каквото прочее церква
та се покорява на Хрста,
така и жены те (да се по-
корявать) на свои те мужи
во всичко.

25 Мужіе, обычайте свои
те жены, каквото и Хрстосъ

є҃ возлюбилъ церква та, и предалъ є҃ себе за нея.
26 За да є҃ ѡсвяти, като я҃ ѡчисти съ ѡкжпуваніе водно чрезъ ученіе то:
27 И да я҃ представи себе славна церква, щото да нема ѡкаляно нещо, или бжрчкотина, или друго такова, но да бжде свята и непорочна.
28 Тако са длжжни мжже те да ѡбычатъ свои те жены като свои те тела, защото който ѡбыча жена та си, самъ себе ѡбыча:
29 Защото никой не є҃ возненавиделъ некога свое то тело, но храни го и топли го, каквото и Гдь церква та:
30 Понеже ніе сме удове на тело то му, ѿ негова та плоть, и ѿ негови те кости
31 Заради това ще да ѡставя человекъ ѡтца своего и матерь и ще да се прилепи при жена та си, и ще да бждатъ двама та єдно тело.
32 Това тайнство є҃ голѣмо: а҃ азъ говоримъ (това) ѿносително споретъ Хрта, и споретъ церква та.
33 Но и вые, секой ѿ васъ да ѡбыча жена та си така, каквото и самъ себе: а҃ жена та да се бои на мжжжтъ си.

ГЛАВА Ѕ҃.

И (вые) чада та, слушайте родители те си, като що є҃ угодно на Гда: защото това є҃ праведно.
2 Почитай ѡтца твоего и матрь (твою): (таа є҃ перва та заповедь съ (такова) ѡбещаніе:)
3 Да ти бжде добро, и да бждешъ многолетенъ на земля та.
4 И (вые) бащи не ѡскорбявайте чада та си, но воспитувайте ги въ поученіе и наставленіе Гдне.
5 И (вые) раки, слушайте господаре те си земни со страхъ и съ треперанѣ, и съ простота сердечна, като Хрта.
6 Не работете самѡ предъ ѡчи те като человекоугодницы, но като раби Хртови, който исполнявать вола та Бжіа ѿ (сичка та си) душа:
7 И слугувайте съ благоразуміе като на (самаго) Гда, а҃ не като на человецы те.
8 Понеже знаете, защо каквото добро сотвори секой, това ще да пріиме ѿ Гда, или рабъ, или свободенъ.
9 И (вые) господари това исто то струвайте темъ, (сиречь) ѡслабувайте имъ устрашаванѣ то: понеже знаете, защо и вые сами имате Господарь на небо то, който не гледа на лице.
10 Въ прочемъ, братіа мои

оукрѣплѧвайтесе съ Гдⷭ҇а, и
съ державна та мꙋ негова
сила:
11 Облечетесе во всички
те орꙋжїѧ Бжїи, за да мо-
жете да застанете противꙋ
хитрости те дїаволски.
12 Защото не е наша та
борка съ кровь и съ плоть,
но съ началства та и съ влаѧ-
сти те и съ темни те мїро-
держцы на-тоѧ вѣкъ, (си-
рѣчь) со злобни те дꙋхове,
който са подъ небо то (по
воздꙋхатъ).
13 Заради това восприи-
мете сички те орꙋжїѧ Бжїи,
за да можете да се сопро-
тивите въ золъ день и ка-
то надвїе те на сичко, да
оустойте.
14 Стойте прочее тверди,
като препашете половины
те си съ истина та, и като
се облечете въ желѣзна та
риза на-правда та.
15 И като обꙋете нозѣ те
си въ приꙋготовленїе да
благовѣствꙋвате миръ:
16 И надъ сички те тїѧ,
земете щитатъ на-вѣра та,
съ който ще можете да оу-
гасите сички те стрѣлы дїа-
волски, разжежены те:
17 И шлематъ на-спасенїе
то восприимете, и дꙋхов-
ныатъ мечъ, който е слово
то Бжїе:
18 Молетесе Бгꙋ съ дꙋхатъ
оу секое време со секаква мо-
литва, и моленїе, и въ това
исто то бодрствꙋйте со всѧ-
кое терпѣнїе, (и) въ моли-
тва та за сички те свѧтїи.
19 И за мене, за да ми се
дарꙋва слово да отворимъ
оуста та си дерзновенно, за
да кажемъ тайнство то
на-Еѵаггелїе то,
20 За което самь посла́н-
никъ (и) въ оковы, и да
го проповѣдꙋвамъ дерзно-
венно, какво то трѣбꙋва да
проповѣдꙋвамъ.
21 И за да разꙋмѣете и
вые въ какво самь состоѧ-
нїе, и що работимъ, сичко
ще да каже вамъ Тѵхїкъ
возлюбленный братъ и вѣ-
ренъ слꙋжитель Гдⷭ҇ень:
22 Когото ви пратихъ за
това исто то, за да разꙋ-
мѣете за насъ, и да оутѣ-
ши сердца та ваши.
23 Миръ (да бꙋде) на бра-
тїѧ та и любовь съ вѣра от
Гдⷭ҇а Оца, и от Гдⷭ҇а Їисꙋса
Хрⷭ҇та.
24 Благодать (да бꙋде) со
сички те, който обычатъ
Гдⷭ҇а нашего Їисꙋса Хрⷭ҇та,
нелицемѣрно. аминь.

КЪ ФІЛІППИСІЕМЪ ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

Павелъ и Тімоѳей раби Іисусъ Христови на сички те святіи Іисусъ Христови който се намѣрувать въ Філіппы те, заедно съ епископы те и діаконы те:
2 Благодать вамъ и миръ (да бжде) отъ Бга Отца нашего и (отъ) Гда Іисуса Христа.
3 Воздавамъ благодареніе на Бга моего всегда, когато вы споменувамъ,
4 (И всегда, усякога молитва моя съ радость се молимъ Бгу за сички те васъ).
5 За ваше то сообщеніе, коете имате въ евангеліето, отъ пѣрвшать день (въ който го пріяхте) дори и до сега:
6 Понеже самь увѣренъ въ това, защо който е начналъ това добро дѣло по междуу васъ ще го совершава дори до деньжтъ Іисусъ Христовъ:
7 Каквото е и праведно да мудрувамъ азъ това за сички те васъ, защото вы имамъ на сжрдце то си, понеже сте сички те сообщници на-благодать та, (която ми е дадена) и въ оковы
те мои, и въ защищеніе то и подтвержденіе то евангелско.
8 Бгъ ми е вѣренъ, защо обычамъ сички те васъ съ любовь Іисусъ Христова,
9 И това му се молимъ да бы се преумножила ваша та любовь още по много и по много въ познаніе и во всяко разумѣніе:
10 За да испытувате по добро то, да бждете чисти и непорочни въ деньжтъ Христовъ.
11 Пжлни съ плодове те на-правда та (който бывать) чрезъ Іисуса Христа за слава и похвала Бжія.
12 И желаемъ да разумѣете вые, братіе, защо оныя (работы) който ми се случиха, стигнаха въ по голѣмо преуспѣаніе на-евангеліе то:
13 До толко, щото оковы те мои който (носимъ) за Христа, быдоха явны по между сичко то судилище, и по между сички те други те:
14 И мнозина отъ братія та по Гда, понеже се ободриха отъ мои те оковы, съ по

голѣмо дерзновеніе безъ
страхъ проповѣдѹватъ сло́-
во то (Бж҃їе).
15 И нѣкои ѹ҆́бо пропо-
вѣдѹватъ Хр҇та̀ ѿ за́вись
и҆ ѿ любопрѣніе, а҆ дрѹги ѿ
добро̀ произволе́ніе.
16 Они̇̀ ѹ҆́бо ѿ любопрѣ-
ніе проповѣдѹватъ Хр҇та̀
нечи́стѡ, поне́же мыслатъ
че ще да притѹратъ ско́рбь
на око́вы те мои̇̀:
17 А дрѹги те ѿ любо́вь,
поне́же зна́тъ защо̀ на мѐ-
не лежи̇̀ (та́а до́лжность) да
защища́вамъ є҆ѵа́ггеліе то.
18 Но що бы́ва ѿ това̀;
(ни́що дрѹго) ѿсвѣнь щото,
и҆ли̇̀ съ лицемѣріе, и҆ли̇̀ съ
и҆́стина се Хр҇то́съ проповѣ-
дѹва, (всѐ се ѡ҆ба́че пропо-
вѣдѹва): и҆ за това̀ се а҆зъ
ра́дѹвамъ и҆ ще да се возра́-
дѹвамъ.
19 Защо́то знамъ, че това̀
ще ми послѹжи за спасе́ніе
то съ ва́ша та моли́тва, и҆
съ помощь та̀ на-Дх҃атъ
Ї҆исѹсъ Хр҇то́въ:
20 Поне́же и҆́мамъ и҆звѣ-
стна наде́жда защо̀ не щемъ
да се засра́мимъ въ ни́що,
но со вса́кое дерзнове́ніе,
какво́то се́кога, така̀ и҆ сега̀
ще да се просла́ви Хр҇то́съ
въ моѐ то тѣ́ло, и҆ли̇̀ съ жи-
во́тъ было̀ и҆ли̇̀ со сме́рть.
21 Защо́то мѐне є҆ живо́то
Хр҇то́съ: а҆ смерть та̀ при-
до́бытокъ.
22 А҆́ко ли, като живѣемъ
съ тѣло то, мо́жемъ ї҆о́ще
(да прино́симъ) пло́дъ на
моѐ то дѣло, що̀ да и҆збе́-
ремъ, не зна́мъ.
23 Защо́то произво́датъ
ми ѹ҆тѣсне́ніе и҆ дветѣ, по-
не́же и҆́мамъ жела́ніе да се
разнѫ́ржемъ (ѿ тѣло то), и҆
да бѫ́демъ за́еднѡ съ Хр҇то̀,
защо́то това̀ є҆ мно́гѡ по̀
добро̀:
24 Но да стои́мъ ї҆о́ще въ
тѣло то, весма є҆ потре́бно
за ва́съ.
25 И а҆зъ и҆звѣстнѡ знамъ
това̀, защо̀ ще да стои́мъ
(въ тѣло то) и҆ ще да ѿста́-
немъ ї҆о́ще нѣколко вре́ме
за́еднѡ съ сички те васъ, за
ва́ше преѹспѣа́ніе и҆ за ра́-
дость на-вѣра та,
26 За да се преѹмно́жи по-
хвала̀ та ва́ша во Хр҇та̀ Ї҆и-
сѹса заради мѐне чрезъ моѐ
то дохожда́ніе па́къ кодъ
ва́съ.
27 То́кмѡ живѣйте при-
ли́чнѡ споретъ є҆ѵа́ггеліе то
Хр҇то́во, щото и҆ а҆ко дой-
демъ и҆ ви́димъ вы, и҆ли̇̀ не
до́йдемъ, да чѹемъ за васъ,
защо̀ стоите твѐрди (съ и҆́с-
тина та) въ є҆ди́нъ дѹ́хъ, и҆
ко́ритесе є҆динодѹ́шнѡ за
вѣра та є҆ѵа́ггелска (само-
во́лнѡ:)
28 И не ѹ҆страша́ватесе
ѿню́дъ ѿ проти́вницы те:
кое́то ще да бѫде за нихъ

оу҆бо знакъ на-погибель та̀
ѝмъ, а҆ вамъ (знакъ) на-спа-
сеніе то, ѝ това̀ є҆ ѿ Бга.
29 Защото вамъ є҆ дарѹва-
но, колкото споретъ Хрта̀,
не самѡ да вѣрѹвате въ не-
го, но ѝ да страдате за него:
30 Като ѝмате тоя ѝстый-
атъ подвигъ каковъто сте
видѣли въ мене, ѝ сега̀ слѹ-
шате за мене.

ГЛАВА В.

А҆КО ѝма прочее нѣкое оу-
тѣшеніе во Хрта̀, а҆ко (ѝма)
нѣкоя оутѣха любовна а҆ко
(ѝма) нѣкое согласіе дѹхов-
но, а҆ко (ѝма): нѣкое со жа-
лѣніе сердечно,
2 Я, то направете моя̀ та
радость совершенна, като
ѝмате є҆днакво мѹдрованіе,
ѝ є҆днаква любовь. ѝ като
сте є҆диноодѹшни ѝ є҆дино-
мысленни:
3 (Не творете) нищо съ
прѣніе, ѝлѝ съ тщеславіе, но
со смиреномѹдріе строувайте
є҆динъ дрѹгиго по горенъ
ѿ себе си съ честь та̀.
4 Не глѣдайте секой (самѡ)
за своя̀ та полза, но секой
(да глѣда) ѝ за полза та на-
дрѹги те.
5 Това̀ ѝсто то да мѹдрѹ-
вате ѝ вие щото є҆ (мѹдрѹ-
валъ) ѝ Іисѹсъ Хрстосъ:
6 Който, понеже беше съ
образъ Бжій, не помысли,
че є҆ съ грабителство ра-
венъ съ Бга:
7 Но оумалѝ себе си, по-
неже пріѧ̀ ѡбразъ рабскій,
ѝ быде подобенъ на чело-
вѣцы те, ѝ показасе съ ѡ-
бразатъ като человѣкъ.
8 Смирѝ себе си, понеже
быде послѹшливъ дори до
смерть, а҆ смерть крестна.
9 За това̀ ѝ Бгъ го пре-
вознесе, ѝ дарова̀ мѹ ѝме,
което є҆ по голѣмо ѿ секое
ѝме:
10 Щото да се преклони
предъ ѝме то Іисѹсово секое
колѣно на-небесни те, ѝ на-
земни те, ѝ на-подземни те:
11 И секой ѧ҆зыкъ да ѝспо-
вѣда, защо̀ Іисѹсъ Хрстосъ
(є҆) Гдь во славѹ на-Бга
Ѻца̀.
12 Тогѡ ради, возлюблен-
ніи мои, каквото всегда̀ сте
ме слѹшали, не самѡ когато
самь кодъ васъ, но по мно-
го сега̀, когато не самь та-
мѡ, со страхъ ѝ трепераніе
трѹдетесе за своѐ то спасеніе.
13 Защото Богъ є҆ който
дѣйствѹва въ васъ ѝ ѝска-
ніе то ѝ твореніе то, по (своѐ
то) благоволеніе.
14 Сички те (ваши дѣла̀)
творете безъ ропаніе ѝ
(безъ) размышленіе.
15 За да бѫдете неповин-
ни ѝ чисти, чада Бжіи, не-
порочни по средъ нечестивъ
ѝ развращенъ родъ по меж-

ду който тре́бува да свѣ́-
тите като слжнце въ мі́ръ,
16 Като се држжите за оу҆-
че́ніе то на (вѣ́чныа) жи-
во́тъ, за похвала̀ моа̀ въ
деньжтъ Хр҇товъ, защо́то
не са́мь се подвиза́лъ на
пра́здно, и҆ не са́мь се тру-
ди́лъ всуе.
17 Но а҆ко се и҆ закаламъ
като же́ртва за же́ртва та и҆
за богослу́женіе то на-ва́ша
та вѣ́ра, ра́дувамсе и҆ сра́ду-
вамсе со сички те ва́съ:
18 Така̀ и҆ вы́е се ра́дувай-
те и҆ сра́дувайте съ ме́не.
19 И на́дамсе на Го́спода
Іисуса защо скоро ще да про-
ве́димъ Тімоѳе́а къ вамъ,
да и҆ а҆зъ бждемъ благоду-
шенъ, като разумѣ́емъ за
ва́ше то состоа́ніе.
20 Защо́то никого нѣ́мамъ
равноусе́рденъ, който да се
попечѐ за ва́съ така̀ и҆скрен-
но (като не́го).
21 Защо́то си́чки те (дру-
ги) своа̀ та полза тра́сатъ,
а҆ не това̀ щото (и҆ска) Іи-
сусъ Хрїсто́съ.
22 А вѣ́рность та̀ не́гова
вы́е зна́ете, защо́то той ми
е҆ послужи́лъ въ благовѣ-
ствова́ніе то, като чадо на
Ѻтца̀ (своего̀).
23 Не́го про́чее мы́слимъ да
пра́тимъ (кодъ васъ) а҆бїе,
щомъ оу҆зна́емъ като̀ ще
да бжде съ ме́не.
24 И на́дамсе на Гд҇а, за-
що и҆ самъ ско́ро ще до́й-
демъ кодъ ва́съ.
25 Но помысли́хъ (защо̀
е҆) по потре́бно да пра́тимъ
къ ва́мъ Ѥпафроді́та, бра́-
та и҆ спомо́щника и҆ спод-
ви́жника моего̀, а҆ ва́шего
посла́нника, който ми мно́-
го помага̀ въ потре́ба та
моа:
26 Поне́же съ голѣ́мо же-
ла́ніе жела́еше (да вы ви́ди)
си́чки те ва́съ, и҆ тужеше,
защо́то сте чули че е҆ боле-
дува́лъ.
27 И воистинну боледува̀
до сме́рть: но Бг҇ъ го по-
милова̀: и҆ не само не́го но
и҆ мене за да не прі́имемъ (и҆
друга) скорбь врьхъ скорбь
та̀ ми.
28 По скоро го про́чее пра-
ти́хъ, за да го ви́дите пакъ,
и҆ да се возра́дувате, и҆ а҆зъ
да бждемъ по безпеча́ленъ.
29 Прїимете го про́чее за-
ради Гд҇а со си́чка ра́дость,
и҆ и҆майте такива (като не́-
го) на че́сть:
30 Защо́то за дѣ́ло то
Хр҇тово дори до сме́рть се
приближѝ, и҆ самыатъ жи-
во́тъ сво́й презрѣ̀, да и҆спо́л-
ни служе́ніе то, ко́ето сами
вы́е не мо́жехте да ми и҆з-
вжршите.

ГЛАВА Г.

Про́чее, бра́тіа мои́, ра́-
дувайтесе въ Гд҇а, и҆ а҆зъ се

не лѣнимъ да ви пишемъ това исто то, а вамъ (є) за оутвержденіе.

2 Вардетесе ѿ псета та, вардетесе ѿ злѡтеработници вардетесе ѿ (лжжливо то) ѿбрѣзаніе.

3 Защото ніе сме (истинно) ѿбрѣзани, които слꙋжиме на Бг҃а по дꙋхꙋ, и хвалимесе съ Іисꙋса Хр҃та, а не надамесе на плотско то (ѿбрѣзаніе):

4 Яко и да можемъ азъ да се надамъ на плотско то (ѿбрѣзаніе), и ако дрꙋгъ нѣкой мысли да се надѣе на плотско то (ѿбрѣзаніе), азъ по много (можемъ):

5 Които самь ѿбрѣзанъ въ осмыатъ день, (и самь) ѿ Ісраилевыатъ родъ, ѿ колѣно то Веніаминово, Еврейнъ и Еврей, и по законꙋ Фарїсей.

6 Ѿ ревность гонихъ церква та Бж҃їа и споретъ правда та законна бехъ непороченъ.

7 Но онова щото ми беше (тогава) придобитокъ, него вмѣнихъ заради Хр҃та тщета

8 И воистиннꙋ сичко вмѣнявамъ тщета споретъ превосходство то на познаніе то на Іисꙋса Хр҃та Гд҃а моегѡ, заради когото се ѿтщетихъ ѿ сичко, и вмѣнявамъ сичко за сметы, да придобиемъ Хр҃та,

9 И да се намеримъ въ него, защото немамъ своа правда коато (происходи) ѿ закона тъ но (правдата) коато (происходи) чрезъ вѣра та во Іисꙋса) Хр҃та, (сирѣчь) правда та, коато (се дава) ѿ Бг҃а чрезъ вѣра та:

10 За да познаемъ и него, и сила та на-воскресеніе то мꙋ и сообщеніе то на-страданіа та мꙋ, и подобнѡ немꙋ да оумремъ,

11 За да достигнемъ, ако є возможно, въ воскресеніе то на-мертви те.

12 И не (говоримъ) защо пріахъ веке (воздааніе то), или защо стигнаха веке въ совершенство то: но тжрчимъ дано стигнемъ онова, за което и стигнатъ быдохъ ѿ Іисꙋса Хр҃та.

13 Братіе, азъ не мыслимъ да самь стигналъ, но само едно (знамъ) защо забравямъ оныа (работы) които ѿстанꙋватъ назадъ, а простирамсе въ оныа които са напредъ,

14 И тжрчимъ да стигнемъ къ воздааніе то на-небесно то званіе Бж҃іе чрезъ Іисꙋса Хр҃та.

15 Които сме прочее совершенни, това да мꙋдрꙋваме: но ако вые мыслите дрꙋгояче за нещо, Бг҃ъ и това ще да вы ѿкрые.

16 Но въ това щото сме

стигна́ли, това̀ и́сто то да мѹдрѹваме, и҆ съ това̀ пра́вило да живѣеме.

17 Подража́тели мене бѫвайте, бра́тїе, и҆ глѣдайте съ внима́нїе ѻ҆ныа който хо́датъ така̀, каквото и҆ма́те примѣръ насъ.

18 Зацото мнозина хо́датъ (и҆накъ), за който мно́го пѫти самь ви говорилъ, и҆ сега̀ съ плачь ви гово́римъ, защо̀ са вразѝ на Хр҃то́выатъ кре́стъ:

19 На-който коне́цъ є҆ погибель, чре́во то и҆мъ Бг҃ъ, и҆ сла́ва та (своѧ̀ пола́гатъ) въ сра́мни те (дѣла̀) своѝ, онѝ мѹдрѹватъ зе́мны те (вещи).

20 А на́ше то житїѐ є҆ на небо̀ то, ѿ гдѣто и҆ спаси́теля ѡ҆жида́еме Гд҃а на́шего І҆исѹса Хр҃та̀:

21 Който ще да преѡбрази на́ше то хѹдо тѣло, за да бѫде сообра́зно на сла́вно то него́во тѣло, споредъ дѣйство то, чрезъ което мо́же са́мъ да покора́ва на се́бе си сичко.

ГЛАВА Д҃.

Тогѡ ра́ди, бра́тїа моѝ возлю́бленнїи и҆ вождѣленнїи, (който, сте) ра́дость и҆ вѣне́цъ моѝ, така̀ стойте въ Гда, возлю́бленнїи.

2 Мо́лимъ Є҆ѵо́дїю, мо́лимъ и҆ Сѵнтѵ́хїю, това̀ и҆сто то да мѹдрѹватъ въ Гда:

3 Мо́лимъ и҆ те́бе и҆скреннїй мой дрѹже, да и҆мъ спомоществѹвашъ, защо́то ѻ҆нѝ за́едно съ ме́не се трѹдиха въ благовѣствова́нїе то, и҆ съ Кли́мента, и҆ съ дрѹги те мои спомо́щницы, на-който и҆мена̀ та (се напи́саха) въ книги те живо́тны.

4 Ра́дѹвайтесе всегда̀ въ Гд҃а, и҆ па́къ ще да рече́мъ, ра́дѹвайтесе.

5 Кротость та̀ ва́ша да бѫде и҆звѣстна на сички те человѣцы.

6 Гд҃ь є҆ близѹ, не́майте попече́нїе за нищо, но во всичко (нѣщо) ка́зѹвайте на Бг҃а своѝ те проше́нїѧ съ моли́тва и҆ моле́нїе, и҆ съ благодаре́нїе.

7. И миръ Бж҃їй, който превосхо́ди се́кой ѹ҆мъ, ще да сохранѝ ва́ши те сердца̀, и҆ ва́ши те помышле́нїѧ во Хр҃та̀ І҆исѹса.

8 Про́чее, бра́тїа моѝ, сичко що є҆ и҆стинно, що є҆ честно, що є҆ пра́ведно, що є҆ чисто що є҆ любе́зно, що є҆ достохва́лно, което є҆ добродѣтель, и҆ което (произво́ди) похвала̀, за него мысле́те.

9 Ко́ето сте и҆ наѹчи́ли, и҆ чѹли, и҆ видѣли въ ме́не, това̀ творе́те: и҆ Бг҃ъ на-ми́ратъ ще да бѫде съ васъ.

10 Возрадовахсе весма въ
Гда, защото начнахте веке
да радите пакъ за мене: Iза
когото й (всегда) радехте,
но нiесгодно то време ви
возбранаваше.
11 И не говоримъ това, за-
щото самь ѿскуденъ: по-
ніже азъ се навыкнахъ да
самь доволенъ съ това, кое-
то имамъ.
12 Знамъ да живеемъ й
скудню знамъ й изобилню:
во всако (време), й въ се-
какви (случаи) се навыкнахъ
да самь й сытъ й гладенъ,
да самь й во изобиліе й
въ скудость:
13 Азъ сичко можемъ съ
помощіе та Іисусъ Хр това.
14 Обаче добре сторихте,
защото пріахте участіе въ
моа та скорбь.
15 И знаете й вые, Філіп-
писіане, защокогато излѣ-
зохъ изъ Македонiа, й нач-
нахъ да проповѣдувамъ
Еvaггеліе то (въ васъ), ни
една церква ми не даде нѣ-
що, нито зехъ нѣщо (ѿ
нѣкоа), но само ѿ едни
васъ.
16 Защото вые й въ Өе-
лунъ ми пратихте й е-
днашъ й двашъ щото ми
беше потребно.
17 Не защото искамъ да
данiе, но искамъ плодъ,
който трiбува да се у-
множава за ваша та полза.
18 Азъ пріахъ сичко, й
изобиленъ самь: удоно-
лихсе, като пріахъ ѿ Епа-
фродіта щото сте ми пра-
тили, (като) благовонна
мурісма, жертва пріатна,
благоугодна на Бга.
19 А Бгъ мой да испжлни
чрезъ Іисуса Хр та секоа по-
трека ваша споретъ богат-
ство то си со слава.
20 А на Бга й Оца на-
шего (да бжде) слава во вѣ-
ки вѣкѡвъ. аминь.
21 Поздравете секого стга-
го во Хрта Іисуса. Поздра-
влават вы (сички те) бра-
тіа, който са съ мене.
22 Поздравлаватъ вы сич-
ки те свтіи, а най вече о-
ніа, който са ѿ Кесаревшатъ
домъ.
23 Благодать та на-Гда
нашегѡ Іисуса Хрта (да бж-
де) со всички те васъ. аминь.

† Быде написано ѿ Римъ
чрезъ Епафродіта.

КЪ КОЛОССЯЕМЪ ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА А.

Павелъ Апостолъ Іисусъ
Христовъ съ воля та Божія,
и Тимоѳей братъ,
2 На святи те и вѣрни те
братія во Христа Іисуса, които
се намѣрувать въ Колоссаи:
благодать и миръ (да бжде)
вамъ отъ Бога Отца нашего,
и отъ Господа Іисуса Христа.
3 Благодариме Бога и Отца
на-Господа нашего Іисуса Христа
когато се молиме непрестан-
но за васъ:
4 Понеже чухме вѣра та
ваша во Іисуса Христа, и лю-
бовь та, която имате къ
сички те святіи,
5 Заради надежда та, коя-
то е приготвена на небеса
та, и за която сте по на-
предъ чули, когато ви бы-
де проповѣдана истина та
на-Евангеліе то,
6 Което се проповѣдува оу
васъ, каквото и по сичкіатъ
свѣтъ: и приноси плодъ и
расте, каквото и по между
васъ, отъ оный день, въ кой-
то сте чули и разумѣли
Божіа та благодать въ и-
стина та:
7 Каквото сте се и научи-
ли отъ Епафраса возлюблен-
наго сослужника нашего,
който е вѣренъ служитель
Христовъ за васъ:
8 Който и обяви намъ
ваша та любовь, която и-
мате чрезъ Духа (святаго).
9 Затова и ніе отъ който
день сме чули (това), не
преставаме да се молиме,
и да просиме (отъ Бога) да се
испълните съ (совершенно)
познаніе на-нейгова та воля
во всяка премудрость и ра-
зумѣніе духовно:
10 За да живѣете (какво-
то е) достойно на Бога, и
да му оугождавате во всич-
ко като приносите плодъ
во всяко добро дѣло, и ра-
стете въ познаніе то Божіе.
11 И като наякнувате со
всякаква сила споредъ держа-
ва та на-негова та слава,
да претърпувате сички те
(злостраданія) и да бждете
великодушни съ радость;
12 И (така) да благодари-
те Бога и Отца, който ны
е оудостоилъ да бждеме со-
причастницы на-наслѣдіето
на святи те во свѣтлость:
13 И който ны е избавилъ

ѿ темна та власть, и̂ пре-
мѣстилъ ны є̂ въ царство
то на-Сына своегѡ̀ возлю-
бленнагѡ:
14 Чрезъ когото ніе пріахме
исквпленіе съ негова та
кровь, и̂ прощеніе грѣховъ:
15 Който є̂ образъ на-не
видимагѡ Бга, и̂ рожденъ
по напредъ ѿ сички те
твари:
16 Защото чрезъ него бы-
доха создани сички те (тва-
ри) щото са на небо то, и̂
щото са на земла та види-
мы и̂ невидимы, а̂ко пре-
столи те, а̂ко господства
та, а̂ко начала та, а̂ко вла-
сти те: сички те чрезъ него
и̂ за него быдоха создани:
17 И той є̂ по напредъ ѿ
сички те (твари), и̂ сички
те чрезъ него се состоатъ:
18 И той є̂ глава на-цер-
ковно то тѣло, който є̂
начатокъ и̂ первородѣнъ ѿ
мертвы те, за да бяде той
пръвъ на сичко.
19 Защото благоугодно
быдѐ на Оцу̀ да се всели
въ него сичко то исполне-
ніе (на-божество то):
20 И̂ чрезъ него да прими
ри со себе сичко щото є̂ на
земла та и̂ на небо то, като
направи миръ чрезъ него
съ кръвь та на-неговыатъ
крестъ.
21 И васъ, който бехте нѣ-
кога ѿчуждени и̂ врази
(бжіи) съ помышленіе то
въ зли те дѣла,
22 Сега (вы) примири чрезъ
тѣло то на-негова та пласть
со смерть та мв, за да вы
представи святы и̂ непороч-
ны и̂ неповинны предъ себе:
23 А̂ко само стоите твер-
ди и̂ непоколебими въ вѣ-
ра та, и̂ не ѿпаднете ѿ на-
дежда та на-є̂vаггеліе то,
което сте чули, и̂ което бы-
дѐ проповѣдано на сякоа
поднебесна тварь, на което
самь а̂зъ Павелъ слвжитель.
24 Сега се радвамъ въ
мои те страданіа за васъ,
защото дополнавамъ въ
мое то тѣло недостатскатъ
на-скорби те Хр̂товы за не-
гово то тѣло, което є̂ цер-
ква та:
25 На което а̂зъ быдохъ
слвжитель споредъ Бжіе то
смотреніе, което ми быдѐ
дадено заради васъ да про-
повѣдамъ полнѡ слово то
Бжіе;
26 (Сиречь) таинство то,
което є̂ сокровенно ѿ вѣкове
те и̂ ѿ родове те, а̂ сега се
и̂зави на негови те свяціи:
27 На които поиска Бгъ
да покаже, какво є̂ богат-
ство то на-това славно
таинство по между и̂зыч-
ницы те, което (богатство)
є̂ Хр̂тосъ по между васъ,
(който є̂) надежда на-сла-
ва та:

28 И когото нїе проповѣдꙋваме, като совѣтꙋваме
сѣкого человѣка и като по
ꙋчаваме сѣкоа премꙋдрость,
за да представиме сѣкого
человѣка совершенъ во Хр҃та
Іисꙋса.

29 За което се и трꙋдимъ
и подвизавамъ спорєтъ негово то дѣйствїе, коєто се
дѣйствꙋва въ мене съ сила.

ГЛАВА В.

Защото азъ искамъ да
знаете вые, колкавъ (голѣмъ) подвигъ имамъ за
васъ, и за онӱа които се
намѣрꙋватъ въ Лаодикїа (и
во Іераполь), и за сички те
които не сѫ видели лицѐ то
ми тѣлесно:

2 За да се оутѣшатъ сердцà та имъ, които сѫ соединени въ любовь, и да се
обогатятъ со сѣкой совершенъ разꙋмъ, щото да познаятъ тайнство то на
Бг҃а и Оц҃а, и на-Хр҃та:

3 Въ когото сѫ сокровенни сички те сокровища на
премꙋдрость та и на-знанїе то.

4 И това ви говоримъ да
не бы вы прелестила нѣкой
со сладкорѣчїе.

5 Защото ако и да отсꙋтствꙋвамъ съ тѣло то, но съ
дꙋхатъ самъ всегда съ васъ
и радꙋвамсе, понеже глѣдамъ вашїатъ чинъ, и твердость тà, коята имате въ
вѣра та Хр҃това.

6 Както сте прочие прїяли Христà Іисꙋса Гд҃а, така
и ходете по него.

7 Понеже сте вкоренени и
основани въ него, и оутверждени въ вѣра та, каккото быдохте наꙋчени, и
преꙋспѣвате въ нея съ благодаренїе,

8 Братїе, вардетесе добрѣ,
да вы не прелести нѣкой съ
фїлософїа и съ пꙋстословна
лесть, по преданїю человѣческомꙋ, по стихїи те намирать, а не по Хр҃та.

9 Защото въ него живѣе
сичко то исполненїе на-божество то тѣлесно:

10 И вые сте исполнени въ
него, който е глава на всякое началство и власть:

11 Въ него и обрѣзани
быдохте въ обрѣзанїе нерꙋкотворенно, за да совлечете тѣло то грѣховно наплоть та, и това е обрѣзанїе то Хр҃тово:

12 Понеже се спогребохте
немꙋ съ крещенїе то, въ което и воскреснахте заедно
съ него чрезъ вѣра та, (която имате) въ дѣйствителна та сила Бж҃їа, който го
воскреси отъ мертвы те.

13 И васъ, които бехте
мертви заради грѣхове те,
и заради необрѣзанїе то
на-ваша та плоть, оживи

заєднѡ съ него, понеже ви прости сички те грѣхове:

14 И заглади рѫкописаніе то, което беше на врѫхъ насъ, съ оученія та, които беще сопротивно намъ, и него вдигна ѿ средъ, и закова го на крестатъ:

15 И соблече (сила та) на началства та и на власти те, и явнѡ ги посрами, понеже ги побѣди торжественнѡ на крестатъ.

16 Никой прочее (не трѣбува) да вы ѿсѫждава заради ядене то, или заради піене то, или защото прави те различіе по между нѣкои праздницы, или новомѣсячія, или сѫботы:

17 Които са (самѡ една) сѣнка на оніа (вещи) щото ще дойдатъ, а тѣло то (є) Хр̃тосъ.

18 Никой (не трѣбува) да вы прелщава по воля та си со смиреномѫдріе и съ слѫженіе то на аггели те, като оучи онова щото не є видѣлъ, и гордисе безѫмнѡ съ плотскіатъ свой оумъ.

19 А не дѫржисе за глава та (Хр̃та), ѿ която сичко то тѣло, като є сглобено и свѫрзано чрезъ сглабове те и союзы те, расте съ растѣніе бж̃іе.

20 Ако сте оумрели прочее заєднѡ съ Хр̃та ѿ стіхіи те на тоя свѣтъ, защо се дѫржите (пакъ) за (тія) ѡбычай, като че живѣете на свѣтѫтъ;

21 (Сирѣчь) да не похванешъ (това), да не вкѫсишъ (ѿ това), да се не прикоснешъ (до това): които сички те се развалятъ като ги оупотреблява нѣкой,

22 И (ѡснованы) са на заповѣди и оученія человѣчески:

23 Които (человѣцы) имать (самѡ) единъ видъ на премѫдрость та, (понеже са соединени) со самопроизволно бг̃ослѫженіе со смиреномѫдріе, и съ презрѣніе на тѣло то, и съ нѣкое немареніе за насыщеніе то плотско.

ГЛАВА Г̃.

Ако сте воскреснали прочее заєднѡ съ Хр̃та, небесны те (работы) тресѣте, гдѣто и Хр̃тосъ седи ѿ десна та страна на Бг̃а (Ѻтца).

2 За небесны те (работы) мыслѣте, а не за земны те.

3 Защото сте оумрели, и живото вашъ є скрытъ заєднѡ съ Хр̃та въ Бг̃а.

4 А когато се яви Хр̃тосъ живото вашъ тогава и вые ще да се явите заєднѡ съ него въ слава.

5 Оумрѫтвѣте прочее оуды те ваши земны блѫдодѣяніе то, нечистота та,

страсть та̀, зла̀ та похоть,
и лакомыатъ придобитокъ
който е идолослужѐніе:
6 Заради който дохожда
гнѣвъ Бж҃їй на непокорйвы
те человѣцы.
7 Въ които и вые нѣкога
ходихте, когато живѣихте
въ нихъ.
8 А сега веке ѿставете и
вые сички те тія (злины,
сирѣчь) гнѣватъ, ѩрость
та̀, злоба та, хуленіе то,
сквернословіе то ѿ ваши те
оуста̀.
9 Не лъжете єдинъ другиго,
като совлекохте ветхїатъ
человѣкъ съ дѣлата му:
10 И ѿблекохтесе въ новыатъ,
който се ѡбновлява
съ познаніе то, по ѡбразу на
ѡногова който го є создалъ
11 Гдѣто нема Еллинъ ни
Іудеанинъ, или ѡбрѣзанъ
и необрѣзанъ, иноплеменникъ
и Скуѳанинъ, рабъ
и свободенъ, но Хр҇тосъ є
сичко и въ сички те.
12 Ѡблечетесе прочее като
избранніи Бж҃їи свати и
возлюблени въ милосердїе,
благость, смиреномудріе,
кротость и долготерпѣніе:
13 Като преносите єдинъ
другиму, и прощавате єдинъ
другиму, ако нѣкой
на нѣкого има жалка, каквото
и Хр҇тосъ є простилъ
васъ, така и вые (прощавайте).

14 А найвече ѿ сички те
(тія ѡблечетесе) въ любовь,
която є союзъ на-совершенство
то.
15 И миръ Бж҃їй да царствува
въ ваши те сердца̀,
въ който сте и призвани
въ єдно̀, и благодарни бждете.
16 Оученіе то Хр҇тово да
се вселява въ васъ изобилно,
со всяка премудрость:
и поучавайте и вразумлявайте
єдинъ другиго съ
ѱалмы, и съ славословія, и
съ пѣсни духовны, като
поете съ благодареніе въ
сердца̀ та си на Гд҇а,
17 И сичко нѣщо щото
правите со слово или съ дѣло,
сичко (правете) во име
то на-Гд҇а Іисуса Хр҇та̀, като
воздавате благодареніе
на Бг҇а Ѻц҇а̀ чрезъ него.
18 Жены покорявайтесе на
свои те мужіе, каквото що
прилича, по Гд҇а.
19 Мужіе ѡбичайте жены
те ваши, и не ѡгорчавайтесе
на нихъ.
20 Чада, слушайте родители
те си во всичко: защото
това є оугодно на
Гд҇а.
21 Отцы, не раздражавайте
свои те чада, да не изгубуватъ
оусердіе то.
22 Раби, слушайте во всичко
земны те ваши господари,
не предъ очи те имъ

(сáмш) да слȣгȣвате като
человѣкоȣгóдници, но съ
простосердечїе, и боитесе
Бга.
23 И сичко що творите,
творéте го ѿ (сичка та си)
дȣша, като (че го правите)
на Гда, а не на человѣцы те:
24 Понéже знаете, защо ѿ
Гда ще да прїимите за за-
плата наслѣдїе: защото на
Хрта Гда слȣгȣвате.
25 А който прави (дрȣги-
мȣ) ѡбида, ще прїиме (за-
плата та си) но твоя та ѡ-
бида, защото Бгъ не глé
да на лице.

ГЛАВА Д.

ГОСПОДАРИ, давайте на
слȣги те си праведно то и
щото имъ се пада, понéже
знаете, защо и вы имате
господарь на небо то.
2 Бѫдéте терпѣливи въ
молитва та, и бóдрствȣвай-
те въ нея съ благодарéнїе:
3 И молéтесе заедно и за
насъ, да ни ѿвори Бгъ вра-
та на слóво то, за да про-
повѣдȣваме тайнство то
Хртово, заради което самъ
и вързанъ:
4 Да го изявимъ така,
каквото що трéбȣва да го
проповѣдȣвамъ;
5 Разȣмно се ѡбхождéте съ
внѣшни те, и искȣпȣвайте
врéме то.
6 Слóво то ваше (да бѫ-
ва) сéкога со сладость, при-
правено со сóлъ; за да знае-
те какво трéбȣва да ѿго-
варате секомȣ:
7 За мене (какви се намé-
рȣвамъ) сичко ще ви кажи Ту-
хікъ возлюбленный братъ
и вѣрный слȣжитель и спо-
мощникъ въ Гда:
8 Когото ви пращамъ за
това исто то, да разȣмѣе
за васъ, и да оутѣши ва-
ши те сердца,
9 Заедно съ Ѡнисима вѣр-
наго и возлюбленнаго брата
(нашего) който е ѿ ваше
то отечество: они ще да
ви искажатъ сичко за тȣва.
10 Поздравлява вы Арі-
старъ сплѣнникъ мой, и
Марко внȣкъ Варнавовъ за,
когото сте прїяли (мои те)
заповѣди: ако дойде кодъ
васъ, прїимете го:
11 И Іисȣсъ, който се на-
рича Іȣстъ, които са ѿ ѡ-
брѣзаны те, тія сами са спо-
мощницы мои за царство
то Бжїе, които ми бидоха
и оутѣшенїе.
12 Поздравлява вы рабъ
Іисȣсъ Христовъ Епафрасъ,
който е ѿ ваше то отече-
ство, и всегда се подвизава
за васъ въ молитвы те свои,
за да стоите совершéни и
исполнени оу сéкоя воля
Бжїя.
13 Защото самъ свидѣтелъ
за него, че има много рев-

ность за ва́съ и҆ за оныѧ
които се намѣ́рꙋватъ въ
Лаодїкі́а, и҆ во І҆ераполь.
14 Поздравлѧ́ва вы Лꙋка̀
вра́чь возлюбленый, и҆ Ди-
ма́съ.
15 Поздраве́те бра́тїѧ та,
които се нахо́ждатъ въ Ла-
одїкі́а, и҆ Нѵмфа́на, и҆ до-
ма́шнѧ та не́гова це́рковь.
16 И кога́то се прочетѐ
това̀ посла́нїе оу҆ ва́съ, на-
праве́те да се прочетѐ и҆ въ
Лаодїкі́йска та це́ркова, и҆
да прочете́те и҆ вы́е ѿнова̀
(ко́ето ще ви се пра́ти) ѿ
Лаодїкі́а,
17 И рече́те на А҆рхі́ппа:
гле́дай да свършишъ добрѣ̀
слꙋ́жба та, коѧ́то си прїѧ́лъ
ѿ Гд҃а.
18 Поздравле́нїе съ моѧ̀ та
рꙋка̀ Па́ѵлова. Поме́нꙋвайте
мои̇ те оу҆зы. Благода́ть
(Бж҃їѧ да бꙋде) со сички те
ва́съ. А҆ми́нь.

† Това̀ посла́нїе къ Колосса́-
емъ бы́де напи́сано ѿ Ри́мъ
чрезъ Тѵхі́ка и҆ Онисі́ма.

КЪ ѲОЛꙊНѦНѠМЪ А҃. ПОСЛАНІЕ

СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ПАѴЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАѴЕЛЪ и҆ Сїлꙋанъ и҆ Ті-
моѳе́й, на це́рква та Ѳолꙋн-
ска въ Бг҃а Ѡц҃а̀, и҆ Гд҃а І҆и-
сꙋса Хр҃та: благода́ть (да
бꙋде) вамъ ѿ Бг҃а Ѡц҃а̀ на-
шегѡ, и҆ ѿ Гд҃а І҆исꙋса Хр҃та̀.
2 Благода́риме Бг҃а всегда̀
за сички те ва́съ и҆ поме́нꙋва-
ме вы въ молитвы те на́ши:
3 И непрїста́ннѡ смышлѧ́-
ваме предъ Бг҃а и҆ Ѡц҃а̀ на́-
шегѡ дѣ́ло то на-(на́ша та)
вѣ́ра, и҆ трꙋдътъ на-надѣ́ж-
да та, коѧ́то и҆мате въ Гд҃а
на́шегѡ І҆исꙋса Хр҃та̀:
4 Поне́же зна́еме, возлю́-
бленнїи бра́тїѧ, защо̀ на́-
ше то и҆збра́нїе (бꙋде) ѿ
Бг҃а:
5 Защо́то на́ше то благо-
вѣствова́нїе не бꙋдѐ къ
вамъ са́мѡ со слово, но и҆ со
сила, и҆ съ Дх҃а свѧта́го, и҆
съ мно́го (достовѣ́рни) сви-
дѣ́телства: каквото и҆ що
зна́ете, какво̀ се трꙋди́хме
за васъ, кога́то бѣхме оу҆
васъ.
6 И вы́е бꙋдо́хте подража́-
тели на́ши и҆ Гд҃ни, поне́же
прїѧ́хте сло́во то съ ра́дость

на-святагѡ Дх҃а, оу среди голѣма бѣда,
7 Щото быдохте примѣръ на сички те ѽнія, които повѣроваха въ Македонія и въ Ахаїа.
8 Защото не самѡ слово то Гд не се прочꙋ ѿ васъ въ Македонія и Ахаїа, но и вѣра та ваша (коꙗто имате) въ Бг҃а, разчꙋсе по секое мѣсто, щото не трѣбꙋва да говориме ніе нищо (за неѧ):
9 Защото ѽни сами разсказꙋватъ за насъ, каковъ входъ имаме въ васъ, и какво се ѡбжрнахте къ Бгꙋ ѿ ідолы те, за да слꙋжи те на єдного истинаго и живаго Бг҃а:
10 И да чакате Сꙑна мꙋ (да дойде) ѿ небо то, когото воскреси ѿ мертвы те, (сирѣчь) Інсꙋса, който ны избавлява ѿ (оный) гнѣвъ щото иде.

ГЛАВА В҃.

ПОНЕЖЕ сами знаете вые братіе, защо наше то дохождане къ вамъ, не быде на празднѡ:
2 Но ако и да пострадахме по напредъ, и оукорени быдохме, каквото що знаете, въ Філиппы те, дерзахме съ Бжїа помощь да проповѣдꙋваме вамъ єѵангеліе то Бжїе съ голѣмъ трꙋдъ.
3 Защото оученіе то наше не (быде) нито въ лжжа, нито съ нечисто (намѣреніе), нито съ лꙋкавство:
4 Но каквото ны искꙋси Бг҃ъ за достойни да повѣри намъ (проповѣданіе то) єѵангелско, така говориме, не като че оугождаваме на человѣцы те, но на Бг҃а, който испытꙋва сердца та наши.
5 Защото никога не говорихме вамъ съ ласкателство, каквото що знаете: нито съ причина за лакомъ придобытокъ: Бг҃ъ (є) свидѣтель:
6 Нито искаме слава ѿ человѣцы те, нито ѿ васъ, нито ѿ дрꙋги:
7 Ако и да можехме да вы ѿтагчаваме, като Апостоли Христови: но быдохме тихи по междꙋ васъ, каквото доилка та согрѣва свои те чада
8 Понеже имаме (прочее) такава любовь за васъ, изволихме не самѡ єѵангеліе то Бжїе да ви предадеме, но и дꙋшы те си, защото ни быдохте возлюбленни.
9 Понеже помните, братїа, нашїатъ трꙋдъ и подвигъ: защото и нощьѫ и деньѫ работехме (рꙋкодѣліе), за да не ѿтагчиме никого ѿ васъ, и (така) ви проповѣдахме єѵангеліе то Бжїе.
10 Вые сте (сами) свидѣтели и Бг҃ъ, защо ніе жи-

в҆ѣ́хме преподо́внѡ, и҆ пра́-
ведно, и҆ непоро́чнѡ поме́ж-
дꙋ васъ, ко́ито вѣ́рꙋвате.
11 Ка́кто щѡ зна́ете, за-
щѡ́ се́кого ѿ васъ, като о-
те́цъ свои҆ те ча́да.
12 Предꙋмова́хме, и҆ оу҆тѣ-
шава́хме вы, и҆ мо́лехме вы,
да хо́дите (какво́то є҆) при-
ли́чнѡ на Бг҃а, ко́йто вы є҆
покани́лъ въ свое́ то ца́р-
ство и҆ сла́ва.
13 Зарадѝ това̀ и҆ ні́е бла-
года́риме Бг҃а непреста́ннѡ,
защо́то, като прі́ѧхте сло́во
то, кое́то чꙋ́хте ѿ насъ, прі-
ѧ́хте го не като сло́во чело-
вѣ́ческо, но като сло́во Бж҃іе,
какво́то и҆ щѡ є҆ воистиннꙋ,
кое́то се и҆ и҆сполнѧ́ва поме́ж-
дꙋ васъ, ко́ито вѣ́рꙋвате (съ
дѣ́ло).
14 Защо́то вы́е, бра́тіѧ,
бы́дохте подража́тели на
це́ркви те Бж҃іи, ко́ито сѫ
во Їꙋде́а (и҆ вѣ́рꙋватъ) во
Їисꙋ́са Хр҃та̀, защо́то това̀
и҆сто то пострада́хте и҆ вы́е ѿ
свои҆ те є҆динопле́менници,
какво́то и҆ ѻ҆ни̇ ѿ Їꙋде́и те,
15 Ко́ито оу҆би́ха и҆ Гд҃а
Їисꙋ́са, и҆ не́говы те проро́-
цы, и҆ насъ и҆згониха, и҆ на
Бг҃а не оу҆гожда́ватъ, и҆ на
си́чкии те человѣ́цы се сопро-
тивлѧ́ватъ,
16 И возбранѧ́ватъ ни да
гово́риме на ѩ҆зы́чници те
за спасе́ніе, за да и҆сполнѧ́-
ватъ все́гда̀ мѣ́рата на свои҆
те грѣхове: но постигна̀ на
ни́хъ гнѣ́въ (Бж҃ій) до край.
17 А҆ ні́е бра́тіе, ѿ какво́то
се ѿдѣли́хме ѿ васъ за ма́ло
вре́ме съ лицѐ то, а҆ не съ
сърдцѐ то, съ поголѣ́мо же-
ла́ніе се мѫчи́хме да ви́диме
ва́ше то лицѐ.
18 Затова̀ и҆ и҆ска́хме да
до́йдеме къ̀ васъ; (а҆зъ
си́рѣчь Па́велъ) и҆ є҆дна́жди
и҆ два́жди: но хочвори̇ ни
прѣпѧ́тствіе сатана̀ та.
19 Защо́то, кой є҆ на́ша
та наде́жда, и҆ли ра́дость
и҆ли вѣне́цъ на похвала̀ та
ни; не сте ли вы́е предъ Гд҃а
на́шего Їисꙋ́са Хр҃та̀ въ при-
ше́ствіе то не́гово;
20 Вы́е сте воистиннꙋ сла́-
ва та на́ша и҆ ра́дость та̀.

ГЛАВА Г҃.

Зарадѝ това̀, като не
мо́жеме ве́ке да тѫрпи́ме,
и҆зволи́хме да ѡ҆ста́неме во
А҆ѳи́на сами́чки.
2 И прати́хме Тїмоѳе́а бра̀-
та на́шего и҆ слꙋжи́телѧ Бж҃іѧ
и҆ спомо́щника на́шего въ
благовѣствова́ніе то Хр҃то́-
во, да вы оу҆тверди́, и҆ да
вы наста́ви (да бѫ́дете по-
стоѧ́нни) во вѣ́ра та ва́ша:
3 Що то ни́кой (ѿ на́съ) да
се не колеба́е зарадѝ тіѧ
ско́рби: поне́же зна́ете, за-
щѡ̀ на това̀ и҆сто то сме ѿ-
предѣле́ни:
4 Защо́то и҆ кога́то бѣ́хме

кога́ ва́съ предсказа́хме ви,
защо́ ще да те́глиме бѣ́ды,
както се и слꙋчи, и (вы́е
го) зна́ете.
5 Заради това и а́зъ, ка-
то не мо́жемъ ве́ке да тър-
пи́мъ, пратихъ (Тимоѳе́а)
да разꙋмѣ́емъ вѣ́ра та ва́ша,
да не ѫжде вы искꙋсилъ
искꙋси́тельо, и на пра́здно
ѫжде на́шїо трꙋдъ.
6 А се́га, като дойде Ті-
моѳе́й къ на́мъ ѿ ва́съ, и
принесе ни добры вѣсти за
ва́ша та вѣ́ра и любовь та,
и защо ны по́мните всегда
чистосерде́чно, и жела́еме да
ны ви́дите, както и ні́е
ва́съ:
7 Затова се оутѣ́шихме,
бра́тіе, за ва́съ, во всичка
та ско́рбь на́ша и нꙋ́жда съ
ва́ша та вѣ́ра:
8 Защо́то ні́е тога́ва сме
жи́ви, кога́то вы́е стоите
(твѣ́рди) въ Гда.
9 Защо́то кое благодаре́ніе
мо́жеме да воздаде́ме на Бга
за ва́съ, за сичка та ра́дость
съ ко́ято се ра́дꙋваме зара-
ди ва́съ предъ Бга на́шего;
10 Нощѣ и деньѣ се мо-
лиме (Бгꙋ) съ голѣ́мо оусер-
діе да ви́диме ва́ше то лицѐ,
и да допълниме оново щото
недостига на вѣра та ва́ша.
11 И самъ Бгъ и Ѻцъ
на́шъ, и Гдь нашъ Іисꙋсъ
Хрто́съ да оупра́ви на́ші-
атъ пѫть къ на́мъ.
12 А ва́съ Гдь да оумно́-
жи, и да преꙋмно́жи съ лю-
бовь та е́динъ къ дрꙋгимꙋ,
и къ сички те (дрꙋги те),
както що е и на́ша та
къ ва́мъ:
13 За да оутверди ва́ши
те сердца непоро́чни въ свя-
тость та предъ Бга и Ѻца
на́шего, въ прише́ствіе то
на Гда на́шего Іисꙋса Хрта
за́едно со сички те свя́тїи
не́гови. Аминь.

ГЛАВА Д.

Прочее, бра́тіа, мо́лиме
и оувѣща́ваме вы презъ Гда
на́шего Іисꙋса Хрта, как-
во то що сте пріяли ѿ ва́съ,
какви трѣбꙋва да хо́дите,
и да оуго́ждавате на Бга,
(така) да преꙋспѣ́вате по
мно́го.
2 Защо́то вые зна́ете как-
ви сме ви за́повѣди да́ли
ѿ Гда Іисꙋса.
3 Защо́то та́я е во́ля та
Бжія, (сирѣчь) святость та
ва́ша, (и) да се ва́рдите ѿ
блꙋдодѣя́ніе то:
4 Щото да зна́е се́кой ѿ
ва́съ да сохраня́ва свое то
тѣ́ло въ святость и честь,
5 А не въ стра́сть по́хот-
на, както (що пра́вятъ)
ѧзы́чници те, който не
зна́ятъ Бга:
6 И никой да не престѫпа
(предѣ́латъ си), и да ла́ком-
ствꙋва за нѣ́коя вещь на-

брата своегѡ: защото Гдь є ѿмститель за сички те тїя (неправдꙑ), както и по напредъ ви казувахме, и увѣрявахме.
7 Защото Бгъ не нꙑ є призвалъ на нечистота, но на святость.
8 Който прочее ѿфърля (това), не ѿфърля человѣка, но Бга, който є далъ и Дха своего святаго въ насъ.
9 А за братолюбїе то нямате потреба да ви се пише: защото вꙑе сами сте ѿ Бга научени да ѡбꙑчате єдинъ другиго:
10 Понеже творите това (братолюбїе) на сички те братїя, които се намѣрувать въ Македонїя: и молимъ вꙑ, братїе, да преуспѣвате повече (въ това),
11 И да имате честолюбїе да живѣете тихѡ, и да си работите работа та, и да работите со свои те ръцѣ, както ви сме заповѣдали:
12 За да ходите благочиннѡ къ внѣшни те и да нямате никаква потреба (ѿ нихъ.
13 И не искамъ, братїе, да не знаете вꙑе за умрели те, за да не скърби те, както (скърбатъ) и други те, които нямать надежда.
14 Защото, ако вѣруваме, защо Їисусъ є умрелъ и
воскреснялъ, така и Бгъ ѡнꙑя, които са умрели во Їисуса, ще приведе заеднѡ съ него.
15 Защото това ви говориме со слово Гдне, защо нїе които живѣеме, и които сме ѡстанали (на земля та) до пришествїе то Гдне, не щиме да преварим умрелꙑ те:
16 Защото самъ Гдь ще да слѣзе ѿ небо то, съ повелѣнїе, и съ гласъ Архангеловъ, и съ трѫба Бжїя, и които са умрели во Хрста, ще да воскреснатъ по напредъ:
17 А после нїе, които сме живи, и които сме ѡстанали (на земля та), заеднѡ съ него ще бѫдеме грабнати на ѡблацꙑ, да срещнеме Гда на воздухъ: и така ще бѫдеме всегда заеднѡ съ Гда.
18 Заради това утѣшавайте єдинъ другиго съ тїя словеса.

ГЛАВА В.

А за години те и за времена та, братїе не є нужда да ви се пише:
2 Понеже сами вꙑе знаете извѣстнѡ, защо господнїо день така ще дойде, както крадливецъ нощьꙗ.
3 Защото, когато говорятъ: (сега є) миръ и безстрашїе, тогава напраснѡ

ще нападне на нихъ поги-
бель, каквото (що нападну-
ва напраснѡ) мѫка та на
тѣшка жена, и не щатъ да
избѣгнатъ.
4 Но вые, братїе, не сте въ
темнота щото да вы пости-
гне (оный) денькато тать.
5 Всички те вые сте сыно-
ве на свѣтатъ, и сынове на-
деньѫтъ: не сте (сынове)
на нощь та, нито на-те-
мнота та.
6 Затова прочее не трѣбу-
ва да спиме като други те,
но да бодрствуеме и да сме
трезвени.
7 Защото които спаватъ,
нощьмъ спаватъ: и които се
упиватъ нощьмъ се упи-
ватъ.
8 А ние, понеже сме (сыно-
ве) на деньѫтъ, (трѣбува)
да бѫдеме трезвени, и да
се ѡблечеме въ броня на-
вѣра та и на-любовь та, и
въ шлемъ на-надежда та
на-спасенїе то:
9 Защото бгъ не е ѿпре-
дѣлилъ насъ за гнѣвъ, но за
да получиме спасенїе чрезъ
Гда нашего Іисуса Хрта,
10 Който е умрелъ за
да бѫдеме живи ние (всегда)
заеднѡ съ него, и когато
бдиме, и когато спиме.
11 Заради това утѣшава-
вайте единъ другиго и на-
зидавайте единъ другиго,
каквото и що творите.

12 И молимъ вы, братїа,
познавайте оныа, които
се трудатъ по между васъ,
и са настоятели ваши въ
Гда, и поучаватъ вы:
13 И имайтеги въ голѣма
любовь заради дѣло то
нихно: живѣйте мирнѡ по
между себе.
14 И молимъ вы, братїа,
вразумлявайте безчинны
те, утѣшавайте малоду-
шны те, помагайте на сла-
бы те, бѫдете терпѣливи
камъ всички те.
15 Вардете, да не воздаде
никой нѣкому зло за зло:
16 Но всегда желайте до-
бро то и единъ другиму,
и на всички те.
17 Всегда се радувайте.
18 Молетесе бгу непрестан-
нѡ бѫдете благодарни (на
бга) за сичко: защото тая
е вола та бжїа въ васъ
чрезъ Хрта Іисуса.
19 Духатъ не угашавай-
те пророчества та не пре-
зирайте.
20 Сичко испытувайте: и
держтесе за (онова) което
е добро.
21 Ѿ секоя зла вещь се
вардете.
22 И самъ бгъ на-миратъ
да вы ѡсвяти всесовершен-
нѡ во всичко:
23 И да сохрани вашїатъ
духъ и душа та и тѣло то
непорочно въ пришествїе

то на-Гд҃а нашегѡ Іисуса Хр҃та.
24 Вѣренъ е҃, който е҃ призвалъ васъ, който й ще да сотвори (това).
25 Братіе, молетесе (кгу й) за насъ.
26 Поздравете сички те братіѧ, съ цѣлованіе свято:
27 Заклинжвамъ вы въ Гд҃а, да се прочете това посланіе предъ сички те свѧтіи братіѧ.
28 Благодать та на-Гд҃а нашегѡ Іисуса Хр҃та (да бжде) съ васъ. Аминь.
† Перво то посланіе къ солунаном написасе ѿ Аѳина

КЪ СОЛУНЯНОМЪ В҃ ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А҃.

Паулъ й Сілуанъ й Тимоѳей на церква та солунска въ Бг҃а Оц҃а нашего й Гд҃а Іисуса Хр҃та:
2 Благодать (да бжде) вамъ й миръ ѿ Бг҃а Оц҃а нашегѡ й ѿ Гд҃а Іисуса Хр҃та.
3 Всегда сме длжжни да благодариме Бг҃а за васъ, братіѧ, каквото що е҃ й праведно, защото вѣра та по премногого нарастава, й оумножавасе любовь та на сички те васъ по между ви:
4 Щото й самь ніе се хвалиме за васъ по (сички те) церквѡ бж҃іи, за терпѣніе то ваше й за вѣра та ви во всички те гоненіѧ й скорби, който претжрпувате:
5 (Й това е҃) доказателство на-праведныа суд бж҃ій, за да се сподобите вые за царство то бж҃іе, за което й страдате:
6 Понеже е҃ праведно предъ Бг҃а, да воздаде скорбь на оніа, който вы ѿскорблѧватъ:
7 А на васъ ѿскорблѧеми те ѿрада заедно съ насъ, кога то се ѿви (да дохожда) Гдь Іисусъ ѿ небо то съ Аггелы те на-своѧ та сила,
8 съ пламененъ огнь, за да сотвори ѿмщеніе на оніа който не познаватъ Бг҃а, й който не слушатъ Еѵаггеліе то на-Гд҃а нашегѡ Іисуса Хр҃та:
9 Който ще пріиматъ мука,

вѣчна погибель ѿ лицѐ то
Гд҇не, и̂ ѿ славата на-все-
могѹщество то него̀во:
10 Когато дойде да се про-
слави помеждѹ святи̇̀ те
свои̇, и̂ да се покаже чѹденъ
въ ѻ҆́ный день по междѹ
сички те, които вѣрѹватъ
(въ него), (защото повѣро-
вахте вы̀е на свидѣтелство
то наше).
11 За това̀ се и̂ молиме
(Бг҇ѹ) всегда̀ за васъ да вы
направи Бг҇ъ нашъ достой-
ны на-призыва́ніе то своѐ,
и̂ споретъ (своя та) сила да
соверши̇̀ всяко благоѹгодное
добро̀, и̂ дѣло то на-вѣра
та ваша:
12 За да се прослави и̂ме
то на Гд҇а нашегѡ Іисѹса
Хр҇та̀ въ васъ, и̂ вы̀е въ не-
го споретъ благодать та̀
на-Бг҇а нашегѡ и̂ на-Гд҇а
Іисѹса Хр҇та̀.

ГЛАВА В.

А̂ колко то за пришествіе
то на-Гд҇а нашего Іисѹса
Хр҇та̀, и̂ за наше то собраніе
съ него, молиме вы братіе,
2 Да се не колебаете ско-
рѡ съ ѹ҆мжтъ си, и̂ да се
не смѹщавате, нито ѿ дѹхъ,
нито ѿ слово, нито ѿ пи-
смо, като че є҆̀ ѿ насъ (пра-
тено, и̂ писѹва) защо̀ при-
ближава Хр҇товышо день.
3 Никой да вы не и̂зляже
съ никаковъ начинъ: защо-
то (ѻ҆́ный день не щѐ да дой-
де) доклѐ по напредъ не дой-
де ѿстѹпленіе то, и̂ не поя-
висе человѣко на-беззако-
ніе то, сыно̀ на-погибель та̀,
4 Който се противи, и̂ пре-
возносисе по горе ѿ сичко
нѣщо, което се нарича богъ,
и̂ли като священно се по-
чита, щото ще да сѣдне въ
церква та Бж҇ія като богъ,
за да покаже себеси защо̀ є҆
богъ.
5 Не помните ли, че ї҆още
когато живеехъ съ васъ, го-
ворехъ ни тія (работы);
6 И сега̀ знаете онова̀ кое-
то го возбранява, да се не
ѩ҆ви до свое то мѹ време.
7 Защото тайнство то на-
беззаконіе то се дѣйствѹва
ѿ време, но (не може да се
и̂сполни) доклѐ се не земе ѿ
свѣтжтъ ѻ҆́ный, който го
возбранява:
8 И тогава ще да се ѩ҆ви
беззаконнико, когото Гд҇ь
Іисѹсъ ще да ѹ҆біе съ дѹ-
хатъ на-ѹ҆ста̀ та си, и̂ ще
да го довърши съ ѩ҆вленіе
то на-своѐ то пришествіе:
9 Който (беззаконникъ)
ще да дойде по дѣйствѹ са-
танинскѹ со всекаква сила, и̂
знаменія и̂ чѹдеса̀ лжжливи,
10 И со всекаква неправедна
лесть помеждѹ ѻ҆́нія които
погибнѹватъ: защото не
возлюбиха и̂стина та, за да
се спасатъ.

11 И заради това ще имъ
прати Гдь дѣйствителна
лесть, за да повѣрѹватъ на
лъжа та.
12 За да се ѡсѫдатъ сички
те, който не са повѣровали
наистина та, но изволили са
(да ѡстанатъ) въ неправда та.
13 А ніе сме длъжни да
благодариме Бга всегда за
васъ братіе возлюбленніи ѿ
Гда, защото Бгъ вы е из-
бралъ ѿ край за да се спа-
сете чрезъ ѡсвященіе то на
Дѹхатъ, и чрезъ истинна
та вѣра.
14 Въ което вы призва
чрезъ наше то благовѣст-
вованіе, за да наслѣдите
слава та на Гда нашегѡ
Іисѹса Хрта.
15 Тогѡ ради, братіе стой-
те (твѣрди), и држште (до-
бре) преданія та, които сте
наѹчили или ѿ живъ нашъ
гласъ или ѿ посланіе наше.
16 А самъ Гдь Нашъ Іи-
сѹсъ Хртосъ, и Бгъ и Ѻцъ
нашъ, който ны е возлю-
билъ, и далъ ни е ѹтѣше-
ніе вѣчно и надежда до-
бра со(своя та) благодать,
17 Да ѹтѣши серца та
ваши и да вы ѹтверди во
всяко (добро) ѹченіе, и въ
дѣло добро.

ГЛАВА Г.

Прочее, братіе, молѣтесе
за насъ да се распространя-
ва слово то Гдне, и да се
слави, както и помеждѹ
васъ (се слави):
2 И да се избавиме ѿ злы
и лѹкавы человѣцы: защо-
то нема ѹ сички те вѣра.
3 Но вѣренъ е Гдь, който
ще вы ѹтверди и сохрани
ѿ зло то.
4 И имаме надежда на Гда
за васъ, защо щото ви за-
рѫчаме и стрѹвате (го) и
ще да (го) стрѹвате.
5 А Гдь да исправи серд-
ца та ваши въ любовь та
Бжія, и въ терпѣніе то
Хртово.
6 И зарѫчеме ви, братіе,
съ име то на Гда нашегѡ
Іисѹса Хрта, да се ѿдалеча-
вате ѿ секогѡ брата, кой-
то ходи безчинно, а не по
преданіе то което е пріялъ
ѿ насъ.
7 Защото сами вые знае-
те, какво трѣбѹва да по-
дражавате насъ: понеже не
безчинствовахме ѹ васъ:
8 Нито ядохме хлѣбъ ѹ
некогѡ тѹне. но трѹдехмесе
день и нощь въ рѹкодѣліе,
за да не досадиме никомѹ
ѿ васъ:
9 Не защото немаме власть,
но да дадеме вамъ себеси
примѣръ, за да ны подра-
жаете.
10 Понеже когато бѣхме
ѹ васъ, това ви зарѫчах-
ме, защо, който не ще да

работи, (той не требува)
нито да ꙗде.
11 Защото слушаме че
нѣкои живѣатъ безчинно
по между васъ, и ницю не
работатъ, но ходатъ на
самъ на тамъ напраздно.
12 На такива заржчаме, и
молиме чрезъ Гда нашего
Іисуса Хрта, да работатъ
спокойно, и да ꙗдатъ свой-
атъ си хлѣбъ.
13 А вые, братіе, не оумо-
рувайтесе като творите до-
бро то.
14 А ако нѣкой не слуша
наше то слово (което ви
писуваме) въ това посланіе,
него закележувайте: и не
мѣшайтесе съ него, да се
посрами:
15 А между това, немайте
го като за врагъ, но вра-
зумлавайте го като брата.
16 И самъ Гдь на-миратъ,
да ви даде миръ всегда и
съ секаковъ образъ, Гдь
(да бжде всегда) со сички
те васъ.
17 Поздравленіе то е съ
моа та рука Павлова, което
служи за знаменіе оу се-
кое мое посланіе, така пи-
шемъ:
18 Благодать та на-Гда
нашего Іисуса Хрта (да
бжде) со всички те васъ.
аминь.

† Второ то посланіе къ Ѳе-
луняномъ быде написано
ѿ Рима.

КЪ ТІМОѲЕЮ А. ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЕЛЪ Апостолъ Іисусъ
Хртовъ споредъ повелѣніе
то на-Бга Спаса нашего и
на-Гда Іисуса Хрта, (кой-
то е) надежда та наша.
2 На Тімоѳеа истинно то
чадо во вѣра та: благодать,
милость, миръ ѿ Бга Оца
нашего, и ѿ Хрта Іисуса
Гда нашего.
3 Каквото те оумолихъ,
като ѿивахъ въ Македонія,
да оѕтанешъ во Ефесъ, (та-
ка и сега те молимъ) да
заржчашъ на нѣкои да не
оучатъ друго ꙗче:
4 И да не внимаатъ въ

басни, и въ родословія без-
конечни, които произве-
датъ по много пренія, не-
жели назиданіе бж҃іе което
е въ вѣра та.
5 А намѣреніе то на-заръ-
чаніе то (наше) е любовь та
(която происходи) ѿ чисто
сердце, и ѿ добра совѣсть,
и ѿ нелицемѣрна вѣра:
6 Ѿкоито като ѿстѫпи-
ха нѣкой, оуклонихасе въ
пустословія,
7 И искатъ да бѫдатъ за-
коноучители, когато не ра-
зумѣватъ нито онова що-
то говорятъ, нито онова
за което подтверждаватъ.
8 Ніе знаеме, защо законо
е добръ, ако го исполнява
нѣкой законнω:
9 Но знаеме и това, защо
законо не е ѿставенъ за
праведникатъ, но за безза-
конны те и непокоривы те,
за нечестивы те и грѣшни-
цы те, за неправедны те и
скверны те, и за оныя кои-
то са оубили баща си или
майка си, или другиго нѣ-
кого человѣка.
10 За блудницы те мужє-
ложницы те, разбойницы
те, (клеветницы те, ското-
ложницы те) лъжливы те,
клатвопрестѫпницы те, и
за сичко, което е противно
на истинно то оученіе:
11 (Което согласува) со
славно то благовѣстіе на-
блаженнагω Бг҃а, което е
вовѣрено мене.
12 И благодаримъ Іисуса
Хр҃та Гд҃а нашего, който
ме оукрѣплява защото ме
позна за вѣренъ, и ѿпре-
дѣли ме на тая служба.
13 Който бѣхъ по напредъ
хулникъ и гонитель и до-
садитель: но помилуванъ
бѫдохъ, защото ѿ незна-
ніе сторихъ (това, понеже
се намѣрувахъ) въ невѣріе:
14 И благодать та на Гд҃а
нашегω (Іисуса Хр҃та) пре-
множисе (въ мене) презъ вѣ-
ра та и любовь та, която
(имамъ) во Хр҃та Іисуса.
15 Това слово е вѣрно и
достойно да го пріема секой
(съ вѣра), защо Хр҃тосъ Іи-
сусъ е дошелъ въ міръ да
спасе грѣшницы те, ѿ кои-
то самь первый азъ.
16 Но заради това бѫдохъ
помилованъ, да покаже Іи-
сусъ Хр҃тосъ на мене перва-
го сичко то си долготерпѣ-
ніе за примѣръ на оніа кои-
то ще да повѣрувать въ не-
го заради животъ вѣчный.
17 А на царьатъ на-вѣкове
те, нетлѣнныатъ невиди-
мыатъ, единыатъ, премуд-
рыатъ Бг҃ъ (да бѫде) честь и
слава во вѣки вѣкωвъ. аминь
18 Това заръчованіе ти
предавамъ, чадо Тімоѳее,
щото согласува съ пророче-
ства та, които бѫдоха по

напредъ за тебе, да исполнавашъ като воинъ спорѣтъ нихъ добро то воинствованіе,

19 Като сохранавашъ вѣра та и добра та совѣсть, коато, понеже нѣкои ѿфърлиха, ѿпаднаха ѿ вѣра та:

20 Ѿ които е Уменей и Алеѯандръ, които предадохъ на сатана та, да се научатъ да не хулатъ.

ГЛАВА В.

Молимъ васъ прочее по напредъ ѿ сичко да творите молбы, моленіа, прошеніа, благодареніа, за сички те человѣцы:

2 За царове те и за сички те които са во власть: за да поживѣеме тихъ и безматеженъ животъ со всако благочестіе и честность:

3 Защото това е добро и благопріатно предъ Спасітела нашегω Бга:

4 Който иска да се спасатъ сички те человѣцы, и да дойдатъ въ познаніе то на-истина та.

5 Защото единъ е Бгъ, и единъ ходатай по между человѣцы те, человѣкъ Іисусъ Хрістосъ:

6 Който е далъ себе искупленіе за сички те, и е то свидѣтелство, което се казува сега во свое то време.

7 Заради което азъ быдохъ поставенъ проповѣдникъ и апостолъ, (истина говоримъ во Хріста, не лжемъ), и учитель на азычницы те въ вѣра та и истина та.

8 Искамъ прочее да се молатъ Бгу мжжіе те на секое мѣсто, като вдигатъ чисты ржцѣ къ небо то безъ гнѣвъ и безъ сомнѣніе.

9 Подобнω и жены те да се украшаватъ со срамъ и съ цѣломудріе, (като се облачатъ) въ честны дрехи, а не съ плетеніа (на-косы те си), или со злато, или съ бисеръ, или съ многоцѣнны дрехи:

10 Но съ добри дѣла, (като що е прилично на жены, които са се ѡбѣщали да живѣатъ благочестнω).

11 Жена требува да слуша ученіе въ молчаніе со всако покореніе.

12 А жена да учи, азъ не давамъ дозволеніе, нито да властува на мжжътъ си, но (заповѣдувамъ) да живѣе въ молчаніе.

13 Защото Адамъ быде созданъ по напредъ, а после Ева:

14 И не прелстисе Адамъ, но жена та понеже се прелсти, падна въ преступленіе:

15 Но ще да се спасе заради родени те (ѿ неа) дѣцо, ако (они) ѡстанатъ въ вѣ-

ра тай въ любовь та, и въ
святость та, съ цѣломѫдріе.

ГЛАВА Г.

Това слово е вѣрно: ако
нѣкой желае да бѫде епі-
скопъ, добро дѣло, желае.
2 Но епіскопъ, трѣбува да
е непороченъ, на-една (са-
мо) жена мѫжъ, трезвенъ,
цѣломѫдръ, благоговѣйнъ
честенъ страннолюбивъ, по-
учителенъ:
3 Да не е піяница, да не
біе, да се не кара, да не ла-
комствува на скверенъ при-
добитокъ но да е кротекъ,
несвадливъ, и несребролю-
бецъ:
4 Който знае да оуправ-
лява добре свойатъ домъ
и държи свои те чада въ по-
слушаніе со всяка честность:
5 (Защото, ако не оумѣе
нѣкой да суправлява добре
свойатъ домъ, какво ще да
прилѣжава да оуправи цер-
ква та Бж҃іа;)
6 Да не е новокрещенъ, за
да се не возгорди и подпа-
дне въ (еднакво то) осѫж-
деніе съ діаволатъ.
7 Трѣбува той да има и
добро свидѣтелство ѿ дру-
говѣрцы те, за да не под
падне въ оукореніе и въ
примка та діаволска.
8 Подобно и діакони те
трѣбува да са честни, да не
са двоязычни, да не ѡбы-
чатъ много віно то, да не
лакоматъ за скверенъ при-
добитокъ:
9 Но да сохраняватъ тайн-
ство то на-вѣра та съ чи-
ста совѣсть.
10 И ніхъ да испытуватъ
по напредъ, а после да бы-
ватъ діакони, ако се наме-
ратъ непорочни.
11 Така исто и жены те
(имъ трѣбува да са) честны,
да не са клеветницы, но тре-
звенны и вѣрны во всичко.
12 Діакони те да бяватъ
на-една (само) жена мѫжіе,
и да оуправляватъ добре
чада та и свои те домове:
13 Защото, който слу-
жатъ добре, спечалюватъ
за себе добръ степенъ, и
велико дерзновеніе въ вѣра
та во Іисуса Хр҃та.
14 Това ти писувамъ, по-
неже се надамъ да дойдемъ
скоро кодъ тебе;
15 Ако ли се закапимъ, да
знаешъ какво трѣбува да
се ѡбходишъ въ Бж҃іатъ
домъ, който е церква та
на-Бг҃а живаго, столпо и
оутвержденіе то на-истина
та.
16 И, безпрекословно, ве-
лико е тайнство то на бла-
гочестіе то: Бг҃ъ се яви въ
тѣло, ѡправда себе презъ
духатъ, показасе на Аггели
те, проповѣданъ бѣде въ
езычницы те, повѣрованъ

къдѣ въ мірѣ, вознесесе со слава.

ГЛАВА Д҃

А Дǒхо говори ѿкнѡ, защо въ последни те времена ще да ѿстǒпатъ нѣкои ѿ вѣра та, и ще да внимаатъ на прелестни те дǒхове, и на бѣсовски те оученіа,
2 И на оніа, които поǒчаватъ лъжливи словеса съ лицемѣріе, понеже имать знакъ ѿ разжежено желѣзо на своа та совѣсть,
3 И возбранаватъ женитва та, и (за рачатъ) да се не ѿдатъ нѣкои гостіа, които є Бгъ сотворилъ да ги ѿдатъ съ благодареніе вѣрни те, и които са познали истина та.
4 Защото сичко є добро, щото є Бгъ сотворилъ, и нищо не требǒва да се ѿфжрла ако го пріема нѣкой съ благодареніе:
5 Защото се ѿсвящава со слово то Бжіе и съ молитва та.
6 Тіа сички те (работы), ако казǒвашъ на братіа та, ще да бждешъ добръ слǒжитель Іисǒсъ Хртовъ, който си нахраненъ со словеса та на-вѣра та, и на-добро то оученіе, на което си послѣдовалъ.
7 Ѿ гнǒснѡ те и какинъ ски те басни се ѿричай: а ѿбǒчавай себе въ благочестіе то.
8 Защото тѣлесно то ѿбǒченіе за мало време є полезно: а благочестіе то є во всичко полезно, понеже има ѿбѣщаніе и на-сегашніа и на-бждǒщіа животъ.
9 Това слово є вѣрно, и достойно є за да го пріиме секой съ вѣра.
10 Защото ніе се затова трǒдиме и тжрпиме оукоренія, понеже имаме надежда на Бга живаго, който є спаситель на-сички те человѣцы, а найвече на-вѣрни те:
11 Това заржчай и поǒчавай.
12 Никой да не презира твоа та младость: но бǒди примѣръ на вѣрни те со слово то, съ житіе то, съ любовь та, съ дǒхатъ, съ вѣра та, съ чистота та.
13 Доклѣ да дойдемъ азъ, оупражнавайсе въ чтеніе, въ оутѣшеніе, и въ поǒченіе.
14 Не ѿставай въ немареніе дарба та, която є въ тебе и която ти бѣде дадена чрезъ пророчество то, когато бѣдѣ ржкоположенъ ѿ сичко то свщенничество.
15 За тіа (работы) размышлявай, въ нихъ се оупражнявай, (въ нихъ разǒмѣвай:) за да бжде ꙗвно твое то прѣǒспѣяніе по междǒ сички те.

16 Внимай въ себе си, и въ ѹ҆ченїе то: и҆ стой въ нихъ, защото това ако правишъ, и҆ самъ ще да се спасешъ, и҆ ѻнїа който те слѹшатъ.

ГЛАВА Е҃.

Старагѡ человѣка не ѹ҆корявай, но ѹ҆вѣщавай като отца: а҆ млады те, като братїа:
2 Стары те жены, като майки: млады те като сестры, со всяка чистота.
3 Вдовицы те почитай, които сайстиннѡ вдовицы.
4 Ако ли нѣкоя вдовица има чада или внѹчета, они да се ѹ҆чатъ перво да почитатъ свои те домашни, и҆ да заплащатъ должности те на родители те си: защото това е҆ благоѹгодно предъ Бг҃а.
5 А истинна та вдовица, която е҆ ѡ҆станала сама, надѣесе на Бг҃а, и҆ пребываетъ въ молитвы и҆ въ бг҃омолства день и҆ нощь:
6 А която се е҆ предала въ сластолюбїа, тїа е҆ жива ѹ҆мрела.
7 Това (имъ) заржчай, да бждатъ непорочны.
8 А ако нѣкой не промышлява за свои те, а҆ особнѡ за домашни те си, той се е҆ ѿрекълъ ѿ вѣра та, и҆ по лошъ е҆ ѿ невѣрныа.
9 А вдовица да се избира, която не е҆ по долѹ ѿ шестдесеть годинѡ, и҆ която е҆ была жена (самѡ) на единъ мжжъ:
10 Която е҆ свидѣтелствована въ добри дѣла, ако е҆ воспитала чада, ако е҆ прїяла странны, ако е҆ ѹ҆мыла нозѣ на-светїи, ако е҆ дала помощь на бѣдни, ако е҆ имала ѹ҆сердїе за секакво добро дѣло.
11 А млады вдовицы не прїемай: защото когато се разсвирѣпѣятъ (и҆ ѿфжрлятъ трематъ Хр҃товъ) и҆скатъ да се женатъ,
12 И (чрезъ това) подпадатъ подъ ѡ҆сжжденїе, защото са ѿфжрлили перво то си ѡ҆бѣщанїе.
13 А ѡ҆свѣнь това, понеже са праздны (безъ работа) наѹчѹватсе да ходатъ по кжщи те, и҆ не самѡ (ѡ҆ставатъ) праздны но и҆ благословицы (бываатъ), и҆ любопытны, и҆ говоратъ щото не прилича.
14 Азъ прочее искамъ, млады те (вдовицы) да се женатъ, да раждатъ дѣца, и҆ да си гледатъ кжщы те, за да не даватъ ни една причина на противникатъ да ги хѹли.
15 Защото нѣкои ѿ нихъ са се ѡ҆бжрнали веке слѣдъ сатана та.

16 Ако нѣкой вѣренъ, или вѣрна има вдовицы (въ кѫщіа та си), да ги оудоволява, да се не натоваря цѣрква та, за да (може да) оудоволи истинны те вдовицы.
17 Които пресвутери исполняватъ добрѣ слѫжка та си, они да пріимуватъ двойна честь: а най вече оніа, които се трудатъ въ проповѣдь и въ поученіе.
18 Защото писаніе то говори: да не заградишъ оуста та на-волатъ, който вѫрше; и: достоинъ е работнико за своа та заплата
19 Не пріемай клевета на пресвутера, освѣнь (ако свидѣтелствуватъ) двама или трима свидѣтели.
20 Оныа, които согрѣшаватъ обличавай ги предъ сички те, да иматъ страхъ и други те.
21 Заклинамъ те предъ Бг҃а, и предъ Гд҃а Іисуса Хр҃та, и предъ избранны те (негови) Аггелы, да сохранишъ тіа (заповѣди) безъ лицемѣріе, и нищо да не правишъ от пристрастіе.
22 Не возлагай рѫцѣ те си на никого скоро, нито бѫди оучастникъ въ чѫжди грѣхове: но варди себе си чистъ:
23 Не пій вече (само) вода, но пійнвай и по малко вінцѣ заради стомахатъ си, и заради части те боледуванія.
24 На-нѣкои человѣцы грѣхове те са явни, и можатъ да се откриватъ по напредъ: а на-нѣкои (се откриватъ) послѣ.
25 Подобно и добри те дѣла са явни: а ако іоще не са (открити), не можатъ за много време да стоятъ потаени.

ГЛАВА Ѕ҃.

Сички те раби, които се намѣрватъ подъ ярємъ, трѣбува да воздаватъ секаква честь на свои те господари, за да се не хули име то Бж҃іе, и оученіе то (Хр҃тово).
2 А които иматъ вѣрны господари, не трѣбува да не маратъ за нихъ, (съ извиненіе) защото са братіа: но да имъ слугуватъ съ по голѣмо оусердіе, защото са вѣрни и возлюбленни на Бг҃а), които восріематъ благодѣяніе то. Това поучавай, и оувѣщавай.
3 Ако ли нѣкой оучи друго нѣчто, и не слѣдува по здравы те словеса на-Гд҃а нашего Іисуса Хр҃та, и по оученіе то, което води къ благочестіе то,
4 Той се е возгордилъ, и нищо не знае, но боледува (от) испытованія и слово-

препиранія: ѿ които се ражда зависть, распри, хулы, лукави подозрѣнія,
5 Праздни препиранія на человѣцы, които имат развален оумъ, и чужди са ѿ истина та, и мыслатъ защо благочестїе то є (средство за) придобитокъ: ѿдалечавайсе ѿ такива,
6 И воистинну великъ є придобитокъ благочестїе то, когато є благодаренъ нѣкой съ нуждно то.
7 Защото нищо не смѐ внесли въ тоя свѣтъ, и явно є защо не можеме нито да изнесеме нѣщо (ѿ него),
8 И като имаме хлѣбъ и соль, и ѡблекло, съ него да бѫдеме доволни.
9 А които искатъ да се ѡбогатуватъ ѡни впадатъ въ бѣды, и въ примки, и въ многи безумны и вредителны похоти, които пра-ватъ человѣка да потъне въ пропасть и погибель.
10 Защото на сички те злины є корень сребролюбїе то: което, понеже пожелаха нѣкои, загубихасе ѿ вѣра та, и сплетохасе въ много скорби.
11 И ты ѡ человѣче Бжїй, бѣгай ѿ това: и гони правда та, вѣра та, любовь та, терпѣнїе то, кротость та,
12 Подвизавайсе съ добрыатъ подвигъ на-вѣра та, глѣдай да постигнешъ вѣчный животъ, въ който си и повиканъ, и исповѣдалъ си (го) съ добро исповѣданїе предъ множина свидѣтели.
13 Заръчамъ ти предъ Бга, който ѡживотворява сичко то, и (предъ) Хрта Їисуса, който є свидѣтелствовалъ ѡнова добро исповѣданїе предъ Понтїйскаго Пілата:
14 Да сохранишъ (тая) заповѣдь чиста и неукорна, дори до явленїе то на-Гда нашегѡ Їисуса Хрта:
15 Което въ ѡпредѣленни те времена ще да яви блаженный и єдинъ силный Царь на-царове те, и Господь на-господствующи те,
16 Който самъ єдинъ има безсмертїе, и живѣе въ неприступенъ свѣтъ, когото никой ѿ человѣцы те не є видѣлъ, нито може да види: комуто (да бѫде) честь, и держава вѣчная. аминь.
17 На богати те на-тоя свѣтъ заръчай да не высокомудрствуватъ, нито да иматъ надежда на богатство то, което погибнува, но на Бга живаго, който ни дава сичко нѣщо изобилнѡ за насладженїе:
18 Да струватъ добро, да са богати въ добри те дѣла,

да бѫдатъ доброподатливи, и̓ сообщителни,
19 И да собиратъ за себе сокровище (основанно) на добро основаніе за въ бѫдѫщее, за да пріиматъ вѣчный животъ.
20 Ѽ Тімоѳее, сохрани залогатъ, като се оуклонявашъ ѿ нечисти пѫстословія и̓ прекословія на лъжливоименито то знаніе,
21 На което понеже се предадоха нѣкои, ѿпаднаха ѿ вѣра та, благодать (Бж҃ія да бѫде) съ тебе. А҆минь.

† Къ Тімоѳею перво то посланіе быде написано ѿ Лаодікія, която е҆ первенствующій градъ на-Пакатіанска та Фрvгія.

КЪ ТІМОѲЕЮ В҃. ПОСЛАНІЕ

СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ПАVЛА.

ГЛАВА А҃.

Паvелъ съ воля та Бж҃ія Апостолъ І҆исѹсъ Хр҃товъ, за (да проповѣда) обѣщаніе то на-живстатъ, който е҆ во І҆исѹса Хр҃та,
2 На Тімоѳеа возлюбленно то чадо: благодать, милость, миръ, ѿ Бг҃а Ѻтца, и̓ ѿ Хр҃та І҆исѹса Гд҃а нашегѡ.
3 Благодаримъ Бг҃а, комѹто слѹжимъ, като и̓ прародители те мои съ чиста совѣсть, защото непрестаннѡ те споменѹвамъ въ молитвы те мои день и̓ нощь:
4 И понеже помнимъ твои те слезы, желаемъ да те видимъ, за да се и̓спълнимъ съ радость:
5 Азъ и̓мамъ на паметь тѫ си твоя та нелицемѣрна вѣра, която се засели по напредъ въ твоя та бака Лѡіда, и̓ въ майка ти Еvнікія: и̓ оувѣренъ самъ защо (живѣе) и̓ въ тебе.
6 И заради тая причина те подсѣщамъ, щото честѡ да подновявашъ Божіатъ даръ, който живѣе въ тебе ѿ мое то рѹкоположеніе.
7 Защото Бг҃ъ не ни е҆ далъ дѹхъ страшливъ, но (дѹхъ) на-сила та и̓ на-лю-

бовь та̀ и̂ на-благоразѹміе то.

8 Не дѣй да се сра́мѹвашъ прочее заради страданіе то на-Г҃да на́шегѡ Інсѹса Хр҃та̀, нито заради ме́не който самь въ ѡ̂ко́вы за него̀во то и̂ме: но стра́дай за́еднѡ съ ме́не заради є̂ѵа́ггеліе то Хр҃то́во съ Бо́жіѧ та по́мощь,

9 Който ны є̂ спа́слъ, и̂ призва́лъ ны є̂ со зва́ніе свѧ́то, не споредъ на́ши те дѣла̀ но споредъ своѐ то произволе́ніе и̂ ми́лость, коѧ́то ни є̂ дарова́лъ по напре́дъ ѿ вѣ́чни те време́на̀ чрезъ Інсѹса Хр҃та̀:

10 И коѧ́то се ѿкры̀ въ сега́шни те времена̀ чрезъ ѧ̂вле́ніе то на-Спаси́телѧ на́шегѡ Інсѹса Хр҃та̀, който довжршѝ смерть та̀, и̂ ѡ̂грѣѧ̀ живо́татъ и̂ нетлѣніе то чрезъ є̂ѵа́ггеліе то:

11 На коєто а̂зъ бы́дохъ ѡ̂предѣле́нъ проповѣдникъ и̂ А̂по́столъ и̂ ѹ̂читель на ѧ̂зы́чницы те.

12 И заради тѧ̀ причи́на стра́дамъ тїѧ (страда́ніѧ): но не срамѹвамсе защо́то зна́мъ, въ кого̀ самь повѣрова́лъ, и̂ и̂звѣстенъ самь, защо̀ є̂ си́ленъ да сохранѝ мо́ѧтъ зало́гъ дори до о̂ный де́нь.

13 Имай за примѣръ здра́ви те словеса̀; които си чѹлъ ѿ ме́не съ вѣ́ра и̂ съ любо́вь во Хр҃та̀ Інсѹса.

14 Сохранѧ́вай драгоцѣ́нный зало́гъ чрезъ Дх҃а свѧ́тагѡ, който живѣе въ на́съ.

15 Зна́ешъ ли това̀, защо̀ ме ѿставиха си́чки те, които са ѿ А̂сіа, ѿ които є̂ Фѵ́гелъ и̂ Е̂рмоге́нъ:

16 Гд҃ь да дадѐ ми́лость на Ѻнисі́форовать до́мъ: защо́то много пѫти ме ѹ̂покоѝ, и̂ не засрами́се ѿ ѡ̂ко́вы те ми:

17 Но като дойдѐ въ Ри́мъ, съ голѣмо прилѣжа́ніе ме потрасѝ, и̂ намерѝ.

18 Да мѹ дадѐ Гд҃ь да наме́ри ми́лость ѿ Гд҃а въ о̂ный де́нь: и̂ ко́лко ми послѹжѝ во Е̂фе́съ, ты̀ зна́ешъ ѧ̂кѡ добрѐ.

ГЛАВА В.

Ты про́чее, ча́до моѐ, ѹ̂крѣплѧ́вайсе съ благода́ть та̀, коѧ́то се да́ва̀ чрезъ Хр҃та̀ Інсѹса:

2 И що́то си чѹлъ ѿ ме́не предъ мно́го свидѣтели предай го (като зало́гъ) на вѣ́рни те человѣцы, които ще да бѫдатъ способни да на́ѹчатъ и̂ дрѹги.

3 Ты̀ про́чее преносѝ злострада́ніѧ като добръ воинъ Інсѹсъ Хр҃товъ.

4 Никой, който быва во́инъ, не се заплита съ тжрго́вства ѿ то́ѧ свѣтъ, за да

бѫде оу҆годенъ на воевода
та.
5 И҆ а҆ко нѣкой се подви-
зава, не пріима вѣнецъ, а҆ко
се законнѡ не подвизава.
6 Земледѣлецо, който се
труди, той перво трекува
да вкуси ѿ плодѫтъ.
7 Разумѣй що ти гово-
римъ: и҆ да ти даде Гдь
разумъ во всичко.
8 Поменувай (Гда) Іисуса
Хрта, който е҆ воскресналъ
ѿ мертвы те, (и҆ происходи)
ѿ семето Давідово споретъ
мое то благовѣствованіе:
9 За което и҆ злострадамъ
дори до ѡ҆ковы, като (нѣ-
кой) злодѣй: но слово то
Бж҃іе не се вѫрзува.
10 Тогѡ ради сичко тѫр-
пимъ заради и҆збранныте,
за да получатъ и҆ ѡ҆ни спа-
сеніе, което се дава презъ
Хрта Іисуса, заеднѡ со сла-
ва вѣчна.
11 Това слово е҆ и҆стинно:
защо, а҆ко ніе сме оу҆мрели
съ негѡ заеднѡ, а҆то ще ме
и҆ да ѡ҆живѣеме съ него:
12 А҆ко тѫрпиме, то ще и҆
да царуваме съ него: а҆ко ли
се ѿфѫрлиме (ѿ негѡ), и҆
той ще се ѿфѫрли ѿ насъ:
13 А҆ко ніе не вѣруваме,
ѡ҆нъ ѡ҆става вѣренъ: защо-
то не може да се ѿрече ѿ
себеси.
14 Това и҆мъ споменувай,
и҆ заклинавай предъ Гда
да се не предаватъ на сло-
вопрепираніе, което не про-
изводи друга никоя полза,
но самѡ развала ѡ҆ныя кои-
то слушатъ.
15 Прилѣжавай да предста-
вишъ себе достоинъ предъ
Бга, и҆ работникъ непосра-
менъ, като предавашъ пра-
вѡ оу҆ченіе то на-и҆стина та.
16 А ѿ нечисти те пусто-
словія се ѿдалечавай: защо-
то ѡ҆ни ще да преуспѣатъ
по много въ нечестіе:
17 И слово то нихно, като
живеница ще да и҆зеде на
ѡ҆колѡ: ѿ който е҆ Үменей
и҆ Філітъ:
18 Които са ѿстѫпили ѿ
и҆стина та, и҆ говоратъ, за-
що воскресеніе то веке быде,
и҆ смущаватъ на-нѣкой вѣ
ра та.
19 Но твердо то ѡ҆снова-
ніе Бж҃іе стои (непоколеби-
мо), и҆ и҆ма тоя печать: по-
зналъ е҆ Гдь ѡ҆ныя които
са негови: и҆ да ѿстѫпи
(далече) ѿ неправда та вся-
кій, който и҆менува и҆ме то
Гдне.
20 А въ голѣма кѫща се
намеруватъ не самѡ златни
и҆ сребрени сосуди, но и҆ дѫр-
вени и҆ калени: и҆ е҆дни те
са за честно оу҆потребленіе,
а҆ други те за безчестно.
21 А҆ко прочее ѿчисти нѣ-
кой себе си ѿ тія (работы),
ще да бѫде сосудъ честенъ,

и ѿсвящєнъ, и благопотрє-
бєнъ на Гда, и приготвєнъ
за всѧко добро дѣло.
22 Ѿ младостны тє похо-
ти ѿбѣгнѹвай: а дръжисє за
правда та, за вѣра та, за
любовь та, за мирность та,
заєдно со сички тє оніа,
които призыватъ Гда ѿ
чисто сърдцє.
23 А ѿ бєзѹмни тє и нєѹ-
чєни тє испытованіа сє ѿ-
ричай, понєжє знаєшъ за-
що оні раждатъ свадливи
прєпираніа:
24 А рабъ Гдный нє трєбѹ-
ва да сє кара, но да бѫдє
тихъ къ сички тє (человѣ-
цы), поѹчитєлєнъ, и нєзло-
бивъ:
25 И съ кротость да вра-
зѹмлѧва противницы тє:
нєгли Бгъ имъ дарѹва по-
каѧніє да познаѧтъ исти-
на та:
26 И истрєзнатсє ѿ діа-
волска та примка, които са
живи ѹловєни ѿ нєгѡ за (да
стрѹватъ) нєгова та волѧ.

ГЛАВА Г.

А това знай, защо въ по-
слѣдны тє дни щє да на-
станатъ врємєна люти:
2 Защото человѣцы тє щє
да бѫдатъ самолюбцы вы-
сокоѹмни, гордєливи, хѹл-
ницы, на родитєли тє нє
покорни, нє благодарни, нє-
честиви, нєлюбовни,
3 Нєпримиритєлни, клє-
вєтницы, нєвоздєржни, нє
кротки, нє добролюбцы,
4 Прєдатєли, напраснича-
ви, надѹти, сластолюбиви
по много, нєжєли боголю-
биви,
5 Които имать (самѡ)
видъ на благочєстіє то, а ѿ-
сила та нєгова са сє ѿрєкли:
и ѿ такива ѿбѣгнѹвай.
6 Защото ѿ нихъ са оніа,
които сє вовиратъ по кѫщи
тє, и прєлъгѹватъ жєницы,
които са натоварєны съ грѣ-
хові, и водатсє (като заѹз-
дєны) ѿ различны похоти:
7 Които сє всєгда ѹчатъ,
а никога нє можатъ да
дойдатъ въ познаніє то
на истина та.
8 И каквото Іанній и Іам-
врій сє противиха на Мѡѵ-
сєа, тако и тіа сє противатъ
на истина та, понєжє са чє-
ловѣцы развалєни въ ѹ-
мѫтъ, и нєискѹсни во вѣ-
ра та.
9 Но оні нє щатъ да прє-
ѹспѣатъ по вєчє: защото
бєзѹміє то имъ щє да сє иза-
ви на сички тє, каквото (сє
изави) и на оніа (прєдрє-
чєнни тє).
10 А ты си (ѿ краи) по-
слѣдовалъ по моє то ѹчє-
ніє, по (моє то) живѣаніє,
по (моє то) долготєрпѣніє,
по (моѧ та) любовь, по (моє
то) тєрпѣніє,

11 По (мои те) гоненія, по
(мои те) страданія, които
ми се случиха во Антіохіа, и
Іконіа, и въ Лустра: (ты
знаешъ) каквы самь гоненія
пріялъ, и ѿ сички те ме є
избавилъ Гдь.
12 Но и сички, които и с-
катъ да живеятъ благоче-
стивѡ во Хрта Іисуса, ще
да бждатъ гоними.
13 А лукави те человецы
и прелестницы те ще да преу-
спеятъ въ по злото, понеже
ще да прелщаватъ (други), и
ще да се прелщаватъ (они).
14 А ты стой въ ѻнова
щото си научилъ, и щото
ти є вонерено, понеже зна-
ешъ ѿ коги си се научилъ:
15 И защото ѿ детинство
знаешъ священни те писа-
нія, които можатъ да те
направатъ мудръ, да се спа-
сешъ чрезъ вера та во Іи-
суса Хрта.
16 Сичко то є писаніе
бгодухновенно и полезно
за наука, за ѡбличеніе, за
исправленіе, за наставленіе
въ правда та:
17 За да бжде совершенъ
Бжіи человекъ, и приго-
твенъ на всяко дело добро.

ГЛАВА Д҃.

Заклинмвамъте прочее
предъ Бга и предъ Гда (на-
шего) Іисуса Хрта, който
ще да суди живы те и мер-
твы те, когато се явви (со
слава) въ царство то си:
2 Проповедувай слово то,
настоявай съ време и безъ
време: ѡбличавай, заплашу-
вай, оумолявай со всякое
долготерпеніе и поучаваніе
3 Защото ще дойде време,
когато (человецы те) не
щатъ да слушатъ здраво то
оученіе, но ще да си избе-
ратъ оучители по свои по-
хоти, понеже ги сарби слу-
шаніе то) да слушатъ щото
имъ є оугодно):
4 И ще си ѿдалечатъ слу-
шаніе то ѿ истина та, и ще
да се ѡбжрнатъ къ басни те.
5 Но ты буди трезвенъ во
всичко, злопострадай, со-
верши дело то благове-
стническо, покажи совер-
шенна служба та си.
6 Защото мене ме веке при-
носатъ на жертва, и време
то на мое то ѿхожданіе є
пришло.
7 Азъ се подвизахъ съ
добръ подвигъ, поприще то
совершихъ, вера та сохра-
нихъ.
8 Сега прочее ме чака ве-
нецъ на-правда та, когото
ще ми даде Гдь въ ѻный
день, праведный судіа: и не
само мене, но и на сички
те, които са возлюбили не-
гово то явленіе.
9 Побжрзай да дойдешъ
скорѡ кодъ мене.

10 Защото Димасъ ме ѡ-
стави, понеже возлюби се-
гашніатъ вѣкъ, й ѿиде въ
Ѳолунъ: Врискентъ (ѿиде)
въ Галатіа, Тітъ въ Дал-
мацїа, а самъ Лука є съ мене.
11 Земи Марка й доведи
го съ себе: защото ми є
потребенъ за служба.
12 Тѵхіка пратихъ во Є-
фесъ.
13 Когато дойдешъ доне-
си Фелонатъ който самь
ѡставилъ въ Трωада оу
Карпа, й книги те, а ѡсо-
бнω кожанны те.
14 Алеѯандръ ковачь мно-
го ми зло сотвори: да му
заплати Гдь споретъ дѣла
та му:
15 И ты се варди ѿ негω:
защото много се сопроти-
влява на наше то оученїе.
16 Въ перныатъ мой ѿго-
воръ никой не дойде съ
мене, но сички те ме ѡста-
виха: (да имъ се не вмѣни)
(за грѣхъ).
17 Но Гдь ми помогна,
й оукрѣпи ме, за да совер-
ши проповѣданїе то (єваг-
гелско) чрезъ мене, й да го
чуатъ сички те ѧзычницы:
й йзбавихсе ѿ оуста та
левски.
18 И ще ме йзбави Гдь
ѿ всяко дѣло зло, й ще ме
сохрани въ царство то свое
небесно: комуто (да бжде)
слава во вѣки вѣкωвъ. а-
минь.
19 Поздрави Прискілла й
Якула, й Ѡнисіфоровать
домъ.
20 Єрастъ ѡстана въ Ко-
рінѳъ, а Трофіма ѡставихъ
въ Мїлитъ боленъ.
21 Побжрзай да дойдешъ
по напредъ предъ зима та.
Поздравлявать те Євулъ
й Пудъ, й Лінъ, й Клавдіа,
й сички те братїа.
22 Гдь Іисусъ Хртосъ (да
бжде) съ твойатъ духъ: бла-
годать (да бжде) съ васъ.
Аминь.

† Второ то къ Тїмоѳею
посланїе, който быде рuко-
положенъ первый єпіскопъ
на церква та Єфесска, напи-
сасе ѿ Римъ, когато втори
пжть предстана Павелъ
предъ Нерωна.

КЪ ТІТУ ПОСЛАНІЕ

СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ПАVЛА.

ГЛАВА А.

ПАVЕЛЪ, рабъ Бж҃ій, и
Апостолъ Іисусъ Хрстовъ,
заради вѣра та на-истина
та, коѧто (води) къ бла-
гочестіе то:
2 И дава надежда за вѣч-
ныатъ животъ, когото е ѡ-
бѣщалъ не лъжливый Бгъ
по напредъ ѿ вѣчни те вре-
мена,
3 Но ѿкрый въ оуреченни те
времена слово то свое чрезъ
проповѣданіе то, което ми е
препоручено по повеленіе то
на-Спасителѧ нашегѡ Бга:
4 На Тіта, истинно то
(ми) чадо, споретъ ѻбщіа та
(намъ) вѣра: благодать (да
бѫде), и милость, и миръ
ѿ Бга Оца, и, ѿ Гда Іи-
суса Хрта Спасителѧ на-
шегѡ.
5 Заради това те ѡста-
вихъ въ Критъ, да испра-
вишъ ѻнова щото е ѡста-
нало не свършено, и да по-
ставишъ по сички те гра-
дове пресвѵтеры: каквото
що самъ ти заповѣдалъ.
6 (Сирѣчь таковъ), кой-
то е непороченъ, на-една
(само) жена мѫжъ, и има ча-
да вѣрни, които не оуко-
рѧватъ за распустнатъ жи-
вотъ или за непокорство.
7 Защото епископъ тре-
бува да е непороченъ, по-
неже е Бж҃ій строитель: да
не е дерзокъ, нито гнѣ-
вливъ, нито піаница, нито
да біе нѣкого, нито да е
лакомъ за скверный придо-
бытокъ:
8 Но да е страннолюбивъ,
добролюбивъ, праведенъ,
благочестивъ, воздержникъ
9 Който се държи за и-
стинно то оученіе, каквото
е предавано, за да може и
да наставлѧва со оученіе, и
да ѡбличава онїа, които
се сопротивлѧватъ.
10 Защото има мнозина
непокорни, пустословцы, и
прелестницы, а найвече ѿ
ѿбрѣзаны те:
11 На които требува да
заграждашъ оуста та: за-
щото они развращаватъ
цѣлы домове, понеже оу-
чатъ щото не требува зара-
ди скверный придобытокъ.
12 Нѣкой ѿ нихъ свой си
имъ пророкъ е рекълъ: Кри-
тане те са всегда лъжцы.

зли́ звѣ́рове, лѣни́вы оу-
тро́бы.
13 Това́ свидѣ́телство є҆
и҆́стинно: и҆ заради та́я при-
чи́на ги ѡ҆бличава́й жесто́-
кѡ, за да бѫдатъ здра́ви
въ вѣ́ра та:
14 И да не слу́шатъ Іуде́й-
ски те ка́сни, нито заръча-
нія то на-таки́ва человѣ́-
цы, които се ѿфърлятъ ѿ
и҆́стина та.
15 Ѳи́чки те са (ве́щи)
чи́сты на чи́сти те: а҆ на ѡ҆-
скверне́ни те и҆ невѣ́рни те
нищо не є҆ чи́сто, но ѡ҆-
скверни́лъ и҆мъ се є҆ и҆ оумо̀
и҆ совѣсть та̀.
16 Онѝ и҆сповѣ́дуватъ,
защо̀ зна́ятъ Бга, а҆ съ дѣла̀
та се ѿфърлятъ ѿ не́гѡ,
поне́же са гнусни и҆ непо-
ко́рни, и҆ за никое добро̀
дѣло неискусни.

ГЛАВА В.

Но ты̀ говорѝ онова̀, кое-
то є҆ сходно со здра́во то
оучѐніе:
2 Щото ста́рцы те да бѫ-
датъ тре́звенни, честни,
цѣломѫдренни, здра́ви во
вѣ́ра та, въ любовь та̀ и҆
въ терпѣ́ніе то:
3 Подо́бнѡ и҆ ста́рицы те
да се ѡ҆бла́чатъ като що є҆
прили́чнѡ на свя́тіи те, да
не са клеветли́вы, нито да
се преда́ватъ много на вї-
нопі́йство то, (но да са) оу-
чи́телницы на-добро̀ то,
4 Да оуцѣломѫдрява́тъ
млады те (женѝ), за да ѡ҆-
кы́чатъ мѫжїе те си, и҆ да
ѡ҆бы́чатъ и҆ чада та си,
5 (Да са) цѣломѫдренны,
чи́сты, да си гле́датъ ху-
бавѡ кѫщы те, да се поко-
ря́ватъ на мѫжїе те си, за
да се не ху́ли сло́во то Бжїе.
6 Подо́бнѡ и҆ ю҆ношы те
оувѣща́вай да бѫдатъ цѣ-
ломѫдренни.
7 Во всичко пока́зувай
самъ се́бе примѣ́ръ къ до-
брѝ те дѣла̀, (като пока́зу-
вашъ) въ оучи́телство то
независтность, че́стность,
8 Здра́во оучѐніе, въ кое-
то не́ма нищо досто́йно за
оукоре́ніе, за да се посра́ми
проти́вно, и҆ да не мо́же да
говори нищо ху́лно за ва́съ.
9 Ѳлугѝ те (оувѣща́вай)
да се покоря́ватъ на свои те
господа́ре во всичко да и҆мъ
оугожда́ватъ, и҆ да и҆мъ не-
поврѫщатъ ду́ма,
10 Да не кра́датъ, но да
пока́зуватъ добра̀ вѣ́рность
во всичко: за да оукраша́-
ватъ оучѐніе то на-Спасите-
ля на́шегѡ Бга во всичко.
11 Защо́то Бжїя̀ та бла-
года́ть спаси́телна та се ꙗ҆-
вѝ на сички те человѣцы,
12 Която ны оучи да се
ѿфърлиме ѿ нече́стіе то и҆
ѿ мі́рски те по́хоти, и҆ да

поживѣеме цѣломѫдренно
и праведно и благочестно
на тоя свѣтъ:
13 Като чакаме блаженна та
ѿна надежда, и славно то
ѿвленіе на-великагѡ Бга и
спаса нашегѡ Іисѫса Хрта:
14 Който є дал себе за
насъ, да ны избави ѿ всяко
беззаконіе, и да ны ѡчи-
сти, да мѫ бѫдеме люди
избранни, и ревнители къ
добри те дѣла.
15 Това подчавай, и оу-
вѣщавай, и ѿбличавай со
всяко полновластіе: да те
никой не презира.

ГЛАВА Г҃.

Подсѣщай ги да се по-
корявать на началницы те
и властелини те, и да ги
слѫшать, и да са готови за
всяко добро дѣло:
2 Никого да не хѫлять,
нито да се карать (съ нѣ-
кого), но да са тихи, и да
показѫвать сѣкаква кро-
тость къ сички те человѣцы
3 Защото и сами ніе бѣхме
нѣкога безѫмни, и непоко-
риви, и прелщени, и пора-
бощени на различны похо-
ти и сластолюбія, и живѣ-
ехме въ злоба и зависть, и
бѣхме ненавистни, и не на-
видехме єдинъ другиго.
4 Но когато се ѿви благо-
дать та и человѣколюбіе то
на-спасителя нашегѡ Бга,
5 Той ны спасе не заради
праведни те наши дѣла,
които сотворихме ніе, но ѿ
своя та си милость, съ ба-
ня та на-пакирожденіе то,
и съ ѿновленіе то на-свя-
тагѡ Дха.
6 Когото излея на насъ
изобилнѡ чрезъ Іисѫса
Хрта, спасителя нашегѡ:
7 За да се надѣеме, защо
ще да наслѣдиме животъ
вѣчный, като се ѿправда-
ме съ негова та благодать.
8 (Чадо Тите), това слово
є истинно, и искамъ да
доказѫвашъ ты (съ под-
твержденіе) за тія (работы)
на онія, които са повѣро-
вали въ Бга, да прилѣжа-
вать за добри те дѣла:
(защото) тія са (нещи) до-
бры и полезны на человѣ-
цы те.
9 Но ѿ глѫпи те испыто-
ванія и родословія и пре-
пиранія и распри за зако-
нать ѿдалечавайсе: защо-
то са неполезны и суетны.
10 Ѿ єретикъ человѣкъ ка-
то го совѣтѫвашъ єднашъ
или два пѫти, ѿбѣгнѫвай,
11 Понеже знаешъ, защо
таковъ є развращенъ, и
грѣши, и самъ себе ѡсѫж-
дава.
12 Когато пратимъ кодъ
тебе Артема или Тѵхіка,
побързай да дойдешъ при
мене въ Никопол: защото

тамѡ сторихъ намѣреніе
да презимꙋвамъ.
13 Зина законника и А-
поллиса испрати скорѡ, и
(да гледашъ) да има не
бѫде нищо скꙋдно.
14 Нека се оучатъ и наши
те да се оупражняватъ въ
добри те дѣла, заради нꙋж-
ны те потребы, да не бѫ-
датъ безплодни.
15 Поздравляватъ те сич-
ки те, които са съ мене.
Поздрави оныя които ны
ѡбычатъ съ вѣра. Благо-
дать (да бѫде) со сички те
васъ, аминь.

† Посланіе то къ Титꙋ, кой-
то быде рꙋкоположенъ пер-
вый епископъ на-Критска
та церква, написасе ѿ Ма-
кедонскіатъ Никополь.

КЪ ФІЛИМОНꙊ ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ПАVЛА.

ГЛАВА А.

Паvелъ оузникъ за Іи-
сꙋса Хрⷭ҇та, и Тімоѳей братъ,
на Філимона возлюбленна-
го и спомощника нашего,
2 И на Апфіа возлюблен-
на та (сестра), и на Архіппа
сподвижника нашего, и на
домашна та твоя церква:
3 Благодать (да бѫде)
вамъ и миръ ѿ Бг҃а Ѻтца
нашегѡ, и ѿ Гд҃а Іисꙋса
Хрⷭ҇та.
4 Благодаримъ Бг҃а моего,
и споменꙋвамъ те всегда въ
молитвы те мои,
5 Понеже слꙋшамъ твоя та
любовь и вѣра, която и-
машъ камъ Гд҃а Іисꙋса, и
къ сички те святіи;
6 За да бѫде твоя та вѣ-
ра, която ти е общиа съ
насъ, дѣйствителна въ по-
знаніе то на-секое добро,
което е въ васъ за Іисꙋса
Хрⷭ҇та.
7 Голѣма радость имамъ,
и оутѣшеніе за твоя та лю-
бовь, брате, защото сердца
та на-святіи те чрезъ тебе
се оуспокоиха.
8 Тогѡ ради, макаръ и
да имамъ много власть по
Хрⷭ҇та да ти заповѣдꙋвамъ
щото е потребно:
9 Но по любовь та повече
те молимъ, ако и да самь
таковъ, като що самь Паv-
елъ старецъ, а сега и оуз-
никъ заради Іисꙋса Хрⷭ҇та.

10 Молимъ те за сына моего Онисіма, когото родихъ въ оковы те мои.
11 Който нѣкога ти беше непотребенъ, а сега и тебе и мене весма потребенъ, когото ти и прашамъ:
12 А ты го пріими, като мое то сердце.
13 Когото азъ искахъ да задержимъ при себе си, да ми послугува вмѣсто тебе въ оковы те, (които носимъ) заради благовѣствованіе то:
14 Но безъ твоя та воля нищо не щеяхъ да направимъ, да бы твое то добро (което правишъ) не было отъ принужденіе, но самопроизволно.
15 Защото, негли за това се раздѣли отъ тебе на малко време, за да го пріимешъ (послѣ) вѣчно:
16 И не веке като раба, но по много отъ раба, (сирѣчь) като брата возлюбленна, а найвече мене (возлюбленна), а колко повече тебе и поплоть и по Гда;
17 Ако ме имашъ прочее другаръ, пріими го като мене.
18 И ако ти е направилъ нѣкоя обида, или е длъженъ нѣщо, на мене го фани.
19 Азъ Павелъ написахъ това съ моя та рука, азъ ще (ти) заплатимъ: да ти не речемъ, защо и самъ себе ми си длъженъ.
20 Воистинну, брате, дано получимъ отъ тебе това щото ти се молимъ заради Гда: упокой мое то сердце заради Гда.
21 Понеже се надамъ на твое то послушаніе, написахъ ти това, ако и да знамъ, защо ще да направишъ и по много отъ това що ти говоримъ.
22 И заедно съ това приготви ми и мѣсто, понеже се надамъ, защо съ ваши те молитвы, ще ме дарува Бгъ вамъ.
23 Поздравлява те Епафрасъ сплѣнникъ мой заради Хрта Іисуса, Марко, Арістархъ, Димасъ, и Лука, спомощницы те мои.
24 Благодать та на Гда нашего Іисуса Хрта (да бъде) съ вашіатъ духъ. аминь.

† Посланіе то къ Филимону быде написано отъ Римъ чрезъ слуга та му Онисіма.

КЪ ЕВРЕЕМЪ ПОСЛАНІЕ
СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА А.

Б҃ъ, който е говорилъ
оу старо време много пѫти
и съ различны образы на
нáши те отцы чрезъ про-
роцы те, въ тія последни
те дни говори намъ чрезъ
сына (своего),
2 Когото е поставилъ на-
следникъ на-сичко то, и
чрезъ когото е и векове те
сотворилъ.
3 Който, понеже е сіяніе
на-слава та (му), и образъ
на-негова та ѵпостась, и
држи сичко со свое то все-
силно слово, като ны очи-
сти той самъ от грехове те
наши, седна от десна та
страна (на-престолатъ) на-
величество то на небеса та:
4 И толко повече превос-
ходи Ангелы те, колко то
и по славно е от нихни те
(имена) наследовалъ име
5 Защото, кому от Ангелы
те е реклъ некога (Б҃гъ):
Сынъ мой си ты, азъ днесь
те родихъ; и на друго ме-
сто: азъ ще му бѫдемъ
Отцъ, и той ще ми бѫде
сынъ;
6 И когато пакъ (Б҃гъ)
вводи первороднаго (сына
своего) въ міръ, говори: и
да му се поклонятъ сички
те Ангели Б҃жіи.
7 И колкото за Ангелите,
говори: онъ прави свои те
Ангелы духове, и слуги те
свои пламень огненъ:
8 Но за сына (говори): пре-
столо твой, Б҃же, (пребы-
вае) во векъ века: и жезъ-
ло на-твое то царство е
жезлъ на-правота та.
9 Ты си возлюбилъ прав-
да та, и возненавиделъ си
беззаконіе то: заради то-
ва те помаза, Б҃же, Б҃гъ
твой съ елей радостенъ по-
вече от соучастницы те твои.
10 И пакъ: ты си осно-
валъ земля та, Г҃ди, от на-
чало то: и небеса та са со-
творени от твои те рѫце:
11 Они ще да се изгубатъ,
а ты пребываешъ (всегда): и
сички те оно ще да овех-
театъ като риза:
12 И ще да ги свіешъ като
дреха, и ще да се изменатъ:
а ты си (всегда) тоя истый,
и годины те ти не щатъ да
се свършатъ.
13 И кому от Ангелы те е

ріклъ нѣкога: сѣди ѿ де-
сна та ми страна, догдѣ да
тꙋримъ непріятели те твои
подножіе на-нозѣ те ти;
14 Не са ли сички те оні
слꙋжителни дꙋхове, които
се пращатъ на слꙋгꙋваніе за
оныя, които щатъ да на-
слѣдатъ спасеніе;

ГЛАВА В҃.

ЗАРАДИ това трѣбꙋва ніе
да внимаеме помного на
онова що сме чꙋли, да се
не подмжлзнеме нѣкога (и
паднеме).
2 Защото, ако оный за-
конъ, който се возвѣсти
чрѣзъ Аггелы те, быде до-
стовѣренъ, и секое престꙋ-
пленіе и преслꙋшаніе пріѧ
праведно наказаніе:
3 Какво ще да оубѣгнеме
ніе (ѿ наказаніе то), ако
ѡставиме въ немареніе тол-
ко голѣмо спасеніе: което
като пріѧ начало да се про-
повѣдꙋва ѿ (самагѡ) Гд҃а,
подтверждено быде намъ
(послѣ) чрезъ оныя, които
(го) чꙋха (ѿ негѡ):
4 А и самъ Бг҃ъ (го) за-
свидѣтелствова со знаме-
ніѧ и чꙋдеса, и съ различны
силы, и съ дарбы те на-свя-
тагѡ Дх҃а, които раздѣли
по своя та си воля.
5 Защото не покори на Аг-
гели те вселенна та която
ще е дойде, за която ніе (се-
га) говориме:
6 Но напротивъ засвидѣ-
телствова нѣкой на едно
мѣсто (въ писаніе то), кой-
то говори (така): що е че-
ловѣкъ, та го помнишъ;
или (що е) сынъ человѣче-
скій та го наглѣдꙋвашъ;
7 Направилъ си го мало
нѣщо по доленъ ѿ Аггелы
те: со слава и съ честь си
го вѣнчалъ, и поставилъ си
го надъ дѣла та на-твои
те ржце:
8 Сичко си покорилъ подъ
нозѣ те мꙋ, а когато мꙋ по-
кори сичко, нищо не ѡста-
ви да не мꙋ е покорено: но
сега не видиме іоще, защо
мꙋ е сичко покорено.
9 Обаче видиме Іисꙋса (да
е) вѣнчанъ со слава и честь,
който быді мало нѣщо по
доленъ ѿ Аггелы те заради
смерть та, която претерпѣ:
щото да вкꙋси смерть по
Божіе то благоволеніе за
(спасеніе то на-) сички те.
10 Защото трѣбꙋваше онъ,
заради когото е, и чрезъ
когото е сичко то, да по-
каже чрезъ страданія та со-
вершенъ оногова, който
щеше да приведе много сы-
нове въ слава, като перво-
началникъ на-нихно то
спасеніе.
11 (Азъ говоримъ сынове),
защото и който ѡсвящава,

и҆ кои́то се ѿсвѧща́ватъ,
си́чки те са ѿ є҆ди́ногѡ: за-
ра́ди коѧ́то причи́на и҆ не
се сра́мꙋва да ги нари́ча
бра́тїѧ,
12 Защо́то гово́ри: ще
возвѣсти́мъ твое́ то и҆́ме на
бра́тїѧ ми́, и҆ посре́дъ цер-
ква та ще ти запѣ́емъ сла-
вословїа.
13 И па́къ (гово́ри): а҆зъ
ще да се на́дамъ на не́го. И
па́къ: є҆́то а҆зъ и҆ дѣца̀ та,
кои́то ми є҆ далъ Бг҃ъ.
14 Поне́же прочее (си́чки те
во о҆бще) дѣца̀ и҆́матъ пло́ть
и҆ кровь, и҆ то́й подо́бнѡ
прїѧ́тїѧ и҆сты те, да довър-
ши со своѧ́ та сме́рть о҆но-
го́ва, кои́то є҆ и҆мѣ́лъ вла́сть
надъ смерть та̀, си́рѣчь, дїа́-
волатъ:
15 И да и҆зба́ви о҆нѣ́ѧ,
кои́то заради смертныатъ
стра́хъ, прѣзъ си́чкїатъ си
живо́тъ са бъ́ли подве́рже-
ни въ ро́бство.
16 Защо́то вои́стиннꙋ не
прїѧ ѿ А҆́гг҃елы те (є҆стество̀),
но ѿ сѣ́ме то А҆враа́мово
прїѧ̀.
17 Зара́ди това̀ трѣ́бꙋваше
да се оу҆подо́би во всѝчко
на бра́тїѧ та, за да бъде
ми́лостивъ и҆ вѣренъ перво-
свѧще́нникъ предъ Бг҃а, (за
да го оу҆ми́лостиви) да ѿ-
чи́сти грѣховѐ те людскѝ.
18 Защо́то, какво́то самъ
то́й пострада̀, и҆ претерпѣ̀
и҆скꙋше́нїѧ; може да помо-
гне и҆ на о҆нїѧ, кои́то тер-
пѧ́тъ и҆скꙋше́нїе.

ГЛАВА Г҃.

ЗАРАДИ това̀, бра́тїѧ свѧ-
тїи, кои́то сте прича́стни-
цы на-небе́сно то зва́нїе,
оу҆бърне́те (си́чко то) вни-
ма́нїе на І҆иса Хр҃ста̀, кой-
то є҆ посла́нникъ и҆ первосвѧ-
ще́нникъ на наша та вѣ́ра,
коѧ́то и҆споведꙋваме нїе:
2 Кои́то є҆ вѣренъ на о҆но-
го́ва, кои́то го є҆ постави́лъ
(посланника и҆ первосвѧще́н-
ника), какво́то и҆ Мѡѵсе́й
(беше вѣренъ) во всичкїатъ
до́мъ не́говъ.
3 Защо́то то́й се оу҆достои̑
за толко по голѣ́ма слава
ѿ Мѡѵсе́ова та, ко́лкото по
голѣ́ма честь и҆ма ѿ доматъ
(о҆нъ) кои́то го є҆ соградилъ:
4 Защо́то се́кой до́мъ се
сограждꙋва ѿ нѣкогѡси: а҆
(о҆ный) кои́то є҆ сотвори́лъ
си́чко, є҆сть Бг҃ъ.
5 Мѡѵсе́й беше вѣренъ во
всичкїатъ до́мъ (Бж҃їй), но
като слꙋга̀, за да доказꙋва
о҆нова̀, кое́то трѣ́бꙋваше да
се говори (ѿ Бг҃а):
6 Но Хр҃то́съ (є҆ поста́венъ)
като сы́нъ въ своѧтъ си
до́мъ на-когото сме до́мъ
нїе, ако оу҆держиме до край
тве́рдѡ наде́жда та съ коѧ́-
то се хвалиме.
7 Зара́ди това̀, какво́то

що говори Дх҃ъ сватый:
днесь, ако мѹ чѹете гласжтъ.
8 Не ѡжесточете сердца та
ваши, каквото (ги ѡжесто-
чиха), кагато прогнѣваха
въ деньжтъ на-искѹшеніе
то въ пѹстына та:
9 Гдѣто ме искѹсиха От-
цы те ваши, испытаха ме и
видеха мои те дѣла четы-
ридесеть годины.
10 Заради това се разгнѣ-
вахъ на оный родъ, и ре-
кохъ: непрестаннѡ заблѹж-
даватъ со сърдце то си, и
они не познаха мои те
пжтища:
11 Щото се заклехъ въ
гнѣватъ си защо не щатъ
да влѣзатъ въ мое то оу-
покоеніе·
12 Гледайте добре братіе,
да не бы се намерило въ нѣ-
кого ѿ васъ лѹкаво и невѣр-
но сердце, за да ѿстѹпите
ѿ Бг҃а живагѡ.
13 Но оувѣщавайте единъ
дрѹгиго секи день, докле
може да се говори, днесь:
за да се не ѡжесточи нѣкой
ѿ васъ съ прелщеніе то грѣ-
ховно:
14 Защото ніе быдохме
причастницы на Хр҃та, ако
самѡ оудардиме цврѣжетѡ
начало то (на-вѣра та) до
край:
15 Докле се говори: днесь,
ако мѹ чѹете гласжтъ, не
дѣйте да ѡжесточите ваши
те сердца, като (що быде)
въ прогнѣваніе то.
16 Защото нѣкои ѿ оныа,
които чѹха (повеленіе то
Бж҃іе) прогнѣваха го, но не
сички те които излѣзоха
ѿ Егупетъ съ Мѡѷсеа.
17 И на кои се гнѣва (Бг҃ъ)
четыридесеть годины; не
на оныа ли, които согрѣ-
шиха, на-които тѣлеса та
паднаха въ пѹстына та;
18 И за кои се закле, за-
що не щатъ да влѣзатъ въ
негово то оупокоеніе; не
за оныа ли, които се проти-
виха (съ не вѣрованіе то);
19 И видиме, защо (вои-
стиннѹ) не могоха да влѣ-
затъ заради невѣріе то.

ГЛАВА Д҃.

Да се оубоиме прочее, да
не бы се нѣкой ѿ васъ ѩвилъ,
като ни ѡстава іоще ѡбѣ-
щаніе да влѣземе въ оупо-
коеніе то негово, да ѡста-
не вънъ за некреженіе.
2 Защото (ѡбѣщаніе то)
е и намъ благовѣствовано,
каквото и нимъ: но слово
то, което чѹха не принесе
имъ никоа полза, защото
оніа които го чѹха не рас-
твориха го съ вѣра.
3 И ніе, които сме повѣ-
ровали, влазиме въ оупо-
коеніе то, както що е рекалъ:
защо се заклехъ въ гнѣватъ
си, че не щатъ да влѣзатъ

въ оупокоеніе то мое: ако и да беха свършени вече дѣла та (негови) ѿ созданіа міра.

4 Защото (писаніе то) говори на едно мѣсто за седмыатъ (день) така: и почина си Бгъ въ седмыатъ день ѿ сички те дѣла свои.

5 И тѫка пакъ говори защо не щатъ да влѣзатъ въ оупокоеніе то мое.

6 Понеже прочее ѡстава на нѣкои да влѣзатъ въ него, а ѡніа, на които по напредъ беше благовѣствовано, не влѣзоха заради непослѫшаніе то си:

7 Ѡпредѣлава пакъ нѣкой день, (съ тая рѣчь) днесь, понеже говори чрезъ Давида после по толко годины, (каквото и по напредъ е речено:) днесь ако мѫ чуете гласътъ, не дѣйте да ѡжесточите сердца та си.

8 Защото, ако бы ги Іисѫсъ (Навинъ) оувелъ въ оупокоеніе, не бы говорилъ Бгъ после по това за другъ день.

9 Ѡстава прочее и друго оупокоеніе за Бжіи те людіе

10 Защото, който е влѣзлъ въ оупокоеніе то негово, и той си е починалъ ѿ свои те дѣла, каквото и Бгъ ѿ свои те.

11 Да се подканиме прочее да влѣземе въ ѡнова оупокоеніе, да не бы нѣкой ѿ насъ падналъ по тоя истыатъ примѣръ въ непокорство.

12 Защото слово то Бжіе е живо, и дѣйствително, и по ѡстро ѿ секой мечь, който е и ѿ двѣ те страны ѡстръ, и пронизѫва дори до раздѣленіе то на-дѫша та и на-духатъ, на-составите и на мозоцы те, и испытѫва помышленіа та и намѣреніа та сердечни,

13 И нема никое созданіе да не е явно предъ него, но сички те са голи и ѿкрыени предъ ѡчи те мѫ, комѫто ще да дадеме ѿвѣтъ,

14 Понеже имаме прочее голѣмъ Архіерея, Іисѫса Сына Бжіа, който е прошелъ небеса та, цврьжстω да се држиме за (наше то) исповѣданіе.

15 Защото немаме (таковъ) Архіерея, който не може да страда заедно съ насъ въ немощи те наши, но (таковъ), който е искѫсилъ сичко (человѣческо) подобно намъ, ѡсвѣнь грѣхътъ.

16 Да пристѫпаме прочее дерзновенно къ престолатъ на-благодать та, за да пріимеме милость, и да намѣриме благодать за (да ни бѫде) помощь въ потребно време.

ГЛАВА Е.

Защото сѣкой первосвященникъ ѿ человѣцы те се зема и за человѣцы те се поставлява да служи на Бга, и да приноси дарове и жертвы за грѣхове те,
2 (Таковъ сирѣчь) който може да є сожалителенъ за оныя, който не зніатъ и заблуждаватъ (ѿ истина та): понеже и (самъ) той є обклеченъ съ немощь.
3 И заради това є длъжненъ да приноси (жертва) както за грѣхове те людски, така и за свои те грѣхове.
4 И никой не може да пріиме (тая) честь за себе, но токмо който є повыканъ ѿ Бга, каквото и Ааронъ,
5 Така и Хрістосъ не прослави самъ себе да бѫде первосвященникъ, но (прослави го) който му рече: Сынъ мой си ты, азъ днесь те родихъ:
6 Каквото и на друго мѣсто говори: ты си священникъ вѣчно по чину Мелхіседекову.
7 Който въ дни те на плотско то свое живѣаніе, понеже принесе молитвы и моленіа съ силно выканѣ и со слезы на онагова, който можеше да го избави ѿ смерть та, оуслышанъ быде ѿ благоговѣйнство то си
8 Яко и да беше сынъ, обаче научи се на послушаніе ѿ онова щото пострада:
9 И като се соверши, быде виновенъ за вѣчно то спасеніе на сички те оніа, който му са послушни:
10 Понеже быде нареченъ ѿ Бга первосвященникъ, по чину Мелхіседекому.
11 За кого то много имаме да казуваме, но мѫчно є да се искаже, защото бы дохте небрежливи со слушаніе то.
12 Понеже, когато вые трѣбуваше да сте оучители (ако гледаме) споретъ време то, а вые пакъ имате потреба да се оучите, кои са перви те писмена на словеса та Бжіи: и требува ви млеко (като на младенцы) а не твърда пища.
13 Защото сѣкой който се храни съ млеко, не може да разумѣе слово то на-правда та: защото є младенецъ:
14 А твърда та пища є за совершенны те (мѫжіе, сирѣчь) за оныя, който иматъ научени чувства та си съ многовременно навыкновеніе да разсѫждаватъ добро то и зло то.

ГЛАВА Ѕ.

Заради това, да оставиме перви те начала на-Хрістово то оученіе, и да вървиме

къ совершенство то: и да не тураме изновw wснованіе на-покаяніе то ѿ мертви те дѣла, и ѿ вѣра та въ Бга,
2 Ѡ ученіе то за крещеніа та, ѿ рукоположеніе то, ѿ воскресеніе то ѿ мертвы те, и ѿ вѣчныатъ судъ.
3 И това ще сотвориме, ако ни Бгъ допусти.
4 Защото е не возможно, които еднашъ са се просвѣтили, и вкусили са ѿ небесныа даръ, и были са причастницы съ Дха святаго,
5 И вкусили са ѿ доброто ученіе, Бжіе и ѿ силы те на-будущіа вѣкъ, и ѿпаднали са,
6 Изновw да се приведатъ въ покаяніе, защото; они распинатъ пакъ въ себеси сына Бжіа, и посрамлявать го.
7 Защото земля та, която се е напила ѿ дъждатъ, който пада много пъти на нея, и ражда полезна трава на ониа, които я работатъ (тіа) пріима благословеніе ѿ Бга:
8 А която ражда тръне и лепка, (она) е непотребна, и близу и е проклетіа та, и конецъ нейнъ е изгоруване.
9 Но ніе, возлюбленніи, надамесе за васъ за по до-
брыи и спасителны (вещи), ако и да говориме така.
10 Защото не е неправеденъ Бгъ да забрави ваше то дѣло, и трудатъ на любовь та, която показахте заради негово то име, като послужихте и служите на святіи те.
11 Но желаеме секой ѿ насъ да показува това исто то усердіе дори до край, заради по голѣмо увѣреніе въ надежда та (ваша):
12 И да не бывате лѣниви, но (да бъдете) подражатели на оніа, които са наследили wбѣщаніе то съ вѣра и съ голѣмо терпѣніе.
13 Защото, когато Бгъ даваше wбѣщаніе то на Авраама, понеже немаше никого другиго по голѣмъ въ кого да се закълне, заклесе въ самъ себе си,
14 И рече му: воистинну азъ ще да те благословимъ съ непрестанно благословеніе, и ще да те умножимъ съ непрестанно умноженіе.
15 И така (Авраамъ) понеже чека съ много терпѣніе получи онова, щото беше wбѣщано.
16 Защото, каквото человѣцы те се кълнатъ въ по голѣмъ ѿ нихъ, и клетва та (която быва) за увѣреніе (на-нѣкоя вещь), прекращава себе ихно пръніе

17 Така̀ и҆ Бг҃ъ, понеже
и҆скаше да покаже непрело-
жно то своѐ намѣренїе за
ѡ҆бѣщанїе то на наслѣдни-
цы те, оу҆потреби посред-
ство клетва та:
18 Щото чрезъ тїа двѣ те
непреложны вещи, (въ кои-
то не є҆ возможно да слъже
Бг҃ъ) да и҆маме твердо оу-
тѣшенїе нїе, които сме при-
бѣгнали да се хванеме за
надежда та, коато ни є҆
ѿбѣщана.
19 Коато и҆маме като нѣ-
коа цвржета и҆ безбѣдна
котва на-душа̀ та, и҆ коато
влази дори до най вътре-
шно то задъ завѣса та:
20 Гдѣто є҆ влѣзлъ Ї҆и-
съсъ предтеча, за насъ, кой-
то быдѐ первосвященникъ
вѣчнѡ по чинꙋ Мелхїседе-
ковꙋ.

ГЛАВА З҃.

ЗАЩОТО, тоа Мелхїсе-
декъ беше царь Салимскїй,
и҆ священникъ на-Бг҃а Выш-
нагѡ, който посрѣщнѝ А҆-
враама, когато се връщаше,
като беше и҆зсѣкълъ царове
те, и҆ благослови го:
2 Комꙋто ѿдѣлѝ А҆враамъ
и҆ десетокъ ѿ сички те (ко-
рысти): и҆ перво негово то
и҆ме се толкꙋва, царь на-
правда та, а҆ после (былъ
є҆) и҆ царь Салимскїй, кое-
то значи, царь на-мирать:
3 Не знае мꙋ се ни ѿтецъ
ни майка, ни родословїе, и҆
нема нито начало на-дни те
си, нито конецъ на-живо-
тать си: и҆ понеже є҆ подо-
бенъ со Сына Бж҃їа, пребы-
вае священникъ вѣчнѡ.
4 И виждьте колкѡ є҆ го-
лѣмъ былъ той, комꙋто є҆
и҆ самъ патрїархъ А҆враамъ
далъ десетокъ ѿ корысти те
5 И воистиннꙋ, които ѿ
потомцы те левїины прїи-
маха священство, и҆маха за-
повѣдь по законꙋ да зе-
мать десетокъ ѿ народать,
сирѣчь ѿ братїа та свои,
а҆ко и҆ да беха и҆ ѡ҆ни ѿ семе
то А҆враамово произишли:
6 Но ѡ҆ный, който не про-
исхождеше ѿ нихныать родъ,
земà десетокъ ѿ А҆враама и҆
благослови ѡ҆ногова, комꙋ-
то се даде ѡ҆бѣщанїе то.
7 А҆ безъ всякое прекосло-
вїе, по малкїо се благосло-
влава ѿ по голѣмыа.
8 Ѡ҆свѣнь това, тꙋка зе-
мать десетокъ (левїти те),
които са человѣцы смертни:
но тамѡ (зема десетокъ
Мелхїседекъ) за кого то сви-
дѣтелствꙋва (писанїе то),
защо̀ є҆ живъ.
9 И, да речемъ така̀, самъ
левїй, който зема десетокъ,
далъ є҆ десетокъ чрезъ А҆-
враама:
10 Защото ѡ҆нъ є҆ былъ
ѓеще въ чресла та на-праот-

ца (своегѡ Аврама), когато го срѣшна Мелхіседекъ.

11 Прочее, ако бы было возможно да се постигне совершенство то чрезъ левит ско то священство, (на което е былъ ѡснованъ законо народный:) каква бы была потреба да востане другъ Архіерей по чину Мелхіседекову, а не по чину Ааронову да се говори;

12 Защото когато се променява священство то, непремѣннѡ (трѣбува) да се промѣни и законо.

13 И воистинну оный, за когото се говорятъ тія (словеса), происходи ѿ друго племе, ѿ което никой не е служилъ на олтаратъ.

14 Защото е явно, че Гдь нашъ е произшелъ ѿ колѣно то Іудово, ради което колѣно нищо не е реклъ Моѵсей за священство.

15 И още повече бива явно ѿ това, понеже другъ священникъ се яви по чину Мелхіседекову,

16 Който быде таковъ не чрезъ законатъ на-плотска та заповѣдь, но чрезъ сила та на-безконечныя животъ.

17 Защото (писаніе то така) свидѣтелствува: ты си священникъ вѣчнѡ по чину Мелхіседекову.

18 И така стара та заповѣдь быде ѿфжрлена, защото беше слаба и неполезна:

19 Защото (старѡ) законъ нищо не приведе въ совершенство: но вмѣстѡ нея воведена быде по добра надежда чрезъ която се ние приближаваме при Бга.

20 И понеже (не быде воведено) безъ клѣтва:

21 (Защото други те быдоха священницы безъ клѣтва: а той быде поставенъ съ клѣтва ѿ оногова, който му говори: заклесе Гдь, и не ще да се раскае: ты си священникъ вѣчнѡ по чину Мелхіседекову:)

22 За това Іисусъ быде поручникъ за по добръ завѣтъ.

23 И ѡсвѣнь това, они быдоха (единъ следъ други) множина, защото смерть та имъ возбранява да са всегда такива:

24 А той понеже пребывае вѣчнѡ има священство което не преходи на другиго:

25 Заради това може и да спасе вѣчнѡ оныя, които се приближаватъ чрезъ него при Бга, понеже е всегда живъ за да ходатайствува (непрестаннѡ) за нихъ.

26 Защото таковъ ни и трѣбуваше Архіерей, (сиречь) преподобенъ, незлобивъ, непороченъ, отстраненъ ѿ грѣшны те, и кой-

то є҆ возлѣ́злъ по высо́ко
ѿ небеса̀ та;
27 Ко́йто не́ма катадне́внѡ
нꙋ́жда, какво́то (ті́а) пер-
восвящѐнницы, да прино́си
жѐртва по напрѐдъ за свой
те грѣ́хове а҆ по́слѣ (за грѣ-
хове̑ те) лю́дски: защо́то
то́й направѝ това̀ є҆днашъ,
кога́то прине́се самъ се́бе (на
жѐртва).
28 Защо́то зако́но Мѡѷ-
се́овъ) поставля̀ва первосвя-
щѐнницы человѣ́цы, който
и҆матъ не́мощь: а҆ съ клѣтва
и҆зрѐчено то сло́во, ко́ето
(быдѐ да́дено) по́слѣ по за-
ко́натъ, (поставля́ва перво-
священника) сы́на во вѣ́ки
совершѐннаго.

ГЛАВА И.

А главно то содержа́ніе на-
сичко то що предре́кохме,
(є҆сть това̀, защо̀) ні́е и҆маме
таковъ первосвящѐнникъ,
ко́йто є҆ сѣдна́лъ ѿ де́сна
та страна̀ на величествен-
ныа престо́лъ (Бж҃ій) на
небеса̀ та.
2 И слꙋжитель є҆ на свя-
ти́лище то, и҆ на и҆стинна
та скинїа, коя́то є҆ напра-
ви́лъ Гдь, а҆ не человѣ́къ.
3 Защо́то се́кой первосвя-
щѐнникъ се поставля́ва, за
да прино́си (Бг҃ꙋ) дарове и҆
жѐртвы: затова̀ є҆ потре́бно
да и҆ма и҆ тѐй да прино́си
нѣ́що.
4 Тогѡра́ди а҆ко бы былъ
на земля̀ та не бы былъ свя-
щѐнникъ, поне́же (на земля̀
та) са́мѡ оні́а са свящѐн-
ницы, който по (ста́ромꙋ)
зако́нꙋ прино́сатъ да́рове.
5 На-който слꙋже́ніе то є҆
(са́мѡ є҆ди́нъ) о҆бразъ и҆ сѣн-
ка на-небесно то, какво́то
що рече Бгъ на Мѡѷсеа,
кога́то щеше да напра́ви
скині́а та: защо́то мꙋ рече:
глѐдай да напра́вишъ сичко
спореть примѣ́ратъ, който
ти быдѐ пока́занъ на го-
ра̀ та:
6 Но сега̀ (на́шіо первосвя-
щѐнникъ Хрто́съ) полꙋчилъ
є҆ то́лко по голѣ́мо слꙋже́ніе
ко́лкото є҆ хода́тай на-по
голѣ́мъ завѣ́тъ, ко́йто є҆
оу҆законенъ на по голѣ́ми
ѡ҆бѣща́ніа.
7 Защо́то, а҆ко бы пе́рвыо
(завѣ́тъ) былъ безъ недо-
ста́токъ, не бы се трасило
мѣ́сто за втѐрыатъ.
8 Но (Бгъ) като оу҆кора́ва
(Іꙋде́и те), гово́ри: є҆то
и҆датъ днѝ, говори Гдь,
въ който а҆зъ ще да напра́-
вимъ новъ завѣ́тъ съ до-
матъ І҆сраилевъ, и҆ съ до́-
матъ І҆ꙋдовъ:
9 Не таковъ завѣ́тъ, ка-
ко́въ то направи́хъ съ ни́х-
ни те о҆тцы въ о҆нова̀ вре-
ме, кога́то ги хвана́хъ за
рꙋка̀ та да ги и҆зведе́мъ ѿ
земля̀ та Е҆гѵ́петска: защо́-

то ѻнѝ не достоѧха въ мо́й-
атъ завѣ́тъ, ѝ а̑зъ не ма-
ри́хъ за ни́хъ, гово́ри Гдь.
10 Но то́а е҆ завѣ́тъ, кого́-
то ще положимъ а̑зъ съ до́-
матъ І҆сра́илевъ по́слѣ по
оны́а дни, гово́ри Гдь:
а̑зъ ще да поло́жимъ зако́-
ны те мои въ оумътъ и̂мъ,
ѝ ще да ги напи́шемъ на
сердца́ та и̂мъ: ѝ ще да и̂мъ
бѫдемъ Бгъ, ѝ ті́и ще ми
бѫдатъ лю́діе.
11 И никой ѿ ни́хъ не ще
да на́учи ближнаго своего́
ѝ никой брата своего́, ѝ не
ще да говори, позна́й Гда:
защо́то сички те ще ме по-
зна́атъ ѿ малкіа дори до
голѣмыа:
12 Защо́то а̑зъ ще да и̂мъ
про́стимъ непра́вды те, ѝ не
ще́мъ да поме́немъ веке грѣ-
хове́ те и̂мъ ѝ беззако́ніа
та и̂мъ.
13 А҆ кога́то гово́ри но́въ
(завѣ́тъ), оу҆вехти пер́вы-
атъ: а҆ коа́то (ве́щь) ѿвех-
тѣ́ва ѝ ѿстарѣ́ва, ѻна́ е҆
бли́зꙋ до развале́ніе то.

ГЛАВА Ѳ.

ПЕРВЫЮ про́чее (завѣтъ)
ѝмаше оу҆рече́ны оу҆ста́вы за
бгослꙋже́ніе то, ѝ свати́ли-
ще свѣтское.
2 Защо́то скині́а та бѣше
напра́вена (така̀) въ пе́рва
та (ча́сть) бѣше свѣти́лни-
ко ѝ трапе́за та ѝ предло-
же́ніе то на хлѣ́бове те, коа́-
то се гово́реше свата́а.
3 А҆ задъ вто́ра та завѣ́са
бѣше (дрꙋга та ча́сть) на-
скині́а та, коа́то се гово́ре-
ше свата́а сваты́хъ,
4 Въ коа́то бѣше зла́тна
та кади́лница, ѝ ковчего
на-завѣтатъ, който бѣше
ѡкко́ванъ ѿ се́каде со зла́-
то, въ който стое́ше зла́т-
на та сто́мна, коа́то ѝма-
ше ма́нна та, ѝ А҆ар́оново
же́злъ, който бѣше процав-
тѣлъ, ѝ скрижа́ли те на-за-
вѣтатъ.
5 А҆ ѿго́ре надъ то́а (ков-
че́гъ) бѣха херꙋві́ме те на-
сла́вата, който ѡсѣна́ва-
ха ѻлтара́тъ: за който не
е҆ вре́ме сега̀ да гово́риме по
тѫнкω.
6 И като бѣха ті́а (ча́сти
на-скині́а та) на пра́вены
така̀, въ пе́рва та оу҆бы
(ча́сть) на-скиніа та всегда̀
вла́зеха свяще́нницы те да
соверша́ватъ богослꙋже́ніе
то:
7 А҆ во вто́ра та (ча́сть)
на-скині́а та, влазеше самω
е҆ди́нъ А҆рхіере́й е҆днашъ въ
годи́на та, но не безъ кръвь
коа́то приносеше (на жер-
тва) за се́бе, ѝ за грѣховѐ
те народны.
8 Чрезъ това̀ Дхъ сватый
ѝзявлява, защото още не се е҆
ꙗ҆вилъ пѫтьо во свати́ли-

ще то, доклѐ стои̇̀ предна
та скиніа.
9 Която є҃ о̑бразъ на-то-
гавашно то време въ което
са се приносили дарове и̑
жертвы, които не са могли
да ѿчистатъ совершенно
совѣсть та̀ на-оногова, кой-
то є҃ приносилъ жертвы те.
10 И (които са се состоя-
ли) само въ ѧстїа и̑ питіа
и̑ въ различни ѿмыванїа и̑
ѿкрады тѣлесны, и̑ кеха оу-
законени (само) доклѐ да
дойде времето да се и̑спра-
ватъ.
11 Но Хр҇тосъ, който є҃
Архіерей на-бъдъщи те до-
брыни, понеже пройде предъ
по голѣма та и̑ по совер-
шенна та скиніа, която не є҃
рѫкотворенна, сирѣчь (коя-
то нема такава направа),
12 Влѣзе є҃динъ пѫть во
сватилище то, не съ кръвь
козіа и̑ телча, но со своя та
си кръвь, за да придобыие
намъ вѣчно и̑скѫпленїе.
13 Защото, а̑ко кръвь та̀
козіа и̑ телча, и̑ пепелъ ѿ
ю̑ница та, съ които порж-
соваха и̑ скверненны те, ѿсвя-
щаваше ги) въ чистота̀ та
тѣлесна:
14 Колко повече кръвь та̀
Хр҇това, който чрезъ Дх҃а
свѧтаго принесе самаго себе
Бг҃ꙋ безъ никаковъ порокъ,
ще да ѿчисти наша та со-
вѣсть ѿ мертви те дѣла̀,
за да слꙋжиме Бг҃ꙋ живомꙋ
(и̑ и̑стинномꙋ):
15 И затова̀ є҃ ходатай
на-новыа завѣтъ, за да
пріиматъ званни те ѿбѣ-
щанїе то на-вѣчныа жи-
вотъ, понеже смерть та̀ бы-
де за и̑скѫпленїе ѿ престꙋ-
пленїа та, които выдоха
въ первыатъ завѣтъ.
16 Защото гдѣто є҃ за-
вѣтъ, тамо требꙋва да при-
хожда и̑ смерть та̀ на-оно-
гова, който ѿстава завѣ-
татъ.
17 Понеже завѣто быва
дѣйствителенъ по смерть
та̀ на-оногова който го є҃
ѿставилъ: защото никак-
ва сила нема доклѐ є҃ і̑още
живъ о̑ный, който го є҃
завѣщалъ.
18 Заради това̀ нито пер-
вѡ (завѣтъ) биде оузако-
ненъ безъ кровь.
19 Защото, като прочета̀
Мѡѷсей сички те заповѣди
ѿ законатъ предъ сички те
людїе, зема̀ кръвь та̀ козіа
и̑ телча (заедно) съ вода̀ и̑
съ червена вълна, и̑ съ ѵ̑с-
сѡпъ, и̑ пораси̇̀ и̑ сама та
таа книга, и̑ сички те людїе,
20 И рече: таа є҃ кровь на-
завѣтатъ, който ви є҃ за-
повѣдалъ Бг҃ъ.
21 Подобнѡ и̑ скиніа та
и̑ сички те сосꙋды слꙋжебны
пораси̇̀ съ кръвь та̀.
22 И по законꙋ сичко (нѣ-

що) се почти ѿчищава съ кръвь та, и безъ кровопролитіе не быва никое прощеніе (грѣхωвъ).
23 Нужда беше прочее, (оніа вещи които беха) прообразованіа на-небесны те, да се ѿчищаватъ съ тіа (жертвы): а сами те небесны съ по добры ѿ тіа (жертвы).
24 Защото Хрістосъ не влѣзе въ рукотворенно святилище, което е прообразованіе на-йстинното, но въ само то небо, да се яви сега предъ лице то Бжіе за насъ:
25 Нито да приноси себе много пжти, както первосвященнико влази во святилище то ката година съ чужда кровь:
26 (Понеже тогава требува да страда той много пжти ѿ созданіа мира:) но сега единашъ се яви въ послѣдни те вѣкове да довжрши грѣхжтъ со своа та си жертва.
27 И като ще е ѿпредѣлено на человѣцы те единъ пжть да оумратъ, а после (слѣдува) сждъ:
28 Така и Хрістосъ, понеже единъ пжть принесе (жертва) самъ себе за да вдигне грѣхове те на-мнозина, втори пжть ще се яви безъ грѣхъ на оніа, които го чакатъ за спасеніе.

ГЛАВА І.

Защото, законо (Мωусеовъ), понеже е само една сѣнка на-кудущите добрωни, а не сжщіо образъ на-вещи те, никога не може да направи совершенны оніа, които пристжпатъ (прихраматъ) съ жертвы те, що то приносатъ ката година непрестанω.
2 Понеже (другояче) щеха да престанатъ да ги приносатъ, защото оніа които приносатъ жертва та, като се ѿчистеха единъ пжть, не щеха да иматъ веке никое совѣстно ѡбличеніе за грѣхове.
3 Но въ тіа жертвы ката година (быва) восноминаніе за грѣхове те.
4 Защото не е возможно кровь юнча и козіа да ѿчисти грѣхове.
5 Заради това (Хрістосъ) като влазеще въ тоа свѣтъ, говори: жертвы и приношеніа не си поискалъ, но тѣло си ми приготвилъ.
6 Всесожженіа и (приношеніа които бываатъ) за грѣхове те не са ти оугодни.
7 Тогава рекохъ: ето азъ идемъ Бже, (като що е писано за мене и въ главны те части книжны), да сотворимъ твоа та воля.
8 Като рече по горе: защо жертвы и приношеніа, и

всесожженіа, и (щото се приноси) за грѣхове те, не си поискалъ, нито ти са оугодны: (тіа сирѣчь) (които се приносатъ по законꙋ).
9 Тогага рече: Ето идемъ
Да сотворимъ волѧ та твоѧ
Бж҃е: оуничтожава първо то,
да постави второ то,
10 И съ таѧ волѧ се ѿсвѧтихме ніе, като бѫде принесено Единъ пѫть тѣло то Іисꙋсъ Хр҃тово (на жертва).
11 И секой свѧщенникъ стои катадневно та слꙋжи, и приноси много пѫти тіа исты те жертвы, които никога не можатъ да истрекатъ грѣхове те.
12 Но той като принесе една жертва за грѣхове те, ѿиде да сѣдне всегда ѿ дѣсна та страна на-Бг҃а:
13 И чака ѻнова, което ѡстава, (сирѣчь) да се тꙋратъ врази те негови подножіе на-нозе те мꙋ.
14 Защото той съ едно тєкмо приношеніе приведе вѣчно въ совершенство ѻныа, които се ѡсвѧщаватъ.
15 Но и свѧтый Дх҃ъ свидѣтелствꙋва намъ (за това): защото, като рече напредъ:
16 Тѣѧ е завѣтъ, който ще да имъ завѣщаемъ азъ послѣ по ѻныа дни, говори Гдь, азъ ще имъ дамъ законы те мои въ сердца та имъ, и ще да ги напишемъ въ мысли те имъ:
17 Послѣ говори: и не щемъ да поменемъ веке грѣховете имъ и беззаконіа та имъ.
18 А гдѣто (бѫва) прощеніе на грѣхове те, тамо не трєбꙋва веке приношеніе за нихъ.
19 Понеже прочее имаме дерзновеніе, братіе, да влазиме во свѧтилище то съ кръвь та Іисꙋсъ Хр҃това,
20 Презъ новыатъ и живыатъ пѫть, който е изново ѿкрылъ намъ презъ завѣса та, сирѣчь презъ исто то свое тѣло,
21 И (понеже имаме) свѧщенника великаго (който настоѧтелствꙋва) надъ Бж҃іатъ домъ:
22 Да пристѫпаме (принего) съ чисто сердце и съ несомнѣнна вѣра, като ѡчистиме дꙋшы те си ѿ зла та совѣсть: и като измыеме тѣлеса та си съ чиста вода:
23 Да държиме непоколебимо исповѣданіе то наша та надежда: (защото е вѣренъ ѻный, който ни е далъ ѡбѣщаніа та:)
24 И да помышлѧваме единъ за другиго, за да се подощраваме въ любовь та и съ добри те дѣла,
25 И да не ѡставаме ѻбщо то наше собираніе, как-

вото ймать ѡбычай нѣкои, но да побуждаваме єдинъ другиго: й толко повече, колко то глѣдате че се приближава день (судный).

26 Защото, ако согрѣшаваме само произволнѡ после като сме познали йстина та, не ѿстава веке жертва за грѣховѐ те:

27 Но (предстои) страшно нѣкое ѡжиданіе суда, й ѿростенъ огнь който ще да поядѐ противницы те.

28 Яко се ѿречеше нѣкой ѿ законатъ Мѡусеовъ, при двама йли трима свидѣтели безъ милость оумираше.

29 Колко по голѣмо мученіе, мыслите, ще да пріиме оный, който потжпкова Сына Бжїа, й кржвь та на-завѣтатъ съ която є ѡсвященъ, за нечиста мни, й който оукорява Духатъ на-благодать та;

30 Защото знаеме ѡногова, който є реклъ: мене (се пада) да ѿмжстимъ, азъ ще заплатимъ, говори Гдь, й пакъ: Гдь ще да суди свой те люділ.

31 Страшно є да впадне нѣкой въ ржцѐ те на-Бга живагѡ.

32 Воспоменувайте первы те дни ваши, въ които като се просвѣтихте, претерпѣхте великъ подвигъ на-страданіа та:

33 Понеже нѣкога сами віе пріимахте ѿвнѡ оукоренія й скорби: а нѣкога бывахте оучастницы въ скорбь та на-ѡніа, който претжрпуваха тіа йсти те (оукоренія):

34 Защото вые показахте сострaданіе за мой те оузы, й съ радость пренесохте разграбленіе то на-ваши те йменія, понеже знаете, защо ймате по добро й вѣчно йменіе на небо то.

35 Не ѿлагайте прочее ваша та надежда, която йма велико мздовоздааніе.

36 Но трябува да ймате терпѣніе: щото като сотворите воля та Бжїа, да пріимете ѡбѣщаніе то.

37 Защото їоще малко, весма малко, ще дойде ѡный, който йма да дойде, й не ще да се забави.

38 А праведныи съ вѣра та ще да буде живъ: а ако се (нѣкой) поколеба, не ще да благоволивъ него душа та моя.

39 Но ніе, (братіе,) не сме ѿ оныя, които се колебаатъ за своя та погибель, но ѿ ѡныя, които вѣрубатъ за спасеніе душевно.

ГЛАВА ЛІ.

А вѣра та є живо представленіе (на ѡныя вещи) за които се надаме, й йзявленіе на-вещи те, които не видиме.

2 Защото чрезъ тїѧ са прї-
ѧли свидѣтелство староврѣ-
менни те.
3 Чрезъ вѣра та знаеме,
защо тоѧ свѣтъ е сотво-
ренъ со слово то Бж҃їе, и
защо ѿ невидимо то е про-
изишло видимо то.
4 Съ вѣра та Авель при-
несе на Бг҃а по добра жертва,
нежели Каїнъ, чрезъ коѧ-
то прїѧ свидѣтелство, за-
що е праведенъ, понеже сви-
дѣтелствова Бг҃ъ за негови
те дарове: и ако и да е оу-
мрелъ, и до днесь се гово-
ри намъ чрезъ неѧ.
5 Съ вѣра та Енѡхъ быде
преселенъ да не види смерть:
и не намѣрꙋвашесе, защото
го пресели Бг҃ъ: понеже
предъ преселенїе то негово,
свидѣтелствованъ быде,
защо оугоди Бг҃ꙋ.
6 А безъ вѣра не е воз-
можно да оугоди нѣкой
Бг҃ꙋ: защото който при-
ходи при Бг҃а, требꙋва да
вѣрꙋва, защо има (Бг҃ъ)
и защо бывa мздовозда-
тель на онїѧ, които го
трасатъ.
7 Съ вѣра та Нѡе, като
мꙋ быде говорено ѿ Бг҃а за
вещи, които еще не беше
виделъ, оубоѧсе, и направи
ковчегатъ да избави свой-
атъ домъ: чрезъ който
(ковчегъ) ѡсꙋди (сичкїатъ)
свѣтъ, и быде наслѣдникъ
на-правда та, коѧто (про-
исходи) ѿ вѣра та.
8 Съ вѣра та Авраамъ, ка-
то быде повыканъ, послꙋ-
ша да ѿиде въ земѧ та,
коѧто щеше да прїиме за
наслѣдїе, и излѣзе, безъ
да знае къде ѿива.
9 Съ вѣра та се засели той
на обѣтованна та земѧ,
като на чꙋжда, и живѣеше
въ шатри съ Ісаака и съ
Іакѡва, които беха и оны
наслѣдницы на това исто
то ѡбѣщанїе:
10 Защото той се надаше
да наслѣди оный градъ,
който има ѡснованїѧ, и
накогото е хꙋдожникъ и
соградитель Бг҃ъ.
11 Съ вѣра та и сама Сар-
ра (коѧто беше неплодна),
прїѧ сила да зачне, и роди
не споретъ време то на-воз-
растатъ си, понеже помы-
сли (защо е) вѣренъ оный,
който (и го) беше ѡбѣ-
щалъ.
12 За това и само ѿ е-
догѡ (человѣка), а и той
оумертвелъ, родихасе (тол-
кѡ много человѣцы), като
звѣзды те на-небо то, и ка-
то безчисленныатъ песокъ,
който е по край море то.
13 Сички те тїѧ съ вѣра
оумреха и не прїѧха ѡбѣ-
щанїѧ та, но ѿ далече ги
видеха, и оувѣрихасе (за
нихъ), и радовахасе, и

исповѣдаха, защо са стра́нни и пришелцы на земля та.
14 Защо́то, които гово́ратъ таквія (словеса́), пока́зуватъ (явно) защо тра́сатъ отечество).
15 И ако бы имали на мысль та си онова (оте́чество), ѿ което излѣзоха, имали бы време да се върнатъ (въ него):
16 Но они желаеха по добро сирѣчь небесно то, затова и Бгъ не се срамува, да се нарече Бгъ ниxенъ: защото имъ е приготвилъ градъ.
17 Съ вѣра та Авраамъ принесе (на жертва) Ісаака, когато го искушаваше Бгъ, и оный който прія ѡбѣщанія та, принесе единороднаго (сына своего):
18 Комуто бѣ речено: защо ѿ Ісаака ще да се нарече тебе семе:
19 Понеже мыслеше защо Бгъ е силенъ да воскреси (Ісаака) и ѿ мертвы те, за това го и воспрія като образъ на воскресение то.
20 Съ вѣра та благослови Ісаакъ Іакова и Исава за оныя рабо́ты, които щеха да имъ се случатъ.
21 Съ вѣра та Іаковъ, когато умираше, благослови и двама та сынове Іѡсифовы: и поклони имъ се (като се ѡпре) на край тоя́га та си,
22 Съ вѣра та Іѡсифъ, като умираше, воспомена защо щеха да излѣзатъ (ѿ Египетъ) сынове те Ісраилеви, и заржча и за кости те си.
23 Съ вѣра та Мωусей, като се роди, быде скрыенъ три мѣсяцы ѿ родители те си, понеже видеха (че е) красно дѣте то, и не убояхасе ѿ царско то повеление.
24 Съ вѣра та Мωусей, като порасте голѣмъ, ѿфжрлисе да се нарече сынъ на-дщерка та Фараонова:
25 И по много предпочта да страда съ Бжіатъ народъ нежели да има кратковременно наслажденіе на-грѣхжтъ:
26 Понеже мыслеше поношеніе то Хрстово за по голѣмо богатство ѿ Египетски те сокровищя: защото гледаше на бъдущее мздовоздаяніе.
27 Съ вѣра та ѡстави Египетъ, и не убоясе ѿ царскіа гнѣвъ: защото тжрпеше така, като да гледаше невидимаго.
28 Съ вѣра та направи пасха та, и помаза враты те съ кржвь та, да се неприкосне и на Еврейски те первенцы, оный който погубляваше первенцы те (Египетски).

29 съ вѣра та прейдоха
черно̀ то море като по
суха земла: което, понеже
се покусиха и Египтане те
(да прейдатъ), потопихасе.
30 Съ вѣра та стѣны те
Іерихонски паднаха, по сед-
модневно то обикаланіе
около нихъ.
31 Вѣрою Раавъ блудни-
ца не погина заедно съ
онія, който се сопротиви-
ха, понеже пріа соглядатаи
те мирно, (и препрати ги
презъ другъ пжть).
32 И що още да говоримъ;
не ще да ми постигне вре-
ме, да казувамъ за Гедеи-
на, за Варака, за самфона,
за Іеффаа, за Давида, за
самуила и за (други те)
пророцы:
33 Който съ вѣра та по-
бѣдиха царства, сотвориха
правда, пріаха обѣщанія,
заградиха уста та на лви
те,
34 Угасиха сила огнен-
на, избѣгнаха отъ острь
мечь, оздравѣха от болести,
быдоха таки въ брани те,
обжрнаха въ лѣганѣ чуж-
ди те полкове:
35 (Нѣкои) жены пріаха
презъ воскресенваніе умре-
ли те свои (дѣца живи):
а други быдоха избыени,
понеже не щеаха да пріи-
матъ свобожденіе, за да по-
лучатъ по добро воскресеніе:
36 А други пріаха пору-
ганіа и раны, а още и о-
ковы и темницы.
37 Каменіемъ быдоха по-
біени, съ тріонъ претріени,
съ мечно убіеніе умреха:
ходеха (облечени) въ овчи
и козіи кожи, оскудни,
скорбни, и озлоблени:
38 (За който не беше до-
стоинъ сичкіо свѣтъ), по
пустыни те се скитаха и по
горы те и по пещеры те и
по дупки те земны.
39 И сички те тіа, ако и
быдоха свидѣтелствовани
(за добри) заради вѣра та,
не са пріали още обѣщан-
но то:
40 Понеже Богъ е предви-
дѣлъ по добро нѣщо за
насъ, (сиречь) да не пріи-
матъ они совершенно то
воздааніе безъ насъ.

ГЛАВА ВІ.

Понеже сме прочее обви-
колѣни отъ толкавъ облакъ
на-свидѣтели да отфжрлиме
отъ себе секое бреме и грѣхъ,
който ны лестно обикала,
и съ терпѣніе да тжрчиме
на назначенно то намъ по-
прище:
2 Като гледаме на начал-
никатъ и совершительатъ
на-вѣра та Іисуса, кой-
то вмѣсто предлежаща та
намъ радость, претжрпе
крестъ, и не мари за сра-

мота̀ та, и̂ сѣдна̀ ѿ де́сна та; страна̀ на-престо́латъ Бж҃їй.
3 Помышлѧ́вайте про́чее ѻ̂ногоба, ко́йто претжрпѣ̀ ѿ грѣшницы те тако́ва на се́бе поругáнїе, за да ви те не досажда, и̂ да не ѿсла-бѣ́ватъ въ душѝ те ва́ши.
4 Защо́то і̂ѡще не сте се сопротивили до кржвь, ка-то се ко́рите съ грѣхжтъ:
5 И забравили сте оу̂вѣ-щáнїе то, коѐто гово́ри вамъ като на сы́нове: сы́не мо́й, не прези́рай наказáнїе то Госпо́дне, нито ѿслабѣ́вай, когато те ѻ̂бличава то́й.
6 Защо́то, кого́то ѿлю́ба Гдь, нака́зува го: и̂ біе всѧ́каго сына, кого́то прїе́-ма (за сы́нъ).
7 Ако тжрпи́те наказáнїе то, Бгъ се ѿхо́ди съ васъ, като со сы́нове: защо́то ко́й є҆ ѻ̂ный сы́нъ, кого́то не нака́зува ѻ̂те́цо;
8 Ако ли ѡставате безъ наказанїе, ѿ коѐто са вку-сили си́чкы те (другы те сы́нове), вы́е сте прелюбо-дѣйчища, а̂ не (и̂скренни) сы́нове.
9 Притова̀, а̂ко ні́е, като ны наказуватъ пло́тски те наши ѻ̂тцы̀, срамуваме се (ѿ ни́хъ и̂ почи́таме ги): не тре́бували по́вече да се покориме на (Бга), ко́йто є҆ ѻ̂тецъ на-ду́хове те, за да бждеме живи;
10 Защо́то ѻ̂нѝ (си́рѣчь пло́тски те ни ѻ̂тцы̀) на-казували са ны какното и̂мъ є҆ было̀ оуго́дно, за то́а кратокъ живо́тъ: а̀ Бгъ (ны наказува) за по́лза та ни, за да бждеме причастни-цы на-негова та свѧ́тость.
11 Воистинну сѣ́кое нака-занїе (коѐто бы́ва) въ на-стоѧ́щее вре́ме не ви́дисе ра-достно, но печално: но по́-слѣ приноси ми́ренъ плодъ ѿ пра́вда та на ѻ̂нї́ѧ, ко́й-то са научени чрезъ не́го.
12 Заради това̀ оу̂крѣпе́те ѡслабѣлы те си ржцѣ, и̂ раз-слаблени те си колѣ́на:
13 И ходе́те по прави те пжтеки съ ваши́ те нозѣ, да не ѡкривѣе (по многѡ) хро́мо то, но да ѡздравѣе.
14 Имайте ми́ръ со си́чки те и̂ свѧ́тость, безъ коѧто никой не ще да види Гда.
15 Гледайте хубавѡ, да не бы се нѣкой лишилъ ѿ Бж҃їа та благодать: да не бы нѣ-кой корень горчивъ, като произникне, повредилъ васъ и̂ да не бы се ѡскверниле множина ѿ негѡ.
16 Да не бѫде нѣкой блу-дникъ, и̂лѝ нечистъ, като Исавъ, ко́йто за є҆днò га-стїе си продаде первород-ство то.
17 Поне́же знаете, защо̀ послѣ, а̀ко и̂ да пожела̀ да прїиме благословенїе, ѿ фжр-

ленъ быде: защото не може
да намери мѣсто за покаа́-
ніе то, ако и да го потраси
со слъзы.
18 Защото вые не сте при-
стъпили при гора, коа́то се
пипа съ ръце, и гори ѿ огнь,
и въ облакъ, и въ мракъ,
и въ бура,
19 И въ гласъ трубенъ, и
въ гласъ, който се говореше,
и който го чуха, молихасе,
да се не продолжава непо-
средственнω къ нимъ;
20 (Защото не можеха да
търпатъ това (страшно)
повелѣніе: ако се (сирѣчь)
и звѣрь прикосіне при гора
та, съ каменѣ ще да бъде
оубіенъ, или со стрѣла оу-
стрѣленъ.
21 И толко страшно беше
това видѣніе (щото и самъ)
Мωусей рече: оуплашенъ
самь многω и трепераμъ:)
22 Но пристъпихте въ го-
ра та Сіωнска, и при гра-
дътъ на-Бга живагω, при
небесныатъ Іерусалимъ, и
при безчисленны Аггели;
23 При торжественныатъ
соборъ, и при церква та на-
первородни те, който са на-
писани на небо то, и при
Бга който є на-сички те
судіа, и при духове те на-
совершенни те праведницы.
24 И при Іисуса, който є
ходатай на-новыа завѣтъ,
и при ръсителна та (него-
ва) кръвь, коа́то говори по
добри (словеса) нежели А-
велова та.
25 Вардетесе да не преслу-
шате оногова, който гово-
ри (така), защото, ако они
не избѣгнаха (ѿ наказаніе
то), понеже преслушаха о-
ногова, който имъ говоре-
ше на земла та, колкω по-
вече (не ще да избѣгнеме)
ніе, ако се ѿречеме ѿ оно-
гова, който ни говори ѿ
небо то;
26 На-когωто гласо поко-
лева тогава земла та: а се-
га даде това ѡбѣщаніе, и
рече: Іоще єднаашъ азъ ще
потресемъ не токмω земла
та но и небо то.
27 А тіа словеса, Іоще є-
днаашъ, изавлаватъ измѣ-
неніе то на-оніа (вещи) кои-
то се колебатъ, и който са
за това сотворены, да ѡ-
станатъ (на нихно то мѣ-
сто) оніа, който се не ко-
лебатъ.
28 Заради това, понеже ніе
пріимаме (ѿ Бга) царство
непоколебимо, требува да
държиме благодать та,
чрезъ коа́то (можеме) да
служиме на Бга благоугод-
нω, съ благоговѣніе и со
страхъ.
29 Защото Богъ нашъ є
огнь, който пояда.

ГЛАВА ГІ.

Братолюбіе то да пребыва́е (по между васъ):
2 Не забра́вайте страннолю́біе то: защо́то чрезъ не́го не́кой безъ да зна́атъ оустраннолю́бствоваха А́ггелы.
3 Поме́нȣвайте вързаны те (въ темни́ца), като да сте и вые за́едно съ ни́хъ вързани: и оныа които злостра́датъ, като да сте и са́ми въ (ни́хно то) те́ло.
4 Жени́тба та (да е) че́стна оу сички те, и легло́ то непоро́чно: защо́то блȣдницы те и прелюбоде́и те Бгъ ще да сȣди.
5 (Не бывайте) сребролю́бцы съ нра́вата: но дово́лни (бжде́те) съ онова́ що́то и́мате, защо́то самъ (Бгъ е) реклъ: не ще́мъ да те оста́вимъ, нито ще да те забра́вимъ:
6 Що́то мо́жеме да гово́риме дерзновенно: Гдь ми е помо́щникъ, и не щемъ да се оубоймъ, що ще да ми сто́ри человекъ;
7 Поме́нȣвайте наста́вницы те на́ши, които ви пропове́даха сло́во то Бж҃їе: и като гле́дате на сконча́ніе то на-жи́тіе то имъ, подража́вайте ве́ра та те́хна.
8 Іисȣсъ Хрісто́съ е то́а и:тый и вчера и дне́сь, и во ве́ки.
9 Не пріи́майте разли́чни и чȣжди оуче́ніа: защо́то добро́ е да се оукрепла́ва сърдце́ то съ благода́ть, а не съ ястіа, от които не пріа́ха (ни́каква) по́лза, които ходи́ха въ ни́хъ.
10 Ние и́маме олта́рь от когото не́матъ власть да ядатъ оніа, които слȣжатъ на ски́ніа та.
11 Защо́то те́леса́ та на-оніа живо́тни, на-които кръвь та вне́сси первосвяще́нникъ во свято́лище то за (очище́ніе на-) гре́хове те, изга́ратсе вънъ от по́лкатъ.
12 Заради това́ и Іисȣсъ, за да освати́ человецы те со своя́ та кровь, вънъ от врата та́ (гра́дски) пострада́.
13 Да изла́зиме прочее и ние вънъ от по́лкатъ (за да и́деме) при не́го, и да но́симе не́гово то порȣга́ніе:
14 Защо́то не́маме тȣка постоа́ненъ градъ, но тра́симе бȣдȣщіатъ.
15 Чрезъ не́го про́чее да прино́симе Бгȣ непреста́нно же́ртва от хвала́, сире́чь плодъ от оуста́, които (оуста́) прославла́ватъ не́гово то и́ме.
16 И не забра́вайте мило́стына та и преподаа́ніе то: защо́то такива же́ртвы са благоȣго́дны на Бга.
17 Слȣшайте наста́вницы

те ва́ши и̑ покора́вайте и̑мъ се: зашо́то ѡ̑ни бо́дръствꙋватъ непреста́ннѡ за ва́ши те дꙋ́шы, поне́же и̑матъ да дада́тъ ѿвѣ́тъ: за да тво́ратъ това̀ (бо́дръствованїе) съ ра́дость, а̑ не съ воздꙋ́шанѣе: защо́то не е̑ поле́зно това̀ за ва́съ.

18 Моле́тесе (Бг҃ꙋ) за на́съ: защо́то нїе се надѣ́еме да и̑маме добра̀ совѣ́сть, поне́же жела́еме да се ѡ̑бхо́димe во всѝчко добрѐ.

19 Но помно́го вы мо́лимъ да тво́рите това̀, заради да мо́жемъ да се вжрнемъ по скорѡ кодъ васъ.

20 А Бг҃ъ на-ми́ратъ, ко́йто е̑ вдигна́лъ ѿ ме́ртвы те вели́кїатъ па́стырь на-ѻ̑вцы̀ те, (си́рѣчь) Гд҃а на́шего Їиcꙋса Хрт҃а̀ съ кровь та на-вѣ́чныа завѣтъ,

21 Да вы пока́же соверше́ны во вся́ко дѣ́ло добро̀, за да сотво́рите во́ла та не́гова, като произво́ди (самъ то́й) въ васъ, щото е̑ благоꙋго́дно предъ не́го чрезъ Їиcꙋса Хрт҃а̀: комꙋто (да бжде) сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ а̑ми́нь.

22 И мо́лимъ вы, бра́тїе, да прїи́мете (безъ ѿтагче́нїе) това̀ моѐ ꙋ̑вѣща́телно сло́во: защо́то вкра́тцѣ ви написа́хъ.

23 Зна́йте, защо̀ братъ нашъ Тїмоѳе́й бждѐ ;испꙋстнатъ, съ кого́то заеднѡ, а̑ко вы доше́лъ по скорѡ, ще вы ви́димъ.

24 Поздраве́те си́чки те наста́вницы ва́ши, и̑ си́чки те свя́тїи. Поздравля́ватъ вы си́чки те (вѣ́рни) ѿ Їта́лїа.

25 Благода́ть (Бж҃їа да бжде) со си́чки те васъ. а̑ми́нь.

† Посла́нїе то ко Е̑врее́мъ бждѐ напи́сано ѿ Їта́лїа чрезъ Тїмоѳе́а.

Ѿкровенїе

Свѧтагѡ Іѡанна Богослова.

ГЛАВА А.

Ѿкровенїе Інсусъ Хр҇тово, което мѹ є҆ далъ Бг҇ъ, да покаже на свои те раби (онова) щото ще да бѫде скорѡ: което и҆ показа, като го прати чрезъ (єдного) Ангела своего, рабѹ своемѹ Іѡаннѹ,

2 Който проповѣда ꙗвнѡ слово то Бж҇їе, и҆ свидѣтелство то Інсусъ Хр҇тово, и҆ (онова) щото є҆ виделъ.

3 Блаженъ, който прочита, и҆ онїѧ който слѹшатъ словеса та на-това пророчество и҆ сохранаватъ щото є҆ написано въ него: защото време то є҆ близѹ.

4 Іѡаннъ на седмь тѣ церкви, които са во Азїѧ: благодать вамъ и҆ миръ (да бѫде) ѿ оногова, който є҆сть, и҆ който є҆ билъ, и҆ който и҆де: и҆ ѿ седмь тѣ дѹхові, които са предъ неговытатъ престолъ:

5 И ѿ Інсуса Хр҇та, който є҆ свидѣтель вѣрный, первороженъ ѿ мертвы те, и҆ глава на земни те царове: и҆ който є҆ возлюбилъ насъ, и҆ оумылъ ны є҆ ѿ наши те грѣхове со своѧ та кровь:

6 И направилъ є҆ насъ царове, и҆ свѧщенницы на Бг҇а и҆ Ѻц҇а своего: нємѹ (да бѫде) слава и҆ держава во вѣки вѣкѡвъ. Аминь.

7 Ѻто и҆де съ ѻблацы, и҆ ще го види секое око, и҆ онїѧ който го прободоха, и҆ сички те племена земни ще заплачатъ горкѡ, когато го видатъ: є҆й, аминь.

8 Азъ самь Алфа и҆ Ѡмега, (сирѣчь) начало и҆ конецъ, говори Гд҇ь, който є҆сть, и҆ който є҆ билъ, и҆ който и҆де, Вседержитель,

9 Азъ Іѡаннъ, който самь и҆ братъ вашъ, и҆ соѡбщникъ въ печаль та и҆ въ царство то и҆ въ терпѣнїе то Інсусъ Хр҇тово, дойдохъ въ ѻстроватъ, който се нарича Патмосъ, заради слово то Бж҇їе, и҆ заради свидѣтелство то Інсусъ Хр҇тово.

10 И быдохъ во и҆зстѹпленїе дѹховно въ (є҆динъ) недѣлный день: и҆ чѹхъ задъ себе си гласъ великъ, като (гласъ) трѹбный, който говореше: а҆зъ є҆смь Алфа и҆ Ѡмега, первый и҆ послѣднїй:

11 И: това̀ щото видишъ
напиши го въ книга, и̂ прати
(го) на церкви те, които
са во Азїа, (сирѣчь) во Ефесѣ, и̂ въ Смурна, въ Пергама, и̂ въ Ѳуатирѣ, и̂ въ
Сардїсѣ, и̂ въ Філаделфїа;
и̂ въ Лаодикїа.
12 И ѿбарнахсе да видимъ
гласо̀, който говореше съ
мене: и̂ като се ѡ̂барнахъ,
видехъ седмь свѣтилницы
златны,
13 И̂ по средъ седмь тѐ
свѣтилницы (видехъ є̂днего̀) подобна сынꙋ человѣческꙋ, който беше ѿблеченъ
въ длъжга дреха, и̂ ѿпасанъ
презъ грады те со златенъ
поясъ:
14 Глава̀ та мꙋ и̂ коса̀ та
мꙋ бѣлы като бѣла вълна,
и̂ като снѣгъ: и̂ ѡ̂чѝ те мꙋ
като пламень огненъ:
15 И нозѣ те мꙋ подобны
халколивонꙋ, като въ пещь
разжежены: и̂ гласо̀ мꙋ като
шꙋмъ ѿ много воды:
16 И дръжеше въ десна та
си рꙋка̀ седмь звѣзды: и̂
ѿ оуста̀ та мꙋ и̂злазеше
(є̂динъ) ѡ̂боюдꙋострый и̂зѿстренъ мечь: и̂ лице то
мꙋ (сїаеше) като слънце то
(когато) сїае со сичка та си
сила.
17 И когато го видехъ,
паднахъ предъ нозѣ те мꙋ
като мертвъ; и̂ тꙋри си десна та рꙋка̀ на мене, и̂ рече
ми: не бойса: а̂зъ есмь первый и̂ последнїй:
18 И (а̂зъ сам, който)
живѣемъ, бъдохъ мертвъ,
и̂ є̂то че самь живъ во вѣки
вѣки въ, а̂минь: и̂ а̂зъ дер-
жимъ ключове те ѿ ада и̂
ѿ смерть та̀.
19 Напиши прочее (това̀)
щото си виделъ, и̂ щото є̂,
и̂ щото ще бꙋде после по
това̀:
20 Тайнство то на седмь
тѐ звѣзды, които си виделъ въ моя та десница, и̂
на седмь тѐ свѣтилницы
златни, (това̀ є̂): седмь тѐ
звѣзды са А̂нгели те на
седмь тѐ церквы: а̂ седмь тѐ
свѣтилницы, които си ты̀
виделъ, седмь тѐ церквы са.

ГЛАВА в҃.

НАПИШИ на А̂нгелатъ на
Ефесска та церква: така̀ говори (ѻ̂ный), който держѝ
седмь тѐ звѣзды въ десна
та си рꙋка̀, и̂ който ходи
по средъ седмь тѐ свѣтилницы златны:
2 Знамъ твои те дѣла̀, и̂
твоятъ трꙋдъ, и̂ твоѐ то
терпѣнїе, и̂ защото не можешъ да терпишъ злы̀ те,
и̂ искꙋсилъ си ѡ̂ныя които
се говоратъ че са А̂постоли,
а̂ не са: и̂ нашелъ си ги
лъжливы:
3 И претерпѣлъ си, и̂ и̂маш терпѣнїе, и̂ за моѐ то

ӥме се си трꙋдилъ, ӥ не си
се оуморилъ.
4 Но ӥмамъ (нѣщо) на
вржхъ тебе, защото си ѿ-
ставилъ перва та любовь
своѧ.
5 Помысли ѿ где си па-
далъ, ӥ покайсе, ӥ твори
перви те дѣла (твои): ӑко
ли не, скорѡ ще ти дойдемъ,
ӥ ще да вдигнемъ свѣтил-
никатъ свой ѿ мѣсто то,
ӑко се не покаешъ.
6 Но това (добро) ӥмашъ,
защото ненавидишъ Нико-
лаітски те дѣла, които ӥ
ӑзъ ненавидимъ.
7 Който ӥма оухо, да чꙋе,
що говори Дхъ на церквы
те: който побѣди, ще мꙋ
дамъ да ꙗде ѿ животно
то древо, което є посредъ
Бжїатъ рай.
8 И на Ӓнгелатъ на-
Смурнска та церква напи-
ши: така говори нервый
ӥ послѣдній, който бѣде
мертвъ, ӥ єто че є живъ:
9 Знамъ твои те дѣла, ӥ
скорбь та ӥ сиромащіа та
ти, (но пакъ си богатъ), ӥ
хꙋлы те на-оніа, които се
говоратъ че са Іꙋдеи, ӥ не са,
но са сокорище сатанинско.
10 Не бойсе нищо ѿ ѻно-
ва що то ӥмашъ да постра-
дашъ, єто діаволо ще да
тꙋра (нѣкои) ѿ васъ въ те-
мница та, да се ӥскꙋси те:
ӥ ще да ӥмате скорбь до
десеть дни, бꙋди вѣренъ до
смерти, ӥ ще да ти дамъ
вѣнецъ животный.
11 Който ӥма оухо, нека
чꙋе, що говори Дхъ на церк-
вы те: който побѣди, не
ще да го повреди втора та
смерть.
12 И на Ӓнгелатъ на-Пер-
гамска та церква напиши:
така говори оный, кой-
то држи ѻбоюдоострый-
атъ мечь:
13 Знамъ твои те дѣла,
ӥ че живѣешъ тамѡ, гдѣто
є престоло сатанинскій: ӥ
(защо) држишъ мое то
ӥме, ӥ не си се ѿхврлилъ
ѿ моѧ та вѣра, нито въ
оніа дни, въ които бѣде
оубїенъ вѣрный мой сви-
дѣтель Антупа по между
васъ, гдѣто живѣе сатана
та.
14 Но ӥмамъ мало (серди-
тина) на вржхъ тебе, защо-
то ӥмашъ тамѡ (нѣкои),
които джржатъ оученіе то
Валаамово, който оучеше
Валака да воведе въ со-
блазнъ сынове те Ісраилевы,
да ꙗдатъ ідолски те жер-
твы, ӥ да блꙋдствꙋватъ.
15 Така ӥмашъ ӥ ты (нѣ-
кои) които держатъ оученіе
то Николайтско, което (ӑзъ)
ненавидимъ.
16 Покайсе: ӑко ли не, ско-
рѡ ще дойдемъ къ тебе, ӥ
ще да направимъ брань съ

нихъ съ мечатъ на-мои те
оуста̀.
17 Който има оухо, нека
чуе, що говори Дх҃ на церк-
вы те: който победи ще
му дамъ да ꙗде ѿ сокровен-
на та манна, и ще му дамъ
бѣлъ камень, и на камень-
атъ написано ново име, кое-
то никой (другъ) не знае,
ѿсвѣнь оногова който го
пріема.
18 И на Ангелатъ на Ѳу-
атірска та церква напиши:
така говори Сынъ Бж҃їй,
който има свои те очи като
пламень огненъ, и нозе те
му са подобны халколївану:
19 Знамъ твои те дѣла,
и любовь та и служенїе то,
и вѣра та, и терпѣнїе то
ти, и (знамъ, защо) послѣ-
дни те твои дѣла превосхо-
датъ первы те.
20 Но имамъ мало (серди-
тина) на вржхъ тебе, за-
щото допущавашъ на жена
та Іезавела, коꙗто нарича
себе си пророчицꙗ, да оучи
и да прелщава моиꙗте рабы
за да блудствуватъ, и да
ꙗдатъ идолски те жертвы.
21 И дадохъ й време да се
покае ѿ свое то блудодѣꙗ-
нїе, и не покаꙗсе.
22 Ето, азъ ꙗ турамъ на
одаратъ, и оныꙗ които
блудствуватъ съ неꙗ въ
скорбь велика, ако се не по-
каꙗтъ ѿ свои те дѣла.

23 И чада та нейни ще
оубїемъ со смерть: и сички
те церквы ще да разумѣꙗтъ
защо самь азъ който испы-
тувамъ сердца та и оутро-
бы те: и ще заплатимъ се-
кому (ѿ васъ) споретъ ваши
те дѣла.
24 А вамъ и на други те,
които се намѣруватъ въ Ѳу-
атіра, и нематъ това оуче-
нїе, и не са разумѣли глу-
бины те сатанински, как-
вото що говоратъ, казу-
вамъ (защо) не щемъ да ви
наложимъ другъ товаръ:
25 Но держите само това,
щото имате, доклѣ дойдемъ
26 И който победи и оу-
верди мои те дѣла до край,
нему ще дамъ власть надъ
(сички те) ꙗзычницы:
27 И ще да ги оупасе со
желѣзна тоꙗга, и като глин-
нани сосуди ще да се испо-
троꙗтъ, каквото що самь
и азъ пріꙗлъ (таꙗ власть)
ѿ Отца моегѡ.
28 И ще му дамъ оутрен-
на та звѣзда.
29 Който има оухо да слу-
ша, нека чуе що говори Дх҃ъ
на церквы те.

ГЛАВА Г҃.

И на Ангелатъ на Сардій-
ска та церква напиши: та-
ка говори оный, който има
седмь те духове Бж҃їи, и

седмь тѐ звѣзды: знамъ
твои те дѣла̀, защо́то (ты)
и҆машъ и҆ме като да си живъ
а҆ мертвъ си.
2 Бѫди бодръ. и҆ оу҆крѣ-
плявай дрꙋги те, които са
близꙋ къ смірти: защо́то
а҆зъ не найдо́хъ твои те
дѣла̀ совершѐни предъ Бг҃а
моего̀.
3 По́мни про́чее що си
пріѧ́лъ и҆ (що) си чꙋлъ, и҆
варди (ги), и҆ пока́йсе защо́-
то а҆ко не бо́дрствꙋвашъ,
ще дойдемъ врѫхъ тебе ка-
то та́ть, и҆ не ще́шъ да оу҆-
сѣ́тишъ, въ ко́й часъ ще дой-
демъ къ те́бе.
4 Но и҆машъ нѣколко дꙋ-
шы въ Сардїа, които не са
ѡ҆скверни́ли свои те дрі́хи:
и҆ ще да хо́датъ съ мене въ
бѣлы (дрі́хи), защо́то са
достойни.
5 Който побѣди, то́й ще
да се ѡ҆блечѐ въ бѣлы дре́хи:
и҆ не щемъ да и҆згла́димъ и҆ме
то мꙋ ѿ книга та живо́тна,
и҆ ще да и҆сповѣдамъ и҆ме
то мꙋ предъ Оц҃а̀ моего̀, и҆
предъ А҆нгели те не́гови.
6 Който и҆ма оу҆хо да слꙋ-
ша, да чꙋе, що гово́ри дх҃ъ
на це́ркви те.
7 И на А҆нгелатъ на Філа-
делфі́йска та це́рква напи-
ши: така̀ говори свѧты́й
и҆стинный, който и҆ма клю́-
чатъ Дави́довъ: който ѿ-
вѧ́ра, и҆ никой не мо́же да
затво́ри: и҆ който затва-
ра, и҆ никой не мо́же да ѿ-
во́ри:
8 Знамъ твои те дѣла̀
е҆то, а҆зъ самь ѿворилъ
предъ тебе врата̀, и҆ никой
не мо́же да ги затвори: за-
що́то (мака́ръ и҆ да) и҆машъ
ма́лка сила, сохранилъ си
моѐ то сло́во, и҆ не си се ѿ-
ре́клъ ѿ моѐ то и҆ме.
9 Е҆то, а҆зъ ще да напра́-
вимъ ѿ собо́рище то сата-
нинско о҆ныѧ, които се го-
во́ратъ че са Їꙋдеє, а҆ не са:
но лжатъ: е҆то ще ги на-
пра́вимъ да до́йдатъ да се
поклонатъ предъ твои те
нозе, и да позна́атъ защо̀
самь те возлюбилъ.
10 Защо́то си сохранилъ
моѐ то оу҆ченіе съ терпѣніе,
и҆ а҆зъ ще те сохра́нимъ ѿ
вре́ме то на бѣда та, коа́то
ще да до́де на сичка вселе́н-
наа да и҆скꙋси о҆ныѧ, които
живѣатъ на земла̀ та.
11 Е҆то, а҆зъ и҆демъ ско́ро:
держи оно̀ва̀щото и҆машъ,
да не зі́ме дрꙋгъ (нѣкой)
твоя́тъ вѣне́цъ.
12 Който побѣди, ще го
напра́вимъ стълпъ въ це́р-
ква та на Бг҃а моего̀, и҆ не
ще ві́ке да и҆злѣзе вънъ: и҆
ще напишемъ на него и҆ме то
на Бг҃а моего̀ и҆ и҆ме то на-
градѫтъ на Бг҃а моего̀, (сі́-
рѣчь) на новы Їерꙋсалимъ,
който слази ѿ небо̀ то ѿ

Бг҃а моегѡ, и (ще напишемъ
и) име то мое ново то.
13 Който има оухо, да чуе,
що говори дх҃ на церкви те.
14 И на Ангелатъ на-Лао-
дїкійска та церква напиши,
така говори (оный, който
е҃) Аминь, свидѣтелю вѣр-
ный и истинный, начало то
на созданїе то Бж҃їе:
15 Знамъ твои те дѣла,
защото не си ни студенъ,
ни топлъ: ѿ да бы былъ
студенъ или горещъ.
16 Но понеже си хла-
докъ, и нито студенъ си,
ни горещъ, ще да те изблю-
вамъ ѿ оуста та мои.
17 Защото ты говоришъ,
азъ самь богатъ, и ѡбога-
тихсе, и нищо ми не трѣбу-
ва: а не знаешъ защо ты
си ѡкаяненъ и бѣденъ, и
сиромахъ, и слѣпъ, и голъ.
18 Совѣтувамъ те да си
купишъ ѿ мене злато, кое-
то е ѡчистено (прїфинено)
съ огнь, да се ѡбогатишъ:
и дрехи бѣлы, да се ѡбле-
чешъ: да се не гледа срамо-
та та на-голота та ти: и
помажи си очи те съ кол-
лурїй да видишъ.
19 Азъ когото обичамъ:
ѡбличавамъ и наказувамъ
буди прочее и ты ревно-
стенъ и покайсе.
20 Ето (азъ) стоимъ при
врата та и чукамъ: ако чуе
нѣкой гласътъ ми, и ѿво-
ри врата та, ще влѣземъ
при него, и ще вечерямъ съ
него, и той съ мене.
21 Който побѣди, нему
ще дамъ да седне заедно съ
мене на моятъ престолъ,
като и азъ що побѣдихъ, и
седнахъ заедно съ Оц҃а мо-
его на неговатъ престолъ.
22 Който има оухо, да чуе
що говори дх҃ на церкви те.

ГЛАВА Д҃.

После по това поглѣ-
днахъ, и видѣхъ врата ѿ-
ворени на небо то, и первыо
гласъ, когото чухъ като
(гласъ) трубный, че говоре-
ше съ мене, той ми рече: ка-
чисе тука, и ще ти покажемъ
що трѣбува да буде послѣ.
2 И тоя часъ быдохъ во
изступленїе духовно: и ви-
дѣхъ защо престолъ бѣше
поставенъ на небо то, и на
престолатъ седѣше нѣкой.
3 И оный, който седѣше
(на престолатъ) бѣше подо-
бенъ на іаспїсъ и на сардисъ
камень: и дуга бѣше околѡ
престолатъ, която се виде-
ше подобна на смарагдъ.
4 И околѡ престолатъ (бѣ-
ха) двадесать и четыри пре-
столи: и видѣхъ че седѣха
на престолы те двадесать и
четыри старцы, ѡблечени въ
бѣлы дрехи: и имаха злат-
ны вѣнцы на главы те си.
5 И ѿ престолатъ излазеха

мо́лнїи, и҆ гро́мове, и҆ гла́со-
ве: и҆ се́дмь свѣ́щницы о҆г-
ненни гореха предъ престо́-
латъ които са седмь те дꙋ-
хове Бж҃їи.
6 И предъ престо́латъ (бе́-
ше) мо́ре стъклено, подо́бно
на крꙋста́лъ: и҆ посредъ пре-
сто́латъ, и҆ о҆колѡ престо́-
латъ четыри живо́тни, кой-
то беха пълни ѿ предъ и҆
ѿ задъ съ о҆чи.
7 И перво то живо́тно (бе́-
ше) подо́бно на левъ, и҆ вто́-
ро то живо́тно подо́бно на
теле́цъ, и҆ тре́то то живо́тно
и҆маше лице като человѣ́къ,
и҆ четве́рто то живо́тно по-
до́бно на о҆релъ, който лети̇.
8 И (тїя) четыри те жи-
во́тни и҆маха секое (ѿ ни́хъ)
по ше́сть крила̀ на околѡ,
и҆ внѣ́тре беха пълни съ очи:
и҆ не́маха почи́ванїе ни де-
на̀ ни нощьа̀, но говореха:
свя́тъ, святъ, святъ Гдь
Бгъ Вседержитель, който е҆
былъ, и҆ който е҆сть, и҆ кой-
то ще бꙋде.
9 И когато возда́ваха жи-
вотни те сла́ва и҆ честь и҆
благодаре́нїе на о҆ногова,
който седеше на престо́лат,
и҆ който живѣ́е во вѣ́ки
вѣкѡ́въ.
10 (Тога́ва) два́десать и҆
четыри тѐ ста́рцы па́даха
предъ о҆ногова, който седе-
ше на престо́латъ, и҆ покла-
нахасе на о҆ногова, който
живѣ́е во вѣ́ки вѣкѡ́въ, и҆
тꙋраха венцы те предъ пре-
сто́латъ, и҆ говореха:
11 Досто́инъ си Гдй да
прїимешъ сла́ва и҆ честь и҆
сила: защо́то ты си созда́лъ
си́чко то, и҆ (си́чко) по твоя̀
та воля сꙋществꙋва и҆ со-
творе́но е҆.

ГЛАВА Ѕ.

И҆ видѣ́хъ въ десна та рꙋка̀
на-о҆ногова, който седе́ше
на престо́латъ, книга напи́-
сана и҆ и҆зъ вътре и҆ и҆зъ
вънъ, и҆ запеча́тана со седмь
печа́те.
2 И видѣ́хъ А҆нгела сильна,
който проповѣ́дꙋваше съ
голѣ́мъ гласъ: кой е҆ досто́-
инъ да разгърне книга та,
и҆ да ѿвори печа́те те не́йны;
3 И никой не можеше нито
на небо то, нито на земля̀
та, нито подъ земля̀ та да
разгърне книга та, нито да
ѧ҆ гледа.
4 И а҆зъ плака́хъ мно́гѡ,
защо́то никой се не намери̇
досто́инъ да разгърне кни́-
га та и҆ да ѧ҆ прочетѐ, нито
да ѧ҆ гле́да.
5 И е҆динъ ѿ ста́рцы те
ми рече: не плачи̇: защо́то
ле́во, който е҆ ѿ колѣ́но то
Їꙋдово, (което е҆) ко́ренъ
Давї́довъ, побѣ́дилъ е҆, (и҆
може) да разгърне книга
та, и҆ да ѿвори седмь тѐ
печа́те не́йны.

6 И погледнахъ, и ето посредъ престолатъ и четыри те животни, и посредъ старцы те, едно Агне, което стоеше (тамω) като заколено, и имаше седмь рогове, и седмь очи, който са седмь те духове Бж҃іи пратени те по сичка та землѧ.
7 И (то) дойде, и зема книга та ѿ десница та наѻногова, който седеше на престолатъ.
8 И когато зе книга та, четыри те животни, и двадесеть и четыри те старцы паднаха предъ Агне то, и имаха секой (ѿ нихъ) гусли, и чашы златны пълны съ темѧнъ, който са молитвы те на-свѧтіи те:
9 И запеѧха пѣснь нова, и говореха: достоинъ си да земешъ книга та, и да ѿвориш печате те и, защото си былъ закланъ, и съ своѧ та кровь искупилъ си насъ на Бг҃а ѿ всѧко колѣно и ѩзыкъ и народъ и племе.
10 И направилъ си насъ царове и свѧщенницы на Бг҃а нашегω: и ще да се воцариме на землѧ та.
11 И видехъ, и чухъ гласъ ѿ много Ангели околω престолатъ и животни те и старцы те: и число то имъ беше (много пѫти) десеть по десеть хиляды, и хиляды по хиляда хиляды.
12 И говореха съ голѣмъ гласъ: достойно е Агне то заколено то да пріиме сила и богатство и премудрость и крѣпость и честь и слава и благословеніе.
13 И сичко то созданіе, което е на небо то, и на землѧ та, и подъ землѧ та, и на море то, и сичко то што то е въ нихъ, чухъ че говореха сички те, (да се воздаде) на ѻногова, който седи на престолатъ, и на Агне то благословеніе, и честь, и слава, и держава во вѣки вѣкωвъ.
14 И четыри те животни говореха: Аминь: и двадесеть и четыри те старцы паднаха и поклонихасе на ѻногова, който живѣе во вѣки вѣкωвъ.

ГЛАВА 6.

И видехъ когато ѿвори Агне то единъ ѿ седмь те печате, и чухъ едно ѿ четыри те животни че говореше като съ громовъ гласъ: дойди и виждь.
2 И погледнахъ, и ето (единъ) конь бѣлъ и ѻный, който седеше на него держеше лѫкъ: и даде му се венецъ, и ѿиде като победитель, да победи.
3 И когато ѿвори вторыатъ печать чухъ второ то

живо́тно че говóреше: дой-
ди́ ӥ виждь.
4 И ӥзлѣ́зе дрꙋгъ конь
рыжъ, ӥ да́десе (вла́сть) на
ѻ̑ногóва, който седéше на
нéго, да вдигне мі́ратъ ѿ
землѧ̀ та, за да оу̑бíватъ
(человѣ́цы те) е̑ди́нъ дрꙋ-
гиго: ӥ да́де мꙋ се са́бла
голѣ́ма.
5 И кога́то ѿвори́ тре́ті-
атъ печа́ть, чꙋхъ трíто то
живо́тно че говóреше: дой-
ди́ та ви́ждь, ӥ поглѣдна́хъ
ӥ е̑то конь вранъ, ӥ ѻ̑ный,
кóйто седéше на нéго, дер-
жéше въ рꙋка́ та си мѣ́рило.
6 И чꙋхъ гласъ посрéдъ жи-
вóтни те, който говóреше:
(да бѫде) е̑дна́ мѣ́ра пше-
ни́ца за (е̑ди́нъ) дина́рь,
ӥ три́ мѣ́ры ӥчми́къ за
(е̑ди́нъ) дина́рь: а̑ дѫрвено
то ма́сло ӥ вíно́ то не по-
врежда́вай.
7 И кога́то ѿвори́ четвéр-
тыатъ печа́ть, чꙋхъ гла-
сѫтъ на-четвéрто то жи-
вóтно, кóйто говóреше:
дойдѝ та ви́ждь.
8 И поглѣдна́хъ, ӥ е̑то
конь блѣ́дъ, ӥ ѻный, кóй-
то седéше на нéго, ӥ́ме то
мꙋ (бéше) смерть: ӥ а̑дъ
ӥ́деше слѣ́дъ нéго: ӥ да́де
мꙋ се власть надъ четвéрта
та часть на-землѧ̀ та, да
оу̑бива (человѣ́цы те) со
са́бла, ӥ со смéрть, ӥ со
звѣ́рове те зéмни.
9 И кога́то ѿвори́ пéтыатъ
печа́ть, видéхъ подъ олтá-
ратъ дꙋшы́ те на-оні́ѧ, кой-
то кíха оу̑бíени за слóво то
Бж҃іе ӥ за свидѣ́телство то,
коéто ѻ̑ни́ ӥ́маха.
10 И ӥзвыка́ха сѧ голѣ́мъ
гласъ, ӥ рéкоха: до кога́
Влады́ко свѧтый ӥ ӥ́стин-
ный не сѫдишъ ӥ не ѿм-
щáвашъ на́ша та кровь ѿ
ѻ̑ны́ѧ, който живѣ́атъ на
землѧ̀ та;
11 И да́дохасе сéкомꙋ ѿ
нихъ бѣ́лы дрéхи, ӥ рéчено
ӥ́мъ бы́де да си почи́натъ
ї̑óще ма́ло врéме, доклѐ да
се скóнчатъ ӥ дрꙋга́ре те
ӥ́мъ ӥ бра́тіѧ та ӥ́мъ, кой-
то ще бѫдатъ оу̑бíени как-
вóто ӥ ѻ̑ни́.
12 И кога́то ѿвори́ шéсты-
атъ печа́ть, поглѣдна́хъ,
ӥ е̑то че бы́дѐ голѣ́мо зем-
летрѧсéніе, ӥ сóлнце то быде
чéрно като врéтище стрꙋне-
но, ӥ мѣ́сяцо бы́дѐ като
кровь:
13 И звѣ́зды́ те небéсны
падна́ха на землѧ̀ та, как-
вото смокóвница та, кога́-
то ѧ̑ раскла́ти си́ленъ вѣ́тръ
хвѫрла недозрѣ́лы те своѝ
смóквы.
14 И небо̀ то се ѿтегли́ по-
нéже се свѝ като нѣ́коѧ хар-
тíа, ӥ секоѧ гора̀ ӥ (сéкой)
островъ повдигна́хасе ѿ
мѣ́ста̀ та си:
15 И ца́рове те зéмни, ӥ

велможи те, и богати те, и тысащеначалницы те, и силни те, и сички те раби, и сички те свободни скрыхасе въ пещеры те и въ камене те горски:
16 И говореха на горы те и на камене те: паднете на насъ и покрыйте ны ѿ лице то на-ѡногова, който седи на престолатъ, и ѿ гневатъ на-Агне то:
17 Защото дойде големыю день на-гневътъ мꙋ, и кой може да стерпи;

Глава ѕ҃.

И после по това видехъ четыри Ангелы, които стоеха на-четыри те ꙋглове на-земля та, и держеха четыри те ветрове земны, да не дꙋха ветръ нито на земля та, нито на море то, нито на некое древо.
2 И видехъ дрꙋгъ Ангелъ, който се восклчꙋваше ѿ востокатъ солнечный, и держеше печататъ на-Бга живагѡ: и извыкасе съ големъ гласъ къ четыри те Ангели, на които се даде (власть) да повредатъ земля та и море то,
8 И рече имъ: не повредете ни земля та, ни море то, ни деревеса та, доклѐ да ꙋдариме печать на чела та на-рабы те на-Бга нашегѡ.
4 И чꙋхъ, защо число то на-ѡніа, на които се ꙋдариха печате, беше сто и четыридесать и четыри хілады ѿ секое колено на-сынове те Ісраилеви.
5 Ѿ колено то Іꙋдово на дванадесать хілады ꙋдарено (беше) печать: ѿ колено то Рꙋвімово на дванадесать хілады ꙋдарено печать: ѿ колено то Гадово на дванадесать хілады ꙋдарено печать:
6 Ѿ колено то Асирово на дванадесать хілады ꙋдарено печать: ѿ колено то Нефѳалімово на дванадесать хілады ꙋдарено печать: ѿ колено то Манассіево на дванадесать хілады ꙋдарено печать:
7 Ѿ колено то Сꙋмеѡново на дванадесать хілады ꙋдарено печать: ѿ колено то Левіино на дванадесать хілады ꙋдарено печать: ѿ колено то Ісахарово на дванадесать хілады ꙋдарено печать:
8 Ѿ колено то Завꙋлоново на дванадесать хілады ꙋдарено печать: ѿ колено то Іѡсифово на дванадесать хілады ꙋдарено печать: ѿ колено то Веніаміново на дванадесать хілады ꙋдарено печать..
9 После по това погледанахъ, и видехъ многъ народъ, когото никой не мо-

жеше да йзброй, ѿ сички те
племена й колѣна й наро-
ди й ѧзыцы, който стоеха
предъ престолатъ, й предъ
Агне то, ѡблечени въ бѣлы
дрехи, й держеха въ рѫцѣ те
си вѣйки финиковы.
10 И викаха съ голѣмъ
гласъ, й говореха: спасеніе
то (ни бъде) ѿ Бга, който
сѣди на престолатъ, й ѿ
Агне то.
11 И сички те Ангели стое-
ха около престолатъ й стар-
цы те й четыри те живот-
ни, й паднаха на лица та
си предъ престолатъ, й по-
клонихасе Бгу,
12 И говореха: амин: бла-
гословеніе й слава й прему-
дрость й хвала й честь й
сила й крѣпость (подобае)
Бгу нашему во вѣки вѣ-
ковъ амин.
13 И отговори единъ ѿ
старцы те, й рече ми: тія
ѡблечени те въ бѣлы те дре-
хи, кой са, ѿ гдѣ са до-
шли;
14 И рекохъ му: господи-
не, ты знаешъ, а той ми
рече: тія са оніа, който са
дошли, ѿ велики скорби, й
испрали са дрехи те си, й
избѣлилиса дрехи те си въ
кръвь та на-Агне то.
15 Заради това са сега
предъ престолатъ Божій, й
служатъ му день й нощь въ
церква та негова: й оный,
който сѣди на престолатъ
ще да се всели въ нихъ.
16 Они не щатъ да оугла-
днѣатъ веке, нито ще да
оужаднѣатъ й не ще да ги
гори веке солнце то. нито
друга нѣкоя горещина:
17 Защото Агне то, което
е посредъ престолатъ, ще
да ги оупасе, й ще да ги за-
веде на источницы ѿ живы
воды, й Бгъ ще да оубърше
секоя слъза ѿ очи тѣхни.

ГЛАВА И.

И когато ѿвори седмыатъ
печать, бъде молчаніе на
небо то колкото полъ часъ.
2 И видѣхъ седмь те Ан-
гелы, който стоеха предъ
Бга: й дадоха имъ се седмь
трубы.
3 И другъ Ангелъ дойде,
й застана предъ олтаратъ,
й держеше кадилница злат-
на: й дадени му бъдоха
много темяне, да ги принесе
заедно съ молитвы те на-
сички те свтіи на златны-
атъ олтарь, който беше
предъ престолатъ.
4 И издигнасе теманныо
дымъ заедно съ молитвы
те на-свтіи те ѿ рука та
Ангелова предъ Бга.
5 И зема Ангело кадилни-
ца та, й напълни ѧ ѿ о-
гъньатъ който беше на ол-
таратъ, й хвърли го на зе-
мля та: й бъдоха гласове

и҆ гро́мове и҆ светка́вицы и҆
землетрѧсе́нїе.
6 И҆ седмь тѐ А҆нгели, кои́-
то дръже́ха седмь тѐ трꙋбы́,
приготви́хасе да затрꙋбатъ
7 И като затрꙋби пе́рвыо
А҆нгелъ, быдѐ градъ и҆ о҆́гнь
сме́шани съ кро́вь, и҆ падна́-
ха на земла̀ та: и҆ и҆згорѐ
тре́тїа та часть ѿ древеса̀
та, и҆ се́коѧ трава̀ зеле́на
погорѣ̀.
8 И вто́рыо А҆нгелъ затрꙋ-
бѝ, и҆ хвърлено быдѐ (нѣ́що)
въ морѐ то като нѣ́коѧ го-
ра̀ вели́ка, коѧ́то горе́ше съ
о҆́гнь и҆ быдѐ тре́та та часть
на-морѐ то кровь:
9 И и҆змрѐ тре́та та часть
ѿ ѡ҆дꙋшевле́нни те созда́-
нїѧ, които живѣеха въ мо-
рѐ то, и҆ тре́та та часть ѿ
кораблѝ те погинна̀.
10 И тре́тїо А҆нгелъ затрꙋ-
бѝ, и҆ падна̀ ѿ небо̀ то (е҆-
дна̀) вели́ка звѣзда̀, коѧ́то
горе́ше като свѣщь, и҆ па-
дна̀ на тре́та та часть на-
рѣкѝ те, и҆ на и҆зворе те
во́ды.
11 И и҆́ме то на-(та́ѧ) звѣз-
да̀ говоре́шесе пелы́нь: и҆
быде тре́та та часть на-во-
ды̀ те като пелы́нь и҆ мно
зи́на человѣ́цы и҆змре́ха ѿ
воды те, защо́то бе́ха гор-
чи́вы.
12 И четве́ртыо А҆нгелъ за-
трꙋби, и҆ оу҆да́рена быдѐ тре́-
та та часть на-со́лнце то,
и҆ тре́та та часть на-лꙋна̀
та, и҆ тре́та та часть на-
звѣзды̀ те така̀, щото, ка-
то потемнѣе тре́та та часть
ни́хна, и҆ тре́та та часть ѿ
деньтъ да не свѣти, по
до́кно и҆ ѿ нощь та̀.
13 И видѣхъ и҆ чꙋхъ е҆дно-
го А҆нгела, ко́йто лете́ше по
средъ небо̀ то, и҆ говоре́ше
съ голѣмъ гласъ: го́рко,
го́рко, го́рко на о҆нїа, кои́-
то живѣатъ на земла̀ та ѿ
дрꙋги те гла́сове трꙋбны на-
трѝ те А҆нгели, които ще да
затрꙋбатъ!

ГЛАВА Ѳ.

И пе́тыо А҆нгелъ затрꙋбѝ, и҆
видехъ че падна̀ ѿ небо то
(е҆дна̀) звѣзда̀ на земла̀ та,
и҆ даде́нъ и҆ быде клю́чатъ ѿ
пропасть та̀ на-бе́здна та:
2 И ѿвори пропасть та̀ на-
бе́здна та, и҆ пойде дымъ
ѿ пропасть та̀ като дымъ
ѿ голѣма пещь, и҆ потемнѣ̀
слънце то и҆ воздꙋхо ѿ про́-
пастныатъ дымъ.
3 И и҆злѣзоха ѿ дымътъ
скакалцы на земла̀ та, и҆ да́-
де и҆мъ се власть, каква̀ то
власть и҆матъ скорпїи те
зе́мны:
4 И заповѣда̀ и҆мъ се да не
повредатъ травы те зе́мны,
нито вся́ка зеленина̀, нито
вся́ко дре́во, но са́мо чело-
вѣ́цы те, които не́матъ пе-
ча́ть бж҃їй на чела̀ та си:

5 И да́де и̂мъ се (дозволе́-
ніе) да ги не оу҆кі́атъ, но
(са́мо) да ги мѹ́чатъ петь
мѣ́сацы: и̂ мѹче́ніето тѣ́х-
но (да бꙋде) като мѹче́ніе
скорпі́ино, кога́то оу҆ха́пе
человѣ́ка.

6 И въ ѡ̂ны́а дни̂ ще да по-
тръсатъ человѣ́цыте смерть
та̀, и̂ не щатъ да ꙗ̂ наме́-
ратъ: и̂ ще пожела́атъ да
оу҆мратъ, но смерть та̀ ще
побѣ́гне ѿ нихъ.

7 Ѳкакалцы̀ те бе́ха по-
до́бни на (такива) конѣ̀,
ко́ито са пригото́вени за
брань: и̂ на главы̀ те и̂мъ
бе́ха като вѣ́нцы подо́бни
на зла́то, и̂ лица̀ та и̂мъ
като̀ лица̀ человѣ́чески.

8 И и̂маха косы̀ като косы̀
же́нски, и̂ зꙋбы̀ те и̂мъ бе́ха
като (зꙋби) лво́ви:

9 И имаха бро́ни̂, като
бро́ни̂ желѣ́зны, и̂ гласо̀ на-
крила̀ та и̂мъ бе́ше, като
гласъ ѿ колесни́цы, кога́то
мно́го конѣ̀ ги те́глатъ и̂
тарча́тъ на брань.

10 Имаха ѡ̂пашки подо́б-
ны на скорпі́ины те, и̂ жала
та и̂мъ бе́ха въ ѡ̂пашки те
и̂мъ: и̂ дадена и̂мъ беше
власть да вре́датъ человѣ́
цы те петь мѣ́сацы.

11 И и̂маха надъ се́бе си
царь Ангелатъ на-бе́здна
та, ко́йто се и̂менꙋва Еврей-
ски Авадді́нъ, а̂ Гре́чески
Аполлу́ѡнъ.

12 Едно̀ то го́рко замина̀
е̂сто две го́рки і̂о́ще и̂датъ
слѣ́дъ не́го.

13 И ше́стыо Ангелъ за-
трꙋби̂, и̂ чꙋхъ е̂динъ гласъ
ѿ четыри тѐ ро́гове на-злат-
ныа ѡ̂лтарь, ко́йто бе́ше
предъ Бг҃а,

14 Ко́йто (гласъ) гово́реше
на ше́стыатъ Ангелъ, ко́й-
то држе́ше трꙋба̀ та: раз-
вꙋржи̂ четыри тѐ Ангелы
вꙋрзаны те при голѣ́ма та
рѣка̀ Ефратъ.

15 И развꙋрзани бы́доха
четыри тѐ Ангели, ко́ито
бе́ха пригото́вени за часъ и̂
день и̂ мѣ́сацъ и̂ годи́на,
да оу҆бі́атъ тре́та та часть
ѿ человѣ́цы те.

16 И число то на-ко́нно то
во́инство бе́ше двѣ́сте міл-
ліо́на: зашо́то чꙋхъ число̀
то и̂мъ.

17 И така̀ виде́хъ во ви-
дѣ́ніе то си конѣ̀ те и̂ ѡ̂-
ны́а, ко́ито седе́ха на нихъ,
ко́ито носеха бро́ни̂ ѡ̂гнен-
ны и̂ ѵ҆акі́нѳовы и̂ жꙋпелны:
и̂ главы̀ те на-конѣ̀ те (и̂мъ)
бе́ха като главы̀ лво́вы, и̂
и̂зъ оу҆ста̀ та и̂мъ и̂злазе-
ше ѡ̂гнь и̂ дымъ и̂ жꙋпелъ.

18 И ѿ тіа три те раны,
си́рѣчь ѿ ѡ̂гньатъ и̂ ѿ ды-
мꙋтъ и̂ ѿ жꙋпелатъ, ко́ито
и̂злазеха и̂зъ оу҆ста̀ та и̂мъ,
погинна̀ трета та часть ѿ
человѣ́цы те.

19 Зашо́то си́ла та̀ и̂мъ

кеше въ оуста̀ та имъ, и въ
опашки те имъ, който беха
подобны на змїи, и имаха
главы: и съ техъ стрꙋваха
зло.
20 И дрꙋги те человецы,
който не измреха ѿ тїа ра-
ны, не покаахасе ѿ дела та
на-свои те рꙋце, за да се не
поклонатъ на демони те,
и на ідоли те златни и сре-
барни и медни и каменни
и дървени, който не можатъ
нито да гледатъ, нито да
слꙋшатъ, нито да ходатъ.
21 И не покаахасе ѿ оу-
бійства та си, нито ѿ ма-
гіи те си (ѿ волшебства та
си), нито ѿ блꙋдѫтъ си,
нито ѿ кражбы те си.

ГЛАВА Ӏ.

И видехъ дрꙋгъ Ангелъ си-
ленъ който слазеше ѿ небо
то, и беше ѡбиколенъ ѿ о-
блакъ, и дꙋга̀ беше надъ гла-
ва̀ та мꙋ, и лицѐ то мꙋ беше
като слѫнце, и нозе то мꙋ
като столпове огненны.
2 И имаше въ рѫка̀ та си
една̀ книжка разгѫрна та.
и тꙋри си десна та нога на
морѐ то, а лека та на зем-
ла̀ та.
3 И извыкасе съ големъ
гласъ, като що ревѐ лево: и
когато се извыка̀, тогава
проговориха седмь тѐ гро-
мове со свои те гласове.
4 И когато седмь тѐ гро-
мове проговориха со свои те
гласове, азъ искахъ да пи-
шемъ (щото чꙋхъ), но чꙋхъ
гласъ ѿ небо̀ то, който ми
говореше: запечатай това̀
щото говориха седмь тѐ
громове, и не писꙋвай го.
5 И Ангело, когото видехъ
че стоеше на морѐ то и на
земла̀ та, вдигна си рꙋка̀
та на небо то,
6 И заклесе въ Єдногова,
който живее во веки ве-
кївъ, който є создалъ не-
бо̀ то, и сичко то щото є
на неа, и морѐ то, и сичко
то щото є въ него, защо̀
време веке не ще да бѫде:
7 Но въ дни те когато ще
да се извыка седмыо Ан-
гелъ и ще да затрꙋби, то-
чаваще да се соверши тайн-
ство то Бжїе, каквото що
є благовестилъ чрезъ свои
те рабы пророцы те.
8 И гласо̀, когото чꙋхъ ѿ
небо̀ то че говореше съ ме-
не пакъ ми рече: иди та зе-
ми разгѫрната та книжка
(коато є въ рѫка̀ та на-
Ангелатъ, който стои на
морѐ то и на земла̀ та.
9 И ѿидохъ ко Ангелꙋ и
рекохъ мꙋ: дай ми книжка
та, и рече ми: земи (а) та
а изажди: и горчива ще ти
бѫде въ оутроба та, но въ
оуста̀ та ти ще бѫде слад-
ка като медъ.
10 И зехъ книжка та ѿ

ржка̀ та Ангелова, и изѣ-
дохъ ѧ̑: и беше во оуста̀ та
ми сладка като медъ: а̑ ко-
гато ѧ̑ изѣдохъ, бидѐ гор-
чива въ оутроба та ми.
11 И рече ми: треба да
пророчествувашъ паки за
много народы и племена и
ѩзыцы и царове.

ГЛАВА АІ.

И дадена ми бидѐ тржсти-
ка колкото една тоѧга, и
рече ми: стани та измѣри
церква та Бж҃іѧ и олтарат,
и оны, които се кланатъ
въ него:
2 И вжншнатъ дворъ цер-
ковенъ ѿстави, и не мѣри
го, защото той е̑ даденъ
на ѩзычницы те: и святы-
атъ градъ ще да потжпчатъ
четыредесать и двамѣсацы.
3 И ще дамъ (дозволеніе)
на двама та мои свидѣте-
ли, и ще да пророчеству-
ватъ хіляда и двесте и
шестдесеть дни, ѡблечени
во вретище,
4 Они са двѐ те маслины,
и два та свѣщницы които
стоатъ предъ Бг҃а на-зе-
млѧ̀ та.
5 И ако поиска нѣкой да
имъ стори злѐ, огнь ще да
излѣзе изъ оуста̀ та имъ,
и ще да поядѐ врази̇ те имъ:
и секой, който поиска да
имъ стори ѡбида, требува
да бѫде оубіенъ.
6 Они иматъ власть да
затворатъ небо̀ то, да не
слѣзе дождь на землѧ̀ та
въ оныѧ дни, когато ще
пророчествуватъ они: и
иматъ власть надъ воды те,
да ги претворатъ въ кровь,
и да поразатъ землѧ̀ та со
сѣкаква бѣда̀, колкото пж-
ти бы поискали.
7 И когато совершатъ свое̇
то свидѣтелство, звѣро,
който излази ѿ бездна та
ще да сотвори съ нихъ брань
и ще ги побѣди, и ще ги
оубіе.
8 И трупове те имъ ще ѡ-
стави на оулицы те на го-
лѣмыа градъ който по ду-
ховнѡ се нарича Содомъ
и Егупетъ, гдѣто и Гдь
нашъ бидѐ распнатъ.
9 И (мнозина) ѿ народатъ,
и ѿ племена̀ та, и ѿ ѩзы-
цы те, и ѿ колѣна та ще да
гледатъ тѣлеса̀ та имъ три
дни и половина, и не щатъ
да се турать въ гробове
трупове те имъ.
10 И жители те земни ще
да се возрадуватъ и возве-
селатъ за нихъ и ще да си
прататъ дарове единъ дру-
гиму, защото два̀ та тіа
пророцы мучиха жители те
земни.
11 И после по три дни и
половина. Духъ животенъ
(пратенъ) ѿ Бг҃а ще да влѣ-
зе въ нихъ: и ще да ста-

натъ и҆ два́ма та на нозѐ те
си, и҆ голѣ́мъ стра́хъ ще да
напа́дне на ѻ҆ні́а, които ги
гле́дать.
12 И ще да чꙋ́ать голѣ́мъ
гла́съ ѿ небо̀ то, ко́йто ще
и҆̂мъ речѐ: качетесе тꙋ́ва: и҆
качи́хасе на небо̀ то на ѻ҆́-
блацы, и҆ видѣ́ха ги врази̇̀
те тѣ́хни.
13 И въ то́а (и҆̂стый) часъ
быдѐ велико землетрасе́ніе,
и҆ падна̀ десѧта та часть ѿ
градѫтъ, и҆ погибна́ха ѿ
това̀ землетрасе́ніе седмь
хі́лядꙑ дꙋшꙑ человѣцы: а҆
дрꙋги те се ѹ҆плашиха, и҆
воздадоха сла́ва на Бг҃а не-
бе́снаго.
14 Вто́ро то го́рко зами-
на̀: и҆ є҆̂то иде тре́то то го́р-
ко ско́рѡ.
15 И се́дмыо А҆́нгелъ во-
стрꙋби̇̀, и҆ быдо́ха голѣ́ми
гла́сове на небѐ то, които
гово́реха: ца́рство то на-
то́а мі́ръ быдѐ (ца́рство) на
Гд҃а на́шего І҆исꙋса Хр҃та̀,
и҆ ще да се воцари̇̀ во вѣ́ки
вѣкѡ́въ.
16 И два́десать и҆ четы́ри
те ста́рцы, които седѣ́ха на
престо́ле те си предъ Бг҃а,
паднаха на лица̀ та си, и҆
поклони́хасе Бг҃ꙋ,
17 И гово́реха: благода́ри-
ме те Гд҃и Бж҃е Вседержи́-
телю. ко́йто си (сега̀), и҆
ко́йто си былъ, и҆ ко́йто ще
бѫдешъ, защо́то си пріѧлъ
голѣ́ма та си си́ла твоѧ̀; и҆
воцари́лсисе.
18 И ѧ҆зы́цы те се разгнѣ-
ва́ха. и҆ дойдѐ твойо гнѣ́въ
и҆ вре́ме то да се сꙋ́дать ме́р-
тви те, и҆ да даде́шъ за-
пла́та на твои̇̀ те раби̇̀ про-
ро́цы те, и҆ на свѣті́и те,
и҆ на ѻ҆ні́а, които се боѧ́тъ
ѿ твоѐ то име, на ма́ли и҆
на голѣ́ми, и҆ да погꙋбишъ
ѻ҆нꙑ́ѧ, които са развраща-
ва́ли землѧ̀ та.
19 И ѻ҆твори́се це́рква та
Бж҃іѧ на не́бо̀ то, и҆ ѧ҆ви́се
кі́вѡ́то на-завѣтатъ въ це́р-
ква та не́гова: и҆ быдо́ха
светка́вицы, и҆ гла́сове, и҆
гѫрма́вицы, и҆ гра́дъ голѣ́мъ

ГЛАВА ВІ҃.

И ѧ҆ви́се на небо̀ то голѣ́мо
зна́меніе: (си́рѣчь) жена̀ ѡ҆-
бле́чена въ слѫнце, и҆ мѣ́сяцъ
подъ нозѐ те и҆̈, и҆ на глава
та и҆̈ вѣне́цъ ѿ двана́десать
звѣ́здꙑ.
2 И поне́же бе́ше те́шка,
вꙑ́каше ѿ бо́лесть, и҆ мѫ-
чешесе да ро́ди:
3 И ѧ҆ви́се дрꙋго зна́меніе
на небо̀ то, (си́рѣчь) є҆дна̀
змі́ѧ голѣ́ма черве́на, коѧ́то
имаше седмь главꙑ̀, и҆ де́-
сеть ро́гове: и҆ на главꙑ̀ те
и҆̈ се́дмь вѣнцꙑ̀.
4 И ѻ҆па́шка та и҆̈ повле́че
трета та часть ѿ звѣздꙑ̀
те небеснꙑ и҆ хвърли̇̀ ги на
землѧ̀ та, и҆ змі́ѧ та заста-

на́ предъ жена̀ та, ко́ато
щеше да ро́ди, за да ѝ зеде
дѣтѐ то ѝ кога́то ро́ди.
5 И родѝ мъжко дѣтѐ, кое-
то ще да оу҆пасе сичкы те
наро́ды со желѣзна тояга:
ѝ гра́бнато бы̀де (ѝ занесе-
но) детѐ то ѝ предъ Бг҃а, ѝ
предъ престо́латъ неговъ.
6 И жена̀ та бѣга̀ въ пу-
стыня та, гдѣто имаше
пригото́вено мѣсто ѿ Бг҃а,
за да ѧ̀ хра́натъ та́мо хі-
лѧда ѝ двесте ѝ шестде-
сѧть дни̇.
7 И бы̀де бра́нь на небо̀ то:
Міхаилъ ѝ Ангели те негови
оу҆дарихасе со змі́ѧта, ѝ змі́ѧ
та се би ѝ а҆нгели те нейни.
8 Но не можа́ха да стоя́тъ
на сре́щѧ, ѝ не намерисе веке
мѣсто за ни́хъ на небо̀ то.
9 И соборена бы̀де голѣма
та змі́ѧ, старовременна та
змі́ѧ, коя́то се нарича дїа́-
волъ, ѝ сатана̀, ко́йто прел-
ща́ва си́чкіатъ свѣтъ собо́-
ренъ бы̀де на земля̀ та, ѝ
а҆нгели те негови соборени
быдо́ха за́едно съ него.
10 И чу́хъ голѣмъ гласъ
на небо̀ то, ко́йто гово́ре-
ше: сега̀ бы̀де спасеніе то ѝ
си́ла та ѝ ца́рство то на-
Бг҃а на́шего, ѝ власть та̀
на Хр҃та̀ неговъ: защо́то
бы̀де собо́ренъ клеветнико
на-на́ши те бра́тіѧ, ко́йто
ги клеветеше день ѝ нощь
предъ Бг҃а.
11 И ѻни̇ го побѣди́ха
сосъ кръвь та̀ Агнева, ѝ со
сло́во то на-свидѣтелство-
то свое: ѝ не возлюби́ха жи-
во́татъ си (но преда́доха
го) дори до смерть.
12 Заради̇ това̀ веселетесе
небеса̀, ѝ (вые) който жи-
вѣете на ни́хъ: но го́рко
вамъ, които живѣете на
земля̀ та ѝ на морѐ то! за-
що́то слѣзе дїа́волокъ вамъ
ѝ ѝма велика ѩрость, по-
неже зна́е, защо̀ ма́лко вре-
ме ѝма.
13 И като видѐ змі́ѧ та
че бы̀де собо́рена на земля̀
та, начна̀ да го́ни жена̀ та,
коя́то беше родила мъжко
то (дѣте).
14 И да́дени быдо́ха на
жена̀ та двѐ крила̀ (като)
на голѣмъ ѻрелъ да лети̇ (ѝ
да бѣга предъ змі́ѧ та) въ
пу́стыня та на мѣсто то
си, гдѣто ще бъде прехра́-
нена (є҆дно̀) вре́ме, ѝ (две)
времена̀, ѝ половина вре́ме
(ѝ оу҆ва́рдена) ѿ змі́ѧ та.
15 И ѝспусти̇ змі́ѧ та ѝз
оу҆ста̀ та си слѣдъ жена̀ та
вода̀, като нѣкоя рѣка̀, да
ѧ̀ пото́пи въ рѣка̀ та.
16 Но земля̀ та помогна̀
на жена̀ та, защо́то ѿвори̇
земля̀ та оу҆ста̀ та си, ѝ по-
гълна̀ рѣка̀ та, коя́то ѝспу-
сти̇ змі́ѧ та ѝзъ оу҆ста̀ та си.
17 И разгнѣва́се змі́ѧ та
на жена̀ та, ѝ ѿи́де да се

біе съ останали те ѿ нейно
то сѣме, който сохраняватъ
Божіи те заповѣди, и иматъ
свидѣтелство то Іисусъ
Хр҃товo.

ГЛАВА ГІ.

И застанахъ на песокатъ
морски: и видехъ че изла-
зеше изъ море то единъ
звѣрь, който имаше седмь
главы, и десеть рогове, и
на рогове те му десеть вѣн-
цы а на главы те му имена
хулни.
2 Звѣро, когото видехъ,
беше подобенъ на рысъ, и
нозѣ те му беха като на меч-
ка, и оуста та му, като оу-
ста левова, и даде му змія
та своя та сила, и свойатъ
престолъ, и голѣма власть.
3 И видехъ една ѿ главы
те му, като заклана смерт-
но, но тая смертоносна рана
ѡздравѣ и почудисе сичка
та земля, (и пойде) слѣдъ
звѣратъ, и начна да се по-
кланя на змія та, която
даде власть на звѣратъ.
4 И поклонихасе на звѣ-
ратъ, и говореха: кой е по-
добенъ на звѣратъ; и кой
може да се біе съ него;
5 И дадени му бысха оу-
ста, да говоратъ гордели-
вѡ, и бгохулнѡ: и даде му
се власть да се біе четыри-
десять и два мѣсяцы.
6 И ѿвори оуста та си да
хули Бг҃а, да хули име то
му, и жилище то му, и оныя
който живѣатъ на небо то.
7 И даде му се (власть) да
се біе со святіи те, и да ги
побѣди: и даде му се власть
надъ всяко колѣно (чело-
вѣческо(и народъ, и надъ
всякъ языкъ и племя.
8 И ще да му се поклонатъ
сички те, който живѣатъ
на земля та, на който (си-
рѣчь) не са написани имена
та въ книга та животна
на Агне то, заклано то ѿ
созданіе міра.
9 Който има оухо, да
слуша.
10 Ако нѣкой ѿводи (дру-
ги) въ плѣнъ, (и самъ) въ
плѣненіе ще пойде: ако
нѣкой оубіе съ мечь, и той
трѣбува да бѫде оубіенъ съ
мечь. Тука е терпѣніе то
и вѣра та на-святи те.
11 И видехъ другъ звѣрь
че се качуваше ѿ земля та,
и имаше два рога подобни
на Агневи те: но говореше
като змія та.
12 Той дѣйствуваше со
сичка та власть наперлы-
атъ звѣрь предъ него, и
принуждаваше сичка та зе-
мля, и който живѣатъ на
нея да се поклонатъ на пер-
выатъ звѣрь, комуто беше
ѡздравѣла смертоносна та
рана.
13 И сотвори чудеса голѣ-

ми, щото правеше да слази
огнь ѿ небо то на земла
та предъ человѣцы те:
14 И прелщаваще жители
те земны съ чудеса та, кои-
то му се даде (власть) да
прави предъ звѣратъ и го-
вореше на жители те земни
да направатъ ѡбразъ на
звѣратъ, който є пріалъ ра-
на ѿ мечь, и (пакъ) є живъ.
15 И даде му се (власть)
да даде духъ на ѡбразатъ
звѣровъ, за да дума іконна
та звѣрова, и да прави (та-
ка) щото, ако нѣкой се не
поклони на ѡбразатъ звѣ-
ровъ, да бѫде оубієнъ.
16 И да направи сички те
малы те и голѣмы те, бо-
гаты те и сиромаси те, сво-
бодны те и робѣ те, да имъ
ударі знаменіе на десна та
имъ рука, или на чела та
имъ,
17 И да не може нито да
купи нито да продаде
(другъ) никой, освѣнь, кой-
то има това знаменіе или
число то на име то му.
18 Тука є мудрость та,
който има разумъ, да пре-
брои число то звѣрово: за-
щото є число человѣческо,
и число то му (є) шесть сто-
тины и шесдесать и шесть.

ГЛАВА ДІ҃.

И погледнахъ и видѣхъ,
и єто че стоеше Агне то на
гора та Сіонска, и заедно
съ него сто и четыридесать
и четыри хілады, който и-
маха написано име то на не-
говыатъ Отецъ на чела та си
2 И чухъ гласъ ѿ небо то,
като гласъ ѿ много воды,
и като гласъ ѿ голѣмъ
громъ: и чухъ гласъ на-
свирцы, който свиреха со
свои те гусли,
3 И който пееха като нова
пѣснь предъ престолатъ, и
предъ четыри тѣ животни
и старцы те: и никой не мо-
жеше да научи пѣснь та,
само оніа сто и четыриде-
сать и четыри тѣ хілады
(человѣцы), който са иску-
пени ѿ земла та.
4 Тіа са, който не са се
ѡсквернили со жены; защо-
то са дѣвственницы: тіа
са, който послѣдуватъ Агне
то, на кадето да пойде: тіа
са искупени ѿ человѣцы те
(да са) первo приношеніе на
Бга и на Агне то:
5 И въ оуста та имъ не
се є намерила лъжа: защото
са непорочни предъ престо-
латъ Бжїй.
6 И видѣхъ другъ Ангелъ,
че стоеше посредъ небо то,
и держеше вѣчно то єван-
геліе, за да го проповѣда
на оніа, който живѣатъ
на земла та, и на всако пле-
ма и колѣну, и языку и
народу.

7 И говореше съ голѣмъ
гласъ: оуѣойтесе ѿ Бг҃а, и̂
воздайте мѹ слава, защото
дойде часо на-сѫджтъ мѹ:
и̂ поклонѣтесе на оногова,
който е̂ сотворилъ нѣбо то
и̂ землята и̂ море то и̂ из-
воре те водны.
8 И другъ Ангелъ и̂деше
слѣдъ негѡ и̂ говореше: па-
дна падна Вавѵлѡнъ градъ
великій: защото напой сич-
ките ѩзыцы ѿ гнѣвно то
віно на-свое то блѹдодѣяніе.
9 И третій Ангелъ и̂деше
слѣдъ негѡ, и̂ говореше со
силенъ гласъ: а̂ко нѣкой се
поклони на звѣратъ и̂ на
і̂кѡна та мѹ, и̂ пріиме зна-
меніе на чело то си, и̂ли
на десна та си рѹка:
10 И той ще да піе ѿ віно
то на бж҃іатъ гнѣвъ, віно
чисто налеано въ чаша та
на-гнѣватъ мѹ: и̂ ще бѫде
мѫченъ съ о̂гнь и̂ съ жѹпелъ
предъ святи те Ангели и̂
предъ Агне то.
11 И дымо на-мѹченіе то
и̂мъ ще да се вдига во вѣки
вѣкѡвъ: и̂ не щатъ да и̂-
матъ ѿдѫхноване ни денѧ
ни нощя, които се кланатъ
на звѣратъ и̂ на о̂бразатъ
мѹ, и̂ които пріиматъ зна-
меніе то на негово то и̂ме.
12 Тѹка (се показѹва) тер-
пѣніе то на-святи те кои-
то сохранаватъ заповѣди
те Бж҃іи, и̂ вѣра та Іисѹсова.
13 И чѹхъ гласъ ѿ небо то,
който ми говореше: напи-
ши: блажени (са) мертви те,
които оумиратъ въ Гс҃по-
да ѿ тѹка на тамъ, Вои-
стиннѹ говори Дѹхо о̂ни
ще си починатъ ѿ свои те
трѹдове: и̂ дѣла та и̂мъ хо-
датъ слѣдъ нихъ.
14 И поглѣднахъ, и̂ ви-
дехъ е̂динъ о̂блакъ свѣ-
тлъ, и̂ на о̂блакатъ седеше
(нѣкой) подобенъ сы҃нѹ че-
ловѣческомѹ, и̂ и̂маше на
глава та си златенъ вѣнецъ
и̂ въ ржка та мѹ о̂стръ серпъ.
15 И другъ а̂нгелъ и̂злѣзе
и̂зъ церква та, и̂ выкаше со
силенъ гласъ на о̂ногова,
който седеше на облакатъ:
прати серпатъ си, и̂ жни,
защото дойде време то за
жатва, и̂ жатва та земна
е̂ презрѣла.
16 И хварли о̂ный който
седеше на о̂блакатъ серпатъ
си на землята, и̂ ѿжната
бѫде землята.
17 И другъ Ангелъ и̂злѣзе
и̂зъ церква на, която беше
на небо то, и̂ держеше и̂
той о̂стръ серпъ.
18 И другъ Ангелъ и̂злѣзе
и̂зъ о̂лтаратъ който и̂ма-
ше власть надъ о̂гньатъ:
и̂ извыка съ голѣмо кри-
чаніе на о̂ногова, който
держеше о̂стрыатъ серпъ, и̂
рече мѹ: прати о̂стрыатъ
твой серпъ, и̂ ѿкери грозде

то на-зе́мно то ло́зѣ, защо́то ѿзрѣлѝ веке гроздѣ то мꙋ.
19 И хварлѝ Ѧнгело свои́атъ серпъ на землѧ̀ та, и̑ ѿбра ло́зѣ то зе́мно, и̑ тꙋ̀ри (гро́здѣ то) въ голѣ́мыатъ жлебъ на-гнѣ́ватъ Бж҃ій.
20 И и̑стѫпка́се (гро́здѣ то въ) жле́батъ вжнъ ѿ градѫтъ, и̑ поте́че крѫви ѿ жле́батъ дори до оу̑здѝ те ко́нски, шесть хі́лады и̑ шесть стотины стадіи на дале́че.

ГЛАВА ЕІ.

И̑ видѣ́хъ дрꙋго зна́меніе на небо то голѣ́мо и̑ чꙋ́дно, (си́рѣчь) се́дмь Ѧнгелы, кои́то держе́ха седмь тѐ ра́ны послѣ́дни, съ които ще́ше да се свѫрши Бж҃їо гнѣвъ.
2 И видѣ́хъ като стѫклено мо́ре смѣ́шано съ ѻ̑гнь, и̑ ѻ̑ні́я, които бе́ха побѣди́ли звѣ́ратъ, и̑ (ѿкѣгна́ли ѿ) зна́меніе то мꙋ, и̑ (ѿ) число то на-и̑ме то мꙋ, че стое́ха на ѻ̑нова стѫклено мо́ре, и̑ даржеха гꙋ̀сли те Бж҃їи.
3 И пе́еха пѣ́снь та на-Мѡѵсе́а раба Бж҃їа, и̑ пѣ́снь та Ѧ́гнева, и̑ гово́реха: голѣ́ми и̑ чꙋ́дни са твоѝ те дѣла̀, Гд҃и Бж҃е Вседержи́телю: пра́ведни и̑ и̑стинни са̀ твоѝ те пѫтища Царю на-свѧтіи те.
4 Кой не ще да се оу̑бой ѿ те́бе, Гд҃и, и̑ кой не ще да прослави твое то и̑ме; защо́то ты си є̑ди́нъ препо-до́бенъ: и̑ заради това си́чки те ѧзы́цы ще до́йдатъ и̑ ще да се покло́натъ предъ те́бе: защо́то се ѧвиха твои те (пра́ведни) сꙋ̀дове.
5 И послѣ по това̀ видѣ́хъ, и̑ є̑то че се ѿворѝ церква та на-скиніа та на свидѣтелство то на небо̀ то.
6 И и̑злѣ́зоха седмь те Ѧнгели и̑зъ це́рква та, които держе́ха седмь те ра́ны, ѡ̑блечени въ ле́нены чисты и̑ свѣ́тлы дре́хи), и̑ ѡ̑па́саны презъ гради̇̀ те со зла́тни по́яси.
7 И̑ є̑дно ѿ четыри те животни да́де на седмь те Ѧнгели седмь ча́шы зла́тны, напѫлнены съ гнѣвъ Бо́жій, който живѣ́е во вѣ́ки вѣкѡ́въ.
8 И напѫлни́се це́рква та съ дымъ ѿ сла́ва та Бж҃їа, и̑ ѿ си́ла та мꙋ: и ни́кой не мо́жеше да влѣ́зе въ це́рква та, доклѐ да се соверша́т седмь те ра́ны на-седмь тѐ Ѧнгели.

ГЛАВА ЅІ.

И̑ чꙋ́хъ голѣ́мъ гласъ ѿ це́рква та, който гово́реше на седмь те Ѧнгели: и̑де́те та и̑злѣ́йте на землѧ̀ та седмь те ча́шы на-Бж҃їа гнѣвъ.

2 И ѿидѐ пе́рвыа А́нгелъ,
и̂ и̂зле́ѧ своѧ̀ та ча́ша на
землѧ̀ та: и̂ бы́де гно́й золъ
и̂ лю́тъ на ѻ̂ныѧ человѣ́цы,
който и̂́маха зна́менїе то
на-звѣ́ратъ, и̂ който се кла́-
наха на і̂ко́на та мꙋ.
3 И вто́рыо А́нгелъ и̂злеѧ̀
своѧ̀ та ча́ша въ морѐ то:
и̂ быде кръвь, като (кръвь)
на-мартвецъ: и̂ сичко що-
то беше живо въ морѐ то
сꙋ́мрѐ.
4 И тре́тїо А́нгелъ и̂злеѧ̀
своѧ̀ та ча́ша на рѣкѝ те и̂
на и̂́звори те во́дны: и̂ бы-
дѐ кръвь.
5 И чꙋхъ А́нгелатъ на-во-
ды те, че говоре́ше: пра́ве-
денъ си Гд҇и, който си (се-
га), и̂ былъ си, и̂ преподо́-
бенъ, защото си така̀ сꙋ-
дилъ:
6 Защо́то, поне́же ѻ̂ни̂ про-
лїѧ́ха кръвь на свѧтїи и̂ на
проро́цы, затова̀ си далъ и̂
нимъ да пїѧтъ кръвь: за-
що́то са досто́йни (за това).
7 И чꙋхъ другъ (А́нгелъ),
който говоре́ше и̂зъ ѻ̂лта́-
ратъ: воистиннꙋ, Гд҇и Бж҇е
Вседержителю, и̂́стинни и̂
пра́ведни са твои̂ те сꙋдове.
8 И четве́ртыо А́нгелъ и̂з-
леѧ̀ своѧ̀ та ча́ша на слънце
то: и̂ да́де мꙋ се (вла́сть) да
жежѐ человѣ́цы те съ ѻ̂́гнь.
9 И ѿпали́ха се человѣ́цы
те съ голѣ́ма горещина̀, и̂
похꙋли́ха и̂́ме то Бж҇їе, кой-
то и̂ма власть надъ тїѧ ра-
ны: и̂ не покаа́ха се за да
мꙋ воздада́тъ сла́ва.
10 И пе́тыо А́нгелъ и̂злеѧ̀
своѧ̀ та ча́ша на престо́латъ
звѣ́ровъ: и̂ потемнѣ̀ ца́р-
ство то мꙋ: и̂ жва́каха (че-
ловѣ́цы те) ѧ̂зы́цы те си ѿ
болѣсть:
11 И похꙋли́ха Бг҇а небе́-
снаго ѿ болѣстѝ те си и̂ ѿ
ра́ны те си, и̂ не покаѧ́ха се
ѿ свои̂ те дѣла.
12 И ше́стыо А́нгелъ и̂з-
леѧ̀ своѧ̀ та ча́ша на голѣ́-
ма та рѣка Ефра́тъ: и̂ пре-
сахна вода та и̂, за да се
пригото́ви пѫтьо на ца́рове
те, който (щѣ́ха да дой-
датъ) ѿ восто́катъ со́лнеч-
ный.
13 И (по́слѣ) видѣ́хъ (че
и̂зла́зїха) ѿ ѹ̂ста та змї-
ина, и̂ ѿ ѹ̂ста̀ та звѣ́рова,
и̂ ѿ ѹ̂ста та на-лъжливыа
проро́къ три нечи́сти дꙋхо-
ве като жа́бы:
14 Тїѧ са дꙋхове те де́мон-
ски, който пра́ватъ знаме-
нїѧ: и̂ който хо́датъ при
ца́рове те на-сичка та все-
ле́ннаѧ, за да ги соберѧ́тъ
на бо́й въ голѣ́мый ѻ̂ный
день на-Бг҇а Вседержителѧ.
15 Ето, а̂зъ и̂демъ като
тать: блаже́нъ е̂, който
бо́дрствꙋва, и̂ който си ва́р-
ды дре́хи те да не хо́ди голъ,
и̂ гле́датъ мꙋ срамота̀ та.
16 И собра̀ ги на мѣсто то.

коє́то се нарича Еврейски
Армагеддинъ.
17 И се́дмый А́нгелъ и̂ злеа̀
своѧ̀ та ча́ша на воздухатъ:
и̂ и̂злѣзе гласъ голѣмъ и̂зъ
цірква та небе́сна ѿ престо́-
латъ Бжїй), и̂ говореше:
совершисе.
18 И быдо́ха светка́вицы
и̂ гро́мове и̂ гла́сове, и̂ быдѐ
голѣмо землетрасе́ніе, как-
во́то не є̂ было̀ никога, ѿ
какво́то са создани человѣ́-
цы те на землѧ̀ та, то́лко
мно́го голѣмо землетрасе́ніе
19 И распадна́се голѣмыо
градъ на три ча́сти, и̂ гра-
довѐ те ѧ҆зы́чески падна́ха:
и̂ голѣмыо Вавѵлѡ́нъ се по-
мена предъ Бга, за да му да-
дѐ (да и̂спіе) ча́ша та съ віно
то ѧ̂ростно на-гнѣ́ватъ си.
20 И се́кой ѻ́стровъ бѣга,
и̂ горы̀ те се не намери́ха.
21 И градъ голѣмъ, (те́-
жокъ) колкото тала́нтъ па-
дна ѿ небо то на человѣ́цы
те: и̂ похули́ха человѣ́цы
те Бга за ра́на та ѿ гра-
джтъ, защо́то бе́ше мно́го
голѣ́ма ра́на та ѿ не́гѡ.

ГЛАВА 17.

И дойдѐ є̂ди́нъ ѿ седмь те
А́нгели, който держе́ха седмь
тѐ ча́шы, и̂ говори съ ме́не,
и̂ ре́че ми: дойди̂ да ти по-
ка́жемъ сѫджтъ на-голѣ́ма
та блудни́ца, коѧ́то сѣди̂
надъ мно́го то во́ды:
2 Съ коѧ́то са блудство-
вали ца́рове те земсті́и, и̂
ѹ҆пиваали са се ѿ віно̀ то
на-блудодѣѧ́ніе то и̂ жите-
лы те зе́мни.
3 И заведе ме въ пусто мѣ́-
сто съ духатъ: и̂ виде́хъ же-
на, коѧ́то седе́ше на (є̂ди́нъ)
черве́нъ звѣ́рь, който бе́ше
пжленъ съ бгохулни и̂мена,
и̂ и̂маше, седмь главы̀, и̂
де́сеть ро́гове.
4 И жена та біше ѡблече-
на въ порфѵ́ра и̂ въ черве́но,
и̂ накитена со зла́то и̂ дра-
гоцѣнны ка́менѣ и̂ би́серъ,
и̂ держе́ше въ ржка та си
зла́тна ча́ша, пжлна съ гну-
сота и̂ нечистота на-своѐ то
блудодѣѧ́ніе:
5 И на чело̀ то и̂ написа-
но и̂ме: та́йнство: Вавѵ-
лѡ́нъ великій, ма́йка на-
блудни́цы те и̂ на-гнусоты̀
те зе́мны.
6 И виде́хъ жена та, че бе́-
ше се ѹ҆пила ѿ крвь та
на-свѧтіи те, и̂ ѿ крвь та
на-свидѣ́тели те Іисусови:
и̂ чуди́хсе, като ѧ̂ виде́хъ
съ чудо голѣмо.
7 И ре́че ми А́нгело: що се
чудишъ; а̂зъ ще да ти ка́-
жемъ та́йнство то на-тѧ́
жена, и̂ на-звѣ́ратъ който
ѧ̂ но́си, и̂ и̂ма седмь тѐ
главы̀ и̂ десеть тѐ ро́гове.
8 Звѣ́ро, кого́то си ви-
делъ, бе́ше и̂ нема го (веки),
и̂ ще да и̂злѣзе ѿ бе́здна

та, и ще да иде въ погу-
бленіе: и ще да се почудатъ
жители те земни, на-които
не са написани имена та въ
книга та животна ѿ соз-
даніе міра, като видатъ
звѣратъ, който беше, и не-
ма го (веке), макаръ и да
го има.
9 Тука е оумо, който има
мудрость, седмь те главы
са, седмь горы на които
сѣди жена та.
10 И седмь царове: ѿ кои-
то петь те са паднали, е-
динъ стои, а другіо не е
дошелъ іоще: и когато дой-
де, малко време требува да
постои.
11 И звѣро, който беше,
и немаго (веке), той е о-
смыо (царь), той е ѿ седмь
те, и ѿива въ погубленіе.
12 И десеть те рогове, кои-
то си виделъ, (они) са де-
сеть царове, които не са прі-
ѧли іоще царство, но ще
пріиматъ власть като ца-
рове за малко време заедно
со звѣратъ.
13 Тіѧ иматъ еднаква
мысль, и ще дадатъ своѧ та
сила и власть на звѣратъ.
14 Они ще да сотворатъ
брань сосъ агне то, и Агне
то ще ги побѣди, защото
(то) е Гдь на-господове те,
и Царь на царове те: и кои
то са въ него, (они) са зван-
ни и избранни и вѣрни.
15 И (пакъ) ми рече: во-
ды те, които си виделъ,
гдѣто сѣди блудница та,
(оны) са людіе и народи,
и племена и ѧзыцы.
16 И десеть те рогове, кои-
то си виделъ на звѣратъ,
тіѧ са (оніѧ) които ще воз-
ненавидатъ блудница та,
и ще да ѧ направатъ пуста
и гола, и ще да поѧдатъ
снага та и, ще да ѧ из-
горатъ съ огнь.
17 Защото Бгъ е турилъ
на сердца та имъ да сотво-
ратъ волѧ та негова, и да
иматъ еднаква мысль, и да
дадатъ царство то си на
звѣратъ, доклѣ да се совер-
шатъ Бж҃іи те думы.
18 И жена та, коѧто си
виделъ есть градъ великій,
който царува надъ земни
те царове.

ГЛАВА ИГ.

И после видехъ другъ Ан-
гелъ, че слѧзеше ѿ небо то,
който имаше велика власть:
и землѧ та се просвѣти ѿ
слава та негова:
2 И извыка се силно съ
голѣмъ гласъ, и рече: падна,
падна Вавулѡнъ! великаѧ
(блудница) и кждѣ жилище
на бѣсове те, и прибѣжище
на секой духъ нечистъ, и
пристанище на сички те не-
чисты и ненавистны пти-
цы: защото сички те ѧзы-

цы ѐ напоила ѿ п҃ростно
то віно̀ на-своѐ то блꙋдо-
дѣ́аніе:
3 И ца́рове те зе́мни са
блꙋдствовали съ не́а, ѝ тер-
го́вцы те зе́мни ѿ голѣ́мо
то раско́шество не́нно ѡбо-
гатили са се.
4 И чꙋ́хъ дрꙋгъ гласъ ѿ
небо̀ то, който говоре́ше:
ѝзлѣзте ѝзъ не́а лю́діе мои,
да не бѫдете причастницы
на грѣховѐ те ѝ да не пріи́-
мете (ча́сть) ѿ ра́ны те ѝ.
5 Защо̀то грѣховѐ те ѝ
стигна́ха дори до небо̀ то, ѝ
спомена̀ Бг҃ъ непра́вды те ѝ.
6 Возда́йте ѝ, како̀то ѝ
тія̀ що ви ѐ возда́ла, ѝ
двойно ѝ возда́йте споредъ
дѣла̀ та ѝ: съ ча́ша та, съ
коя́то вы ѐ черпа́ла, черпай-
те ѝ двойно.
7 И ко́лкото се прославѝ ѝ
раскошствова̀, то́лко ѝ да́й-
те мꙋки ѝ пла́чове: защото
ѡна̀ говори въ сердцѐто си:
азъ седи́мъ като цари́ца, ѝ
не самь вдовица, ѝ не щемъ
да ви́димъ плачь.
8 Заради това̀ въ ѐди́нъ
день ще да ѝ постигнатъ
ра́ны те, (сирѣчь) смерть,
плачь, ѝ гла́дъ: ѝ ще да
ѝзгори съ ѡгнь: защото ѐ
си́ленъ Гдь Бг҃ъ, който ще
ѝ сѫди.
9 И ще да запла́чатъ ѝ
возрыда́атъ за не́а царове
те зе́местіи, които са блꙋд-
ствовали ѝ раско́шествовали
съ не́а, кога́то ви́датъ ды-
мѫтъ, на-запале́ніе то ѝ,
10 И ще да стоя́тъ ѿ да-
ле́че заради страхѫтъ на-
мꙋки те ѝ, ѝ ще да гово́-
ратъ: горко, горко (те́бе)
вели́кій гра́де Вавѵлѡне, гра-
де си́лный, защото въ ѐ-
ди́нъ часъ дойдѐ сꙋдо̀ твой.
11 И терговцы те зе́местіи
ще да запла́чатъ ѝ возры-
да́атъ за не́а защото ни-
кой веке не кꙋпꙋва това́ре
те ѝмъ.
12 Това́ри ѿ зла́то ѝ сре-
бро̀, ѝ драгоцѣ́нни ка́мене,
ѝ бисеръ, ѝ червланица ѝ
порфѵра, ѝ коприна ѝ ба-
граница, ѝ вся́ко дрѣво бла-
гово́нно, ѝ се́кой сосꙋдъ ѿ
ко́сти слоно́вы, ѝ се́кой
сосꙋдъ ѿ драгоцѣ́нно дър-
во̀, ѝ ѿ мѣдь ѝ ѿ желѣзо,
ѝ ѿ мра́моръ,
13 (Никой не кꙋпꙋва) ко-
ри́цы те, тема́натъ, ѝ мѵро
то ѝ ліва́натъ, ѝ віно̀ то,
ѝ дървено то ма́сло, ѝ чи́-
сто то бра́шно, ѝ пшени́ца
та, ѝ доби́тоцы те, ѝ ѡв-
цы̀ те, ѝ конѣ̀ те ѝ колесни-
цы те, ѝ тѣла та ѝ дꙋшы̀
те человѣчески.
14 И ѡвощіѧ та, които
жела́еше дꙋша̀ та ти, ѿда-
лечи́хасе ѿ те́бе, ѝ си́чко
що то ѐ тлъсто ѝ свѣтло
ѿи́де ѿ те́бе, ѝ не щешъ
да ги наме́ришъ веке.

15 Терговцы те, които се
ѿбогатиха съ тїѧ рабѡты
ѿ неѧ, ѿдалече ще да заста-
натъ заради страхѫтъ на-
мѹченїе то й, и ще да пла-
чатъ и рыдаатъ.
16 И ще да говоратъ: гор-
кѡ горкѡ (тебе) граде ве-
ликїй, който се ѡблачеше
въ вѷссонъ и порфѵра и ка-
граница, и ѹкрашаваше се
со злато и съ дрогоцѣнни
каменѣ и съ бисеръ: защо-
то въ единъ часъ погибна
толко много богатство!
17 И сички те корабленн-
ицы, и сички те, които
плѹватъ въ корабли те, и
сички те който въ нихъ слѹ-
гѹватъ, и които тѫргѹватъ
по море то, ѿ далече ще да
застанатъ,
18 И като гледатъ ды-
мѫтъ на-горенїе то мѹ, ще да
выкатъ и ще да говоратъ:
кой (градъ беше) подобенъ
на (тоѧ) великїй градъ;
19 И ще да посыпатъ пе-
пелъ на главы те си, и ще
да выкатъ съ плачь и ры-
данїе, и ще да говоратъ:
горкѡ, горкѡ (тебе) граде
великїй, въ който се ѡбо-
гатиха сички те, които и-
матъ корабли въ море то ѿ
богатство то ти, защото
въ единъ часъ запѹстѣ.
20 Затова веселисе небо,
и свѧтїи апостоли и про-
роцы, защото направи Бгъ
сѫдъ на врѫхъ него заради
васъ.
21 Тогава единъ Ангелъ
силенъ зема единъ камень
голѣмъ като воденичанъ,
и хварли го въ море то, и
рече: съ такова (силно) па-
данѣ ще да бѫде хвѫрленъ
Вавѵлонъ градъ великїй, и
не ще да се намери веке:
22 И гласъ на-онїѧ които
свиратъ съ гѹслы и на-пѣв-
цы те, и на-свирцы те, и
на трѹбители те, не ще да
се чѹе веке въ тебе: и ни-
кой хѹдожникъ ѿ всѧко хѹ-
дожество не ще да се намери
веке въ тебе: и гѫрмежъ
воденичный не ще да се чѹе
веке въ тебе:
23 И свѣтъ ѿ свѣтилникъ
не ще да свѣти веке въ те-
бе: и гласъ младоженцевъ
и невѣстинъ не ще да се чѹе
веке въ тебе: защото тер-
говцы те твои беха велмо-
жи земстїи, и сички те на-
роди бидеха прелщени съ
твои те волхвованїѧ.
24 И въ него се намери
кръвь та на-пророцы те и
на-свѧтїи те, и на-сички те
онїѧ, които бидеха ѹбї-
ени на земла та.

ГЛАВА ѲІ҃.

ПОСЛѢ чѹхъ силенъ гласъ,
като ѿ многочисленъ на-
родъ на небо то, който го-
вореше: аллилѹїа: спасенїе,

й сла́ва, й честь й сила (приличатъ) на Гда на́шего:
2 Защо́то са йстинни й прави сѫдовѐ те мѹ: понеже ѿсѫди голѣма та ѡна́ѧ блѹдница, коѧ́то развратѝ земла́ та со своѐ то блѹдодѣѧ́ніе, й ѿмстѝ кръвь та на своѝ те раби, коѧ́то є ѡна проліѧла съ рѫка та си.
3 И втори пѫть рекоха: аллилѹіа: (защо́то) дымо́нениъ се вдигна на горе во вѣки вѣкѡвъ.
4 И падна́ха два́десать й четыри те старцы й четыри тѐ живо́тни й поклонихасе Бгѹ който седеше на престо́латъ, й говореха: Ами́нь: аллилѹіа.
5 И йзлѣзе гласъ ѿ престо́латъ, й говорыше: прославла́вайте съ пѣсни Бга на́шего сички те раби негови, й сички те, който мѹ се бойте, й ма́ли те й голѣми те.
6 И чѹхъ като гласъ ѿ многъ наро́дъ, й като гласъ ѿ мно́го во́ды, й като гласъ ѿ силни гро́мове, който говореха: аллилѹіа: защо́то се воцарѝ Гдь Бгъ Вседержитель.
7 Да се ра́дѹваме й да се веселиме, й да мѹ воздаде́ме сла́ва: защо́то дойдѐ сва́дба та Агнева, й жена та него́ва є приготвила себе.
8 И да́дено ѝ бы́дѐ да се ѡблечѐ въ вѹссо́нъ чистъ й свѣтелъ: защо́то вѹссо́но є праведность та на-свати́нте.
9 И рече ми (Ангело): напишѝ: блаже́ни, който са повыкани на вечера та наса́дба та Агнева й рече ми: тіа са йстинни словеса Бжіи.
10 И падна́хъ предъ нозѐ те мѹ й поклони́хмѹсе: й рече ми: сто́й, недей правѝ това: азъ самь сослѹжитель тво́й, й на твоѝ те бра́тіѧ, който ймать свидѣтелство то Іисѹсово. Поклонисе на Бга: защо́то ра́зѹмо на това проро́чество є оучені́е то Іисѹсово.
11 И видехъ небо́ то ѿворено, й ето (єдинъ) конь бѣлъ, й ѡный, който седѐше на него, наричешесе вѣренъ й йстиненъ, й праведнѡ сѫди й во истинѹва.
12 И ѡчѝ те мѹ беха като пла́мень ѡгненъ, й на глава та мѹ вѣнцы много: й ймаше (єдно) йме написано (на него), което никой (дрѹгъ) не зна́еше, са́мо той самъ:
13 И ѡблеченъ беше въ дре́ха ва́псана съ кръвь: й йме то мѹ се наричеше: слово Бжіе.
14 И воинства та небесни йдеха слѣдъ негѡ на бѣлы конѣ, ѡблечени въ вѹссо́нъ бѣлъ й чистъ.

15 И ѝзъ оу́ста та мꙋ ѝз-
ла́зеше са́бла ѡ҆́стра, за да
оуда́ри съ не́ѧ наро́ды те:
ѝ той ще ги оупасѐ съ же-
лѣ́зна тоѧ́га: ѝ той ще ѝ-
стжпче жле́бать на ві́но̀ то
на-ꙗ́рость та̀ ѝ на-гнѣ́вать
на-вседержи́тела Бг҃а.

16 И ѝмаше напи́сано на
дре́ха та си ѝ на бедро̀ то
си (това) ѝме: Царь на-ца́-
рове те, ѝ Гдь на-го́сподо-
ве те.

17 И виде́хъ є҆ди́нъ А҆н-
гелъ, ко́йто седе́ше на слжн-
це то: ѝ ѝзвыка́се съ го-
лѣ́мъ гласъ, ѝ ре́че на си́чки
те пти́цы. които лете́ха по
средъ небо̀ то: є҆ла́те ѝ со-
бере́тесе на голѣ́ма та вече́-
ра Бж҃їѧ.

18 За да ѝзеде́те сна́ги те
на-ца́рове те, ѝ сна́ги те на-
си́лни те (юна́цы), ѝ сна́ги
те на-тысѧщена́чалницы те,
ѝ трꙋпове те на-конѣ̀ те, ѝ
на-ѡ҆ні́ѧ които ѣздать на
нихъ, ѝ сна́ги те на-си́чки
те свобо́дни, рабы, ѝ ма́ли
ѝ голѣ́ми.

19 И виде́хъ звѣ́рать ѝ
ца́рове те зе́мны ѝ войска
та ѝмъ сокрана, за да се
оуда́рать съ ѡ҆́ногова, кой-
то седе́ше на ко́ньать, ѝ
съ войска̀ та мꙋ.

20 И хва́нать быдѐ звѣ́ро,
ѝ за́едно съ не́го ѝ лажли́-
выо проро́къ, ко́йто бе́ше
правилъ чꙋдеса̀ предъ не́го,
съ които прелстѝ ѡ҆ны́ѧ,
които прїѧ́ха зна́менїе то
звѣ́рово, ѝ ѡ҆ны́ѧ които се
поклони́ха на ікѡ́на та мꙋ:
ті́ѧ ѝ два́ма та быдоха
хвжрлени жи́ви въ ѡ҆́гненно
то є҆́зеро, ко́ето горе́ше съ
жꙋпелъ.

21 И дрꙋги те быдо́ха ѝз-
бі́ени съ са́бла та на ѡ҆́ного́-
ва, ко́йто седе́ше на конь-
атъ. коѧ́то мꙋ ѝзла́зеше
ѝзъ оуста̀ та: ѝ си́чки те
пти́цы се насыти́ха ѿ трꙋ-
пове те ѝмъ.

ГЛАВА К҃.

И виде́ха (по́слѣ) че сла́зе-
ше дрꙋгъ А҆нгелъ ѿ небо̀ то,
ко́йто держе́ше ключа тъ на-
бе́здна та, ѝ голѣ́ма вери́га
въ ржка̀ та си.

2 И хвана̀ змі́ѧ та, старо-
вре́менна та змі́ѧ, коѧ́то є҆
діѧ́воло ѝ сатана̀ та: ѝ вжр-
за̀ го за хі́лѧда годины.

3 И хварли го въ бе́здна
та, ѝ заключѝ ѧ҆, ѝ запеча-
тѝ ѧ҆, да не прелщава ве́ке
наро́ды те, до́кле да се свжр-
шать хі́лѧда та годи́ны:
ѝ по́слѣ трекꙋва да го ѿвжр-
жать за мало вре́ме:

4 И видехъ престо́лы, ѝ
сѣ́днаха на нихъ (человѣцы)
на които се даде (власть)
да сꙋдатъ: ѝ дꙋшѝ те на-
ѡ҆ні́ѧ, ко́ито бе́ха ѝзсѣчени
за свидѣ́телство то Іисꙋсо-
во, ѝ за сло́во то Бж҃їе, кой-

то-се не поклониха на
звѣрать, нито на ікѡна та
мꙋ, и не пріаха знаменіе на
чела та си, и на рꙋка та си:
ѡни ѡживѣха, и царꙋваха
съ Хрта (въ тіа) хіляда
годины.
5 А дрꙋги те мертви не ѡ
живѣха, доклѐ да се свър-
шатъ хіляда та годины,
това е перво то воскресеніе.
6 Блаженъ и свѧтъ е който
то има дѣлъ въ перво то
воскресеніе: надъ нихъ не
ще да има власть втора та
смерть, но ѡни ще бѫдатъ
свѧщенницы на Бга и на
Хрта, и ще да царꙋватъ съ
него хіляда годины.
7 И като се свършатъ хі-
ляда та годины, ще бѫде
развързанъ сатана та ѿ
своятъ затворъ,
8 И ще излѣзе да прелсти
народы те, който се наме-
рꙋватъ на четыри тѣ край-
ща на-земля та, гига и ма-
гига, и да ги собере на вой-
скѫ, на-който число то е
като морскіо песокъ.
9 И излѣзоха по сичка та
ширина земна, и ѡкиколи-
ха полкатъ на-свѧти те, и
возлюбленныатъ градъ: и
слѣзе огнь ѿ Бга ѿ небо
то, и пояде ги:
10 И діаволо, който ги
беше прелстилъ, хвърленъ
быде въ огненно то и жꙋ-
пелно то езеро, гдѣто е
звѣро и лъжливыо пророкъ:
и ще да се мѫчатъ день и
нощь во вѣки вѣковъ.
11 И (послѣ) видѣхъ е-
динъ голѣмъ престолъ бѣлъ
и едного, който седеше на
него, на-кого то ѿ лице то
бега небо то и земля та, и
не намерисе (веке) мѣсто
за нихъ.
12 И видѣхъ мертвы те
малы те и голѣмы те, че
стоеха предъ Бга, и разгар-
нахасе книги те: и дрꙋга
книга се ѿвори, коя то е
животна: и сꙋдени быдоха
мертви те споретъ дѣла та
си, ѿ онова що то беше на-
писано въ книги те.
13 И даде море то свои те
мертвы, и смерть та и адъ
дадоха свои те мертвы: и
сꙋдени быдоха споретъ дѣ-
ла та си.
14 И смерть та и адъ хвър-
лени быдоха въ огненно то
езеро: и това е втора та
смерть.
15 И който се не намери за-
писанъ въ книга та живот-
на, хвърленъ быде въ ог-
ненно то езеро:

ГЛАВА КА.

И (послѣ) видѣхъ небо но-
во и земля нова: защото
перво то небо и перва та
земля заминаха, и море то
немаше го веке.
2 И азъ Іѡаннъ видѣхъ

святыатъ градъ, новыатъ
'Ієрусалимъ, че слазеше ѿ
Бга ѿ небо то, приготвенъ
като невѣста за свойатъ
мѫжъ.
3 И чухъ гласъ голѣмъ ѿ
небо то който говореше:
Єто скинїа та Бжїа є съ
человѣцы те и ще да се все-
ли (въ нея) заедно съ нихъ:
и тїи ще да бѫдатъ людїе
негови и самъ Бгъ ще бѫ-
де съ нихъ Бгъ нихенъ:
4 И Бгъ ще ѡбърше секоя
сльза ѿ очи те имъ, и
смерть не ще да бѫде веке:
ни плачь ни вькъ, нито
болесть ще бѫде веке: за-
щото первы те (работы) за-
минаха веке.
5 И рече оный, който се-
деше на престолатъ: Єто
(азъ) правимъ сички те (ра-
боты) новы, и рече ми: на-
пиши, защо тїа словеса са
истинни и вѣрни.
6 И рече ми: сичко се свър-
ши, азъ єсмь Алфа и Ѡ-
мега, начало то и конецъ,
азъ ще дамъ на жадныатъ
(да пїе) тѫне ѿ источни-
катъ на-животна та вода.
7 Който победи, ще на-
слѣды сичко, и (азъ) ще му
бѫдемъ Бгъ, и той ще ми
бѫде сынъ.
8 А на-страшливи те и не-
вѣрни те и оубїйцы те и
блудници те и магесници
те и ідолослужители те, и
на сички те лажливи дѣло
ще бѫде въ Єзеро то което
гори съ огнь и жупелъ, и
което є втора та смерть.
9 И дойде при мене єдинъ
ѿ седмь те Агели, който
держеха седмь те чашы пъл-
ны те со седмь те послѣдни
раны и рече ми така: Єла
да ти покажемъ невѣста
та, Агнева та жена.
10 И заведе ме съ духатъ
на (єдна) голѣма и высока
гора и показа ми голѣмы-
атъ градъ стый Ієрусалимъ,
който слазеше ѿ небо то
ѿ Бга,
11 И имаше (въ себе си)
слава та Бжїа: и свѣтлость
та негова беше подобна на
драгоцѣнъ камень, като ка-
мень іаспїсъ прозраченъ:
12 И имаше стѣна голѣ-
ма и высока, и имаше два-
надесать Агелы на враты
те, и (надъ враты те) на-
писани дванадесать имена,
който беха имена та на-
дванаесе те колѣна на-сы-
нове те Ісраилеви.
13 Ѿ восточна та страна
беха три враты и ѿ север-
на та три враты ѿ южна
та три враты и ѿ западна
та три враты.
14 И стѣна та на-градѫтъ
имаше дванадесать осно-
ванїа, и на нихъ (беха) и-
мена та на-дванаесе те Апо-
столи на-Агне то.

15 И (Ангело) който го-
вореше съ мене, держеше (є̑-
дна) тръстика златна, да
измѣри градѫтъ, и вратꙑ
те мꙋ и стѣнꙑ те мꙋ.
16 И градо беше четвероꙋ-
голенъ, и долгота та мꙋ бе-
ше толкава, колкото и ши-
рота та, и измѣри градѫтъ
съ тръстика та, и (беше)
дванаесе хиляди стадіи: и
долгота та и широта та и
высота та мꙋ бѣха равнꙑ.
17 И измѣри стѣна та мꙋ
(и беше) сто и четꙑриде-
сять и четꙑри лакти, а мѣ-
ра та, съ коѧто мѣри Ан-
гело, беше человѣческа.
18 И сграда та на-стѣна
та беше ѿ іаспіесъ (каменъ):
а градо ѿ чисто злато, по-
добенъ на чисто стакло.
19 И ѡснованіѧ та на-стѣ-
на та градска бѣха оукра-
шени со секаквꙑ драгоцѣн-
нꙑ каменѣ: перво то ѡсно-
ваніе беше іаспіесъ, второ
то сапфиръ, трето то халкі-
дѡнъ, четверто то смарагд,
20 Пето то сардонꙋксъ,
шесто то сардій, седмо то
хрꙋсолиѳъ осмо то вирꙋллъ
девето то топазій десето то
хрꙋсопрасъ, єдинадесято то
ꙋакинѳъ, дванадесято то
амеѳꙋстъ.
21 А дванадесять те вратꙑ
бѣха дванадесять бисери:
секоѧ врата беше ѿ єдинъ
бисеръ: и оулицꙑ те на-гра-
дѫтъ бѣха ѿ чисто злато,
като стъкло прозрачно.
22 А церква не видѣхъ въ
него: защото Гдь Бгъ Все-
держитель и Агне то мꙋ са
церква.
23 И градо нема потреба
нито ѿ слѫнце то нито ѿ
мѣсяцатъ да мꙋ свѣтатъ,
защото слава Бжїя го ѡсвѣ-
щаваше, и свѣтилнико мꙋ
є Агне то.
24 И народи те които са
се спасли ще да ходатъ въ
неговыатъ свѣтъ и царове
те земни ще да принесатъ
въ него слава та и честь
та своѧ.
25 И врата та мꙋ не щѫтъ
да се затворатъ денѧ: за-
щото ношь не ще да има
тамѡ.
26 И ще да принесатъ въ
него слава та и честь та на-
народи те:
27 И не ще да влѣзе въ
него никоѧ (вещь) мрѫсна,
нито който стрꙋва гнꙋсота
и лъжа, но само ѡнія кои-
то са написани въ книги
те животнꙑ на Агне то.

ГЛАВА КВ.

И (после Ангело) ми пока-
за єдна чиста рѣка ѿ вода
животна, свѣтла като крꙋ-
сталлъ, коѧто истичеше ѿ
престолатъ Бжїй и Агневъ.
2 И посредъ оулицꙑ те
негови, и ѿ двѣ те странꙑ

на-рѣка та беше дрѣво то
животно, което раждаше
дванадесать (пжти) плодове
и секой мѣсецъ даваше
свойатъ плодъ: и листа та
на-джрво то (беха) за исцѣленіе
на-народи те.
3 И никоа проклетіа не ще
да бжде веке (тамо): но
престоло Бжїй и Агневьо
ще бжде въ него, и раби те
негови ще да му послужатъ:
4 И ще да видатъ лице то
му, и име то негово (ще
бжде написано) на чела та
имъ.
5 И нощь не ще да има
тамо и не ще да имъ потребува
свѣтлость ѿ свѣтилникъ,
нито свѣтлость
ѿ солнце то, зашото Гдь
Бгъ ще да ги ѡсвѣщава:
и ще да царуватъ во вѣки
вѣкѡвъ.
6 И рече ми: тіа думы са
вѣрны и истинны: и Гдь
Бгъ на-свѣти те пророцы
прати Ангела своего да покаже
на свои те раби онова,
щото ще бжде скоро.
7 Ето идемъ скоро. Блаженъ
е, който сохранава
словеса та на-пророчество
то на-таа книга.
8 Азъ Іωаннъ видехъ и
чухъ тіа (работы): и когато
ги чухъ и видехъ паднахъ
на нозе те Ангеловы,
който ми ги показуваше,
да му се поклоним.
9 И рече ми: не дѣй прави
това: защото самь твой
сослужитель и на братіа та
твои пророцы те, и на оніа,
който сохраняватъ словеса
та на-таа книга. Поклонисе
на Бга.
10 И рече ми: не запечатувай
словеса та на-пророчество
то на-таа книга: защото
време то е близу.
11 Който струва неправда,
нека струва іоще: и който
е нечистъ, нека се ѡскверњава
іоще: и който е праведенъ
іоще да струва правда:
и който е святъ, іоще
да се ѡсвещава,
12 И ето идемъ скоро, и
носимъ со себе си заплата
та моа да заплатимъ секому
споредъ дѣла та му.
13 Азъ самь Алфа и Ѡмега,
начало и конецъ, первый
и последній.
14 Блажени (са) който совершаватъ
негови те заповѣди
за да иматъ власть
надъ животно то древо, и
да влѣзатъ презъ врата та
въ градътъ.
15 А вонъ (ще да ѡстанатъ)
кучета та и чародѣи
те, и блудницы те, и оубійцы
те, и идолослужители
те и секой който ѡбыча
и оупотреблава лъжа та
16 Азъ Іисусъ пратихъ Ангела
моего да засвидѣтелствува
вамъ въ церквы те

тíѧ (рáботы): а̑зъ самь
кóрень и̑ рóдъ Давíдовъ, и̑
звѣда̀, свѣтлаа и̑ оу̑трен-
наа.
17 И Дх҃о и̑ невѣста та
говéратъ: дойди, и̑ кóйто
слꙋша, да речѐ и̑ тóй: дой-
дѝ, и̑ кóйто є̑ жаденъ, да
дóйде, и̑ кóйто и̑ска, нéка
зéма живóтна та вода̀ тꙋне.
18 А̑зъ свидѣтелствꙋвамъ
сíкомꙋ, кóйто слꙋша слове-
са̀ та на-пророчество то на-
тáѧ книга: (защо̀) а̑ко при-
тꙋри нѣкой (нѣщо) при тíѧ
(словеса̀), Бг҃ъ ще да налóжи
на нéго (седмь тѐ) рáны,
кóйто са напи́саны въ тáѧ
книга:
19 И а̑ко нѣкой и̑звáди
(нѣщо) ѿ словеса̀ та на-
книга та на-това̀ прорóче-
ство, Бг҃ъ ще да и̑звáди нé-
гова та часть ѿ книга та
живóтна, и̑ ѿ ст҃ыатъ градъ,
и̑ ѿ тíѧ (рáботы) кои́то са
напи́саны въ тáѧ книга.
20 Оный, кóйто свидѣ-
телствꙋва това̀, говóри, є̑й,
и̑демъ скóрѡ: а̑минь. Вои-
стиннꙋ, дойдѝ Гд҃и Іисꙋсе.
21 Благодать та̀ на-Гд҃а
нáшегѡ Іисꙋса Хр҃та̀ (да бꙋ-
де) со сичкы те васъ. А̑ми́нь.

КОНѲЦЪ И БОГꙋ СЛАВА.